Caleb
Carr
A HALÁL
ANGYALA

A magyar fordítás az alábbi kiadás alapján készült:

Caleb Carr: The Alicnist

Random House, 1994

Fordította: Falvay Dóra

ISBN: 978 963 711 870 8

Műfaj: 1. Krimi 2. Történelmi krimi 3. Szépirodalom

E könyvet Ellen Blainnek, Meghann Haldemannek, Ethan Randallnek, Jack Evansnek *és* Eugene Byrdnek *ajánlom.*
„Aki idős korában fiatalnak tűnik, az vélhetően koravén volt ifjúnak.”
John Ray, 1670

I. RÉSZ

ÉSZLELÉS

Amit észlelünk, annak egy része érzékeinken keresztül jut el hozzánk az előttünk lévő tárgyból, más része viszont (s nem lehetetlen, hogy ez a nagyobb rész) mindig saját elménkből ered.

William James
A pszichológia alapelvei

E vérgőzös gondolatok
honnan kerülnek elő?
Piave, Verdi *Macbethjéből*

1. FEJEZET

Eltemettük Theodore-t.

Hiába írom le ezeket a szavakat, az értelmüket éppúgy nem érzem, mint a koporsó látványát, ahogy ereszkedett alá a homokos sírgödörbe ott, a Sagamore Hill közelében, azon a vidéken, amelyet Theodore mindenekfelett szeretett. Ott álltam ma délután, dermesztő januári szél süvített a Long Island-öböl felől, s egyre azt hajtogattam magamban: hiszen csak tréfa az egész. Hisz mindjárt felrántja a födelet, előpattan, arcán azzal a jellegzetes, bolondos vigyorral, és fülünkbe hasít féktelen kacagása. Majd ellentmondást nem tűrően kijelenti, hogy dolgunk van – „feladat, uraim!" –, vértezzük fel, acélozzuk meg magunkat, mert csatába indulunk valamely titokzatos gőtefaj védelmében egy lelkiismeretlen nagyipari cápa ellen, amely éppen a védtelen kétéltű költőterületén óhajt újabb dögletes gyártelepet létesíteni. És nem én voltam az egyetlen, aki efféle képzelgéseknek adta át magát: a gyászolók arca világosan tükrözte, hogy mindnyájan valami hasonló meglepetésre várnak. A reakciókból pedig egyértelművé vált, hogy a nemzet nagy többsége és a világ tekintélyes része is ugyanígy érez. Theodore Roosevelt nincs többé – ez a gondolat egyszerűen elfogadhatatlan.

Pedig valójában hosszú ideje távolodott már az eleven világtól, de ezt nem voltunk hajlandók tudomásul venni. A folyamat a Nagy Háború végnapjaiban vette kezdetét, amikor Quentin fia elesett. Cecil Spring-Rice jegyezte meg egyszer – a maga utánozhatatlan angol módján keverve érzelmességét a csipkelődéssel –, hogy Roosevelt egész életében „hatéves maradt", Herm Hagedorn pedig hozzátette 1918 nyarán, amikor Quentin gépét kilőtték, hogy „meghalt a Theodore-ban élő kisgyerek". Ma Laszlo Kreizlerrel vacsoráztam Delmonicónál, s megemlítettem neki Hagedorn megjegyzését. A vacsora hátralévő része aztán a Kreizlertől megszokott kimerítő és szenvedélyes fejtegetések egyikével telt. Megtudhattam, hogy Quentin halála nem egyszerűen csak megsemmisítő érzelmi veszteség volt Theodore-nak, hanem mélységes bűntudattal is sújtotta; gyötrelmesen nehezedett rá a felelősség a „kemény élet" filozófiájáért, amelyet oly nagy lelkesedéssel hirdetett világéletében, s amely arra késztethette gyermekeit, hogy szándékosan viszontagságoknak, veszedelmeknek tegyék ki magukat, tudván, hogy imádott apjuk örömét leli a keménységben. Mindig is világos volt számomra, hogy Theodore rendkívül nehezen viseli el a gyászt; valahányszor egy közelálló személy elvesztésével kellett megbirkóznia, félő volt, hogy maga sem éli túl a válságot. Arra viszont csak most, Kreizlert hallgatva döbbentem rá, hogy mennyire nem volt képes eltűrni az erkölcsi ingatagságot. Bizony, nemegyszer úgy tűnt, hogy a huszonhatodik elnök az Igazság megtestesült szellemének hiszi magát.

Kreizler... Nem volt hajlandó megjelenni a temetésen, pedig Edith Roosevelt szerette volna, ha eljön, mivel világéletében nagyra becsülte ezt az embert, akit csak a „szfinx" néven emleget, s akinek az emberi elméről szóló felforgató tanulmányai annyi szellemet nyugtalanítanak immár negyven esztendeje. Mentegetőző levélkét küldött, melyben elmondja, hogy gondolni sem szeret egy olyan világra, amelyből hiányzik Theodore, és mivel életének hatvannégy éve alatt oly sok kellemetlen igazsággal kellett szembenéznie, ezúttal szeretné magát azzal kényeztetni, hogy nem veszi tudomásul barátja pusztulását. Edith megvallotta, hogy Kreizler szavai könnyekre fakasztották, mivel világossá vált számára, hogy Theodore hatalmas szíve és lelkesedése – amely oly nagyon felháborította a cinikusabb szellemeket, s a krónikási hitelesség érdekében kénytelen vagyok hozzátenni, nemegyszer a barátait is felettébb nehéz helyzetbe hozta – még egy olyan személyt is megérintett, akinek elzárkózását jóformán senki és semmi nem törhette át.

A fiúk a *Timestól* emlékvacsorára hívtak, de én alkalomhoz illőbbnek éreztem, hogy Kreizlerrel töltsem ezt az estét, s amikor poharunkat koccintásra emeltük, nem holmi közös New York-i gyerekkori emlékek jártak az eszünkben – Laszlo és Theodore csak a Harvardon ismerték meg egymást –, hanem 1896 tavaszára gondoltunk, arra a bizonyos tavaszra (csaknem negyedszázada már!), amelynek eseményei még ebben a városban is túlságosan bizarrnak tűnnek. A desszert és madeira mellett (ó, mennyire találó éppen Delmonicónál ülni emlékvacsorát... a jó öreg Delmonico, valaha nyüzsgő helyszíne legfontosabb találkozásainknak, ma már velünk együtt kopik kifelé az életből!) kacagva csóváltuk a fejünket, mind a mai napig elálmélkodva azon, hogyan is úszhattuk meg a történteket ép bőrrel, mindazonáltal szomorkásan is – ugyanazt láttam Kreizler arcán tükröződni, ami az én szívemet szorongatta –, hiszen voltak, akik nem jártak ilyen szerencsével.

Egyszerűen ezt nem is lehet elmondani. Így visszatekintve úgy tűnik, hogy hármunk élete – és még másoké is – végzetszerűen, feltartóztathatatlanul vezetett el ezekhez az eseményekhez, csak hát az efféle kijelentéssel lélektani determinizmusba csúszom, s kétségbe vonom a szabad akaratot, más szóval megint csak ahhoz a filozófiai fejtörőhöz térek vissza, amely az egész lidércnyomást át- meg átszőtte, s olyképpen mutatkozott meg benne vezérfonálként, mint az egyetlen eldúdolható dallam egy bonyolult operában. Mondhatnám úgy is, hogy Roosevelt, Kreizler meg én egy gyilkos szörnyeteg nyomát követtük azokban a hónapokban, olyan emberek támogatásával, akiknél kiválóbbat sosem ismertem, ám a hajsza végén csak egy megfélemlített gyermekkel nézhettünk farkasszemet – csakhogy ez a megfogalmazás túlságosan homályos, túlságosan emlékeztet arra a zavaros „ambivalenciára", amelyért annyira rajonganak a divatos modern írók (emiatt járom mostanság sokkal szívesebben a kiállítótermeket, mint a könyvesboltokat). Nem, ezt egyetlenegy módon lehet csak megértetni: egyszerűen el kell mondani az egész történetet, az első, borzongós éjszakától, az első lemészárolt holttesttől kezdve – vagy éppen még korábbról, azoktól az időktől, amikor még James professzort hallgattuk a Harvardon. Igen. Előásni könyörtelenül az egész történetét, és végre a nyilvánosság elé tárni.

Nem biztos, hogy a nyilvánosság nagy örömét leli majd benne; nem is véletlenül tartottuk ilyen sokáig titokban. Még Theodore nekrológjainak túlnyomó része sem említi. Egyedül a *Herald* – amelyet manapság jóformán senki nem olvas – tesz rá kényszeredett utalást azon eredmények felsorolásában, melyeket Theodore 1895-től 1897-ig a New York Városbeli Rendőrfőnökök Tanácsának elnökeként tett le az asztalra: „...s természetesen meg kell említenünk, hogy megoldotta az 1896-os borzalmas gyilkosságok rejtélyét, amelyek oly gyötrelmes nyugtalanságban tartották a várost". Pedig Theodore sosem követelte magának a megoldás dicsőségét. Igaz, elég széles látókörű volt ahhoz, hogy minden aggálya ellenére olyan ember kezébe adja a nyomozást, aki képes megoldani a rejtélyt. Valahányszor szóba került az ügy, mindig is hangsúlyozta, hogy ez az ember Kreizler volt, és nem más.

Igaz, ezt csak privát körben tette meg. Nyilvánosság előtt nem tehette. Pontosan tudta, hogy az amerikai nép soha nem hinne neki, mi több, el sem viselné, ha részleteket kellene megtudnia az ügyről. Vajon most már megérett erre a helyzet? Kreizler erősen kétli. Amikor elmondtam neki, hogy szeretném megírni a történetet, szokott gunyoros horkantásával felelte, hogy az általános rémületen és felháborodáson kívül semmit nem érek el vele. Hiába Theodore, Jake Riis, Lincoln Steffens és a hozzájuk hasonlók megannyi eredménye, szögezte le ma a vacsoránál, ez az ország valójában nemigen változott 1896 óta. Szerinte mi, amerikaiak manapság is ugyanolyan rettegve menekülünk a látszatra oly idilli családi otthonok ajtaja mögött meglapuló sötétség elől, a lidércnyomásoktól, melyeket a természettől oly bizakodó és szerető gyermeki lelkekbe csöpögtetnek bizalmuk és szeretetük

tárgyai. Futunk, egyre többen és egyre gyorsabban, csoda- és kábítószerekhez menekülünk, papokhoz, ideológiákhoz és sámánokhoz, akik édes szavakkal ígérik, hogy megszabadítanak a rettegéstől, és semmi mást nem kérnek cserébe, mint szolgai imádatot. Lehet, hogy igaza van...?

Egyre zavarosabb leszek, érzem. Kezdjük az elején!

2. FEJEZET

1896. március 3-án éjjeli két órakor istentelen dörömbölés verte fel nagyanyám házát a Washington tér északi 19-es szám alatt. A szobalány azonnal kinn termett hálószobája ajtaja előtt, kisvártatva előjött nagyanyám is, én azonban még abban a nem-is-részeg-nem-is-józan állapotban révedeztem ágyamban, amelynek az alvás annyira jót tud tenni. Tisztában voltam vele, bárki legyen is a csendháborító, sokkal valószínűbb, hogy velem van dolga, mint nagyanyámmal, mégis abban a reményben fúrtam a fejem párnáim közé, hogy talán megunja, és elmegy.

– Mrs. Moore! – kiáltott a szobalány. – Rémisztő ricsajt csap... Kinyissam?

– Dehogy nyissa, Harriet! – felelte nagyanyám a lehető legjegesebb modorában. – Költse csak fel az unokámat! Nyilván megfeledkezett holmi kártyaadósságról.

Közelgő lépteket hallottam, s tudtam, nincs más hátra, kelni kell. Mintegy két éve éltem nagyanyámnál, azóta, hogy felbomlott eljegyzésem a washingtoni Julia Pratt kisasszonnyal, s ez idő alatt az idős hölgy mindegyre növekvő szkepszissel szemlélte életmódomat. Hiába fejtettem ki több ízben, hogy a *New York Times* bűnügyi tudósítójának kötelességei közé tartozik a város leggyanúsabb negyedeinek és házainak látogatása, valamint a kétes elemekkel való kapcsolattartás, nagyanyám túlságosan is jól emlékezett ifjabbkori személyiségemre ahhoz, hogy elfogadta volna (beismerem, kissé eltúlzott) magyarázkodásomat. Az az állapot, amelyben többnyire hazatérni szoktam, csak tovább növelte meggyőződését, miszerint sokkal inkább a jellemalkat, semmint a hivatásbeli kötelesség késztet engem züllött tánctermek és kártyabarlangok felkeresésére. Hallván a Harriet felé elmormolt megjegyzést, tisztában voltam vele, mennyire döntő fontosságú e pillanatban, hogy komoly dolgokban eljáró józan férfiú benyomását tegyem rá. Magamra kaptam a fekete kínai háziköntöst, rövid hajamat lesimítottam, s leereszkedő mozdulattal tártam ki az ajtót, éppen mielőtt Harriet elérte volna.

– Á, Harriet – vetettem oda elfoglaltan, egyik kezemet köntösöm kivágásába süllyesztve –, semmi gond. Csak átnéztem a jegyzeteimet, s úgy láttam, szükségem lesz anyagokra az irodából. Nyilván most érkezett meg velük a fiú. – Harriet kissé zavart bólintással nyugtázta megjegyzésemet.

– John! – süvöltötte ebben a pillanatban nagyanyám. – Te vagy az már megint?

– Nem, csak dr. Holmes, nagymama – feleltem, már lefelé igyekezve a vékony perzsával borított lépcsőn. Dr. H. H. Holmes, az elképzelhetetlenül szadista gyilkos és szélhámos, ez idő tájt éppen kivégzésére várt Philadelphiában. Miért, miért nem, nagyanyám kedvenc rémálma az volt, hogy dr. Holmesnek valahogy sikerül kereket oldania a hóhérkötél elől, s azonnal New York felé veszi útját, a célból, hogy vele végezzen. Nagyanyám ajtaja elé érve csókot nyomtam az idős hölgy arcára, amit ő jólesően, bár egyetlen mosoly nélkül fogadott.

– Ne légy arcátlan, John, ez a legkevésbé vonzó tulajdonságod. És ne gondold, hogy édelgéssel levehetsz a lábamról!

A kaput újra megdöngették, s egy fiatal fiú kiáltozta a nevemet. Nagyanyám még jobban összevonta a szemöldökét. – Ki a manó ez, és mi a csudát akar?

– Azt hiszem, a kifutófiú lesz a szerkesztőségből – tartottam magam a füllentéshez, bár majd kifúrta az oldalamat, ki is lehet az az idegen, aki ilyen szigorú bánásmódban részesíti a kapunkat.

– Szóval az irodából? – nyugtázta nagyanyám, egy csöppet sem meggyőzve. – Hát akkor eridj, beszélj vele!

Gyors léptekkel, ám óvatosan szaporáztam a lépcső aljáig, közben eszembe ötlött, hogy tulajdonképpen ismerem én ezt a hangot, még ha nem is jövök rá, honnan. Önmagában az sem volt megnyugtató, hogy fiatal fiú hangja – az 1896-os New York legádázabb gyilkosai és tolvajai ugyanis nemegyszer éppen a sihederek közül kerültek ki.

– Mr. Moore! – kiáltott újra az ifjonc, s a dörömbölést néhány kiadós rúgással tetézte. – Beszélnem kell John Schuyler Moore-ral!

Ekkor már az előszoba fekete-fehér márványán topogtam, kezem a kilincsen. – Ki az?

– Én vagyok, uram! Stevie, uram!

Fellélegezve tártam ki a nehéz keményfa ajtót. Odakint, a gázlámpa fátyolos fényében (nagyanyám ezt az egyet nem volt hajlandó villanykörtére cserélni) valóban Stevie Taggert állt. Életének első tizenegy évében tucatnyinál is több rendőrségi körzet réme volt, de aztán találkozott barátommal, dr. Laszlo Kreizlerrel, a jó nevű orvossal és lélekbúvárral, aki jó Útra térítette, s akinél azóta a kocsis és küldönc hivatását látja el. Stevie a kapualj fehér oszlopának dőlve kapkodott levegő után – nyilvánvaló volt, hogy halálosan rémült. Barna haja verítéktől csatakosan hullott az arcába.

– Stevie! – kiáltottam rá. – Mi történt? – A fiú háta mögött Kreizler kanadai fiákerjét pillantottam meg. A hátrahajtott födelű, könnyű, fekete kocsiba a Frederick névre hallgató, szintén fekete herélt volt befogva, aki, Stevie-hez hasonlóan verejtékben fürdött, s erősen gőzölgött a kora márciusi hidegben. – Dr. Kreizler is itt van?

– A doktor úr azt üzeni, hogy tessék velem jönni! – hadarta Stevie lélegzet nélkül. – Most azonnal!

– De hát hová? Hajnali kettőkor...

– Most azonnal! – Szemlátomást nem volt abban az állapotban, hogy értelmes magyarázatot adhasson, hát megmondtam neki, hogy várjon, amíg magamra kapok valamit. Miközben öltöztem, nagyanyám az ajtóm előtt harsogta, hogy bármit forraljunk is hajnali kettőkor „azzal a Kreizler doktorral”, az semmiképpen nem lehet istennek tetsző. Próbáltam nem venni róla tudomást, s visszasiettem a kocsihoz, futtomban húzva össze magamon a tweedkabátot.

Alig ugrottam fel, Stevie már indulásra nógatta Fredericket egy jól irányzott ostorcsípéssel, úgyhogy alaposan odapuffantam az ülésre. Kedvem támadt lehordani a fiút, de az arcára fagyott rémület megint csak szíven ütött. A kocsi aggasztó sebességgel dübörgött a Washington tér macskakövein, kénytelen voltam erősen fogózkodni. A rázkódás csak akkor enyhült kicsit, Amikor a szélesebb táblákkal kövezett Broadwayre fordultunk. A belváros felé tartottunk, azon belül is keleti irányba, Manhattannek ama része felé, ahol Laszlo Kreizler végezte munkáját. Minél beljebb hatolunk e vidéken, annál olcsóbb és annál züllöttebb a környék. Ez a Lower East Side.

Egy pillanatra belém hasított, hogy talán valami baj történt Lászlóval. Legalábbis erre utalhatott az az elkeseredett szilajság, ahogy Stevie ösztökélte Fredericket, akivel egyébként, tudtam jól, mindig nagyon kedvesen és szelíden bánt. Kreizler volt az első emberi lény a világon, akinek rúgásnál vagy harapásnál különb reakciót sikerült kicsalnia Stevie-ből, s minden bizonnyal kizárólag neki köszönhető, hogy a fiú nem ül még ma is abban a bizonyos Randalls szigeti intézményben, mely a képmutató „Fiúk menedéke” nevet viseli. Tízéves lehetett, a rendőrség a következőképpen jellemezte ez idő tájt: „tolvaj, zsebmetsző, részeges, nikotinista, csalimadár (aki rászedhető alakokra les egy hamisjátékos banda számára), tökéletesen romlott közellenség” –, amikor kis híján megnyomorított egy Randalls-szigeti őrt, aki, állítása szerint, „rá akart törni” (ez a kifejezés a negyedszázaddal ezelőtti újságírózsargonban csaknem egyértelműen nemi erőszakot jelez). Mivel az őrnek felesége, családja volt, nem hittek a fiúnak, s végül az épelméjűségét is kétségbe vonták. Ekkor lépett színre Kreizler, a törvényszéki pszichiátria leendő nagy szaktekintélye. A bírósági meghallgatáson megrázóan festette le a fiú addigi életét, melyet az utcán töltött, amióta ópiumfüggő anyja a kábítószert választotta a gyermekéről való gondoskodás helyett, s egy kínai ópiumkereskedő szeretőjévé lett. A bíróra nagy hatást tettek Kreizler szavai, a bizalma megingott az őr vallomásában, ám csak azzal a feltétellel volt hajlandó szabadlábra helyezni a fiút, ha Kreizler befogadja, és felelősséget vállal érte. Bevallom, ekkor magam is bolondnak tartottam Laszlót, de tény,

hogy Stevie alig egy év alatt egészen új emberré vált. És imádattal csüngött pártfogóján, mint szinte mindenki, aki valaha is dolgozott Kreizlernek, pedig barátom következetes hűvösségével és távolságtartásával éppen eléggé meghökkentette az embereket.

– Stevie! – próbáltam túlharsogni a nagy gránittáblákon robogó kocsikerék csattogását. *Hol* van dr. Kreizler? Nincs baja?

– Az Intézetben! – felelt Stevie, nagyra meresztve kék szemét. Laszlo munkájának bázisa a Kreizler Nevelőintézet volt, melyet a nyolcvanas években alapított: afféle átmenet kutatóintézet és iskola között. Éppen rákérdeztem volna, Ugyan mit keres ilyen kései órán a munkahelyén, ám torkomon akadt a kérdés, amint Stevie vadul belehajtott az ilyenkor is forgalmas Broadway Houston utca kereszteződésbe. Ezen a helyen, ahogy valaki bölcsen megállapította egykor, bízvást elsüthetünk egy puskát bármilyen irányba, nem kell attól tartani, hogy a lövés becsületes embert talál. Stevie zord elégtételét lelte abban, hogy fejveszett menekülésre kényszeríti az iszákosok, fáraójátékosok, morfinisták, kokainisták, utcanők és kitartóik s az egyszerű csavargók tarka seregét, akik aztán a járdaszegély oltalmából többnyire vad átkokat szórtak utánunk.

– Akkor hát az Intézetbe megyünk? – süvöltöttem, ám Stevie-től nem jött válasz. Határozott mozdulattal, éles balkanyarral ráfordította a kocsit a Spring utcára, ahol több zenés lokál ajtaja előtt is csoportosulásokat ugrasztottunk szét. Az utcanők, akik e helyeken táncosként dolgoztak, itt próbáltak meg találkákat összehozni későbbre, kétes szállodákba az együgyűbb látogatókkal, elsősorban vidékiekkel. A Springről Stevie a Delancey utcára kanyarodott – ezt akkoriban kezdték szélesebbre átépíteni, hogy majd befogadhassa az újonnan tervezett Williamsburg hídról várható forgalmat. Kihalt színházépületek mellett robogtunk az éjszakában. A mellékutcákból mindenhonnan a züllött lebujok szörnyű, veszett lármája hangzott, amelyeknek mocskos pultjain benzinnel, kámforral, és isten tudja, még mivel kotyvasztott bundapálinkát árultak, stampliját öt centért. Stevie nem lassított; úgy tűnt, a sziget vége felé tartunk.

– Hát nem az Intézetbe megyünk? – próbálkoztam meg utoljára a társalgással.

Stevie csak a fejét rázta, s megsuhogtatta az ostort. Vállat vontam; hátradőltem, hogy jobban megfogózhassam a kocsi oldalában. Egyre azon járt az eszem, vajon mi rémíthette meg ennyire ezt a fiút, akit New York már annyi szörnyűségével ismertetett meg rövidke élete során.

A Delancey utcán rozzant zöldséges és ruhás bodegák során csattogtunk végig, a Lower East Side leglecsúszottabb bérkaszárnya- és nyomortanya-negyede felé, amely a Corlears Hook közelében terül el a parton. Parányi putrik, új és mégis roskatag bérházak tengere az út mindkét oldalán. A környék kultúrák és nyelvek valóságos olvasztótégelye – a Delancey utcától délre az írek tömörülnek, északabbra, Houston felé pedig a magyarok. A komor, lehangoló emberi lakhelyek közt itt-ott templomok tünedeztek fel, ki tudja, melyik felekezet istenének szentelve. A házakon még e korai órán is szárítókötéleken kiaggatott mosott ruha ékeskedett. Némelyik keményre fagyott darab egészen lehetetlen alakzatba merevedve csattogott a szélben, bár, tulajdonképpen, mit is jelent az, hogy *lehetetlen,* ezen a környéken, ahol sötét kapualjakból gyanús kísértetek suhannak elő, öltözékük többnyire puszta rongyokból áll, s mezítláb tapossák az utcát borító fagyott lóürüléket, vizeletet és koromréteget. Ez a környék nem ismer törvényt, sem emberit, sem istenit. Lakosainak, látogatóinak egyetlen öröme telhet benne: hátuk mögött hagyni, minél gyorsabban, minél hamarabb.

A Delancey utca vége felé megütötte orrunkat az East Rivernek nevezett árapályos medence jellegzetes szaga: a tengervíz illata keveredik mindama hulladék bűzével, amelyet a környékbeli lakosok egyszerűen csak ledobálnak Manhattan pereméről. Hamarosan elébünk magasodott a készülő Williamsburg híd hatalmas rámpája. Stevie, legnagyobb rémületemre pillanatnyi habozás nélkül ráhajtott a deszkázott rámpára; a paták és kerekek robaja sokszorosára fokozódott a faborításon.

A hidat tartó bonyolult acélszerkezet több tíz lábnyira magasodott az éjszakai égbolt felé. Amíg azon töprengtem, mi is lesz ebből – hiszen a híd tornyai még messze nem voltak készen, a megnyitás csak évekkel későbbre volt várható –, a homályból egy kínai templomhoz hasonló építmény körvonalai bontakoztak ki. A roppant gránittömbökből rakott építményből két zömök őrtorony emelkedett ki, acélból készült gyalogjáróval övezve. Ez a különös szerkezet nem volt más, mint a Manhattan-oldali hídfő, mely a hidat tartó gigászi acélkábeleket horgonyozza majd a talajhoz. Az, hogy először templomféleségnek néztem, bizonyos értelemben nem is állt annyira távol a valóságtól: a Brooklyn hídhoz hasonlóan, melynek gótikus ívei dél felé rajzolódtak az éjszakai égboltra, ez az új East-River-híd is olyan hely volt, ahol nem egy munkás élete esett áldozatul a tervezésbe vetett vallásos hitnek, mely az utóbbi tizenöt év során Manhattan-szerte alkotta az eget ostromló csodákat. Ám ekkor még nem sejthettem, hogy eme különös éjszakán egészen másféle véráldozattal szembesülök a Williamsburg híd nyugati hídfőjénél.

A hídfőt uraló őrtornyok bejárata előtt, a villanykörték halvány fényében néhány rendőr tüstént kedett hordozható lámpákkal. Rézjelvényük tanúsága szerint a tizenharmadik körzethez tartoztak, melynek rendőrőrsét az imént láthattuk a Delancey utcán. A tizenötödik körzetből is volt ott egy őrmester – ez azonnal szemet szúrt. A *Times* bűnügyi rovatánál töltött két év alatt (nem is beszélve a New York-i gyerekkorról) alaposan kitapasztalhattam, az egyes rendőrőrsök milyen féltékenyen ragaszkodnak területi fennhatóságukhoz. (A század közepe táján ez a versengés nyílt háborúskodásba is átcsapott.) Az, hogy a tizenhármasok bevonnak a munkába egy tizenötödik körzetit, már önmagában arra utalt, hogy súlyos dologról lehet szó.

Stevie végre megállította a paripát a kékkabátosok közelében, majd leugrott a bakról, megfogta a kantárt, s a ziháló lovat a rámpa széléhez vezette, ahol jókora halomban tornyosultak az építőanyagok és – eszközök. Közben meghitt bizalmatlansággal szemlélgette a kopókat. A tizenötös körzet őrmestere, egy magas, tésztaképű ír fickó – arca egyedül azzal tűnt ki a többi közül, hogy nem viselte a szakmájabeliek elmaradhatatlan, terebélyes bajuszát – közelebb lépett, és fenyegető mosollyal mérte végig Stevie-t.

– Nézzenek oda, csak nem a pirinyó Stevie Taggert? – csikorogta jellegzetes ír akcentussal. – Hát akkor azért hívatott a rendőrfőnök úr, hogy saját kezűleg hasítsak szíjat belőled, te kis patkány?

Stevie bősz pillantást vetett rá, de már le is szálltam a kocsiról, s odaléptem hozzá csillapító szavakkal: – Oda se neki, Stevie! A bőrsisak alatt ritkán lappang éles ész. – A fiú halványan elvigyorodott. – Hanem azt azért megmondhatnád, mit keresek én itt?

Stevie a bal oldali őrtorony felé intett a fejével, s zsebéből viharvert cigarettát kotort elő. – Odafönt, azt mondja a doktor úr. Tessék felmenni.

Indultam a gránitfalba vágott ajtó felé, ám Stevie nem mozdult a ló mellől. – Hát te nem jössz?

A fiú megborzongva fordított hátat, hogy rágyújtson. – Én már láttam. És nincs az az isten, hogy még egyszer megnézzem. Itt megvárom, Mr. Moore, és hazaviszem, ha végzett. Így mondta a doktor úr.

Növekvő aggodalommal indultam újra, ám az őrmester megfogta a karom. – És ki a csuda maga, hogy a mi kis Stevie-nkkel kocsikázik, amikor minden rendes ember alszik már? Itt bűnügy történt, érti-e?

Megadtam a nevem és a foglalkozásom, mire a fickó rám vigyorgott imponáló aranyfogával. – Á, a sajtótól méltóztatott! Méghozzá a *Timestól*! Nos, Mr. Moore, magam is ebben a pillanatban érkeztem. Sürgősen hívattak, hiába, ha megbízható emberre van szükség... Flynn a nevem, F-l-y-n-n-nek írják, és nehogy közrendőrnek címezzen! Őrmester volnék. Jöjjön, menjünk fel! Te meg viselkedj, Stevie fiam, ha nem akarsz gyorsított eljárással visszakerülni a Randalls-szigetre!

Stevie visszafordult a lóhoz, de közben úgy morgott az orra alá, hogy az őrmester is meghallja: – Saját magával foglalkozna inkább! – Flynn gyilkos dühvel fordult sarkon, de észbe kapva, hogy én is ott vagyok, erőt vett magán.

– Javíthatatlan gazfickó ez, Mr. Moore. Fel nem foghatom, mi dolga lehet a magafajta úriembernek egy ilyennel! Nyilván az alvilági kapcsolat végett, persze. Rajta, uram, de vigyázzon ám, mert vaksötét van!

Úgy is volt. Támolyogva tapogatóztam fel egy sor lépcsőn, melynek tetején egy másik fakabát alakja bontakozott ki a sötétből. Ez közrendőr volt a tizenhármas körzetből. Láttunkra megfordult, és belekiáltotta a homályba:

– Megérkezett Flynn, uram!

Kicsiny helyiségbe érkeztünk, mely tele volt fűrészbakokkal, deszkákkal, vödrökkel, szögekkel, fémdarabokkal, drótokkal. Hatalmas ablakok nyíltak a szélrózsa mind a négy irányába. Belátható volt innen az egész környék: a város, a folyó, s előttünk az épülő híd. Kis ajtón lehetett kilépni a tornyot övező gyalogjáróra. Az ajtónál keskeny szemű, szakállas detektívőrmester állt, Patrick Connor, akit már ismertem a Mulberry utcai rendőrparancsnokságról.

Mellette még ismerősebb személy hintázott lábujjhegyen, s kezét a háta mögé kulcsolva bámulta a folyót: Theodore.

– Flynn őrmester – mondta Roosevelt, anélkül, hogy felénk fordult volna. – Iszonyatos dolog miatt kellett hívatnom, sajnos. Iszonyatos.

Ahogy Theodore felénk fordult, kellemetlen érzésem csak fokozódott. Megjelenésében minden teljesen hétköznapi volt: a drága, kissé piperkőcös kockás öltöny – akkoriban az ilyet szerette –, a szemüveg, amely, szempárjához hasonlóan, túlságosan kicsinynek tűnt széles, szögletes fejéhez mérve, s a vaskos orra alatt burjánzó, terjedelmes bajusz. Arca valahogy mégis rettenetesen furcsa benyomást keltett. Végre rádöbbentem, mi okozza ezt: máskor lépten-nyomon elővillantotta a fogsorát, most viszont egy pillanatra sem mosolyodott el. Fogait keményen összeszorította, szenvedélyes haraggal, vagy talán bűntudattal. Valami mélységesen megrendíthette.

Irtózata mintha csak erősbödött volna, amikor megpillantott. – Hogy lehet ez? Moore! Mi az ördögöt csinál itt?

– Én is örvendek a találkozásnak, kedves Roosevelt – nyújtottam felé a kezem, bár némi erőfeszítésembe került ez a higgadt hang.

Gépiesen megfogta a kezem, de nem rázta meg olyan elemi erővel, ahogy egyébként szokta. – Mit is... bocsásson meg, Moore... természetesen nagyon örülök, hogy láthatom, hogyne. De hát ki értesítette?

– Értesített? Miről? Kreizler küldönce elrabolt otthonról, és idehurcolt. Kreizler parancsára tette, és ennél többet egy szót sem mondott.

– Kreizler – mormolta Theodore zaklatottan. Tekintete az ablak felé vándorolt, s félreismerhetetlen rémület ült benne, ami pedig a legkevésbé sem volt jellemző rá. – Persze, Kreizler már járt itt. Járt itt?

– Úgy értsem, itt volt, és elment?

– Még mielőtt én ideértem. Hagyott egy cédulát, valami jelentést. – Theodore bal markából összegyűrt papírszeletke került elő. – Persze csak afféle előzetes vázlat. Orvost akartak hívni, és őt találták. Csakhogy elég reménytelen volt az eset...

– Roosevelt – ragadtam vállon. – Mi történt, mondja el!

– Hát, rendőrfőnök úr, azt már magam is szeretném tudni – vetette közbe Flynn őrmester furcsa, visszataszítóan szolgai modorban. – Amúgy sem sokat lógatjuk a lábunkat mink a Tizenötösben, és lassan ideje volna...

– Igazuk van – emberelte meg magát Roosevelt. – Nos, uraim, erős a gyomruk?

Én nem feleltem, Flynn pedig elsütött valami ízetlen élcet arról, mennyi és mennyiféle viszolyogtató látványban volt már része életében. Theodore tekintetében azonban csak acélos tárgyilagosság tükröződött. A gyalogjáróhoz vezető ajtóra mutatott. Connor detektívőrmester félreállt, Flynn pedig kilépett a gyalogjáróra.

Szorongó előérzetem dacára elsőként az tűnt fel, hogy innen, a gyalogjáróról még sokkal csodálatosabb kilátás esik, mint odabentről, az őrtorony ablakaiból. Túl a vízen Williamsburg terült el, egykor békés vidéki városka, mely az utóbbi időben egyre jobban összeolvadt a zsibongó világvárossal, s alig néhány hónap múlva hivatalosan is részévé válik New Yorknak. Dél felé megint szemembe tűnt a Brooklyn híd, délnyugatra a Printing House tér új toronyházai, odalent pedig a háborgó, fekete víz.

Aztán megláttam.

3. FEJEZET

Különös, milyen sokáig tartott, amíg sikerült valami értelmet kihámoznom a látványból. De mégsem, dehogy különös, hiszen olyannyira iszonyú, képtelen és... torz volt ez a látvány. Hogy is találhattam volna azonnal értelmét?

A gyalogjárón egy test hevert, egy fiatal személy teste. „Személyt” azért mondok, mivel a fizikai jellemzői serdülő suhancra utaltak ugyan, öltözéke viszont (hálóingfélénél nem több, egyik ujja letépve) és kifestett arca csakis lányé lehetett. Pontosabban nőé, méghozzá egyértelműen kétes nőszemélyé. A nyomorult teremtés két csuklója össze volt kötözve a hátán, s térdeplő helyzetbe kényszerítették, úgy, hogy arca a gyalogjáró acéljához nyomódott. Nem volt rajta sem nadrág sem cipő, harisnya is csak az egyik lábán fityegett szánalmasan. Amit pedig a testével műveltek...

Arcát, úgy látszott, nem érte súlyosabb ütés vagy sérülés – a festék és púder érintetlen volt rajta –, ahol azonban a szeme volt egykor, ott már csak véres üregek tátongtak. Szájából meghatározhatatlan húsdarab meredt elő. Torkán mély vágás húzódott végig, vért azonban nem sokat lehetett itt látni. Hasát is borzalmasan felszabdalták, feltárva belső szerveit. Jobb kezét szakszerűen lecsapták. Lágyékán iszonyú seb tátongott, amelyből rögtön érthetővé vált, mi történt a szájával – nemi szervét levágták, és a szájába tömték. Tomporát is rettenetesen összevissza szabdalták, mintha... mintha csak fel akarták volna trancsírozni.

Egy-két percig is eltartott, amíg tudatom az összes részletet nyugtázta. A látvány sötét homályba borult szemem előtt, s lassan ébredtem rá, hogy a horgonylánc csörlőzésére emlékeztető hang, mely a fülemben dörömböl, a saját vérem zúgása. Belém hasított az érzés, hogy mindjárt okádok. Megragadtam a korlátot, és kihajoltam a víz fölé.

– Rendőrfőnök úr! – kiáltott Connor, kilépve a gyalogjáróra. Mégis Theodore szikár, meghökkentően erős felépítésű, bokszolóhoz illő alakja volt az, amely előbb mozdult, egyetlen ugrással mellettem termett, és megragadott.

– Jól van, John, semmi baj – mormolta, miközben eltámogatott. – Lélegezzen mélyen!

Engedelmesen követtem az utasítást, Flynn pedig, aki mindeközben a tetemet fürkészte, hosszú, kacskaringós füttyszóra fakadt.

– Ejha – intézte részvétlen szavait a halotthoz –, neked aztán alaposan ellátták a bajod, kicsi Georgio avagy Gloria, vagy minek nevezzelek, szerencsétlen nyavalyás!

– Hát ismeri ezt a gyereket, Flynn? – kérdezte Theodore, miután biztonságba helyezett a fal mellett. A fejem kóválygása lassan szűnni kezdett.

– Ösmerni éppen ösmerem, rendőrfőnök úr. – Flynn arcán vigyorféle derengett a homályban. – Bár gyereknek nem mondanám, de nem ám, a viselkedése után! Santorellinek hitták, és lehetett egy olyan, no hát, teszem azt, tizenhárom éves. Georgio, az volt a rendes neve ennek az izének, de azóta, hogy a Paresis Hallnak dolgozik, Gloriának hívatta magát.

– Izének? – hebegtem, és kabátujjammal törölgettem homlokomról a hideg verítéket. – Miért mondja, hogy izé?

Flynn vigyora még szélesebben, közönségesebben terült szét erre. – Miért, Mr. Moore, ugyan minek mondaná az ilyet? Férfiember nem volt, csak rá kell nézni, az szent. De meg hát nőnek se teremtette a Jóisten. Énnálam izé az efféle, és nem ember.

Theodore keze ökölbe szorult, s mintegy önkéntelenül, ökölvívó módjára csípőmagasságba emelte, mint aki mértéket vesz Mr. Flynnről. – Hagyjuk, kérem, a helyzet bölcseleti elemzését, őrmester! Akárhogy is, gyerek volt még ez a fiú, és meggyilkolták!

Flynn kuncogást harapott el, s újból végigmérte a tetemet. – Nahát, *ehhöz* aztán nem fér kétség, uram!

– Őrmester! – csikordult Theodore hangja, mely termetéhez képest mindig is kissé élesnek tűnt, de most még metszőbb volt, ahogy ráförmedt a vigyázzállásba dermedő fickóra. – Egy szót se többet, uram, amíg nem kérdezem! Értette?

Flynn bólintott, ám ajkáról nem tűnt el az alig észrevehető, cinikus, epés mosoly, mely tökéletesen fejezte ki a hosszú évek óta szolgáló rendőrtiszt érzelmeit az olyan főnök iránt, aki egy éven belül hagyta maga mögött a rendőri ranglétra összes fokát. Ez Theodore figyelmét sem kerülhette el.

– Nos hát – folytatta Roosevelt, a tőle megszokott, sajátos módon összecsattantva fogait, elharapva minden egyes szót –, a fiút Georgio Santorellinek hívták, és a Paresis Hallnak dolgozott, vagyis Biff Ellison műintézetének a Cooper téren, így van?

– Igenis, rendőrfőnök úr.

– És mit gondol, hol tartózkodhat Mr. Ellison e pillanatban?

– E pill...? A Hallban, gondolnám, hol másutt?

– Eredjen oda, s mondja meg neki, hogy holnap reggel várom a Mulberry utcában!

Flynnen most először látszott valami érzés. – Holnap... hát uram, megbocsásson, ha mondom, de Mr. Ellison igazán nem az a fajta, aki szereti, ha így berendelik.

– Akkor tartóztassa le! – vágta rá Theodore, elfordult és kibámult Williamsburg felé.

– Tartóztassam le? De rendőrfőnök úr, hová jutnánk, ha nekiállnánk letartóztatni minden rossz hírű hely tulajdonosát, ahol ilyen hímringyókat tartanak, csak mert valamelyiket megverték vagy akár kikészítették...

– Ugyan, nem árulná el húzódozása valódi okát? – kérdezte Theodore, s háta mögött megint csak ökölbe szorult a két keze. Odasétált Flynnhez, s közvetlen közelről meredt az arcába. – Mr. Ellison az egyik legjobb fejőstehene, ha nem csalódom!

Flynn szeme kiguvadt, mégis sikerült megőriznie tartását, sőt a sértett ártatlanság kifejezését erőltetnie arcára. – Mr. Roosevelt, én tizenöt éve vagyok a rendőrségnél, uram, és azt hiszem, van róla némi fogalmam, mi hogy működik ebben a városban. Nem zaklathatunk olyan valakit, mint Mr. Ellison, csak mert egy trágya kis macskazabáló megkapta végre a magáét!

Pontosan tudtam, hogy ezzel betelt a pohár, és nagy szerencséje Rooseveltnek, hogy ilyen pontosan tudtam. Ha nem vetem rá magam ebben a pillanatban, s nem fogom le a karját, péppé verte volna Flynnt. Mondhatom, nem volt éppen gyerekjáték ezt a két kart lebéklyózni. – Ne, Roosevelt, ne tegye! – suttogtam a fülébe. – Hisz éppen ezt akarja a fickó! Ha megtámad egy egyenruhást, végképp a karmukba kerül, és akkor már a polgármester sem tehet semmit!

Roosevelt nehezen vette a levegőt. Flynn arcára visszatért a vigyor, Connor detektívőrmester és a közrendőr semmi jelét nem mutatta, hogy be akarnának avatkozni. Tisztában voltak vele, milyen végtelenül kényes a pozíciójuk a közigazgatási reform új, igencsak csípős szelében, amely a rendőri korrupciót vizsgáló Lexow-bizottság tevékenységének hatására kezdett fújdogálni úgy egy évvel azelőtt (Roosevelt is jelentős tagja volt e bizottságnak), s amelynek a korrupció talán még erősebb hulláma szegült ellene – a korrupcióé, mely egyidős volt a testület létezésével, s amely most alattomosan meglapult, várva a maga idejét, amíg a nép belefásul a reform divatjába, és helyére zökken a megszokott üzletmenet.

– Két választása van, Flynn – mondta Roosevelt olyan méltósággal, mely páratlannak mondható egy tébolyig bőszített emberben. – Vagy ott lesz Ellison az irodámban, vagy a maga jelvénye az asztalomon. Holnap reggel.

Flynn kelletlenül adta be a derekát. – Igenis... *rendőrfőnök úr.* – Sarkon fordult, s megindult lefelé az őrtorony lépcsőjén, hallhatóan mormolva maga elé holmi „zsarut játszó nyavalyás aranyifjúról". Kisvártatva megjelent a lent állomásozó közrendőrök egyike, és jelentette, hogy megérkezett a halottkém kocsija a tetemért. Roosevelt azt felelte, hogy várjon kicsit, s elbocsátotta Connort meg a közrendőröket. Magunkra maradtunk hát a gyalogjárón az iszonyatos roncs társaságában, amely valaha egy fiatal fiú teste volt, egyé a sok reményvesztett közül, akiket évről évre kivet magából a nyugat felé elhúzódó sötét, nyomorúságos bérháztömeg. Ezek a gyerekek még sokkal inkább magukra vannak utalva, mint az 1896-os New-York City bármelyik más gettójának kölykei. Sorsuk a *tökéletes* kiszolgáltatottság. Minden eszközt meg kell ragadniuk a puszta életben maradás érdekében – Georgio Santorelli választása az egyik legegyszerűbb volt e „lehetőségek" közül.

– Kreizler becslése szerint valamikor kora este ölhették meg – pillantott Theodore a kezében szorongatott papírszeletre. – A test hőmérsékletét emlegeti. Lehet, hogy a gyilkos még a közelben van. Átfésültetem az egész környéket. Van itt még néhány orvosi adat, és ez az üzenet...

Átnyújtotta a papírt, s megpillantottam Kreizler zaklatott nagybetűit: „ROOSEVELT, RETTENETES HIBÁK TÖRTÉNTEK. REGGEL VAGY EBÉD KÖRÜL ELÉRHETŐ LESZEK. NINCS VESZTEGETNI VALÓ IDŐNK. MENETREND SZERINT TÖRTÉNIK." Pár pillanatig törtem a fejem, hátha sikerül valami értelmét találnom.

– Csüggesztő, hogy ilyen homályosan fogalmaz. – Ez volt minden, amit levonhattam következtetésül.

Theodore fanyarul kuncogott. – Úgy, úgy. Én is ezt mondtam. De most már, azt hiszem, értem. Miután láttam a tetemet, megértettem. Van elképzelése arról, hány embert ölnek meg évente New Yorkban?

– Nemigen – ismertem be, s megkockáztattam még egy pillantást a tetem felé, ám összeborzadtam, látva, milyen brutálisan nyomták az arcát a gyalogjáróhoz: alsó állkapcsa groteszk módon eltolódott a felsőtől, s fölötte iszonyatosan tátongott a két véres szemgödör. – Azt mondanám, több százat. Talán egy- vagy kétezret is.

– Igen, én is így gondolkoznék – felelte Roosevelt. – De az is csak találgatás volna. Ugyanis a gyilkosságok legnagyobb részéről tudomást sem veszünk. Ó, igen, ha az áldozat tisztes állampolgár, a testület megtesz minden tőle telhetőt. De ha egy ilyen gyerekről van szó, egy nyomorult bevándorlóról, aki az emberpiacon dolgozik... Ó, Moore, szégyellem kimondani, de, ahogy már Flynn hozzáállásából is nyilvánvaló, egyetlen ilyen esetet sem méltattunk nyomozásra. – Theodore keze megint ökölbe szorult, és megemelkedett. – Csakhogy nekem elegem van ebből. Ezen a nyomorult környéken egymást gyilkolják a házastársak, iszákos és ópiumszívó alakok támadnak becsületes, dolgozó emberekre, százával mészárolják a rosszéletű nőket, ha ugyan nem maguk vetnek véget az életüknek, s a rosszmájúan vigyorgó publikum egyszerűen csak látványosságnak tekinti az egészet! Ez már magában mindennek a legalja. De ha az áldozat még ráadásul gyerek, s az emberek úgy fogadják a dolgot, ahogy ez a Flynn, nos, Istenemre, szívem szerint a saját népem ellen indítanék háborút! Hát csak az idén már három ilyen esetünk volt, és egyetlen szóval sem adtak hírt sem a körzetek, sem a detektívek!

– Három? – kaptam fel a fejem. – Én csak arról a lányról hallottam Drapernél.

Shang Draper igen rossz hírű bordélyt üzemeltetett a Hatodik sugárút és a Huszonnegyedik utca sarkán, ahol az ügyfelek kilenc-tizennégy éves gyermekek szolgálatait is megrendelhették (jobbára kislányokét, de fiúkat is lehetett szerezni). Januárban egy tízesztendős kislány holttestére bukkantak a bűnbarlang egyik szobácskájában. A gyermeket agyonverték.

– Pontosan, és arról az egyről is csak azért tud, mert Draper a kelleténél tovább késlekedett a kenőpénzzel – vágta rá Roosevelt.

Roosevelt és az akkori polgármester, William L. Strong ezredes élet-halál küzdelmet folytatott – ha nem is sok sikerrel – a legősibb és legjövedelmezőbb rendőri tevékenység, a korrupció ellen. Túlságosan is jó üzlet volt kenőpénzeket szedni a bárok, táncos helyek, piroslámpás házak, ópiumbarlangok és egyéb gyanús intézmények üzemeltetőitől.

– Ezt a sztorit a tizenhatos körzettől juttatta el valaki a sajtóhoz, afféle fokozatos zsarolásképpen. Még nem jutottam a nyomára, ki lehetett. A másik két áldozat olyasféle fiú volt, mint ez itt, a tetemeket ugyanígy az utcán találták, tehát nem lehetett hatást gyakorolni a futtatóikra. Így aztán nem is esett szó a történtekről...

Hangja beleveszett az alant csapkodó hullámok és a szüntelenül zúgó folyami szél zajába. Theodore a tetemet vizsgálgatta, én meg őt bámultam.

– S az a másik kettő is így nézett ki?

– Lényegében igen. A torkuk átvágva, és ugyanúgy kikezdték őket a patkányok meg a madarak. Förtelmes látvány volt.

– Patkányok és madarak?

– Nézze a szemét! Connor detektívőrmester szerint ez patkányok vagy dögevő madarak műve. A többi viszont...

Az újságokban egyetlen szó nem esett a másik két gyilkosságról, bár ebben sajnos semmi meglepő nem volt. Jól mondta Roosevelt: a megoldhatatlannak tűnő eseteket, s főképp az olyanokat, amelyek a szegényeket és páriákat érintették, figyelemre is alig méltatta a rendőrség, nemhogy komoly nyomozásra. Ha pedig az áldozat a társadalom olyan csoportjához tartozott, amelynek a közönség nagy része a létezését sem volt hajlandó elismerni, akkor a közfigyelem felkeltésére még ez az igen-igen parányi esély sem maradt meg. Eltűnődtem egy pillanatig, mit szólnának vajon munkáltatóim a *Timesnál,* ha egy olyan fiúcska történetével állnék elő, aki a megélhetéséért rossznőnek maszkírozta magát, és a saját testét árulta felnőtt

férfiaknak (közöttük nyilván nem egy magas állású, tiszteletre méltó úrnak), s aki a város egyik legsötétebb zugában ért borzalmas véget. Rendkívül szerencsés esetben elbocsátással is megúszhatnám a szeszélyes ötletet, de valószínűbb hogy sárgaházba toloncolnak érte.

– Évek óta nem találkoztam Kreizlerrel – bökte ki hosszú szünet után, elgondolkozva Roosevelt. – De roppant tisztességes levelet kaptam tőle, amikor... – egy pillanatra bénító zavar fogta el – szóval, amikor súlyos gondokkal küszködtem.

Tudtam, mire gondol: első felesége, Alice elvesztésére. Az asszony 1884-ben halt bele Alice lányuk világra hozásába. Theodore veszteségét tovább tetézte, hogy alig néhány óra múlva édesanyja is távozott az árnyékvilágból. Barátom a tőle megszokott módon viselte a rettenetes csapást: hét lakatra zárta szívében a fiatalasszony szent emlékét, és soha nem említette többé a nevét.

Erőt vett magán és felém fordult. – Nyilván jó oka volt a tudós embernek, hogy magát iderendelje.

– Kutya legyek, ha értem! – vontam vállat.

– Bizony – kuncogott megértően Theodore. – Derék barátunk kifürkészhetetlen, akár egy mandarin. Azt hiszem, annyiban hasonlítok hozzá, hogy magam is túlságosan sokat foglalkoztam bizarr és rettenetes dolgokkal az utóbbi időben. De talán megfejthetem titokzatos viselkedését. Tudja, Moore, kénytelen voltam figyelmen kívül hagyni az ehhez hasonló gyilkosságokat, mivel a rendőrségben semmi hajlandóság nem volt, hogy foglalkozzék velük. Még ha lett volna is, a detektívjeink nincsenek effélére kiképezve, ők sem értik az ilyen rettenetes mészárlást. De ez itt, ez az iszonyat, ez egyszerűen több a soknál. Az igazságszolgáltatás nem maradhat tétlen tovább! Van egy tervem, és azt hiszem, Kreizlernek is van egy... és azt hiszem *magának* kell minket összehoznia.

– Énnekem?

– Miért is ne? Mint a régi szép harvardi időkben.

– De hát mit vár tőlem?

– Hozza el Kreizlert holnap az irodámba! Valamikor délelőtt, ahogy meghagyta. Meghányjuk-vetjük a dolgot, és meglátjuk, mihez kezdhetünk. De nagyon kérem, diszkréten járjon el! Bárki kérdezné, semmi másról nincs szó, csak régi barátok kedélyes találkozójáról.

– Az isten áldja meg, Roosevelt, *miről beszél?*

De már túlságosan magával ragadta a harci lendület. Meg sem hallotta panaszos kérdésemet. Nagy levegőt vett, kifeszítette domború mellkasát, és úgy látszott, végre önmagára talált. – Feladat vár ránk, Moore, nem tétlenkedünk!

Megragadta a vállamat, és hevesen megölelt. Lelkesedése, erkölcsi szilárdsága ismét a régi volt. Ami viszont az én szilárdságomat illeti, merőben hiába áhítoztam bármilyen szilárdság vagy bizonyosság után. Csak annyit tudtam bizonyosan, hogy a két legelszántabb és legszenvedélyesebb ember, akit valaha is ismertem, éppen azon van, hogy belerángasson valamibe. Ez a korántsem megnyugtató gondolat kavargott bennem, miközben lebaktattunk a lépcsőn Kreizler kocsijához, magára hagyva a szerencsétlen Santorelli fiú tetemét fönt a magasban a még mindig nem pirkadó jeges égbolt alatt.

4. FEJEZET

Metsző márciusi esővel köszöntött be a reggel. Korán keltem, s hálásan konstatáltam, hogy az irgalmas lelkű Harriet erős kávét, pirítóst és gyümölcsöt készített be nekem reggelire (megrögzötten iszákos családiából származott, s az említetteket nélkülözhetetlen segítségnek tartotta minden italozó számára). Letelepedtem nagyanyám kényelmes ablakszögletében, ahonnan a hátsó udvarban szunnyadozó rózsakertre esett kilátás, és úgy döntöttem, átrágom magam a reggeli *Timeson*, mielőtt telefonálnék a Kreizler Intézetbe. Az eső halkan dobolt a pléhtetőn és az üvegfalakon, kellemesen illatozott az a néhány virág, amelyet nagyanyám évhosszat ápolt, én pedig az újságba temetkeztem, hogy helyreállítsam kapcsolatomat a világgal, amely a tegnapi események hatására mintha kibillent volna a sarkaiból.

SPANYOLORSZÁG ŐRJÖNG, így a lap; a velejéig romlott, omladozó madridi rezsimnek súlyos aggodalmakra ad okot a kubai felkelőknek biztosított amerikai támogatás (az Egyesült Államok Kongresszusa azt mérlegelte, elismerje-e őket teljes jogú hadviselő félnek, ami az ügyük melletti nyílt kiállást jelentette volna). A *Times* azzal a váddal támadt neki Boss Tom Plattnek, a vénséges vén republikánus tótumfaktumnak, hogy a saját kétes céljai érdekében próbálja manipulálni a küszöbön álló közigazgatási reformot (amely Brooklynt, Staten Islandet, Queenst, a Bronxot és Manhattant egyaránt magában foglaló Nagy-New York kialakítását célozta). A demokraták és a republikánusok közelgő pártkongresszusukon egyaránt a bimetallizmus kérdését szándékozzák megvitatni, vagyis beszennyezhetjük-e Amerika megbízható, szilárd aranyalapját az ezüstalap bevezetésével. Háromszáztizenegy fekete amerikai polgár szállt hajóra Liberia felé, a sötét kontinens másik szélén pedig az olasz hadsereg körében lázadást váltott ki az abesszin törzsi harcosoktól elszenvedett megsemmisítő vereség.

Az én jelenlegi lelkiállapotomban azonban nem bírhatott semmi érdekességgel mindez a történelmi jelentőségű esemény. Könnyebb hangvételű oldalak felé lapoztam. A Proctorban kerékpározó elefántokat csodálhatott meg a nagyérdemű, Hubert múzeumában, a Tizennegyedik utcában indiai fakírok csoportját mutogatták; Max Alvary lenyűgöző volt Trisztán szerepében a Zeneakadémián, az Abbey-ben pedig Lillian Rusell jeleskedett, mint *Az Igazság Istennője.* Megtudtam, hogy Eleanora Duse „nyomába sem léphet Bernhardnak" *Camille* szerepében, s Otis Skinner Hamletjének is kijutott az elmarasztalásból, amiért lépten-nyomon sírva fakad. *A zendai fogoly* negyedik hete ment a Lyceumban – magam is kétszer láttam már, s megfordult a fejemben, nem kellene-e még egyszer megnézni aznap este. Pompás kikapcsolódás lett volna a hétköznapok taposómalmában (hát még a borzalmakkal terhes éjszaka után): várárokkal övezett kastélyok, kardpárbajok, misztikum, káprázatos hölgyek, kábító szenvedélyek...

De miközben a darabon járt az eszem, a szemem már másfelé vándorolt. Az a Kilencedik utcai fickó, aki valaha részegségében elvágta a fivére torkát, most újra ivásra adta a fejét, s agyonlőtte az édesanyját; a Süketnémák Felsőiskolájában dolgozó Max Eglau színész rettenetes legyilkolásának ügyében még mindig semmi eredmény nincs; felgyógyult szörnyű sebéből John Mackin, aki feleségével és anyósával végezve a saját torkát is elvágta, s most éhhalállal próbált véget vetni életének, ám őrei végül mégis meggyőzték, hogy táplálékot vegyen magához: megmutatták neki a félelmetes kényszertápláló szerkezetet, amellyel ellenkező esetben a kivégzéséig életben tartanák...

Elhajítottam az újságot. Nagyot kortyoltam az édes, erős kávéból, elszopogattam egy barackot (georgiai termés!), s végleg rászántam magam, hogy elzarándokoljak a Lyceum jegypénztárához. Éppen indultam vissza a szobámba felöltözni, amikor a telefon fülsértő lármában tört ki, nagyanyám pedig rémült haraggal kiáltotta: – Teremtőm! – A telefon csöngése minden egyes alkalommal ilyen hatással volt rá, mégsem jutott eszébe soha, hogy lecseréltethetné a készüléket vagy legalább megpróbálhatná tompítani valahogy a hangját.

Harriet előkerült a konyhából, kezét a kötényébe törölgette, szelíd, korosodó arcán szappanbuborékok nyomai díszelegtek. – Telefon, uram! Dr. Kreizler kéreti – jelentette.

Összébb vontam magamon a kínai köntöst, odaléptem a konyhaajtó mellett elhelyezett fadobozos készülékhez, fülemhez emeltem a nehéz, fekete hallgatót és számhoz a mikrofont. – Tessék! Maga az, Laszlo?

– Akkor hát ébren van, Moore? – jött a válasz. – Pompás. – A hang meglehetősen tompán jött, barátom modora viszont erélyes volt, mint mindig. Kreizler enyhe európai akcentussal beszélt; még gyermekként érkezett az Egyesült Államokba. Apja német volt, tehetős kiadó, 48-as forradalmár, édesanyja pedig magyar, s a monarchista üldözés elől menekültek Amerikába. New Yorkban telepedtek le, ahol meglehetős társasági népszerűségnek örvendtek; az idő tájt divatja járta a politikai emigránsoknak. – Mikorra vár bennünket Roosevelt? – tudakolta Kreizler, akiben fel sem merült az

eshetőség, hogy Theodore talán visszautasítja a javaslatát.

– Ebéd előtt! – feleltem emelt hangon, mivel az ő hangját nagyon is tompán hallottam.

– Mi az ördögnek harsog úgy? Tehát ebéd előtt? Kitűnő. Akkor van időnk. Látta az újságot? Amit arról a Wolffról írnak?

– Nem.

– Akkor olvassa el öltözködés közben! Köntösömre sandítottam. – Honnan veszi, hogy...

– A Bellevue-be zárták. Úgyis nekem kell megvizsgálnom, így aztán feltehetünk még egy-két kérdést, amiből elválik, hogy van-e köze az ügyünkhöz. Aztán irány a Mulberry utca, aztán beugrunk az Intézetbe, ebédelni pedig a Délben fogunk. Mondjuk galambbecsináltat vagy esetleg foglyot. Ranhofer szarvasgombás mártása mennyei.

– De...

– Cyrus meg én egyenesen tőlem megyünk. Maga pedig fogadjon konflist! Fél tízre ott kell lennünk, ne késsen, ha egy mód van rá, Moore, nagyon kérem. Ebben az ügyben egyetlen vesztegetni való percünk sincsen.

Ezzel le is tette a kagylót. Visszatértem az ablakfülkébe, fogtam a *Timest,* és fellapoztam az említett cikket a nyolcadik oldalon:

Henry Wolff a tegnap estét italozással töltötte szomszédja, Conrad Rudesheimer bérlakásán. Rudesheimer ötéves lánya belépett hozzájuk a szobába, ám Wolff továbbra is olyan megjegyzéseket tett, amelyeket az apa nem érzett helyénvalónak egy kislány füle hallatára. Ezt szóvá is tette, mire Wolff fegyvert rántott, főbe lőtte a gyermeket (aki azonnal meghalt), majd elmenekült. Órákkal később fogták el, az East River partján bolyongott céltalanul. Elejtettem az újságot, s szívemet baljós sejtelem töltötte el: a tegnap esti esemény a hídnál nem volt más, csak nyitány...

A hallban nagyanyámba ütköztem. Ezüst haja makulátlan frizurába fésülve tornyosult, szürke-fekete ruhája kifogástalanul tökéletes volt, szürke szemét pedig (amelyet egyébként megörököltem tőle) merően rám szegezte. – John! – szólt rám olyan meglepett hangon, mintha legalább tíz férfi lakna még itt rajtam kívül. – Ugyan ki telefonozott az imént?

– Dr. Kreizler hívott, nagymama! – feleltem, felfelé igyekezve a lépcsőn.

– Á, Kreizler doktor – kiáltotta utánam. – Nos hát, édes fiam, mondhatom, mára már többet hallottam a doktor úrról a kelleténél! – Sietve magamra csuktam a hálószobám ajtaját, s öltözködéshez láttam, de hallottam még az idős hölgy dohogását. – Meglehetősen különös úriember, ha az én véleményemet kérdezik! És nekem ugyan hiába jön a doktori címével! Doktornak éppen az a Holmes fickó is doktor volt! – És rendületlenül folytatta tovább, amíg megmosakodtam, megborotválkoztam, s alaposan végigsikáltam a fogaimat Sozodonttal. Megszoktam már a jó lélek rendíthetetlen füstölgését, ha bosszantott is néha – olyan ember lévén, aki meggyőződése szerint örökre elveszítette a boldog házasélet egyetlen lehetőségét, mégiscsak jobb választásnak tűnt nála élnem, mint holmi bérházi lakásban sorvadozni egyedül, hozzám hasonlóan magányos férfiak között.

Szürke kalapomat és fekete ernyőmet felkapva kisiettem a házból és erőltetett tempóban indultam a Hatodik sugárút felé. Az eső egyre gorombábban zuhogott, amellett kellemetlenül csípős szél kerekedett. Ahogy a sugárúthoz értem, a szél váratlan irányból csapott le rám, a New York-i magasvasút oszlopai alatt süvített végig, melyek az út két oldalán sorakoztak a járda mentén. A vad szélroham kifordította az ernyőmet, s még jó néhány ernyőt a magasvasúti pályák alatt siető tömegben. Az egyre erősödő szél, az eső és a komisz hideg együttes hatása valóságos pokollá tette az amúgy is szédítően kavargó csúcsforgalmi tömeget. Ahogy a konflis felé törekedtem nagy üggyel-bajjal, és az alkalmatlan ernyővel küszködve, egy víg, ifjú párocska vágódott elébem, erőteljesen félretaszítottak, s már el is foglalták a kocsit. Sötét átkokat szórtam minden pereputtyukra, és oly vadul ráztam feléjük a kimúlt paraplét, hogy az asszony ijedtében felsikított, a férfi pedig aggodalmasan sandított felém, s kijelentette, hogy dühöngő őrült vagyok. Ezen kénytelen voltam jót kacagni, mivel eszembe jutott, hová is tartok, s így sokkal könnyebb szívvel vártam a következő konflisra. Amikor végre befordult egy a Washington tér sarkán, azt sem vártam ki, hogy megálljon, felugrottam, kis híján a lábamra csaptam az ajtaját, s odakiáltottam a kocsisnak, hogy hajtson azonnal a Bellevue tébolyda-pavilonjába. Nincs az a kocsis, aki örülne az ilyen feladatnak. Az arcán tükröződő borzadály láttán megint csak elkuncogtam magam, s a kedvem egészen felderült; mire a Tizennegyedik utcához értünk, már a térdemre tapadó nedves szövet sem keserített úgy.

A felhajtott gallérú esőkabát és gumiréteggel impregnált kalap védelmébe húzódó kocsis a New York-i kocsisok jellegzetes önfejűségével úgy döntött, hogy végigverekszi magát a bevásárlónegyeden, mely a Hatodik sugárút Tizennegyedik utcán túli részét foglalja el, s csak azután fordul keletnek. Csigatempóban vánszorogtunk el a nagy áruházak mellett – O'Neill's, Adams & Company, Simpson-Crawford –, amíg végül, türelmem fogytán megöklöztem a kocsi tetejét, és közöltem a fickóval, hogy még *ma* délelőtt szeretnék eljutni a Bellevue-be. Éles, durva jobbkanyarral levágtunk a Huszonharmadikra, s átvergődtünk az Ötödik sugárút és a Broadway tökéletesen kaotikus kereszteződésén. Elcsörömpöltünk a Fifth Avenue Hotel terjedelmes, zömök tömbje mellett – itt tartotta főhadiszállását Boss Platt, aki talán éppen e pillanatban végezte az utolsó simításokat Nagy-New York tervezetén. A Madison Square park keleti végénél rákanyarodtunk a Huszonhatodikra, majd a Madison Square Garden olaszos árkádjai és tornyai előtt megint keletnek fordultunk. A horizonton feltűntek végre a Bellevue szögletes, ünnepélyes, vöröstéglás épületei. Alig pár perc múlva átszeltük az Első sugárutat, elhúztunk a mentőszolgálat hatalmas, fekete épülete mellett a kórház Huszonhatodik utcai oldalán, s megálltunk a tébolyda-pavilon bejáratának közelében. Kifizettem a kocsist, és besiettem.

A pavilon egyszerű, hosszú téglatest alakú épület volt. A szűkös, barátságtalan előcsarnokból vasajtón (az elsőn a pavilon számtalan ilyen ajtaja közül) léphettünk be az épület egész hosszán végigfutó, széles folyosóra. Innen nyílt a huszonnégy „szoba” – valójában cella –, s az épületet a folyosó kellős közepén elhelyezett, szegecselt vas tolóajtó osztotta két egyenlő részre: a férfi- és a női osztályra. A pavilonban megfigyeléseket és vizsgálatokat végeztek, elsősorban erőszakos bűntetteket végrehajtó tetteseken. Amint elkészült a mentális egészségükről (illetve annak hiányáról) tanúskodó jelentés, a pácienseket az állapotuknak megfelelő, még sokkalta barátságtalanabb intézményekbe helyezték át.

Alig tettem be a lábam a folyosóra, már megütötte fülemet a jól ismert, torokhangú üvöltés – a tiltakozás értelmes szavai keveredtek az őrület és kétségbeesés artikulátlan jajveszékelésével. Ugyanebben a pillanatban Kreizlert is megláttam – különös, milyen erősen összekapcsolódott képzeletemben a személye ezekkel a hangokkal. Feketében volt, mint mindig, szokása szerint a *Times* zenei rovatát böngészte. Eleven, fekete szeme, mely erősen madárszerű benyomást keltett, gyorsan cikázott a papíron, s ácsorgás közben váratlan, hirtelen mozdulatokkal váltogatta a lábát. Jobb kezében tartotta az újságot, balját pedig, mely egy gyerekkori sérülés következtében fejletlen maradt, a törzséhez szorította. Bal keze néha végigsimított csinosan ápolt bajuszán és az állán díszelgő parányi szakállon. Sötét haja jócskán hosszabb volt, mint ahogy az aktuális divat diktálta volna. A hátrasimított fürtök nedvesen hullottak a vállára, Kreizler ugyanis mindig hajadonfőtt járt. Ahogy beletemetkezett az újságjába, valóban nyughatatlan, kiéhezett sólyomfélére emlékeztetett, amely igencsak elkeserítő világban kénytelen valahogy boldogulni.

Mellette az elképesztő Cyrus Montrose állt, hűséges fegyverhordozója, alkalmi kocsisa, testőre és alteregója. Mint Kreizler szinte összes alkalmazottja, ő is páciensi státuszból lépett elő, s rendezett, fegyelmezett viselkedése ellenére a lénye engem mindig is nyugtalanított. Ezen a reggelen szürke nadrágot és magasra gombolt barna zekét viselt, széles, fekete arcán egyetlen rezdülés sem jelezte, hogy tudomást vett a megjelenésemről. Ahogy azonban közeledtem hozzájuk, megérintette Kreizler karját, és felém mutatott.

– Á, Moore – üdvözölt Kreizler, baljával zsebórát rántott, jobbját pedig mosolyogva nyújtotta felém. – Igazán nagyszerű!

– Jó reggelt, Laszlo – feleltem, majd hozzátettem: – Cyrus. – Azzal a monstrum felé bólintottam, amit ő alig viszonzott.

Kreizler, miután megnézte az óráját, az újságra mutatott.

Felbosszantottak a munkaadói. Tegnap este csodálatos *Pagliaccit* láttam a Metropolitanben Melbával és Anconával, a *Times* meg másról sem beszél, csak Alvary Trisztánjáról. – Elhallgatott, és kíváncsian végigmért.

– Fáradtnak látszik, Moore.

– Sejtelmem sincs, miért. Oly pihentető, ha éjnek évadján nyitott kocsiban kell föl s alá furikázni a városon át. Nem árulná el, mi dolgom itt?

– Egy pillanat – mondta, s a kék egyenruhás, sapkás őrhöz fordult, aki egyenes támlájú faszéken ülve strázsált a közelében. – Fuller, készen állunk.

– Igenis, doktor úr – felelte, az övéről roppant kulcscsomót csatolt le, s a folyosóra nyíló ajtóhoz lépett. Kreizler meg én követtük, Cyrus viszont meg sem mozdult, csak állt, mint egy kőszobor.

– Elolvasta a cikket, ugyebár, Moore? – kérdezte Kreizler, miközben az őr kinyitotta a folyosót elrekesztő vasajtót. A cellákból hangzó üvöltözés itt már elviselhetetlenül erős és zaklató volt. A hosszú, ablaktalan folyosót homály uralta, amellyel csak néhány gyöngécske villanykörte próbált szembeszállni. A cellák rémületes vasajtóin megfigyelő ablakok voltak, némelyikük nyitva állt.

– El – feleltem kelletlenül, nagy sokára. – Olvastam. És értem is, hogy mi köze lehet a dolgunkhoz, de hogy *én* mire kellek itt...

Mielőtt felelhetett volna, jobboldalt, az első ajtó mögött egy asszony feje tűnt elő. Fésületlenül feltűzött haja és elnyűtt vonásai egyaránt erőszakos durvaságot tükröztek. – Dr. Kreizler! – kiáltotta rekedt, szenvedélyes hangon.

A név elkiáltása valóságos láncreakciót váltott ki, mely celláról cellára hullámzott végig a folyosón, át a vastag falakon és vasajtókon, fogolyról fogolyra terjedt, s a férfirészleg is átvette a nőitől. Ilyennek is nemegyszer voltam már tanúja különböző intézményekben, de mindig döbbenetes erővel hatott rám: mintha lángoló szénre öntenének vizet, mire elül a ropogó láng, csak sziszegés, gőzölgés marad, ami azonban a mélyben továbbra is izzó tüzet jelzi.

E különös jelenség oka igen egyszerű volt. Kreizlerről a páciensek ugyanúgy tudták, mint minden New York-i akinek bármi köze volt a bűnügyekhez, az orvostudományhoz vagy a joghoz, hogy milyen súlyosan esik a szava a latba – sokkalta súlyosabban, mint bármely más lélekbúváré – azon vizsgálatok során, amikor eldől, hogy valakit a börtönbe, vagy a mégiscsak kevésbé rémületes tébolydába küldenek, illetve netalán egyszerűen futni hagynak. Ha neszét vették, hogy megjelent egy ilyenféle helyen, mint a pavilon, a téboly megszokott lármája helyett a legtöbb ápolt lázasan igyekezett értelmes összeszedettség látszatát kelteni. Csak a tájékozatlanok és a reménytelenül zavart állapotúak folytatták a dühöngést. Hiába, az ilyen hirtelen zajcsökkenés sosem hatott éppen megnyugtatóan. Sőt, kifejezetten nyomasztó hangulatot keltett, hisz nyilvánvaló volt a mögötte rejlő görcsös igyekezet, s az is, hogy a gyötrelem és téboly hangjai hamarosan visszatérnek, ahogy az izzó szén is gyorsan elpárologtatja a hűsítő vizet.

Nem kevésbé nyugtalanító volt azonban Kreizler viselkedése – csak találgatni lehetett, vajon miféle tapasztalatok tették képessé rá, hogy rettegés, undor és kétségbeesés nélkül sétáljon végig egy ilyen helyen a gyötrelmes igyekezet tanúbizonyságai közepette (mindenfelől kétségbeesett esdeklés ostromolja: „Dr. Kreizler, beszélnem kell önnel!”, „Könyörgök, dr. Kreizler, én nem olyan vagyok, mint ezek itt!”). Kimért léptekkel haladt végig a folyosón, szemöldöke összevonva, villogó szeme jobbra-balra cikázott, s arcán elnéző szánalom ült, mintha a cellák foglyai csak eltévedt gyermekek volnának. Nem fordult oda egyetlen fogolyhoz sem, de elzárkózásában nem kegyetlenség rejlett, hiszen ha beszélt volna valamelyikükhöz, azzal csak felkorbácsolja a nyomorult reményeit, amelyek talán tökéletesen alaptalanok, a többiek reménykedését pedig porba zúzza. Akik jártak már börtönben, tébolydában, vagy álltak már megfigyelés alatt a Bellevue-ben, pontosan ismerték Kreizler eljárásmódját – az ő tekintetük könyörgött a legállhatatosabban és legszenvedélyesebben, annak teljes tudatában, hogy Kreizler is csak a tekintetével vesz róluk tudomást.

A vas tolóajtón át beléptünk a férfiak részlegébe, s követtük Fuller őrt a bal utolsó celláig. Itt félreállt, s kinyitotta a nehéz, vasalt ajtóba vágott megfigyelőablakot. – Wolff! Látogatói érkeztek! – kiáltotta. – Hivatalos emberek, úgyhogy viselkedjen!

Kreizler válla felett bepillantottam a kémlelőnyíláson. A sivár, kicsiny cellában durva priccs, alatta acél éjjeliedény. A priccsen egy ember ült. A parányi ablakon vastag rács, a rá csimpaszkodó borostyán csak még jobban elfogta a kevéske fényt. A priccs mellett fém vizeskancsó állt a padlón, meg egy tálca, rajta kenyérdarab és szilke, beszáradt zabkásamaradékkal. A férfi tenyerébe temette az arcát, öltözéke alsóing és pamutnadrág volt, öv vagy tartó nélkül (öngyilkosság veszélye állt fenn). Bokáján, csuklóján nehéz béklyók. Fuller szólítására nagy lassan felemelte a fejét. Szeme piros volt – legrosszabb ébredéseimet idézte –, mélyen barázdált, oldalszakállal keretezett arca beletörődést és közönyt tükrözött.

– Mr. Wolff – szólította meg Kreizler, s éles szemmel figyelte viselkedését. – Mondja, józan?

– Ki ne volna józan a helyemben... – felelte amaz lassan és elmosódottan –, ...miután itt töltött egy éjszakát?

Kreizler becsukta a kémlelőnyílás kis vasajtaját, és Fullerhez fordult. – Legyógyszerezték?

Fuller kelletlenül vonogatta a vállát. – Dühöngött, amikor behozták, doktor úr. A főfelügyelő azt mondta, hogy az eszméletlenségig részeg. Hát teletömték klorállal.

Kreizler bosszúsan sóhajtott. A klorálhidrát élete egyik átka volt. Ez a sszínű, keserű, kissé maró vegyület lassítja a szívverést, így erős nyugtató hatással bír, szinte fejbe veri az embert – éppen ezért használják előszeretettel bizonyos rossz hírű helyeken a kifosztandó vagy elrabolandó áldozat elkábítására. Az orvosi kamara esküdött rá, hogy nem okoz függőséget (Kreizler ezt szenvedélyesen vitatta), s mivel olcsó is volt, adagja alig huszonöt cent, igazán kellemes alternatívának bizonyult a páciens lebéklyózásával vagy kényszerzubbonyba gyömöszölésével szemben. Használták is nyakra-főre, különösen zavart elméjű vagy igen erőszakos személyeknél, ám a felfedezése óta eltelt huszonöt év alatt a széles közönség köreiben is igen népszerűvé vált. Ekkoriban nemcsak klorálhoz, de ópiumhoz, morfinhoz, indiai kenderhez és a többi hasonló szerhez is szabadon hozzá lehetett jutni bármelyik drogistánál. Sok ezer életet tett végképp tönkre a klorálba vetett vak bizalom. „Megvált a gondtól, bajtól, édes álmot nyújt” – ahogy egy gyártó hirdetése állította. Mindennapos halálok volt a klorál-túladagolás, egyre több szándékos öngyilkosságot is követtek el a szer segítségével, az orvosok mégis csökönyösen ragaszkodtak hozzá, hogy hasznosnak és biztonságosnak tekintsék.

– Hány granumot kapott? – kérdezte Kreizler, már inkább csüggedten, semmint bosszúsan. Tisztában volt vele, hogy Fullert nem hibáztathatja, nem az ő dolga lévén a gyógyszerezés.

– Először húszat – motyogta elfogódottan az őr. – Én mondtam nekik uram, higgye el, én megmondtam, hogy a doktor úr végzi a vizsgálatot, és nagyon mérges lesz, de hát... tetszik tudni, ugyebár, hogy van az ilyen!

– Hogyne – felelte halkan Kreizler. – Hogyne tudnám. Tudtuk pontosan mind a hárman. Úgyszólván kétségtelen volt, hogy az ellenvetés hallatán a pavilon főfelügyelője csak megkétszerezte az adagot, lehetetlenné téve ezáltal, hogy Wolff részt vehessen abban a fajta vizsgálatban, amilyet Kreizler alkalmazni szeretett. Módszere keresztkérdéseken alapult, és alkoholos vagy drogos befolyástól mentes alanyt kívánt. Kollégái, főként az idősebbek, többnyire az itt megtapasztalt módon viszonyultak törekvéseihez.

– Nos jó – bökte ki végül Laszlo, miután néhány percig rágódott a helyzeten. – Nincs mit tennünk, Moore, sürget az idő. – Azonnal eszembe ötlött barátom Rooseveltnek írt különös megjegyzése a „menetrendről”, de nem tettem szóvá. Kreizler nekiveselkedett a cella súlyos ajtajának. – Mr. Wolff! – szólította meg a pácienst. – Beszédem van önnel!

Csaknem egy órán át figyeltem, ahogy Kreizler keresztkérdéseknek veti alá a ködös állapotú embert, aki vitézül küzdve a klorál kábító hatásával, kézzel-lábbal ragaszkodott ahhoz az elgondoláshoz, hogy amennyiben valóban ellőtte pisztollyal szegény kis Louisa Rudesheimer fejét – márpedig biztosítottuk felőle, hogy így történt –, akkor nyilvánvaló, hogy tébolyult, és elmegyógyintézetbe kell küldeni (vagy legalábbis a dühöngök mattewani menhelyére), s nem börtönbe vagy bitóra. Kreizler szótlanul nyugtázta ebbeli igyekezetét, de egyelőre nem tért ki részletesen az ügyre. Ehelyett egész sor látszólag összefüggéstelen kérdést tett fel Wolff múltjáról, családjáról, barátairól, gyermekkoráról. Nagyon személyes kérdések voltak ezek, bármilyen más helyzetben rendkívül tolakodónak, sőt erőszakosnak tűntek volna. Wolff azonban sokkal nyugodtabban fogadta őket, mint várta volna az ember, s ez a tény önmagában is ékesszólóan bizonyította, hogy erős droghatás alatt áll. A harag hiányához homályosság és őszintétlenség társult, úgyhogy a kikérdezés nem jogosított nagy reményekre.

Ámde még ez a vegytanilag alátámasztott higgadt közöny is felmondta a szolgálatot, amikor Kreizler Louisa Rudesheimerre terelte a szót. Táplált-e Wolff szexuális jellegű érzelmeket a gyermek iránt, tudakolta Laszlo, ilyen ügyekben merőben szokatlan szókimondással. Táplált-e efféle érzelmeket más gyerekek iránt a házban vagy a környéken? Van-e barátnője? Látogat-e nyilvánosházat? Vonzódik-e nemileg fiatal fiúkhoz? Miért lőtte le a kislányt, miért nem inkább késsel szúrta le? Wolff döbbenten fogadta a kérdéseket, s azonnal Fullerhez fordult, hogy köteles-e válaszolni. Amaz szinte kéjes vigyorral vágta rá, hogy igen. Wolff egy időre be is adta a derekát. Engedelmesen válaszolgatott mintegy fél órán át, de aztán nagy üggyel-bajjal lábra kecmergett, s béklyóit csörgetve ordította, hogy őt ugyan senki fia nem kényszerítheti egy ilyen nemtelen vizsgálatra. Esküdözött, hogy inkább megy azonnal a

bitófára. Kreizler ekkor szintén felkelt, s egyenesen a szemébe nézett.

– New York államban, sajnos, a villamosszék mindinkább kiszorítja a bitófát, Mr. Wolff – mondta higgadtan. – S válaszai alapján attól tartok, hogy ezt hamarosan a saját bőrén tapasztalja meg. Isten legyen irgalmas önhöz.

Ezzel már lépett is az ajtóhoz, melyet Fuller készségesen kitárt előtte. Követtem barátomat, de vetettem még egy lopott pillantást Wolffra: a felháborodás kifejezése páni rettegésnek adta át helyét az arcán, de túlságosan is roskatag volt, nem telt több tőle, mint holmi szánalmas motyogás arról, ha valami bizonyos ezen a világon, az ő sérült elmeállapota kétségtelenül az. Tehetetlenül hanyatlott vissza a priccsre.

Amíg Fuller a cella súlyos reteszével foglalatoskodott, Kreizler meg én visszasétáltunk a pavilon fő folyosóján. Barátom lépteit megint a többi páciens néma esdeklése követte, de hamar túl voltunk ezen is. Amint, a vasajtó becsukódott mögöttünk, odabent újult erővel hangzott fel a vonítás, üvöltés.

– Azt hiszem, Wolffal végeztünk, Moore – mondta halkan, csüggedten Kreizler, és átvette Cyrustól a kesztyűjét. – Bármilyen ködös is az állapota, azért éppen eléggé leleplezte magát. Kétségtelenül erőszakos gazfickó, gyűlöli a gyermekeket, és nyilvánvalóan súlyosan részeges is. Őrültnek viszont nem őrült, és azt hiszem, az ügyünkhöz sincs köze.

– Á, ha már éppen erről ejt szót... – próbáltam megragadni a lehetőséget.

Laszlo azonban meg sem hallott. – Természetesen nagyon is *akarják,* hogy őrült legyen... – mormolta. – Az itteni orvosok, a sajtó, a bírák, egyáltalán mindenki úgy szeretné hinni, hogy csak őrült lehet az, aki agyonlő egy ötéves kislányt. Komoly... hm... *nehézségeket* okoz, ha el kell fogadnunk, hogy társadalmunk épelméjű embereket termel ki, akik ilyen tettekre képesek. – Átvette az ernyőjét is, és nagyot sóhajtott. – Nem lesz könnyű per, eltart egy egész napig, ha nem kettőig, úgy vélem...

Kisétáltunk a pavilonból. Kreizler ernyője alá húzódtam, amíg be nem szálltunk a fiákerjébe, melynek fedele most fel volt húzva. Tudtam, mi következik: Kreizler monológja, afféle katarzis, amelyben újra számba veszi legalapvetőbb szakmai elveit, s amely enyhíti kissé az iszonyatos felelősséget, hogy hozzájárult egy ember kivégzéséhez. Kreizler esküdt ellensége volt a halálbüntetésnek, még az olyan elvetemült alakok esetében is, mint Wolff. Ez a meggyőződése azonban nem befolyásolhatta az őrültségről alkotott meghatározását, amely sokkalta szűkebb körű volt kollégái elképzelésénél. Cyrus felugrott a bakra, a fiáker távolodni kezdett a Bellevue-től, s Kreizler magánbeszéde olyan témákra terelődött, amelyekről nemegyszer hallottam már elmélkedni: az őrültség széles értelmezése talán jót tesz a társadalom közérzetének, viszont annál kevésbé mozdítja elő az elmekórtan ügyét, s csak tovább csökkenti annak esélyét, hogy a valóban elmebetegek megfelelő gondoskodásban és kezelésben részesüljenek. Kreizler mintha a villamosszékbe szíjazott Wolff képét próbálta volna eltávolítani elméjéből ezzel a csökönyösen kitartó morfondírozással. Lassan beláttam, nincs rá sok remény, hogy bármit is megtudjak arról, mi folyik itt valójában, és engem vajon miért kevertek bele.

Csalódottan bámultam az út két oldalán elsuhanó épületeket, tekintetem meg-megpihent Cyruson, s arra gondoltam, talán támad benne némi együttérzés irántam, hiszen ő aztán több ilyen elmélkedésnek volt fültanúja, mint bárki a világon. Persze ostobaság volt ilyet gondolni. Stevie Taggerthöz hasonlóan neki is igen nehéz sora volt, mielőtt Kreizlerhez szegődött volna, és feltétel nélkül rajongott barátomért. Cyrus New York-i fiú volt, s végig kellett néznie, ahogy a szüleit a szó szoros értelmében darabokra tépi a lázadók dühöngő hordája az 1863-as zavargások során. Ezek a fehér férfiak és nők – többségük nemrég érkezett bevándorló – az ellen tiltakoztak, hogy hadba kelljen vonulniuk az Unió és a rabszolga-felszabadítás ügyéért. Vérgőzös őrjöngésükben rávetették magukat minden útjukba kerülő feketére, felnőttre, gyerekre egyaránt, hogy ízekre szaggassák, elevenen elégessék, kátrányba fürdessék, vagy valamely más iszonyatos középkori kínzásnak vessék alá, amelyet óvilági elméjük kiötölhetett. Cyrust, aki zenei tehetség volt, gyönyörű bassz-bariton énekhanggal, a szülei halála után egy kerítéssel foglalkozó nagybátyja vette magához, kitanította „professzornak", vagyis bordélyházi zongoristának, és saját intézményében alkalmazta, amely fiatal fekete nőket közvetített tehetős fehérek számára. Ám a fiú – rettenetes emlékeivel a háta mögött – nem volt hajlandó eltűrni a fajgyűlölő vendégek méltánytalan viselkedését. 1887-ben egy este részeg rendőr érkezett a rossz hírű házba, beszedni a neki kijáró kenőpénzt, és nyilvánvalóan úgy érezte, a járandósághoz az is hozzátartozik, hogy brutálisan felpofozza a fiút, és „mocskos niggernek" bélyegezze. Cyrus higgadtan kiment a konyhába, óriási henteskéssel tért vissza, és elküldte a közeget abba a külön Valhallába, melyet a New York Városi Rendőrség elesett vitézeinek tartanak fönn.

Itt lépett be a történetbe Kreizler, és Cyrus ügyét a bíróság előtt az „impulzív ötletbetörésről" szóló elméletével magyarázta: a gyilkosság elkövetésének pár perce alatt Cyrus lélekben visszatért szülei halálának éjszakájába; a harag és gyűlölet góca, mely egészen addig érintetlenül pihent, most elemi erővel felfakadt és a sértő viselkedésű rendőr ellen fordult. Cyrus nem őrült, szögezte le Kreizler; ebben helyzetben az ő hátterével egyszerűen nem viselkedhetett másként. A bíróra nagy hatást gyakorolt a gondolatmenet, ám a nyilvánosságra való tekintettel mégsem menthette fel egyszerűen Cyrust. Javasolta hát a New York Városi Tébolydába vagy a Blackwells-szigetre történő beutalását. Kreizler felvetette, hogy ha az Intézetnél alkalmazná, az sokkalta nagyobb reményekre jogosítana a rehabilitációt illetően. A bíró szabadulni igyekezett a kellemetlen ügytől, beadta hát a derekát. Az eset korántsem öregbítette Kreizler társadalmi és szakmai elismertségét, csak megerősítette a róla, mint javíthatatlan különcről kialakult képet. Laszlo látogatói nyilván nem repestek a vágytól, hogy kettesben maradhassanak a konyhában Cyrusszal. Az ő rendíthetetlen hűségét viszont örökre megnyerte magának Laszlo.

Az eső szakadatlanul szitált, miközben végigkocogtunk a Boweryn, talán az egyetlen fontosabb New York-i utcán, amelyen sosem állt templom. Ivók, zenés helyek, tömegszállások közt robogtunk, el a Cooper tér mellett, ahol egy pillanatra megláttam Biff Ellison Paresis Halljának fényreklámját és lefüggönyzött ablakait. Itt űzte nyomorúságos mesterségét Georgio Santorelli. Továbbhaladtunk a bérkaszárnyák sivatagában; az eső alig csökkentette a járdák nyüzsgő forgatagát. Mielőtt még a Bleecker utcára kanyarodtunk volna, a rendőrkapitányság közelében, Kreizler tompán megszólalt:

– Látta a tetemet, ugye?

– Még hogy láttam-e? – vágtam vissza bosszúsan, bár nagy megkönnyebbülésemre szolgált, hogy végre szót kerített rá. – Mást sem látok, ha csak egy pillanatra becsukom a szemem. Hogyan jutott eszébe felverni az egész házat, és odarángatni engem? Tudja, hogy ilyesmiről nem készíthetek riportot! Semmi nem történt, csak a nagyanyám izgatta fel magát, ami nem éppen nagy eredmény.

– Sajnálom, John, de hát azt akartam, hogy tudja, mivel van dolga.

– *Nekem* aztán semmivel! Értse meg, hogy egyszerű riporter vagyok, és semmit nem kezdhetek ezzel az iszonyatos történettel!

– Igazságtalan önmagához, Moore. A feje tele van különleges információval, még ha nem is vesz róla tudomást.

– Laszlo, mi az ördögöt...! – emeltem fel a hangomat, ám megint csak félbeszakítottak. Ráfordultunk a Mulberry utcára, lázas hangok ütötték meg a fülemet, és láttam, hogy lélekszakadva szalad felénk Link Steffens és Jake Riis.

5. FEJEZET

„Közelebb a templomhoz, közelebb a Jóistenhez" elménckedett egykor egy bűnöző banda, amikor úgy döntöttek, hogy üzelmeik központját a rendőrkapitányság közelébe helyezik át. Jó néhány hasonlóan kétes egzisztencia is bölcselkedhetett volna ugyanígy, mivel a Mulberrry utca északi vége, a Bleecker utca közelében (a kapitányság a 300-as szám alatt volt található) a bérházak, bordélyok, bárok és kártyabarlangok dzsungelének legközepére esett. Mindjárt a Mulberry 300-zal szemben, a Bleecker túloldalán egy bordély volt, melynek alkalmazottai munkátlan óráikban kiválóan szórakoztak azzal, hogy az intézmény zöld zsalugáteres ablakaiból színházi látcsövön figyelték a kapitányságon zajló életet. A házuk mellett elhaladó közegeket aztán nem kímélték kommentárjaiktól. A környéket meglehetősen karneváli hangulat fémjelezte. De talán még inkább cirkusznak kellene

neveznem, méghozzá a brutális, római fajtából. Napjában többször is szállítottak be több-kevesebb erőszakkal súlyos sebekből vérző áldozatokat és tetteseket abba a leírhatatlan, leginkább tömegszállóra hasonlító épületbe, amelyben New York igazságszolgáltatásának karhatalma székelt. Az előtte húzódó járdaszakaszon többnyire vértócsák formájában díszelgett a kellemetlen emlékeztető, miféle halálos ügyekkel foglalkoznak itt valójában.

Szemközt, a Mulberry utca 303. szám alatt volt a bűnügyi tudósítók nem hivatalos főhadiszállása: nem több, csak egy egyszerű bolthajtás, amely alatt kollégáim és én rengeteg időt töltöttünk egy-egy szónyi értesülésre lesve. Nem volt hát meglepő, hogy Riis és Steffens itt várt az érkezésemre. Riis izgalma és a Steffens vékony, jóvágású arcán tündöklő vigyor arról tanúskodott, hogy felettébb zaftos zsákmányra fenik a fogukat.

– Nahát, nahát! – jegyezte meg Steffens, miközben ernyőjét kecsesen magasba emelve a fiáker fellépőjére szökkent. – Együtt érkeznek a titokzatos látogatók! Jó napot, dr. Kreizler, öröm látni önt, uram!

– Jó napot – biccentett Kreizler, érezhetően csekélyebb lelkesedéssel.

Riis, az ormótlan dán hiába próbált lépést tartani sokkalta fiatalabb és könnyedebb alkatú kollégájával. – Jó napot, doktor úr – zihálta, amire Kreizler csak némán bólintott. Határozottan nem szívelte Riist, bár elismerte a bérházak népének nyomorúságos életét feltáró munkásságát, különösen a *Hogy él az alsó tízezer* című esszé- és riportgyűjteményt, ám ez még nem tántorította el attól, hogy kulisszahasogató erkölcscsősznek és dogmatikus, szemellenzős embernek tartsa a dán újságírót. Mi tagadás, gyakorta kénytelen voltam egyetérteni ítéletével. – Moore! – fordult hozzám Riis. – Roosevelt éppen most hajított ki bennünket az irodájából, mondván, hogy önöket várja nagyfontosságú megbeszélésre. Valami roppant furcsa játszma megy itt, ha nem csalódom!

– Oda se hallgasson! – kacagott Steffens. – Csak a sértett büszkeség ordít belőle. Úgy látszik, megint olyan gyilkosságra került sor, amely Riis barátunk személyes vallási meggyőződése miatt sosem kerülhet be az *Evening* Sunba. Sajnos, muszáj volt ezzel ugratnunk egy kicsit derék barátunkat.

– Steffens, ha van orcája... – Riis már rázta is Steffens felé hatalmas skandináv öklét, miközben üggyel-bajjal igyekezett felzárkózni a fiáker mellé. Cyrus ekkor megrántotta a herélt zabláját, és megállította a kocsit. Steffens azonnal leugrott a fellépőről.

– Jól van már, Jake, jól van – csillapította kollégáját. – Csak tréfáltam, higgye el!

– Maguk meg mi az ördögről diskurálnak? – vetettem közbe, miközben Kreizler, süketnek tettetve magát, kiszállt a kocsiból.

– Na ne játssza az ostobát! – tiltakozott Steffens. – Hisz látta a tetemet, és látta dr. Kreizler is, ennyit természetesen tudunk. Csak sajnos Jake számára nem léteznek sem hímringyók, sem pederaszta nyilvánosházak, így aztán nem is írhat róluk!

Riis felhördült, széles ábrázata vérbe borult. – Steffens, ne akarja, hogy megtanítsam...

– Azt is tudjuk, hogy a *maga* munkaadói, John, sosem hoznának le ilyen sötét históriát – folytatta Steffens zavartalanul. – Nemdebár, dr. Kreizler? Egyedül a *Post* maradt hát! Ugye, ahhoz az egyetlen újsághoz fordul a részletekkel, amely hajlandó le is hozni az egészet?

Kreizler ajka enyhe mosolyra húzódott, ám ez a mosoly sokkal inkább látszott helytelenítőnek, mint barátságosnak vagy derűsnek. – Még hogy az egyetlen, Steffens! Hát a *World* vagy a *Journal?*

– Persze, pontosabban kell kifejeznem magam. Az egyetlen *rendes* újság, ami lehozza!

Kreizler végigmérte a hórihorgas Steffenst. – „Rendes”... – visszhangozta fejcsóválva, és felsietett a lépcsőn.

– Mondhat, amit akar, doktor úr – kiáltott utána amaz még mindig mosolyogva de tőlünk rendesebb munkát várhat, mint akár Hearsttől, akár Pulitzertől! – Kreizler nem adta tanújelét, hogy a megjegyzés eljutott a füléig. – Értesültünk róla, hogy megvizsgálta azt a gyilkost ma reggel – erősködött tovább az újságíró. – Mondana legalább erről egy-két szót?

Kreizler megtorpant az ajtó előtt. – Az, akit megvizsgáltam, valóban gyilkos. A Santorelli fiúhoz viszont semmi köze.

– Valóban? Ezt talán közölhetné Connor detektívőrmesterrel is. Egész délelőtt azt magyarázta, hogy Wolff rákapott a vérszagra, miután lelőtte a kislányt, és új áldozatot keresett.

– Micsoda? – Kreizler arcán most őszinte rémület tükröződött. – Nem, nem... ezt nem teheti... semmiképpen sem tehet most ilyet!

Laszlo egy ugrással bent termett, mielőtt Steffens tovább erőltethette volna az interjút. Most, hogy kiszemelt alanya eltűnt, az *Evening Post* munkatársának mosolya valamivel enyhébb sugárzásra váltott. Szabad kezét a csípőjére vágta. – Hát tudja, John... a modora nem éppen megnyerő!

– Nem is akar megnyerni senkit – feleltem, s barátom után indultam.

Steffens karon ragadott.

– Hát maga nem mondhatna valamit, John? Igazán nem vall Rooseveltre, hogy távol tartja Jake-et meg engem a rendőri munkától... szavamra, inkább tartozunk a rendőrfőnökök tanácsához, mint a tökfejek, akik benne ülnek!

Ez nem is járt távol az igazságtól. Roosevelt gyakran konzultált Riisszel és Steffensszel rendőri ügyekről. Mégsem tehettem mást, csak a vállamat vonogattam. – Hisz megmondanám, ha tudnék valamit is, Link. Magam is sötétben tapogatózom.

– Hanem hát a tetem, John – vetette közbe Riis. – Iszonyatos dolgokat hallottunk... biztos csak híresztelés!

Lelki szemeim előtt egy pillanatra megjelent a hídőrházban heverő tetem. Felsóhajtottam. – Nincs a világon híresztelés, ami félig olyan iszonyatos lehetne! – Ezzel sarkon fordultam, és felsiettem a lépcsőn.

Még be sem léphettem az ajtón, a kollégák már megint javában huzakodtak. Steffens szarkasztikus megjegyzésekkel ingerelte Riist, az meg bosszúsan igyekezett őt elhallgattatni. De bármily közönségesen fejezte is ki magát Link, mégiscsak volt valami igaza. Riis megátalkodottan tagadta a homoszexuális prostitúció létezését, s emiatt esélye sem maradt annak, hogy a város egyik legtekintélyesebb újságja megfelelő alapossággal adjon számot a brutális gyilkosságról. Pedig mennyivel nagyobb súlya lett volna Riis beszámolójának, mint Steffensének! A fiatal Link csak később vált a haladó mozgalom fontos személyiségévé, Riis viszont már ekkor közismert és általánosan elfogadott tekintélynek számított. Az ő felháborodott tirádái hatására bontották le végül a Mulberry Bendet (New York legszörnyűbb nyomornegyedének, Five Pointsnak a középpontját), és néhány más hasonlóan fertőzetes zugot. Arra azonban sehogy sem bírta rászánni magát, hogy minden részletében tudomásul vegye a Santorelli-gyilkosságot. Hiába volt tanúja annyi borzalomnak, egy ilyen bűntett körülményeit nem volt képes létezőnek elismerni. A kapitányság hatalmas zöld kapuján belépve önkéntelenül is azon kezdtem tépelődni, amin nem egy és nem tíz alkalommal rágódtam már a *Times* kupaktanácsain: hány olyan ember van vajon a sajtónál (a politikusi szférát és az átlagnépességet már nem is említve), aki azt képzeli, hogy semmissé teheti a rosszat azáltal, hogy csökönyösen nem vesz tudomást róla.

Kreizlert a lift előtt találtam, heves vitába merülve Connor őrmesterrel, azzal a detektívvel, akivel éjszaka a helyszínen is találkoztunk. Éppen csatlakoztam volna hozzájuk, de ebben a pillanatban karon fogtak, és a lépcsőház felé vezettek. Sara Howard volt az, régi barátom, a kevés szívderítő látvány egyike a kapitányságon.

– Ne avatkozzon bele, John! – intett a kiforrott bölcsesség hangján, mely gyakorta jellemezte megszólalásait. – Connor éppen az alaposan kiérdemelt fejmosását kapja meg barátunktól. Különben is, az elnök várja magát odafönt, méghozzá *sans* dr. Kreizler.

– Sara, de örülök, hogy látom – kiáltottam boldogan. – Az egész éjszakát és a délelőttöt is dühöngők társaságában töltöttem. Végre egy épelméjű ember!

Sara az egyszerű szabású öltözéket és a zöld árnyalatokat kedvelte, amelyek igen jól illettek a szeméhez. Aznap is egyszerű ruha volt rajta, a lehető legkisebb turnűrrel és legkevesebb alsószoknyával. Nagyon előnyösen mutatott magas, atlétikus alakján. Arca nem volt ragyogóan szép, inkább csak kellemesnek nevezhető, ám lenyűgözővé tette az eleven arcjáték: szájának és szemének kifejezése szüntelenül változott, hol pajkos derűt, hol bánatot sugárzott. Családja a hetvenes évek elején költözött a közelünkbe, a Gramercy parkba, amikor én olyan tízévesforma lehettem, és ettől fogva kísértem figyelemmel Sarát, aki életének első évtizedében az előkelő lakónegyedet egyszerűen a saját privát játszóterének tekintette. Azóta sem változott sokat, ha csak azt nem számítjuk, hogy eleven természetét idővel töprenkedő (s olykor melankolikus) hajlam színezte. Amikor Julia Prattet illető reményeim füstbe mentek, egy estén valamivel többet ittam a kelleténél, és abba a keserű meggyőződésbe loyaltam magam, hogy minden társasági szépség

démon a szíve mélyén. Azonnal megkértem Sara kezét, aki válaszul a Hudson folyóhoz szállított fiákeren, és megfürdetett benne.

– Pedig épelméjű embert nem sokat talál ma itt – tájékoztatott, miközben felfelé kaptattunk a lépcsőn. – Teddy... akarom mondani, az elnök, hát nem hangzik furcsán, John? – Bizony, furcsán hangzott, ám a kapitányságon Theodore ezt a címet viselte, ő volt az elnöke az intézményt vezető négy rendőrfőnök tanácsának. Csak nagyon kevesen sejtették ekkor, hogy a nem is olyan távoli jövőben sokkal nagyobb jelentőséggel fogja viselni az „elnök" címet. – Nos hát, szokása szerint forgószelet játszik, ezúttal a Santorelli-ügyben. Őrült járás-kelés van nála...

Ebben a pillanatban Theodore hangja ütötte meg a fülünket, ahogy végigmennydörgött a második emeleten: – És eszébe ne jusson belekeverni a Tammany-beli cimboráit, Kelly! A Tammany egy förtelmes demokrata kreatúra, mi pedig reformista republikánusok vagyunk. Itt nem sokra megy a vállveregető stílusával. Melegen ajánlom, hogy szánja rá magát az együttműködésre! – A tirádára csak két férfihang vaskos kuncogása jött válaszul a lépcsőházból. A hangok felénk közelítettek, és néhány másodpercen belül szemünk elé tűnt az ordenáré módon kiöltözött, kölnivízbe pácolt, dromedár alkatú Biff Ellison, mellette pedig alvilági elöljárója, a mértékletesebb termetű és illatú, ízlésesen öltözködő Paul Kelly.

A Lower Manhattanben több tucatszám garázdálkodó kis utcai bandáknak 1896-ra jobbára leáldozott a napja – az ügyek irányítását néhány nagyobb csoportosulás vette kezébe, és ezzel új rend szilárdult meg az alvilágban, nem kevésbé gyilkos kedvű, mint a régi, ám jócskán üzletszerűbb. Az Eastmanek (főnökük, a színes egyéniségű Monk Eastman után nevezék őket így) a Bowerytől keletre eső területeket uralták a Tizennegyedik utca és a Chatham tér között; a West Side-on a Tizenharmadik és a Broadway között a Hudsoni Ganefek parancsoltak, akik iránt oly gyöngéd érzelmeket táplált a New York-i entellektüel- és művészvilág (főként mivel egymásra találtak a kokain iránti olthatatlan rajongásban), a Tizennegyediktől felfelé pedig Pöröly Murphy Vakondjai – ezeket az ír pincelakó szerzeteket ugyan nehezen tudta volna bárhová is besorolni Mr. Darwin! –, és e három hadsereg között, az alvilági hurrikán középpontjában, alig pár sarokra a Rendőrkapitányságtól székelt Paul Kelly a Five Points-iakkal, akiknek területe a Broadwaytől a Boweryig, valamint a Tizennegyediktől a Városházáig terjedt.

Kelly bandája a város legszörnyűbb negyedéről nevezte el magát, nyilván azért, hogy ezzel is félelmet gerjesszenek, pedig a tevékenységük messze nem volt olyan kaotikus és fékezhetetlen, mint a korábbi nemzedékek Five Points-i bandáié (Whyos, Plug Uglies, Dead Rabbits, stb.), melyek utóvédjei rideg, kegyetlen szellemalakok gyanánt még ekkor is ott kísértettek a környéken. Kelly igen tudatosan hajtotta végre a stílusváltást; csiszolt beszéde és modora tartotta a lépést remekbe ácsolt öltönyeivel. Megalapozott, széles körű műveltséggel bírt a művészet és politika terén, ízlése az elsőben a modernizmus, utóbbiban a szocializmus felé hajlott. Viszont mindig pontosan tudta, kivel van dolga, és így a Five Points-iak főhadiszállására, a New Brighton Dance Hallra nem éppen a *kifinomult* lett volna a legtalálóbb szó. A New Brighton, mely egyetlen személy, a Kannibál Jack McManus néven ismert óriás vigyázó szemére volt bízva, a tükrök, kristálycsillárok, rézveretek és egetverően illatozó úriközönség szemet bántóan csiricsáré egyvelegével elhomályosított minden hasonló ambíciókkal működő lokált, még a Tenderloint is, amely pedig Kelly feltörése előtt az alvilági krém legelismertebb találkozóhelyének számított.

James T. „Biff" Ellison viszont a New York-i gonosztevők hagyományosabb típusát képviselte. Életpályáját kiemelkedően visszataszító kidobóemberként kezdte, az alvilágba vezető döntő lépést pedig úgy tette meg, hogy kevés híján agyonvert és rugdosott egy rendőrt. Modorában és megjelenésében elöljárója kifinomultságát szerette volna utánozni, ám tudatlan, züllött kokainszívó lévén csak szánalmasan nevetséges hatást ért el görcsös igyekezetével. Kelly emberei közt igazán bőven akadtak elvetemült, vakmerő gazfickók, de odáig egyikük sem merészkedett, mint Ellison: hallatlan vállalkozás volt megnyitni a Paresis Hallt, egyet a mindössze három-négy New York-i intézmény közül, amelyek nyíltan (sőt!) vállalták, hogy a társadalomnak azon rétegét szolgálják ki, melynek létezését oly elszántan tagadta a derék Jake Riis.

– Ó, ó – fuvolázta Kelly, nyakkendőtűje sziporkákat szórt, ahogy közeledett –, hiszen ez Mr. Moore a Timestól, meg a rendőrkapitányság egyik elbűvölő új hölgyalkalmazottja! – Kelly meghajtotta szép rajzú, fekete ír fejét, és csókot lehelt Sara kezére. – Újabban már a letartóztatás is kellemes élmény! – Rutinos, mézédes mosolyt sugárzott a lány felé, ám ez csöppet sem enyhített a nyilvánvaló, erőszakos fenyegetésen, amely szinte kézzelfoghatóan áradt a személyéből.

– Mr. Kelly – biccentett Sara bátran, de én azért láttam, mennyire ideges. – Micsoda kár, hogy elragadó báját ilyen rossz társaságra vesztegeti!

Kelly kacagott, Ellison viszont, aki egyébként is jó fejjel magasodott fölébünk, most még jobban kihúzta magát, s húsos arca, hiúzszeme fenyegetően elsötétült. – Jobb lesz pedig, ha vigyáz a szájára, kisasszony. Messze van ám ide a Gramercy park! Sok kellemetlenség érhet az úton egy magányos lányt.

– Maga aztán hóhemfiú, Ellison! – vetettem közbe, bár a fickó fél kézzel is ízzé-porrá zúzhatott volna. – Mi az, a kisfiúkat már mind elintézte, ezentúl nőkkel fog kezdeni?

Ellison ábrázata vérbe borult. – Mit beszél, maga nyomorult, szaros firkász? Azzal a Gloriával más se volt, csak baj, de én egy ujjal sem nyúltam hozzá, és a nyakára lépek mindenkinek, aki azt meri mondani...

– Ugyan, ugyan, Biff – avatkozott közbe Kelly lágy hangon, ám annál félreérthetetlenebb elszánással. – Dehogy mond itt bárki ilyesmit. – Majd hozzám fordult: – Biffnek semmi köze a gyilkossághoz, Moore. És én sem akarom, hogy a nevem belekeverjék.

– Ezt korábban kellett volna meggondolnia, Kelly. Én láttam azt a hullát, és mondhatom, Biffre vallott. – Pedig valójában Ellisonból sem néztem volna ki ilyen iszonyatos tettet, de ezt nem akartam az orrukra kötni. – Hisz csak egy gyerek volt.

Kelly kurtán kuncogott, és tovább ereszkedett a lépcsőn. – Gyerek bizony, méghozzá olyan, aki veszélyes játékokat játszik. Ugyan már, Moore, nap mint nap hullanak itt az efféle fiókák, mire ez a nagy érdeklődés? Talán befolyásos rokonai kerültek elő? Kiderült, hogy Morgan vagy Frick fattyúja volt?

– Miért, maga szerint ez lehet az egyetlen ok a nyomozásra? – kapta fel a fejét Sara. Nem dolgozott még hosszú ideje a rendőrségen.

– Drága gyermekem – jött Kelly válasza Mr. Moore meg én pontosan *tudjuk,* hogy igen. Magácska gondoljon, amit akar! Roosevelt szereti a lelki szegényeket. – Tovább szaporázott lefelé a lépcsőn, és Ellison is elsietett mellettem. Valamivel lejjebb megálltak egy pillanatra, és Kelly felém fordult. Hangja most először vallott a foglalkozására. – Figyelmeztetem, Moore: *nem akarom,* hogy belekeverjék a nevemet!

– Sose aggódjék, Kelly! A *Times* ilyen sztorit úgysem hoz le.

Kelly ajkára visszatért a mosoly. – S milyen bölcsen teszi. Történelmi események zajlanak mindenütt, Moore, mi haszna hát apróságokkal törődni?

Ezzel elsiettek. Sara meg én próbáltuk összeszedni magunkat. Kelly valóban új típusú gonosztevő volt, de azért mégis csak gonosztevő. Alaposan megrázott bennünket a találkozás.

– Tudja, van egy barátnőm, Emily Cort, aki egyszer kifejezetten azzal a szándékkal indult neki a New York-i éjszakának, hogy találkozzék Paul Kellyvel – mesélte elgondolkozva Sara. – Találkozott is vele, és kijelentette, hogy a legszórakoztatóbb ember a világon. Igaz, Emily világéletében kócfejű liba volt. – Sara karon fogott. – Igaz is, John, miért mondta Mr. Ellisonnak, hogy hóhemfiú?

– Tolvajnyelven minden hájjal megkent, gátlástalan csibészt, kemény fickót jelent.

– Ó... el ne felejtsem feljegyezni. Szeretném minél jobban megalapozni a bűnöző rétegről való tudásomat.

Önkéntelenül elnevettem magam. – Sara, a mai nő előtt minden foglalkozás nyitva áll. Miért éppen ezt akarja? A maga eszével lehetne tudós, orvos, még akár...

– Ugyanúgy, ahogy maga, John – vágott közbe élesen. – Csak éppen nincs kedve hozzá. Mint ahogy, micsoda véletlen, nekem sincs. Igazán, maga végtelenül ostoba tud lenni néha! Mintha nem tudná pontosan, mit akarok. – Tudtam hát. Tudta Sara minden barátja: ő akart lenni az első női rendőrtiszt.

– De Sara, közeledik valamennyire is a céljához? Hiszen csak titkárnő itt, nem egyéb!

Sara bölcs mosolya mögött változatlanul érződött az előbbi élesség. – Igaz, John, de mégiscsak idebent vagyok már. Tíz évvel ezelőtt ez elképzelhetetlen lett volna.

Bólintottam, majd vállat vontam. Tudtam, hiábavaló volna vitatkozni. Körültekintettem a második emeleti folyosón, hátha felfedezek egy ismerős arcot.

Ám körös-körül csupa ismeretlen detektív és közrendőr sürgölődött. – Azt a hétszázát... – jegyeztem meg halkan. – *Senkit* sem ismerek a maiak közül?

– Igen, egyre rosszabb a helyzet. Csak a múlt hónapban tizenketten hagytak itt bennünket. Nem hajlandók alávetni magukat a vizsgálatnak, inkább felmondanak vagy nyugdíjba mennek.

– De hát Theodore nem dolgozhat csupa rómeóval! – (Ez volt az újonc tisztek csúfneve.)

– Ennyit mindenki tud. De ha csak korrupció és tapasztalatlanság között választhat az ember, akkor nemigen marad választása. Ne téblábolj on már, John, az elnök haladéktalanul akarja látni – tette hozzá, és derekasat taszított rajtam. Átvágtunk a bőrsisakos egyenruhások és a szürkemókusok (így nevezték a civilöltözettel álcázott rendőröket) tömegén a folyosó túlsó végéig. – Azután majd okvetlenül el kell magyaráznia, miért nem szoktak általában nyomozni az efféle ügyekben – kérte Sara, aztán minden átmenet nélkül erélyesen megverte Roosevelt ajtaját, egy pillanatig sem habozva kitárta, és egyszerűen keresztültuszkolt rajta. – Itt van Mr. Moore, elnök úr – jelentette, és az ajtót maga mögött behúzva távozott.

Theodore, aki egyforma lelkesedéssel írt és olvasott, előszeretettel viseltetett a hatalmas íróasztalok iránt. A kapitányságon is egy ilyen példány uralta az irodáját. Körülötte néhány kényelmes karosszék csoportosult. A fehér kandallópárkány felett hosszúkás ingaóra trónolt, egy kisasztalon pedig fényes réztelefon foglalt helyet. Más bútor nem is volt a helyiségben, csak hatalmas könyv- és papírhalmazok, némelyikük a szoba félmagasságáig is felért a padlótól. A Mulberry utcára nyíló ablakokon félig le volt eresztve a redőny. Theodore az egyik ablak előtt állt munkanaphoz illő, nagyon szolid szürke öltönyben.

– Ó, John, nagyszerű – sietett oda hozzám, és megszorította a kezemet. – Kreizler odalent van?

– Igen. Négyszemközt akart beszélni velem?

Theodore elszánt, mégis derűsen izgatott léptekkel rótta föl-alá az irodát. – Milyen hangulatban van? Mit gondol, mit várhatunk tőle? Olyan viharos, olyan kiszámíthatatlan... szeretnék biztos lenni abban, hogy nem rontom el a dolgom nála!

– Szerintem rendben lesz – feleltem vállat vonva. – Jártunk a Bellevue-ben, megvizsgálta azt a Wolffot, tudja, aki agyonlőtte a kislányt. Nos, utána rettenetes kedvében volt, de már kifújta a mérgét. Ezt biztosan tudom, mert az én fülembe fújta. Csakhogy, tudja, Roosevelt, fogalmam sincs, mi végre is hívatta, így aztán nehéz...

Ekkor újra halkan megkopogtatták az ajtót. Sara jelent meg, mögötte Kreizler. Egészen a belépésig élénken csevegtek, és most, hogy elhallgattak, Kreizler árgus szemekkel méregette a lányt. Ebben azonban semmi különös nem volt, mindenki így reagált a hallatlan újdonságra: női alkalmazott a rendőrkapitányságon.

Theodore a következő pillanatban már közéjük is lépett. – Kreizler? – kiáltotta. – Drága doktor, nagyon örülök, hogy látom!

– Nahát, kedves Roosevelt – felelte Kreizler, őszinte mosollyal. – Hány éve már...

– Nagyon, nagyon sok ideje! Leülünk egy kicsit beszélgetni, vagy inkább üríttessem ki az irodát a visszavágóra?

Első találkozásukra célzott, amely boxviadalba torkollott. Nevetve foglaltunk helyet, és hogy a jég ilyen szépen megtört, gondolatban visszakalandoztam a múltba.

Rég ismertem már Rooseveltet, amikor 1876-ban a Harvardra érkezett, de sosem voltunk közelebbi barátságban. Beteges is volt, meg rendkívül jól nevelt fiúcska, szorgos, jó tanuló, én és az öcsém viszont az egész gyerekkorunkat azzal töltöttük, hogy rettegésben és anarchiában tartsuk a Gramercy park környékét. Szüleink barátai szép kis mákvirágoknak tartottak bennünket, és gyakran sajnálkoztak szüleink balszerencséjén, hogy családjukba egyszerre két fekete bárány is jutott. Pedig valójában nem csináltunk semmi főbenjáró vagy igazán komisz dolgot, a baj inkább csak azzal volt, hogy bármit is műveltünk, azt olyan fiúk társaságában, hogy ne mondjam, bandájában tettük, akik a szomszédos gázgyári negyed sikátoraiban és hátsó udvaraiban laktak. Nem éppen elfogadható társaság a magunkfajta vérbeli úrigyerekek számára. A mi köreinkben nagy súlyt helyeztek az osztályhelyzetre, és nem tűrték az önfejű gyerekeket. Viselkedésem az iskolaévek során sem javult számottevően, úgyhogy tizenhét esztendős koromra már felettébb nagy aggodalomra adtam okot. Harvardi jelentkezésemet is kevés híján elutasították, ami ellen nekem nem lett volna semmi kifogásom. Annál inkább apámnak, aki nem habozott anyagi jellegű érvekkel billenteni javamra a mérleg serpenyőjét (vagy legalábbis arra, amit ő javamnak tekintett). Így aztán útnak indultam a bolondos Cambridge falucska felé, ám jóformán hiába töltöttem el két jó évet az iskolában, mert semmivel sem váltam hajlamosabbá arra, hogy barátommá fogadjak egy olyan fickót, amilyen Theodore volt az érkezésekor.

1877 ősze azonban – én negyedéves voltam, Theodore másodéves – komoly változásokat hozott. Theodore két nagy teherrel küzdött ekkor: apja súlyos betegségével és egy igen bonyolult szerelmi üggyel. Mindezek a vívódások nyitottabb, társaságibb hajlamú embert faragtak a korábban rendkívül zárkózott ifjoncból. Vérbeli világfi persze sosem vált belőle, de azért jó néhány estét töltöttünk el közös iszogatással és beszélgetéssel, felfedezve egymás gondolkodásának filozófiai mélységeit. Együtt tettük meg első expedícióinkat a bostoni társasági életbe is (felső és alsó rétegekbe egyaránt), és barátságunk mindinkább megerősödött.

Másik gyerekkori barátom, Laszlo Kreizler közben hallatlanul rövid idő alatt elvégezte a Columbia Orvosegyetemet, és éppen asszisztensi állást kapott volna a Blackwells-szigeti tébolydában, de mégis inkább a Harvardot választotta, ahol William James doktor ekkor hirdette meg posztgraduális lélektani kurzusát. A terrierre emlékeztető, módfelett társaságkedvelő professzor, aki filozófusként is hírnévre tett szert, nem sokkal ezelőtt nyitotta meg a Lawrence Hall néhány apró helyiségében Amerika első pszichológiai laboratóriumát. Összehasonlító anatómiát is tanított egyetemi hallgatóknak, s mivel úgy hallottam, hogy igazán szórakoztató előadó és megértően osztogatja aláírását, beiratkoztam hozzá az 1877-es őszi félévre. Az első előadáson Theodore volt a szomszédom: őt gyerekkorától fogva szenvedélyesen érdekelték a vad dolgok. Nemegyszer bonyolódott heves vitákba Jamesszel az állati viselkedés egyes kérdéseiről, az örökifjú professzor mindazonáltal őt is hamar elbűvölte, mint mindenki mást. Megvolt az a szokása, hogy ha a diákok részvétele lanyhult, lefeküdt a padlóra, mondván: „a tanítás kölcsönös folyamat”.

Sokkalta bonyolultabb volt Kreizler viszonyulása Jameshez. Határtalanul tisztelte a professzor tudományos teljesítményét, és erős személyes rokonszenvet érzett iránta (James iránt egyszerűen lehetetlen volt másként érezni), nevezetes tételét a szabad akaratról azonban képtelen volt elfogadni, amely pedig sarokköve volt a jamesi filozófiának. James túlérzékeny, beteges gyermek volt, s fiatalkorában nemegyszer mérlegelte az öngyilkosság lehetőségét, ám idővel leküzdötte önnön lelki gyöngeségét, mégpedig Renouvier francia filozófus műveinek hatására, aki azt tanította, hogy akaraterővel minden lelki (és a legtöbb testi) betegség legyőzhető. James a következőképpen fogalmazta meg csatakiáltását: „Szabad akaratom első bizonyítékaként ezentúl hiszek a szabad akaratban!”. Gondolkodását 1877-ben is ez a hit uralta. Ennek a filozófiának pedig kényszerűen ütköznie kellett Kreizler egyre erősbödő meggyőződésével, amely az általa „összefüggésnek” nevezett tényező fontosságát hangsúlyozta. Nézete szerint az ember viselkedését nagyon nagy mértékben befolyásolják a korai tapasztalatok, s ezek ismerete nélkül nem is lehet vizsgálni, elemezni a tetteit. Az állati idegrendszerek és emberi reakciók vizsgálatára alkalmas eszközökkel zsúfolásig tömött Lawrence Hall-i laboratórium nem egyszer volt tanúja James és Kreizler parázs vitáinak az emberi viselkedésminták kialakulásáról s arról, mennyire határozza meg a gyermekkor a felnőttkori életvitelt. E viták heve egyre csak nőtt, s egyre több egyetemi pletyka szövődött köréjük, amíg végül a második félévben egy este hallgatóság előtt is megmérkőztek a nagy előadóteremben. A vita címe ez volt: „Lélektani jelenség-e a szabad akarat?”

A diákok nagy része megjelent, s bár Kreizler igazán briliánsán érvelt, a közönség eleve az ő tétele ellen volt hangolva. James humorérzéke sokkal fejlettebb volt, mint az övé ez idő tájt, s a harvardi fiúk nagyon élvezték szeretett professzoruk sziporkáit – az ő kárára. Vegyük még hozzá, hogy Laszlo sokat idézett pesszimista filozófusoktól, például Schopenhauertől, s nem kevésbé támaszkodott Charles Darwin és Herbert Spencer evolucionista gondolataira, melyek szerint az ember szellemi és fizikai fejlődésének egyaránt a fennmaradás a mozgatórugója. Mindezzel erős rosszallást váltott ki az egyetemistákból, aminek hallható zúgolódással adtak hangot.

Beismerem, magam is vívódtam, ki mellé kellene állnom – egyfelől ott volt jó barátom, akinek gondolkodásmódja világéletemben nyomasztott, másfelől pedig egy lelkesítő ember és az ő lelkesítő filozófiája, mely határtalan lehetőségeket ígért, és nem is csak az én személyes életem, de minden

ember jövője számára. Jameshez hasonlóan Theodore maga is nem egy súlyos gyerekkori betegséget győzött le, mégpedig hite szerint egyedül az akaratereje segítségével; nem is habozott egy pillanatig sem, hogy kinek az oldalára álljon, és boldogan éljenezte James nyilvánvaló diadalát.

A disputa után együtt vacsoráztam Kreizlerrel a harvardiak egy kedvelt törzshelyén a Charles folyó túlpartján. Az étkezés közepe táján jártunk, amikor betoppant Theodore néhány barátjával. Megpillantva bennünket odajött, s arra kért, mutassam be. Tett néhány jószándékú, ám kissé csípős megjegyzést a „misztikus lélektani humbugra", és arra, hogy az ilyesmi jellegzetesen európai hóbort, ám túlságosan messzire ment a tréfálkozásban, amikor szerencsétlen módon szóba hozta a „cigányvért" is. Laszlo édesanyja magyar volt, így nem tűrhette ezt a sértést. Felszólította Theodore-t, hogy adjon elégtételt. Az derűsen fogadta a kihívást, és az ökölvívást választotta. Tudtam, hogy Laszlo szívesebben küzdene vívótőrrel, mivel hibás bal karjával a ringben nem sok jóra számíthatott, ám a párbajkódex szerint Theodore-nak, mint kihívott félnek volt joga a fegyvernem megválasztása, így hát nem tehetett mást, beleegyezett.

Roosevelt becsületére válik, hogy amikor nekivetkőztek a mérkőzésnek a Hemenway tornateremben (ezen a késői órán egy olyan kulcscsomó segítségével jutottunk be, amelyet a terem őrétől nyertem el korábban pókeren), s megpillantotta Kreizler karját, azonnal felajánlotta, hogy válasszon más fegyvert, de barátom legalább olyan makacs volt, mint amilyen büszke, és bár nyilvánvaló volt, hogy azon este másodszor néz a biztos vereség elébe, sokkal jobban megállta a helyét, mint bárki hitte volna. Sportszerűségével módfelett imponált a jelenlevőknek, és örökre megnyerte Roosevelt őszinte csodálatát. Mindnyájan visszatértünk a kocsmába, és késő éjszakáig iszogattunk együtt. Igazán bensőséges barátokká sosem váltak ők ketten, de ezen az estén igen szoros és különleges kötelék alakult ki közöttük, mely Rooseveltet valamivel nyitottabbá tette Kreizler elméletei és gondolkodásmódja iránt.

Ez a bizonyos nyitottság jó részben oka volt annak, hogy most így összegyűltünk Theodore irodájában. Elbeszélgettünk kicsit a régi szép időkről, és egy rövid időre feledtük az aktuális gondokat. Aztán a közelebbi múlt felé fordult a beszélgetés. Roosevelt őszinte érdeklődéssel kérdezgette Kreizlert az Intézetben végzett munkájáról, a gyerekekről és az elmebeteg bűnözőkről. Laszlo pedig elmondta, hogy nagy figyelemmel kísérte Theodore karrierjét (először New York állam törvényhozásának, később pedig a washingtoni Közszolgálati Bizottságnak lett a tagja). Rég nem látott jó barátok csevegtek itt, akiknek volt mit bepótolniuk társalgásban. Én elégedetten hátradőlhettem a karosszékemben, és élvezhettem a hangulatot, ami igencsak megváltozott az éjszakához, vagy akár a délelőtthöz képest.

Hanem a beszélgetés kisvártatva elháríthatatlanul a Santorelli-gyilkosságra terelődött, és könyörtelen, nyomasztó sejtelem lopózott közénk, mely éppolyan kegyetlenül törölte el a kellemes emlékeket, mint az ismeretlen fenevad a hídfőnél a szerencsétlen fiú életét.

6. FEJEZET

– Megkaptam a jelentését, Kreizler – veselkedett neki Theodore, és asztaláról felvette a papírt. – Aztán a halottkémét is. Nyilván nem fogja meglepni, hogy ez utóbbi nem mondott sok újat.

Kreizler meghitt utálattal bólogatott. – Halottkémnek bármilyen mészárost vagy vigécet felvesznek, Roosevelt. Ilyen állást majdnem olyan könnyű kapni, mint tébolydai felügyelőséget.

– Ahogy mondja. A jelentése mindenesetre azt sugallja...

– Koránt sincs benne *minden,* amit felfedeztem – vetette közbe óvatosan Kreizler. – Mi több, éppen a néhány legfontosabb pont hiányzik belőle.

– Hogyan? – kapta fel a fejét Theodore olyan hirtelen, hogy az irodai munkához viselt csíptető leesett az orráról. – Hogy érti?

– Elnök úr, egy főkapitányságon sokan belenézhetnek a jelentésekbe – igyekezett Kreizler diplomatikusan fogalmazni, ami tőle valóban súlyos erőfeszítést kívánt. – Nem kívántam megkockáztatni, hogy bizonyos részletek... hm... nyilvánosságra jussanak. Egyelőre legalábbis.

Theodore elhallgatott egy percre, és összehúzta a szemét. – Azt írja, rettenetes hibák történtek – mondta végül halkan.

Kreizler felpattant, az ablakhoz sétált, és résnyire félrehúzta a redőnyt. – Először is, Roosevelt, meg kell ígérnie, hogy mindabból, ami itt elhangzik, semmi nem juthat el olyan emberek fülébe, mint például Connor *detektívőrmester.* –A rangjelző szót a hamisítatlan undorral tette hozzá a névhez. – Ez a személy az egész délelőttöt azzal töltötte, hogy hamis értesüléseket terjesztett a sajtó képviselői közt, pedig az ilyesmi még további emberáldozatokat követelhet.

Theodore homloka eddig is felhős volt, de most valóban viharral fenyegetett. – A teremtésit, doktor, ha ez igaz... Csak kapjam a kezembe azt a...!

Kreizler csillapító mozdulattal emelte fel a kezét. – Elég, ha megígéri, amit kértem, Roosevelt.

– Szavamat adom. De legalább árulja el, mit beszélt Connor!

– Olyan értelemben nyilatkozott több riporter előtt, hogy annak a Wolff-nak volna valami köze a Santorelli-ügyhöz – felelte Kreizler, és elkezdett fel-alá sétálni az irodában.

– Ön szerint tehát másként áll a dolog?

– Kétségtelenül. Wolff gondolkodása és viselkedése sokkalta spontánabb és rendszertelenebb annál. Igaz ugyan, hogy *tökéletesen* hiányzik belőle az indulatok és az erőszak bármilyen gátlása.

– Akkor hát úgy véli, hogy Wolff... pszichopata? – Roosevelt habozva mondta ki a szót, mint aki idegen nyelven próbálkozik. Kreizler felvonta az egyik szemöldökét. – Olvastam egyik-másik írását az utóbbi időkben – ismerte be kissé bűntudatos arccal Roosevelt. – Bár meg nem tudnám mondani, mennyit fogtam fel belőlük.

Kreizler titokzatos kis mosollyal bólintott. – Hogy pszichopata-e Wolff? Az alkata kétségtelenül hajlamosítja erre. Csakhogy sok minden *következhet* abból, ha rásütjük a pszichopata bélyegét. Ha foglalkozott kicsit az idevágó irodalommal, Roosevelt, akkor tudhatja, mennyi minden függ itt attól, hogy kinek a véleményét fogadjuk el.

Roosevelt biccentett, és vaskos kezével megdörzsölte az állát. Ahogy az elkövetkező hetekben magam is megtudtam, az egyik legfontosabb vitás pont Kreizler és számos kollégája között az volt, hogy miben is áll a valódi őrült gyilkos lényege. A küzdelmet elsősorban az *American Journal of Insanity* lapjain vívták, melyet negyedévenként adott ki az elmegyógyintézeti igazgatók szervezete. Emil Kraepelin, a német pszichológus igen széles körre terjesztette ki a „pszichopata személyiség" fogalmát; rengeteg olyan személyt is ide sorolt, akik ugyan elvetemülten kegyetlen tetteket követtek el, és a morállal kapcsolatos gondolataik igencsak különös mintázatot mutattak, ám intellektuális képességeik egyértelműen egészségesnek voltak mondhatók. A szakmai közvélemény nagyjából el is fogadta ezt a besorolást, így a vita afelett folyt, vajon valóban mentális betegségben szenvednek-e az ilyen pszichopaták. Az idegorvosok túlnyomó többsége az igenlő válaszra hajlott, fönntartva, hogy egyelőre nem tudják pontosan meghatározni e betegség természetét és okait, ám ez valószínűleg csak idő kérdése. Kreizler viszont azon a meggyőződésen volt, hogy a pszichopátia nem valódi patológiából, hanem szélsőségesen kedvezőtlen gyermekkori környezetből és élményekből fakad, s az ilyen ember tetteit meg lehet érteni, mi több, meg is lehet jósolni (ellentétben a valóban őrültekével), amennyiben megfelelően górcső alá vesszük a körülményeket és összefüggéseket. Nyilvánvalóan erre a következtetésre jutott Henry Wolff esetében is.

* * *

– Akkor hát kijelenti, hogy Wolff jogilag felelősségre vonható? – érdeklődött Roosevelt.

– Úgy van – szögezte le Kreizler. Arca elsötétült, és komoran bámult összekulcsolt kezére. – Sőt, le merném fogadni, hogy jóval a per kezdete előtt már vitathatatlan bizonyítékunk lesz róla, hogy semmi köze nincs a Santorelli-ügyhöz. Mégpedig elég borzalmas bizonyíték.

Ezt már nem állhattam meg csöndben. – Az a bizonyíték...? – vetettem közbe kérdőleg.

Kreizler visszafordult az ablakhoz, a kezét tehetetlenül leengedve. – További holttestekből fog állni, attól tartok. Főként akkor, ha bárki is megpróbálja Wolff ügyét Santorelliével kapcsolatba hozni. Úgy van. – Majd elmerülten mormolta maga elé: – Nagyon fel fogja bőszíteni, ha így ellopják a szenzációját...

– De *kiről* beszél?!

Laszlo meg sem hallotta. Az előbbi, szórakozott hangon folytatta: – Emlékszik-e valamelyikük arra az érdekes esetre, talán három éve lehetett, ahol szintén legyilkolt gyerekekről volt szó? Roosevelt, azt hiszem, maga nemigen tudhat róla, hisz akkoriban a washingtoni csatározásokkal volt elfoglalva. Maga pedig, Moore, ha jól emlékszem, a *Washintgon* Posttal hadakozott, akik mindenáron Roosevelt fejét akarták.

– Ó, a *Post* – sóhajtottam gyűlölettel. – Közeli kapcsolatban voltak minden mocskos, törvénytipró kormányzati megbízottal...

– Igaz, igaz – emelte fel Kreizler csitítólag gyönge balját. – Nem is kétséges, hogy maga állt a jó oldalon, és valóban lojálisan viselkedett, bár a munkaadói nem támogatták valami lelkesen.

– Végül belátták az igazamat – düllesztettem ki büszkén a mellkasomat, de aztán rögtön újra magamba roskadtam. – Nem mintha ettől visszakaptam volna az állást.

– Jól van, Moore, késő a zúgolódás. Hanem, amint éppen mondtam volna, három évvel ezelőtt villám csapott a víztoronyba a Suffolk utcai nagy bérháznál, mindjárt északra a Delancey-től. Ez az esemény, még ha kissé szokatlannak látszott is, korántsem minősült megmagyarázhatatlannak, hiszen a torony volt a legmagasabb építmény az egész környéken. Csakhogy, amikor a bérház lakói és a tűzoltók a torony tetejére siettek, kiderült, hogy gondviselésszerű volt a véletlen, mivel két gyermek holttestére bukkantak odafent. Testvérek voltak, egy fiú és egy lány. Mindkettejük torka átvágva. Történetesen ismertem a családot. Ausztriai zsidók; mindkét gyerek csodaszép, finom vonású, gyönyörű nagy barna szemekkel, és igencsak problémás jellemmel. Súlyos gondokat okoztak a családjuknak, loptak, hazudtak, verték a többi gyereket, kezelhetetlenek voltak. Az igazat megvallva, halálhírük nem váltott ki különösebb gyászt a környéken. A testek már a bomlás előrehaladott állapotában voltak, amikor felfedezték őket. Eredetileg egy kisebb emelvényfélén voltak elhelyezve, de a fiú feje a vízbe fordult, és csúnyán szétpüffedt. A lány arca valamivel épebben maradt, mivel nem érte víz, ám ezt az esetet is egy alkalmatlan halottkém kezelte, aki semmilyen értelmes következtetésre nem jutott, és a még meglévő nyomokat is tönkretette. Csak a hivatalos jelentést láttam, de egy érdekes részlet még itt is megragadta a figyelmemet. – Bal kezével az arcára mutatott. – A szemük már nem volt meg.

Egész testemben megborzongtam, ahogy emlékezetembe idéztem a Santorelli fiút, és a másik két gyilkosságot, melyeket Roosevelt említett az éjjel. Theodore felé pillantva láttam, hogy ő is ugyanarra a következtetésre jutott, mint én: mozdulatlan maradt, de a szeme tágra nyílt a rémült gyanútól. Próbáltuk lerázni a rettenetes érzést; Roosevelt így szólt: – De hisz igazán nem szokatlan az ilyesmi, főként, ha a holttestek már régebbiek. Meg aztán, ha elvágták a torkukat, akkor a vér odacsalogathatta a dögevőket.

– Talán igen – bólintott józanul Kreizler, folytatva a fel-alá járkálást. – Csakhogy a víztorony zárva állt, éppen avégett, hogy távol tartsák a dögevőket és egyéb férgeket.

– Értem – mondta megütközve Theodore. – Ezt mind meg is írták?

– Meg bizony. A *Worldben,* ha nem csalódom.

– De hát nem létezik olyan épület, amibe ne férkőzhetnének be bizonyos állatok – vetettem ellene. – Például patkányok!

– Teljesen igaz, John. Úgyhogy további értesülések híján bele is nyugodtam ebbe a magyarázatba. És igyekeztem elhallgattatni magamban a nyugtalanító kérdést, vajon hogy lehetnek olyan körültekintőek a New York-i patkányok, hogy ha holttestre bukkannak, akkor ügyesen és takarosan kizárólag a szemét vájják ki. Senki más sem kérdezett rá mindeddig. Egészen tegnap estéig. – Ezzel Kreizler megint róni kezdte az irodát. – Amikor megláttam a Santorelli fiút, azonnal megvizsgáltam a koponya szemüregeit. Meglehetősen nehéz volt kézilámpa fényénél, de azért megtaláltam, amit kerestem. Az arccsont és a szemöldökcsont tele volt rovátkákkal, az ékcsonton pedig, a szemüregek alján több kisebb karcolást is találtam. Mindez tökéletesen illik annak a fajta késnek a pengéjéhez, amit a vadászok általában használnak. És azt gondolom, hogy ha exhumáltatnánk az 1893-as gyilkosság két áldozatának tetemét – márpedig kérvényezni fogom ezt az intézkedést akkor ugyanilyen eredményre jutnánk. Egyszóval, uraim, a tetemek szemét emberi kéz távolította el.

Növekvő irtózattal hebegtem valami ellenvetést: – De hát Connor őrmester...

– Moore – szólt rám Kreizler ellentmondást nem tűrően. – Ha folytatni akarjuk ezt a kis eszmecserét, akkor kénytelenek leszünk nélkülözni Connor őrmester és a hozzá hasonlók véleményét.

Roosevelt kényelmetlenül fészkelődött. Arcán tükröződött a gondja: sehogy sem találja módját, miként titkolhatná tovább Kreizler elől a lényeget. – Valamit el kell mondanom, doktor úr – bökte ki végül, keményen megragadva a szék két karfáját. – Volt még két gyilkosság az utóbbi három hónapban, amik szintén beleillenek az ön által leírt... *mintába.*

Laszlo sóbálvánnyá dermedt e szavak hallatán. – Hogyan? – szisszent fel halkan. – Hol... hol találtak rá a testekre?

– Nem tudnám pontosan megmondani – jött a válasz.

– És ezek is prostituáltak voltak?

– Azt hiszem, igen.

– Azt *hiszi?* A jelentéseket, Roosevelt, a jelentéseket akarom! Senkinek nem jutott eszébe, hogy összefüggést keressen? Még *magának* sem?

Elküldtek a jelentésekért. Megtudhattuk belőlük, hogy a két másik fiú is prostituált volt, és hogy a halottkém úgy találta, alig néhány órája végezhettek velük. Az ő tetemüket valamivel kevésbé csonkították meg, mint a Santorelli fiúét (erre utalt is az éjjel Roosevelt), ám a különbség csak mennyiségi, nem minőségi volt, és az esetek hasonlósága sokkalta súlyosabban nyomott a latban. Az első fiú tizenkét éves lehetett, afrikai bevándorló, a „Millie”-n kívül semmilyen becsületes nevét nem sikerült kideríteni. Tetemét egy Ellis-szigeti komp tatjához láncolva találták meg. A másikat, a tízesztendős Aaron Mortont a Brooklyn hídról lógatták le a lábánál fogva. A jelentések szerint mindkét tetem jóformán meztelen volt, a torkuk átvágva, a testük összeszabdalva, és a szeme mindkettőnek hiányzott. Ezt az utolsó kijelentést Laszlo hosszasan mormolgatta maga elé az olvasás végeztével, mély töprengésbe merülve.

– Azt hiszem, értem, mire gondol, Kreizler – törte meg a csöndet Theodore. Sosem szerette, ha kihagyják valamilyen intellektuális probléma megvitatásából, ha mégannyira idegen területre kellett is merészkednie. – Három évvel ezelőtt ilyen tettet követett el egy gyilkos, és ez nyilvánosságra is jutott. Most pedig valaki, aki nyilvánvalóan olvasott az akkor történtekről, miért, miért nem, úgy döntött, hogy utánozni fogja. Jól mondom, doktor úr? – kérdezte, elégedetten a következtetésével. – Volt már példa rá, hogy bizonyos újságok cikkei hasonló hatást értek el!

Kreizler viszont csak némán ütögette előrebiggyesztett ajkát a mutatóujjával. Arckifejezéséről világosan le lehetett olvasni, hogy az ügyet ennél sokkalta bonyolultabbnak érzi, pedig még korántsem látja át teljes bonyolultságában.

Én megpróbáltam valami más következtetéssel előállni: – Na de a többi dolog? A... hm... az eltávolított szervek, a levágott darabok, hm... szóval a többi? Ilyenről nem esett szó a korábbi esetekben.

– Nem bizony – felelte lassan Kreizler. – De szerintem erre a különbségre lesz valami magyarázat, ezzel most nem kell foglalkoznunk. A szem a fontos, mivel ez kapcsolja össze az ügyeket, ez a dolog kulcsa, ez lesz a követendő út, bármibe le merném fogadni... – Hangja megint elhalt.

– Jól van – emeltem égnek a két kezemet. – Egyszóval valaki megölte azt a két gyereket három éve, most pedig van egy eszelősünk, aki utánozza és ugyanúgy örömét leli a holttestek megcsonkításában. Mihez kezdünk mindezzel az értesüléssel?

– Abból, amit most mondott, John, semmi sem igaz pontosan. Korántsem vagyok bizonyos benne, hogy eszelőssel van dolgunk. Azt sem hinném semmiképpen, hogy örömét leli abban, amit tesz, legalábbis olyan értelemben nem, ahogy maga gondolja. Hanem, ami a legfontosabb, és nagyon sajnálom, Roosevelt, de cáfolnom kell a gondolatát, annyira bizonyos vagyok benne, amennyire csak lehetséges ilyen helyzetben, hogy nem utánzóról van

itt szó, hanem *ugyanarról az emberről.*

Kimondta hát visszavonhatatlanul azt, amitől olyannyira rettegtünk, Roosevelt meg én. Jó ideje voltam már ekkor bűnügyi tudósító, amióta csak dicstelen körülmények közt elhagyni kényszerültem washingtoni szolgálatomat, mivel védelmére keltem Rooseveltnek a Közszolgálati Bizottságnál elharapózott patronázsi rendszer elleni küzdelmében. Pályám során egy-két nevezetes külföldi gyilkossági esetről is tudósítottam már. Tisztában voltam vele, hogy léteznek olyan fajta gyilkosok, amilyenről Kreizler beszél, de ettől még semmivel nem volt elviselhetőbb a gondolat, hogy egy ilyen alak szabadlábon garázdálkodik. S még gyötrelmesebb tudat volt ez Roosevelt számára, aki bármily kemény, harcos természet volt is, nem sokat tudott a bűnözés sötét titkairól.

– De hát... három év telt el! – kiáltotta iszonyodva. – Kreizler, az isten szerelmére, ha létezik is ilyen ember, hogyan kerülhette el ilyen sokáig a letartóztatást!

– Nem nagy művészet megúszni az üldözést, ha nem is üldözte senki – volt Kreizler válasza. – Még ha foglalkozott volna is a rendőrség az üggyel, nem sokra jutnak vele. Semmi esélyük nem lett volna akár csak megsejteni is a gyilkos indítékait.

– És magának? – kérdezte Roosevelt, már-már reményre kapva.

– Nekem sincs sok. Van néhány kiindulópontom, egy-két nyom... a többit ezután kell megtalálnunk. Mert csak akkor lehet a legcsekélyebb reményünk is az ügy megoldására, ha valóban értjük a tett mozgatórugóit.

– De hát miféle *indítékai* lehetnek az ilyesminek egyáltalán? – gyötrődött Roosevelt kétségbeesetten. – Hisz pénze sem volt annak a Santorelli gyereknek. A családnak utánanéztünk, de ők a jelek szerint az egész éjszakát otthon töltötték. Semmi indíték sehol, ha ugyan nem adódott valami személyes jellegű nézeteltérés valakivel...

– Nem gondolom, hogy nézeteltérésről lehetett szó – ellenkezett Laszlo. – Mi több, könnyen lehet, hogy a gyerek nem is látta azelőtt még a gyilkosát.

– Azt akarja mondani, hogy az az istencsodája olyan gyerekeket mészárol, akiket nem is *ismer?*

– Elképzelhető. Neki nem az számít, hogy *ismerje* őket, hanem az, hogy mit *jelképeznek* a számára.

– Ugyan mit? – vetettem közbe.

– Pontosan ez az, aminek a végére kell járnunk.

Roosevelt tovább puhatolózott. – És van bármilyen bizonyíték, ami alátámasztja az elméletét?

– Olyan semmiképpen nincs, amilyenre maga gondol. Csak az, hogy egy életen át tanulmányoztam ilyen és hasonló eseteket. Meg ott van a természetadta intuícióm.

– De... – Roosevelt felpattant, hogy most ő kezdjen járkálni, Kreizler pedig megnyugodott kissé, mint aki túl van a dolog nehezén. Theodore öklével többször a tenyerébe csapott. – Ide hallgasson, Kreizler, én is, önökhöz hasonlóan, kivételesen kedvező családi körülmények közt nőttem fel. De mióta ezt a szolgálatot töltöm be, tudatosan igyekszem minél jobban megismerni a város alvilágát, és mondhatom, sok mindent láttam. Tökéletesen tisztában vagyok vele, hogy New Yorkban olyan méreteket öltött az embertelenség és jogtiprás, amilyet még nem látott a világ. De azt még *itt* sem vagyok képes felfogni, hogy ilyesmire mi indíthat egy embert!

– Ne is a városban keresse az okot! – felelte Kreizler nagyon lassan, erősen összpontosítva arra, hogy megértesse magát. – Ne itt és ne most, ne az aktuális események közt. Az a jelenség, amit keresünk, nem most keletkezett. Talán a tettes gyerekkorában, sőt még valószínűbb, hogy a csecsemőkorban. És egyáltalán nem biztos, hogy itt.

Theodore képtelen volt válaszolni, arcán világosan tükröződött az egymásnak ellentmondó érzelmek csatája. Az elhangzottak mélységesen felzaklatták, ugyanúgy, ahogy minden hasonló beszélgetés attól a perctől fogva, hogy megismerte Kreizlert. Másfelől viszont pontosan tudta, hogy ilyesmiről fog szó esni. Tudta, mi több, számított rá, ezért hívatta el velem Laszlót. Valahol a szíve mélyén elégtételt jelentett neki a tudat, hogy ami az összes detektív számára kifürkészhetetlen, vad óceán, ott Laszlo ismeri az áramlatokat és széljárásokat. Kreizler elmélete nyilvánvalóan megoldási lehetőséget kínált arra, amit Theodore megoldhatatlan rejtélynek tartott, és azzal kecsegtetett, hogy igazságot szolgáltat egy (sőt, most már úgy tűnt, több) olyan haláleset ügyében, amelyekkel eddig senki nem foglalkozott a rendőrségen. Arra viszont még mindig nem került magyarázat, hogy *én* mit keresek ebben a dologban.

– John – szólalt meg váratlanul Theodore, a tekintetemet kerülve. – Kelly meg Ellison itt járt.

– Tudom, Sara meg én összefutottunk velük a lépcsőházban.

– Micsoda? – tette fel újra a csíptetőt Theodore. – Volt valami kellemetlenség? Kelly igazi sátán, főleg, ha nővel akad dolga.

– Kellemesnek éppen nem mondanám, de Sara vitézül állta a sarat.

– Hála istennek! – sóhajtott fel megkönnyebbülten Theodore. – Tudja, őszintén szólva elfog néha a kétely, hogy okos döntés volt-e. – Arra célzott, okos dolog volt-e alkalmaznia Sarát, aki egy titkárnő társával együtt az első női alkalmazott volt a New York-i rendőrség történetében. Rooseveltet a sajtóban és a társaságban egyaránt jó néhány vitriolos megjegyzés és keserű kritika érte emiatt is. Ő viszont mélységesen elítélő véleménnyel volt arról, ahogy az amerikai társadalom a nőket kezeli, és eltökélte, hogy a maga részéről esélyt ad nekik.

– Kelly azzal fenyegetőzött, hogy fellázítja a bevándorló közösségeket, ha Ellisont vagy őt kapcsolatba hozzuk az üggyel – folytatta Roosevelt. –Azt mondja, bármit elérhet náluk, ha terjeszteni kezdi, hogy a rendőrség tétlenül nézi szegény bevándorló gyerekek lemészárlását.

– Valóban nem volna nehéz dolga – bólintott Kreizler. – Tekintve, hogy lényegében igaz is. – Roosevelt gyilkos tekintetet vetett rá, ám aztán belátva, hogy igaza van, megenyhült. – Mit tudna mondani Ellisonról, Moore? – kérdezte Laszlo. – Mi a véleménye róla? Lehetséges, hogy van köze a dologhoz?

– Biff? – Lábamat kinyújtva hátradőltem, hogy kényelmesebben vehessem fontolóra a kérdést. – Ahhoz semmi kétség sem fér, hogy a város legelvetemültebb zsiványai közé tartozik. A legtöbb vezető gonosztevőben pislákol valahol az emberség szikrája, ha mégoly rejtetten is. Még Monk Eastman is macskákat meg madarakat tart! Biff viszont... amennyire ismerem, az ő szívét semmi nem érinti meg. Egyetlen kedvtelése a kegyetlenség, semmi másban nem leli örömét. S ha nem láttam volna azt a testet, ha csak annyit tudnék, hogy megöltek egy fiút a Paresis Hallból, akkor egyértelműen gyanúba fognám Biffet. Indítéka is volna, több mint elég, vegyük csak azt, hogy elrettentő példának szánná a többi fiú számára: eszükbe ne jusson megtartani maguknak a bevételüket. Hanem van itt egy ellentmondás: a stílus. Biff az a tőrösbotos fajta, ha értik, mire gondolok. Ha öl, hát csöndesen, takarosan csinálja, és az áldozatai túlnyomó részét soha nem is találták meg. Bármennyire szeretném is, nem mondhatom, hogy valószínű gyanúsított ebben az esetben. Ez egyszerűen... nem az ő stílusa.

Felpillantva Laszlo megrökönyödött arcát láttam. – Nahát, John, ilyen okosat talán még életében sem mondott – bökte ki végül. – És még képes álmélkodni azon, hogy bevonjuk ebbe a dologba! Roosevelt, Moore-t asszisztensemnek szeretném. Felbecsülhetetlen a tudása a város bűnözővilágáról és fontos helyeiről.

– Asszisztens? – ámultam. Hanem ezek már megint megfeledkeztek a létezésemről. Theodore arca, kivillanó fogsora, szűkre húzott szeme kitörő lelkesedést sugárzott.

– Akkor hát hajlandó részt venni a nyomozásban! Éreztem én...

– Részt venni a *nyomozásban?* – hebegtem döbbenten. – Roosevelt, hát cserbenhagyta a józan hollandus esze? Lélekbúvárral akar nyomoztatni? *Pszichológussal?* Enélkül is ellenségévé tette a rendőrség összes magasabb rangú tisztjét meg a fél Rendőrfőnökök Tanácsát. A bukmékerek már egy rozsdás vasat sem adnak arra a tippre, hogy a függetlenség napján búcsút vehet az állásától! Ha egy szó is kiszivárog arról, hogy bevonja Kreizlert... istenemre, még azt is inkább elfogadnák, ha hozatna egy hottentotta varázslót!

– Mintha bizony nem annak tekintene engem a tiszteletre méltó polgárság nagy többsége! – kuncogott Laszlo.

– Nem bolondság, amit Moore mond, Roosevelt. Tökéletes titoktartásra lesz szükségünk.

– Tisztában vagyok a helyzet kényességével, uraim – bólogatott Roosevelt. – Elhihetik. Titoktartás, ez lesz a jelszó.

– Meg aztán van itt még egy kérdés, amit *rendezni* kellene... – vetette közbe Kreizler, megint csak módfelett igyekezve, hogy diplomatikusan fogalmazzon.

– Ha a tiszteletdíjra gondol – sietett Roosevelt megnyugtatni –, mivel, ugyebár, tanácsadói minőségben dolgozik, természetesen...

– Nem, bocsásson meg, de nem a pénzre gondoltam. És nem is a jogállásomra. Roosevelt, a jóisten szerelmére, ezeknek a detektíveknek még csak a kivájt szemek kérdése sem ütött szöget a fejébe! Három gyilkosság három hónap leforgása alatt, és a kulcsmomentumot a patkányoknak tulajdonítják! És ki tudja, milyen baklövések történtek még... S amennyiben, ugye, feltételezzük, hogy ezek az esetek összekapcsolhatók a három évvel ezelőttiekkel, nos, erősen gyanítom, hogy már rég a sírban porladnánk, mire a detektívek rájönnének a kapcsolatra. Akár dolgozik mellettük „tanácsadó", akár nem. Semmi értelme velük próbálkozni. Egészen más jár az én eszemben. *Segítőtársakra* lesz szükség.

Roosevelt a maga elpusztíthatatlan gyakorlatiasságával kész volt meghallgatni minden ötletet. – Csak rajta – biztatta Kreizlert.

– Adjon mellém két-három jobbfajta fiatal detektívet, de olyanokat, akik valóban nyitottak a modern módszerekre! Akik még nem rázódtak bele a rendőrség megszokott ügymenetébe, akik sosem fogadtak hűséget Byrnes-nek. – (Byrnes a detektívtestület mély tisztelettel övezett megalapítója és egykori vezetője volt, némiképpen homályos személyiség, aki pályafutása során jelentős vagyont halmozott fel, és nem véletlenül éppen akkor vonult vissza, amikor Roosevelt bekerült a Tanácsba.) – A kapitányságon kívül ütjük fel főhadiszállásunkat, de nem messze innen. És nevezzen meg valakit összekötőnek is, akiben megbízik! Ez is fiatal legyen, új ember; lásson el bennünket minden értesüléssel, amihez csak hozzáfér, de semmiképpen ne fedje fel a tevékenységünket! – Laszlo ezzel hátradőlt, hogy lássa a hatást. Tisztában volt vele, milyen hallatlan dolgokat vár el. – Ha mindezt megkaphatom, tudj' isten, talán lesz valamennyi esélyünk.

Roosevelt az asztalhoz támaszkodva higgadtan hintázott a székén. Tekintetét Kreizlerre szögezte. – Ha fény derülne üzelmeinkre – mondta, az ügyhöz illő aggodalom legcsekélyebb jele nélkül –, az az állásomba kerülne. Doktor úr, igazán nem tudom, tisztában van-e vele, mennyire megfélemlíti és bőszíti a munkássága mindazokat, akik ezt a várost igazgatják. Politikusokat és üzletembereket egyaránt. Moore egyáltalán nem tréfált azzal a hottentotta sámánnal.

– Nem is vettem tréfának, erről biztosíthatom. Csakhogy – fűzte hozzá a legmélyebb meggyőződéssel –, ha véget akar vetni annak, ami itt zajlik, akkor *nincs más választása, azt kell tennie, amit mondok.*

Én még mindig kissé dermedten hallgattam szóváltásukat, és bizonyosra vettem, hogy Roosevelt e pillanatban hűtlenné válik az ötlethez, melyet mindeddig dédelgetett. Ő azonban megint csak tenyerébe csapott az öklével. – Akárki legyek, ha nem ismerek néhány olyan detektívet, amilyen magának kell, doktor! Csak annyit áruljon el, mivel akarja kezdeni!

– A kezdő gondolatért Moore-nak tartozom hálával – mutatott rám Kreizler. – Ő vezetett rá még réges-régen erre az ötletre.

– *Én* vezettem volna rá magát bármire is? – A hízelgő gondolat egy pillanatra még a veszedelmes ügy miatti aggodalmaimat is elnémította.

Laszlo az ablakhoz lépett, és felhúzta a redőnyt, hogy kilásson. – Emlékszik, ugye, John, amikor Londonban járt néhány éve, éppen a Hasfelmetsző-ügy idején?

– Hogyne emlékeznék – feleltem kelletlenül. Nem volt valami jól sikerültnek mondható vakáció. 1888-ban három hónapot töltöttem Londonban; ekkor kísértett az a vérszomjas rém az East Enden, aki találomra gyilkolta, és belezte ki a prostituáltakat.

– Arra kértem, tájékoztasson az eseményekről, és a helyi sajtó reakciójáról. Ön igen lekötelezően eleget tett kérésemnek, és elküldte még az ifjabb Forbes Winslow nyilatkozatát is.

Összeszedegettem akkori emlékeimet. Forbes Winslow hasonnevű apja igen jó hírnévnek örvendő brit lélekgyógyász volt, a maga idejében komoly hatást tett Kreizler szakmai fejlődésére. A fia az ő sikereinek farvizén tébolydai felügyelőségig vitte a 80-as években. Ez az ifjabb Winslow magánvéleményem szerint elbizakodott, ostoba ember volt, mégis, amikor berobbantak a köztudatba a Hasfelmetsző rémtettei, örökölt hírnevébe kapaszkodva sikerült rávennie a hatóságokat, hogy bevonják a nyomozásba, mi több, buzgón hangoztatta ama meggyőződését, hogy a mészárlásnak az ő bekapcsolódása vetett véget (nota bene, eme gyilkosságok rejtélyére mind a mai napig nem született megoldás).

– Ugye, nem akarja azt mondani, hogy Winslow adta az útmutatást? – hördültem föl.

– Merő véletlenségből. A Hasfelmetszőről írt eszelős tanulmányainak egyikében, amelyben egy gyanúsítottal foglalkozik, azt fejtegeti, ha ki kellene ötölnie egy „képzeletbeli embert", igen, ez volt a kifejezése, „képzeletbeli ember", a gyilkosságok elkövetőjének ismert vonásai alapján, akkor csakis ezt az illetőt tervezhetné el. Nos, persze, meg kell hagyni, hogy az a személy, akiről ekkor szó volt, történetesen ártatlannak bizonyult. A kifejezés viszont befészkelte magát a fejembe. – Megint felénk fordult. – Semmit sem tudunk arról az emberről, akit keresünk, és arra sincs sok reményünk, hogy valaha is szemtanúkra akadunk, akik többet tudnak. Közvetett bizonyítékra szintoly kevéssé számíthatunk, végtére ez az ember évek óta tevékenykedik, és bőven akadt ideje, hogy a technikáját tökéletesítse. Mit is tehetnénk... Az *egyetlen* dolog, amit tehetünk, az, hogy képzeletben megpróbálunk képet alkotni egy olyan személyről, aki efféle tetteket elkövethet. Ha egyszer van egy ilyen elképzelésünk, az nagyban megnöveli az esetleges bizonyítékok erejét. Most még szénakazalban keressük a tűt, úgy viszont legfeljebb csak... mondjuk, egy kéve szénáról lesz szó, ha úgy tetszik.

– Hát nekem ez sehogy sem tetszik – vágtam rá. Ideges ingerültségem nőttön nőtt. Az efféle beszéd kivételesen alkalmas volt arra, hogy feltüzelje Roosevelt képzeletét, és Kreizler ezt pontosan tudta. Feladat, tervek, hadjárat – ha Theodore ilyen érzelmi töltésű jelszavakkal szembesült, tökéletesen sportszerűtlen volt megfontolt döntést várni tőle. Felpattantam, és teljes erőmből igyekeztem kellőképpen intő gesztussal széttárni a karomat. – Ide hallgassanak... – kezdtem volna, ám Laszlo ekkor egyszerűen megérintette a karomat, végigmért (tenyérbemászóan fensőbbséges pillantással), és ennyit mondott:

– Üljön csak le egy pillanatra, Moore!

Valahogy nem volt mit tennem. Kénytelen voltam, ha mégoly zúgolódva is, engedelmeskedni.

– Van itt még valami, amivel számolniuk kell. Amint mondtam, az általam megszabott feltételekkel lehet valami esélyünk a sikerre, de csak ennyi, és semmi több. Az emberünknek többéves gyakorlata elmondhatatlan előnyöket biztosít. Értik-e, uraim, hogy a víztoronybeli két áldozat testét csakis a végtelenül valószínűtlen véletlennek köszönhetően fedezték fel? Semmit, de semmit nem tudunk erről az emberről, még csak annyit sem, hogy egyáltalán „emberrel", s nem-e mégis asszonnyal van dolgunk. Hisz szép számmal ismeretesek olyan esetek, amelyekben nők mészárolták le akár saját, akár mások gyermekeit... például gyermekágyi tébolyt, vagy ahogy mostanában hívják, szülés utáni pszichózis hatására. Bizakodásra legfeljebb egyetlen okunk lehet.

– A Santorelli fiú? – kapta fel a fejét Theodore. Ha valaki, ő aztán gyorsan tanult.

– Pontosabban a Santorelli fiú teteme – bólintott Kreizler. – Az elhelyezése, meg a másik kettőé. A gyilkos akár az örökkévalóságig folytathatta volna üzelmeit úgy, hogy továbbra is elrejti az áldozatokat. Csak a Jóisten tudja, mennyit pusztított el e három év során. Most viszont kinyilvánítja előttünk a tevékenységét, s ez, Moore, igencsak hasonlít azokhoz a levelekhez, amelyeket a Hasfelmetsző intézett különböző hivatalos személyekhez, miközben mészárlásait folytatta. Van ebben a mi gyilkosunkban valami rég eltemetett, elsorvadt, mégsem egészen elhalt személyiségrész, amelynek lassan elege lesz a vérontásból. S ez a három tetem éppoly ékesszólóan tanúskodik, mintha csak írás volna. Az elferdült lélek mintegy segítségért kiált, üssenek végre rajta. Mégpedig gyorsan, mivel, ha jól sejtem, igencsak szigorú a menetrendje, amelynek alapján gyilkol. A menetrendet is ki kell még találnunk.

– Úgy, tehát azt gondolja, *képes* lesz gyorsan megoldani, doktor úr? – kapott rajta Theodore. – Egy olyanfajta nyomozás, amilyenről maga beszél, végtére is nem folyhat csak úgy a vakvilágban! Itt *eredmények* kellenek!

Kreizlert mintha hidegen hagyta volna a sürgetés, csak vállat vont. – Őszintén és pontosan beszéltem. Van esélyünk, ez minden. Nem több, de nem is kevesebb, amit igérhetek. – Ezzel Roosevelt asztalára tette a kezét. – Rendben van, Roosevelt?

Talán furcsának tűnik, hogy beszüntettem a tiltakozást. Erről csak ennyit mondhatok: Kreizler magyarázata, mely szerint gondolkodásának jelenlegi irányát egy olyan cikk szabta meg, amelyet én küldtem neki sok évvel azelőtt, valamint közös harvardi emlékeink és Theodore egyre növekvő lelkesedése egy csapásra átéreztette velem, hogy mindaz, ami most az irodában történik, csak részben következménye Georgio Santorelli halálának. Részben viszont sokkalta távolabbi múltra vezethető vissza az események mostani alakulása: gyermek- és ifjúkori közös és egyéni tapasztalatainkra. Életemben nem sokszor éreztem ennyire Kreizler elméletének igazát, miszerint sosem teljesen spontán az a válasz, amit az élete lényeges kérdéseire ad az ember. Döntéseinket hosszú évek tapasztalatai és körülményei formálják, ezek építik fel a viselkedésünket irányító mintákat. Vajon Theodore – akinek világéletében hitvallása volt a szabad döntés elve, ez segítette át gyermekkori súlyos betegségén, később pedig minden politikai és személyes megpróbáltatásain – valóban abban a helyzetben volt, hogy szabad döntés alapján elutasíthassa Kreizler ajánlatát? S ha ő egyszer elfogadta ezt az ajánlatot, vajon mondhattam-e én nemet e két barátomnak, akikkel annyi viszontagságot vészeltem már át, s akik szerint rendhagyó tapasztalataim (amelyeket ismerőseim túlnyomó többsége tökéletesen haszontalannak ítélt) sorsdöntő segítséget jelenthettek egy brutális gyilkos ellen? James professzor igennel válaszolna e két kérdésre, hiszen őszerinte minden emberi lény szabadon dönthet bármi mellett vagy ellen az élete minden percében, és objektív szemszögből talán még igaza is volna. Hanem hát, ahogy Kreizler szerette mondogatni (és James professzornak igencsak meggyűlt a baja e tétel cáfolatával), a szubjektív dolgokat nem nézhetjük objektív szemszögből, és az egyedit nem lehet általánosítani. Arról bármeddig el lehet vitatkozni, hogyan dönthetne valamely helyzetben *az ember,* csak hát akkor és ott Theodore meg én voltunk jelen.

Így váltunk hát detektívvé azon az utálatos márciusi reggelen, Kreizler meg én. Mindhárman tudtuk, hogy nincs más választásunk. Ez a tudat, talán úgy mondhatnám, egymás jellemének és történetének ismeretén alapult, csakhogy volt egy olyan ember is New Yorkban, aki pontosan eltalálta, mire jutunk a döntéseinkkel, pedig egyáltalán nem ismertük egymást, így visszatekintve kijelenthetem, hogy azon a reggelen ez a személy gondosan ügyelte minden mozdulatunkat, s hogy abban a szent pillanatban, amikor Kreizler meg én kiléptünk a kapitányság ajtaján, homályos és nyugtalanító üzenetet bocsátott útjára.

Az egyre sötétebb égből éppen újult erejű felhőszakadás zúdult ránk, amíg visszakecmeregtünk Kreizler fiákerjéhez. Itt különös bűzre lettem figyelmes, mely elütött az utcák szokásos szemét- és lóhulladékszagától.

– Kreizler, nem volt... – kérdeztem volna orromat ráncolva barátomtól, de elnémultam, amikor láttam, hogy a tekintete a kocsi padlójának egy zugára tapad. Összegyűrt, pecsétes fehér rongy hevert a sarokban. Megpiszkáltam az ernyőm hegyével.

– Az illatkeverék felismerhető. Emberi vér és ürülék, ha nem tévedek – mormolta Kreizler.

Sóhajtva fogtam be az orromat. Kénytelen voltam belátni az igazát. – Ahogy a helyi fiatalság a humort elképzeli – jegyeztem meg, ernyőm hegyére tűzve a mocskot. – A cilinder után rögtön a kocsi a legjobb célpont. – Kilódítottam a szemetet az ablakon, ám ebben a pillanatban hasonlóan mocsokfoltos nyomtatott papír esett ki belőle. Újfent felsóhajtottam, és hasztalan próbáltam ernyővégre tűzni az iratot. Kissé szétnyílt, néhány sora olvashatóvá vált.

– Nahát – kiáltottam fel ámultan –, úgy tűnik, ez a *maga* szakterülete, Kreizler! „A higiénia és étrend szerepe a gyermekkori idegi...”

Kreizler meghökkentő hirtelenséggel ragadta ki kezemből az ernyőt, felnyársalta a papírt, és az ernyővel együtt kihajította.

– Mi az ör-... Kreizler! – Kiugrottam a kocsiból felkaptam az ernyőt, leráztam róla az inkriminált papirost, majd visszaültem. – Nem kevés pénzembe került ez az ernyő, mit gondol!

Kreizler arcán őszinte szorongás látszott, ám a következő pillanatban már erőt is vett magán, és tüntetően elfogulatlan hangon felelt: – Bocsásson meg, Moore. Történetesen ismerem a szerzőt, stilisztának ugyanolyan gyönge, mint gondolkodónak. És nincs időnk mellékes dolgokra, feladat vár ránk. – Előrehajolt, és Cyrus nevét kiáltotta. A hatalmas fickó feje felbukkant a fiáker fedele alatt. – Az Intézetbe megyünk, aztán ebédelni. Hajtson olyan gyorsan, ahogy csak bír, Cyrus, elkel itt egy kis kereszthuzat.

Tökéletesen nyilvánvaló volt, hogy nem gyermek hagyta a mocskos rongyot a kocsiban. A pár szó, amit el tudtam olvasni, valamint Kreizler reakciója egyaránt arra utalt, hogy a lapot az ő egyik művéből szakították ki. Úgy képzeltem, Kreizler valamelyik szakmai ellensége lehet a ludas, akár a kapitányságról, akár az utcáról, így aztán nem is töprengtem tovább az ügyön, ám az elkövetkező hetek során gyötrelmesen világossá vált a történtek jelentősége.

7. FEJEZET

Égtünk a vágytól, hogy mielőbb felsorakoztathassuk nyomozó seregünket, így még a legkurtább késleltetés is mélyen bosszantott. Amikor Theodore neszét vette, mily élénk érdeklődés és találgatás övezi Kreizler látogatását mind a rendőrtisztek, mind a riporterek körében, rádöbbent, hogy hiba volt a kapitányságon összehívni bennünket. Úgy találta, néhány napra lesz szükség, amíg alábbhagy az izgalom. Kreizler meg én ezt a kis haladékot a „civil” ügyeink rendezésére használtuk ki. Főnökeimből ki kellett csikarnom némi fizetés nélküli szabadságot, amit meglehetősen megkönnyített Roosevelt jól időzített telefonja. Elmagyarázta, hogy létfontosságú politikai ügyben kívánja szolgálataimat igénybe venni. Mindazonáltal csak egy feltétellel nyertem ideiglenes elbocsátást a Huszonharmadik utca és a Broadway sarkán elhelyezkedő szerkesztőségből: garantálnom kellett, hogy amennyiben a nyomozás sikerrel jár, vagyis olyan történetet eredményez, ami lehozható, akkor semmiképpen nem adom oda más újságnak vagy magazinnak, bármennyi pénzt kínálnának is érte. Biztosítottam uraimat és parancsolóimat afelől, hogy azt a történetet úgysem akarnák semmi áron lehozni, majd hátat fordítottam savanyú csalódottságot sugárzó arcuknak, és leszaladtam a Broadwayre. Jellegzetes New York-i márciusi délelőtt volt, a hőmérő higanya tizenegyre még a nulla fokot sem érte el, a dermesztő szél pedig ötvenmérföldes sebességgel süvített végig az utcán. Kreizlerrel kellett találkoznom az Intézetben, és afeletti roppant megkönnyebbülésemben, hogy most hosszabb ideig semmilyen elszámolással nem tartozom a szerkesztőségnek, úgy gondoltam, gyalogolni fogok. Csakhogy a jó öreg New York-i zegernye – amikor a lóhúgy kanyargós kis patakocskákban ráfagy az utcakőre – pillanatokon belül letiporja a legemelkedettebb elhatározást is. A Fifth Avenue Hotelnél eldöntöttem, hogy konflist fogadok, és csak egy pillanatra álltam még meg, hogy megbámuljam Boss Plattet, aki éppen kiszállt fogatából, s eltűnt a szálloda belsejében, olyan furcsa, merev, gépies mozgással, amely semmiképpen nem nyújtott kellő biztosítékot afelől, életben van-e még. A konflisban végig azon töprenkedtem, hogy Kreizler aligha tud majd olyan könnyen elszabadulni, mint én. Csak az intézetben egyedül kéttucatnyi gyerek volt a gondjaira bízva, akik otthonról (ha ugyan nem az utcáról származtak) csupán az elhanyagolást, bántalmazást, verést ismerték. El sem igen tudtam képzelni, hogy vehet a vállára, még ha ideiglenesen is, bármi további kötelezettséget. Az Intézet egy pillanatig sem lehetett meg erős kezű kormányzása nélkül. Hanem aztán elmagyarázta, hogy hetente két délelőttöt és néhány éjszakát továbbra is ott töltene, mely időtartamra a nyomozást rám bízná. Határozottan meglepődtem önmagamon: a nem várt felelősség inkább töltött el készséggel és kíváncsisággal, semmint aggodalommal.

A konflis átrobogott a Chatham téren, s ráfordult az East Broadwayre. A 185-187-es számnál kiszálltam: itt volt a Kreizler Intézet. A járdára lépve Kreizler fiákerjét is megpillantottam a padka mellett, azonnal feltekintettem az ablakra, hátha ott áll, s már vár engem, ám senkit sem láttam.

Kreizler 1885-ben saját pénzén két négyemeletes, vöröstéglás épületet vásárolt az Intézet számára, amelyeket aztán egybenyittatott. Az Intézet fenntartását a tehetősebb kliensekre kivetett díjakból és a bírósági szakértői munkájából fedezte. A gyerekek szobái a felső emeleten helyezkedtek el, a harmadik emeleten osztály- és egyéb közösségi termek voltak. A második emeleten Kreizler vizsgáló- és tárgyalóhelyiségeket rendezett be a neves pszichológiai laboratórium mellett, amelyben a gyermekek észlelési, reakciós, emlékezeti, asszociációs és egyéb képességeit vizsgálta kollégái

határtalan ámulatára. A földszintet a bemutató műtő foglalta el, ahol agy- és egyéb boncolásokat végzett. Konflisom éppen a 185-ös szám előtt, a főbejárathoz vezető fekete vaslépcsőnél állt meg. A lépcső tetején Cyrus Montrose roppant alakja magasodott, még hatalmasabb nagykabátba burkolva, mint korábban, a fején keménykalap, tág orrlyukain jégpára gomolygott.

– Jó napot, Cyrus – köszöntöttem kényszeredett mosollyal, és csak remélhettem, hogy hangom nem árulja el azt a nyomott lelkiállapotot, amit cápatekintete mindig kiváltott belőlem. – Dr. Kreizler itt van?

– Ez itt az ő fogata, Mr. Moore – felelte Cyrus, elég barátságosan ahhoz, hogy csak még nagyobb bolondnak érezzem magam tőle. Elszántan bazsalyogtam tovább.

– Gondolom, hallotta már, hogy most egy darabig együtt fogunk dolgozni a doktor úrral.

Cyrus bólintott, s ha nem tudtam volna, hogy ez lehetetlen, fanyar félmosolyt véltem volna felfedezni az arcán. – Igen, uram.

– Nos hát, akkor megyek is, megkeresem – vágtam rá, könnyedén a karomra csaptam a kabátot, s megigazítottam a mellényemet. – Viszlát, Cyrus!

Válasz nem érkezett, de nem is érdemeltem. Igazán semmi okunk nem volt rá, hogy idióták módjára viselkedjünk egymással.

Az Intézet kicsiny előcsarnoka és hallja – fehérre meszelt falak, sötét faburkolat – szokás szerint zsúfolásig volt apákkal, anyákkal, gyermekekkel, akik két hosszú padon csoportosultak Kreizlerre várva. Tél végén, tavasz elején Laszlo szinte minden reggel személyesen vezette a vizsgálatokat, amelyek során eldőlt, ki kerülhet be az Intézetbe az ősszel. A jelentkezők a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből kerültek ki, volt itt mindenki a keleti parti felső tízezer gyermekeitől a legszegényebb bevándorló-és napszámos csemetékig. Egy közös vonás mutatkozott bennük: ilyen vagy olyan módon mind nehéz sorú, problémás, szokatlan, megmagyarázhatatlan viselkedésű gyerekek voltak. Ezek a valóban komoly megfontolások azonban csöppet sem változtattak a tényen, hogy az Intézet ilyen reggeleken a leginkább állatkertre hasonlított. Aki ilyenkor végigmerészkedett a folyosón, az köpködésre, gáncsokra, átkokra és egyéb atrocitásokra számíthatott, méghozzá elsősorban azon gyermekek részéről, akiknek egyetlen problémájukat a túlzott szülői engedékenység és kényeztetés okozta. A mondott szülők nyugodtan megspórolhatták volna maguknak a Kreizlernél való megjelenést – ami azt illeti, jobban is tették volna.

Kreizler tárgyalószobájához közelegve egy pillanatra farkasszemet nézhettem az egyik szépreményű sorscsapással. Kövér fiúcska volt, tekintetéből csak úgy sütött a gonosz szándék. Az ajtó előtt pedig sálakba burkolózó, sötét hajú, megtermett hölgy sétált fel és alá, komoran motyogott valamit maga elé, úgy sejtettem, magyarul. Miután átkeltem a fiúcska lábainak veszélyzónáján, még őt is el kellett hárítanom az útból, hogy bekopogtathassak Kreizlerhez. – Szabad! – süvöltötte barátom, beléptem hát az ajtón. A járkáló hölgy zaklatottan nézett utánam.

Az előcsarnok meglehetősen semmitmondó képet nyújtott, így Laszlo tárgyalószobája volt az első hely, ahol reménybeli páciensei (ő maga következetesen ragaszkodott a „diákok" megnevezéshez, és szigorúan megkívánta ezt a személyzettől is, megkímélendő a gyermekeket a helyzetük miatti kétségbeeséstől) átérezhették a Kreizler Intézet méreteit és jelentőségét. Nagyon ügyelt hát arra, nehogy a berendezés valamennyire is megfélemlítően hasson. A falakat állatokat ábrázoló képek díszítették, melyek Laszlo kifogástalan ízléséről tanúskodtak, mindazonáltal alkalmasak voltak arra is, hogy megnyugtassák és mulattassák a gyermekeket, szintúgy az itt található játékok – labda, kisvödör, építőkockák, ólomkatonák –, amelyek segítségével Kreizler előzetes vizsgálatokat végezhetett a gyerekek vállalkozó kedvének, reakcióinak és érzelmi beállítottságának megismerésére. Orvosi eszközök nemigen fordultak meg itt, többségüket a hátrébb elhelyezkedő vizsgálószobában tartották. Amennyiben egy eset felkeltette az érdeklődését, itt került sor Kreizler első vizsgálataira. A vizsgálatsor annak megállapítását célozta, hogy a gyermek nehézségei vajon másodlagos okokra vezethetők-e vissza (ezen fizikai jellegű zavarokat kell érteni, amelyek befolyásolják a hangulatot és viselkedést), vagy pedig elsődleges okokból, értsd szellemi vagy lelki betegségből származnak. Ha nem akadt bizonyíték másodlagos típusú zavarokra, s Kreizler úgy gondolta, tehet valamit a páciensért (más szóval, abban az esetben, ha kizárható volt a reménytelen agyi károsodás vagy betegség jelenléte), akkor a gyermeket „besorozták" az Intézetbe, vagyis felvették bentlakónak, mindössze az ünnepekre ment haza a családjához, és csak akkor, ha Kreizler ezt biztonságosnak ítélte. Laszlo mélyen egyetértett barátja és kollégája, dr. Adolf Meyer véleményével, amelyet sűrűn idézgetett: „A gyermekkori degeneratív folyamatot felettébb nagymértékben idézhetik elő hasonló, súlyosan elégtelen otthoni körülmények."

Az Intézet egyik legfontosabb célja volt, hogy új környezetet kínáljon a nehézségekkel küzdő gyerekeknek. Ez lényeges eleme volt Laszlo szenvedélyes törekvésének is, hogy végére járjon, helyreállítható-e az emberi lélek „eredeti öntőformája" (Laszlo kifejezése), kivédhető-e a sors, amelyre születésünk körülményei ítélnek mindnyájunkat.

Kreizler a szertelenül cirádás szekreternél ült, és a zöld-arany üvegű Tiffany-lámpa tompított fényénél jegyzetelt. Amíg arra vártam, hogy tudomást vegyen a jelenlétemről, a szekreter mellett álló kicsiny könyvespolchoz léptem, s leemeltem egyik kedvenc kötetemet: *Sámuel Green, az eszelős tolvaj és gyilkos élete és halála.* Az esetet, mely 1822-ben történt, Laszlo előszeretettel idézgette „diákjai" szüleinek, az ominózus Green ugyanis, az ő szavaival élve „a nádpálca terméke" volt, vagyis gyermekkorában megállás nélkül ütötték-verték, és, amint azt elfogásakor nyíltan be is ismerte, szörnyű társadalomellenes tetteit egyfajta bosszúnak szánta. Engem leginkább a könyv borítója nyűgözött le, mely „A tébolyult Green végóráját" ábrázolta a bostoni bitófán. A kép nagyszerűen ragadta meg Green eszelős tekintetét. Bámulásomból Kreizler hangja ragadott ki (kénytelen voltam kissé elmosolyodni önmagamon), aki anélkül, hogy elfordult volna az asztaltól, néhány papírlapot nyújtott felém e szavakkal:

– Nézze csak, Moore! Első eredményünk, még ha jelentéktelen is. Letettem a könyvet, és szemügyre vettem a papírokat. Kitűnt, hogy űrlapok és nyilatkozatok voltak, melyek egy temetőről adtak hírt, ott is elsősorban két sírról. Volt közte egy tanúsítvány tetemek exhumálásáról, és egy szinte olvashatatlan okmány egy bizonyos Ábrahám Zweig aláírásával.

Figyelmemet hirtelen elvonta az az érzés, hogy valaki néz. Sarkon fordultam, s egy körülbelül tizenkét esztendős lánykát pillantottam meg. A gyermek csinos kerek arcáról űzött szorongás volt leolvasható. Éppen a felső gombokat gombolta be egyszerű, ám takaros ruháján, közben felkapta a könyvet, amelyet én tettem félre az imént, tekintete a címlapra vándorolt. Elolvasta a képet magyarázó feliratot, és szemlátomást csüggesztő következtetést vont le belőle – az arcára nyílt rettegés ült ki, és tőlem félénken elhúzódva Kreizlerre pillantott.

Laszlo odafordult hozzá. – Ó, Berthe... készen is vagy?

A gyermek reszketeg ujjal mutatott a könyvre, majd rám, és így szepegett: – Akkor... akkor *én is* őrült vagyok, doktor úr? És ez az ember most elvisz egy... egy *olyan* helyre?

– Hogyan? – kapta fel a fejét Kreizler, elrántotta a könyvet, egyszersmind figyelmeztető pillantást vetett rám. – Még hogy őrült? Nevetséges! Csakis jó híreim vannak. – Úgy beszélt hozzá, mint egy felnőtthöz, olyan nyíltan és egyenesen, mégis azon a hangon, amit csak a gyerekeknek tartogatott: türelmes, kedves, sőt elnéző hang volt ez. – Gyere csak ide! –A kislány közelebb húzódott, Kreizler az ölébe ültette. – Tudd meg, hogy nagyon egészséges és nagyon is *okos* ifjú hölgy vagy. – A gyermek elpirult, és halkan, boldogan felnevetett. – A nehézségeidet néhány apró kinövés okozza az orrodban és a füledben. Tudod, ezek a kinövések, veled ellentétben, nagyon szeretik azt az *átkozott ronda hideget,* ami nálatok van otthon. – A nyomatékos három szót három kis paskolással hangsúlyozta a lányka kobakján. – Elküldelek egy orvos barátomhoz, aki majd kiveszi őket úgy, hogy te nem fogod érezni, mert szépen aludni fogsz. Ez az ember pedig – állította vissza a gyereket a padlóra – a barátom, Mr. Moore. Köszönj neki szépen!

Berthe pukedlizett egy picit, de nem szólt. Én meghajtottam magam: – Örvendek a találkozásnak, Berthe.

A kislány újra elkuncogta magát, mire Laszlo ciccegett egyet. – Jól van, elég a viháncolásból. Eridj csak gyorsan a mamádért, aztán mindent elrendezünk.

Berthe kiszaladt, Kreizler pedig lelkesen ráveregetett a papírokra a kezemben. – Gyors munka, nem igaz, Moore? Alig egy órája érkeztek.

– Kicsodák? Micsodák? – kérdeztem vaktában.

– A Zweig gyerekek – felelte halkan. – Tudja, a víztoronyból. Itt vannak a maradványaik, odalent.

Kísérteties volt hirtelen ilyesmit hallanom, ami olyan borzongató ellentétben állt az Intézet rendes tevékenységével. Önkéntelenül összeborzongtam.

Mielőtt még rákérdezhettem volna, ugyan, mi az ördögnek kellettek neki a tetemek, a kis Berthe visszatért a szobába az anyjával, aki nem volt más, mint a sálas hölgy. Váltott pár szót magyarul Kreizlerrel, ám barátom tudása e nyelv terén korlátozott volt (német apja nem helyeselte, hogy a gyermekek anyjuk anyanyelvét beszéljék), így aztán hamar angolra fordították a szót.

– Mrs. Ronai, könyörgök, figyeljen rám! – esdekelt csüggetegen Laszlo.

– De doktor úr, hallgasson ide! – vágott közbe a hölgy, kezét tördelve. – Értse meg, van, hogy mindent szépen megért, máskor meg, esküszöm, kész sátán, kínoz bennünket, gyötör...!

– Kedves Mrs. Ronai, igazán nem tudom, hányféleképpen próbáltam már elmagyarázni... – nyögte Laszlo, majd előrántotta a mellényzsebéből ezüstóráját, gyorsan rápillantott, és elhatározta, hogy tesz még egy kísérletet. – Talán más nyelven kellene próbálkoznom? Van, hogy a daganatok mérete csökken, érti? – S magyarázatul a saját orrára, fülére és torkára mutatott. –Ilyenkor a gyerek nem érez fájdalmat, képes beszélni, jól hall és könnyen kap levegőt. Ezért aztán eleven, értelmes, figyelmes. Csakhogy ezek a kinövések az idő nagy részében duzzadt állapotban vannak a garatban és az orrüreg hátsó részén, vagyis az orrában meg a torkában, és elzárják a fülhöz vezető Eustach-kürtöt. Ilyenkor a gyereknek nagyon nehezére esik minden, amit az előbb említettem, sőt esetleg egyáltalán nem is képes rá. A helyzetet nagyban súlyosbítja, hogy annyira hideg és huzatos a lakásuk. – Kreizler a gyerek vállára tette a kezét, mire az megint elmosolyodott. – Egyszóval, annyi bizonyos, hogy nem akarja szándékosan bosszantani önöket vagy a tanárt, egyáltalán nem is tehet róla. Érti? – hajolt közelebb az asszonyhoz, és árgus tekintettel nézett az arcába. – Nem, egészen nyilvánvaló, hogy nem érti. Jól van, akkor egyszerűen fogadja el, amit mondok. Semmi baj nincs a kislány elméjével, sem pedig a *lelkével*. Vigye el a Szent Lukácsba. Dr. Osborne gyakran végez ilyen műtéteket, és azt hiszem, rá tudom venni, hogy engedjen az árból. Őszre Berthe teljesen egészséges lesz – simogatta meg a gyerek haját, aki hálásan nézett fel rá –, és minden esélye megvan rá, hogy kitűnő teljesítményt nyújtson az iskolában. Ugye, ifjú hölgyem?

A lányka nem felelt, csak újfent kuncogott egyet. – De... – kezdte volna rá lankadatlanul megint az anyja, ám Kreizler karon ragadta, és határozottan kikormányozta az előcsarnokba. – Mrs. Ronai, ennyi legyen elég! Az lehet, hogy ön nem érti ezt a betegséget, de attól még létezik. Vigye el a kislányt dr. Osborne-hoz! Rá fogok kérdezni nála, hogy megtette-e, és ha nem, akkor aztán valóban mérges leszek. – Kituszkolta őket a kapun, majd visszatért az előcsarnokba, ahol haladéktalanul rávetette magát a többi várakozó. Emelt hangon közölte, hogy rövid szünetet tart a vizsgálatokban; aztán visszamenekült a tanácskozószobába, és becsapta maga után az ajtót.

– Fontos küldetés meggyőzni a szülőket arról, hogy jobban törődjenek a gyerekük lelki egészségével – mormolta, miközben papírjait rendezgette a szekreteren –, csakhogy egy nagy hátránnyal jár: a hatására egyre többen képzelik, hogy minden jelentéktelen gond, ami csak a gyerekkel adódik, végzetesen súlyos problémákat takar. Hja, bizony... – Lecsapta, és gondosan lezárta a szekreter redőnyét, aztán felém fordult. – Nos hát, Moore. Rajta, indulunk. Roosevelt emberei valószínűleg itt vannak már. Megkértem Cyrust, hogy mindjárt vezesse be őket a földszintre.

– Hát *itt* akarja kikérdezni őket? – kérdeztem. Közben elhagytuk a vizsgálót, és az előcsarnokban várakozókat elkerülendő, egy hátsó ajtón mentünk ki, mely az Intézet kertjére nyílt.

– Ami azt illeti, egyáltalán nem is szándékozom kérdezősködni – felelte Kreizler, ahogy kiléptünk a mellbevágó hidegre. – Majd a Zweig gyerekek levizsgáztatják őket. Én csak az eredményeket értékelem ki. Egyet ne feledjen, Moore: egyetlen szót se az ügyünkről, amíg meg nem győződtem arról, hogy az emberek elfogadhatóak!

Szállingózni kezdett a hó, és Kreizler ifjú páciensei kijöttek játszani az udvarra. Az Intézet egyszerű kék-szürke egyenruháját viselték, melynek célja az volt, hogy elejét vegye az esetleges összeütközéseknek az igencsak különböző gazdasági hátterű gyerekek közt. Kreizlert megpillantva a gyerekek vidáman, mégis rendkívül tisztelettudóan odafutottak, hogy üdvözöljék. Laszlo mosolyogva kérdezgette őket iskolai munkájukról, tanáraikról. Néhány jobban felvágott nyelvű suhanc szókimondó megjegyzéseket tett egyik-másik tanár megjelenésére, sőt szagára, mire Kreizler rendre utasította őket, de korántsem bántó szigorral. Amikor végül beléptünk a földszinti folyosóra, a hátunk mögött vidám kurjongatást visszhangzottak az udvar falai, és arra kellett gondolnom, hogy e gyerekek közül nem egy igencsak rövid idővel ezelőtt még az utcán élt, nem sokkal elválasztva Georgio Santorelli sorsától. Azon kaptam magam, hogy egyre inkább az üggyel összefüggésben szemlélem a világ legkülönbözőbb jelenségeit.

Sötét, nyirkos folyosó vezetett a bemutató műtőhöz. Ez rendkívül hosszú terem volt, melyet a sarokban sziszegő gázkandalló tartott szárazon és melegen. A fehérre meszelt falak mentén üvegajtajú fülkécskék sorakoztak, tele nyomasztóan csillogó eszközökkel. Felettük fehér polcokon hátborzongató kiállítás: emberi és majomfejek élethűen kifestett gipszmásai, felnyitott koponyával, hogy az agyukba lehetett látni; arckifejezésük még a haláltusa nyomait őrizte. De volt eme polcokon jó néhány valóságos agy is, a legkülönbözőbb teremtményeké, formaldehiddel töltött üvegekben tárolva. A többi falon emberi és állati idegrendszereket ábrázoló képek lógtak. A terem közepén két acél műtőasztal állt, ezeken csatorna volt kiképezve, mely a testfolyadékokat az ágy lábához vezette, ahonnan a földön várakozó acéledényekbe csoroghattak. Az asztalokon két, hozzávetőleg emberi formájú tetem hevert steril lepedők alatt. Állati rothadás és föld orrfacsaró illata áradt belőlük.

Az asztalok mellett két férfi várakozott. Mindketten háromrészes gyapjúöltönyt viseltek, a magasabbiké visszafogottan divatos pepita mintájú volt, a másiké egyszerű fekete. Arcuk homályba borult, mivel az éles fényű műtőlámpák közvetlenül az asztal fölött, alacsonyan voltak elhelyezve.

– Uraim – sietett egyenesen feléjük Kreizler. – Dr. Kreizler vagyok. Remélem, nem várattam meg önöket nagyon.

– Egyáltalán nem, doktor úr – felelte a magasabbik, és megrázta Laszlo kezét. Ahogy előrébb hajolt a lámpafénybe, szemügyre vehettem sémita vonású, jóvágású arcát: erős orr, merő tekintetű, barna szemek, dús, göndör haj. Az alacsonyabb férfinak viszont kicsi szeme, verítéktől fényes, húsos arca, ritkuló haja volt. Harminc-egynéhány évesek lehettek. – Marcus Isaacson őrmester vagyok – mondta a magasabb –, ez meg a fivérem, Lucius.

A kisebbik fickó bosszús képpel nyújtotta a kezét. – Lucius Isaacson *detektívőrmester,* doktor úr – helyesbített. Aztán hátrébb lépett, és a szája sarkából sziszegte: – Ne csináld már ezt! Megígérted, hogy nem fogod!

Marcus Isaacson az ég felé forgatta a szemét, és megpróbált ránk mosolyogni, miközben visszasziszegett. – Miért, mit csináltam?

– Ne úgy mutass be, hogy a testvéred vagyok! – sziszegte türelmetlenül Lucius Isaacson.

– Uraim – szólt Kreizler, kissé elképedve a civódáson –, engedjék meg, hogy bemutassam barátomat, John Schuyler Moore-t. – Kezet ráztam velük, majd Kreizler így folytatta: – Roosevelt rendőrfőnök úr rendkívül pozitívan nyilatkozott az önök képességeiről, és úgy vélekedik, hogy talán segíthetnének nekünk egy bizonyos aktuális kutatásban. A szakterületük olyan, ami engem is kiváltképpen érdekel...

– Igen – vágott közbe Marcus –, kriminalisztika és törvényszéki orvostan.

– Először is azt szeretném tudni... – kezdte volna újra Kreizler.

– Ha a nevünkön ütközött meg – vágott közbe megint Marcus –, az azért van, mert amikor a szüleink Amerikába érkeztek, nagyon aggódtak amiatt, hogy a gyerekeikre esetleg antiszemita atrocitások várnak az iskolában.

– És mi még szerencsések vagyunk – fűzte hozzá Lucius. – A húgunk neve Cordelia.

– Tudja, Shakespeare-en tanultak meg angolul – magyarázta Marcus. – Amikor én születtem, éppen akkor kezdték a *Julius Caesart.* Egy évvel később, amikor az öcsém született, még mindig azt olvasták. Két évvel később viszont, a húgunk születésekor, már elértek a *Lear királyig.*

– Ez kétségtelenül érdekes, uraim – mondta Kreizler, aki közben egyre magasabbra vonta a szemöldökét, és tekintete mindinkább ragadozó jelleget öltött –, csakhogy én azt szerettem volna megtudni, hogyan választották életpályájukat, és mi vezette önöket a rendőrséghez.

– A nevünk története senkit sem érdekel, Marcus – sóhajtotta Lucius bosszúsan. – Hisz megmondtam.

Marcus kissé elvörösödött, és ettől fogva kimódolt komolysággal beszélt Kreizlerhez, érezve, hogy még elrontja a dolgát. – Nos hát, doktor úr, ez is a szüleinkre vezethető vissza, bár tartok tőle, nem nagyon érdekes a magyarázat. Édesanyánk azt szerette volna, hogy ügyvéd legyek, fivéremet, a *detektívőrmestert* pedig orvosi pályára szánták. Csakhogy hiába. Már kisfiú korunkban folyton csak Wilkie Collinst bújtuk, és mire főiskolára kerültünk, már szilárd volt az elhatározásunk, hogy detektívnek állunk.

– Kezdetnek persze nagyon jól jött némi jogi és orvosi gyakorlat – folytatta Lucius –, de aztán továbbléptünk: Pinkertonnál dolgoztunk egy ideig. Arra, hogy a rendőrség kötelékébe lépjünk, nem volt lehetőség egészen addig, amíg Roosevelt rendőrfőnök úr nem került a testület élére. Gondolom, hallotta már, milyen... szokatlan személyzeti módszerei vannak.

Én tudtam, mire céloz, és később el is magyaráztam Kreizlernek. Roosevelt, amellett, hogy vizsgálatnak vetette alá a rendőrség csaknem minden tisztjét és detektívjét – ezáltal sokukat lemondásra késztetve –, arra is nagy súlyt helyezett, hogy valóban szokatlan fajta új embereket alkalmazzon. Mindezzel az volt a célja, hogy megtörje a testület felett annak a klikknek az uralmát, amelyet Thomas Byrnes vezetett, és olyan körzeti parancsnokok fémjeleztek, mint „Bikacsök" Williams vagy „Nagy Bill" Devery. Theodore különös előszeretettel alkalmazott zsidókat, akiket kiváltképpen bátornak és becsületesnek tartott, és csak úgy emlegette őket, mint „az igazság harcos Makkabeusait". Szemlátomást az Isaacson fivérek is ezt a törekvését képviselték, bár első pillantásra igazán nem tettek valami „harcos" benyomást.

Lucius, aki alig várta, hogy végre elterelhesse a szót családi hátterükről, az asztalokra mutatva mohón kérdezte: – Gondolom, uram, ehhez az exhumációs ügyhöz kíván segítséget?

– Honnan veszi, hogy exhumáció? – nézett rá kutatóan Kreizler.

– A szag, doktor úr. Igazán összetéveszthetetlen. A testhelyzet pedig formális temetésre utal, nem akárhonnan kerültek elő.

Kreizler erre kissé felvidult. – Igen, detektívőrmester, a következtetése kifogástalan.

Az asztalokhoz lépett, és lerántotta a tetemekről a lepedőt. A bűzhöz két kicsiny csontváz csüggesztő látványa társult; az egyik rothadozó fekete öltönyben, a másik hasonló állapotú fehér ruhácskában. Itt-ott még összetartotta valami a csontokat, ám a legtöbbjük már levált a tetemekről, és haj-, köröm- és sárdarabkák borították őket. Igyekeztem megkeményíteni magamat, és nem félrenézni, tudván, hogy most egy jó ideig efféle dolgokkal fogok foglalkozni, és okos lesz, ha mielőbb hozzászokom. A két koponya iszonyatos grimasza ékesen tanúskodott arról, milyen természetellenes körülmények között lelték halálukat az áldozatok – mondhatom, nem volt könnyű higgadtan szemlélni őket.

Az Isaacson fivérek arcán viszont csakis tiszta érdeklődés tükröződött, ahogy az asztalokhoz hajolva Laszlo szavait hallgatták: – Testvérpár, Benjamin és Sofia Zweig. Gyilkosság. A testeket...

– Egy víztoronyban találták meg, három évvel ezelőtt – folytatta Marcus. – Az ügyet hivatalosan még nem zárták le.

Kreizlernek ez is tetszett. – Itt megtalálják az összes információt erről az ügyről, amit csak sikerült begyűjtenem – mutatott a mappa- és papírhalomra, mely egy kis fehér asztalkán tornyosult. – Azt szeretném, hogy nézzék át, és vizsgálják meg alaposan a testeket. Sürgős az ügy, úgyhogy csak a mai délután és este áll a rendelkezésükre. Este tizenegy óra harminckor a Delmonicóban leszek. Találkozzunk ott, akkor beszámolhatnak. És szeretném meghívni önöket egy kitűnő vacsorára.

Marcus Isaacson döbbenten eszmélt fel egy pillanatra a szakmai lelkesedésből. – Hivatalos dolgunk van doktor úr, nem szükséges a meghívás! De azért nagyon köszönjük.

Laszlo kis mosollyal bólintott; mulattatta ez a Marcus. – Hát akkor fél tizenkettőkor találkozunk.

Az Isaacsonok szinte tudomást sem vettek távozásunkról, máris belevetették magukat a munkába. Felmentem a kabátomért, és amikor visszatértem, Laszlo még mindig kissé tanácstalannak látszott.

– Rendkívül furcsa bogarak, semmi kétség – morfondírozott, miközben kikísért a kapuhoz. – De úgy érzem, nagyon is értik a dolgukat. Meglátjuk. Igaz is, Moore, van készenlétben rendes ruhája estére?

– Ma estére? – bajmolódtam a kesztyűvel és kalappal.

– Operába megyünk – felelte. – Roosevelt kijelölte a személyt, aki az irodájával a kapcsolatot fogja tartani, és ez a valaki hétre jön hozzám.

– Ki az?

– Fogalmam sincs – vont vállat Laszlo. – De bárki is, a szerepe létfontosságú lesz. Azért is gondoltam, hogy vigyük el az operába, nézzük meg, hogy viselkedik. Nincs is annál jobb jellemvizsgálat. Meg aztán, csak az Isten tudja, mikor juthatok el megint. A Metropolitanbe megyünk, a páholyomba. Maurel énekli Rigolettót, ez nagyon megfelel a céljainknak.

– Minden bizonnyal – helyeseltem derűsen. – S ha már a céloknál tartunk, mondja, ki játssza a púpos fickó lányát?

Kreizler viszolygó arccal fordult el tőlem. – Jóságos Teremtőm, Moore! Egyszer majd részletesen beszélnie kell a gyerekkoráról. Ez a szexuális mánia!

– Csak annyit kérdeztem, ki adja a lányt!

– Jól van, jól van. Legyen. Frances Saville, akinek maga szerint olyan kiváló lába van!

– Ebben az esetben biztosíthatom, hogy van estére rendes ruhám – mondtam, miközben lerobogtam a lépcsőn a fiákerhez. Énfelőlem viheti, aki akarja Nellie Melbát, Lillian Nordicát meg a többi négycsillagos hangú és félcsillagos megjelenésű Metropolitan-üdvöskét – tartom kiváló hasfájásnak, ahogy Stevie Taggert mondaná. Nekem viszont ide egy igazán csodaszép leányzót, és ha a hangja akár csak elfogadható, én lelkesen tapsolok. – Ott leszek hétre a lakásán.

– Ragyogó – felelte fanyarul Kreizler. – Alig várom. Cyrus! Vigye el Mr. Moore-t a Washington térre!

Visszafelé végig a városon azon morfondíroztam, milyen szokatlan – s mily élvezetes – módja egy nyomozás elindításának, hogy az ember operába megy, majd a Delmonicóban vacsorázik. Sajnos azonban az események mégsem a várt módon alakultak. Hazaérkezve ugyanis Sara Howardot találtam az ajtóban, módfelett zaklatott lelkiállapotban.

8.FEJEZET

Sara ügyet sem vetett a köszönésemre. – Ez dr. Kreizler fogata, nem? – szögezte nekem a kérdést. – Meg az ő embere. Elvihetnek bennünket?

– Ugyan hová? – kérdeztem. Feltekintve nagyanyámat láttam aggodalmasan leskelődni a szalonja ablakából. – Mi folyik itt, Sara?

– Connor őrmester ma reggel elment a Santorelli szülőkhöz Casey-vel. Amikor visszajöttek, azt mondták, semmit nem találtak... csakhogy Connor kézelője véres volt. Történt valami, ennyi biztos, és a végére akarok járni! – Beszéd közben kerülte a tekintetemet, talán mivel pontosan tudta, mit fogok szólni.

– Kissé szokatlan ez egy titkárnőtől, nemdebár? – érdeklődtem. Sara nem felelt, ám az arcára oly keserű csalódás ült ki, hogy nem tehettem mást, kitártam a fiáker ajtaját. – Mit szól hozzá, Cyrus? – kérdeztem. – Van valami kifogása az ellen, hogy egy kicsit furikázzon engem meg Miss Howardot?

– Semmi, uram – vont vállat Cyrus. – Csak vissza kell érnem az Intézetbe, mire a doktor úr végez a vizsgálatokkal.

– Úgy lesz. Ugorjon fel, Sara, és ismerkedjen meg Mr. Cyrus Montrose-zal.

Sara kedve egy pillanat alatt csapott át nekikeseredett dühből túláradó örömbe; nem volt éppen szokatlan nála az efféle hirtelen váltás. – Vannak pillanatok, John, amikor úgy érzem, ennyi év alatt sem sikerült igazán kiismernem magát – mondta lelkesen, felkászálódott a kocsira, megrázta Cyrus kezét, és elhelyezkedett, majd, hogy én is helyet foglaltam mellette, térdünkre dobta a takarót. Megadta a címet – Mott utca –, és amikor a fiáker mozgásba lendült, örömében tapsolt egyet.

Nem sok nő lehet a világon, aki ilyen örömmel indulna neki a Lower East Side legzüllöttebb részének. Sara kalandvágyát azonban sosem béklyózta valami erősen a bölcs belátás. Aztán meg bőven volt már tapasztalata ezzel a vidékkel. Alig végzett a főiskolán, az apja arra a meggyőződésre jutott,

hogy neveltetése csak akkor lesz teljes, ha megismeri az élet más helyszíneit is Rhinecliffen (itt volt Howardék vidéki birtoka) és a Gramercy parkon kívül. Sara hát keményített fehér blúzt, olcsó fekete szoknyát öltött, és egy nyáron át asszisztált a tízedik kerületi körzeti ápolónőnek. E hónapok alatt jócskán látott egyet-mást, mondhatni, megismerkedett a Lower East Side összes hátborzongató csodájával. Annál azonban, ami ezen a napon várt ránk, egyik sem bizonyulhatott szörnyűbbnek.

A Santorelli család a Canal utcától néhány saroknyira élt egy bérkaszárnya hátsó udvarában. 1894-ben betiltották az ilyen patkánylyukak építését, ám volt a törvénycikkelynek valami hagyományőrző záradéka is, amelynek értelmében a már meglévő hátsó udvari viskók mégiscsak megmaradhattak, és javítani is alig kellett az állapotukon. Legyen elég annyit mondani róluk, hogy egy átlagos bérkaszárnyának már az utcafrontja is éppen elég sötét, fertőzetes és nyomasztó. A hátsó udvarokat elméletileg azért létesítik, hogy valamennyicske fényhez és levegőhöz juttassák a bérházat, ehelyett azonban teletömik őket efféle, még sokkal sötétebb és nyomorúságosabb kalyibákkal. Az a bérház, amely mellett e napon megálltunk, valóban jellegzetes példánya volt a típusnak: bejáratánál vizelettel átáztatott hamu- és szeméthalmok tornyosultak, a lépcső körül mocskos, rongyos férfiak verődtek össze, akiket nemigen lehetett megkülönböztetni egymástól. Nyilvánvalóan iszogatással és nevetgéléssel ütötték el az időt, ám a fiákért és Cyrust megpillantva egy csapásra elnémultak. Sara meg én kiléptünk az útpadkára.

– Ne menjen túl messzire, Cyrus! – kértem, igyekezve leplezni szorongásomat.

– Nem, uram – felelte, markába szorítva az ostor nyelét. Másik kezével nagykabátja mély zsebében keresgélt. – Talán magával vihetné, Mr. Moore – javasolta, és egy derék ólmosbotot tartott az orrom elé.

– Hmm – vizsgálgattam szakértő képpel a fegyvert. – Talán mégsem lesz szükség ilyesmire. – Majd, felhagyva a képmutatással: – Arról nem is beszélve, hogy nem tudnám, mit kezdjek vele.

– Siessen, John! – sürgetett Sara. Felkapaszkodtunk a bejárathoz vezető lépcsőn.

– Nézze mán! – ragadta meg a karomat az egyik lézengő. – Nem vette észre, hogy egy négus ül a bakon?

– Mit nem mond – vetettem oda, miközben igyekeztem áttuszkolni Sarát a szinte látható alkoholos bűzfellegen.

– Fekete, mint a sötét éccaka! – bizonygatta egy másik semmirekellő, meggyőzően játszva az elképedést.

– Hogy mik vannak – kommentáltam. Sara közben elérte a bejáratot. Mielőtt még utána osonhattam volna, megint csak karon ragadott a fickó.

– Nem-e tán amolyan zsaru maga is? – tudakolta fenyegetően.

– Mi jut eszébe! – fakadtam ki. – Megvetek minden rendőrt.

Az ember csak bólintott egyet némán, amiből arra következtettem, hogy szabad az út előttem.

A hátsó udvari építményekhez csak úgy lehet eljutni, ha az ember keresztülvergődik a háztömb éjsötét folyosóin. Ez mindig meglehetősen megrázó élmény. Mocskos falak mentén tapogatóztunk végig – Sara haladt az élen –, mindhiába hadakozva a sűrű sötétség ellen. Amikor Sara megbotlott valamiben, összerezzentem, aztán csaknem kiugrottam a bőrömből: a valami ugyanis nyüszíteni kezdett.

– Jóságos Krisztusom, John – lehelte Sara kisvártatva –, hisz ez egy csecsemő!

Látni még mindig nem láttam semmit, de ahogy közelebb léptem, a szag valóban arról tanúskodott, hogy egy csecsemő fekszik ott. Úgy látszott, hogy a boldogtalan teremtés a saját ürülékében hever.

– Szólnunk kellene valakinek – mondta Sara. Nekem a kapunál ácsorgó emberek jutottak eszembe. Sarkon fordultam, és megpillantottam őket; botokkal hadonászva lestek utánunk a hóesésben, fel-felnevettek, de valami roppant kellemetlen módon. Ezektől nem várhatunk segítséget. A sötét folyosón sorakozó ajtók kilincseit kezdtem próbálgatni. Az egyik végre nyitva volt. Magam után húztam Sarát a lakásba.

Odabent vénséges rongyszedő házaspárt találtunk, akik csak akkor mutatkoztak hajlandónak törődni a gyermekkel, amikor felajánlottam nekik fél dollárt. Azt állították, a kicsi egy szomszédos házaspáré, akik most és mindig a sarki kocsmában találhatók, ahol morfiumot szívnak és szeszt nyakalnak. Az öregember bizonykodott, hogy tisztába teszik a babát, és enni is adnak neki, erre Sara is átnyújtott egy dollárt. Nem tápláltunk nagy illúziókat afelől, milyen ételben és gondoskodásban lesz része a gyermeknek hosszú távon (mondhatják, hogy csak a lelkiismeretünket próbáltuk megnyugtatni), de hát ez is csak egy volt a New Yorkban túlságosan is megszokott helyzetek közül, amelyekben nem létezik jó döntés.

Végre elértünk a hátsó kapuhoz. A hátsó udvari épületekhez vezető ösvény mentén szeméttel és szennyvízzel telt hordók, vödrök sorakoztak leírhatatlan bűzt árasztva. Sara zsebkendőt szorított az orrára-szájára és nekem is ezt tanácsolta. Átrohantunk a hátsó épületbe. A földszinten négy lakás volt kialakítva, melyekben, úgy tűnt, legalább ezer ember él. Igyekeztem azonosítani az összes hallott nyelvet, de nyolcnál feladtam a számolást. A lépcsőn német bevándorlók illatos serege sörözgetett, és csak nagy zsörtölődve tágultak el az utunkból. Még ebben a félhomályban is nyilvánvaló volt, hogy a lépcsőt valami rendkívül ragadós szubsztancia árasztja el, abból a fajtából, amit az embernek nincs kedve közelebbről is górcső alá venni. A németeket ez szemlátomást nem zavarta.

Santorelliék lakása az emeleten volt, leghátul – az egész ház legsötétebb zuga volt ez. Kopogtatásunkra kicsi, beesett szemű, ijesztően sovány asszony nyitott ajtót. Szicíliai dialektusban beszélt. Az én olaszságom éppenhogy elég az operához, Sara viszont – még ápolóasszisztens korában – alaposan beledolgozta magát a nyelvbe, úgyhogy elég könnyen szót értett az asszonnyal. Mrs. Santorellit nem ijesztette meg az érkezése, sőt mintha egyenesen várta volna, ugyanakkor az én jelenlétem annál több aggodalommal töltötte el. Szorongva kérdezgette, rendőr vagyok-e vagy újságíró. A gyors eszű Sara rávágta, hogy az asszisztenseként dolgozom. Mrs. Santorelli ezen eléggé meghökkent, de végül beengedett bennünket.

– Sara, hát ismeri ezt az asszonyt? – szóltam oda, miközben beljebb kerültünk.

– Nem, de úgy látszik, ő ismer engem. Furcsa.

A lakás két ablaktalan szobából állt, a falakba az utóbbi időben vágtak néhány keskeny nyílást, mivel a bérházakra vonatkozó új rendelkezések előírják a szellőzés lehetőségét. Santorelliék az egyik szobát kiadták egy másik szicíliai családnak, ők maguk pedig hatan – vagyis a szülők és Georgio négy testvére – egyetlen, kilencszer tizenöt lábnyi szobában szorongtak. A kormos falakat semmi nem takarta, az egészségügyi berendezés szerepét két nagy vödör látta el a sarokban. Volt a szobában még egy kerozinkályha is, az az olcsó fajta, amely annyi hasonló bérháznak hozta már el a végzetet.

Az egyik sarokban, kivénhedt, foltos matracon feküdt Santorelliné férje a család összes takarójába burkolva; őmiatta volt annyira zaklatott az asszony. Arca összevissza vagdosva, ütve, feldagadva, a homloka verítékben fürdött. Mellette véres rongy hevert, amellett pedig, megmagyarázhatatlan módon, összekötözött bankjegycsomó, szemlátomást több száz dollárra rúgó. Santorelliné felkapta a pénzt, Sara orra elé tartotta, aztán odatuszkolta a lányt a férjéhez. Arcán könnyek patakzottak.

Kiderült, hogy Mrs. Santorelli már egy jó órája elküldte a négy gyereket ápolónőért, és most azt hiszi, hogy Sara az, aki nem késlekedett, nekilátott megvizsgálni Santorellit, és felfedezte, hogy az egyik karja eltört, valamint az egész teste tele van súlyos zúzódásokkal.

– John – szólt határozottan –, küldje el Cyrust kötszerért, fertőtlenítőért, morfinért. És mondja meg, hogy kelleni fog egy szép, egyenes fadarab is, sínnek.

Szinte egyetlen lendülettel termettem kint az ajtón, vágtam át a németeken, a folyosón, le a bejárati kapu lépcsőin a fiákerhez. Odakiáltottam az utasítást Cyrusnak, aki azonnal felkapott a kocsira. Indultam volna visszafelé, ám az egyik lézengő feltartott a kinyújtott kezével.

– Csak egy percre. Mire kell ez a sok minden?

– Mr. Santorelli súlyosan megsérült – feleltem.

A férfi hegyesen kiköpött. – A rohadt fakabátok. Szívből utálom a nyomorult digókat, de a zsaruk még annál is ocsmányabbak!

Ezt a visszatérő motívumot intő jelnek vettem. Hanyatt-homlok siettem vissza Sarához, aki időközben szert tett némi meleg vízre, és már a sebek tisztogatásánál tartott. Az asszony megállás nélkül fecsegett, hadonászott, és olykor könnyekben tört ki.

– Hatan voltak itt, John – fordította Sara.

– Hatan? – visszhangoztam. – Maga mintha kettőt mondott volna. Sara az ágy felé intett a fejével. – Jöjjön ide segíteni, különben gyanút fog ez az asszony. – Letelepedtem Santorelli mellé, azon töprengve, miként is lehetne megállapítani, vajon ő bűzlik-e szörnyűségesebben vagy a matrac. Úgy látszott, Sarának mindez meg sem kottyan. – Annyi biztos, hogy Connor és Casey járt itt – szögezte le. – Hoztak magukkal még két embert meg két papot.

– Papot? – állt meg a kezemben a meleg vizes borogatás. – Mi az ördögnek...

– Az egyik, úgymond, katolikus volt, a másik nem. Az asszony nem tudja pontosabban, miféle. Ők hozták a pénzt, és azt mondták Santorelliéknek, hogy ebből tisztességesen eltemethetik Georgiót, a többit meg... a többit nyilvánvalóan a hallgatásukért kapják. Azt mondták, soha senkinek ne engedjék exhumálni Georgiót, még a rendőrségnek se, és soha senkinek ne szóljanak egyetlen szót sem a történtekről, legfőképpen a sajtónak ne.

– Na de *papok?* – morfondíroztam, miközben csekély lelkesedéssel tisztogattam Santorelli sebeit. – Hogyan néztek ki ezek a papok?

Sara fordította a kérdést, majd a választ: – Az egyik alacsony volt, nagy, fehér pofaszakállal, ez volt a katolikus. A másik meg nyurga fickó volt, szemüveggel.

– De ugyan mi az ördögért keveredik bele két pap egy ilyen ügybe? – tépelődtem. – És miért akarják távol tartani a rendőrséget? És azt mondja, Connor meg Casey hozta ide őket?

– Úgy néz ki.

– Tehát bármi folyik is itt, ők mindenképpen benne vannak. Nos hát, Theodore boldog lesz, ha ezt meghallja. Kettővel kevesebb vitéz küzd ezentúl a Detektívosztagban, lefogadom. Na de a másik kettő, azok kik lehettek?

Sara újra Santorellinéhez fordult, az hadarni kezdett, amit mintha Sara nem értett volna igazán. Megint feltette a kérdést, de csak ugyanazt a választ kapta.

– Talán mégsem értem olyan jól ezt a tájszólást – sóhajtotta. – Azt mondja, hogy ez a másik kettő *nem* rendőr volt, de aztán meg azt mondja, hogy mégiscsak rendőrök voltak. Nem...

Sara elnémult, majd mindnyájan az ajtó felé fordultunk, ahonnan dörömbölés hangzott fel. Mrs. Santorelli hátrahőkölt, és magam sem siettem éppen az események elébe, de Sara rám szólt: – Ne butáskodjon, John, ez nyilván Cyrus lesz.

Az ajtóhoz léptem, és kinyitottam. Az egyik kapualji lézengő állt odakint; csomagot nyújtott felém.

– Az orvosságjuk – mondta vigyorogva. – Négusokat ide nem erisztünk.

– Ó, értem – vettem át a csomagot. – Köszönöm.

Átadtam a holmit Sarának, és megint a matrac mellé telepedtem. Santorelli csak félig-meddig volt tudatánál. Sara adott neki egy kis morfiumot, és a törött karjával kezdett foglalkozni; a törések ellátását is ápolónő korában tanulta. A törés véleménye szerint nem volt nagyon csúnya, de azért elég rémisztő hanggal járt, ahogy helyére tette a csontot. Santorelli mindazonáltal ködös állapotban volt, és a morfium is hatott már, úgyhogy sokat nem érzett az egészből, csak a felesége sikoltott fel, mintegy fohászkodva. Folytattam a többi sérülés fertőtlenítését, amíg Sara az asszonnyal beszélgetett.

– Ha jól értem, Santorelli nagyon felháborodott – tolmácsolta aztán a hallottakat –, és a papok arcába vágta a pénzt. Azt mondta, hogy a rendőrségnek meg kell találnia a fia gyilkosát. Ekkor aztán a papok eltávoztak, és...

– Ahogy mondja – vágtam rá. – *És.* – Pontosan tudtam, hogyan szokták kezelni az ír rendőrök azokat az angolul nem beszélő polgárokat, akik nem mutatkoznak eléggé együttműködőnek. Technikájuk parádés bemutató példája az orrunk előtt hevert.

Sara a fejét csóválta. – Annyira furcsa ez az egész – sóhajtotta, miközben gézzel kötözte be a legcsúnyább sérüléseket. – Kis híján megölték az apát is, pedig négy éve nem is látta Georgiót. Azóta az utcán élt a gyerek.

Sara gondoskodása láttán Santorelliné bizalma igencsak megnövekedett. Most már nem is lehetett volna megállítani, csak úgy csobogott belőle Georgio története. Sara meg én pillanatnyi szünet nélkül munkálkodtunk Santorelli sebein, úgy téve, mintha elsősorban erre összpontosítanánk, pedig figyelmünk valójában a különös történeten csüggött.

Kicsi korában Georgio félénk gyerek volt, de ahhoz elég talpraesett és okos, hogy jó jegyeket szerezzen a Hester utcai elemi iskolában. Hétéves korától azonban súlyos gondjai kezdődtek néhány iskolatársával. Az idősebb fiúk szexuális jellegű tevékenységre vették rá, amelyet Mrs. Santorelli nem óhajtott részletezni. Sara érezte, hogy itt fontos információ lapulhat, s mégiscsak kiszedte az asszonyból, hogy anális és orális szodómiáról volt szó. A történtekre fény derült, egy tanár a szülőket is értesítette. Georgio apja magánkívül volt, és a liberális, megbocsátó latin férfiideál szellemében járt el: rendszeresen verni kezdte a fiút. Mrs. Santorelli megmutatta, hogyan szokta volt kikötni Georgiót az ajtófélfához, és ütlegelni a hátsó felét egy széles bőrszíjjal. A fenyítőeszközt is megmutatta. Santorelli kezében olyan brutális fegyver volt ez, hogy Georgio gyakran egyszerűen azért maradt ki az iskolából, mert nem volt képes ülni.

Georgio azonban, ahelyett, hogy meghunyászkodott volna, a verések hatására egyre inkább megmakacsolta magát. Néhány hónapi rendszeres büntetés egészen szélsőséges viselkedést váltott ki belőle: elkezdett kimaradozni otthonról éjszakára, és végképp feladta az iskolát. Egy szép nap aztán a Washington tértől nyugatra a nyílt utcán rajtakapták: nőnek öltözve kellette magát, mint bármelyik utcai virágszál. Santorelli rákiáltott, hogy ha haza mer jönni, megöli. Georgio nem maradt adós a borsos válasszal, mire az apja már éppen rátámadt volna, de előkerült néhány más felnőtt férfi – nyilván Georgio futtatói –, akik közbeléptek, és elijesztették a Santorelli szülőket. Ekkor találkoztak utoljára a fiukkal, utána már csak a megcsonkított tetemet látták a halottkémnél.

A történet jó néhány kérdést ültetett el a fejemben, és láttam, hogy ezzel Sara is így van. Csakhogy nem tehettük fel a kérdéseinket. Alig bugyoláltuk vissza Santorellit a mocskos, rongyos takarókba, újra dörömböltek az ajtón. Nyugodtan nyitottam ki, azt hittem, megint valamelyik lézengő, ehelyett azonban két jól megtermett, bajuszos, öltönyös, keménykalapos rossz arcú férfi nyomult be ajtón. Mrs. Santorelli hisztériás rohamot kapott a puszta látványtól.

– Maguk meg kifenék? – érdeklődött az egyik martalóc.

Sara halálmegvető bátorsággal kijelentette, hogy ápolónő, én meg az asszisztense vagyok, ám ami oly csodálatos hatással volt az angolul nem beszélő, megfélemlített asszonyra, az kevés volt ennek a két férfiúnak.

– Még hogy asszisztens! – morogta az egyik, miközben lassan közelegtek felénk. – Ilyen kinyalt asszisztenst még senki se látott! – Igyekeztem Sarával az ajtó felé oldalazni.

– Nagyra becsülöm a véleményét, uram – vigyorogtam, aztán nyakon ragadtam Sarát, és kirohantunk a folyosóra. Hálát rebegtem az égnek, hogy társam olyannyira atletikus leány; még szoknyában is gyorsabb volt, mint üldözőink. Ám hiába: ahogy az épület első bejáratához értünk, megpillantottuk a lézengőket, akik a kapuban sorakoztak, elállva az utat, és botjaikkal fenyegetően csapkodták a tenyerüket.

– John, ezek tényleg be akarnak keríteni? – kérdezte Sara. Máig emlékszem, hogy feltűnt, mennyire nyugodt a hangja, és hogy ez akkor és ott mennyire bosszantott.

– Hát *persze,* hogy be akarnak keríteni, ostoba nőszemély! – hörögtem.

– A maga detektívesdije miatt most szépen agyonveretjük magunkat! Cyrus! – üvöltöttem az utca felé tenyerem tölcsérén át. Az emberek megindultak felénk. – Cyrus! – Aztán reményvesztve engedtem le a kezem. – Hol a *pokolban* csavarog az az alak?

Sara mindeddig némán szorongatta a táskáját, és amikor a két keménykalapos martalóc feltűnt a folyosó másik végén – sorsunk meg volt pecsételve –, a következő szavak kíséretében nyúlt bele retiküljébe: – Sose aggódjék, John! Nem hagyom, hogy baja essék. – Ezzel előhúzta a kezét a táskából, de nem üresen. Egy negyvenötös kaliberű Army Model Colt csillogott a markában, négy és fél hüvelykes csövű, gyöngyház berakásos kis darab. Sara a rajongásig szerette a lőfegyvereket, én azonban nem éreztem a fordulatot megnyugtatónak.

– Uram Teremtőm – kiáltottam, ha lehet, még zaklatottabban –, Sara, hát nem lövöldözhet egy ilyen sötét folyosón, ki tudja, mit talál el...

– Miért, van jobb ötlete? – kérdezte, de aztán körülnézett, rádöbbent, hogy igazam van, és most először látszott rajta ijedség.

– Hát, tudja...

De már késő volt. A lézengők vad csatakiáltással özönlöttek felénk. Megragadtam Sarát, és próbáltam a testemmel fedezni, abban a reményben, hogy nem kezd el vaktában lövöldözni.

Képzelhetik megdöbbenésemet, amikor ráébredtem, hogy a támadás elmarad. A botos fickók itt-ott belénk ütköztek, miközben átrobogtak rajtunk, de ennél több nem történt. Lankadatlan rivalgással tovább rohantak, és vad elszántsággal vetették rá magukat a két keménykalaposra. A csetepaté kimenetele egy pillanatig sem lehetett kétséges. Alig pár másodpercig hangzottak a dulakodás és csatározás zajai, aztán csak lihegés és fájdalmas nyögés töltötte be a sötétséget. Sara meg én kiléptünk a bejárati kapun, és a kocsihoz futottunk Cyrus ott várakozott.

– Cyrus, tisztában van vele, hogy meg is ölhettek volna bennünket? – kiáltottam.

– Nem gondolnám, Mr. Moore – felelte higgadtan. – Abból ítélve, amit azok a fickók mondtak, nem volt valószínű.

– Az isten szerelmére, mit mondtak? – fakadtam ki, még mindig dühösen a részvétlensége miatt.

Mielőtt még Cyrus felelhetett volna, a két rossz arcú kiröpült a bejárati ajtón, és becsapódott a havas járdába. A keménykalapok nyomban követték tulajdonosaikat. A martalócok eszméletlenek voltak, és olyan állapotban, amelyhez képest Mr. Santorelli is makkegészségesnek tűnt volna. Botos barátaink diadalittas hangulatban sereglettek ki a kapun, bár egyiküknek-másikuknak azért kijutott néhány kék folt. A fickó, akivel korábban váltottam egy-két szót, felénk tekintett, és nagy ködfelhőkkel eregetve, széles vigyorral megszólalt:

– Utálom a digókat, de dögöljek meg, ha a zsarukat nem utálom még jobban!

– *Egészen* pontosan ezt mondta – mormolta Cyrus.

Szemügyre vettem az eszméletlen martalócokat. – Zsaruk? – fordultam a fickóhoz.

– *Volt* zsaruk – felelte, és közelebb lépett. – Itt volt a körzetük. Van bőr a képükön, hogy vissza mernek gyönni egy ilyen házba. – Csak bólinthattam a csúnyán helybenhagyott exrendőrök láttán. Aztán köszönetemet fejeztem ki a lézengőnek. – Részünkről a szerencse – válaszolta –, hanem rendesen megszomjaztunk közben. – Pénzt dobtam felé, de nem sikerült minden érmét elkapnia. A következő pillanatban az egész banda a földön dulakodott pénzért. Sara meg én a kocsiba ugrottunk, és pár perc múlva már a Broadwayen jártunk.

Sarának pompás kedve kerekedett, most, hogy túl voltunk a veszélyen, és szinte szökdécselt ültében, ahogy felidézte a kaland legizgalmasabb mozzanatait. Mosolyogtam, bólogattam, örültem, hogy alkalma nyílt végre cselekedni valamit, de az eszem máshol járt. Santorelliné történetét idéztem vissza magamban, és próbáltam úgy megvizsgálni, ahogy Kreizler tenné. Georgio története valahogy emlékeztetett arra, amit Laszlo mondott a víztoronybeli gyerekekről; éreztem, hogy van itt valami közös, de. sehogy nem tudtam megállapítani, mi lehet az. Aztán megvilágosodott előttem, miről is van szó: a viselkedésről. Kreizler olyan gyerekről beszélt, akik a viselkedésükkel sok gondot okoztak a családjuknak. És én is pontosan ugyanilyen történetet hallgattam végig az imént. És ez a három fiatalkorú Laszlo szerint ugyanannak az embernek a kezétől pusztult el. Vajon van-e valami jelentősége jellemük ilyetén hasonlóságának a haláluk történetében? Vagy talán csak véletlen egybeesés? Hisz igazán lehet puszta véletlen is. Ám bennem egyre erősbödött a sejtelem, hogy Laszlo nem így fogja gondolni...

Gondolataimba merülve alig hallottam meg Sara elképesztő kérdését; amikor aztán megismételte, elkalandozó elmém valósággal megrendült az ötlet furcsaságától. De hát sok mindenen estünk már át ezen a napon, s nem volt szívem csalódást okozni neki.

9.FEJEZET

Teljes operai díszben, köpenyesen, fehér nyakkendősen, ám kissé korán érkeztem Kreizler háza, a keleti Tizenhetedik utca 283-as szám elé. Igen bizonytalan voltam az összeesküvés miatt, amelybe Sara vitt bele, s amelynek most kellett – jó avagy kudarcos irányban – kibontakoznia. A hó már több hüvelyk vastag, kellemes, hangtompító rétegben hevert mindenütt, felékesítve a szemközti Stuyvesant park kopár sövényeit és vaskerítéseit. Kinyitottam a kicsiny előkertbe nyíló parányi kaput, az ajtóhoz sétáltam, és gyöngéden megkocogtattam a sárgaréz kopogtatót. A szalon franciaablakain az egyik zsalugáter nyitva állt, maga az ablak is résnyire volt tárva, kihallhattam hát Cyrus zongorázását és énekét; a „Pari siamo”-t játszotta a *Rigolettóból.* Kreizler nyilvánvalóan fel akart készülni az estére.

Nyílt az ajtó, és szobalány-egyenruhába bújtatott, csupa ideg alak jelent meg mögötte: Mary Palmer, Laszlo cselédje és házvezetőnője. Ő is egyike volt a hajdani pácienseknek, akik alkalmazotti státuszba léptek elő, és ő is meglehetősen szorongó állapotba sodorta az olyan látogatókat, akik ismerték a történetét. A csodálatos alakú, varázsosan kék szemű Maryt a családja úgyszólván a születésétől fogva gyöngeelméjűnek tekintette, mivel nem volt képes összefüggően beszélni, a beszéde csak szavak és szótagok zavaros keveréke volt. Így aztán írni-olvasni sem taníttatták soha. Szülei – apja nagy elismertségnek örvendő iskolamester volt Brooklynban – látszólag igen rendesen gondoskodtak róla, és egyszerű háztartási munkák elvégzésére is betanították, ám 1884-ben, a lány tizenhét esztendős korában a következő eseményekre került sor: amíg a család többi tagja távol volt otthonról, Mary a rézágyhoz láncolta az apját, aztán rágyújtotta a házat. Az apa iszonyatos kínhalált halt, és mivel a rémtettre semmi okot nem lehetett találni, Maryt azonnal beszállították a Blackwells-szigeti tébolydába.

Itt talált rá Kreizler, aki ekkoriban került élete első állásába, és ilyen minőségében olykor tanácsadó munkát végzett a szigeten. Legnagyobb megdöbbenésére a lánynál jóformán semmi jelét sem fedezte fel a dementia praecoxnak, amelyet pedig az egyetlen valódi elmebetegségnek tartott (a dementia praecox kifejezést az utóbbi időben – Laszlo szerint jogosan – egyre inkább kiszorítja Eugene Bleuler doktor szakkifejezése, a „schizophrenia”; amennyire egyáltalán értem a dolgot, ennek lényege abban áll, hogy a páciens beteges mértékben képtelen vagy a valóság felismerésére vagy pedig az ennek megfelelő viselkedésre). Kreizler kommunikálni próbált a lánnyal, és igen hamar kiderítette, hogy valójában motoros afáziában és agráfiában szenved, vagyis megérti a beszédet és világos mondatokban gondolkodik, csak súlyosan megsérültek agyának azon részei, amelyek a beszéd és írás folyamatát irányítják. Mint az efféle szerencsétlenek általában, Mary is tisztában volt a fogyatékosságával, éppen csak elmagyarázni nem tudta ezt (mint ahogy mást sem) a környezetében élőknek. Kreizler olyan kérdéseket tett fel neki, amelyekre igen egyszerűen – többnyire igennel vagy nemmel – lehetett válaszolni, s még az írás alapjaira is megtanította annyira, amennyire az állapota egyáltalán megengedte. Néhány hetes közös munka újabb, igen megrázó eredményeket hozott: kiderült, hogy Maryt évek óta rendszeresen megerőszakolta a saját apja, csak éppen erről, érthető módon, sosem tudott senkinek beszámolni.

Kreizler újratárgyalásért folyamodott, melynek eredményeképpen Maryt végül is felmentették. Ezután sikerült meggyőznie barátomat arról, hogy ideális szolgáló válnék belőle, mire Laszlo – tudván, milyen kétségesek egyébként az esélyei az önálló életre – a házába fogadta. Maryből a szolgálatban nemcsak gondos háziasszony, de felettébb féltékeny Cerberus is vált, és jelenléte a Cyrus Montrose-éval meg a Stevie Taggertével tetézve igencsak megfékezte a hangulatomat, ha a Tizenhetedik utcai elegáns házba látogattam. Igazán finom ház volt ez, tele klasszikus és modern műalkotásokkal, bámulatos francia bútorokkal, és ott volt a nagy versenyzongora is, amelyen Cyrus vitathatatlanul mesterien játszott, mégsem tudtam egy pillanatra sem teljesen megfeledkezni arról, hogy tolvajok és gyilkosok vesznek körül, akiknek ugyan rendkívül nyomós okaik voltak tetteik elkövetésére, mégsem tesznek olyan benyomást, mintha bármikor is ellenükre volna újra hasonló dolgokat művelni.

– Jó estét, Mary – nyújtottam át a köpenyemet a lánynak. Lesütött szemmel pukedlizett válaszul. – Tudom, korán érkeztem. Dr. Kreizler ugye még nincs

készen?

– Nem, uram – felelte szembeszökő erőfeszítéssel. Arcán a megkönnyebbülés és csalódás jól ismert keveréke tűnt fel, mint mindig, ha sikerült néhány szót helyesen kimondania; egyrészt örült, hogy ennyi is sikerült neki, másrészt bántotta, hogy többre nem képes. Udvariasan utat mutatott a lépcső felé, majd a fogashoz fordult, hogy felakassza a köpenyemet.

– Jól van, akkor addig iszom egyet, és hallgatom Cyrus művészi énekét – mondtam.

Kettőzve szaladtam fel a lépcsőn – estélyi öltözékem feszélyezett kissé –, s beléptem a szalonba. Cyrus odabólintott nekem, ám az éneklést nem hagyta abba. Mohón kaptam le az ezüst cigarettásdobozt a hőséget árasztó márványkandalló párkányáról. Kiválasztottam egyet a remek virginiafekete orosz keverékek közül, majd gyufát szedtem egy kisebb ezüstszelencéből, és rágyújtottam.

Kreizler makulátlan frakkban, fehér nyakkendősen robogott le a lépcsőn.

– Hát Roosevelt embere? – tudakolta éppen abban a pillanatban, ahogy Mary is betoppant egy ezüsttálcával. A tálcán négyunciányi kaviár, néhány leheletvékony pirítós és egy jégbe hűtött palack vodka várakozott jégpárás pohárkák társaságában. Ezt az igazán elbűvölő szokását egy szentpétervári látogatásról hozta haza Kreizler.

– Nyoma sincs – feleltem, elnyomtam a cigarettát, és a tálcára összpontosítottam figyelmemet.

– Pedig minden érintettől pontosságot várok el – szögezte le Kreizler, és az órájára tekintett. – És ha nem...

Ekkor felhangzott odalent a kopogtató lármája, majd léptek dobogása a lépcsőn. – Ez legalább jó jel – bólintott Laszlo. – Cyrus, kérem, „Di provenza il mar”, de ha lehet, kicsit kevésbé komoran.

Cyrus híven követte az utasítást, lágyan kezdte rá az édes Verdi-dallamot. Én nagyot haraptam a kaviáros pirítósból. Mary toppant be megint, szemlátomást bizonytalan, sőt kissé zaklatott állapotban. Nem sikerült kimondania, kit is jelent be. Gyorsat pukedlizett, és eltűnt a hátsó traktusban. A sötét lépcsőházból ismerős alak libbent elő: Sara.

– Jó estét, dr. Kreizler – köszönt, és összébb vonta smaragdzöld-pávakék estélyi ruhájának redőit.

– Miss Howard – hajtotta meg magát Kreizler, a szeme gyönyörűséget, ám a hangja döbbenetet árult el. – Milyen kellemes meglepetés! Elkísérte a kapcsolattartónkat? – Mély csönd következett. Kreizler rám tekintett, aztán vissza Sarára. – Ó. Úgy tehát *maga* a kapcsolattartó. Jól értem?

Egy pillanatra úgy látszott, még Sara is meginog. – Nem szeretném, ha azt hinné, hogy csak úgy kierőszakoltam. Alaposan megvitattuk a dolgot a rendőrfőnök úrral.

– Én is ott voltam – tódítottam, ha nem is nagy meggyőződéssel. – És ha meghallja, mi minden történt velünk ma délután, maga is úgy fogja gondolni, hogy ez a legjobb megoldás.

– Nagyon praktikus lesz így, doktor úr – bizonykodott Sara. – Senkinek nem tűnhet fel sem az, ha ott tüsténkedem a Mulberry utcában, sem pedig az, ha esetleg hiányzom. Ezt nemigen lehet senki másról elmondani a kapitányságon. Elég megalapozott a kriminológiai tudásom, és olyan helyekre is bejárásom van, ahová magának vagy Johnnak esetleg nem volna. Ahogy azt ma délután is láthattuk.

– Úgy látszik, sok mindenből kimaradtam – mondta Kreizler kifürkészhetetlenül.

– Végül pedig – fűzte hozzá Sara, elbizonytalanodva Laszlo hűvössége miatt –, vészhelyzet esetén... – egy kis Colt Number One Derringert rántott elő a bal kezén viselt muffból, és csövét a kandalló felé irányította – megláthatja, hogy lövésznek jobb is vagyok, mint John!

A fegyver láttán gyorsan hátrébb léptem, Kreizler erre elkuncogta magát, Sara pedig felhúzta az orrát, abban a hitben, hogy rajta nevet.

– Biztosíthatom, hogy komolyan beszélek, doktor úr. Apám igen kiváló mesterlövész volt, édesanyám viszont mindig is betegeskedett, ezért aztán egyetlen gyerek lévén, mindig én kísértem el apát vadászatra meg célba lövésre. – Szent igaz volt minden szava. Stephen Hamilton Howard a tőrőlmetszett vidéki birtokosok életét élte birtokán, Rhinebeck közelében, és egyetlen gyermekét alaposan beavatta a Hudson-völgyi úriemberek minden fontos tevékenységébe: a lovaglásba, fegyverhasználatba, kártyázásba és ivásba, úgyhogy e tevékenységekben Sara mind mennyiség, mind minőség tekintetében bárkivel felvehette a versenyt. Felmutatta a szépen gravírozott, kecses kis fegyvert. – Általában alábecsülik a Derringert, pedig ebben negyvenegyes golyó van. A zongorás emberét minden további nélkül kilőhetném vele az ablakon.

Kreizler Cyrus felé fordult, mintha azt várná, hogy esetleg a félelem jelét mutatja, ám ő csak rendületlenül – s változatlan lágysággal – énekelte tovább a „Di provenza il mar”-t. Ez nem kerülte el barátom figyelmét.

– Nem mintha ez volna a kedvenc fegyverem – tette hozzá Sara, s újra a muffba rejtette a pisztolyt. – De hát... – sóhajtott akkorát, hogy halvány bőrű mellkasa láthatóan megemelkedett a mélyen kivágott ruhában – mégiscsak az operába készülünk, nemde? – Kecses mozdulattal megsimította csodálatos smaragd nyakláncát, és most először mosolyodott el. Jó öreg Sara, gondoltam, s egy kortyra leküldtem a kupica vodkát.

Megint hosszú, hosszú csönd támadt, Kreizler állhatatosan nézett Sara szemébe, aki állta a pillantását. Végül Laszlo fordult el, és újra a régi önmaga volt. – Oda bizony! – mondta lelkesen, felkapott egy kaviáros pirítóst meg egy kupicát, és Sarának nyújtotta. – És sietnünk is kell, ha nem akarunk lemaradni a „Questa o quella”-ról. Cyrus, kérem, nézzen utána, előállt-e már Stevie a landauerrel? – Cyrus azonnal indult is a lépcső felé, ám Kreizler megállította. – Igaz is, Cyrus, ismerkedjen meg Howard kisasszonnyal.

– Már találkoztunk, doktor úr – felelte amaz.

– Ó! Akkor hát magát meg sem lepi, hogy a kisasszony a munkatársunk lesz?

– Nem, uram – felelte Cyrus, és könnyedén meghajolt Sara felé: – Miss Howard. – Sara mosolyogva biccentett. Cyrus eltűnt a lépcsőn.

– Úgy, tehát Cyrus is be volt avatva a kalandjukba – fordult Kreizler Sara felé, aki éppen kecses, ám határozott mozdulattal hajtotta fel a kupicáját. – Meg kell vallanom, ez borzolja kissé a kíváncsiságomat. Odafelé el kell mesélniük mindent erről a titokzatos kiruccanásról... *hol* is jártak voltaképpen?

– Santorelliéknél – feleltem az utolsó falat kaviár mellől. – És jó néhány hasznos információt is szereztünk.

– Santo... – hebegte Kreizler őszinte megdöbbenéssel, egy csapásra elkomolyodva. – De... hol? Hogyan? El kell mondaniuk mindent, de *mindent.* A rejtély kulcsa csakis a részletekben lehet!

Sara és Laszlo előttem ballagott le a lépcsőn, úgy elmerülve a csevegésben, mintha semmi váratlan nem volna az események alakulásában. Fellélegeztem, mivel fogalmam sem volt, hogyan fog barátom reagálni Sara ötletére. Új cigarettát vettem elő, de még mielőtt rágyújthattam volna, váratlanul Mary Palmer arcát pillantottam meg a nappali ajtajának résén át. Szép szemét gyanakodva meresztette Sarára, s mintha még remegett is volna.

Halkan odaszóltam neki: – Mary, úgy látszik, most egy darabig kicsit szokatlan dolgok fognak történni, de ne aggódjék. – Mintha nem is hallott volna. Apró neszt hallatott, és elszaladt az ajtóból.

Odakint még szállingózott a hó. Kreizler nagyobbik kocsija, a négyszemélyes, fekete szegélyes, borvörös landauer a kapu előtt várt ránk. Stevie Frederick mellé egy hozzá illő színű heréltet fogott be. Sara a fejére vonta köpenye csuklyáját, és a kocsihoz lépett. Cyrus besegítette. Kreizler közben megfogta a karomat, s visszahúzott a kapuhoz.

– Rendkívüli teremtés ez a lány, Moore – suttogta tárgyilagos hangon.

Rábólintottam. – Csak meg ne találja haragítani. Nem az a hamvába holt fajta.

– Ez eléggé szembeszökő – felelte. – Az apja, akit említett... nem él már?

– Vadászbaleset vitte el, három éve. Nagyon szoros volt a kapcsolatuk. Az igazat megvallva Sarának a haláleset után egy kis időre szanatóriumba kellett vonulnia. – Nem tudtam, mennyit helyes elmondani ezekből a dolgokból, de úgy éreztem, fontos lehet. – Sokan öngyilkosságnak tartják, ám Sara ezt szenvedélyesen tagadja. Nagyon szenvedélyesen. Jobb lesz hát nemigen bolygatni az ügyet.

Kreizler bólintott, és tovább figyelte Sarát, miközben a kesztyűjét húzta. – Az ilyen természetű nőknek – mondta végül a kocsi felé indulva –, nem sok

esélyük van a boldogulásra társadalmunkban. Pedig nyilvánvalóan rendkívüli.

A landauer megindult velünk a Broadway felé, végig a Gramercy parktól délre nyúló, hófödte utcákon. Sara lelkesen magyarázta a délután eseményeit és Santorelliné szavait, Kreizler pedig minden megjegyzés nélkül hallgatta, csak nyughatatlanul babráló kezei árulkodtak izgalmáról. Mire a Herald tér magasságába értünk, a magasvasút közelébe, ahol a forgalom és az emberek lármája egyre erősebben zsibongott a fülünkben, Lászlón volt a beszéd sora. Feltett egy sor kérdést, az utolsó cseppig kiaknázva emlékezetünket. Kíváncsiságát a két exrendőr és a Roosevelt detektívjeit kísérő papok is felkeltették, ám a leginkább az ifjú Georgio szexuális viselkedése és általános jellemzése érdekelte (pontosan erre számítottam). – A tettes megismerésének egyik legjobb módja az áldozatok megismerése – szögezte le, ahogy megálltunk a Metropolitan Opera bejáratát megvilágító két hatalmas villanygömb alatt. Rákérdezett, vajon milyen képet alkottunk magunknak a fiúról. Erre mindketten töprengésbe merültünk, és némán sétáltunk be Cyrus kíséretében az előcsarnokba, amíg Stevie elhajtott a landauerrel.

A régi New York-i felső réteg szemében a Metropolitan nem volt más, mint „az a sárga serfőzde a Broadwayn". Ezt a velős vélekedést elsősorban nyilván a neoreneszánsz épület szögletes alakja és tégláinak színe ihlette, valódi éle azonban az operaház parvenü eredetére irányul. Az 1883-ban megnyitott Metropolitant, amely a Broadway, a Hetedik sugárút, a Harminckilencedik és a Negyvenedik utca által behatárolt tömböt foglalja el, huszonhat híres-neves (sőt hírhedt) New York-i újgazdag alapította, köztük olyanok, mint Morgan, Gould, Whitney és Vanderbilt. A holland származású őslakosság krémje egyiküket sem tekintette kellően szalonképesnek ahhoz, hogy páholyt bérelhessen a Tizennegyedik utcai patinás Zeneakadémián. Erre a ki nem mondott, ám félremagyarázhatatlan lekezelésre válaszul a Metropolitan alapítói a maguk operaházába nem egy és nem is kettő, de mindjárt három sor páholyt építtettek, és a társadalmi háború – amelyet a belváros krémje haladéktalanul megindított – ettől fogva engesztelhetetlenül és szünet nélkül tombolt, előadások előtt, közben és után. Ám a Metropolitan impresszáriói – Henry Abbey és Maurice Grau – a szóbeli hadviselésre ügyet sem vetve az operavilág legnagyobb tehetségeit hozták el színpadukra, és 1986-ra már úgyszólván vitathatatlan volt, hogy a „sárga serfőzde" olyan zenei élményeket tartogat az értő közönségnek, amelyekkel egyetlen hasonló intézmény sem vetekedhet.

Az előcsarnok aránylag kicsi volt, nem hasonlítható egyetlen európai operaház fényűző előcsarnokához. Jó néhány szúrós tekintet követte utunkat: a szűk látókörű közönség zokon vette, hogy Kreizler egy néger társaságában mutatkozik. Nagy többségük azonban hozzászokott már Cyrus látványához, és beletörődően viselte. Sietve szaporáztunk fel a szűk, szögletes lépcsőházban a nagyteremhez, s még így is csaknem utolsóként léptünk be. Kreizler vörös bársonnyal kárpitozott páholya a „Gyémántpatkónak" becézett háromszoros páholysor második emeletén, a bal oldalon volt. Amint helyet foglaltunk, a fény tompulni kezdett. Gyorsan előrántottam összecsukható színházi látcsövemet, hogy még körülnézhessek ismerős arcok után. A Roosevelt-páholyban Theodore szemlátomást igen komoly vitába bonyolódott Strong polgármesterrel. Látcsövemet róluk a „patkó" közepére fordítottam, a 35-ös számú páholy felé, ahol rosszmájú ábrázatot pillanthattam meg, igen feltűnő orral: J. Pierpont Morgan ült ott – a döbbenetes százkarú polip, a pénzügyek császára – elmosódó árnyak közepette. Hölgyek társaságában volt, de még mielőtt jobban szemügyre vehettem volna őket, a terem éjsötétségbe burkolózott.

Victor Maurel, a csodálatos gascogne-i – gyönyörű bariton és kiváló színész, akinek Verdi személyesen írt szerepeket – ritka jó formájában volt aznap, ám legnagyobb sajnálatomra bennünket annyira lefoglaltak egyéb gondjaink, hogy nem voltunk képesek a kellő figyelemmel adózni művészetének. Ez alól talán csak Cyrus volt kivétel. Az első szünetben a zenéről kezdtünk ugyan beszélgetni, de néhány pillanat múlva már a Santorelli-ügynél tartottunk. Sara furcsállotta, hogy az apa brutális büntetései csak még nagyobb vágyat ébresztettek Georgióban szokatlan szexuális kalandjainak folytatására. Laszlo erre megjegyezte, hogy ha Santorelli képes lett volna beszélni a fiával, utánajárni a különös viselkedés gyökereinek, talán meg is változtathatta volna. Erőszakos válaszával viszont háborúvá fokozta a nézeteltérést, úgyhogy Georgio elméjében a saját életben maradása szétbonthatatlanul összekapcsolódott mindazokkal a dolgokkal, amelyeket apja kifogásolt. Sara meg én az egész második felvonás alatt ezen az elméleten rágódtunk, s a második szünetre már kezdtük is érteni. Végtére, ez a fiú úgy kereste a kenyerét, hogy a lehető legiszonyúbb dolgokat engedte művelni magával, és ez csak akkor lehetséges, ha meg van győződve róla: semmi más módja nincs az életben maradásnak, a személyes boldogulásnak.

Minden valószínűség szerint ugyanezt el lehetett mondani a Zweig gyerekekről is, szögezte le Kreizler. Jól sejtettem: nem óhajtotta a köztük és Georgio Santorelli között mutatkozó hasonlóságot a véletlen számlájára írni. Hozzátette, hogy nem is hangsúlyozhatja eléggé az új értesülése fontosságát; általuk legalábbis elkezd kibontakozni valami alapvető minta, amely alapján képet alkothatunk arról, milyen tulajdonságok ösztönzik erőszakos viselkedésre a gyilkosunkat. Az értesülésekért pedig Sarának tartozunk hálával, aki kitartott elhatározása mellett, hogy meglátogatja Santorelliéket, és aki bizalmat ébresztett maga iránt Santorellinében. Laszlo kissé esetlenül, ám annál őszintébben fejezte ki háláját, és a Sara arcára kiülő mélységes elégedettség a nap minden megpróbáltatásáért kárpótolt.

Egyszóval egész jól összemelegedtünk, ám ekkor, még ugyanebben a szünetben, Theodore lépett be a páholyba Strong polgármester kíséretében, s a hangulat egy csapásra megváltozott. William L. Strong hiába viselt ezredesi címet, s hiába állt reformer hírében, nagyjából ugyanolyan volt, mint bármelyik tehetős, középkorú New York-i üzletember, ami annyit jelent, hogy Kreizler semmiképp sem vehette hasznát. Őméltósága válaszra sem érdemesítette köszöntésünket, csak némán letelepedett egy szabad székre, és várta, hogy elsötétítsék a termet. Theodore kényszerült rá, hogy nagy zavarban magyarázkodjék, miszerint Strongnak valami fontos mondanivalója van számunkra. A Metropolitanben általában nem tekintették barbárságnak az előadás közbeni tereferét, mi több, éppen ilyenkor szoktak eldőlni a legnagyobb horderejű személyes és pénzügyi kérdések. Kreizler meg én viszont egyaránt helytelenítettük e szokást, mint a művészek teljesítménye iránti durva figyelmetlenséget. Nem bizonyultunk hát nagyon barátságos hallgatóságnak, amikor Strong a harmadik felvonás nevezetes megnyitása közben leckéztetni kezdett bennünket.

– Doktor úr – mondta a polgármester, anélkül, hogy Kreizlerre nézett volna –, Roosevelt rendőrfőnök biztosított afelől, hogy az ön minapi látogatása a kapitányságon tisztán csak baráti jellegű volt. Úgy vélem, hitelt kell adnom szavainak. – Kreizler nem válaszolt, ami láthatólag irritálta Strongot. – Meglepetésemre szolgál ezért, hogy ön a kapitányság alkalmazottjának társaságában jár operába! – fűzte hozzá, meglehetősen durván intve fejével Sara felé.

– Ha a polgármester úr látni szeretné baráti és társasági kötelezettségeim *teljes* listáját, állok rendelkezésére – mondta Sara vakmerően.

Theodore némán, kétségbeesetten a homlokához kapott. Strong haragja szemlátomást felhorgadt, de nem vett tudomást Sara megjegyzéséről. – Doktor úr, talán nincs tisztában azzal, hogy valóságos keresztes hadjáratot vívunk városunkban a korrupció és züllöttség ellen. – Kreizler megint csak adós maradt a felelettel, figyelme a duettet éneklő Victor Maruelen és Frances Saville-en csüggött. – Sok az ellenségünk ebben a csatában, és ha bármi módját találják, hogy hírbe hozzanak vagy befeketítsenek bennünket, meg fogják ragadni. Elég világosan beszéltem, uram?

– Hogy világosan-e, uram? – szólalt meg végre Kreizler, de tekintetét még most sem fordította a polgármesterre. – Faragatlanul, annyi bizonyos. Ami a világosságot illeti... – vont vállat.

Strong felpattant. – Akkor hát nyíltan kell beszélnem. Ellenségeink számára pompás lehetőséget biztosítana az, ha bármilyen módon összeköttetésbe hozhatnák az ön személyét a Rendőrkapitánysággal. A tisztességes embereknek nem kellenek a maga dolgai, doktor úr, elutasítják az amerikai családról vallott visszataszító nézeteit, és az amerikai gyermeklelkekben való förtelmes turkálását! A gyermeki lélek szentélyébe egyedül a szülőknek és lelki vezetőiknek lehet bejárásuk! Az ön helyében a tébolydákra korlátoznám a tevékenységemet, hiszen máshol nincs helye. Kormányzatunknak semmiképpen nincs szüksége az efféle mocsokra. Ezt vésse az eszébe, uram! – S ezzel a kijárat felé indult, de még egy pillanatra visszafordult Sarához: – Ön pedig, ifjú hölgyem, ne feledje, hogy a nők alkalmazása kapitányságunkon nem más, mint *kísérlet. A* kísérletek pedig nem mindig sikeresek!

A polgármester kiviharzott, Theodore pedig a nyomában, csak egy percig késlekedett még, amíg odasúgta nekünk, hogy ezentúl inkább ne mutatkozzunk együtt a nyilvánosság előtt. Bármily felháborító volt is az incidens, mégsem nevezhetem váratlannak. Az operaház közönségében minden bizonnyal többségben voltak az olyanok, akik adott esetben pontosan ugyanezt mondták volna Kreizlernek. Laszlo, Cyrus meg én szokva voltunk már az efféle vélekedésekhez, és nem vettük úgy a szívünkre, mint Sara, aki életében először találkozott nyílt intoleranciával. Az előadás hátralévő részében úgy

meredt maga elé, mint aki a következő pillanatban felpattan, és szétlövi Strong fejét a Derringerével, ám Maurel és Saville végső kettőse olyannyira megrázó volt, hogy egy kis időre még vele is feledtette a való világ megpróbáltatásait. A fények végül kigyúltak, mindnyájan felpattantunk, és mennydörgésként zúgtak a bravók és bravák, amire Maurel alig észrevehető intéssel válaszolt. Amint azonban Sara megpillantott Theodore-t és Strongot, megint kitört belőle a méltatlankodás.

– Őszintén, doktor úr, hogy viseli el ezt? – faggatta kifelé menet Kreizlert. – Hisz ez a fickó idióta!

– Maga is hamarosan látni fogja, Sara, hogy az ilyen megjegyzéseket a legjobb elengedni a fülünk mellett – felelte barátom higgadtan. – Bár, ami azt illeti, a polgármester szavaiban volt valami, ami érdekelhet bennünket.

Gondolkodás nélkül vágtam rá, hiszen már Strongot hallgatva is rögtön ez jutott eszembe: – A papok!

Laszlo rábólintott. – Úgy van, Moore. Az a két faramuci pap. Csak elgondolkodik az ember, ki rendelte ki a detektívek mellé ezeket a „lelki vezetőket”. Ez egyelőre rejtély marad. – Ezüstórájára pillantott, és kijelentette: – Nagyszerű. Pontosan érkezünk, és remélem, a vendégeink is így tesznek

– Vendégek? De hát hová megyünk? – értetlenkedett Sara.

– Vacsorázni – volt az egyszerű válasz. – Egyszersmind tárgyalni is, méghozzá, reményeim szerint szép eredménnyel.

10. FEJEZET

Úgy látom, manapság az emberek fel sem fogják, hogyan változtathatta meg egy egész ország étkezési kultúráját egyetlen család néhány étterem segítségével. Pedig Delmonicóék éppen ezt tették az elmúlt évszázad során az Egyesült Államokban. Mielőtt megnyitották volna első kis kávéházukat a William utcában 1823-ban, amely aztán egész Alsó-Manhattan üzleti és pénzügyi negyedét ellátta, az amerikai étkezést a következőképpen lehetett leírni: különféle főtt és sült dolgok, amelyeknek első célja a fizikai munkához való energia biztosítása volt, a második pedig az alkohol minél teljesebb semlegesítése, főként a silány alkoholé. Delmonicóék ugyan Svájcból származtak, de az újdonság, amit Amerikába behoztak, tisztán francia volt, és a család egymást követő nemzedékei egyre tovább gazdagították és finomították a választékot. Étlapjukon az első perctől fogva többtucatnyi egészséges és ízletes étel közül lehetett választani, méghozzá a rájuk szánt nem kis munkához képest igazán elfogadható áron. Pincéjük mind választékban, mind minőségben felvehette a versenyt bármelyik párizsi étteremével. Káprázatos volt a siker; néhány évtizeden belül már két éttermük volt a belvárosban és egy a Central park közelében. A polgárháború idején az átutazók özöne az ország legkülönbözőbb részeibe vitte el az éttermek hírét, és mindinkább elterjedt az igény, hogy egy étterem ne csak kellemes környezetet nyújtson, de valóban értékes, minőségi ételt is. A kifinomult étkezés valóságos nemzeti mánia lett a század végére, és ezért Delmonicóék voltak a felelősök.

Hanem a kitűnő étel és bor csak az egyik oka volt a Delmonico népszerűségének. Az intézmény varázsát nagyban emelte, hogy a család nyíltan kiállt az egyenlőség mellett. Bármelyik este nézett be az ember a felsővárosi étterembe a Huszonhatodik utca és az Ötödik sugárút sarkán, egyforma valószínűséggel láthatott itt olyanokat, mint Diamond Jim Brady és Lillian Russell, illetve Mrs. Vanderbilt a társasági krém más matrónái mellett. Még a Paul Kelly-féléket sem nézték ki. Ide valóban akárki bejöhetett, sőt, ami még elképesztőbb, mindenkinek ugyanannyit kellett várnia szabad asztalra, foglalás nem volt (eltekintve a különszobákban szervezett zártkörű vacsoráktól), és soha senkivel nem kivételeztek. Persze, bosszantó, ha hosszan kell várakozni, másfelől viszont roppant szórakoztató is lehet mondjuk egy toporzékoló Mrs. Vanderbilt mögött ácsorogni, aki majd megpukkad a „vérlázító bánásmód” miatt.

Ezen az estén, amikor az Isaacson fivérekkel volt megbeszélnivalónk, Laszlo külön szobát foglaltatott, tudván, hogy az étterem közönsége előtt nem beszélhetünk rettenetes ügyünkről. A Broadway felől közelítettük meg az étterem egész háztömböt elfoglaló együttesét, vagyis a kávéház oldaláról, aztán ráfordultunk a Huszonhatodik utcára, és a főbejárat előtt álltunk meg. Cyrust és Stevie-t elengedte Kreizler, eleget éjszakáztak az utóbbi időben. A hazatéréshez fogadhatunk konflist. Felmentünk a kapuhoz vezető lépcsőn; a bejáratnál az ifjabb Charlie Delmonico köszöntött.

A család idősebb nemzedéke 1896-ra már szinte teljesen kihalt. Charlie szépen induló Wall Street-i karriert adott fel, hogy átvegye az üzletet, és mintha csak egyenesen erre a hivatásra teremtették volna: nyájas, elegáns, végtelenül tapintatos ember volt, páratlanul tudott ügyelni a részletekre anélkül, hogy valaha is jelét adta volna a gondterheltségnek – szemöldökét a legsúlyosabb kutyaszorító sem vonhatta ráncba, ápolt szakállának egyetlen szála sem borzolódott fel soha.

– Á, dr. Kreizler, Mr. Moore – üdvözölt már messziről, és finom mosollyal szorította meg kezünket. – Mindig öröm önöket látni, uraim, legfőképpen akkor, ha együtt érkeznek. Ó, Howard kisasszony... milyen rég nem járt már nálunk. Nagy örömömre szolgál, hogy újra szerencséltethet bennünket. – Charlie ki sem fejezhette volna világosabban, hogy tudja és megérti, milyen nehéz időszakon ment át Sara az apja halála után. – A vendégei már megérkeztek, doktor úr, odafönt várnak. – Miközben letettük a kabátunkat, tovább csevegett: – Nem felejtettem el, hogy ön szerint sem az olíva- sem a bíborszín nem tesz jót az emésztésnek, ezért a kék szobát foglaltam le. Remélem, megfelel.

– Charles, ön mindig rendkívül figyelmes. Nagyon köszönöm.

– Ha tetszik, azonnal fel is fáradhatnak. Ranhofer szokás szerint készen áll.

– Á, á! – szóltam elégedetten. – Gondolom, felvértezte magát könyörtelen ítéletünkre? – Ranhofer volt a Delmonico lángelméjű séfje.

Charlie ajkát megint nyájas mosoly fodrozta. – Ó, azt hiszem, valami egészen különlegeset gondolt ki önöknek. Jöjjenek, uraim!

Megindultunk Charlie nyomában, át a tükrös falú, mahagónival bútorozott, freskóval ékesített mennyezetű nagytermen, majd fel az emeletre, a kék különszobához. Az Isaacson fivérek már ott ültek a kicsiny, ám elegáns asztalnál, és kissé álmélkodva néztek fel ránk. Elképedésük csak fokozódott, amikor megpillantották Sarát, akit ismertek már a kapitányságról. Sara azonban roppant ügyesen hárította kérdezősködésüket, mondván, Roosevelt rendőrfőnök úr különös figyelemmel kíséri az ügyet, és őt küldte ki jegyzetelni.

– Különös figyelemmel? – kérdezte tágra nyílt szemmel Marcus Isaacson. – De ugye... ugye nem valami vizsgaféléről van szó? Tudom, hogy a detektívtestületnél mindenkit rendszeresen vizsgáztatnak, de... szóval, nem nagyon sportszerű, hogy minket éppen egy hároméves üggyel tesznek próbára!

– Természetesen tisztában vagyunk vele, hogy az ügy nincs még lezárva – sietett hozzátenni Lucius, és zsebkendővel törölgette verítékes homlokát. Közben pincérek jelentek meg osztrigával, és sherrys, meg likőrös poharakkal.

– Nyugodjanak meg, kérem, detektívőrmester uraim – mondta Kreizler.

– Szó sincsen semmiféle vizsgálatról. Éppenséggel azért vannak itt most, mert bizonyíthatóan semmi közük nincs azokhoz az elemekhez, akik miatt a jelenlegi zavaros állapot előállt. – Az Isaacson fivérek hatalmasat fújtattak, s megkönnyebbülésükben azonnal lecsaptak a sherryspoharakra. – Ha jól tudom –, folytatta Kreizler –, nem voltak éppen Byrnes felügyelő kedvencei.

A fivérek összenéztek. Lucius bólintott, mire Marcus ragadta magához a szót. – Nem, uram. Byrnes olyan módszereket preferál, amelyek... nos, amelyek véleményünk szerint idejüket múlták. Az öcsém... vagyis hogy Isaacson detektívőrmester, meg én külföldön tanultunk, ami a felügyelő szemében rendkívül gyanús dolog. És aztán ott volt a... a hátterünk is.

Kreizler bólintott. Nyílt titok volt, miként érez a felügyelő a zsidók iránt.

– Nos tehát, uraim, remélem, most megtudhatjuk, mit fedeztek fel a mai nap során.

Az Isaacsonok marakodtak egy kicsit, hogy ki beszéljen előbb, végül Lucius került ki győztesen a vitából.

– Amint azt nyilván tudja, doktor úr, a bomlás ennyire előrehaladott stádiumában valóban nem sokat lehet megtudni egy tetemről. Meggyőződésem szerint mégis sikerült néhány olyan tényre bukkannunk, amelyek elkerülték a halottkém és a nyomozók figyelmét. Kezdjük csak a halál okával... bocsásson meg, Howard kisasszony, hát nem jegyzetel?

– Csak fejben – mosolygott rá Sara. – Később fogom papírra vetni. Luciust egy csöppet sem nyugtatta meg a válasz, s egy darabig idegesen méregette Sarát, mielőtt rászánta volna magát, hogy folytassa: – Hm... nos igen... tehát a halál oka. – Ebben a pillanatban megjelentek a pincérek, hogy elvigyék az osztrigás tányérokat, a helyükbe teknősbéka levest hoztak, *au clair.* Lucius újfent megtörölgette széles homlokát, és belekóstolt a levesbe, miközben a pincér egy palack amontilladót nyitott fel. – Mmm, mennyei – szögezte le, nyilvánvalóan oldottabb hangulatban. – Szóval, azt akartam mondani, hogy a rendőrség és a halottkém jelentése szerint a halált a nyakon található sebek okozták. Fő nyaki verőerek átvágása, miegyéb. Természetesen ez a kézenfekvő magyarázat, ha egy átvágott torkú hullával van dolgunk. Csakhogy úgyszólván rögtön a szemembe tűnt, hogy a gége is súlyos károsodást szenvedett, s hogy mindkét áldozat esetében el volt törve a nyelvcsont. Ami pedig természetesen fojtogatásra utal.

– Nem értem – vágtam közbe. – Miért vágná el a torkukat a gyilkos, ha már egyszer megfojtotta őket?

– A vér végett – felelte tárgyilagosan Marcus, egy pillanatra sem hagyva abba a leves kanalazását.

– Az bizony, a vérszomj – helyeselt Lucius. – Nyilván tisztán akarta tartani a ruháját, nehogy feltűnést keltsen távozáskor. De kívánta a vér látványát, vagy még inkább a szagát. Állítólag nem kevés gyilkos van, aki sokkal inkább a szagért lelkesedik, és nem a látványért.

Nagy szerencse, hogy eddigre már végeztem a levessel, mert ez a megjegyzés nem kevéssé felkavarta a gyomromat. Sarára pillantottam, akinek azonban szeme sem rebbent. Kreizler lenyűgözve bámulta Luciust.

– Úgy tehát fojtogatásra gondol – foglalta össze. – Kitűnő. Még valami?

– Itt volnának még a szemek – mondta Lucius, és hátradőlt, hogy a pincér hozzáférhessen a leveses tányérjához. – Ezzel alaposan meggyűlt a bajom. – A pincérek tengeri süllő-*aiguillettes*-et hoztak elébünk, bársonyos Mornay-mártással. Határozottan ízletes volt. Az amontillado Hochheimernek adta át a helyét.

– Bocsásson meg, doktor úr – szólt halkan Marcus –, de meg kell mondjam, ilyen kivételesen jó ételt még sosem ízleltem.

– Megörvendeztet, detektívőrmester úr – felelt Laszlo. – És ez még messze nem a vége. Nos tehát... hogy is állunk a szemekkel?

– Igen, a szemek – kapott rajta Lucius. – A rendőrségi jelentés madarakkal vagy patkányokkal próbálja magyarázni a dolgot. És a halottkém egyetért velük, ami viszont már eléggé különös. Még ha a szabad ég alatt hevertek volna a tetemek, s nem a zárt víztoronyban, akkor sem volna érthető, hogy a dögevők csak a szemüket vájják ki. De még sokkal döbbenetesebbnek tartom a tetemeken található félremagyarázhatatlan késnyomokat.

Kreizler, Sara meg én egymásra tekintettünk, szájunkban megállt a falat.

– Késnyomok? – kérdezte halkan Laszlo. – Egyetlen jelentésben sem említenek késnyomokat!

– Tudom én, tudom – vágta rá kedélyesen Lucius. A hátborzongató beszélgetés szemlátomást megnyugtatóan hatott rá, a borról nem is beszélve. – Valóban módfelett különös. Pedig ott vannak. Néhány igen halvány rovátka az arccsonton meg a szemöldökcsonton és egy-két karcolás az ékcsonton.

Kreizler gyakorlatilag ugyanezen szavakkal írta le Theodore-nak meg nekem Georgio Santorelli tetemét.

– Első pillantásra – folytatta Lucius – akár azt hihetné az ember, hogy a vágásoknak semmi közük egymáshoz, hogy valaki csak vaktában vagdalkozott egy késsel. Én viszont sejtettem itt valami összefüggést, és tettem egy próbát. Van egy igen jó késes, nem messze a doktor úr intézetétől, aki vadászkéseket is árul. Elmentem, és megvettem néhány olyan fajta kést, amilyet a gyilkos használhatott. Három méretben árulták; kilenc-, tíz- és tizenegy hüvelykesben. A legnagyobb méret illett a legjobban a nyomokhoz – mondta, a zsebében kotorászva.

A következő pillanatban ijesztően nagy, villogó kést csapott le az asztal közepére. A nyele szarvasagancs és réz, acélpengéjébe szarvasbika képét vésték.

– A nevezetes arkansasi fogpiszkáló – mondta Marcus. – Valamikor a harmincas években tervezték, nem tudni máig sem, hogy Jim Bowie vagy a testvére. Manapság leginkább Sheffield környékén gyártják, Angliában, onnan importáljuk nyugatra. Vadászatra is használják, de elsősorban kézifegyvernek számít. Késviadalhoz.

Georgio Santorellire gondolva megkérdeztem: – Használható-e... öö... csontvágáshoz és trancsírozáshoz is? Szóval, hogy elég nehéz-e hozzá, és elég jó-e az éle?

– Teljes mértékig – felelte Marcus. – Az él minősége az acélétól függ, de ezt a fajta kést, főleg ha Sheffieldben készül, a legjobb minőségű, igen kemény acélból szokták gyártani. – Hirtelen elhallgatott, mintegy magára eszmélve, és ugyanolyan gyanakvó meglepetéssel méregetett, mint már korábban is. – De miért kérdezi?

– Elég drága holminak látszik – vágott közbe Sara, hogy elterelje a figyelmét.

– Az is. Cserébe viszont tartós. Évekig lehet használni egy ilyet – felelte Marcus.

Kreizler a kést bámulta, tekintetéből kiolvasható volt a gondolat: ilyet használ *az* az illető.

– Az ékcsonton található nyomok – magyarázta Lucius –, akkor keletkeztek, amikor a késsel belevájtak az arccsont és a szemöldökcsont közé. Nem csoda, hiszen a kés nagy, főleg egy gyerekkoponya szemüregéhez képest. Mégis, azt kell mondanom, ügyes munka volt. Ennél sokkal durvább nyomokat is hagyhatott volna. Hanem hát – tette hozzá, s nagy kortyot húzott a borából –, ha azt akarják tudni, *mit* is csinál ez az ember, vagy hogy *miért* csinálja, akkor csak spekulálhatok. Nem lehetetlen, hogy testrészeket árul anatómiával foglalkozó személyeknek, például orvoskollégáknak. Bár ilyen esetben nem érte volna be a szemekkel. Valóban, zavarba ejtő történet.

Erre aztán egyikünk sem tudott semmi okosat mondani. Csak bámultunk a késre, hozzáérni azonban nem mertünk (legalábbis magamról bízvást elmondhatom ezt), s egyetlen szót sem szóltunk, amíg meg nem érkezett a pincér az à *la Colbert* elkészített báránygerinccel, s a hozzá illő Château Lagrange-zsal.

– Káprázatos – mondta Kreizler. Most végre ránézett Luciusra, akinek zsíros képe kezdett lassan kipirulni a bor hatására. – Valóban nagyszerű munka, detektívőrmester.

– Ó, ez még nem minden – felelte Lucius, miközben figyelmét a bárányra fordította.

– Lassan egyél! – súgta oda Marcus. – Gondolj a gyomrodra!

Lucius ügyet sem vetett rá. – Ez még nem minden – ismételte. – Volt még néhány igen érdekes törés a koponya tetején, a homlok és fali csontokon. De ezt már hadd magyarázza el a bátyám, akarom mondani, Isaacson detektívőrmester. Nekem annál sokkalta jobban ízlik ez a vacsora, hogysem tovább beszéljek – tette hozzá széles vigyorral.

Marcus fejcsóválva nézte. – Rosszul leszel holnap, Lucius. Ráadásul engem fogsz okolni érte – mormolta. – Pedig én megmondtam.

– Nos, detektívőrmester? – kérdezte Kreizler hátradőlve, kezében egy pohár Lagrange-zsal. – Ön nyilván egészen rendkívüli értesüléseket tartogat számunkra, ha versenyre akar kelni az imént szólt... *kollégájával,* nemde?

– Nos, a mondandóm *valóban* érdekes – felelt Marcus –, és akár még nagyon hasznosnak is bizonyulhat. A törésvonalak, melyekre a fivérem bukkant rá, arra utalnak, hogy az ütés felülről lefelé irányult, mégpedig *egyenesen* felülről lefelé. Nomármost, egy ilyen támadás esetén, amilyennel foglalkozunk, az ember inkább olyan szögeket várna, amelyek vagy hasonló magasságra utalnak, vagy arra, hogy a küzdelem hevében a támadónak nem volt könnyű az áldozathoz hozzáférnie. Ezek a sebek viszont arról beszélnek, hogy az áldozatok nemcsak teljesen hatalmában voltak a támadónak, de az még ráadásul elég magas is volt ahhoz, hogy egyenesen lefelé üthessen a fejükre valami tompa tárggyal, ami akár még az ökle is lehetett, bár ez nem nagyon valószínű.

Adtunk pár pillanatot Marcusnak, hogy ehessen is, de amikor a bárány helyét zaftos marylandi teknősbéka foglalta el, amelytől Luciust erőnek erejével

sem lehetett volna elszakítani, mégiscsak rábírtuk, hogy folytassa.

– Lássuk tehát. Megpróbálom a lehető legérthetőbben elmagyarázni. Ha vesszük a két gyermek testmagasságát és a koponyákra mért ütések szögét, amelyet az imént kíséreltem meg leírni, akkor hozzávetőleges elképzelést alkothatunk az elkövető magasságáról. – Ezzel Lucius felé fordult. – Mit gondolsz, talán hat láb két hüvelyk? – A fivére bólintott. Marcus így folytatta: – Nem tudom, mennyire ismerik az antropometriát... a Bertillon-féle azonosító és minősítő csontméréstani rendszert...

– Ó, hát maga ért hozzá? – kiáltott fel Sara. – Régóta vágyom rá, hogy találkozzam ilyen emberrel!

Marcus elképedt arccal kérdezte: – Hát ismeri Bertillon munkásságát, Howard kisasszony?

Sara lelkesen bólogatott. Kreizler közbelépett. – Be kell ismernem tudatlanságomat, detektívőrmester úr. Éppen csak a nevet ismerem, semmi többet nem tudok róla.

Így aztán, amíg a teknőssel végeztünk, megismerhettük Alphonse Bertillont, a pedáns, embergyűlölő francia hivatalnokot, aki a nyolcvanas évek során forradalmasította a kriminológiai azonosítás tudományát. Bertillon kisegítő állásban volt a párizsi rendőrségen, és azzal a feladattal bízták meg, hogy ellenőrizze a bűnöző elemek nyilvántartását. A munka során rádöbbent, hogy ha az emberi test tizennégy jellemző helyéről mértéket vesz – és itt nemcsak a testmagasság, de a kéz, láb, orr és fül mérete is számított –, akkor egy a 286 millióhoz annak az esélye, hogy két ember adatai egybeessenek. Feljebbvalói pánikszerű tiltakozása ellenére Bertillon jegyezni kezdte az ismert bűnözők ilyetén ismertetőjegyeit, aztán kategorizálta a gyűjteményét, később egész segítőcsoportot képezett ki a mérési és fotografálási feladatokra, és végül, amikor értesülései segítségével sikerült jó néhány hírhedt esetet megoldania, nemzetközi híresség vált belőle.

Bertillon rendszerét hamarosan egész Európa átvette, aztán London is, New York viszont csak a legutóbbi időben. Thomas Byrnes keményen ellenállt az antropometriának, mindvégig, amíg csak a detektívtestület parancsnoka volt – a pontos mérések, gondos fotográfiák az ő szemében túlságosan is intellektuális és igényes dolognak tűntek. Ha meggondoljuk, milyen emberekkel dolgozott, ez inkább józan emberismeretre vall. Ráadásul Byrnes alapította meg a Rouges Galériát, az Egyesült Államok legismertebb bűnözőinek fényképeivel; érthetően féltékeny volt alkotására, és úgy érezte, ez éppen elegendő a szükséges azonosításokhoz. Byrnesnek megvoltak a maga elvei a munka végzésében, és nem hagyhatta magát holmi franciáktól befolyásolni. Azóta viszont, hogy távozott a posztjáról, az antropometria egyre inkább tért hódított a rendőrség sáncai közt, és amint láthattuk, egyik lelkes védelmezője éppen itt ült velünk ezen az estén.

– Bertillon rendszerének azonban fogyatékosságai is vannak – folytatta Marcus. – Vegyük csak azt, hogy képzett munkatársakra van szükség a mérésekhez, meg aztán, ha elfog is az ember egy gyanús elemet, csak a saját adataival meg a többi hasonlóéval lehet összevetni a méréseket. – Marcus, miután kikanalazott egy kis tálka helsingőri sörbetet, cigarettát vett elő a zsebéből, szemlátomást abban a hitben, hogy a vacsora véget ért. Roppant kellemes meglepetésére szolgált, amikor a pincér prószával és ribizkezselével készült amerikai vadkacsapecsenyét helyezett elébe, egy pohár kitűnő Chambertin kíséretében.

– Bocsássa meg a kérdésem, doktor úr – mondta látható zavarban –, de véget ér-e egyáltalán ez az étkezés, vagy így folytatjuk egészen reggelig?

– Detektívőrmester, amíg önök ellátnak bennünket hasznos értesülésekkel, addig étel is kerül az asztalra.

– Akkor hát – felelte Marcus, jó nagy falatot kóstolt a kacsából, s lehunyta a szemét gyönyörűségében –, igyekszünk továbbra is érdekesek maradni. Nos, amint mondtam volt, a Bertillon-féle rendszer még nem ad bizonyítékot egy bűntett elkövetéséről. Ilyen módon nem azonosíthatjuk kétségtelenül a bűnöst, a rendszer csak abban segíthet, hogy megkurtítsa a szóba jöhető gyanúsítottak listáját. A Zweig gyerekek gyilkosa például, erre akár fogadhatunk is, olyan hat láb kettő körül lehet. Ez pedig meglehetősen leszűkíti a lehetséges gyanúsítottak körét, még ha a New York-i rendőrség aktáiból dolgozunk is. Így aztán elég jó kiindulópontot kaptunk. S még jobb hír, hogy mivel egyre több város alkalmazza a rendszert, az egész országban is utána nézhetünk a dolognak, sőt ha tetszik, akár Európában is.

– És ha nincs az emberünknek bűnöző múltja? – érdeklődött Kreizler.

– Akkor pedig, ahogy már említettem, nincs szerencsénk – felelte vállrándítva Marcus. Kreizler csalódott képet vágott, Marcus pedig – legalábbis nekem úgy tűnt – a tányérjára sandított, mintha arra volna kíváncsi, valóban megakad-e az ételek sora, ha végére ér a tudományának. Aztán megköszörülte a torkát. – Pontosabban, doktor úr, akkor nincs szerencsénk a hivatalosan elismert módszerekkel. Csakhogy én éppen olyan technikákat tanulok, amelyek még ilyen esetben is tovább vihetnek bennünket.

– Marcus... – motyogta idegesen a fivére –, én igazán nem tudom, nem elismert dolog ez, ne...

Marcus csöndesen, de igen gyorsan vágta rá: – Vagyis hogy a *bíróság* nem ismeri el. Más dolog viszont a nyomozás. De hisz *megbeszéltük* már!

– Uraim! – szólt Kreizler határozottan. – Megosztanák velünk a titkukat?

Lucius idegesen kortyolt a Chambertinből. – Elmélet ez még csak, doktor úr, bizonyítékként sehol sem fogadják el, de... – ezzel Marcusra nézett, és úgy látszott, mélyen bántja, hogy a fivére szolgálja meg a desszertjét: – eh, jól van, hát mondd el. Marcus nagy önbizalommal vágott bele: – A daktiloszkópiáról van szó.

– Ó, vagyis ujjlenyomatokról – mondtam.

– Igen, így nevezi a köznyelv.

– Csakhogy... – vágott közbe Sara –, ne vegye zokon, detektívőrmester, de hát a daktiloszkópiát a világ egyetlen rendőrsége sem ismeri el. A tudományos alapja még koránt sincs igazolva, és még egyetlen esetet sem oldottak meg a segítségével.

– Eszemben sincs zokon venni, Howard kisasszony – felelte Marcus. – És nagyon remélem, hogy *kegyed* sem veszi zokon, ha azt mondom, téved. Tudományos szempontból igenis igazolták a módszert, és jó néhány esetet meg is oldottak már vele, igaz, a világnak nem abban a részében, amelyről kegyednek sok tudomása lehet.

– Moore – szólt Kreizler kissé élesen –, kezdem érteni, hogyan is szokta magát érezni olykor. Hölgyem és uraim, kénytelen vagyok beismerni, hogy elvesztettem a fonalat.

Sara nekiállt megmagyarázni a dolgot, ám nem tehetek róla, Kreizler iménti kis döfése után nem állhattam meg, hogy ne vegyem át a szót, s ne magyarázzam a daktiloszkópia avagy ujjlenyomat-olvasás tudományát a tőlem telhető legleereszkedőbb hangon. Az emberi lények (bűnözőket is beleértve) azonosításának eme tudományát már évtizedek óta heves viták övezték. Tudományos alapja azon nyugodott, hogy az ujjlenyomat az egész élet során változatlan – bár a lehengerlő bizonyítékok és gyakorlati igazolások ellenére is jó néhány tudós csökönyösen tagadta ezt a tényt. Argentínában például – Marcus Isaacson szerint ezt a helyet mind Amerika, mind Európa előszeretettel hagyja figyelmen kívül – fényes gyakorlati igazolást nyert a daktiloszkópia tudománya: egy Vucetich nevű Buenos Aires-i rendőrtiszt eme technika segítségével oldott meg egy rejtélyes gyilkossági ügyet, amelynek során két kicsi gyermeket vertek agyon bunkósbottal.

– Akkor hát – foglalta össze Kreizler, miközben a pincérek újfent előkerültek, hogy *petits aspics de foie gras-t* tegyenek elébünk –, úgy látom, magunk mögött hagyjuk Bertillon rendszerét.

– Erről még szó sincs – ellenkezett Marcus. – Egyelőre nyílt harc dúl.

Hiába bizonyult be az ujjlenyomatok megbízhatósága, még mindig igen erős az ellenállás.

– Inkább az a fontos – tette hozzá Sara, s minő gyönyörűség volt hallani, hogy *ő* leckézteti Kreizlert! –, hogy az ujjlenyomatok kimutatják, ki járt ott egy bizonyos helyen. Ennek hihetetlen jelentősége van a mi... – hirtelen észbe kapott, és erőt vett magán –, a kriminológia szempontjából.

– És hogyan jutunk hozzá a lenyomatokhoz? – érdeklődött Laszlo.

– Három alapvető módja van – felelt Marcus. – Az első a legkézenfekvőbb: a szembeszökően látható lenyomatok. Ilyet akkor kapunk, ha a tettes keze hozzáért mondjuk vérhez, festékhez, bármi hasonlóhoz, s aztán egy másik felülethez. Aztán ott vannak a plasztikusnak nevezhető lenyomatok, amelyeket

a nedves gipsz, gitt, agyag vagy hasonló anyag őriz meg. Végül a legbonyolultabb eset: a láthatatlan nyomok. Ha például megfogja azt a poharat ott, doktor úr, akkor az ujjai nyomán a bőr apró redőinek megfelelő lenyomat marad a bőre zsírjából és kipárolgásából. S ha valami gyanú miatt szükségem van a lenyomatra – folytatta Marcus, két kicsiny fiolát rántva elő a zsebéből; az egyikben szürkésfehér, finom por volt, a másikban pedig fekete –, akkor behintem vagy alumíniumporral – s felmutatta a szürkésfehér fiolát –, vagy pedig finom szénporral – emelte fel a fekete üvegcsét. – A színt a háttér színe határozza meg. A fehér jobban kitűnik a sötét háttereken, a fekete meg a világosakon; az ön poharához pedig egyformán megfelel mindkettő. A finom porok mindkét esetben az otthagyott zsír- és nedvességnyomokhoz kötődnek, és szépen kiadják az ujjlenyomat mintáját.

– Bámulatos – mondta Kreizler. – De hát ha egyszer tudományos igazolást nyert, hogy az emberi ujjlenyomat az egész élet során változatlan marad, *miként* lehetséges mégis, hogy nem fogadják el bizonyítékként a bíróságok?

– Hja, az emberiség nem rajong a változásokért, még az igazán hasznos változásokért sem – mosolygott Marcus, és letette a fioláit. – De azt hiszem, ezzel ön is tisztában van, dr. Kreizler.

Laszlo csak bólintott válaszul, majd eltolta a tányérját, és hátradőlt. – Végtelenül hálás vagyok, hogy elmagyarázta ezt, detektívőrmester, ámde azt súgja valami sejtelem, hogy konkrétabb célja is volt vele.

Marcus megint Lucius felé fordult, ám a fivére csak beletörődően vonogatta a vállát. Marcus valami lapos tárgyat húzott elő a zsebéből.

– Nem valószínű, hogy bármelyik halottkém észrevenné ezt, vagy törődne vele, még ma sem, nemhogy három évvel ezelőtt. – S ezzel az asztalra ejtette a tárgyat, amely egy fénykép volt. Három fej hajolt az asztal fölé, hogy szemügyre vehesse. Valaminek a részlete volt rajta, valamilyen fehér dolgok... hamarosan rájöttem, hogy csontokat látok, de többet nem tudtam kiókumlálni.

– Ezek ujjak? – gondolkodott hangosan Sara.

– Ujjak – szögezte le Kreizler.

– Mégpedig Sofia Zweig bal kezének ujjai – pontosította Marcus. – Nézzék meg jól a hüvelykujj körmét, az teljes egészében látható. – A zsebéből nagyítóüveget vett elő, felénk nyújtotta, majd visszaült *a foie* gras-ja mellé.

Sara lecsapott a nagyítóra.

– Úgy látom –, morfondírozott Kreizler –, fel van horzsolva. Legalábbis elszíneződött.

Marcus Sara felé fordult. – Howard kisasszony?

Sara a szeméhez szorította a lencsét, és közelebb húzta a képet. Komoran összpontosított, aztán a szeme tágra nyílt az álmélkodástól. – Nahát, ez...

– Mit lát? – faggattam lelkendezve, mint valami kisgyerek.

Laszlo áthajolt Sara válla felett, s az arcára még nagyobb elképedés ült ki. – Jóságos Teremtőm, csak nem...

– Mi az, mi az, mi az? – erősködtem, és Sara végre átnyújtotta a képet meg a lencsét. Az utasításhoz híven a hüvelykujj körmét vettem górcső alá. Nagyítóüveg nélkül én is azt láttam, amit Kreizler mondott: el van színeződve. Kinagyítva azonban nyilvánvalóvá vált a dolog: a körmön egy ujjlenyomat ékeskedett valami sötét anyagba nyomódva. Elnémultam a döbbenettől.

– Rendkívül szerencsés véletlen – mondta Marcus. – A lenyomat nem teljes, mégis elég az azonosításhoz. Valahogy elkerülte a halottkém figyelmét, de a hullamosóét is. Az a sötét anyag egyébként vér. Feltehetőleg a lány saját vére, vagy talán a fivéréé. A lenyomat viszont nagyobb annál, hogysem az övék lehetne. A koporsóban csodálatosan épen maradt a folt... és most már képünk is van róla.

Kreizler feltekintett rá, olyan arckifejezéssel amely az ő fogalmai szerint határozottan sugárzónak számított. – Drága jó detektívőrmester uram, ez csaknem annyira bámulatos, mint amilyen váratlan!

Marcus csöndes, öntudatos mosollyal nézett félre, ahogy Lucius az előbbi ideges hangon rákezdett a sopánkodásra: – Doktor úr, emlékeztetnem kell, hogy a törvény és a törvényszéki orvostudomány számára ennek semmi jelentősége nincsen. A nyomozásban segítségünkre lehet, de semmi több.

– És nincs is szükségünk semmi többre, detektívőrmester úr. Illetve, talán desszertre. – Laszlo kétszer tapsolt, amire előkerültek a pincérek. – Alaposan rászolgáltak, uraim. – A pincérek elvették üres tányérainkat, s *Alliance* módra elkészített – borban pácolt, kisütött, cukorral megszórt és sárgabarackmártással körített – körtét tettek elébünk. Lucius csaknem összeroppant, amikor megpillantotta. Kreizler a fivérekre szegezte tekintetét. – Uraim, a munkájuk igazán figyelemreméltó. Ámde legnagyobb sajnálatomra be kell ismernem, hogy... nem voltunk egészen őszinték önökhöz. Ezért a bocsánatukat kérem.

A körte s az utána következő ízletes *petit fours* mellett részletesen elmagyaráztuk Isaacsonéknak az ügyünket. Most már semmit nem titkoltunk el előlük; elmondtuk, milyen állapotban találtunk rá Georgio Santorelli tetemére, miként gyűlt meg a bajunk Flynn-nel és Connorral, aztán a Roosevelttel való találkozót, és mindazt, amit Santorelliné mesélt Sarának – mindent a legapróbb részletekig. Egyikünk sem próbálta szépíteni, enyhíteni a helyzetet; Kreizler elmondta, hogy a személy, akire vadászunk, tudat alatt esetleg arra ösztökél bennünket, hogy megtaláljuk, tudatos gondolatai viszont kizárólag az erőszak körül forognak, és ha közelebb kerülünk hozzá, ebből az erőszakból kijuthat nekünk is. Ez a figyelmeztetés elgondolkoztatta az Isaacson fivéreket, nem kevésbé a tudat, hogy a feladaton a legnagyobb titokban, minden hivatalos elismerés nélkül kell dolgozniuk. Mégis mindketten egyértelmű lelkesedéssel fogadták a dolgot – s így fogadta volna a helyükben minden vérbeli nyomozó. Hisz többször nem adódik ilyen lehetőség az életben: új technikákkal lehet dolgozni, miközben nem nyomaszt a bürokrácia megszokott terhe, és ha sikerrel járnak, egyszer s mindenkorra megalapozzák a hírnevüket.

Meg kell vallanom, nem is igen várhattunk más végkifejletet ilyen vacsora és ilyen borok után. Bármilyen furcsaságaik voltak is az Isaacson fivéreknek, abban kétségtelenül egyetértettünk Kreizlerrel és Sarával, hogy a munkájuk minden várakozást felülmúlt. Egyetlen nap leforgása alatt értesüléseket szereztek a gyilkos testalkatáról, a fegyveréről és egy olyan testi jellegzetességről is, amely kétségtelen bizonyítékként szolgálhat ellene. Vegyük még hozzá mindehhez Sara kezdeményezését, amelynek eredményeképpen képet alkothattunk az áldozatok közös vonásairól – ennyi bor után nem csoda, ha úgy láttam, már szinte kezünkben a győzelem.

Csakhogy úgy éreztem, túlságosan is csekély szerepet játszottam mindebben. Semmi komoly teljesítménnyel nem járultam hozzá a sikerhez, ha csak azt nem vesszük, hogy délután elkísértem Sarát. Amikor aztán Lucius Isaacsont sikeresen elhelyeztük egy konflisban – a Delmonico órája rég elütötte már a kettőt –, nekiláttam, hogy összeszedjem elkuszálódott gondolataimat. Igaz, az sem tűnt éppen kevésbé kuszának, amit végül kisütöttem. Miután elintegettem Sara és Kreizler konflisát (a Gramercy park útba esett Kreizlernek), délnek fordultam, és a Paresis Hall felé vettem az irányt.

11. FEJEZET

Tudván, hogy nagyon résen kell majd lennem, úgy döntöttem, legyaloglom azt a mérföldet a Cooper térig, hogy a hideg éjszakai levegő kijózanítson. A Broadway szinte teljesen néptelen volt, csak itt-ott lehetett látni fehér egyenruhás ifjoncok kisebb csoportjait, akik a havat lapátolták hatalmas kocsikba. Waring ezredes magánhadserege volt ez; az ezredest – a köztisztaság géniuszát – azután importálták New Yorkba, hogy csodával határos módon megtisztította a Rhode Island-i Providence utcáit. Waring fiai valóban rendkívül hatékonyan dolgoztak – érkezésük óta látványosan megcsappant a város utcáit elárasztó hó, lóürülék és egyéb szemét tömege –, ám egyenruhájuk nyilvánvalóan azt a tévképzetet plántálta beléjük, hogy karhatalmi státusszal rendelkeznek. Nem volt egyedi eset, hogy egy-egy tizennégyéves-forma, Waring-féle fehér zubbonyt és sisakot viselő suhanc tisztes polgárt kapott rajta a szemetelésen, és ott helyben le akarta tartóztatni. E fanatikus köztisztasági harcosokat lehetetlen volt meggyőzni arról, hogy nincs a kezükben végrehajtó

hatalom – az incidensek száma rendületlenül szaporodott. Olykor erőszakos jelenetekbe torkolltak, amelyekkel a fiúk még büszkélkedtek is. Éppen ezért kellő óvatossággal haladtam el mellettük.

Járásom talán árulkodhatott kissé az állapotomról, mert a söprűvel-lapáttal felfegyverzett hadak, amelyek mellett elhaladtam, igencsak gyanakodva méregettek, s viselkedésük nyilvánvalóan sugallta, hogy ha esetleg be találnám piszkítani az utcát, akkor nem ártana elköltöznöm egy másik városba.

Mire a Cooper utcára értem, már kellően ébernek éreztem magam, de alaposan át is fagytam. A Cooper Union hatalmas, barna tömbje mellett elhaladva már az a nagy pohár brandy lebegett lelki szemeim előtt, amit majd a Paresis Hallban fogok rendelni, s igen váratlanul ért, ahogy hirtelen élesen elém kanyarodott egy targoncaféle a Cooper Square park északi oldaláról. A targonca a következő feliratot viselte: GENOVESE & FIAI – VASÁRU – BROOKLYN, N. Y., s egy ziháló szürke gebe húzta, amelyről lerítt, hogy ilyen éjszakán végképp semmi kedve nincs a szabadtéri testgyakorláshoz. A kocsi megállt, a hátuljából négy bányászsapkás vagány ugrott le, és berohantak a parkba. A következő pillanatban már vissza is tértek, két szembeszökően jól öltözött férfit hurcolva.

– Koszos perverzek! – ordította az egyik bányászsapkás, megragadta az elsőként előhurcolt férfit, és nagy ütést mért az arcára valami pálcafélével, amely leginkább pipaszárhoz hasonlított. A férfi orrából-szájából dőlni kezdett a vér, bemocskolva ruháját és a havat. – Tűnjetek el az utcáról, ha disznólkodni akartok!

Brooklyn másik két küldötte már hozta is a második férfit, aki idősebbnek tűnt a társánál. A harmadik vagány közel hajolt az arcához: – Szeressed a fiúkat, mi?

– Sajnálom, de ön nem az esetem – felelte amaz olyan higgadtan, hogy azt kellett gondolnom, nem először történik vele ilyesmi. – Én az olyan fiatalembereket kedvelem, akik szoktak tisztálkodni. – Ezzel a válasszal három jobbegyenest érdemelt ki a gyomrába. Kétrét görnyedt, és összeesett a fagyott talajon.

Gyorsan kellett gondolkodnom. Ha közbelépek, csak annyit érek el, hogy az én fejem is beverik. Hanem...

– Hé! – kurjantottam oda a fickóknak; azok felém fordították jeges tekintetüket. – Hé fiúk, vigyázat! Hat rendőr jön errefelé, és azt mondják, hogy a Tizenötödik körzetben semmi keresnivalójuk a brooklyni pockoknak!

– Ó, igazán? – hördült fel gúnyosan az egyik huligán, aki a vezérüknek látszott, és már mászott is vissza a targoncára. – Aztán honnat gyönnek, mi?

– Onnan, a Broadway felől – intettem hüvelykujjammal magam mögé.

– Gyerünk, fiúk! – kiáltotta a vagány. – Ezeket meg köll abriktolni! – A másik három suhanc ujjongó rikoltozás közepette ugrált fel a talyigára, és indultak is a Broadway felé. Még odaszóltak nekem, nincs-e kedvem velük menni, de a választ már nem várták ki.

A két sebesült fölé hajoltam. – Tudok-e... – ennyit mondhattam csak, mert a következő pillanatban már fejvesztve menekültek. Az idősebb az oldalát fogta, és látszott, hogy nehezen mozog. Magam is rádöbbentem, hogy a huligánok mindjárt visszajönnek értem, ha nem találják a rendőröket, így hát sietve átvágtam a Boweryn, a Harmadik sugárúti magasvasút alatt Biff Ellison műintézetéhez.

A Paresis Hall fényreklámja még most, hajnali három óra körül is világított. Ez az ominózus hely egy orvosságról nyerte a nevét, amelynek reklámjait általában lebujok mosdóiban lehetett megfigyelni, s amely a súlyosabb nemibetegségek ellen ígért oltalmat és enyhülést. A Hall ablakain mindig behajtották a zsalugátert – a közelben élő tisztes polgárok nagy megkönnyebbülésére. A bejárat igencsak forgalmas volt, állandóan ácsorgott itt jó néhány nőies külsejű férfi és suhanc, akik a be- és kijáró vendégekkel próbáltak üzletet kötni. Odabent hosszú, rézzel kivert bárpult fogadta a belépőt, körülötte pedig tömérdek egyszerű, kerek faasztal és – szék, az a fajta, amely olyan könnyen törik nézeteltérések idején s ugyanolyan könnyen megjavítható utána. A magas mennyezetű, hosszúkás terem túlsó végében durván ácsolt színpadféle állt, rajta női ruhába öltözött fiúk és férfiak szökdécseltek a lármás, disszonáns zenére, melyet egy zongora, egy klarinét és egy hegedű szolgáltatott.

A Paresis Hall fő funkciója az volt, hogy találkozóhelyül szolgáljon a kuncsaftok és az itt dolgozó tengernyi különféle fajta prostituált között. Ez a második csoport valóban a legkülönbözőbb típusokat foglalta magában, a Georgio Santorelli-féle gyerekektől az olyan homoszexuálisokon át, akik nem álcázták magukat női ruhával, egészen a néhány reményteli valódi nőig, akik abban bíztak, hátha a láttukra valamelyik kuncsaft felfedezi, hogy mégsem homoszexuális. A Hallban szervezett találkák nagy többsége a közeli olcsó hotelek valamelyikében perfektuálódott, bár helyben is volt vagy tucatnyi szoba, fönt az emeleten. Ezeket Ellison kedvenc fiúcskái használhatták.

A legmegdöbbentőbb az volt a Hallban, hogy itt szinte tökéletesen hiányzott az a titkolózás, amely egyébként mindenütt jellemezte a homoszexualitással kapcsolatos ügyeket. A Hallon kívül csak egy-két helyről lehetett még ezt elmondani. Ellison ügyfeleinek óriási megkönnyebbülésére szolgált, hogy végre nem kell óvatoskodniuk, szabadon kitombolták magukat, és két kézzel szórták a pénzt. Nem csoda hát, hogy a Hall elképesztően nagy üzlet volt, nagyszabású és rendkívüli hely, de azért lényegében mégiscsak lebuj maradt, dögletes, füstös és csüggesztő.

Fél perce sem lehettem még odabent, amikor váratlanul kicsiny, ám erős kart éreztem a derekam körül, és hideg acélt a torkomon. Orromba orgonaparfüm szaga csapott, amiből rögtön tudtam, hogy Ellison valahol mögöttem van, és azt is, hogy a nyakamhoz cimborájának, Penge Riley-nek kedvenc fegyvere, a borotva szorul. Riley apró, inas, veszedelmes gonosztevő volt, egyenesen a pokol fenekéről szalajtották, s bár Murphy Vakondjai közé tartozott, nemegyszer dolgozott Ellisonnak, akinek szexuális ízlésén is osztozott.

– Azt hittem, elég világosan beszéltünk a múltkor, Kelly meg én – mennydörgött Ellison. Látni még mindig nem láttam. – Ne keverjenek bele a Santorelli-ügybe. Tisztára elment a józan esze, hogy idedugja az orrát?

– Ugyan, Biff – nyögtem, amilyen értelmesen csak tellett tőlem, miközben reszkettem a halálfélelemtől. Köztudomású volt, mennyire imádja Riley a vagdosást. – Csak szerettem volna, ha tudja, hogy tettem magának egy szívességet.

– Szívességet, *maga,* firkászkám? – hahotázott Ellison. – Ugyan, mi lehetett az? – Most már elébem került, láthattam nevetséges, mintás öltönyét, szürke keménykalapját, és körülvett penetráns parfümszaga. Hatalmas, húsos mancsában hosszú, vékony cigarettát tartott.

– Megmondtam a rendőrfőnök úrnak, hogy magának semmi köze a dologhoz – fuldokoltam.

Még közelebb hajolt, és beszéd közben rossz whisky bűzét fújtatta rám.

– Igen? – mondta, s apró szeme felcsillant. – Na, és sikerült meggyőznie?

– Bizony!

– Á! Na és hogyan?

– Egyszerűen. Megmondtam, hogy ez nem a maga stílusa.

Ellison elnémult egy időre, amíg a szürke massza, amelyet jobb híján kénytelen vagyok az agyának nevezni, az értesülésen kérődzött. Végül elvigyorodott. – Na nézzék! Milyen igaza van, Moore. *Tényleg* nem az én stílusom! Na, tudja, mit... eriszd el, Penge!

A körénk gyülemlett alkalmazottak és vendégek, akik vérontásban reménykedtek, most csalódottan széledtek szét. Odafordultam a pöttöm Penge Riley felé, végignéztem, ahogy összecsattintja és zsebre teszi kedvenc fegyverét, megsimítja viaszkos bajuszát, majd csípőre vágja a kezét, mint aki harcra kész. Én azonban csak megigazítottam fehér nyakkendőmet és kézelőmet.

– Igyék minél több tejet, Riley – tanácsoltam. – Állítólag elősegíti a csontok növekedését.

Riley már nyúlt volna a zsebe felé, ám Ellison hahotázva magához ölelte.

– Milyen igaz, Penge fiam. Okosakat mond a firkász, jobb lesz odahallgatni. – Aztán hozzám fordult, s átkarolta a vállamat. – Gyerünk, Moore, meghívom egy italra. És elmesélheti, mitől lett hirtelen a barátom.

A pultnál állva átláthattam a Hall egész, nyomorúságos működését: a rossz italok palackjainak végtelen sora mögött hosszú tükör futott végig az egész falon. Eszembe idézve, hol is vagyok, és kikkel van dolgom, lemondtam az áhított brandyről (amely itt egyébként is rémületesen silány volt, és nagy valószínűséggel akadhatott benne kámfor, benzin, kokain vagy klorálhidrát). Inkább sört rendeltem. A lé, amelyet kaptam, akár sör is lehetett valaha, de

valamikor nagyon régen. Ahogy belekortyoltam, odaát, a színpadon rázendített az egyik énekes:

Van egy név, mit megtagadtak, ki nem mondja senki sem,
Van egy anya, kinek szíve vérzik titkon, csöndesen,
S van valaki, kit családja nem vár haza sohasem...

Ellison egy pohár whiskyt rendelt. Egy prostituált fiú a tomporára paskolt, erre hátrafordult, és meglehetős durván megcsipkedte a fiú arcát.

– Nos, Moore? – szólt oda hozzám, a fiú vastagon kifestett arcába bámulva. – Minek is köszönhetem a szerencsét? Ne mondja, hogy kedve szottyant az árunkra!

– Nem, ma este semmiképp sem, Biff. Csak arra gondoltam, talán, mivel ugye, segítettem magának a zsaruknál, maga is kisegíthetne egy kis információval... bármivel, ami hozzátesz a sztorihoz.

Ellison tetőtől talpig végigmért. A fiatal hímringyó közben eltűnt a lármás forgatagban. – Mióta hoz le ilyen sztorikat az istenfélő *Times?* Egyébként is, honnan a pokolból jön maga, temetésről?

– Operából – feleltem. – És van a városban újság a *Timeson* kívül is.

– Iigen? – húzta a szót, nem nagy meggyőződéssel. – Hát, nem tudok én se sokat, Moore. Gloria azelőtt rendes volt, tényleg rendes. Még emeleti szobát is adtam neki. Csak hát aztán... problémás lett, na. Nagyobb részt akart a bevételből, és felpiszkálta a többi lányt is. Hát akkor beszéltem vele, néhány napja volt csak. Aszondom neki, Gloria, kapd össze magad, mert különben nagyon seggre esöl. Erre teszi, hogy ő hű de jó kislány. Nekem aztán tehette magát, nem bíztam már benne. Aszondom magamnak, megszabadulok tőle, na nem véglegesen értettem, ugye, hanem csak hogy kirúgom, hagyom egy-két hétig, hagy próbálkozzon egyedül az utcán, majd meglássa, hol lakik az úristen. Erre nesze. – Nagyot húzott a whiskyből, cigarettafüstöt fújtatott. – Addig ugrált a szerencsétlen kis vakarék, amíg megkapta.

Vártam, hátha folytatja, de a figyelmét elvonta két harisnyában és harisnyatartóban pompázó ifjonc, akik tele torokból veszekedtek és fenyegetőztek a táncparketten. Kisvártatva a kések is előkerültek. Ellison elröhögte magát, és így szólt hozzá a vitához:

– Hé, ribancok, össze ne vagdossátok egymást, mert akkor nem lesz több kuncsaftotok!

– Biff, hát ez minden, amit mondani tud? – szóltam oda.

– Ez hát – bólintott. – Lassan indulhatna is, ha nem akar bajt.

– Ugyan miért? Csak nem rejteget valamit? Talán odafönt?

– Dehogy rejtegetek – vágta rá bosszúsan. – Nem szeretem, ha firkászok szaglásznak nálam. Meg a kuncsaftjaim se szeretik. Tudja, tiszteletre méltó polgárok is járnak ide. Családdal meg pozícióval meg minden.

– Akkor talán megengedhetné, hogy vessek egy pillantást arra a szobára, ahol Geor... Gloria dolgozott. Csak hogy meggyőzzön róla, maga tényleg rendben van.

Ellison sóhajtva támaszkodott a pultra. – Ne vigye túlzásba, Moore!

– Csak öt percet! – kérleltem.

Némi töprengés után rábólintott. – Öt perc. De senkivel ne beszéljen! Harmadik ajtó balra a lépcsőtől.

Már indultam is. – Hé! – szólt utánam. Visszafordultam, erre kezembe nyomta a sörömet. – Ugye nem akar megsérteni, fiam?

Bólintottam, fogtam a sört, és átevickéltem a tömegen a Hall hátsó részében található lépcsőig. Öltözékem láttán pénzt orrontó fiúk, férfiak furakodtak a közelembe, és minden elképzelhető módon felajánlkoztak; olyan is akadt, aki a mellkasomat és a csípőmet simogatta. Én azonban csökönyösen haladtam a lépcső felé, görcsösen szorongatva a pénztárcámat, és közben igyekeztem kizárni tudatomból a fizikailag taszító ajánlatokat. Ahogy a színpad mellett elhaladtam, az énekes – kövér, középkorú férfi, arcán töméntelen púderrel és rúzzsal, fején cilinderrel – éppen a refrént dorombolta:

Van egy apa, kemény szíve nem ismer bocsánatot,
Van egy el nem múló emlék, mely szítja a bánatot,
S egy arckép, mit egy kemény kéz a fal felé fordított...

A lépcsőház maga sötét volt, ám odalentről átszüremlett annyi fény, hogy valamit azért lehetett látni. A falakról csúnyán hámlott a régi, fakó festék. Az első lépcsőfordulónál furcsa neszt hallottam a hátam mögül, és ahogy megfordultam, a sötét zugban egy fiatal fiú körvonalait vehettem ki. A suhanc arccal a falhoz simult, a hátsó fele meztelen volt, s egy idősebb férfi nyomakodott hozzá hevesen. Összeborzadtam, és botladozva inaltam fel a lépcsőn, ahogy csak a lábam bírta. A kihalt második emeleti folyosóra érve nagyot húztam a sörből.

Kissé lehiggadtam, minek következtében azonnal elfogott a kétely, vajon bölcs dolog volt-e ide merészkedni. Megtaláltam a baloldali harmadik ajtót; szimpla deszkaajtó volt, semmiben nem különbözött a többitől. Nyúltam volna a kilincshez, ám meggondoltam magam, mégis bekopogtattam inkább. Meglepetésemre egy fiúhang válaszolt:

– Ki az?

Lassan kinyitottam az ajtót. A szoba teljesen kopár volt, csak egy rozoga ágy állt benne, s mellette éjjeliszekrény. A falak vörös festése megbarnult már, és a sarkokban hámlani kezdett. A pirinyó ablak a szomszéd épület téglafalára nézett, amely alig tízlábnyi távolságra állt.

Az ágyon tizenötéves-forma, tejszőke suhanc ült, ugyanúgy kimázolva, mint Georgio Santorelli. Fehér gyolcsing volt rajta, csipkegallérral és kézelővel, hozzá színházi harisnya. Szeme körül elmázolódott a smink – nyilvánvaló volt, hogy sírt.

– Most nem dolgozom – mondta erőltetetten magas, falzett hangon. – Jöjjön vissza egy óra múlva.

– Nem, dehogy, semmi gond, én nem... – próbáltam magyarázkodni.

– Mondtam, hogy nem dolgozom! – förmedt rám, végképp kiesve a falzettből. – Takarodjon már, az istenit, nem látja, hogy kikészültem?

Zokogásban tört ki, arcát a tenyerébe temetve. Némán álltam az ajtónál, és hirtelen rádöbbentem, milyen nyomasztó meleg van itt. Néztem a fiút egy darabig, aztán belém vágott a bizonyosság.

– Te ismerted Gloriát.

A fiú szipogott, s óvatosan törölgette a szeme környékét. – Igen. Ismertem. Istenem, az arcom... menjen már.

– Nem, nem érti. Ki akarom nyomozni, ki ölte meg.

A gyerek vádlóan meredt rám. – Maga zsaru?

– Nem. Riporter vagyok.

– Riporter? – A padlóra nézett, megtörölgette a szemét, aztán örömtelenül kacagott. – Akkor van magának egy gyönyörű sztorim! – Elveszetten bámult ki az ablakon. – Amit azon a hídon találtak, az isten se tudja, hogy mi volt, de az szentség, hogy nem Gloria!

– Nem Gloria volt? – A hőség egyre fokozódott. Megint belekortyoltam a sörbe. – Miért gondolod ezt?

– Mert Gloria nem ment ki ebből a szobából.

– Nem ment ki...? – Nagy erővel tört rám az érzés, hogy igen régóta vagyok már talpon, és túlságosan is sokat ittam. Nehezen követtem a fiú szavait. – Hogy érted?

– Hát elmondom, hogy értem. Akkor éjjel itt voltam a folyosón, a szoba előtt egy kuncsafttal. Láttam, hogy Gloria jön, méghozzá egyedül. Egy jó órán át

idekint voltam, de Gloria ajtaja nem nyílt ki többet. Gondoltam, elaludt. A kuncsaftom meghívott néhány italra, de aztán elment... nem tudta kifizetni Sally tarifáját! Sally, az én vagyok. Sally drága lány, Sallyre nem telik mindenkinek. Hát ennek se telt. Ácsorogtam még egy fél órát, hátha feljön valaki. Nem volt kedvem odalent dolgozni. És akkor jön az egyik lány visítva, hogy aszongya egy zsaru, most találták meg Gloria holttestét a belvárosban. Rohanok a szobájába, és tényleg, nem volt ott. De ki nem jött az ajtón, az szentség.

– Akkor hát... – igyekeztem munkára bírni az elmém –, talán az ablakon. – Odaléptem az ablakhoz, de közben megtántorodtam. Minden porcikám egy kis alvásért esdekelt. Feltéptem a csikorgó ablakot, és kihajoltam, de odakint sem volt olyan hűvös a levegő, ahogy vártam.

– Az ablakon? – hatolt el hozzám messziről Sally hangja. – De hogyan? Talán kirepült? Magasan vagyunk, és nem volt neki se létrája, se kötele. Meg aztán megkérdeztem azt a lányt, aki odakint dolgozott akkor, hogy látta-e Gloriát kijönni. Azt mondta, nem.

Az ablak valóban igen magasan nyílt a sikátor felett – nem éppen kézenfekvő egérút. A tető pedig még két emelettel feljebb volt, a sima téglafalon nem lehetett volna felkapaszkodni, és tűzlétra sem volt. Visszatántorodtam a szobába, s becsuktam az ablakot. – Akkor... – hebegtem –, hát akkor...

Váratlanul lerogytam az ágyra. Sally felsikkantott, aztán az ajtó felé nézve még egyet sikoltott. Nagy erőfeszítéssel én is arra fordítottam a tekintetem: Ellison, Penge Riley és néhány kegyencük állt ott. Penge borotvája nyitva volt, a tenyerén táncoltatta. Még ebben az elmeállapotban is rögtön tudtam, hogy klorált tettek a sörömbe, nem is keveset.

– Mondtam, hogy senkivel ne beszéljen, Moore – leckéztetett Ellison, aztán az ifjoncokhoz fordult: – Na, lányok, jóképű darab, nem igaz? Ki szeretne szórakozni egy kicsit a firkász úrral?

A következő pillanatban már két kimázolt hímringyó ráncigálta rólam a ruhát. Megpróbáltam feltápászkodni, de Riley azonnal ott termett, és kiadós ütést mért az államra. Ahogy visszahanyatlottam, tisztán hallottam az énekest odalent: *„Te tettél azzá, ami most vagyok – remélem, büszke vagy? –;* a két suhanc tovább rángatta a nadrágomat, közben a pénztárcámon civódtak, Riley pedig nekilátott, hogy összekötözze a kezemet.

Hamar leszállt rám az eszméletlenség – de tudatom utolsó szikrájával még megpillantottam Stevie Taggertet, aki veszett farkaskölyökként rontott be a szobába, és jókora fahusángot lóbált, melyből rozsdás szögek meredeztek.

12. FEJEZET

Hosszú, kábítószeres álom következett, bizarr, félig ember, félig állat teremtményekkel népes. A kreatúrák hatalmas téglafalon csúszkáltak-mászkáltak, ereszkedtek lefelé, én pedig kétségbeesetten – és mindhiába – igyekeztem megérteni, mi történik. Aztán iszonytató földrengés rázta meg a falat és környékét, és a földrengés mintha Kreizler hangján szólt volna. Ezután az álombeli teremtmények nyomasztóan megszaporodtak, és kétségbeesett igyekezetem is fokozódott, ha lehet, még reménytelenebbül. Később visszatért a tudatom, de nem hozott megkönnyebbülést. Fogalmam sem volt róla, hol lehetek. Az elmém rendkívül világos volt, tudtam hát, hogy jó néhány órát alhattam, ám a tágas, levegős szoba, ahol feküdtem, tökéletesen idegen volt. Kevés bútora furcsa keveréket adott ki: részint irodaberendezés, részint elegáns olasz bútor – mintha csak újabb abszurd álomba merültem volna. Az ablakok neogótikus csúcsíve kolostori hangulatot árasztott, a tér tágassága viszont sokkal inkább a broadwayi üzleteket idézte. Felpattantam volna, hogy jobban körülnézzek, de szédülés fogott el, így visszahanyatlottam az ágyra. Eleven lélek nem mutatkozott, akit segítségül hívhattam volna, hát beértem azzal, hogy fektemből próbáljam felderíteni a különös környezetet.

Valami díványfélén feküdtem, amelyet becslésem szerint a század elején gyárthattak. Kárpitja zöld-ezüst volt, ugyanolyan, mint a körül álló székeké, szófáé és causeuse-é. Volt még egy hosszú, berakásos mahagóni ebédlőasztal, rajta ezüstkandeláber, mellette Remington írógép. Ez a disszonancia jellemezte a falakat is: a díványommal szemközti falon firenzei tájkép olajban, pazar keretben, mellette Manhattan óriási térképe, teletűzdelve vörös zászlócskás gombostűkkel. A túlsó falon üres iskolai tábla lógott, alatta a legnagyobb az öt íróasztal közül, amelyek körben álltak a falak mentén. A mennyezetről legyezők függtek, a szoba közepét pedig két elképesztő méretű perzsaszőnyeg takarta, sötétzöld alapon kifinomult mintával.

Ez nem lehetett sem épelméjű ember lakása, sem valódi iroda. Hallucinálok, szögeztem le magamban, hanem aztán kinéztem a legközelebbi ablakon, és a szemem elé táruló látvány határozottan ismerős volt: láttam McCreery áruházának tetejét, az elegáns manzárdokat, a kovácsoltvas ablakkereteket, balra pedig a St. Denis Hotel tetejét pillantottam meg. Márpedig tudtam, hogy ez a két épület a Tizenegyedik utca két szemközti sarkán áll, a Broadway nyugati oldalán.

– Hát akkor ezekkel szemben vagyok most – mormoltam magamban. Lassan elhatoltak hozzám a külvilág hangjai: lópatkók ütemes dobogása, a sínen kanyarodó fém kocsikerék sivító zaja. Aztán hirtelen megkondult egy harang. Amilyen gyorsan csak bírtam, a bal oldalamra fordultam, és egy másik csúcsíves ablakon át templomtoronyra láttam; tudtam, hogy ez a Tizedik utcai Grace templom. Olyan közelinek tűnt, mintha csak karnyújtásnyira volna.

Végül emberi hangok hangzottak a közelben, mire minden erőmet megfeszítve felültem a díványon. Rengeteg kérdés kívánkozott ki belőlem, de elnémított a következő látvány: hat rakodómunkás (mind ismeretlen a számomra) előbb egy gazdagon faragott biliárdasztalt taszigált be a szobába görgőkön, aztán meg egy baby grand zongorát. Az egyik ziháló, szentségelő hórukkember felfedezte, hogy ébren vagyok.

– Hé! – kiáltotta széles vigyorral. – Odanézzenek: Mr. Moore magához gyött! Hogy teccik lenni, Mr. Moore? – A többi fickó is vigyorgott, megbökték a sapkájukat, de úgy tűnt, választ nem várnak tőlem.

A beszéd nehezebbnek bizonyult, mint gondoltam. Csak ennyi tellett tőlem: – Hol vagyok? Kik maguk?

– Veszett bolondok, azok vagyunk – felelte az első munkás. – A lift tetején hoztuk fel azt az átkozott biliárdasztalt. Sehogy se akart elférni. Eszetlen hibbantság, ha engem kérdez, de hát a doki fizet, ő a főnök.

– Kreizler? – kérdeztem.

– Az hát – volt a válasz.

A gyomrom jelzései elvonták figyelmemet. – Éhes vagyok – jelentettem ki.

– Nagyon helyes – felelt rá egy női hang a hatalmas szoba valamely távoli zugából. – Már két napja nem evett semmit, éhesnek is kell lennie, John. – Az árnyak közül Sara tűnt elő, egyszerű, tengerészkék ruhában, amely nem akadályozta a mozgásban. Tálcát hozott, rajta gőzölgő tányér. – Egyék egy kis levest, kenyeret, meglátja, erőre kap.

– Sara! – nyögtem ki üggyel-bajjal. Letelepedett mellém, s az ölembe tette a tálcát. – Hol vagyok?

Sara figyelmét azonban a munkások vonták magukra, akik sustorogni és jelentőségteljesen nevetgélni kezdtek a látványon, hogy leült az ágyamra. Sara nem nézett rájuk, csöndesen mondta nekem:

– Mr. Jonas és az emberi nem tudják, milyen ügyben vagyunk itt. Látják, hogy nem vagyok szolgáló, és ezért azt képzelik, hogy amolyan közös metresz vagyok a társaságban. – Etetni kezdett az ízletes tyúklevessel. – Elképesztő, pedig mind házasemberek...

Egy pillanatra szüneteltettem az evést, hogy megkérdezhessem: – De Sara... árulja már el, hol vagyunk?

– Otthon, John. Ez lesz az otthonunk, amíg tart a nyomozás.

– A Grace templom közelében, a McCreeryvel szemközt... ez a mi otthonunk?

– A főhadiszállásunk – felelte, látható élvezettel. Aztán elkomorodott. – Jut eszembe, azonnal a Mulberry utcára kell mennem, jelenteni Theodore-nak. Később lesz telefonvonal is, mindent tudni akar. Cyrus! – kiáltotta hátrafordulva. – Kérem, jöjjön ide, segítsen Mr. Moore-nak!

Cyrus azonnal előkerült, kék-fehér csíkos ingben, feltűrt ujjakkal, széles mellkasán nadrágtartó feszült. Inkább aggodalmasan, semmint szánakozva

méregetett, nyilván nem fűlt a foga hozzá, hogy etessen.

– Semmi gond – vettem át a kanalat Sarától. – Már sokkal jobban vagyok, egyedül is menni fog. De Sara, még mindig nem mondta el...

– Cyrus mindent tud – vágott közbe, s lekapta egyszerű kabátját az ajtó mellett álló művészi kivitelezésű tölgyfa fogasról. – Sietnem kell. Egye meg a levest. Mr. Jonas! – kiáltotta, kisietve az ajtón. – A liftet, kérném!

Cyrus láthatóan megkönnyebbült, látván, hogy valóban tudok egyedül enni. Odahúzta az ágyhoz az egyik elegáns, egyenes hátú zöld-ezüst kárpitos széket. – Sokkal jobban néz ki, uram – mondta.

– Életben vagyok – feleltem. – És ami még szebb, New Yorkban vagyok. Valószínűbbnek tartottam volna, hogy Dél-Amerikában, vagy valami kalózhajón térek magamhoz. Hanem, Cyrus... az utolsó, amire emlékszem, az Stevie. Ő volt az, aki...?

– Igen, uram – felelte nyugodtan Cyrus. – Tudja, ez bizalmas. Nemigen bírt aludni azóta, hogy látta azt a holttestet a hídon. Akkor éjjel is kint csatangolt a városban, és meglátta magát, hogy megy végig a Broadwayen. Azt mondja, hogy maga... szóval, hogy nem állt egészen biztosan a lábán, uram, és ezért követni kezdte. Csak hogy semmi baja ne essék, tudja. Amikor aztán látta, hogy bemegy a Paresis Hallba, azt gondolta, megvárja odakint. Érthető. De arra jött egy rendőr, és azt gondolta, Stevie is az ottani üzletet űzi. Stevie tagadott, mondta a rendőrnek, hogy csak önt várja. A rendőr nem hitt neki, és akkor Stevie berohant a Hallba. Nem gondolta, hogy ön segítségre szorul, csak a saját bőrét mentette volna, de hát aztán kiderült, hogy miként áll a helyzet. A rendőr végül nem tartóztatott le senkit, viszont gondja volt rá, hogy ön épségben kikerüljön a Hallból.

– Értem. És mondja Cyrus, hogyan is kerültem... illetve, árulja végre el, hol a pokolban vagyok?

– Ez a Broadway 808-as szám, Mr. Moore. A hatodik emeleten vagyunk, vagyis legfölül. Ezt a lakást szemelte ki a doktor úr főhadiszállásnak. Nincs nagyon közel a Mulberry utcához, de kocsival pár perc alatt oda lehet érni. Vagy villamoson, ha nagy a forgalom.

– És mire véljem ezeket a... bútorokat vagy miket?

– A doktor úr tegnap elment Howard kisasszonnyal Brooklynba, egy irodabútor-kereskedőhöz. De azt mondta, egy napig sem bírná ki olyan holmik között, nemhogy hosszabb ideig. Úgyhogy csak az asztalokat vették meg ott, aztán átmentek egy aukcióra az Ötödik sugarútra, ahol Luigi Carcano márki bútorait árulták. No, abból jó néhányat megvettek.

– Az már biztos – mondtam, mivel újra megjelentek a munkások, egy hatalmas állóórával, két kínai vázával és egy csomó zöld függönnyel.

– És amikor már volt itt néhány bútor, a doktor úr úgy döntött, hogy önt is idehozatja a házából.

– Az lesz a földrengés – következtettem.

– Tessék, uram?

– Ó, csak egy álom. És miért kell itt lennem?

– A doktor úr szerint nem vesztegethetünk több időt ápolásra. Adott önnek még egy kis klorált, hogy simábban térjen magához. Azt mondta, így munkára készen fog ébredni.

Újra zajongás támadt az ajtó előtt. Kihallottam Kreizler hangját: – Valóban? Nagyszerű! – S a következő pillanatban már be is rontott a szobába, sarkában Stevie Taggerttel és Lucius Isaacsonnal. – Moore, hát végre magához tért? – kiáltotta, odasietett hozzám, s megragadta a csuklómat, hogy ellenőrizze a pulzust. – Hogy érzi magát?

– Nem olyan rosszul, mint ahogy gondoltam volna. – Stevie közben az ablakpárkányra telepedett, és egy jókora bicskával játszadozott. – Ha jól értem, neked tartozom köszönettel, Stevie – szóltam oda neki. Stevie kissé elmosolyodott a szemébe hulló haja mögött, és kibámult az ablakon. – Ezt nem felejtem el, fiam – tettem hozzá, mire Stevie zavartan elnevette magát; sosem tudott mit kezdeni az elismeréssel.

– Csodával határos, hogy éppen akkor jutott eszébe a nyomába eredni – mondta Kreizler, miközben lehúzta a szemhéjamat és a szemem fehérjét vizsgálta. – Ezt a kalandot igazság szerint nem kellett volna túlélnie.

– Hálás köszönet, Kreizler. Akkor, gondolom, az sem nagyon érdekli, amit sikerült megtudnom.

– Mire gondol? – kérdezte hűvösen, miközben a szájamban vizsgálódott valami ismeretlen szerkentyűvel. – Hogy senki sem látta a Santorelli fiút, amint elhagyta volna a Paresis Hallt? Hogy mindenki úgy tudta, a szobájában van, aminek pedig nincs másik kijárata?

Határtalanul lesújtó gondolat volt, hogy hiába szenvedtem el az életveszélyes kalandot. – Ezt meg honnan tudják?

– Először azt hittük, félrebeszél, delirál – mondta Lucius Isaacson. Az egyik asztalhoz lépett, és kidöntötte rá a kezében tartott papírzacskót. – De olyan csökönyösen ismételgette, hogy végül elmentünk Marcusszal, kikérdezni egy kicsit a maga Sally barátnőjét. Nagyon érdekeseket hallottunk. Marcus most is ezen dolgozik odakint.

Cyrus lépett a szobába, egy borítékot hozott Luciusnak. – Roosevelt rendőrfőnök úrtól jött, küldönccel, detektívőrmester úr.

Lucius feltépte a borítékot, s átfutotta az üzenetet. – Nos hát, mostantól hivatalos a dolog – jelentette be kissé bizonytalan hangon. – A fivéremet meg engem „személyes okok miatt átmenetileg felfüggesztettek a detektívtestületnél végzett szolgálatból”. Csak azt remélem, hogy nem jut az anyánk fülébe.

– Nagyszerű – jelentette ki Kreizler. – Bármikor hozzáférhetnek a kapitányság forrásaihoz, de nem kell rendszeresen bejárniuk. A lehető legkedvezőbb megoldás. Gondolom, rászánhatnak egy kis időt, hogy valamivel kifinomultabb nyomozási módszerekre oktassák John barátunkat – tette hozzá nevetve, aztán fölébem hajolt, hogy megvizsgálja a szívemet, és csöndesebben folytatta. – Ne gondolja, hogy lebecsülöm a munkáját Moore! Nagyon fontos értesüléseket szerzett. De kérem, fontolja meg, hogy ez az ügy nem játék, és azok is veszélybe kerülnek, akikkel beszélünk. Okosabb lesz ezentúl, ha senki nem dolgozik egyedül.

– Nyitott kapukat dönget, doktorom – feleltem.

Még egy kicsit elpiszmogott a vizsgálatokkal, aztán felegyenesedett. – Na és, az álla hogy van?

Már meg is feledkeztem róla. Megtapogattam, és éreztem, hogy egy helyen érzékeny kissé. – Az a törpe nem sokat ér a borotvája nélkül – mondtam.

Kreizler nevetve vállon veregetett. – Ez a helyes hozzáállás. No, egye meg a levesét, aztán öltözzön! El kell végeznünk egy vizsgálatot a Bellevue-ben, Jonas emberei addig rendbe teszik ezt a lakást. Első tanácskozásunkat ma öt órakor tartjuk.

– Vizsgálatot? – kérdeztem, miközben feltápászkodtam, várva, mikor roskadok össze újra. Ám a szédülés nem jött; a leves valóban megtette a magáét. – Kiről van szó? – Közben végignéztem magamon, és megállapítottam, hogy hálóingben vagyok.

– Harris Markowitz a Forsyth utca 75-ből – felelte Lucius, és odasietett hozzám (nem szívesen mondom, de tény, hogy meglehetős csámpásan) néhány gépírásos papírral. – Rőfös. A felesége pár napja azzal jött be a tízedik körzethez, hogy a férje megmérgezte a két unokájukat – Sámuel és Sophie Rietert, tizenkét és tizenhat évesek. Az asszony szerint „valami port” tett a tejükbe.

– Méreg? – morfondíroztam. – De hát a mi emberünk nem méregkeverő.

– Legalábbis nem tudunk róla – pontosított Kreizler. – De lehet, hogy sokoldalúbb, mint gondolnánk, bár én a magam részéről nem hiszem, hogy ennek a Markowitznak több köze volna az ügyünkhöz, mint Henry Wolffnak volt.

– A gyerekek viszont illenek az áldozatok közé – szólt Lucius tapintatosan, ám határozottan. Aztán felém fordult: – A Rieter gyerekek nemrég vándoroltak be az országba. A szüleik Csehországból küldték át őket Mrs. Rieter szüleihez, hogy próbáljanak valami háztartási munkát keresni.

– Bevándorlók, ez igaz – ismerte el Kreizler. – Három évvel ezelőtt ez még meg is győzött volna. De mostanra már túlságosan nyilvánvaló, hogy az emberünk a prostituáltakra utazik, és szeret csonkítani. Ennek fényében már nem sokat jelent, hogy bevándorlók. Mindazonáltal, van okunk rá, hogy kivizsgáljuk az esetet, még ha Markowitznak nincs is köze az ügyünkhöz. Ha kiválogatjuk az ilyen eseteket, akkor megláthatjuk, mi *nem* jellemző az emberünkre, mondhatni, negatív képet készíthetünk róla, amit aztán pozitívba fordítunk.

Cyrus hozott valami ruhafélét, nekiláttam az öltözködésnek. – És nem keltünk gyanút azzal, ha csupa gyerekgyilkost vizsgálunk ki?

– Bíznunk kell a rendőrség fantáziátlanságában – felelte Laszlo. – Az én számomra ez eléggé hétköznapi munka, maga pedig, Moore, mégiscsak

bűnügyi tudósító. Mire a kapitányságon bárkinek eszébe jutna összeadni kettőt meg kettőt, reményeim szerint már meg is oldottuk a feladatunkat. – Aztán Luciushoz fordult: – Nos tehát, detektívőrmester úr, avassa be a részletekbe kalandos kedvű barátunkat!

– Ami azt illeti, Markowitzot nem ejtették a fejére – mondta Lucius szinte csodálattal. – Nagy mennyiségű ópiumot használt, amelynek nyomai azonban, mint ön is nyilván tudja, a halál beállta után néhány óra alatt eltűnnek a szervezetből. A kábítószert abba a pohár tejbe tette, amit a gyerekek mindig meg szoktak inni lefekvés előtt. Amikor már ájult álomban hevertek, Markowitz kinyitotta a szobájukban a gázcsapot. Reggel jött a rendőrség, a lakás bűzlött a gáztól, a detektív meg levonta a kézenfekvő következtetést. Feltételezését a halottkém jelentése is megerősítette, aki (egyébként kivételesen nagyon is jó szakember) ellenőrizte a gyomortartalmat, és nem talált benne semmi gyanúsat. Az asszony viszont makacsul hajtogatta, hogy márpedig mérgezés történt, és ekkor támadt egy ötletem. A lakásba siettem, és ellenőriztem a gyerekek ágyneműjét. Arra gondoltam, legalább valamelyiküknek kellett egy kicsit hánynia eszméletlenségében vagy a haláltusa közepette, és ha még nem mosták ki az ágyneműt, akkor megtalálhatjuk ennek a nyomait. Úgy is lett. Elvégeztük a szokásos vizsgálatot, és a hányásfoltban valóban volt ópium. Markowitz erre megtört, és vallott.

– Nem részeges? Nem kábítószeres? – érdeklődött Kreizler.

– Úgy látszik, egyik sem – felelte vállvonogatva Lucius.

– És nem várhatott anyagi előnyöket a gyerekek halálától?

– Semmifélét.

– Jól van. Akkor itt több olyan mozzanat is előfordul, ami nekünk kell: előre megfontolta, mégpedig alaposan, nem állt semmilyen drog hatása alatt, és nem volt semmi értelmes indítéka. Ez mind illik a mi gyilkosunkra. Ha viszont kiderül, hogy nem Markowitz a mi emberünk, márpedig szerintem ki fog derülni, akkor az lesz a feladat, hogy meghatározzuk, *miért* nem ő az. – Kreizler krétát ragadott, és oly hevesen kopogtatta vele a fekete táblát, mintha abból akarna vallomást kicsikarni. – Mi különbözteti meg Markowitzot Santorelli gyilkosától? Miért *nem* csonkította meg a testeket? Ha ezt kiderítettük, akkor máris pontosítottuk a képzeletbeli képünket. És minél pontosabb a gyilkosunk arcképe, annál több gyanúsítottat zárhatunk ki első pillantásra. Egyelőre még túlságosan is széles a választék. – Kesztyűt húzott, és közben odaszólt a fiúnak: – Stevie, ma te hajtasz; Cyrusnak itt kell maradnia, vigyáz a munkásokra, nehogy baj érje a zongorát. Detektívőrmester úr, ön, gondolom, az Intézetben lesz.

Lucius bólintott. – A testeket délre ígérték.

– Milyen testeket? – kérdeztem.

– Azét a két fiúét, akiket szintén idén öltek meg – felelte Laszlo, és az ajtóhoz lépett. – Gyerünk, Moore, sietnünk kell!

13. FEJEZET

Kreizler jóslata beigazolódott: Harris Markowitz tökéletesen alkalmatlannak bizonyult arra, hogy gyanúsítottként szerepelhessen az ügyünkben. Először is, alacsony, zömök termetű, jó hatvanas ember volt – vagyis igencsak távol esett azoktól a testi jellegzetességektől, amiket Isaacsonék soroltak fel a Delmonicóban –, ráadásul egyértelműen meg volt tébolyodva. Elmondta, hogy azért gyilkolta meg az unokáit, mert meg akarta védelmezni őket a démonian gonosz világtól, amelynek iszonyatosságát szenvedélyes, lidérces és rendkívül zavaros kitörésekben ostorozta. Értelmetlen, rettegő hiedelmek halmaza, minden rendszer nélkül, hozzá még a saját sorsa iránti teljes közömbösség – miután távoztunk a Bellevue-ből, Kreizler elmondta, hogy ezek igen jellegzetes kísérőtünetei a dementia praecox-nak. Bár fényesen beigazolódott, hogy Markowitz nem lehet a mi emberünk, a látogatás mégsem volt haszontalan. Laszlo reményei szerint segítségünkre szolgált annak meghatározásában, milyen ember is az, akit üldözünk. Olyan, aki nyilvánvalóan nem azért gyilkol gyerekeket, mert valami félresiklott módon a lelki üdvükért aggódik. Erről elég nyilvánvalóan tanúskodott a tetemek iszonyatos megcsonkítása. Azt sem lehet róla elmondani, hogy ne törődnék vele, mi vár rá a tettei következményeképpen. Hanem a legfontosabb értesülést a tetemek közszemlére helyezése jelentette – amely Laszlo szerint tudat alatti üzenet volt, hogy üssenek végre rajta –, ez ugyanis arról tanúskodott, hogy lényének valamely rejtett részét mégiscsak zavarják a gyilkosságok. Más szóval talán úgy mondhatnám, hogy a tetemek bizonyos értelemben *nem a gyilkos tébolyultságát, hanem ellenkezőleg, épelméjűségét igazolták.*

Egész úton vissza a Broadway 808-ba ezen az elméleten töprenkedtem, odaérve azonban más dolog vonta magára a figyelmemet: először vettem szemügyre tiszta fejjel a lakást, mely Sara szerint most egy jó darabig az otthonunk lesz. A tetszetős, sárga téglás épületet, amint azt Kreizler elmondta, James Renwick tervezte, ugyanúgy, ahogy a szomszédos, gótikus Grace templomot és a szerényebb St. Denis Hotelt is az út túloldalán. Főhadiszállásunk déli ablakai egyenesen a templom udvarára néztek, amelyet mély árnyékba borított az égnek szökő torony. A Broadwaynek ezen a szakaszán valami kedélyes, kisvárosi légkör honolt, pedig a város egyik legforgalmasabb üzleti negyedének kellős közepén helyezkedett el. A McCreeryn kívül is rengeteg üzlet volt a közelben: a 808-as szám pár lépésnyi körzetében bármit meg lehetett vásárolni a szárított élelmiszertől a fotográfiákig. Kiemelkedő épület viszont csak egy volt a környéken, mindjárt a templommal szemben a Tizedik utca túlsó oldalán: hatalmas, acélszerkezetes építmény, korábban A. T. Stewarts áruháza működött benne, akkoriban a Hilton, Hughes és Tsai néven futott, hírneve csúcsát pedig már Wanamaker'sként érte el.

A 808-as számú ház liftje jókora ketrecféle volt, aránylag új szerzemény, amely pillanatokon belül felröpített bennünket a hatodik emeletre. Itt meggyőződhettünk róla, hogy a munkások nem tétlenkedtek a távollétünk alatt. A lakás kezdett lassan úgy festeni, mintha emberi tevékenységek színhelye volna, bár azt nehéz lett volna pontosítani, hogy milyen tevékenységeké. Pontban öt órakor helyet foglaltunk az öt íróasztalnál, amelyek úgy voltak körben elhelyezve, hogy jól lássuk egymást, és tudjunk beszélgetni. Az izgatott, kellemes terefere valóban bajtársi tárgyalásnak adta át helyét, amikor rátértünk kalandjaink és értesüléseink számbavételére. Mire a nap lebukott a Hudson hullámai felett, gazdagon bearanyozva Manhattan háztetőit és főhadiszállásunk gótikus ablakait, megállapíthattam, hogy a közös munka hihetetlen gyorsasággal egységgé kovácsolt bennünket.

Pedig ellenségben sem volt hiány: Lucius Isaacson beszámolt róla, hogy mire éppen végzett volna a másik két meggyilkolt fiú tetemének vizsgálatával, két ember jelent meg az Intézetben azzal, hogy a temető küldte őket, ahol az áldozatok el voltak temetve, és megpróbáltak véget vetni a vizsgálatoknak. Lucius eddigre minden hasznos értesülést megszerzett, ezért nem is próbált ellenkezni, ám a betolakodók részletes leírása – különös tekintettel az arcukon virító kék-zöld foltokra – egyértelművé tette, hogy nem volt más e két ember, mint azok a martalócok, akik kiűztek engem meg Sarát Santorelliék lakásából. A két exrendőr szerencsére nem ismerte fel Luciust (nyilván még azelőtt rúgták ki őket, hogy Lucius belépett volna a testületbe); annyi mindazonáltal kétségtelenné vált, hogy az Intézet többé nem tekinthető biztonságos helynek, főként hogy fogalmunk sincs, ki irányítja a két kemény fiút, vagy hogy mi a céljuk.

Ami magukat a vizsgálati eredményeket illeti, pontosan úgy alakultak, mint gondoltuk: Lucius mindkét testen ugyanazokat a késnyomokat találta, amelyek megvoltak Georgio Santorellinél és a Zweig gyerekeknél is. Marcus két újabb vörös zászlócskás gombostűt fogott, és elhelyezte őket Manhattan térképén: az egyiket a Brooklyn hídnál, a másikat az Ellis-szigeti kompállomáson. Kreizler pedig felírta a gyilkosságok dátumát – január elseje, február második – a tábla jobb oldalára, ahol már ott volt március harmadika is, Georgio halálának napja. Tudtuk, hogy valahol a dátumokban is rejlik egy minta, amelyet meg kell fejtenünk (s amelynek Kreizler szerint okvetlenül sokkalta bonyolultabbnak kell lennie, mint a hónapok és a napok sorszámának szembeszökő egybeesése).

Marcus Isaacson elmondta, hogy mindeddig eredménytelenül próbált rájönni, miként juthatott ki „Gloria” a Paresis Hallból anélkül, hogy meglátták volna. Sara beavatott bennünket a tervbe, amelyet Roosevelttel közösen dolgoztak ki annak megoldására, hogy a jövőben hogyan vizsgálhatjuk meg

azokat a helyszíneket, ahol valószínűleg a mi gyilkosunk működött, még azelőtt, hogy más detektívek vagy a halottkémek látnák. Ez a terv persze nem kis kockázatot jelentett Theodore-nak, de ő már teljes bizalmát Kreizlerbe vetette. Én a magam részéről beszámoltam Harris Markowitz-nál tett látogatásunkról. A beszámolók végeztével Kreizler a táblához lépett, hogy felvázolja képzeletbeli emberünk ismert vonásait. Felírta az eddig tudomásunkra jutott fizikai és pszichikai jellemzőket, kapcsolatokat jelzett közöttük, összevetette és kombinálta a tényezőket, amíg végül valami általános kép alakult ki. Aztán pedig felsorolta mindazokat a tényeket és elméleteket, amelyeket eddig összehoztunk.

Amikor hátralépett, első benyomásunk az volt, hogy az óceánnyi fekete felületen alig akad fehér jelzés, márpedig Kreizler előre figyelmeztetett, ebből a kevésből is jócskán lesz még, ami tarthatatlannak bizonyul. Megmondta, azért használ krétát a vázlatkészítéshez, mert ezzel is jelezni akarja, milyen sokat fogunk még mindnyájan tévedni és hibázni munka közben. Ismeretlen terepre merészkedünk, nem szabad, hogy elbátortalanítsanak a nehézségek és hibák, sem pedig a kétség, hogy nem birkózunk meg a rengeteg feldolgozandó anyaggal. Kissé zavarodottan hallgattuk. Kreizler aztán négy egyforma könyv- és papírhalmot tett elénk a négy íróasztalra.

Cikkek Adolf Meyertől (Kreizler barátjától) és más lélekbúvároktól, filozófusok és evolucionista tudósok munkái Hume-tól és Locke-tól Spencerig és Schopenhauerig, monográfiák az idősebb Forbes Winslow-tól, aki olyan nagy hatást gyakorolt Kreizler „összefüggésekről” alkotott elméletére, aztán professzorunk William James tekintélyes, kétkötetes műve, *A pszichológiai alapelvei* – mindez és még néhány más mű puffant elébünk jókora csattanással. Sara meg én gondterhelten sandítottunk egymásra, mint szegény, megszeppent kisdiákok az iskolaév első napján – semmi kétség, azok is voltunk. Kreizler aztán elénk tárta, miért kell átesnünk ilyen megpróbáltatáson.

Kijelentette, hogy ettől a perctől fogva mindent meg kell tennünk annak érdekében, hogy megszabaduljunk az emberi viselkedésről alkotott előítéleteinktől. Többet nem nézhetjük a világot a saját szemünkkel, nem ítélhetjük meg a saját értékeink szerint, hanem mindenáron azon kell lennünk, hogy úgy lássunk és úgy ítéljünk, mint a gyilkosunk. Nyomára kell akadnunk az *ő* élettapasztalatának, az *ő* élete összefüggéseinek. Viselkedésének minden szembetűnő mozzanatát – a legjelentéktelenebbtől a legiszonyatosabbig – meg kell próbálnunk a gyerekkorából magyarázni, olyan események feltételezésével, amelyek elvezethettek idáig. Ezt az ok-okozati magyarázatot – tudományos neve, amint azt hamarosan megtanuljuk, „pszichológiai determinizmus” – talán nem mindig érezzük majd logikusnak, viszont látni fogjuk, hogy következetes.

Kreizler nem győzte eléggé hangsúlyozni, hogy nincs értelme az emberünket szörnyetegnek tartani – hiszen minden bizonnyal ember (esetleg asszony), és ez az ember valaha gyermek volt. Legelső feladatunk tehát, hogy megismerjük ezt a gyermeket, a szüleit, testvéreit, az egész világát. Semmi értelme gonoszságról, barbárságról, őrültségről beszélni; ezek a gondolatok ugyanis semmiképpen sem visznek közelebb hozzá. Ha azonban gondolatban meg tudjuk fogni az ember-gyereket, akkor esélyünk lesz rá, hogy a felnőttet is elkapjuk.

– És ha ez még nem volna elég jutalom, hát étel, az mindig lesz – tette hozzá Kreizler, végignézve elámult arcunkon.

A következő pár nap során meggyőződhettünk róla, hogy az étel igen fontos szerepet játszott a Broadway 808-as szám kiválasztásában. Innen könnyű sétával elérhetők voltak Manhattan legjobb éttermei. A Kilencedik utcában és a University téren csodálatos francia konyhát élvezhettünk, ha a Café Lafayette vagy Louis Martin kicsiny szállójának étterme megrendezte hagyományos párizsi *banquette-jeit.* Ha német konyhára szottyant kedvünk, elsétáltunk a Broadwayen a Union térig, ahol a sötét lambériás Lüchow vendéglő várt ránk, a gourmandok Mekkája. A Tizedik utca és a Második sugárút sarkán pompás magyar ételeket tartogatott számunkra a Café Boulevard, a világ legjobb olasz ételeit pedig a Nyolcadik és a MacDougal sarkán lehetett kapni a Hotel Gonfaronéban. És persze ott volt a jó öreg Delmonico, kicsit messzebb ugyan, de mindig megérte a sétát. A konyhaművészetnek eme templomaiban tartottuk illegális értekezleteinket, ebédek és vacsorák végtelen során át, bár gyakorta előfordult, hogy a munka hevében nehezünkre esett kellő figyelmet szentelni a gyomor örömeinek.

Ez különösképpen az első időkben volt így, amikor ólmos súllyal nehezedett ránk a tudat, hogy egyfelől ugyan új utakat törünk a szakmában, és rengeteget kellene tanulnunk az ügy pszichológiai és kriminológiai vonatkozásairól, amelyek nélkül nem juthatunk megfelelő következtetésekre, másfelől viszont versenyt kell futnunk az idővel. Főhadiszállásunk csúcsíves ablakai alatt odakint az utcán sok-sok ugyanolyan gyerek futkos, mint Georgio Santorelli, kiszolgáltatva a bűnös mesterség mindennapos iszonyatának és veszélyeinek, s nem is sejtik, hogy milyen sosem látott, mindennél szörnyűbb erőszak veszélye leselkedik rájuk. Nagyon különös érzés volt vizsgálatokra járni Kreizlerrel, jegyzetelni a főhadiszálláson, vagy hajnalig olvasni odahaza a nagyanyámnál, olyan tempóban fogyasztva az információt, amihez (finoman szólva) nem volt szokva szegény agyam, miközben egy titkos hang egyre azt suttogta a fejemben: „Siess, különben egy gyereknek meg kell halnia!” Az első napokban kis híján megőrjített a lehetetlen feladat: újra és újra áttanulmányozni a különböző tetemek helyzetét, a helyeket, ahol rájuk találtak, mintákat keresni mindenben, és közben olyan szövegekkel birkózni, mint például Herbert Spenceré:

„Elképzelheti-e az emberi tudat egy molekula oszcillációját egyidejűleg egy idegi megrázkódtatással, úgy, hogy a kettőt azonosként ismerje fel? Semmiféle erőfeszítéssel nem lehetünk képesek ezt a kettőt azonosnak tekinteni. Az érzés egysége és a mozgás egysége között semmi közös nincs, és ez csak nyilvánvalóbbá válik azáltal, ha egymás mellé helyezzük e kettőt.”

Emlékszem, amikor először futottam át ezen a szakaszon, felkiáltottam: – Adja a Derringert, Sara, főbe lövöm magam! – Miért kell ilyen szövegekkel küszködnöm?, hajtogattam magamban makacsul az első hét során; amikor csak egyet akarok tudni: azt, hogy *hol* van a gyilkosunk? Idővel aztán kezdtem felfogni, mire volt jó mindez. Spencer gondolatának segítségével például sikerült megértenem, miért is hibás a hozzá hasonló embereknek az az erőfeszítése, hogy az elme működését az emberi organizmus anyagi mozgásainak bonyolult összhatásával magyarázzák. Többek között eme magyarázat kudarca késztette arra a fiatalabb elmegyógyászokat és pszichológusokat, például Kreizlert és Adolf Meyert is, hogy a tudat eredetét elsősorban a gyermekkori élményeken át próbálják magyarázni, és csak másodsorban a fizikai funkciók segítségével. A mi gyilkosunk tébolya is értelmesebben volt magyarázható az őt a születésétől fogva ért tapasztalatok láncolatával, mint számunkra feltérképezhetetlen fizikai folyamatok véletlenszerű végeredményeként.

Tanulmányaink célja azonban korántsem a leleplezés vagy lekicsinylés volt. Ha tévesnek bizonyultak is Spencer fejtegetései a mentális működések eredetéről és fejlődéséről, annál vitathatatlanabb igazság volt abban a gondolatában, hogy sok olyan cselekedet, amelyet végrehajtója racionális mérlegelés eredményének tart, valójában úgyszólván idioszinkratikus reakciónak tekinthető (amely viszont megint csak a gyermekkori tapasztalok hatásaként keletkezett egykor), s hogy az ilyen reakciók az ismétlések során oly igen megerősödnek és bevésődnek, hogy kiszorítják a másféle ösztönzéseket és válaszlehetőségeket – avagy, más kifejezéssel élve, ezek a reakciók győzedelmeskednek a fennmaradásért folytatott harcban az emberi elmén belül. Az a személy, akire vadásztunk, nyilvánvalóan rendkívül mély és erőszakos hajlamokat fejlesztett ki magában – elméleti munkánk célja az volt, hogy valamelyes képet alkossunk róla, miféle iszonyatos gyermekkori élmények erősítették meg elméjében e válaszmódokat, mint az élet kihívásaira adható legmegbízhatóbb reakciót.

Valóban hamar meggyőződtünk róla, hogy mindezt – és még sokkal több mindent – tudnunk kell ahhoz, hogy akár csak a legkisebb reményünk legyen közel kerülnünk az emberünkhöz. És ahogy körvonalazódott bennünk ez az igazság, úgy olvastunk egyre elszántabban és egyre nagyobb sebességgel. Éjjel-nappal az új eszméket őröltük, forgattuk magunkban. Gyakorta előfordult, hogy Sara meg én éjjeli kettőkor magvas filozófiai gondolatokat süvöltöttünk egymásnak a recsegő telefonvonalon – így birkóztunk a megemésztendő rettentő tudásanyaggal, nagyanyám határtalan elképedésére és aggodalmára. Döbbenetes mennyiséget emésztettünk meg hihetetlenül rövid idő alatt (az anyag túlnyomó részét az első tíz nap során tömtük magunkba, még ha nem is mondhatom, hogy ezzel már valóban fel is volt rögtön dolgozva), holott mindeközben állandóan el kellett látnunk a lehető leggyakorlatibb nyomozati feladatokat is, és állandó figyelemmel kellett kísérnünk az Isaacson fivérek által előadott felfedezéseket és módszertani elméleteket. Igaz, eleinte efféléből még nem volt sok; nem fértünk hozzá kellőképpen és kellő időben a tetthelyekhez. (Vegyük csak például a Williamsburg hidat: mire Marcus odajutott, hogy elvégezhesse vizsgálatait, már remény sem volt rá, hogy használható ujjlenyomatokat találjon ezen a szabadtéri, időjárási viszontagságoknak és a munkások járás-kelésének kiszolgáltatott helyszínen.) A főhadiszállásunkon honoló feszült, betegesen várakozó hangulatot csak

erősbítette a tudat, hogy a gyilkos módszereinek feltérképezéséhez kevés mindaz, amit eddig tudunk róla. Hiába merültünk mindnyájan lázas munkába, nyilvánvaló volt, hogy egy dologra várunk lélegzetvisszafojtva: történjék már valami.

Ami be is következett az április beköszöntével. Szombat volt, éjjeli háromnegyed egy, és nagyanyámnál bóbiskoltam a szobámban, arcomon a James-féle *Alapelvek* kényelmetlenül nehéz második kötetével. Egész estémet egy hősies vállalkozásnak szántam a főhadiszálláson – megpróbáltam tisztába jönni James gondolataival a *Szükséges igazságok és a tapasztalat hatásai* dolgában –, ám megzavart Stevie Taggert váratlan érkezése. A fiú az esti *Heraldból* kitépett papírt tette elébem, rajta az új Aqueduct lóversenypálya programja az elkövetkező pár napra; ezzel kapcsolatban szeretett volna néhány szakértő tanácsot. Az utóbbi időben Stevie-t szoktam a bukmékerhez küldözgetni (természetesen Kreizler háta mögött), és a fiú igencsak rákapott a királyok sportjára. Lelkére kötöttem ugyan, hogy meg ne próbálja kockára tenni a pénzét, amíg nincs tökéletesen tisztában vele, mit is tesz, de hát az ő hátterével igen hamar eligazodott a lóverseny világában. Egy szó mint száz, azon éjjel a telefon a legmélyebb álmomból ragadott ki, amelybe többórás elszánt olvasás után zuhantam. A hangra valósággal felugrottam az ágyban, mire a James-kötet szép ívben a szemközti falhoz vágódott. A csöngő könyörtelenül megint rikoltott, aztán még egyszer, mire végre sikerült átvergődnöm az előszobán, és felkapnom a hallgatót.

– Tabula rasa – mormoltam félálomban, feltételezve, hogy Sara lesz a hívó.

Az is volt. – Hogyan? – értetlenkedett.

– Erről beszéltünk ma délután – dörgöltem a szemem. – Az elme születéskor egy tiszta lap-e, vagy rendelkezünk bizonyos velünkszületett tudással. Én a tiszta lapra teszek.

– John, kérem, hallgasson egy pillanatra! – mondta szorongva. – Megtörtént.

Ez valóban felrázott az álomittasságból. – Hol?

– Castle Garden. A Batterynél. Isaacsonék éppen a kameráikat meg egyéb felszerelésüket szedik össze. Őnekik kell elsőként érkezni, és elküldik a rendőrtisztet, aki addig ügyelt a helyszínre. Theodore is ott van, vigyáz, hogy minden simán menjen. Dr. Kreizlernek már telefonáltam.

– Helyes!

– John...

– Igen?

– Én még soha... én vagyok az egyetlen, aki még nem... nagyon szörnyű lesz?

Mit mondhattam erre? A gyakorlati részre összpontosítottam. – Repülősót okvetlenül hozzon! De azért ne aggódja tönkre magát! Nem lesz egyedül. Fogadjon kocsit, és jöjjön el értem!

Mély lélegzetet vett. – Jól van, John.

II. RÉSZ

ESZMETÁRSÍTÁS

Ugyanaz a külső tárgy a legkülönbözőbb realitásokat sugallhatja, amelyek korábban ezért vagy azért hozzá asszociálódtak. A kívülről érkező tapasztalatok viszontagságai közepette állandóan hajlamosak vagyunk különböző összefüggésekben ugyanazon jelenséget meglátni.

William James

A pszichológia alapjai

Mit én kárhoztaték, nékik az volt a szent.
Nyomomban járt a viszálykodás,
Zord átok ülte a főm;
Jóra ha vártam, búbánat ért,
Ezért nevem Wehwalt mostan,
Mert búra születtem én!

Wagner

A Walkür

Blum Tamás fordítása

14. FEJEZET

Mire Sara a Washington térre ért konflissal, többé-kevésbé le is gyűrte rettegését, és kemény elszántsággal vértezte fel magát. Mintha meg sem hallotta volna hozzá intézett csevegő kérdéseimet. Miközben a Broadway gránitján dübörgött kocsink, csak ült egyenesen maga elé meredve, szenvtelen arccal bámulva – hová is? Nem nyilatkozott, úgyhogy csak találgathattam. Gyanítani annyit gyanítottam, hogy élete nagy álma körül keringnek gondolatai: miként bizonyíthatná, hogy egy nő is lehet rátermett, sikeres rendőrtiszt? Ha ez az álom egyszer valóra válik, akkor az olyan látványok, mint ami felé éppen robogtunk, Sara mindennapos szolgálatának természetes részét képezik majd, ezzel tisztában volt. Kétszeresen is megbocsáthatatlan, megengedhetetlen volna hát, ha – ahogy azt nemétől elvárni szokták – átengedné magát holmi ideggyengeségnek. Abból messzemenő következtetéseket vonhatnának le az egész női nemet illetően – hisz milyen rendőr lehet is az, aki képtelen elviselni a vérontás látványát? Tekintetét hát némán a derekasan igyekvő paripa hátára szögezte, és minden lelki erejét arra összpontosította, hogy a szörnyű pillanatban majd úgy tudjon uralkodni magán, mint a legtapasztaltabb detektív.

Mindezzel a komor elmerültséggel kiáltó ellentétben álltak szerény erőfeszítéseim, melyek arra irányultak, hogy könnyed tereferével enyhítsek a szorongató hangulaton. Mire a Prince utcára értünk, már jócskán belefáradtam önnön ideges darálásom hallgatásába, a Broome-nál pedig hajszál híján fel is adtam a társalgási kísérleteket, hogy inkább a zenés helyekről kirajzó utcanőket és ügyfeleiket figyeljem. Az egyik sarkon két táncosnő fogott közre egy norvég tengerészt – annyira részeg volt, hogy nyála végigcsorgott az egyenruhán, amíg a harmadik lassan, jeges nyugalommal kutatta végig a zsebeit. Nem nevezhetném éppen szokatlan látványnak, ezen az estén mégis szöget ütött a fejembe.

– Sara, járt valaha Shang Drapernél? – tettem fel a kérdést, miközben átvágtunk a Canal utcán, s tovább robogtunk a városháza felé.

– Nem – vágta rá kurtán. Lehelete meglátszott a dermesztő levegőben: New Yorkban az április még nem szokott számottevő enyhülést hozni a harapós március után.

Ez sem úgy hangzott, mintha társalgásra vágyna, én mégis belekapaszkodtam. – Tudja, arra gondoltam, hogy az átlagos rossznő, aki egy ilyenfajta háznak dolgozik, ezer és egy módját tudja a palimadarak megkopasztásának. Draper vagy a Paresis Hall kölykei pedig vannak olyan dörzsöltek, mint bármelyik felnőtt. Hátha talán a mi emberünk is ilyen paliféle? És annyiszor elbántak vele, hogy végül elege lett, és bosszút akar állni? A Hasfelmetsző esetében komolyan számoltak ezzel a lehetőséggel.

Sara megigazgatta a takarót a térdünkön, aztán felelt, de még mindig nem igazán érdeklődő hangon: – Lehet benne valami, John. De hogy jut eszébe egyszerre?

– Az a három év, tudja. A Zweig gyerekek legyilkolásától ennyi idő telt el januárig, amikor az első esetünkre sor került. Arra gondoltunk, nemde, hogy akadtak más áldozatok is, de a testeket a gyilkos elrejtette. Nos, mi van, ha ez tévedés? Ha az emberünk nem követett el más gyilkosságokat... például, mert nem is tartózkodott New Yorkban?

– Hogy nem volt itt? – élénkült meg Sara. – Úgy érti, utazott? Elhagyta a várost?

– Hátha el kellett hagynia. Lehet például tengerész is. Az ilyen Draper- meg Ellison-féle helyeken a kuncsaftok fele tengerész. Elképzelhető volna, nem? Ha rendszeresen járt oda, akkor a jelenléte nyilván nem keltett gyanút. Talán még ismerte is a fiúkat.

Sara elgondolkodott, aztán bólintott. – Nem is bolondság, John. Akkor nyilván nyugodtan járkálhatott arra, észre sem vették. Meglátjuk, mit szólnak hozzá a többiek, amikor... – elcsuklott a hangja, elfogta az idegesség, s megint mereven kibámult az ablakon. – Amikor odaértünk.

A konflisban újra eluralkodott a csend.

A Castle Garden a Battery park kellős közepén van, úgyhogy végig kellett robognunk az egész Broadwayen, sőt még tovább. Szemünk előtt gyors tempóban vonult végig az akkori manhattani üzleti és kiadói negyed építészeti egyvelege. Az olyan égnek rugaszkodó monstrumok, mint a *World* vagy a tizenkét emeletes National Shoe and Leather Bank (ezek akkoriban, a Woolworth és Singer tornyai előtti korszakban még valóban szembeszökően magasnak számítottak) első pillantásra mindig roppantul meghökkentő benyomást tettek a zömök, pazarul ünnepélyes viktoriánus építmények, például a régi postahivatal vagy az Equitable Life Assurance Society székháza felett. Ámde ha az ember kicsit jobban hozzászokik a környékhez, hamarosan felfedezheti a közös tulajdonságot, amely elhomályosítja a tarka stíluskeverék sokféleségét, s amely az építmények mindegyikéből egyaránt sugárzik: a gazdagságot. Gyerekkorom jó részét ebben a manhattani negyedben töltöttem (apám egy kisebb befektetési iroda tulajdonosa volt), és engem kezdettől fogva lenyűgözött a pénz megszerzésével és megtartásával járó lázas, titokzatos tevékenység. Ezt a tevékenykedést egyaránt tekinthetjük csábosnak vagy visszataszítónak; annyi mindenképpen vitathatatlan marad, hogy 1896. környékén New York létének legerősebb alapja volt.

Azon éjjel is világosan éreztem ezt az elsöprő erejű, felszín alatti áramot, bár a városnegyed hajnali fél háromkor mély sötétségbe burkolózva aludta az igazak álmát. Elhaladtunk a Trinity templom temetője mellett, ahol Alexander Hamilton, az amerikai gazdasági rendszer atyja alussza örök álmát, és azon kaptam magam, hogy önkéntelen kis mosollyal gondolom: „Merész, mi tagadás”.

Ugyanis bárki légyen is az emberünk, s bármilyen indítékok ösztönzik, annyi bizonyos, hogy tevékenységét immár nem korlátozza a város kevésbé tiszteletreméltó részeire. Behatolt a gazdagok és hatalmasok negyedébe, s ahhoz is volt mersze, hogy a Battery parkban hagyja áldozatát, ahol a környező irodákból bármikor megpillanthatják a város pénzügyi nagyjai. Ha a gyanúsítottunk valóban épelméjű – Kreizler állhatatosan vallott meggyőződése szerint –, akkor ez az utolsó tette nemcsak barbár volt, de vakmerő is. Merészsége abból a fajtából való, amely e város lakóiból mindig is iszonnyal elegyülő, vonakodó elismerést váltott ki.

A Bowling Greennél szálltunk ki a konflisból, és átkeltünk az úton a Battery parkhoz. Kreizler fiákerje a Battery téren várt a járda mellett, a bakján Stevie

Taggert ült pokrócba burkolózva.

– Nahát, Stevie! – szóltam oda. – Csak nem a körzeti fiúkat lesi?

Stevie megborzongva bólintott. – Meg aztán szeretnék minél távolabb maradni onnan – intett fejével a park belseje felé. – Iszonytató dolog ez, Mr. Moore.

Odabent igen kevés ívlámpa halovány fénye mutatta az utat a Castle Garden bámulatos kőfalaihoz. Az épület, mely valaha a Castle Clinton nevet viselte, eredetileg nehézfegyverzettel felszerelt erőd volt, amelyet az 1812-es háborúban emeltek New York védelmére. Később a város kezelésébe került, átalakították, és egy darabig operaházként is szolgált. 1855-ben új átépítés következett; itt rendezték be New York Bevándorlási Hivatalát, és 1892-ig, amikor is ezt a feladatot Ellis-sziget vette át, nem kevesebb, mint hétmillió honától elszakadt lélek vándorolt át a régi kőerődön. Az utóbbi időben a város vezetése buzgón kereste a hasznosítás új módját, és végül úgy döntöttek, hogy itt, a kerek védfalakon belül fogják elhelyezni a New York Aquariumot. Az átépítés már folyamatban is volt, az építkezés különféle jelei már akkor a szemünkbe tűntek, amikor magukat az erődfalakat még nem is vehettük ki az éjszakai égbolt hátterén.

Az erődítmény tövében Marcus Isaacson és Cyrus Montrose álldogált egy nagykabátos ember mellett, aki széles karimájú kalapot gyűrögetett görcsösen a markában. A nagykabáton jelvény díszelgett, ám az ember nem keltett éppen hivatalos vagy tekintélyes benyomást: egy deszkahalmon ült, halálsápadt fejét egy vödör fölé lógatva, és nehezen szedte a levegőt. Marcus kérdezgetni próbálta, ám a fickó nyilvánvalóan erős sokkhatás alatt állt. Cyrus és Marcus csak fejmozdulattal mutatta, merre menjünk.

– Az éjjeliőr? – kérdeztem.

– Az – felelte Marcus. Hangjából vasfegyelemmel féken tartott tettvágy érződött. – Egy óra körül talált rá a tetemre, fönn a tetőn. Úgy látszik, óránként szokott körbejárni. Mr. Miller! – hajolt az őr fölé. – Visszamegyek, maga csak fújja ki magát nyugodtan, és jöjjön utánam, ha már bír! De semmi körülmények közt ne távozzon innen! Rendben van? – Az őr felpillantott, szürkésen sápadt sötét arcára kiült a dermedt iszonyat. Némán bólintott, aztán görcsösen újra a vödör fölé hajolt, de nem hányt. Marcus Cyrushoz fordult. – Ügyeljen rá, kérem, hogy ne mozduljon innen, jó? Sokkal többre van szükségünk, mint amennyit sikerült kihúzni belőle.

– Igenis, detektívőrmester úr – felelte Cyrus. Marcus, Sara meg én beléptünk a Castle Garden roppant, fekete kapuján.

– Teljesen össze van omolva – intett hátra a fejével Marcus. – Semmit nem sikerült kiszednem belőle, csak esküdözött égre-földre, hogy tizenkettő tizenötkor az a test még nem volt ott, ahol most van, és hogy ez a bejárati kapu el volt reteszelve. A hátsó kapu meg lánccal van lezárva, magam néztem utána, és a lánc érintetlen. Sajnos, a helyzet nagyon hasonlónak tűnik, mint a Paresis Hallban, John. Nincs út se ki, se be, és valahogy mégis véghezvitték a dolgot.

A Castle Garden belső falainak felújítása még csak félúton tartott, mindenütt állványzatok álltak, a falakon jobbára friss vakolat, meszelés díszelgett már. Szerteszét hatalmas víztartályok, némelyik félig összeállítva, mások készen várták a feltöltést, s olyan is volt, amelyben már ott úszkáltak a jogos tulajdonosok, a rengeteg fajta egzotikus hal. Dülledt szemük, idegesen rebbenő mozgásuk kísértetiesen illett az új otthonukban végbement eseményekhez. Az ezüstfényű, ezerszínűen tarka pikkelyek meg-megvillantak a lámpák tompa fényében, megerősítve a furcsa benyomást, hogy az iszonytató éjszaka eme tanúi fejvesztve keresik a kiutat a halál házából, vissza a vizek sötét mélyére, ahol híre sincs az embernek és borzalmas tetteinek.

Az erődítmény egyik fala mellett ósdi lépcső vezetett felfelé. Ezen kapaszkodtunk fel az egykor nyitott belső udvarra épített új tető fölé. A tető közepén tízoldalú tornyocska emelkedett, minden oldalán két-két ablakkal, amelyekből pompás kilátás nyílt a New York-i kikötőre és Bartholdi akkor még új szobrára, a Szabadság Asszonyára, messze kint a Bedloe-szigeten. A tetőnek azon a szélén, mely a legközelebb volt a parthoz, Rooseveltet, Kreizlert és Lucius Isaacsont pillantottuk meg. Mellettük jókora, szögletes fényképezőgép állott fa háromlábon, a kamera előtt pedig egy lámpa éles fényében ott hevert éjszakai kiruccanásunk főszereplője. A vér még ilyen messziről is felismerhető volt.

Lucius a tetemre összpontosította a figyelmét, Kreizler és Roosevelt félig elfordulva hevesnek látszó vitát folytatott. Kreizler azonnal felénk indult, ahogy megpillantott. Roosevelt fejcsóválva követte. Marcus a kamerához sietett, Kreizler pedig hozzánk fordult.

– A tetem állapotából ítélve nem lehet kétségünk afelől, hogy itt a mi emberünk működött – jelentette ki.

– Egy huszonhetedik körzeti járőr volt itt először – tette hozzá Theodore. – Azt mondja, rendszeresen látta a fiút a Golden Rule-ban, de a nevére nem emlékszik. (A Golden Rule egy fiatal fiúkra szakosodott bordély volt a nyugati Negyedik utcában.)

– Nem valami kellemes látvány, Sara – mondta Theodore, és kezét a lány vállára tette.

Ő bólintott. – Nem is gondoltam.

Laszlo a lány viselkedésére összpontosította figyelmét. – Szeretném, ha segítene a detektívőrmester úrnak a postmortem felvételében... ő is tudja, hogy van ápolói gyakorlata. A körzeti nyomozók bármelyik pillanatban ideérhetnek, pedig nagyon sok elvégeznivalónk van még.

Sara megint bólintott, vett egy utolsó, mély lélegzetet, majd elindult Lucius és a tetem felé. Kreizler magyarázni kezdett volna, de leintettem, és pár lépés távolságból követtem Sarát a tető sarkában világító villamos lámpa fénykörébe.

A halott olajbarna bőrű, finom, sémita arcú fiú volt. Feje jobb oldalát sűrű, fekete haj borította, a bal oldalon viszont a fejbőr nagy részét lenyúzták, és kivillant alóla a puszta koponyacsont. Ettől eltekintve a csonkítások a Georgio Santorelliéhez hasonlítottak (bár a tomporon ezúttal nem voltak ilyen jelek): a szemeket kivájták, a nemi szervet levágták és a szájba tömték, a törzset össze-vissza szabdalták, a csuklókat összekötötték, a jobb kézfejet levágták, s a jelek szerint elvitték a helyszínről. Ahogy Kreizler mondta: kétség nem férhetett hozzá, hogy ez a mi emberünk. Félreismerhetetlen volt, mintha csak aláírta volna a művét. A jelenet grandiózus iszonyata ugyanúgy levert a lábamról, mint a Williamsburg hídnál. Nemcsak az áldozat zsenge kora okozta ezt, de az a kegyetlen erőszakosság is, ahogy a testet gúzsba kötötték, és a földre gyűrték. Újra csak elakadt a lélegzetem, és éreztem, hogy a csontjaim is összeverődnek.

Feszülten figyeltem Sarát, de nem léptem hozzá közelebb. Készen álltam, hogy mellé lépjek, ha összeomlik, de nem akartam olyan érzést kelteni benne, mintha ezt vártam volna tőle. Szeme tágra meredt a tetem láttán, a feje láthatóan remegett. Görcsösen összekulcsolta a két kezét, mély lélegzetet vett, majd Lucius mellé lépett.

– Detektívőrmester úr, dr. Kreizler azt mondta, hogy asszisztáljak önnek.

Lucius feltekintett rá, nyilvánvalóan imponált neki a lány vasfegyelme. Zsebkendőjével a homlokát szárogatta. – Nos, igen. Köszönöm, Howard kisasszony. Kezdhetnénk a fejbőr sérülésével...

Visszafordultam Kreizlerhez és Roosevelthez. – Ezt nevezem derék lánynak – jegyeztem meg fejcsóválva, ám nem kaptam választ.

Kreizler egy újságot vágott hozzám. – Szép kis cikket írt a maga Steffens barátja a reggeli Postba, John – sziszegte keserűen. – Teremtőm, hogy lehet valaki *ennyire* ostoba?!

– Erre nincs mentség – mondta gyászosan Roosevelt. – Egyféle módon magyarázható: Steffens azt hitte, hogy a sztori szabad préda, és csak azt nem szabad említenie, hogy önnek is köze van az ügyhöz, doktor úr. Ma reggel haladéktalanul berendelem az irodámba, és elmagyarázom neki a dolgot, de cefetül!

A *Post* címoldalán díszhelyen virított a cikk, mely bejelentette, hogy „magas rangú rendőrtisztek” véleménye szerint a Zweig testvérek és a Santorelli gyerek meggyilkolása ugyanazon ember műve. A cikk nem annyira a gyilkos természetének szembeszökő furcsaságaival foglalkozott, sokkal inkább azzal a ténnyel, hogy a Zweig-gyilkosságok tanúsága szerint az „iszonytató sátánfajzat” nem korlátozza kizárólagosan gyermek prostituáltakra a tevékenységét. Vagyis, ahogy Steffens a maga hordószónoki stílusában megfogalmazta: „Egyetlen gyermek sincs biztonságban”. Hozzátett még néhány szenzációhajhász értesülést: leszögezte például, hogy a Santorelli fiút halála előtt „meggyalázták” (a valóságban Kreizler nemi erőszaknak semmi jelét nem találta), s hogy azt suttogják a városban, a gyilkosságokat valamely természetfeletti teremtmény hajtja végre, pedig „sokkal ígéretesebb

gyanúsítottakat találni az alávaló Ellison és cinkosai háza táján”.

Összecsavartam az újságot, és tanácstalanul ütögettem vele a combomat.

– Ez borzasztó.

– Borzasztó bizony – felelte Kreizler visszafojtott dühvel. – Mégis itt áll. És nekünk kell valahogy jóvátennünk. Moore, esetleg rá tudná valahogy a főnökeit, hogy jelentessék meg a spekulációk cáfolatát a *Timesban*?

– Elképzelhetőnek elképzelhető. Csakhogy gyanút fognának, hogy benne vagyok az ügyben. És rá is állítanának valakit, ha egyszer ennyit megsejtenek. Sokkalta nagyobb érdeklődésre számíthat az ügy most, hogy kapcsolatba került a Zweig családdal.

– Úgy van, gyanítom, hogy csak rontunk a dolgon, ha megpróbálunk beavatkozni – vetette közbe Theodore. – Steffensszel meg kell értetni, hogy hallgasson, és reménykedjünk, hogy a cikkről nem nagyon vesznek majd tudomást.

– És ezt hogy képzeli? – robbant ki Laszlo. – Még ha az egész város elereszti is a dolgot a füle mellett, *egyvalaki* akkor is lesz, aki felfigyel rá... és higgyék el, félek, *rettegek* a reakciójától!

– Azt gondolja talán, hogy én nem? – vágott vissza Theodore. – Tudtam, hogy a sajtó nem marad nyugton, ezért is sürgettem a munkáját, doktor úr! Azt hitte, hetekig nyomozhat nyugodtan, anélkül, hogy bárki csak *megemlítené* is a dolgot?

Theodore keze már a csípőjén volt. Kreizler némán elfordult – erre nem tudott mit felelni. Néhány másodperc múltán higgadtabban folytatta: – Igaza van, rendőrfőnök úr. Civódás helyett jobban is kihasználhatnánk a rendelkezésre álló időt és alkalmat. Csak annyit kérek, az isten szerelmére, Roosevelt, még ha minden hivatali ügyét megosztja is Riisszel és Steffens-szel, ez egyszer tegyen kivételt!

– Emiatt sose aggódjon, doktor! – felelte Roosevelt megnyugtató hangon. – Steffens nem először bosszant fel a spekulációival, de szavamra, ez volt az utolsó ilyen alkalom.

Kreizler utálkozva csóválta a fejét, aztán vállat vont. – Rendben. Akkor munkára.

Odaléptünk Sarához és az Isaacson fivérekhez. Marcus különböző szögekből és nézetekből fényképezte a tetemet, Lucius pedig a posztmortem felállításával volt elfoglalva, szilárd, tárgyilagos hangon hadarta az orvosi és anatómiai szakkifejezéseket. Elképesztő, mennyire hiányzott most a fivérekből az a sok kis furcsaság, amivel egyébként mosolyt vagy meghökkenést váltottak ki az emberekből; ihletett elmeállapotban sürögtek-forogtak a tetőn, véreb módjára akaszkodtak bele látszólag jelentéktelen részletekbe is, és olyan határozottsággal viselkedtek, mintha ők – s nem Roosevelt vagy Kreizler – vezetnék a nyomozást. Mindnyájan – Theodore-t sem kivéve – készségesen álltunk a szolgálatukra, jegyzeteltünk, eszközöket adtunk a kezük alá, tartottuk a lámpát, s mindenáron azon voltunk, nehogy egy pillanatra is kizökkentsük őket az összpontosításból.

Marcus hamar végzett a fotózással, és miközben Lucius és Sara folytatta a posztmortem felvételét, elővette a szén- és alumíniumporos fiolákat; melyeket a Delmonicóban mutatott volt, és nekilátott ujjlenyomatok után kutatni szerte a tetőn. Roosevelt, Kreizler meg én a segítségére siettünk: olyan felületeket kerestünk, amelyek eléggé simák és kemények ahhoz, hogy „megtartsák” az esetleges lenyomatokat – például kilincseket, ablaküveget, de ilyennek bizonyulhatott a szemlátomást újonnan épült kerámiakémény is, mely a tízszögű tornyocska oldalán emelkedett, alig néhány lábnyira a tetemtől. És valóban, kutatásunk ez utóbbi helyen sikerrel járt, elsősorban, amint Marcus megjegyezte, azért, mert az őr hanyagsága folytán a tűz odalent már jó néhány órája kialudt. A mázas cserépfelület különösen tiszta volt. Marcus közel hajolt, hogy szemügyre vehesse azt a helyet, ahová egy olyan magas ember támaszkodhatott volna a kezével, amilyennek ő és fivére a gyilkost gondolták. Szemlátomást izgalom fogta el, és megkérte Theodore-t meg engem, hogy egy nagy darab vitorlavászonnal fogjuk el a kikötő felől süvöltő szelet. Aztán finom teveszőr ecsettel bőségesen vitte fel a felületre a szénport, amely, nem mondhatom másként, varázsütésre egy sor halovány foltocskát adott ki. A foltok pontosan úgy helyezkedtek el, ahogy egy ember ujjai, amikor a falnak támaszkodik.

Marcus elővette a kabátzsebéből a Sofia Zweig vérfoltos körméről készült fényképet és a kémény mellé tartotta. Laszlo közelebb hajolt, árgus szemmel figyelve, mi történik. Marcus sötét szeme tágra nyílt, aztán valósággal kigyúlt, ahogy Laszlóhoz fordult, és hangját érezhetően fegyelmezve mondta: – Úgy látom, találtunk itt valamit. – Futottak is azonnal a nagy fényképezőgépért, amíg Theodore meg én tovább védtük a nyomokat a vászonnal. Marcus jó néhány közeli felvételt készített róluk; a vakuvillanások élesen megvilágították az egész tetőt, aztán belevesztek a kikötő fölött honoló sűrű éjszakába.

Aztán arra utasított bennünket, hogy alaposan kutassuk végig a tető peremét is, hátha sikerül jelét találnunk „bármiféle tevékenységnek”, legyen az akár „a legkisebb karcolás vagy repedés a vakolaton”. Nomármost, olyan épületnél, mely a New York-i kikötő közvetlen szomszédságában áll, legalábbis elvárható, hogy jó néhány karcolás és repedés mutatkozzék a vakolaton; mindazonáltal készségesen nekiláttunk, Roosevelt, Kreizler meg én, át-átkiáltva egymásnak, ha valami felkeltette a leghalványabb gyanút is. Marcus – aki egyébként a tető utcai frontját határoló erős korlátot vizsgálgatta – minden egyes kiáltásra odaszaladt megnézni, mit is leltünk. A nyomok legtöbbje értéktelennek bizonyult, ám a túloldalon, a tető legsötétebb zugában Rooseveltnek sikerült olyan jelekre bukkannia, amelyek Marcus szerint rendkívül ígéretesnek tűntek.

Marcus ekkor igencsak különös vállalkozásba fogott: egy kötelet kötözött a derekára, átvetette a korláton, a másik végét meg odaadta Rooseveltnek és nekem azzal, hogy a kötelet lassan adagolva eresszük le őt az erőd hátsó falán. Kíváncsiskodásunkra, hogy mit akar ezzel, azt felelte, ellenőrzi egy elméletét, miként is juthat el a gyilkos látszólag megközelíthetetlen helyekre. Nem firtattuk tovább a dolgot; olyannyira meggyőző volt szinte mániákus összpontosítása, hogy nem akartuk elvonni a figyelmét.

Ereszkedés közben többször is felkiáltott, mintha olyan nyomokat találna, melyek nagy megelégedésére szolgálnak, és sürgetett bennünket, hogy csak eresszük tovább. Roosevelt meg én nyögve birkóztunk a kötéllel. Mindezenközben éltem az alkalommal, hogy elmondhatom Kreizlernek (aki, rossz karjára való tekintettel nem vett részt a fizikai munkában), milyen gondolataim támadtak gyilkosunkról az odafelé úton. Ötleteim elgondolkoztatták, de nem találtak teljes elismerésére.

– Abban lehet valami, hogy esetleg rendszeres látogatója azoknak a házaknak, ahol a fiúk dolgoznak. Hanem hogy átutazó volna... – hallgatott el, és közelebb lépett Luciushoz, hogy lássa, mit csinál. – Gondolja csak el, pontosan mit is vitt véghez: hat testet helyezett el, legjobb tudásunk szerint hatot, mégpedig fokozatosan egyre ismertebb helyeken.

– Ami pedig annyit jelent, hogy a fickó jól ismeri a várost – fűzte hozzá Theodore erőlködéstől fojtott hangon.

– Nem csak egyszerűen jól! – vágott közbe Lucius szavaink hallatán.

– A sérülésekből látnivaló, hogy kicsit sem kapkodott. Szép, tiszta vágásokat látok, sehol egy tépett, szaggatott seb. Nyilvánvaló, hogy megfontoltan, sietség nélkül dolgozott a fickó. Itt is és a többi esetben is az a benyomásom, hogy pontosan tudta, mennyi ideje van. Valószínűleg nagyon is megfontoltan választja meg a helyeket. Ez pedig illik előzetes jellemképünkhöz: az emberünk nagyon jó tervező. A kivájt szemek is módfelett biztos, gondos kézről tanúskodnak, meg aztán pontos anatómiai ismeretekről.

Kreizler meghányta-vetette magában a hallottakat. – Mekkora körre illik rá mindez, detektívőrmester úr?

Lucius vállat vont. – A lehetőségek még mindig többfélék, nemdebár. Az illető lehet orvos, vagy legalábbis valamelyes orvosi ismerettel rendelkező ember. Hanem hát ugyanúgy lehet ügyes kezű mészáros, vagy igen gyakorlott vadász is. Olyasvalaki, aki nemcsak azt tudja, hogyan szokás feltrancsírozni egy állatot, de azzal is tisztában van, mely részek ehetőek még az általánosan ismerteken túl – például a szemek, a belsőség, a láb egyes részei, s a többi.

– De ha egyszer ennyire óvatos, akkor miért teszi közszemlére a műveit? – vetette fel Theodore. – Akkor miért nem húzódik rejtekhelyre?

– Mert fontos neki a közszemle – sétált vissza hozzánk Kreizler. – Valamiért külön fontos neki a tudat, hogy nyilvános, közismert helyen van.

– Titkon vágyik rá, hogy elcsípjék? – kockáztattam meg.

Kreizler bólintott. – Úgy valahogy. Miközben persze arra is vágyik, hogy megússza. – A kikötő felé fordult, és kikémlelt. – De van még valami közös

vonás ezekben a helyekben...

Ebben a pillanatban hangzott fel Marcus kiáltása, hogy húzzuk vissza. Theodore vezénylésével néhány nagyobb nekirugaszkodással sikerült is hamar visszajuttatnunk a tetőre. Kreizler faggatni kezdte, mit talált, ám Marcus kijelentette, hogy addig nem akar spekulálni, amíg nem biztos az elméletében. Odébb húzódott, hogy lejegyezzen egyet-mást.

– Doktor úr! – kiáltott Lucius. – Szeretném, ha megnézné ezt itt.

Kreizler azonnal odasietett, Theodore meg én már kevesebb meggyőződéssel követtük. A látvány nem volt gyakorlatlan szemnek való. Sara, bármilyen bátran vágott is neki a dolognak, igyekezett elfordulni a tetemtől, amikor csak tehette. Érzelmileg nagyon megerőltető volt hosszabb ideig foglalkozni vele.

– Doktor úr, látott-e ezen a környéken horzsolásokat vagy sérüléseket Georgio Santorellinél? – kérdezte Lucius, miközben levette a halott fiú csuklójáról a kurta kötelet. Felemelte a bal kezet, és a csuklójára mutatott.

– Nem – felelte egyszerűen Kreizler. – A jobb kéz le volt vágva, de ezen túl semmi sérülést nem észleltem.

– Az alkaron sem volt sérülés vagy horzsolás? – faggatta Lucius.

– Nem.

– Helyes. Ez alátámasztja eddigi feltételezéseimet – engedte el Lucius a halott kart, és megtörölgette a homlokát. – Elég durva ez a kötél – mutatott a tetőn heverő kötéldarabra, majd megint a fiú csuklójára. – Ha csak rövid ideig küszködött is vele, mély nyomokat kellett volna hagynia.

Sara a kötélről Luciusra nézett. – Ez... azt jelenti, hogy nem is küszködött? – kérdezte, és a hangjában annyi csüggedt szomorúság csengett, hogy az én szívem is elnehezült. Nem lehetett félreérteni, mire céloz. Lucius ki is mondta a nyilvánvalót.

– Szerintem a gyerek beleegyezett, hogy megkötözzék, és még akkor sem igen tiltakozott, amikor a gyilkos már fojtogatni kezdte. Talán nem is volt egészen tisztában azzal, mi történik. Látják, ugye, ha támadás történt volna, ha lett volna valami ellenállás, akkor az alkaron okvetlenül lenniük kellene sérüléseknek, de legalábbis horzsolásoknak. De nincs semmi, akkor sem volt, és most sincs. Vagyis... – tekintett fél ránk Lucius –, vagyis, azt gondolom, a fiú ismerte a gyilkosát. Talán már máskor is megkötözte hasonló módon... hm... szexuális célokból, valószínűleg.

– Jóságos ég... – kapkodott levegő után Theodore.

Megint Sarát figyeltem, és láttam, hogy a szeme sarkában könnyek csillannak, melyeket igyekszik pislogással leplezni.

– Ez persze már tisztán spekuláció – tárta szét karját Lucius. – De annyit nagyon valószínűnek érzek, hogy a fiú ismerte.

Kreizler lassan bólintott. Szeme összeszűkült, és furcsán lágy hangon mondta: – Ismerte, igen... és bízott benne.

Végül Lucius is felkelt, és elfordult a tetemtől. – Igen – bólintott, és eloltotta a lámpát.

Sara ekkor felpattant, és a tető ellenkező végébe rohant, a lehető legtávolabb tőlünk. Tanácstalanul néztünk össze, majd utána indultam. Lassan közeledtem hozzá, és kissé meglepetten láttam, hogy merően bámul a Szabadság-szobor felé, és eszében sincs zokogni. Mozdulatlanul, mereven állt. Nem fordult felém, úgy mondta:

– Kérem, John, ne jöjjön közelebb. – A hangja sem volt hisztérikus, jeges nyugalommal beszélt. – Nem akarok most egyetlen férfit sem a közelemben. Csak egy perc.

Esetlenül álldogáltam mögötte. – Sajnálom, Sara. Csak segíteni akartam. Rémes dolgokat látott ma este.

Keserűen felnevetett. – Az már igaz. Csakhogy maga itt nem tud segíteni. – Elhallgatott, de én nem tágítottam. – Csak elgondolni is – tette hozzá –, hogy képesek voltunk egy nőről feltételezni ezt!

– Voltunk? – kérdeztem vissza. – Tudomásom szerint ez még nem dőlt el egyértelműen.

– A maguk számára talán nem. Nem is csoda. Ezen a terepen van egy kis előnyöm.

Éreztem, hogy valaki mellém lép. Kreizler közeledett óvatosan, és intett, hogy hallgassak. Sara folytatta:

– Annyit megmondhatok magának, John... ez itt egy férfi műve. Ha nő ölte volna meg ezt a gyereket, bárki legyen is az... – nem talált szavakat. – Összevagdalni, megkötözni, szurkálni... Fel nem foghatom... De félreismerhetetlen, ha az ember egyszer is... találkozott vele. – Megint komoran felnevetett. – És úgy látszik, mindig azzal kezdődik, hogy megbízik benne... – Megint kínos csend támadt. Kreizler megérintette a karomat, és fejmozdulattal jelezte, hogy húzódjunk odébb tőle. – Csak pár percre hagyjon magamra, John! Mindjárt rendbe jövök, higgye el!

Kreizler meg én némán elosontunk. Amikor már Sara nem hallhatta, Laszlo így suttogott a fülembe: – Mondanom sem kell, igaza van. Semmi olyan női tébolyt nem láttam még, se perinatálisat, sem mást, ami hasonlított volna ehhez. Mindazonáltal jó hosszú időbe tellett volna, amíg magam rájövök. Nevetségesen hosszúba. Okvetlenül ki kell ötölnünk, hogyan használhatnánk ki még jobban azt az előnyt, amit Sara részvétele jelent. – Majd, gyorsan körbepillantva hozzátette: – Hanem a legelső dolgunk az legyen, hogy mielőbb eltűnjünk innen!

Sara még a tető túlsó végén időzött, miközben mi Isaacsonék műszerei köré verődve azon igyekeztünk, hogy minél tökéletesebben eltüntessük jelenlétünk nyomait, elsősorban az alumínium- és karbonpor mindenütt virító pöttyeit. Marcus közben felvetette, hogy a hat gyilkosság közül, melyeket pillanatnyilag a gyanúsítottunknak tulajdonítunk, három háztetőkön történt. Ez pedig nem elhanyagolandó tényező volt, mivel az 1896-os New Yorkban a háztetők a városi közlekedés bevett – bár másodlagos – útvonalainak számítottak, a járdák magasabban elhelyezkedő megfelelői voltak, a rájuk és csakis rájuk jellemző forgalommal. Különösképpen a bérkaszárnya negyedekben tehette meg könnyen a népesség egy jól körülírható hányada, hogy egész napi lótás-futása, intézkedése során egyszer se ereszkedjen le a járdák szintjéig. Ilyenek voltak legelső sorban a kintlevőségeik után járó hitelezők, de az egyházak és egyéb hivatalok házhoz járó küldöttei, az ügynökök, az ápolónők és még sok-sok társuk is. A bérkaszárnyák bérei azután igazodtak, mekkora erőfeszítésbe kerül elérni a bérbeveendő lakást, így aztán a legfelső lakásokat rendre a nyomorultak nyomorultjai lakták. Akinek pedig ezekkel a legágrólszakadtabbakkal volt dolguk, többnyire okosabban tették, ha nem száguldoztak fel és alá a meredek, és nemegyszer veszélyes lépcsőkön, hanem inkább a háztetőkön át közlekedtek egyik felső lakásból a másikba. Igaz, ebből még nem tudhattuk, *hogyan* került a mi emberünk a tetők régiójába, ám tény, hogy valahogy felkerült, és odafönt aztán igen ügyesen tájékozódott. Kézenfekvő volt, hogy utána kellene nézni, nem gyakorolt-e valaha – vagy talán pillanatnyilag is – valamilyen tetőjáró foglalkozást a fentebb mondottak közül.

– Bármi légyen is a foglalkozása – jegyezte meg Theodore, miközben Marcus kötelét csavarta fel takarosan –, valóban hidegvérű embernek kell lennie, ha ilyen precízen el tudja tervezni iszonyatos tetteit, aztán józanul és pontosan végre is hajtja, miközben tisztában van vele, hogy bármikor leleplezhetik.

– Úgy van – helyeselt Kreizler –, szinte gyanút fog az ember, hogy van ebben valami katonás, nem igaz?

– Hogy katonás? – kapta fel a fejét majdhogynem sértetten Roosevelt. – Ugyan már, doktor úr! Eszemben sem volt ilyesmire célozni! A gondolat is iszonyatos, hogy ez egy katona műve lehetne!

Laszlo kissé elmosolyodott, hiszen tökéletesen (ördögien!) tisztában volt vele, milyen kisfiús áhítattal szemléli Theodore még mindig a katonai hivatást (hol voltak ekkor még a San Juan Hill-i hőstettek!).

– Igaz, igaz – helyeselt álságosan. – Hanem hát, hideg fej, pontos tervezés, józan erőszak... Nem éppen erre próbáljuk nevelni a katonáinkat? – Theodore hangosan köszörülte a torkát, és dohogva rúgtatott el Kreizler mellől. Ő még szélesebben vigyorgott. – Jegyezze csak fel Isaacson detektívőrmester! – kiáltotta harsányan. – Valamilyen katonai háttér erős gyanúja!

Theodore sarkon fordult, mint akit megcsíptek, tágra nyílt szemmel meredt Laszlóra, és mennydörgésre nyitotta száját: – Ördög és pokol, doktor úr...! – ám ebben a pillanatban Cyrus jelent meg lóhalálában a lépcső tetején, olyannyira feldúltan, amilyennek még sosem láttam.

– Doktor úr – kiáltotta. – El kell tűnnünk innen azonnal! – mutatott roppant karjával észak felé. Mindnyájunk tekintete a mondott irányba fordult.

A Battery park peremén, a bejáratok közelében valóságos tömegek verődtek össze, mégpedig nem abból a jólöltözött, udvarias, nyájas fajtából,

amely napközben népesíti be a parkot, hanem rongyos öltözékű férfiak és nők serege, akikről messze lerítt a nyomor. Többen fáklyát hoztak, némelyiküket gyermekek is kísérték, ez utóbbiak nyilvánvalóan élvezték a szokatlan hajnali kiruccanást. Nyílt fenyegetés egyelőre nem érzett a tömegből, de egyértelműen veszélyes csőcselék volt.

15. FEJEZET

Sara állt meg mellettem. – John, ezek meg kik? – így első látásra azt mondanám, hogy a reggeli *Post* eljutott az olvasókhoz – feleltem, s mindeddig ismeretlen, váratlanul mély aggodalom nyilallt belém.

– Ugyan mit akarhatnak? – tudakolta Lucius, és új verítékpatakok indultak meg rajta a didergetős hűvösben.

– Magyarázatot, gondolom én – mondta rá Kreizler. – Csak hát honnan tudják, hogy *ide* kell jönni?

– Volt itt egy zsaru a huszonhetesektől – magyarázta Cyrus még mindig zaklatottan, mivel a csőcselék nem sokban különbözött attól, amely a szüleit egykor felkoncolta. – Az lement a néphez két emberével, és magyarázott nekik valamit. Az a kettő meg mind csak azt duruzsolta nekik, lám, hogyan mészárolják a szegény bevándorló kölyköket. Úgy szemre a nagy része odaátról gyön, az East Side alvégéről.

– Az a zsaru pedig Barclay járőr lehetett, senki más – vágta rá Theodore azzal az ádáz dühvel, amelyet az álnok, áruló beosztottaknak tartogatott. – Ő volt itt maguk előtt.

– Nézzék, Miller – mutatott le Marcus az őrre, aki kalapját is hátrahagyva menekült a Bedloe-szigeti kompállomás felé. – Még szerencse, hogy a kulcsai nálam maradtak. Nem néztem ki belőle, hogy ki fog tartani mellettünk.

A csőcselék legnagyobb csoportja, melyet jól láthattunk a park még kopár ágai közt, egyre hangosabban lármázott, s hangzavarába már uszító, vad kiáltások is vegyültek. Paták csattogása, kerekek robaja hangzott fel ekkor, majd a kastély felé vezető ösvényen feltűnt Kreizler fiákerje. Stevie a feje fölött csattogtatta az ostort, és szilajon ösztökélte Fredericket, hogy az erődöt megkerülve elérhesse a hátsó nagy kaput.

– Derék, okos Stevie – mormoltam a többiek felé fordulva. – Ez a legjobb egérút: ki a hátsó kapun, és el a folyópart felé.

– Induljunk is mindjárt! – javasolta Marcus. – A tömeg nem vár.

Újra ordítozás támadt, majd a főbejáratnál összeverődött kompánia behatolt a parkba. Erre mindjárt bátorságra kapott a többi csoportosulás is. Azonnal kiviláglott, hogy a környékbeli utcákból kiapadhatatlanul áramlik az embertömeg utánpótlása, és a csőcselék létszáma hamarosan több százra rúg. Valaki itt igencsak ügyes uszító munkát végzett.

– Sátánok! – háborgott Theodore. – Hol van ilyenkor a huszonhetesek éjjeli őrjárata? Elevenen megnyúzatom őket!

– Igen szép feladat holnapra – vágta rá Kreizler, és a lépcsőhöz futott. – Pillanatnyilag azonban sürgősebb, hogy ép bőrrel szabaduljunk innen.

– De hát ez bűntény színhelye! – tajtékzott Theodore. – Nem dúlhatja szét a csőcselék, bármilyen jogosak is a panaszaik! – Lepillantott a parkba, aztán egy jókora karót kapott a markába. – Doktor úr, magukat nem találhatják itt! Siessenek, vigyék Miss Howardot is! Mi pedig a detektívőrmesterekkel elébe megyünk ezeknek a népeknek a kapuhoz.

– Elébe? – bökte ki Lucius, mielőtt még rádöbbenhetett volna, mit is mond.

– Emberelje meg magát! – felelte vigyorogva Theodore, szívélyesen hátba verte Luciust, majd néhány bősz, kaszaboló mozdulatot tett a léccel a levegőbe. – Végtére is, ez az erőd megvédett bennünket a brit birodalomtól. Csak megvéd akkor a Lower East Side-i csőcseléktől is!

Jellegzetesen olyan pillanat volt ez, amikor az ember legszívesebben nyakon vágta volna Rooseveltet, légyen bár mégannyi igazság a tébolyában.

A titkosság érdekében okvetlenül magunkkal kellett vinnünk Isaacsonék minden műszerét a fiákeren. Átvergődtünk visszafelé is az akváriumokon, elhelyeztük a tömérdek ládát és dobozt a kocsiban, aztán visszafordultam, hogy elköszönjek Isaacsonéktól. Marcus megfeszített töprengésbe merült, Lucius pedig felettébb kelletlen ábrázattal vizsgálgatta rendőrségi revolverét.

– Lehet, hogy nem lesz elkerülhető az összeütközés – próbáltam biztatóan mosolyogni –, de azt azért ne engedjék, hogy Roosevelt belehajszolja magukat.

Lucius csak felnyögött válaszul, Marcus viszont vitézül mosolygott, és megszorította a kezemet. – Találkozunk a Broadway 808-ban – felelte.

Az erőd hátsó kapuját bezárták utánam, visszatéve rá mind a láncokat és lakatokat. Felpattantam a fiáker hágcsójára, és az oldalához simultam, kezemmel a tetőbe kapaszkodva – Kreizler és Sara már bent ült, Cyrus pedig Stevie mellett várakozott a bakon –, a kocsi nagy rándulással megindult a kikötőből kivezető ösvényen, majd északnak fordult a folyóparton. A tömeg moraja a Castle Garden előtt nőttön nőtt, ám ahogy elhaladtunk a kikötő kapui előtt, hirtelen elhallgatott a dühödt ordítozás. Kitekert nyakkal bámultam, ahogy Theodore megjelenik a súlyos hátsó kapu előtt, egyik kezében furkósbottal, a másikkal higgadtan mutatva a park túlsó vége felé. Hát nem volt képes békében bent maradni ez az őrült, sehogy sem viseli el a tétlenséget! Az Isaacson fivérek is feltűntek a kapuban, látnivalóan készen arra, hogy bármilyen intő jelre azonnal újra elbarikádozzák magukat. Ám ez nem látszott szükségesnek: a csőcselék mintha hallgatott volna Theodore-ra.

A park északi vége felé közeledve Stevie egyre jobban hajszolta a lovat, és majdnem hanyatt-homlok belerohantunk a Castle Garden felé igyekvő mintegy húszfős rendőrosztagba. A Battery Place-nél élesen balra vágtunk, hogy kövessük a folyópart vonalát, és ekkor a sarkon egy pillanatra – ám annál világosabban – fényűző, kétüléses csukott hintót pillantottam meg. Olyan helyen állt, ahonnan utasa kényelmes és teljes képet kaphatott a parkban zajló eseményekről. A hintó ajtaján ápolt, finom kéz pihent – kisujján rendkívül ízléses ezüstgyűrű –, s az utcai lámpa gyönge fényében a kézhez tartozó férfialakot is ki lehetett venni. A fény egy elegáns nyakkendőtűn csillant, fölötte pedig szép vonású, fekete ír fej sejlett ki a homályból: Paul Kelly. Rákiáltottam Kreizlerre, hogy nézzen oda, de túlságosan gyorsan futott a fiáker, már nem láthatta. Elmondtam, amit láttam, és arckifejezéséből kiviláglott, hogy ő is levonta a megfelelő következtetéseket.

Akkor hát Kelly bujtogatta fel a csőcseléket, valószínűleg válaszképpen a célzásokra, melyekkel Steffens bombázta Biff Ellisont a *Postban.* Minden egybevágott. Kelly sosem volt az üres fenyegetőzés embere, és nyilván gyerekjáték volt számára a gyilkosok ellen tüzelni a lakosság kisemmizett, örökösen elégedetlen rétegeit. Gesztusa azonban kis híján nagyon is sokba került a mi csapatunknak, mi több, attól tartottam, hogy még most sem múlt el egészen fejünk fölül a veszély. Csüngtem hát konokul a fiáker oldalán, és magamban egyre csak azt hajtogattam, hogy ha Theodore-nak vagy az Isaacsonoknak egyetlen haja szála is meggörbül, azért személyesen a Five Pointers főnökét fogom felelősségre vonni.

Stevie lankadatlanul ösztökélte Fredericket végig az egész úton, de nem is kérte egyikünk sem, hogy lassítson – különböző okokból, de egyaránt égtünk a vágytól, hogy minél távolabb kerüljünk a Castle Gardentől.

A West Side rosszul kövezett utcáin lépten-nyomon jókora gödrökbe gyűlt az esővíz, úgyhogy mire elértünk a Broadway 808-hoz, csupa jeges sár és víz voltam, és semmire sem vágytam úgy, mint hogy hazamehessek végre (közelgett már a hajnal). Csakhogy kemény munka várt még ránk: biztonságba helyezni a felszerelést, aztán pedig rendezni gondolatainkat, és feljegyezni minden benyomást, amíg még el nem halványulnak. Nekiláttunk hát kötelességtudóan. Amikor a lift megállt velünk a hatodikon, Kreizler megállapította, hogy elhagyta valahol a kulcsát. Odaadtam neki az enyémet, melyet sár borított vastagon. Negyed hat volt, szombat hajnal – kimerült, elcsigázott kis csapat érkezett meg a főhadiszállásra.

Annál nagyobb volt hát meglepett örömöm, mivel itt sülő hús és tojás, frissen főzött kávé édes illata fogadott. A lakás hátsó traktusában elhelyezkedő kicsiny konyhából fény szüremlett ki; odabent Mary Palmer sürgölődött ügyesen, aki ezúttal nem kék egyenruháját viselte, hanem csinos fehér blúzt, kockás szoknyát és köténytt. Kezemből kiestek a nehéz táskák.

– Mentőangyalt küldött nekem az Úr – fohászkodtam, és igyekeztem a konyha felé. Mary kissé meghökkent sárba pácolt személyem láttán, de aztán nyugodtabban szegezte rám kék szemét, kissé elmosolyodott, s már nyújtotta is felém a friss, ropogós sültet és a kávét. – Mary, hát hogyan... – kezdtem volna, ám aztán rögtön felhagytam a társalgással, mivel az ínycsiklandó étel és ital a teljes figyelmemet kívánta. Mary keze alatt égett a munka; rengeteg tojást és sovány marhahúst sütött egyszerre mély vastepsikben, melyeket nyilván Kreizler házából hozott magával. Szívem szerint elidőztem volna kissé a konyhában, élvezve a jó meleget és a pompás illatot, ám ahogy hátrafordultam, Kreizlert pillantottam meg összefont karral, zord ábrázattal.

– Nos, annyi már bizonyosnak látszik, hogy megkerült a kulcsom – jegyezte meg.

Azt hittem, hogy haragja csak tréfa, s tele szájjal áradozni kezdtem: – Laszlo, azt hiszem, mégis van feltámadás...

– Kérem, hagyjon egy kicsit magamra Maryvel, Moore – vágott közbe Laszlo keményen. A lány arckifejezéséből megérthettem, mennyire komolyan haragszik. Nem kezdtem kérdezősködni, csak tálcára raktam magamnak még egy kis sültet és tojást, fogtam a kávémat, és az asztalomhoz vonultam.

Alig tettem ki a lábamat a konyhából, Kreizler már leckéztette is Maryt, mégpedig nem éppen virágnyelven. Szegény kislánytól nem tellett több némi erőtlen tiltakozásnál és elfojtott zokogásnál. Sehogy sem értettem, mi történik itt – a magam részéről nagyon is értékeltem Mary önkéntes segítségét, és úgy éreztem, Laszlo megengedhetetlenül viselkedik. Figyelmemet azonban mindjárt Cyrus és Stevie vonta magára: veszedelmesen megközelítették a tányéromat, nyilvánvaló volt, hogy a fogukat fenik rá.

– Nono, fiúk, csak semmi erőszak – védtem két karommal a tányért. – Van még bőven a konyhában.

Azonnal a konyha felé vették lépteik irányát, és csak egy pillanatra hőköltek vissza Kreizler láttán. – Egyenek valamit, aztán vigyék vissza Maryt a Tizenhetedik utcába! Gyorsan! – adta ki kurtán az utasítást.

Stevie és Cyrus engedelmesen ült neki a nem várt lakomának. Kreizler, Sara meg az én asztalom közé húzta Carcano márki egyik csinos székét, és csüggedten roskadt le rá.

– Nem enne valamit, Sara? – kérdezte halkan.

Sara a karjára hajtott fejjel ült az asztalánál, de erre felnézett, és még el is mosolyodott egy kicsit. – Nem, köszönöm doktor úr, nem tudnék most enni. És nem hiszem, hogy Mary elviselné, ha kimennék a konyhába.

Kreizler csak bólintott.

– Nem volt nagyon szigorú ahhoz a lányhoz, Kreizler? – kérdeztem olyan zordonan, amennyire csak tellett tőlem így teli szájjal.

Sóhajtott, és lehunyta a szemét. – Arra kell kérnem, hogy ebbe ne avatkozzon bele, John. Tudom, túlságosan szigorúnak látszom, de jó okom van rá, hogy minél távolabb tartsam Maryt ettől az ügytől. – Felnyitotta a szemét, és a konyha felé sandított. – Nem is egy okom.

Az ember néha úgy érzi, mintha előadás közepén toppanna be a színházba, ráadásul nem is arra a színdarabra, amelyre számított. Éreztem, hogy Laszlo, Mary és Sara körül valami különös alkímiai folyamatok zajlanak, de semmi pénzért nem tudtam volna megmondani, mik is ezek. Asztalom legalsó fiókjából jóféle francia konyakot húztam elő, és megkereszteltem vele a még mindig gőzölgő kávét, ám nyilvánvaló volt, hogy a jókora terem légkörét szokatlan nyomás terheli. Kellemetlen érzésem csak erősbödött, amikor Mary, Stevie és Cyrus előkerült a konyhából, és Kreizler visszakövetelte a kulcsát. Mary igen kelletlenül adta elő, és kifelé menet még vetett Sara felé egy módfelett rosszindulatú pillantást. Kétségtelen, valami kettős játék folyt a felszín alatt.

Hanem hát fontosabb ügyekkel kellett foglalkoznunk, miután Mary, Cyrus és Stevie távozott. Neki is láttunk gondolataink számbavételének. Kreizler a táblához lépett, amelyet három fő részre osztott fel: balfelől volt a GYEREKKOR részlege, a középső sáv az AZÓTA címet viselte, a jobb oldal pedig A BŰNTÉNYEK RÉSZLETEI-t. Laszlo sorra jegyezte fel a Castle Garden tetején támadt elméleteinket a megfelelő rubrikákba, hagyva némi helyet Isaacsonék esetleges újabb észrevételeinek is. Aztán hátralépett a táblától, és áttekintette a felsoroltakat, amelyek az én véleményem szerint nagyon is jó munkáról tanúskodtak, ő viszont nyilvánvalóan elégtelennek érezte. Egyik lábáról a másikra állt, idegesen rázogatva a krétáját, majd végül kijelentette, hogy van még egy lényeges vonás, amit nem szabad figyelmen kívül hagynunk – s ezzel a tábla jobb fölső sarkába, a BŰNTÉNYEK RÉSZLETEI címszó alá odakörmölte: VÍZ.

Elképedve bámultam, Sara azonban némi fontolgatás után kifejtette, hogy a január óta bekövetkezett gyilkosságok mind nagyobb víz közelében történtek, a Zweig-gyilkosság pedig egyenesen egy *víztoronyban*. Kérdésemre, hogy nem egyszerű egybeesésről van-e szó, Kreizler azt felelte, nem sok tere marad a véletlennek egy ilyen gondosan tervező tettes esetében, mint a mienk. Aztán az asztalához sétált, és a rajta heverő könyvhalomból egy régi, bőrkötéses kötetet emelt ki. Felgyújtotta kis asztali lámpáját, én pedig lélekben felkészültem, hogy hosszadalmas technikai fejtegetést fogok hallani, olyasfélét, mint a torinói Mosso professzoré (aki legújabb értesüléseim szerint úttörő jelentőségű kutató volt annak terén, hogyan lehet mérni az érzelmi állapotok fizikai megnyilvánulásait). Laszlo fáradt halk hangja azonban egészen másfajta üzenetet közvetített:

„Ki veheti észre a tévedéseket? Titkos bűnöktől tisztíts meg engemet.”

Ezzel le is oltotta a kislámpát, és visszaült a székére. Vaktában úgy tippeltem, hogy az idézet a Bibliából származhat, amire Laszlo rá is bólintott, és hozzátette, hogy nem győz álmélkodni azon, milyen hihetetlen tömegben találhatók a megtisztulásra vonatkozó utalások a vallásos művekben. Sietett azonban leszögezni, nem gondolja, hogy az emberünk okvetlenül vallási tébolyban vagy demenciában szenved (még ha ezek jócskán több tömeggyilkosra jellemzők is, mint úgyszólván bármelyik más mentális betegség); inkább csak amolyan poétikus utalásnak szánta az idézetet arra, mily végtelenül nyomaszthatta a tettest a bűntudat súlya, amely ellen a víz a szokásos jelképes orvosság.

Sarának ez a gondolat egyértelműen túl sok volt. Ideges, türelmetlen hangon csattant fel: Kreizler szemlátomást ragaszkodik hozzá, hogy a gyilkosunk teljesen tisztában van azzal, mit cselekszik, és titkon vágyik rá, hogy elcsípjék, miközben rendületlenül folytatja a fiatal fiúk lemészárlását. Ha egyszer elfogadjuk, hogy épelméjű, akkor nyakunkon marad a megfejthetetlen, gyötrelmes kérdés: mi örömét lelheti egy ilyen ember ebben a véres gyalázatban. Laszlo hallgatott egy sort, mielőtt felelt volna erre a kifakadásra, és gondosan mérlegre tette minden szavát. Ugyanolyan jól tudta, mint én, milyen hosszú, megerőltető éjszaka áll Sara mögött. Én azzal is tisztában voltam, hogy a tetem látványa után semmit sem óhajthat kevésbé hallani, mint a tettért felelős ember elmeállapotának elemzését – ehhez egyszerűen túl erős volt a gyász, a harag és az iszonyat. Csakhogy halaszhatatlanul fontos feladatunk volt egy ilyen elemzés felállítása; Sarát tehát valahogy vissza kellett terelni a ránk váró munkához. Laszlo óvatosan közelítette meg a problémát, néhány kedves, látszólag oda sem illő kérdés segítségével.

Képzelje csak el, mondta neki, hogy hatalmas, ódon terembe lép be, amely tele van maguk elé motyogó, szavakat ismételgető emberekkel. A földre vetik magukat, sokuk sírva is fakad. Miféle hely lehet ez? Sara habozás nélkül rávágta: elmegyógyintézet. Lehet, felelte Kreizler, ám éppen úgy lehet templom is. Ugyanaz a viselkedés az egyik helyen őrültnek számít, a másikon pedig nemhogy normális, de az egyetlen valóban megfelelő és illendő viselkedés. További példázatokkal is megpróbálkozott Laszlo: például, ha egy asszonyra és gyermekeire egy sereg idegen rátámad, szörnyű, erőszakos tettekkel fenyegetik őket, s az asszonynak semmi más eszköz nem áll rendelkezésére, csak egy nagy húsvágó bárd, akkor vajon lehet-e szabadulási kísérleteit gyilkos ámokfutásnak tekinteni, ha mégoly véresek és borzalmasak is a következményeik? Vagy ha egy másik asszony rádöbben, hogy a férje veri és molesztálja a gyermekeit, s erre álmában elvágja a férfi torkát, vajon elfogadhatatlan, brutális rémtett-e, amit elkövetett? Sara kijelentette, hogy mindeme kérdésekre ugyan nemmel felelne, de végtelenül különbözőnek látja őket attól az ügytől, amellyel pillanatnyilag foglalkozunk. Kreizler erre rávágta, hogy az egyetlen különbség Sara nézőpontjában található. Hiszen olyan esetekben, ha egy felnőtt egy gyermeket védelmez, vagy ha a gyermek önmagát védelmezi, akkor még a legszörnyűbb erőszakot is igazolhatónak tartja – de mi van, ha a mi gyilkosunk éppenséggel ilyen módon látja a saját tetteit is? Képes-e Sara odáig tágítani belátása körét, hogy feltételezze, a gyilkosban minden egyes áldozat és minden egyes gyilkosságba torkolló helyzet olyan régi élményeket hív életre, amelyek szélsőséges fenyegetettséghez, erőszaknak való kiszolgáltatottsághoz kötődnek, s a tetteit a maga

szempontjából voltaképpen csak önvédelmi jellegűnek látja, még ha mi egyelőre nem is értjük igazán, milyen módon és okból kerül sor rájuk?

Sara nem annyira értetlenül, mint inkább vonakodva fogadta e fejtegetést, én viszont – nem kis meglepetésemre – azon kaptam magamat, hogy egyetértek Kreizlerrel. Talán a brandy tágította ki agyvelőm megszokott hatósugarát, mindenesetre közbevetettem, hogy Laszlo szavainak fényében úgy tűnik, minden egyes tetem alapjában véve tükör. Kreizler elégedetten lendítette ég felé a kezét, és rávágta, hogy pontosan erre gondolt: a tetemek valamely iszonyatos, régi élményt tükröznek, amely emberünk pszichés fejlődésében meghatározó szerepet játszott. A dolgot szemlélhetjük mármost akár biológiai megközelítésben, s beszélhetünk – James professzor szavával élve – „idegpályákról", akár filozófiai szempontból, akkor viszont a lélek fejlődéséről kell elgondolkoznunk, ám a végkövetkeztetés mindenképpen ugyanaz lesz: olyan emberrel van dolgunk, akinek életében az erőszak nemcsak mélyen bevésődött viselkedésminta, de feltehetőleg a legelső értelmezhető tapasztalata. Amikor az általa legyilkolt gyermekekre néz, nem mást lát, csak azt, amit ővele tettek – még ha esetleg csak lelki értelemben is – valamikor réges-rég a múltban. Tény, hogy ha viszont *mi* nézünk ezekre az áldozatokra, első gondolatunk a bosszúállás lesz, meg a további lehetséges áldozatok védelme. Helyzetünk mélységes iróniája abban rejlik, hogy a tettes maga is csak ezekre a dolgokra vágyik: bosszúra a gyermekért, aki ő volt valaha, és védelemre az elkínzott lélek számára, amellyé vált.

Hiába tett ki magáért olyannyira Kreizler a magyarázattal, Sara hozzáállását nem sikerült megváltoztatnia. Túlságosan sok is lett volna elvárni, hogy a Castle Garden-i borzalmas élmények után ilyen hamar képes legyen visszatérni a higgadt munkához. Izgett-mozgott a széken, a fejét csóválta, végül kijelentette, hogy amit Kreizler mond, az csak afféle abszurd okoskodás, hiszen a gyermekkor testi-lelki megpróbáltatásait a lehető legiszonyatosabb felnőtt vérszomj megjelenésével próbálja kapcsolatba hozni, holott, és ehhez ő tántoríthatatlanul ragaszkodik, semmiféle kapcsolatról nem lehet itt szó, hiszen ez a két jelenség arányaiban is összeegyeztethetetlen. Kreizler elismerte, hogy valóban így tűnhet a dolog, de csak azért, mert Sara önkényesen, a *saját* tapasztalatai alapján határozza meg az arányokat. Az ő életében valóban nem alapvető, meghatározó ösztön a düh és a rombolás, de mi volna, ha azzá váltak volna a régmúltban, messze azelőtt, hogy megtanult tudatosan gondolkozni? Ilyen mélyen gyökerező haragot ugyan milyen tevékenység elégíthet ki? A mi emberünk esetében még a brutális gyilkosság sem elég hozzá, hiszen ha elég volna, akkor gyilkolna szép csöndesen, elrejtené a tetemeket, és nem hívná ki maga ellen a sorsot.

Látva, hogy Sara konok elzárkózását nem kezdik ki mindeme mélyenszántó érvek, azt javasoltam, hogy talán okosabb volna aludni végre kicsit. Amíg vitáztunk, a nap lassan a tetők fölé kúszott, s rajtunk eluralkodott az átvirrasztott éjszakák utáni jellegzetes széthullottság. Biztos vagyok benne, hogy Kreizler is tudta, mennyire jót tehet most egy kis pihenés, mindazonáltal tett még egy kísérletet, amikor útnak indultunk Sarával. Arra kérte, ne engedje, hogy az iszony és harag eltérítse a közös munkától, mivel ez az éjszaka bebizonyította, hogy részvétele sokkal fontosabb, mint azt eredetileg gondolhattuk. A gyilkosunk gyerekkora is férfiak *és* nők között telt el, s bármit gondolunk is mi többiek az ügyben előfordulható nőkről, az csak feltételezés lehet, semmi több. Sarára vár hát a feladat, hogy más nézőpontból is megvilágítsa számunkra a dolgot, hogy megteremtse egy (vagy több) olyan nő képét, akiknek szerepük lehetett e gyilkos téboly kialakulásában.

Sara csak fáradtan bólintott új kötelessége hallatán. Tudtam, hogy legfőbb ideje eltávolítani Kreizler közeléből, akivel pihent állapotban sem könnyű lépést tartani. Kinyitottam az ajtót, és a lifthez tereltem Sarát. Amíg ereszkedtünk a földszint felé, a gépezet halk, meglepően megnyugtató hangján kívül semmi nem hallatszott. Odalent az Isaacson-fivérekbe ütköztünk, s kiderült, hogy eddig nem a csőcselék tartotta fel őket (az hamar eloszlott a távozásunk után), hanem Theodore, aki ragaszkodott hozzá, hogy diadaluk örömére kísérjék el egyik kedvenc bowery-i kocsmájába reggeli bifsztekre és sörre. A detektívőrmesterek legalább annyira kimerültnek tűntek, mint Sara meg én, és mivel még fel is kellett menniük jelenteni, hát nem tartottuk fel őket sokáig. Éppen csak megegyeztem Marcusszal, hogy délután ellátogatunk a Golden Rule mulatóba, aztán ők beléptek a liftbe, mi pedig ki az utcára, hogy kocsit keressünk a kihalt Broadwayen.

Nem sok fogat dacolt a hajnali hideggel, ám azok, amelyek mégis kimerészkedtek, szerencsénkre éppen az utca túloldalán, a St. Denis Hotel előtt csoportosultak. Besegítettem Sarát egy konflisba, de mielőtt elindult volna, feltekintett a 808-as szám hatodik emeletére, ahol még égett a lámpa.

– Soha egy percre sem pihen meg – mormolta halkan. – Mintha személyes szenvedély őzné...

– Nos hát... – ásítottam válaszul –, ha eredményre jutunk, az jó néhány fontos elméletét igazolná.

– Nem – tiltakozott Sara, még mindig suttogva. – Valami másról... valami többről van itt szó...

Én is feltekintettem, de más kérdés foglalkoztatott: – Bár tudnám, mi van ezzel a Maryvel!

Sara elmosolyodott. – A romantikus bonyodalmakra sosem volt nagyon érzékeny, John.

– Mire céloz? – hebegtem őszinte elképedéssel.

– Mire célzok! – csattant fel. – Hát fülig szerelmes belé! – Sóbálvánnyá dermedve álltam. Sara megkocogtatta a konflis tetejét. – A Gramercy parkhoz, kérném. Ég áldja, John!

Még mindig mosolygott, amikor a kocsi elrobogott a Broadwayen. Több kocsis is érdeklődött, engem nem vihetnének-e valahová, ám intelligenciám utolsó morzsájával elhárítottam az ajánlatokat. Úgy képzeltem, hogy a gyaloglás – jelen állapotomban inkább támolygás – talán segít tisztázni a gondolataimat. Nagyobbat nem is tévedhettem volna. Sara kijelentése és a hozzá tartozó arckifejezés túlságosan is bizarr volt ahhoz, hogysem néhány perc alatt, ilyen kiszipolyozott fejjel ki lehessen bogozni. A sétától csak még inkább kimerültem, és amikor végre nagyanyám házához értem, ahhoz sem volt se testi, se lelki erőm, hogy kihámozzam magam sáros ruháimból. Szinte ájultam estem be az ágyba.

16. FEJEZET

Alvás közben módfelett kellemetlen hangulat kerített hatalmába, és amikor dél felé magamhoz tértem, azt kellett konstatálnom, hogy siralmasan rossz kedvemben vagyok. Savanyú állapotomat csak fokozta Laszlo üzenete, melyet aznap reggel írt, és egy futár segítségével juttatott el hozzám. Ebből kitűnt, hogy az éjjel letartóztattak egy bizonyos Mrs. Edward Hulse-t, aki megpróbálta késsel lemészárolni a saját gyermekeit. Az asszonyt ugyan a férje gyámsága alatt elbocsátották, de Kreizlert megbízták az elmeállapota vizsgálatával, ő pedig magával hívta Sarát. Semmi ok nincs arra, hogy az esetet az ügyünkkel kapcsolatba hozzuk, magyarázta Laszlo, Sarát inkább (a kiadós alvástól felfrissülve) az érdekelheti, hogy adatokat gyűjtsön a képzeletbeli nő megalkotásához, aki Laszlo szerint segítségünkre lehet képzeletbeli emberünk megértésében. Az üzenetben írottakból semmi nem szolgálhatott bosszúságomra, inkább Kreizler fogalmazási modora bőszített fel – úgy írt, mintha csak kedélyes vidéki kirándulásra készülne Sarával. Ronggyá gyűrtem a cédulát, epésen szép időt kívántam a kiruccanáshoz, sőt, ha nem csalódom, még bele is köptem a mosdóba.

Marcus Isaacson felhívott, és megegyeztünk, hogy ötkor találkozunk a Harmadik sugárút és Negyedik utca kereszteződésénél a villamosmegállóban. Öltözködés közben a délután kilátásait mérlegeltem – nem tűntek valami rózsásnak. Szobámból kimerészkedve nagyanyámat ebédvendégek körében találtam; a társaság együgyű unokahúgából, annak hasonlóképpen ragyogó szellemű férjéből (apám üzlettársa), és egyik másod-unokafivéremből állt. Kérdések özönét zúdították rám, melyek jórészt apámra vonatkoztak, s amelyekre nem volt módom felelni, hisz hónapok óta a színét sem láttam. Udvariasan érdeklődtek anyám felől is (róla meg tudtam mondani, hogy Európában utazgat egy barátnőjével), s még udvariasabban kerülték egykori jegyesem, Julia Pratt említését, akivel pedig társasági kapcsolatot tartottak fönt. A társalgást annyi őszintétlen mosoly és kényszeredett kuncogás fűszerezte, hogy végképp ember- és világgyűlöletre hangolt.

Igazság szerint jó néhány éve nem voltam már képes barátságosan elcsevegni a családom legnagyobb részével, s erre igen alapos, ha nem is nagyon bonyolult okaim voltak. Öcsém (akinek kamaszkora, ha lehet, még az enyémnél is több aggodalmat és nehézséget okozott) nem sokkal azután,

hogy én végeztem a Harvardon, sportbaleset áldozatává vált: vízbe esett egy evezős csónakból, és megfulladt. A halottkémi jelentés olyan titkokra derített fényt, amelyeket én is felfedhettem volna bármikor, ha valakinek eszébe jut megkérdezni: öcsém az alkohol és morfin rabjává vált. (Utolsó egyetemi éveiben rendszeres ivócimborája volt Roosevelt öccsének, Elliotnak, aki néhány évvel később szintén a dipszomániának esett áldozatul.) A temetésen sorra hangzottak a kenetes és tökéletesen értelmetlen méltatások, amelyek gondosan kerülték fivérem elkeseredett küzdelmét a búskomorság fojtogató rohamaival. Boldogtalanságának számtalan oka volt, ám akkor is, és ma is szentül hiszem, hogy a legalapvetőbb ok mind között a szülői ház és a környezet volt, amelyben felnőtt, s amelyben bármely érzelem megnyilvánulását legjobb esetben is rosszallással fogadták, és minden lehetséges eszközzel irtották. Balszerencsémre a temetésen ez a vélemény valahogy kibukott belőlem, minek következtében a család azonnal tébolydába akart toloncoltatni, kevés híján sikerrel. Azóta sem állt igazán helyre köztem és családom közt a kapcsolat. Nagyanyám volt az egyetlen, aki – mivel öcsémet rajongva szerette – valamelyes megértéssel fogadta viselkedésemet, és hajlandó volt befogadni a házába – és az életébe. Mindenki más meg volt győződve elmefogyatékosságomról és közveszélyességemről.

Nem csoda hát, ha úgy éreztem, hogy rokonaim érkezése felteszi a koronát rossz napomra, és leírhatatlanul sötét lelkiállapotban hagytam el a Washington téri házat azon a hűvös kora délutánon. Azon vettem észre magam, hogy fogalmam sincs, hová is menjek, leültem hát a lépcsőre, és hirtelen átéreztem, mennyire gyötör az éhség, a hideg, és... és a féltékenység. A felismerés annyira döbbenetes volt, hogy le-leragadó szemem egyszerre felpattant. Ha nem is ébredtem eddig tudatára, de elmém igencsak kellemetlen következtetéseket vont le az éjszaka szerzett értesülésekből: ha igaz, hogy Mary Palmer szerelmes Kreizlerbe, és fenyegetést érez Sara személyében, ha Sara és Kreizler ezzel egyaránt tisztában vannak, s ha Kreizler ennek következtében el akarja távolítani Maryt a közeléből, Sarával viszont kellemes kis tavaszi kiruccanásokat szervez... nos, hát akkor eléggé világos az ügylet. Sarát nyilvánvalóan lenyűgözte a titokzatos lélekbúvár, a forradalmi lelkületű Kreizlernek pedig, akinek egész addigi életében egyetlen romantikus ügyéről tudok, imponál a szokatlanul független, fiatal lány. Féltékenységem mindazonáltal nem volt gyöngéd természetű; egyszer ugyan, évekkel ezelőtt felmerült bennem, hogy akár szerelmes is lehetnék Sarába, de ez irányú gondolataim nem éltek tovább néhány illuminált óránál. Nem, ami bántott, az sokkal inkább a kirekesztettség érzése volt. Egy ilyen reggelen (sokkal inkább délutánon) igazán jólesett volna baráti körben kiruccanni Long Islandre.

Jó néhány percig vívódtam, ne látogassak-e el egy színésznőhöz, akivel sok szép napot (és még több éjszakát) töltöttem el, mióta a Julia Pratt-ügy véget ért, de aztán – minden felismerhető ok nélkül – új ötlet kerített hatalmába: Mary Palmer. Bármilyen kutyául vagyok is, őneki most még rosszabb lehet, ha ugyan igaz, amit Sara mondott. Miért is ne ugorhatnék el a Stuyvesant parkba, miért ne töltenénk együtt egy kellemes délutánt? Kreizlernek talán nem tetszenék a dolog, de Kreizler, nemdebár, éppen egy csodálatos lánnyal tölti az idejét, így hát esetleges ellenvetéseinek nincs foganatja. (Lám, milyen hamar belopózott lelkembe az alantasan bosszúálló gondolkodás!) Az ötlet egyre vonzóbbnak tűnt, mialatt átsétáltam a Washington Square park északi végében épült új boltív alatt – de hová is kellene vinni azt a lányt?

A Broadwayen több újságosfiú is az utamba tévedt, akiktől azonnal begyűjtöttem árujukat. Az éjszakai Castle Garden-i események jókora helyet foglaltak el a címoldalakon. A bevándorlónegyedekben eluralkodó hangulat egyre súlyosbodó aggodalmakat okozott. A város lakossága azt tervezte, hogy küldöttséget meneszt a városházára, kifejezendő a gyilkosságok, és – még sokkal inkább – a közrend veszélyeztetése miatti aggodalmukat. E pillanatban mindez nem sok érdeklődésemre tarthatott számot. Sietve a szórakozással foglalkozó oldalakhoz lapoztam. A felhozatal nem volt valami bőséges, ám végül mégis találtam egy gyöngyszemet: Koster és Bial Huszonharmadik utcai színházában énekeseken, artista-komédiásokon és orosz bohócokon kívül még mozgóképek is bemutatásra kerülnek, méghozzá, a hirdetés szerint a legelső ízben New Yorkban. Ez éppen megfelelőnek tűnt, ráadásul a színház közel is volt Kreizler lakásához. Leintettem az első konflist.

Maryt egyedül találtam a Tizenhetedik utcai házban, éppolyan levert lelkiállapotban, ahogy képzeltem. Eleinte nagyon nem fűlt a foga semmiféle kiruccanáshoz. Elfordította a tekintetét, hevesen rázta a fejét, és csak mutogatott körbe a szobákban, jelezvén, milyen mérhetetlen háztartási munka vár itt rá, hogy is gondolhatna szórakozásra. Engem azonban elragadott a lelkesedés, hogy tehetnék érte valamit, válogatott szavakkal magasztaltam Koster és Bial műsorát, és a csüggedt tekintetű lányt azzal próbáltam biztatni, hogy a kiruccanás nem volna több, mint viszonzás a nagyszerű hajnali étkezésért. Ez valamelyest megnyugtatta, s mivel nyilvánvalóan módfelett izgatta az attrakció, hamar feladta ellenállását, sietett kabátjáért és kis fekete kalapjáért. Szólni nem szólt, amikor elhagytuk a házat, de nagyon kedvesen és hálásan mosolygott.

Bár ötletem igencsak kétes érzelmekből fakadt, mégis váratlan sikerrel járt. Amikor elfoglaltuk helyünket a Koster és Bial színházban – meglehetősen harmadrangú hely egyébként – éppen egy londoni zenés társulat produkciója zajlott. Szerencsére nem késtük le az orosz bohócokat, és Mary módfelett élvezte mulatságos pantomimjüket. Nagyon jók voltak az artista-komédiások is, akik káprázatos mutatványaik közé szőtték a mókákat és élceket, a francia énekesek, és az őket követő felettébb bizarr táncos fellépése viszont nyugodtan el is maradhatott volna. A közönség népes volt, de jobbfajta, s Mary legalább olyan örömmel tanulmányozta őket, mint a produkciókat.

Ám amikor a színpad elé leereszkedett a villogóan fehér vászon, és a terem elsötétült, semmi sem vonhatta el többé a figyelmét. Valahonnan a hátunk mögül fénysugár vágódott előre, aztán kevés híján pánik tört ki az első sorokban, mivel úgy tűnt, az óceán hatalmas, kék hulláma rohan felénk a vászonról. Természetesen egyikünk sem látott még vetített mozgóképet, amelynek döbbenetes hatását csak fokozta, hogy a fekete-fehér filmet utólag kiszínezték. A közönség lassacskán visszanyerte nyugalmát. Az „Óceán hullámai” című mozgóképet még tizenegy hasonlóan kurta alkotás követte, közöttük egy „Box-börleszk” címet viselő mulatságos alkotás, valamint egy jócskán kevésbé szórakoztató darab, amelyben a német Kaiser végzett seregszemlét. Ahogy ott ültem a leírhatatlan színházteremben, semmiképpen sem éreztem át, hogy a kommunikáció és szórakoztatás forradalmian új formájának megszületését látom, amely a modern mesterek – például D. W. Griffith – kezében nemcsak New York Cityt, de az egész világot is átalakítja. Sokkal jobban foglalkoztatott a tény, hogy a vibráló, színezett képek sora közelebb hoz Mary Palmerhez egy kis időre, s enyhíti magányunkat, amely az én számomra csak ideiglenes, őneki viszont az élete meghatározó része.

A rám telepedett elmelustaság csak akkor adta át helyét az utóbbi hetekben megszokott nyughatatlan, elszánt kíváncsiságnak, amikor kiléptünk az utcára. Ahogy rendkívül csinos és rendkívül elégedett társnőmet figyeltem a napfényes, hideg délutánban, felmerült bennem az álmélkodó kérdés: hogyan ölhette meg ez a lány az apját? Csöppet sem kételkedtem benne, hogy a saját gyermekét megerőszakoló apa talán a legvisszataszítóbb dolog a világon, csak hát sok lány ment már át ilyen gyötrelmes tapasztalatokon, és mégsem jutottak el odáig, hogy ágyához láncolják, és elevenen elégessék a bűnöst. Mi készthethette ilyen tettre Maryt? Hamarosan rájöttem, hogy a magyarázat legalapvetőbb elemei még most, sok évvel a tett után is könnyen hozzáférhetőek. Ahogy a Madison Square parkban játszadozó kutyákat, galambokat figyelte, ahogy kék szemét ámulva a Madison Square Garden tetején díszelgő arany Diana-szoborra vagy hasonló szépségekre szögezte, láttam, mozdulna az ajka, hogy kifejezze gyönyörűségét, de aztán összeszorította az állkapcsát, a szemébe kiült a rettegés. Ugyan milyen megalázóan értelmetlen hebegés lenne abból, ha megpróbálna beszélni? Tudtam, hogy gyerekkorában idiótának tartották, s a gyerekek általában rendkívül könyörtelenek az idiótákkal. Ráadásul még az anyja is úgy vélte, hogy legfeljebb cselédmunkára alkalmas. Végtelenül sokat csalódott, elkínzott lélek lehetett már, amikor az apja fajtalan közeledései megkezdődtek, és valószínűleg nem állt távol a kétségbeesett kirobbanástól. Ha mindeme hátrányok, megnyomorító tapasztalatok közül csak egytől is megkímélte volna a sors, akkor talán egészen másként alakul az élete, de a sok szerencsétlenség együtt végzetes mintát adott ki.

Talán a mi gyilkosunk élete is hasonló volt az övéhez, gondoltam, miközben betértünk a Madison Square Gardenbe, hogy a legfelső emeleti étteremben megteázzunk. Eddigre ráébredtem, hogy Mary számára nyomasztó, ha a társa összevissza fecseg, mivel csak jobban érezteti vele fogyatékosságát, így aztán inkább mosolyok és gesztusok segítségével kommunikáltam, követve saját gyártmányú lélektani okoskodásomat. Mary a teáját szürcsölte, és megállás nélkül tekergette a nyakát, hogy a lehető legtöbb látványt szívhassa magába a Garden tetejének pompás kilátópontjáról, bennem pedig felmerült, amit Kreizler az éjjel mondott: hogy a mi gyilkosunk számára az erőszak kiindulópontja a gyerekkora volt. Valószínűleg arról lehetett szó, hogy a felnőttek kegyetlenül verték – ez illene Laszlo elméletéhez, amely szerint az emberünkben erős önvédelmi és bosszútörekvés

dolgozik. Csakhogy ezer és ezer fiú szenved el hasonló kínzásokat. Mi taszította át az emberünket, Maryhez hasonlóan a láthatatlan, de annál valóságosabb határvonalon át az erőszak oldalára? Talán ő is valami fogyatékosságtól, testi hibától szenvedett, mely egész gyerekkorában megvetés és gúny tárgyává tette felnőttek és gyerektársai részéről egyaránt? Esetleg mindezek után még (megint csak Maryhez hasonlóan) szörnyű, megalázó szexuális támadásnak is ki volt téve?

Végtelenül abszurd, hogy egy ilyen kedves, bájos lány, mint Mary Palmer, ilyen komor gondolatmenetre ihleti az embert, de abszurd ide vagy oda, éreztem, hogy nyomra akadtam. Legfőbb ideje volt visszakísérni Maryt Kreizler lakására, aztán sietni Marcus Isaacsonhoz, hogy megoszthassam vele a gondolataimat. Kissé nehezemre esett véget vetni ennek a szép délutánnak, amely oly nyilvánvalóan örömöt szerzett Marynek, de hát neki is bőven elég tennivalója volt még otthon, és ez rögtön az eszébe is jutott, amint megpillantotta Kreizler fiákerjét a Tizenhetedik utcai ház előtt.

Stevie éppen Fredericket csutakolta, Kreizler pedig az emeleti szalon franciaablaka előtt álldogált cigarettázva a kis erkélyen. Mindketten a haragjára készülve léptünk be a kis előkertbe, ám legnagyobb meglepetésünkre barátom arcán őszinte mosoly ragyogott. Elővette ezüstóráját, ellenőrizte az időt, majd derűsen mondta:

– Úgy látom, kellemes délutánjuk lehetett. Jó vendéglátó volt Mr. Moore, Mary?

A lány mosolyogva bólintott, odaszaladt az ajtóhoz, aztán visszafordult, és kis fekete kalapját levéve széles mosollyal mondta: – Köszönöm! – Úgy láttam, ezúttal nem is esett nagyon nehezére a beszéd. Ezzel eltűnt a ház belsejében, én pedig Kreizlerhez fordultam.

– Úgy látszik, mégiscsak lesz idén tavasz, John – mondta, és cigarettájával a Stuyvesant park felé intett. – Ebben a dermedésben is rügyeznek már a fák.

– Azt hittem, még Long Islanden időzik – feleltem.

Vállat vont. – Sok érdekes nincs ott a számomra. Sarát viszont lenyűgözte Mrs. Hulse, nagyon érdekli a gyerekeihez való viszonya, hát ott hagytam. Rendkívül hasznos lehet ez neki. Az esti vonattal kényelmesen hazaérhet. – Aznapi kombinációim fényében ez eléggé furcsán hangzott, de Kreizler modorában nem észleltem semmi szokatlant. – Nem ugrik fel egy italra, John?

– Marcus ötre vár, elnézünk a Golden Rule-ba. Magát nem érdekelné?

– Nagyon is érdekelne, csakhogy jobb, ha nem hoznak kapcsolatba az üggyel. Megbízom magukban, tudom, hogy képesek a kellő megfigyelésekre. Ne feledje, hogy a részletekben lesz a helyzet kulcsa.

Bólintottam, és már indultam is, ám meghökkenésem erősebb volt annál, hogysem szó nélkül hagyjam.

– Laszlo... – szólítottam meg tétován –, nem haragszik, hogy színházba vittem Maryt?

Megint csak egyszerű vállrándítás volt a válasz. – Az ügyről nem beszélt vele, ugye?

– Nem.

– Akkor eszem ágában sincs haragudni, sőt hálás vagyok érte. Mary életében túlságosan is kevés a találkozás, az új élmény. Bizonyos vagyok benne, hogy nagyon jót tesz a kedélyállapotának.

Ennyi volt. Hátat fordítottam Laszlonak, s egyszersmind a gyanúknak is, amelyeket barátaim viselkedésével kapcsolatban tápláltam. A Tizennyolcadik utcánál felszálltam a Harmadik sugárúton közlekedő villamosra, és azzal az elhatározással indultam útnak a belváros felé, hogy gondolataimat ezentúl az ügyre, és nem felebarátaim magánérzelmeire összpontosítom. Mire a Cooper térnél jártam, ez már majdnem sikerült is, és Marcusszal találkozva a Negyedik utcánál kész voltam megfeszített figyelemmel hallgatni elméleteit a gyilkos módszeréről. Fejtegetése szinte az egész utat igénybe vette a Golden Rule mulatóig.

17. FEJEZET

Az az ötlet, hogy a gyilkosunk tapasztalt hegy- és sziklamászó, beszámolója szerint először akkor merült fel Marcusban, amikor én visszatértem a Paresis Hallból a Sally nevű fiú történetével. Kutatott erre utaló nyomok után a Williamsburg hídfőnél és a Hallban is, ám gyakorlatilag semmit nem talált, úgyhogy azt gondolta, meg kell válnia az elmélettől, de újra és újra visszatérítette hozzá az a megmagyarázhatatlan gyorsaság, amellyel az emberünk látszólag elérhetetlen helyekre eljutott, arról nem is beszélve, hogy egyik helyen sem találtunk sem létrát, sem más hasonló eszközt. Marcus szerint erre nem lehetett más magyarázat, mint hogy a tettes kifinomult hegymászó technikával jut be az áldozat ablakán és vissza. Ráadásul különlegesen gyakorlott szakértőnek kellett lennie, hiszen a fiúkat is magával vitte, pedig azok aligha tudtak mászni. Mindez összeillett azzal a gondolattal, amelyet Isaacsonék már Delmonicónál is kifejtettek, mely szerint a tettesnek magas, erős embernek kell lennie. Mindeme megfontolások fényében Marcus tovább kutatta a sziklamászás technikáit, és újra visszatért a hídfőhöz, valamint a Paresis Hallba.

Most már gyakorlottabb szemmel fürkészte át a terepet, és Ellison bűnbarlangjánál talált is nyomokat a külső falon: egy hegymászó szöges bakancsáét, valamint azokét a vasszegekét, amelyeket a mászok a falba szoktak ütni kalapáccsal, akár azért, hogy lépést, fogást találjanak rajta, akár azért, hogy a kötelüket hozzácsatolhassák. A jelek alig-alig voltak értelmezhetők, ezért nem is említette őket eddigi találkozásainkon. A Castle Gardennél viszont nagyon is egyértelmű kötélnyomokat talált a tető hátsó szegélyén, és ez határozottan arra utalt, hogy a tettes hegymászó. Marcus először az igen masszívan megépített korláton talált kötélrost nyomokat; ekkor kért meg bennünket, hogy eresszük le az erőd hátsó falán, ahol aztán több nyomra akadt, amelyek nagyon hasonlítottak a Hallban találtakhoz. Marcus ettől fogva azon igyekezett, hogy felvázolja a Castle Garden-i gyilkosság eseményeinek lehetséges sorrendjét.

A gyilkos legújabb áldozatával a hátán falszegek segítségével mászott fel a tetőre. (Az őr nem figyelt fel a kalapálásra, ugyanis ideje túlnyomó részét alvással töltötte, amivel Marcus szerint a gyilkos tökéletesen tisztában volt.) A tetőn került sor a gyilkosságra, aztán az emberünk átvetette a kötelet a korláton, és visszaereszkedett a földre „abseil" technika segítségével. Ez egy európai hegymászó szakkifejezés, azt a technikát jelenti, amellyel függőleges, sima falakon is le lehet ereszkedni egy falgyűrűn vagy biztonságos sziklakiszögelésen átvetett kötéllel. Ilyenkor a kötelet duplán veszik, mindkét vége lelóg, így aztán földet érve a mászó lehúzhatja az egész kötelet maga után. Ereszkedés közben pedig emberünk a felkapaszkodáshoz használt falszegeket is eltávolíthatta a falból.

Okoskodásával elégedetten Marcus először is a Paresis Hallban keresett volna kielégítő bizonyítékokat, mivel a Santorelli-gyilkosság már jó ideje történt, és így kevésbé volt valószínű, hogy ott rendőrökbe ütközik. Ám aztán eszébe jutott, hogy a gyilkos itt nyilván a tetőről ereszkedett alá, nem pedig lentről mászott fel, ezért valószínűleg falszegeket sem használt (a nyomok, amelyeket Marcus eredetileg falszegeknek tulajdonított, más tárgytól származhattak, feltehetőleg olyasmitől, aminek semmi köze az ügyhöz). Visszatért hát a Castle Gardenbe, hogy – mielőtt még találkozna velem – folytassa egy kicsit a terep átkutatását, amelyet az éjjel éppen csak megkezdett. Akkor, amikor mi éppen menekülőre fogtuk az erődből, úgy láttam, keres valamit – tehát igazam volt. Csak néhány rendőr volt kirendelve a helyszín őrzésére, akik a közelébe sem mentek a hátsó bejáratnak, így Marcus zavartalanul dolgozhatott.

Idáig érve beszámolójában, társam a kabátzsebéből ártalmatlan kinézetű vastüskét húzott elő, amelyet a fű között talált. Az eszköz egyik vége hegyes volt, a másik vége gyűrűnek volt kiképezve; ilyen falszegeket használnak a kötél rögzítéséhez, magyarázta Marcus. A szeget hazavitte, és megvizsgálta rajta az ujjlenyomatokat; pontosan ugyanazok voltak, mint amelyeket éjszaka a kerámia kéményburkolaton találtunk. Kénytelen voltam elismerően hátba veregetni Marcust: csökönyösségben felvette a versenyt bármelyik nyomozóval, akiket rendőrriporteri éveim során megismerhettem, intelligenciában

viszont messze túlszárnyalta mindet. Nem csoda, ha annyira nem kedvelték a detektívtestület régi vezetői.

Marcus a hátralévő úton tovább magyarázta felfedezése következményeit. Észak-Amerikában 1896. táján még nem vált igazán bevett sporttá a hegymászás, Európában viszont annál nagyobb népszerűségnek örvendett.

Az évszázad során az Alpok és a Kaukázus legnagyobb csúcsait sorra hódították meg a vakmerő mászócsoportok, sőt egy rettenthetetlen germán még Kelet-Afrikába is elmerészkedett, hogy megmássza a Kilimandzsárót. Marcus beszámolója szerint a bátor előőrs csapatok szinte kivétel nélkül németek, angolok vagy svájciak voltak, ám ezen országokban kevésbé nagyratörő formájában is hódított a hegymászás, mint széles körben népszerű szabadidős tevékenység. Mivel gyilkosunk vitathatatlanul szakértőnek bizonyult a mászótechnikák terén, igen valószínű, hogy jó ideje gyakorolta már e sportot, talán zsenge ifjúsága óta, amiből pedig arra lehet következtetni, hogy a családja a nem nagyon távoli múltban vándorolhatott be Amerikába a mondott három ország valamelyikéből. A jelen pillanatban ez a felismerés még nem tűnt jelentősnek, ám a további nyomozás során – más meghatározó tényekkel egybevetve – rendkívüli jelentőségre tehet szert. Az ilyen értesülések adnak okot a reménykedésre.

Reménységre pedig mindennél nagyobb szükségünk volt a Golden Rule mulatóba tett látogatásunk során. Ennek a fertőzetes patkánylyuknak keresve sem találhattak volna ironikusabb elnevezést. A Paresis Hall legalább a föld felett épült, és valamennyire tágas volt, ez a lokál viszont szűk, nyirkos alagsorban működött, és ócska paravánféleségek osztották kicsiny „szobákra”, amelyekben egyetlen ügyfél tevékenykedése sem maradt titok a többi látogató előtt – mindent látni lehetett, de legalábbis hallani. A Golden Rule, amely a Whiskys Ann névre hallgató, tagbaszakadt, utálatos nőszemély vezetése alatt állt, kizárólag a nőies, falzetthangon beszélő, kifestett és női álnevet használó fiatal fiúkra szakosodott. Másfajta homoszexuális stílusokat Ellisonnál és egyéb helyeken lehetett találni. 1892-ben nagy port vert fel a Golden Rule körül Charles Parkhurst tiszteletes akciója. Ez a presbiteriánus lelkész a Bűnmegelőzési Társaság vezetője volt, és nagyszabású programot indított annak feltárásra, milyen kapcsolatok állnak fenn titkon a New York-i alvilág és a városvezetés különféle intézményei, elsősorban a rendőrkapitányság között. Parkhurst magas, erős, nemes arcélű fickó volt, sokkalta elviselhetőbb karakter, mint a bűnüldöző kereszteslovagok legtöbbje. Odüsszeiájához régi barátomat, Charlie Gardner magánnyomozót szerződtette kalauzként, Charlie pedig azonnal meghívott engem is az izgalmasnak ígérkező kalandra.

Csakhogy ez idő tájt én éppen lehiggadóban voltam a viharos ifjúság után, és nagy erőkkel igyekeztem letérni görbe útjaimról. A békés, megalapozott életvezetés gondolata megkísértett mind a hivatás, mind pedig a magánélet dolgában. Lelki szemeimet a washingtoni politikai életre és Julia Pratt személyére szögeztem, és eszem ágában sem volt reménybeli helyzetemet – akár romantikus, akár újságírói szempontból – léha kalandokkal veszélyeztetni. Így hát Parkhurst tiszteletes és Charlie cimborám hadjáratához – amely pedig hamarosan nem kis dicsőséget aratott – mással nem járultam hozzá, mint a lebujok és bűnbarlangok egy kurta listájával, amelyekbe érdemesnek tartottam bekukkantaniuk. Be is kukkantottak, aztán a gyalázat jó néhány más központját is sorra vették, és végeredményképpen Parkhurst jelentése – különös tekintettel a Golden Rule mulatóra – nem csekély fejfájást okozott a rendőrség vezető rétegeinek.

A jelentés felfedte, nagy általánosságban mennyire elzüllött a New York-i élet, s hogy a városvezetésnek mekkora hányada húz takaros hasznot ebből a züllöttségből. Hatása pedig az lett, hogy New York Állam Szenátusa nyomozást indított a város kebelében elharapózott korrupció ügyében. A Clarence Lexow vezette vizsgálóbizottság odáig jutott, hogy vádat emelt „New York város rendőrsége, mint egész ellen”, a rendőrség régi gárdája pedig alaposan megszenvedte a rákövetkező tisztogatást és reformot. Csakhogy, amint már említettem is, a New York-i életnek a romlottság és korrupció állandó, lényegi jellemzője, nem pedig átmeneti állapota, és bár a jogos felháborodás szónokait – például Parkhurstöt, Lexow-t, Strong őrnagyot vagy akár Theodore-t – hallgatva az ember szívesen ringatja magát abba a hitbe, hogy a város túlnyomó többségének véleményét hallja, elég elsétálni egy olyan helyre, mint mondjuk a Golden Rule, és arcul üt a valóság: ama sötét vágyak és ösztönök, amelyek az ilyen bűnbarlangokat működtetik, s amelyeket bárhol másutt az Egyesült Államokban kiközösítés és üldözés fogadna, ebben a városban legalább annyi lelket számlálnak táborukban, mint a „tisztes társadalom”.

Ezenfelül tény és való, hogy a tisztes társadalom védelmezői és a züllöttség fenntartói nemegyszer ugyanazon személyek – ez egy csapásra világossá vált Marcus számára is, amint átléptük a Golden Rule küszöbét ezen a szombat délutánon. Úgyszólván azonnal egy módfelett jól öltözött, pohos, középkorú úriemberbe botlottunk, aki arcát eltakarva sietett ki a mulatóból, és az út szélén rá várakozó fényűző fogatba vetette magát. Mögötte fiatal fiú sétált kifelé, jellegzetes éjszakai pillangónak öltözve, és rendkívül elégedett arccal számolgatta a pénzét. Utána kiáltott a férfinak, a szokásos falzetthangon, amely olyannyira fülsértő és zavaró az ilyesmihez nem szokottak számára, aztán táncos léptekkel elsétált mellettünk, minden mozdulatával egész éjszakás szórakozást ígérve, amennyiben őrá esne választásunk a széles kínálatból. Marcus elfordult, és a mennyezetre bámult, én viszont megmondtam a fiúnak, hogy nem ügyfelek vagyunk, hanem Whiskys Ann-nel szeretnénk beszélni.

– Áh – húzta a szót a fiú lustán, természetes hanghordozásába visszaesve –, már megint a zsaruk... Ann! – kiáltotta, és beljebb húzódott a szuterén-helyiségbe, ahonnan hisztérikus kacaj csapott elő. – Jött még néhány úriember a gyilkosság miatt!

A fiú nyomában mi is aláereszkedtünk a jókora helyiségbe, mely egykor hivalkodó, mára meglehetősen megrogyott bútorokkal volt berendezve. A hideg, dohos szagú padlót viharvert perzsaszőnyeg takarta. A szőnyegen félmeztelen, harmincas férfi guggolt kacagva, összegörnyedt testén még lengébben öltözött fiúcskák szökdeltek át.

– Bakugrás... – mormolta idegesen Marcus. – Parkhurstöt is valami effélébe rángatták bele, amikor itt járt, nem igaz?

– Az Hattie Adamnél történt, a Tenderloinban – helyesbítettem. – Itt nem töltött sok időt Parkhurst, csak addig maradt, amíg megbizonyosodott róla, milyen hely ez valójában.

A hátsó szobák felől Whiskys Ann imbolygott felénk, vastagon kifestve, szemlátomást kapatosan. Nőiségének virágkora – ha ugyan volt valaha ilyen – a régmúlt időkre eshetett. Könnyű, rózsaszín ruhája olyan magasan záródott csontos mellkasán, hogy nehéz lett volna megállapítani, nő-e egyáltalán ez a teremtés. Arcán az a csüggetegen bosszús kifejezés ült, amellyel az ilyen rossz hírű helyek gazdái általában fogadni szokták a törvény és rend zaklatásait.

– Nem tudom, mit akarnak tőlem, fiúk – morgott alkohol- és füstmarta, reszelős hangon. – Két körzeti főjaninak fizetek öt-öt kilót havonkint, hogy békét hagyjanak, több lóvém nincs, és kész. A gyilkosságról pedig mindent elmondtam annak a detektívnek, amit csak tudtam...

– Nagyon jó – villantotta fel Marcus a jelvényét, és már húzta is Annt maga után a bejárat felé –, mert akkor szépen együtt van minden a fejében, még nem felejtette el. Ne aggódjon, csak beszélgetni akarunk.

Whiskys Ann annak hallatán megenyhült kissé, hogy nem a pénzére ácsingózunk, és készségesen elmondta Fatima történetét, aki eredetileg az Ali ibn-Ghazi nevet viselte. Tizennégy esztendős szír fiú volt, alig egy éve érkezett a családjával Amerikába. Az anyja néhány hétre rá meghalt valami fertőző betegségben, amelyet a Washington Market melletti szír gettóban szedett össze. Apja kétkezi munkás volt, teljesen tanulatlan és képzetlen, így nem talált munkát, és hamarosan koldulásra adta a fejét. Gyerekeit is beállította a pénzkeresetbe abban a reményben, hogy megindítják a járókelőket, és így történt, hogy amikor Ali éppen a Golden Rule közelében koldult, Whiskys Ann szemet vetett rá. A finom vonású, szép közel-keleti fiút, Ann szavai szerint, „az isten is a Golden Rule-nak teremtette”. A tulajdonosnő hamar „megegyezett” az apával, amely megegyezést igazság szerint inkább adásvételi szerződésnek, sőt akár rabszolga-kereskedésnek lehetne nevezni. Így született meg „Fatima”. Az abszurd név hallatán elfogott az ingerült utálat: miért kell fiatal fiúkra női neveket aggatni? Azok a felnőtt férfiak, akik kedvüket töltik rajtuk, ilyen ostoba skrupulusokat táplálnak azzal kapcsolatban, hogy kivel is szórakoznak? Vagy annyira groteszk módon perverzek, hogy ettől még inkább izgalomba jönnek? „Aranybánya volt az a lány” jelentette ki Ann, mire bennem ellenállhatatlan vágy ébredt, hogy pofon verjem, Marcus viszont higgadtan, szakszerűen folytatta a kihallgatást. Nem sok konkrétumot tudhattunk meg Aliról, és Ann elég ideges lett, amikor arra kértük, hogy láthassuk a szobát, amelyben a fiú dolgozott, és beszélhessünk azokkal a társaival, akik kedvelték.

– Nem hiszem, hogy sok ilyen volna – jegyezte meg közbevetőleg Marcus. – Nyilván elég nehéz eset volt.

– Fatima? – kapta fel a fejét Ann. – Hát, ha az volt, én nem tudtam róla. Persze, a kuncsaftoknak eljátszotta a bestiát... el se hinnék, mennyien imádják az ilyet... de sose okozott gondot, és a lányok mind nagyon kedvelték.

Meglepetten néztünk össze Marcusszal. Ez nem nagyon illett az áldozatok eddigi mintájába. Követtük Annt a mocskos, szűk folyosón, mely a hátsó traktusba vezetett, a leválasztott kamrákhoz. Marcus egy darabig rágódott a meghökkentő híren, de aztán bólintott, és odasúgta: – Az ember nyilván ügyel a modorára azokkal szemben, akiknek teljesen ki van szolgáltatva.

Várjuk csak ki, mit mond a többi lány. Márhogy fiú – tette hozzá, és bosszúsan rázogatta a fejét. – A nemjóját, még én is rákapok erre a beszédre!

Ám a Golden Rule többi alkalmazottja sem mondott semmi olyasmit, ami lényegében cáfolta volna a madám meggyőződését. A szűk folyosón állva sorra faggattuk a kamrácskákból kilépő, vastagon kifestett suhancokat (közben kénytelen-kelletlen kihallgatva a foglalt cellákból kiszűrődő obszcén nyögdécselést, röfögést és egyéb kéjsóvár hangokat), ám az Ali ibn-Ghazi-ról kialakuló kép nem tartalmazott semmi kirívó vagy erőszakos vonást. De nem volt idő elrágódni a zavarba ejtő értesüléseken, mivel erősen alkonyodott, és még kívülről is meg kellett vizsgálnunk az épületet. Megvártuk, amíg megürült az épület mögötti sikátorra néző kamra, amelyben Ali dolgozni szokott, és amikor a két alamuszi képű férfi és a kimerültnek látszó fiú eltűnt a folyosón, beléptünk, hősiesen dacolva a párás, fülledt, veríték-szagú levegővel, hogy ellenőrizzük Marcus elméletét a gyilkos módszeréről.

Itt legalább megtaláltuk, amit vártunk: a cellának volt egy nyitható, koszos kis ablaka, amely fölött négyemeletnyi puszta, sima téglafal emelkedett a tetőig. Mielőtt végképp besötétedett, még meg kellett néznünk a tetőt is, mindazonáltal amikor kiléptünk a kamrából, még megálltam megkérdezni a szomszéd szobában dolgozó, pillanatnyilag szabad fiút, hogy hány órakor távozott Ali a Golden Rule-ból a halála estéjén. A suhanc összevont szemöldökkel töprengett az olcsó, homályos üvegű tükörbe meredve.

– A keservét... ez mégiscsak fura – mondta fiatal korához nem illő, kemény, rideg hangon. – Most, hogy kérdik, hát nem is láttam elmenni! – Legyintett, és folytatta a szépítkezést. – Lehet, hogy éppen dolgoztam. Mégiscsak hétvége volt, ugye. Talán valamelyik lány látta.

Ám kifelé menet hiába tettük fel ugyanezt a kérdést jó néhány kipingált szépségnek, senki sem tudott válaszolni rá. Majdnem bizonyosak voltunk benne, hogy Ali a szobája ablakán át hagyta el a mulatót, mégpedig felfelé, a tető irányában. Kiszaladtunk, fel a földszinti előcsarnokig, aztán a szúrágta, mocskos lépcsőn feljebb, a tetőre vezető, fekete kátrányfoltos ajtóig. Sietségünket nemcsak a közelgő sötétség ösztönözte; tudtuk, hogy most pontosabban követjük gyilkosunk útját, mint eddig bármikor, és ez a tudat borzongató örömmel töltött el.

A tető olyan volt, mint bármelyik másik New Yorkban: itt-ott kémények, rengeteg madárpiszok, az emberi jelenlét jeleként rozzant kalyibák és elszórt üres palackok, csikkek. (Kora tavasz lévén még nem jelentek meg a rendszeres használat jelei, a székek, asztalok, függőágyak, melyek a nyári időszakot jellemezték.) Marcus szimatot fogott kopóként sietett az enyhén lejtős tető hátsó peremehez, és habozás nélkül kihajolt a sikátor fölé. Aztán ledobta a kabátját, ráhasalt, és úgy lesett lefelé, a tető pereme mögé. Széles vigyorral emelte fel a fejét.

– Ugyanazok a nyomok – mondta anélkül, hogy felém fordult volna. – Minden egybevág. És ez itt... – összehúzott szemmel bámult valamit, ami számomra láthatatlan maradt, aztán két ujjal ki is csípte a rengeteg kátrányfolt egyikéből. – Kötélrostok – jelentette ki. – Nyilván ahhoz a kéményhez rögzítette a kötelet – mutatott a tető elülső peremehez közelebb elhelyezkedő, négyszögletes téglatoronyra. – Jó hosszú kötele volt, és még egyéb mászófelszerelése is. Kell lennie egy táskájának, amiben hordozza őket. Ezt majd említenünk kell a további kérdezősködés során.

Az épületsor hosszan elnyúló tetőit szemlélve így feleltem: – Aligha ebben a lépcsőházban jött fel azzal a táskával. Annál sokkal ravaszabb.

– És jól ismeri a háztetőket – helyeselt Marcus. Feltápászkodott, zsebre tett néhány kötélrostot, és felkapta a kabátját. – Szerintem biztosra vehetjük, hogy sok időt töltött életében a tetőkön. Talán valami ilyesmi szakmája van.

Bólintottam. – Nem nagy feladat neki felmérni az összes épületet a háztömbben, és megállapítani, melyik lépcsőházban a legkisebb a forgalom. Nyilván ott jött fel.

– Ha egyáltalán lépcsőházat használt. Késő éjszaka volt, akár a falon is felmászhatott észrevétlenül.

Nyugat felé tekintve láttam, ahogy a Hudson folyón villózó vörös fények kihunynak, és éjfeketébe fordul a víz felszíne. Egy új gondolattól vezettetve kétszer is körbefordultam a sűrűsödő sötétben.

– A biztonság kedvéért... – mondtam.

Marcus rögtön értett. – Igaza van – felelte. – Ez itt az ő terepe. Bármilyen elmezavart olvas is ki Kreizler a tetemekből, idefent ő van otthon.

Sóhajtottam, és megborzongtam a folyóról érkező hideg szélben. – Otthon, bizony, mint az ördög a pokolban – mormoltam. Legnagyobb meglepetésemre a megjegyzésre válasz érkezett.

– Dehogy ördög, uram – szólt a vékony, riadt hangocska a lépcsőház mélyéről. – Inkább szent.

18. FEJEZET

– Ki az? – csattant fel Marcus, és óvatosan a hang felé indult. – Jöjjön elő, vagy letartóztatom a rendőri munka akadályozásáért!

– Ne, kérem! – esdekelt a hang, és a sötétből előoldalgott az egyik kifestett fiú. Nem emlékeztem rá odalentről. Arcán csúnyán el volt kenve a festék, és egy pokrócba burkolózott. – Én csak segíteni szeretnék – mondta patetikusan, idegesen hunyorogva barna szemével. Szédelegve konstatáltam, hogy alig lehet tízéves.

Megfogtam Marcus karját, és kissé hátrébb tessékeltem. – Jól van, értjük, hogy jót akarsz – biztattam a fiút. – Csak gyere ki ide, hadd lássunk! – A növekvő homályban is rögtön láttam, hogy a gyerek arca és takarója kormos, kátrányos. – Egész éjszaka itt kucorogtál? – kérdeztem.

A fiú bólintott. – Amióta csak megmondták. Nem lett volna szabad, hogy ez történjen! – fakadt sírva váratlanul.

– Mire gondolsz? Minek nem lett volna szabad...? A gyilkosságnak? – firtattam.

E szó hallatán a gyerek kicsiny kezeivel befogta a fülét, és kétségbeesetten rázta a fejét. – Azt hittük, hogy jó ember, Fatima azt mondta, hogy jó, és hogy minden rendben lesz!

Odaléptem hozzá, a vállára tettem a kezemet, és a két tetőt elválasztó alacsony falra ültettem. – Jól van, jól van – nyugtatgattam. – Most már nem történhet több baj.

– De hátha visszajön! – kiáltotta a gyerek.

– Kicsoda?

– Hát az az ember... Fatima szentje, aki el akarta vinni magával!

Lopva összenéztünk Marcussal. *Az az ember.* Tehát nem nő. – Figyelj csak – mondtam csöndesen a fiúnak –, legjobb volna, ha azzal kezdenéd, hogy megmondod a neved.

– Igen – szipogott az –, odalent úgy hívnak, hogy...

– Felejtsd el egy percre, hogyan hívnak odalent! – mondtam, és gyöngéden megrázogattam a vállát. – Azt mondd meg, mi volt a valódi neved!

A fiú tágra meresztett szemmel méregetett bennünket. Elég zavarba ejtő helyzet volt, meg kell vallanom, és semmi más nem jutott eszembe, mint hogy előhúzzam a zsebkendőmet, és törölgetni kezdjem az arcáról a festéket. Ez megtette a kellő hatást. – Joseph – motyogta a gyerek.

– Jól van, Joseph – mondtam pajtáskodóan. – Engem Moore-nak hívnak, ő pedig Isaacson detektívőrmester. Most pedig... elmondanád nekünk, ki ez a te szented?

– Á, nem az enyém – sietett a válasszal Joseph. – Fatimáé.

– Már hogy Ali ibn-Ghazié, ugye?

Gyorsan rábólintott. – Ali... izé, Fatima talán úgy két hete kezdte mondogatni, hogy találkozott egy szenttel. De nem olyan szenttel, amilyen a templomban van. Ez csak egy ember, aki kedves volt hozzá, és magához akarta venni Viszkis Anntől.

– Értem. Gondolom, te igazán jól ismerted Alit.

Megint bólintott. – Ő volt itt a legjobb barátom. Persze az összes lány szerette, de nekem igazi barátom volt.

Eddigre sikerült nagyjából megtisztogatnom Joseph arcát: kellemes, szép vonású fiúarc került elő a festék alól. – Úgy látszik, Ali mindenkivel jól kijött – jegyeztem meg. – Nyilván a kuncsaftokkal is.

– *Ezt* meg honnan veszi? – kiáltotta Joseph, és hadarni kezdett. – Fatima gyűlölte ezt a helyet! Mindig tettette magát Whiskys Ann-nek, hogy mennyire szereti, mert nem akart visszamenni az apjához. De igazából gyűlölte ezt a munkát, és ha kettesben volt egy ügyféllel, akkor... akkor nagyon be tudott dühödni. De, tudja, vannak olyan ügyfelek... – és itt szégyenkezve elfordult.

– Mondd csak nyugodtan, Joseph! – biztatta Marcus. – Értjük.

– Hát az úgy van... – fordult most felé a fiú –, hogy van olyan kuncsaft, aki *szereti,* ha az ember utálja, amit csinálnak vele. – Joseph a cipőjét bámulta. – Olyan is van, aki úgy többet fizet. Whiskys Ann mindig azt hitte, hogy Fatima a pénz miatt tetteti magát. Pedig tényleg utálta.

Gyomromba belehasított a fizikai undor és a részvét vad rohama. Marcus arcáról hasonló érzelmeket olvashattam le. Választ kaptunk hát korábbi kételyünkre.

– Ez az – suttogta Marcus. – Itt a gyűlölet és ellenállás... csak éppen leplezve. – Majd Joseph-hez fordult: – Sosem haragudtak meg az ügyfelek Fatimára?

– Egyszer vagy kétszer olyan is volt. De általában szerették, ahogy mondom.

Elhallgattunk egy percre, de aztán a Harmadik utcán végigrobogó magasvasút hangja felrezzentett töprengésemből. – Na és ez a szent... Joseph, ez nagyon fontos... láttad te valaha Fatima szentjét?

– Nem, uram.

– Találkozott Fatima valakivel a tetőn? – kérdezte Marcus. – Vagy láttál-e valaha valakit amolyan nagyobb táskafélével?

– Nem, uram – felelte kissé meghökkenve a gyerek. Aztán felderült az arca, és úgy mondta, mint aki a kedvünkben akar járni: – Az az ember többször is bejött aztán, hogy megismerkedett Fatimával, azt tudom. De azt mondta Fatimának, senkinek ne árulja el, hogy ki ő.

Marcus halványan elmosolyodott. – Tehát egy ügyfél.

– Sosem gondolkoztál rajta, melyik kuncsaft lehet az? – kérdeztem.

– Nem, uram. Fatima azt mondta, hogy ha jó leszek, és senkinek nem szólok róla, akkor talán engem is elvisz innen valamikor.

Megint átöleltem a fiú vállát, és végignéztem a tetőkön. – Nagyon reméljük, hogy erre soha nem kerül sor, Joseph – mondtam. A barna szempárból újra megindult a könnyek árja.

Több lényeges információt nem tartogatott a Golden Rule ezen az estén, sem pedig a háztömb egyéb lakói, akiket megkérdeztünk. Indulás előtt még kötelességemnek éreztem megkérdezni Joseph-et, nem szeretné-e elhagyni Whiskys Ann intézményét. Ez a gyerek igazán túl fiatal volt a prostitúcióhoz, még az ilyen házakban megszokott mérce szerint is, és azt gondoltam, rávehetném Kreizlert, hogy helyezze el az Intézetben. Hanem Joseph, aki három éves kora óta árva volt, már alaposan kitapasztalta az intézeteket, menhelyeket és nevelőszülőket (a kapualjakról és vasúti teherkocsikról nem beszélve), és teljesen hiába bizonygattam neki, hogy Kreizler intézete „nem olyan". Egész életében a Golden Rule volt az első hely, ahol nem verték, és eleget kapott enni – bármilyen visszataszító némber volt is Whiskys Ann, annyi mindenképpen az érdekében állt, hogy az alkalmazottai egészségesek és épek legyenek – és ez a tény többet jelentett Joseph-nek, mint az én intelmeim, hogy milyen ocsmány és veszedelmes ház ez. Ali ibn-Ghazi és az ő „szentje" csak még gyanakvóbbá tették az olyan férfiakkal szemben, akik a jobb élet ígéretével akarják elcsalni valahová.

Bármennyire elszomorított is, semmit sem tehettem Joseph döntése ellen. 1896-ban még nem volt lehetőség arra, hogy egy kormányzati ügynökség segítségével (amilyeneket az utóbbi időben alapítottak) karhatalommal távolíttassam el a szörnyű házból. Az amerikai társadalom akkor még nem ismerte fel (mint ahogy sokan a mai napig sem), hogy a gyerekek nem tehetők teljes mértékben felelőssé tetteikért és döntéseikért. Az amerikaiak többsége sosem látott a gyermekkorban olyan speciális fejlődési szakaszt, amely alapvetően különbözik a felnőttkortól, és egészen más törvények vonatkoznak rá. A gyerekeket egykor is, ma is alapjában véve kicsinyített felnőtteknek látják, és az 1896-os törvények szerint ha egy gyerek úgy döntött, hogy bűnös életre adja a fejét, hát az az ő dolga, csak rá tartozik. Nem volt hát más választásom, mint búcsút venni a megfélemlített, tízesztendős kölyöktől, és azon rágódni, vajon nem ő lesz-e a vérengző gyilkos következő áldozata, hiszen az éppenséggel az ilyen házakban kísért, mint a Golden Rule. Ám ekkor, az utolsó pillanatban eszembe ötlött valami, aminek segítségével egyrészt nagyobb biztonságban tudhatnám Joseph-et, másrészt hasznát vehetném a nyomozásban.

– Joseph – térdeltem le a gyerekhez a klub bejáratánál –, mondd, sok barátod van más ilyen házakban?

– Hogy sok-e? – töprengett el, szájához illesztve az ujját. – Lássuk csak... hát, van éppen *néhány.* Miért?

– Szeretném, ha továbbadnád nekik, amit most elmondok. Az az ember, aki Fatimát megölte, meggyilkolt más gyerekeket is. Olyanokat, akik efféle munkát végeznek. Többnyire fiúkat, bár talán nem kizárólag fiúkat. Az a legfontosabb, hogy ugyan nem tudjuk, miért, de a gyerekek mind a tietekhez hasonló házakban dolgoztak. Azért mondd el okvetlenül a barátaidnak, hogy ezentúl nagyon, de nagyon óvatosak legyenek az ügyfeleikkel!

Sürgető parancsomra Joseph kissé visszahőkölt, és riadtan nézett körbe az utcán. Elfutni azonban mégsem futott el. – Miért éppen ilyen házakban? – kérdezte.

– Mondtam már, ezt nem tudjuk. De lehet, hogy visszajön még, éppen ezért mindenkit figyelmeztetned kell, hogy tartsák nyitva a szemüket! Figyeljenek mindenkire, aki megharagszik azért, ha... – igyekeztem megfelelő szót találni – ha makrancoskodtok.

– Ha kényeskedünk? – kérdezte Joseph. – Mert Whiskys Ann úgy mondja. Hogy kényeskedés.

– Pontosan. Valószínűleg éppen ezért kapta el Fatimát is. Ne kérdezd, hogy miért, mert én sem tudom. De nagyon ügyelj! És, ami a legfontosabb: sose menj el senkivel, sehová! El ne hagyd semmiért a házat, akármilyen kedvesnek látszik is az ügyfél, akármilyen sok pénzt ígér is! És mondd el ezt a barátaidnak is! Rendben van?

– Hát... jól van, Mr. Moore – felelte lassan Joseph. – Hanem talán... talán visszajöhetnének olykor Isaacson detektívőrmester úrral, hogy ránk nézzenek. Azok a másik rendőrök, akik reggel voltak itt, nem nagyon törődtek velünk. Csak annyit mondtak, hogy senkinek ne beszéljünk Fatimáról.

– Jól van, rajta leszünk – feleltem, és a kabátomból tollat, papírt kotortam elő. – És ha bármikor el akarnál mondani valamit, amit fontosnak tartasz, akkor gyere el erre a címre nappal, vagy erre a másikra éjszaka. – Nem csak a főhadiszállásunk címét adtam meg, de a nagyanyám Washington téri házáét is, bár elgondolkoztam egy csöppet, ugyan, mit szólna az öreglány, ha ez a gyerek valóban betoppanna egyszer. Aztán elkértem tőle a Golden Rule telefonszámát. – És ne menj más rendőrökhöz! Nekünk mondd el, ha van valami! És azt se mondd el a többi rendőrnek, hogy itt jártunk!

– Ne aggódjon – vágta rá a gyerek –, magukon kívül sosem láttam még rendőrt, akivel beszélnék.

– Talán azért, mert nem is vagyok rendőr – mosolyodtam el.

A gyerek vigyorral válaszolt, és meglepetten éreztem, hogy valakire emlékeztet az arca. – Nem is látszik annak – mondta. Aztán összevonta a szemöldökét, és megkérdezte: – Szóval, miért akarják kideríteni, hogy ki ölte meg Fatimát?

Kezemet a fiúcska fejére tettem. – Meg akarjuk állítani. – Éppen ebben a pillanatban harsant fel Whiskys Ann reszelős hangja az előcsarnokban. Feléje intettem a fejemmel. – Most jobb, ha mégy. Ne felejtsd el, amit mondtam!

Joseph gyors, fiatalos mozgással tűnt el a mulató mélyén. Marcus mosolyogva nézett rám.

– Igazán ügyesen bánt vele. Sokat foglalkozott gyerekekkel?

– Volt olyan is – ütöttem el a kérdést. Nem akartam beszélni róla, Joseph szeme és mosolya mennyire felidézte bennem az öcsémet, hasonló korában.

Visszafelé úton alaposan meghánytuk-vetettük a dolgok pillanatnyi állását. Már bizonyosra vehettük, hogy az emberünk bejáratos a Golden Rule- és Paresis Hall-féle házakba, azon elmélkedtünk tehát, ki más járhat rendszeresen ilyen helyekre az ügyfeleken kívül. Eszünkbe ötlött, hogy akár riporter, szociológus is lehet, olyasféle, mint Jake Riis, aki a város sötét oldalait kutatja, és esetleg tébolyba hajszolta a bűn állandó közelsége, ám aztán eszünkbe jutott, hogy a gyermekprostitúcióról egyetlen újságban sem jelent meg sok leleplező írás, a homoszexuális gyermekprostitúcióról pedig végképp semmi. Maradtak hát a misszionáriusok és az egyéb egyházi alkalmazottak, és ez a kategória biztatóbbnak ígérkezett. Arra gondolván, amit Kreizler magyarázott a vallási téboly és a tömeggyilkosság összefüggéseiről, feltételeztem, hogy talán olyasvalakivel van dolgunk, aki Isten bosszúálló jobbkezének tekinti magát e földön. Kreizler ugyan azt mondta, hogy a vallási motivációt nem tartja valószínűnek, de akár tévedhetett is. A misszionáriusok és hasonlók igen gyakran járkálnak a tetőkön, amikor a szegényeket látogatják. Csakhogy az, amit Joseph mondott, végül mégiscsak eltérített bennünket ettől a gondolattól. Az a személy, aki megölte Ali ibn-Ghazit, rendszeresen járt a Golden Rule-ba, anélkül, hogy ez bárkinek is feltűnt volna. Egy népnevelő szándékú Isten-harcosa bizonyosan nem marad ilyen észrevétlen.

– Bárki és bármi legyen is ez az alak, annyit biztosan tudunk, hogy *képes* feltűnés nélkül közlekedni ezekben a házakban – szögezte le Marcus a főhadiszálláshoz közeledve. – Legalábbis úgy néz ki, mintha oda való volna.

– Igaz – feleltem. – Azaz megint csak az ügyfeleknél kötünk ki, vagyis úgyszólván akárki lehet.

– Talán van valami a bosszúálló ügyfélről szóló elméletében. Ha nem is átutazó az illető, az talán igaz lehet, hogy túl sokszor vágták át.

– Nem is tudom. Láttam már elég olyan embert, akit kiraboltak a szajhák. A lelket is ki tudnák püfölni belőlük, de hogy olyan csonkításokra vetemednének, amilyeneket láttunk? Annak az embernek *muszáj* őrültnek lennie.

– Akkor viszont valamelyik Hasfelmetsző-elmélethez kell visszatérnünk. Talán valami agysorvasztó betegsége van, amit egy olyan helyen kaphatott, mint a Golden Rule vagy a Hall.

– Nem – szögeztem le határozottan, széles gesztussal szétterjesztve magam előtt a két kezemet, igyekezvén rendet teremteni a gondolataim közt. – Az volt az egyetlen állandó kikötés, amihez végig ragaszkodtunk, hogy az emberünk épelméjű. Nem rúghatjuk fel egyszerre!

Marcus hallgatott egy darabig, aztán nagyon óvatosan megkérdezte: – John... gondolom, maga is elgondolkozott már azon, mi van, ha Kreizler valamelyik alapvető feltételezése tévesnek bizonyul?

Mély sóhajjal feleltem: – El bizony.

– És mi a válasza?

– Ha téved, akkor kudarcot vallunk.

– És ennyivel be is éri?

Ekkor értünk a Tizenegyedik utca és a Broadway sarkára. Mindenfelé hétvégi víg forgataggal tömött fogatok, villamoskocsik robogtak. Marcus kérdése szinte a levegőben lebegett a mozgalmas utcakép felett, és egy pillanatra nagyon távol éreztem magam a város normális életétől, és súlyosan nehezedett rám a közeljövő. Valóban, mire is vezet minden hátborzongató eredményünk, ha alapvető feltételezéseink tévesnek bizonyulnak?

– Sötét, bizonytalan úton járunk, Marcus – feleltem végül halkan. – Csakhogy nincs számunkra más út.

19. FEJEZET

Akkor éjjel hófúvások voltak, és a húsvét reggel könnyű fehér takaró alatt találta a várost. Reggel kilencre még öt fok sem volt (később feljebb ment kissé a hőmérő higanya, de alig, és azt is csak rövid időre), és valóban nagyon erős volt a kísértés, hogy ágyban maradjak, az orromat se dugjam ki. Csakhogy Lucius Isaacson fontos és új értesüléseket ígért telefonon, úgyhogy, amikor megszólaltak a Grace Templom harangjai, és a főkötős hívek kezdtek összeverődni a templomkapu előtt, visszakecmeregtem a főhadiszállásra, amelyet alig hat órája hagytam el.

Lucius az előző este kifaggatta Ali ibn-Ghazi apját, akiből azonban szinte semmit nem sikerült kihúznia. Az idősebb Ghazi mereven elzárkózott az együttműködés elől, főként azt követően, hogy Lucius megmutatta a jelvényét. Lucius először azt gondolta, ez csak a nyomornegyedek lakóinak szokásos viselkedése a rendőrséggel szemben, ám később, amikor távozott a lakásból, a háziúr elmondta neki, hogy Ghazinak a délután folyamán látogatói akadtak – köztük két pap is. A csoport leírása egybevágott a Santorelliné által elmondottakkal, ám a háziúr hozzátette, hogy az egyik pap az Episzkopális Egyház jól felismerhető pecsétgyűrűjét viselte. Vagyis, bármilyen valószínűtlen is, mégis arra kell következtetnünk, hogy ebben az ügyben katolikusok és protestánsok valami okból együttműködnek. Hogy mi célból, annak megfejtésében a háziúr természetesen nem tudott segíteni, mivel azt sem tudta, hogy a két lelkész miről beszélt Ghazival, ám a fiú közvetlenül a távozásuk után tekintélyes lakbérhátralékot egyenlített ki, méghozzá teljes egészében és nagy címletekben. Lucius elmondta volna a híreket már előző este is, de a szír gettóból távoztában eszébe jutott, hogy beugorhatna a hullaházba, utánanézni, látta-e már a halottkém Ali tetemét, és ha igen, mi állt a hivatalos jelentésben. Itt csaknem három órán át várakoztatták, mielőtt közölték vele, hogy a tetemet már kiadták a temetésre, és a jelentés egyetlen példányát – a tetemnéző éjszakai ügyeletese biztosította Luciust, hogy ez szokatlanul rövid volt – továbbították Strong őrnagy irodájába.

Pontosan persze nem lehetett megmondani, min is ügyködik a két pap, a halottkém meg az őrnagy, vagy bárki más, akinek köze volt az ügyhöz, de annyit azért sejthettünk, hogy a legkevesebb a tények eltussolása, és a nyomozás lehetetlenné tétele. Egyre erősebbé vált mindnyájunkban az érzés, amely Georgio Santorelli meggyilkolásakor kezdett ébredezni: nagyobb feladattal van dolgunk, mint egyszerűen a gyilkos kézre kerítése.

E baljós, zaklató sejtelem ösztönzésére megegyeztünk, hogy legalábbis a következő néhány napban kettőzött tempóban dolgozunk. Isaacsonék újra és újra meglátogatták a színhelyeket, sorra vették a rossz hírű házakat, mindent tűvé tettek új nyomokért, napokon át igyekeztek új értesüléseket kihúzni mindenkiből, aki láthatott vagy hallhatott valami fontosat. És újra és újra beleütköztek abba a falba, amibe Ali ibn-Ghazi apjánál. Marcus példának okáért szerette volna sokkal komolyabban kihallgatni a Castle Garden-i éjjeliőrt, mint Ali halálának éjszakáján megtette, ám amikor elment az egykori erődhöz, azt hallotta, hogy az őr felmondta az állását, és a városból is elköltözött, nem tudni hová. Mindnyájan úgy véltük, jogos a feltételezés, hogy bárhová vándorolt is, nyilvánvalóan vele tartott azon impozáns bankjegykötegek egyike, amelyeket a két titokzatos pap osztogatott városszerte.

Kreizler, Sara meg én azon igyekeztünk mindezenközben, hogy minél világosabban megrajzoljuk képzeletbeli emberünk körvonalait. Ebben olyan személyekre támaszkodtunk, akik hasonló bűntényekkel voltak gyanúsíthatok. Sajnos, ilyenekben nem mutatkozott hiány, sőt, ahogy lassan javult az időjárás, számuk még szaporodott is. Az egyik incidens, igencsak meghökkentő módon, egész konkrétan az időjáráshoz volt köthető: Kreizlerrel vizsgálatokat végeztünk egy bizonyos William Scarlet ügyében, akit alig bírtak megakadályozni abban, hogy nyolcéves kislányát fejszével lemészárolja. A tébolyult ámokfutásnak a helyszínre siető rendőrjárőr lett a második célpontja, és a Harminckettedik utca meg a Madison sugárút környéke sokáig nem alhatott ezen az éjjelen. A kislány és a rendőr végül súlyosabb sérülés nélkül úszta meg az őrjöngést; Scarletet letartóztatták, aki semmi mást nem tudott mentségül vagy magyarázatul felhozni, mint hogy eszét vette az egész várost megrázkódtató, rettenetesen mennydörgő-villámló éji vihar. Kreizler érdekes módon nem talált kivetnivalót ebben a magyarázatban. Scarlet rajongva szerette gyermekét, és világéletében mélyen tisztelte a törvényt. Barátom ugyan

inkább arra gyanakodott, hogy Scarlet lelki fejlődésében lehetett valami rejtett, ám annál mélyrehatóbb kisiklás, de korántsem tartotta lehetetlennek azt sem, hogy valóban a fülsiketítő mennydörgés tette átmenetileg őrjöngővé. Bármelyik okot fogadjuk is el, az ilyen merőben átmeneti erőszakos téboly sokat nem jelenthetett az ügyünk szempontjából.

Másnap Kreizler Nicolo Garolo kivizsgálására vitte magával Sarát. A Park Row-n élő bevándorló csúnyán összeszurkálta sógornőjét és annak hároméves lányát, miután a gyermek, állítása szerint, azzal vádolta őt, hogy „bántani akarta". Laszlo szerint ilyen összefüggésben a „bántás" csakis szexuális zaklatást jelenthetett, ezenfelül érdekes volt az a tény is, hogy minden érintett bevándorló. Ám, mivel erre az ügyre családi körön belül került sor, mégsem bizonyult valóban használhatónak a mi szempontunkból, bár Garolo sógornőjével beszélgetve Sara érdekes vonásokat gyűjthetett képzeletbeli asszonyához.

Mindennek a tetejébe ott volt a rengeteg újság is, amelyeken napjában kétszer is átrágtuk magunkat, használható kis értesüléseket gyűjtögetve. Ez meglehetősen közvetett módszer egyébként, mivel a New York-i újságok a Castle Garden-i eset után sorra felhagytak azzal, hogy címlapon hozzák a fiúprostituált-gyilkosságok dolgát. Egy darabig tervezték egy lakossági testület alakítását, mely információkat szerezne és közvetítene a Városházától, ám ebből nem lett semmi. Az érdeklődés lángja az ibn-Ghazi-gyilkosság után a bevándorló gettók határain túl is fellobbant rövid időre, ám igen hamar (és korántsem véletlenül) kialudt, a napilapok csak az ország többi részéből hoztak híreket, különféle, más típusú gyilkosságokról. Türelmesen tanulmányoztuk őket, hátha innen is nyerhetünk elemeket elméleteink kidolgozásához.

Nem volt valami felemelő foglalatosság. New York teljes joggal viselte ugyan az erőszakos bűnözés centrumának megtisztelő címét – főként ami a kiskorúak ellen elkövetett gazságokat illeti –, hanem azért az Egyesült Államok többi része is megtette a magáét a bűnözési statisztikáért. Ott volt például az indianai csavargó, aki (éppen a tébolydából elbocsátva, állítólag gyógyult állapotban) elszegődött egy asszonyhoz a ház körüli teendők elvégzésére, ám aztán legyilkolta a gyermekeit. Vagy a tizenhárom esztendős washingtoni kislány, akit elvágott torokkal találtak a Rock Creek parkban, és égen-földön nem lelték okát, miért kellett meghalnia. Aztán a lelkész Salt Lake Cityben, aki nem kevesebb, mint hét kislányt gyilkolt le, és égetett el egy kályhában. Áttanulmányoztuk mindeme eseteket – és még mennyivel többet! Valóban, mindennap akadt legalább egy új bűneset, egy új bűnöző, akit összehasonlításképpen felhasználhattunk az alakuló portréhoz. Kétségtelen, a legtöbbjük valamilyen paroxizmus megjelenéséhez volt kapcsolható: alkohol vagy drog okozta őrjöngés, mely a kijózanodás pillanatában nyomtalanul eltörlődik, vagy átmeneti agyi működési zavarok (mint például az epileptikus roham bizonyos ritka típusa), melyek aztán maguktól alábbhagynak. Hébe-hóba azonban olyan esetek is akadtak, amelyek gondos előkészítésre engedtek következtetni, és ha nyilvánosságra kerültek a szakértői vizsgálatok vagy a kihallgatások jegyzőkönyvei, ezekből valóban értékelhető szempontokat nyerhettünk.

Még Kreizler alkalmazottai is hozzájárultak vizsgálódásainkhoz, mind közvetett, mind közvetlen módon. Leírtam már, milyen párhuzamokat vontam Mary Palmer személye és az ügyünk között. Ez irányú gondolataimat alaposan meghánytuk-vetettük, és némely vonatkozásuk fel is került a fekete táblára, bár anélkül, hogy Maryt magát megkérdeztük volna felőlük, mivel Kreizler ragaszkodott hozzá, hogy a lány a lehető legkevesebbet tudja meg ügyünkről. Cyrus viszont a maga részéről megkaparintotta a nekünk szánt olvasmányok tekintélyes hányadát, és szenvedélyesen elmerült a tanulmányozásukban. Tanácskozásainkon csak akkor ejtett szót, ha kérdezték, ám ilyenkor gyakorta lényeges pontokra világított rá. Egyszer például, már éjfélre járhatott, azon töprenkedtünk, ugyan milyen lehetett gyilkosunk testi-lelki állapota közvetlenül a tettek elkövetése után, és ekkor váratlanul szembesültünk a nyilvánvaló ténnyel, hogy egyikünk sem tört még más ember életére. Természetesen mindnyájan tudtuk, hogy olyan személy is van a szobában, aki ölt már, de egyikünknek sem volt mersze kikérni Cyrus szakértői véleményét. Egyikünknek sem – kivéve persze Kreizlert, aki minden teketória nélkül nekiszegezte a kérdést, a lehető legegyszerűbb és legegyenesebb formában. Cyrus hasonlóképpen válaszolt, és kijelentette, hogy gyilkos tette után tökéletesen képtelen lett volna akár józan, tervszerű gondolkodásra, akár jelentősebb fizikai erőkifejtésre. Állítását, legnagyobb elképedésünkre Cesare Lombroso néhány igen érdekes gondolatával világította meg (ez az az olasz lélektani gondolkodó, akit sokan a modern kriminológia atyjának tekintenek).

Lombroso elmélete feltételezi, hogy az emberi lények bizonyos hányada az úgynevezett „bűnözőtípusba" tartozik (ami lényegében véve a vad, ősemberi állapotba való visszaesést jelenti), Cyrus azonban annak fényében nem találta ezt az elméletet kielégítőnek, amit az utóbbi időben a bűntettek számtalan lehetséges motivációjáról olvasott. A saját maga esetét is ellenpéldaként értelmezte. Dr. H. H. Holmes, a sorozatgyilkos viszont, aki ez idő tájt siralomházban ült Philadelphiában, érdekes módon éppen ilyen lombrosói típusnak tartotta magát, amint azt a pere tárgyalásai során kifejtette. Érvelése szerint tettei mentális, morális és fizikai degenerációs folyamatok következményeképpen történtek meg, így aztán az ő személyes, törvény előtti felelősségéről szó sem eshet. Mindeme okoskodásokkal nem sokra vitte a törvényszék előtt, és miután más hasonlókkal egybevetve alaposan megvizsgáltuk az ő esetét, arra a következtetésre jutottunk, hogy a mi gyilkosunk viselkedése sem magyarázható jobban az evolúció létráján való visszaeséssel, mint Holmesé. Ellenérvünk igen egyszerű volt: mindkét eset hátterében túlságosan is fejlett intelligencia működött.

Aztán egy szép napon Stevie Taggert fuvarozott el a Brooklyn hídhoz, találkozóra az Isaacson fivérekkel. Stevie továbbra is intézte az „ügyeimet", amelyekről Kreizler nem szerezhetett tudomást, és a közös titkolózás olyan közel hozott bennünket egymáshoz, hogy négyszemközt tökéletesen őszintén beszélhettünk. Fülünkbe jutott, hogy két kislány a Brooklyn híd Rose utcai pillére alatt játszadozva használaton kívüli vasúti kocsira talált, melynek teherrészlegében egy emberi koponya, kar és kéz rothadozott. Stílus tekintetében ez a lelet nem illett a mintánkba, ám a vagon egy híd alatt állt, és az emberünk tudvalévőleg vonzódik a vízhez és vízközeli építményekhez. Ámde, mint kitűnt, a talált részek felnőtt ember testéhez tartoztak, akinek személyazonosságát nem sikerült felderíteni. Marcus sem akadt a kocsin és környékén olyan ujjnyomokra, melyek illettek volna a gyilkosunkéhoz, így aztán Lucius meg ő nyugodtan ráhagyták az esetet a város alkalmazásában álló halottkémre. A felesleges faggatózások elkerülése végett távoztam a fiákerrel, még mielőtt a hivatalos emberek megérkeztek volna. Hazafelé úton Stevie a következő kérdést szegezte nekem:

– Mr. Moore... uram... az az ember, akit keresnek, tudja... Azt hallottam dr. Kreizlertől, hogy egyik halott fiút sem... khm, uram, tetszik tudni... hogy nem „gyalázta meg" őket. Igaz ez?

– Úgy van, Stevie. Miért kérdezed?

– Csak éppen elgondolkodtam, uram. Akkor ez azt jelenti, hogy nem is ferde hajlamú?

Elképesztett ez az egyenes szókimondás. Az embernek néha emlékeztetnie kellett magát, hogy Stevie mindössze tizenkét esztendős. – Nem, emiatt még nem vehetünk mérget rá, hogy... hogy nem ferde hajlamú. De arra sincsen garancia, hogy az, hiába, hogy az áldozatai... hm... olyan szakmát űznek, amilyet.

– Az is lehet talán, hogy gyűlöli a ferdéket?

– Bizony, ebben lehet valami.

A Houston utca forgalmában vergődve Stevie tovább rágódott a gondolatain, szemlátomást ügyet sem vetve a szajhák, ópiumszívók, házalók és koldusok köröttünk kavargó tömegére. – Arra gondoltam, Mr. Moore, hogy talán mégiscsak ferde, de közben utálja is a ferdéket. Tudja, mint az az őr, aki annyi bajt csinált nekem odaki', a Randalls-szigeten.

– Nem egészen értem – ismertem be.

– Nahát, tudja, amikor bíróság elé állítottak azért, mert bevertem a pasas fejét. Mind csak azt hajtogatták, hogy én vagyok hibbant, mert hogyan lehetne a pasas ferde, amikor felesége meg gyereke meg mije van. Meg ha rajtakapta ott a Menedékben a fiúkat valami ilyesmin, hát azok megnézhették magukat. Az ám, de azt ne tessék hinni, hogy én voltam az első, akivel közben megpróbálkozott! De nem ám! Úgyhogy azt gondolom, hogy talán azért volt annyira aljas, mert... mert úgy igazán, a szíve mélyén nem akarta tudni, hogy ki is ő. Érti, Mr. Moore?

Meglepő talán, de értettem. A főhadiszálláson rengeteget töprengtünk gyilkosunk szexuális beállítottságán, és tudtuk, hogy munkánk során még több hasonló töprengés vár ránk, ám Stevie egyetlen kijelentésével szinte pontosan megfogalmazta jelenlegi álláspontunkat.

Kis csapatunk minden egyes tagja lázasan jártatta az eszét éjjel-nappal, szorgalmasan gyártva elméletet elméletre, hogy előrevigyük a nyomozást, ám

– amint az várható is volt – Kreizlernek egyikünk sem léphetett a nyomába. Oly megfeszítetten, olyan őrült elszánással és kitartással dolgozott, hogy komolyan aggódnom kellett testi és lelki egészségéért. Egyszer, amikor teljes huszonnégy órát töltött az íróasztalánál egy halom naptár és a gyilkosságok dátumait felsoroló nagy ív papír társaságában (január 1., február 2., március 3., április 3.), azon igyekezve, hogy megfejtse, milyen időrend szerint gyilkol az emberünk, olyannyira sápadtan és kimerülten találtam, hogy azonnal elrendeltem Cyrus-nak, vigye haza, és legyen rá gondja, hogy kipihenje magát. Nem felejtettem el Sara megjegyzését, mely szerint Kreizlernek személyes szívügye a munkánk, s bár nagyon szerettem volna megkérni, hogy gondolatát fejtse ki jobban, mégis tartottam tőle, hogy egy ilyen beszélgetés hatására csak még inkább spekulálni kezdenék személyes kapcsolatukról, pedig ahhoz egyrészt semmi közöm nincs, másrészt még az ügyünket sem mozdítaná előre.

A beszélgetésre mégiscsak sor került azon a reggelen, amikor Kreizler éjszakai munkából érkezett az Intézetből – gondjai akadtak egy új pácienssel és a szüleivel –, s azonmód, minden szünet nélkül nekiült a következő feladatnak: vizsgálatot kellett végeznie ama férfi elmebeli épségéről, aki házilag készült oltárán feldarabolta a feleségét. Ekkoriban kezdett adatokat gyűjteni egy új elméletéhez, mely szerint az általunk vizsgált gyilkosságokat valamilyen bizarr szertartás keretében követte el a tettes. Gyilkosunk e szertartás során különös, de igen szigorúan megszabott, rituális cselekvéseket vitt véghez, hogy lelki megkönnyebbüléshez jusson – módszerét talán az őrült derviseséhez hasonlíthatnám. Kreizler feltevése számos tényen nyugodott: a fiúkat mind megfojtották a csonkítás előtt, ami a gyilkosnak lehetővé tette, hogy teljes mértékig uralja a további történéseket, amíg végigjátssza a szertartását; a csonkítások továbbá nagyon is következetes mintát mutattak, melynek központi vonása a szemek eltávolítása volt; végezetül pedig minden gyilkosságra víz közelében került sor, méghozzá olyan építményen, amelynek szintén köze van a vízhez. Ismeretesek más olyan gyilkosok is, akik tetteiket személyes szertartás keretében hajtják végre, ezért Kreizler arra a meggyőződésre jutott, hogy ha elég ilyen személlyel beszélgethet, jobban megérthetné, hogyan is kell értelmezni azokat az üzeneteket, amelyek valószínűleg magukba a csonkításokba vannak kódolva. Ez a fajta munka azonban még az olyan rutinos pszichiáter idegeit is kikezdi, mint Kreizler, aki pedig enélkül is a súlyos kimerültség állapotába hajszolta magát. A kilátások nem voltak éppen rózsásak.

A mondott reggelen Sara meg én éppen megérkeztünk a Broadway 808-ba, amikor Laszlo távozott. Véletlenül megpillantottuk, hogy kis híján eszméletét vesztette, miközben a kocsijába kecmergett. Azonnal ammóniákot szagolt, és nevetéssel próbálta elütni a dolgot, de Cyrus elárulta, hogy már két napja nem aludt.

– Megöli magát, ha így folytatja – ingatta a fejét Sara, ahogy a fiáker elrobogott, és beszálltunk a liftbe. – A tények és bizonyítékok hiányát erőfeszítéssel akarja pótolni. Mintha bizony kikényszeríthetné a rejtély megoldását!

– Mindig is ilyen volt – feleltem fejcsóválva. – Már kölyökkorunkban is mindig *dolgozott* valamin, méghozzá halálos komolysággal. Akkoriban ez egészen mulatságos tudott lenni.

– Most viszont már nem gyerek, és meg kellene tanulnia vigyázni magára! – felelte Sara a maga kemény stílusában, aztán egészen más hangon, a tekintetemet kerülve, tettetett közömbösséggel vetette fel: – Sosem volt nő az életében, John?

– Hát, ott volna a nővére, ugye – köntörfalaztam, pontosan tudva, hogy Sara nem erre kíváncsi. – Nagyon közel álltak egymáshoz, de a lány már férjhez ment, mégpedig Angliába, valami báróféléhez, ha jól tudom.

Sara megőrizte szenvtelenségét, gyanúm szerint nem kis erőfeszítés árán. – De semmi más nő... semmi gyöngéd szálak?

– Á! Nos, hát igen, ott volt Frances Blake. A Harvardon ismerte meg, és néhány éven át úgy nézett ki, hogy házasság is lehet a dologból. Én ugyan másként láttam az egészet. Szerintem rémes hárpia volt. Laszlót a jelek szerint valahogy mégis elbűvölte.

Sara arcán a lehető leggézengúzabb mosolya jelent meg, az a fajta, amely alig láthatóan fodrozta meg a felsőajkát. – Hát, talán emlékeztette valakire.

– *Engem* leginkább egy hárpiára emlékeztetett. Mondja csak Sara, azt hogy értette, hogy Kreizlernek személyes szívügye ez a munka? Pontosan hogyan személyes?

– Magam sem tudom igazán, John. – Beléptünk a főhadiszállásra, és a két Isaacsont vérre menő vitában találtuk holmi bizonyítékok felett. – De annyit bizonyosan mondhatok... – folytatta Sara suttogva, annak jeleként, hogy ez a beszélgetés senki másra nem tartozik –, hogy nem csak a szakmai becsületéről meg a tudományos kíváncsiságáról van itt szó. Annál mélyebb dolog ez, és furcsább. Nagyon bonyolult ember ez a maga Kreizler barátja.

Ezzel a konyha felé vette az irányt, hogy teát készítsen, én pedig a következő pillanatban már nyakig voltam a fivérek vitájában.

Április nagy része hasonló módon telt el. Az idő lassan melegedett, az információ lassan, ám annál állhatatosabban csordogált. Egyre több kérdés merült fel bennünk egymást illetően is, ám ezeket nem tettük fel nyíltan. Ilyesmivel majd később foglalkozunk, mondogattam magamban, annál sokkal fontosabb most a munka, hiszen életek forognak kockán, ki tudja, mennyi emberélet. Összpontosítás, ez a jelszó, összpontosítás és felkészülés, készséges nyitottság mindenre, amit megtudhatunk az üldözött gonosztevő elméjéről. Azután, hogy két áldozatát is láttam már, meglehetős önbizalommal foglalhattam el ezt az álláspontot, érezve, hogy azoknál rosszabb nemigen következhet.

A hónap végén mindazonáltal borzalmas meglepetés várt ránk; a borzalom ezúttal nem vérből, hanem szavakból született, de a maga különös módján legalább olyan iszonyatos volt, mint bármi, amit addig láttunk.

20. FEJEZET

Különösen kellemes csütörtök este volt. Az íróasztalomnál ültem, és egy bizonyos Henry B. Bastian történetét olvastam a *Timesban.* Mr. Bastian, Rock Island-i lakos (Illinois állam) néhány nappal azelőtt legyilkolt három fiút, akik a gazdaságában dolgoztak, testüket felaprította, és megetette a disznóival. (Szomszédai elképzelni sem bírták, miféle okok indíthatták e hihetetlenül ocsmány tettre, maga Bastian pedig végzett magával, amikor megjelent házánál a helyi rendőrség, hogy letartóztassa. Így aztán semmi esély nem maradt a motiváció felderítésére vagy tanulmányozására.) Sara, ha egyre ritkábban is, meg-megjelent a Mulberry utcában, Marcus Isaacson úgyszintén. Ő főként a hivatalos munkaidőn kívül nézett be a rendőrkapitányságra, hogy zavartalanul kutathasson az antropometriai adattárban. Nem adta még fel a reményt, hogy gyilkosunknak talán mégis van valamelyes bűnözői múltja. Lucius és Kreizler eltöltöttek egy fél napot a Ward-szigeti tébolydában, hogy tanulmányozzák a többszörös személyiségeket és a féloldali agyfunkciós rendellenességeket, hátha valamelyik zavar feltételezhető volna az emberünknél.

Kreizler – igen finoman szólván – nem adott nagy esélyt ezeknek az eshetőségeknek, mivel a személyiséghasadásban szenvedő páciensek (eredjen a zavar akár lelki, akár fizikai traumából) általában nem képesek olyan mindenre kiterjedő, precíz tervezésre, mint a gyilkosunk. Elve volt azonban, hogy a legvalószínűbb elméletet is végig kell vinni. Másfelől pedig őszintén élvezte a kiruccanásokat Luciusszal, mivel ilyenkor lehetősége nyílt felbecsülhetetlen orvosi tudásának megosztására, és cserébe hasonlóan értékes leckéket kaphatott a kriminalisztika területéről. Hat órakor telefonált rám, hogy végeztek a vizsgálattal, és nem is lepett meg igazán, hogy a hangjában sokkal több élet és lelkesedés csengett, mint az utóbbi időkben bármikor. Hasonló elánnal helyeseltem, amikor azt javasolta, hogy jöjjünk össze Brübacher borozójában a Union téren, igyunk egyet, és vessük egybe a napi munkánk eredményeit.

Szántam még vagy fél órát az esti lapokra, aztán írtam egy üzenetet Sarának és Marcusnak, hogy jöjjenek utánunk Brübacherhez. A cédulát az ajtóra tűztem, kikaptam egy sétapálcát Carcano márki elegáns esernyőtartójából, és nekiindultam a langyos estének, az olyan ember felszabadult derűjével, aki egész munkanapját vérben, csonkításban és gyilkosságban gázolva töltötte. A Broadwayen ünnepi hangulat honolt, a boltok – csütörtök este lévén – még e kései órán is nyitva voltak. A sötétség még nem állt be, ám McCreery üzlete egyelőre a téli rendszer szerint volt kivilágítva; a nagy kirakatok szinte jelzőtüzekként lobogtak a tolongó tömeg elébe a megvásárolható paradicsom ígéretével. Az esti istentisztelet már véget ért a Grace templomban, de a

gyülekezet néhány tagja még ott ácsorgott a kapu előtt. Könnyű öltözékük arról tanúskodott, hogy végre valahára visszavonhatatlanul elérkezett a rég várt tavasz. Botommal a járdára koppintva határozottan észak felé kanyarodtam azzal az elhatározással, hogy legalább néhány percre visszatérek az élők világába. A hely, ahová tartottam, az elképzelhető legjobb választás volt erre a célra.

Brübacher papa tőrőlmetszett *gemütlich* vendéglős volt, rajongott a törzsvendégekért, és egész New York legkitűnőbb sörös- és borospincéjét tartotta fenn. Vendéglője a Union tér keleti oldalán volt; a teraszáról pompásan el lehetett nézdegélni a parkban sétálókat és a Tizennegyedik utca nyugati végén túl a lefelé ballagó napot. Ám nem ez volt a legfőbb oka annak, hogy a hozzám hasonló sportemberek szívesen jártak el Brübacherhez. Amikor az első villamosok megjelentek a Broadwayn, egy ismeretlen masiniszta a fejébe vette, hogy a Union teret megkerülő, kígyószerűen kacskaringózó szakaszon a lehető legnagyobb sebességgel kell végigrobogni, mert különben a kocsi leszakad a felsővezetékről. Az elméletet – minden ellenőrzés vagy ellenpróba nélkül – azonnal átvette az összes többi vezető, aki ezen a vonalon közlekedett, így aztán a Broadway park menti szakasza hamarosan elnyerte a „Halálkanyar" becenevet, mivel errefelé felettébb nagy veszélyben volt a gyanútlan járókelők és kocsisok testi épsége, sőt élete. Brübacher teraszáról nagyszerűen meg lehetett figyelni a veszedelmes pályaszakasz mozgalmas életét, és langyos délutánokon, estéken szokássá vált fogadásokat is kötni a borozgató törzsvendégek közt, hogy a következő pokoli masina vajon okoz-e balesetet. A tétek olykor egészen magasak voltak, s bár a nyertes bűntudattal fizetett nyereségéért, ez még senkit sem tartott vissza a játékban való részvételtől. A balesetek – s ennek következtében a fogadások – oly tömegessé váltak, hogy a Brübacher-vendéglő elnyerte a „Síremlék" gúnynevet, és nem volt magára valamit adó sportember, aki legalább egyszer el ne nézett volna ide.

Átkeltem a Tizennegyedik utcán a Union tértől nyugatra található járdasziget felé, amelyen Washington tábornok nagyszerű lovasszobra, Henry K. Brown műve áll. Idáig hallottam Brübacher papa barlangjából a megszokott kiáltásokat: „Húsz dollárt teszek rá, hogy az idős hölgy nem ússza meg", „Az a fickó féllábú, nem adok rá egy centet sem!" A szerencsejáték lázában megszaporáztam lépteimet, átugrottam a terasz borostyánnal benőtt vaskorlátján, és letelepedtem néhány régi cimborám közé. Rendeltem egy liter bársonyos, barna Würzburgert, melynek habja olyan sűrű, akár a tejszínhab, megöleltem a jó öreg Brübachert, aztán belevetettem magam a fogadásokba.

Mire hét órakor megérkezett Kreizler és Lucius Isaacson, a barátaimmal két olyan esetet is megfigyelhettünk, melynek során a villamos csaknem elütött egy-egy gyerekkocsis dadát, egy másik villamoskocsi pedig alaposan végighorzsolt egy igen fényűző Landauert. Parázs vita robbant ki afelett, vajon ez utóbbi alkalom valódi karambolnak tekinthető-e, úgyhogy nem is bántam, hogy elhúzódhatom Luciusszal és Kreizlerrel a terasz egy csöndesebb sarkába, ahol is barátom egy palack Didesheimert rendelt. Csakhogy ők is éppen egy vita kellős közepén tartottak, amely – bár az agy különböző részeiről és funkcióiról szólt – nem bizonyult sokkal szórakoztatóbbnak, mint az előbbi. A következő villamoskocsi közelgő moraja új fogadásokat ösztönzött, és én éppen azon voltam, hogy pénztárcám teljes tartalmát feltegyem egy mozgékonynak látszó gyümölcsárus megmenekülésére, amikor váratlanul szembetaláltam magam Marcusszal és Sarával.

Javasolni akartam, hogy fogadjanak ők is, mivel az árus taligája elég nehéznek látszott, úgyhogy az ügy izgalmasan döntetlenre állt, de ahogy jobban megnéztem őket, és ráeszméltem, milyen arcot vágnak – Marcusról szinte tébolyult zaklatottság rítt le, Saráról bénító sokkhatás –, tudtam már, hogy valami súlyos dolog történt, és azonnal elraktam a tárcámat.

– Mi az ördög bajuk van? – kiáltottam rájuk, és az asztalra csaptam a korsómat. – Jól van, Sara?

Alig láthatóan bólintott. Marcus fel-alá szaladgált, dúltan tördelve a kezét. – Telefon... – mormolta. – John, hol találok telefont?

– Odabent, rögtön az ajtónál. Mondja meg Brübachernek, hogy az én barátom, akkor...

Végig sem hallgatott, már rohant is. Kreizler és Lucius a vitát félbehagyva, tanácstalanul bámultak.

– Detektívőrmester úr – próbálta megállítani Marcust Kreizler. – Történt valami...

– Bocsásson meg, doktor úr, van itt valami, amit... majd Sara megmutatja. – Marcus besietett a vendéglő ajtaján, lekapta a készülékről a kicsiny, tölcséres hallgatót, és idegesen rángatta a villát. Brübacher meglepetten felfigyelt, de odabiccentettem neki, hogy hagyja Marcust. – Központ? Halló, központ? – kiáltotta Marcus, és dühödten toppantott jobb lábával. – Központ! Azonnal kössenek össze Torontóval! Igen, jól értette, Kanadával!

– Kanada? – visszhangozta Lucius tágra nyílt szemmel. – Jóságos Teremtőm... Alexander Macleod! Hiszen akkor... – Gyors pillantást vetett Sarára, mint aki csak most fogja fel, min ment át a lány, aztán odasietett a fivéréhez.

Odavezettem Sarát Kreizler asztalához. Táskájából végtelen lassú mozdulattal egy borítékot húzott elő.

– Ez tegnap érkezett Santorelliékhez – mondta száraz, gyötrődő hangon. – Santorelliné hozta be a rendőrkapitányságra ma reggel. Nem tudta elolvasni, segítséget kért. Senki nem akarta meghallgatni, de ő makacsul kitartott. Véletlenül ráakadtam, ahogy ott ült a bejárati lépcsőn. Lefordítottam neki a levelet. Legalábbis a nagy részét. – Átnyújtotta a papírt Laszlonak, aztán lehajtott fejjel folytatta: – Megtartani nem akarta a levelet, és mivel a kapitányságon senki más nem veheti hasznát, Theodore megkért, hogy hozzam el magának, doktor úr, hátha kezdhet vele valamit.

Lucius visszatért hozzánk. Visszafojtott lélegzettel figyeltük, ahogy Laszlo kibontotta a borítékot. Átfutotta az írást, a lélegzete alig hallhatóan meggyorsult, és bólintott egyet. – Úgy – szögezte le olyan hangon, mint aki éppen ezt várta. Mindnyájan helyet foglaltunk, és Kreizler minden bevezető nélkül, nagyon halkan felolvasta a következőket (átiratomban megőriztem az eredeti helyesírást):

Kedves jó Mrs. Santorelli,

Nem tudom, neme maga az aki a gonosz HAZUKSÁGOKAT terjeszti az újságokban vagy a rendőrség ál ezmögött és afirkászok nekik dolgoznak de aszt gyanittom, hogy maga, hát azért vegye tudomásul!

Vannak olyan mocskos hejek a világba például ahonnat a mocskos emmigránsok jönnek mint maga, ahol megeszik az emberhúst, mer nincs más és nem akamak éhennhalni. Személlyesen olvastam ezt és tudom, hogy igaz. Természetessen leginkáb gyereket szoknak enni, mivelhogy gyönge a húsuk és jó izü, főleg a kis gyerekek üllepe.

És aztán ide jönek ezek a szaros emberevök és tele van velük Amerika a szaros kis köjkeikkel még mocskosabbak mint valami Indiján!

Láttam a maga fiját február 18kán, ott parádézott fölalá, csupa hamu meg bécsirongy volt a képe. És akkor azt gondoltam hogy várok, és töpször is láttam, mielőtt még elhoztam volna ARRÓL A HELYRŐL. Tudtam, hogy meg kell ennem azt a pimasz kölyköt. Úgyhogy egyenesen a hídhoz mentünk és megkötöztem és kinyírtam. Kivettem a szemét meg a valagát is, egy hétig ettem roston sütve, hagymával és répával.

De nem basztam meg, pedig megbaszhattam volna, szerette volna nagyon. Én ezt a fiút meg nem gyaláztam, ezt a sajtónak is tudnia kellene.

– Aláírás nincs – mondta Kreizler csaknem suttogva. – Érthető. – Hátradőlt, és az asztalon heverő írásra meredt.

– Uram Jézus! – hebegtem, hátráltam pár lépést, és magam is egy székre roskadtam.

– Egyértelműen ő az – kapta fel Lucius a papírt, hogy megvizsgálja. – Az újságok egyszer sem említették a... khm... a tompor dolgát. – Letette a lapot, és visszatért Marcushoz, aki még mindig Alexander Macleod nevét harsogta a telefonba.

Sara mereven bámult maga elé, majd a kezével hátranyúlt, széket keresve. Laszlo azonnal odatolt neki egyet.

– Mindent mégsem fordíthattam le annak a szerencsétlen asszonynak – mondta Sara alig hallhatóan. – Csak a lényegét mondtam el.

– Jól tette, Sara – mondta csillapító hangon Kreizler óvatosan a lány felé hajolva, nehogy bárki más meghallhassa a vendégek közül. – A gyilkos tud róla, hát neki is tudnia kell a gyilkosról és a gondolatairól, de a részletekre semmi szüksége. – Ezzel visszaült, és ujjával megkopogtatta a levelet. – Nos tehát, a vakszerencse nagy kincset játszott a kezünkre. Azt javaslom, éljünk vele.

– Éljünk vele? – hebegtem, még mindig sokkhatás alatt. – Laszlo, hát hogy mondhat...

Laszlo ügyet sem vetett rám, Luciushoz fordult. – Detektívőrmester úr, tudhatnám, kivel próbál a fivére kapcsolatba lépni?

– Alexander Macleoddal, Észak-Amerika legkiválóbb kézírásszakértőjével. Marcus diáktársa volt.

– Nagyszerű – vágta rá Kreizler. – Kezdetnek nem is találhatnánk jobbat. A kéziráselemzés jó kiindulópont lehet az általánosabb elemzéshez.

– Álljunk csak meg egy percre! – vetettem közbe, görcsösen igyekezve, hogy fel ne emeljem a hangomat az iszony és felháborodás rohamában. Ez a viselkedés érthetetlen volt számomra. – Most értesültünk róla, hogy ez a... ez a *személy* nemcsak megölte azt a gyereket, de *meg is ette,* legalábbis részben. Árulja el, úgy mégis, mi az ördögöt vár ezek után holmi nyomorult írásszakértőtől?

Sara rám nézett, miközben minden erejét megfeszítve igyekezett értelmezni a helyzetet. – Nem, John, higgye el, igazuk van. Iszonyatos dolog, tudom, de gondolkodjék el egy kicsit józanul!

– Úgy van, Moore – tette hozzá Kreizler. – Fojtogatóbbá vált a lidércnyomás, ez igaz, de gondolja csak el, hogy mennyivel fojtogatóbb lehet az emberünk számára! A levele azt mutatja, hogy kétségbeesése minden eddigit túlszárnyal. Könnyen lehet, hogy az önromboló emóciók legutolsó fázisába jutott...

– Micsoda? Bocsásson meg, Kreizler, *mit mond?* – A szívem vadul dörömbölt, suttogásra kényszerített hangom reszketett. – Továbbra is amellett erősködik, hogy az az alak épelméjű? Hogy azt akarja, hogy elfogjuk? Az isten szerelmére, hát *megeszi* az áldozatait!

– Ezt nem tudhatjuk – vetette közbe Marcus csöndesen, de annál határozottabban. A telefon mikrofonját befogva hajolt ki hozzánk az előtérből.

– Pontosan – szögezte le Kreizler. Felkelt, és odasietett hozzám, miközben Marcus újra kiabálni kezdett a telefonba. – Lehet, hogy eszik az áldozatai testéből, de az is lehet, hogy nem. Bizonyosak csak abban lehetünk, hogy *nekünk* ezt mondja. Pontosan tudja, milyen sokkoló kijelentés ez, és hogy a hatására minél jobban igyekszünk majd elkapni. Ez a cselekedet épelméjűségre vall. Ne feledje, amit eddig megállapítottunk. Ha őrült volna, akkor megölné őket, megfőzné, megenné a húst, és Isten tudja mi mindent művelne még, de szólni egyetlen szót sem szólna senkinek, a legkevésbé olyasvalakinek, akiről nyilvánvaló, hogy azonnal a hatósághoz fordul. – Barátom erősen megmarkolta a karomat. – Gondolja csak el, mit juttatott most a kezünkbe: nemcsak a kézírását, de információt is, rengeteg vadonatúj értesülést, amit már csak értelmezni kell!

Marcus ebben a pillanatban végre örömteli hangon kiáltotta: – Alexander! – Majd mosolyogva folytatta: – Igen, Marcus Isaacson vagyok New Yorkból. Nagyon sürgős ügyben kereslek, részletesen meg kell beszélnünk... – majd halkabbra fogta a hangját, és behúzódott a sarokba. Fivére is mellé lépett, igyekezvén követni a beszélgetést.

Jó negyedóráig tartott a telefonálás. A levél közben az asztalon hevert, ugyanolyan iszonyatosan és megközelíthetetlenül, mint a holttestek, melyeket a gyilkos Manhattan-szerte hagyott maga után. Sőt, egy szempontból talán még amazoknál is rettentőbb volt: bármilyen kísérteties valóságot hagyott is hátra a gyilkosunk, a személye a mi számunkra mindeddig csak összehordott vonások képzeletbeli halmaza volt: Most viszont meghallottuk a hangját – kétséget kizáróan csak az övé lehetett –, és ez egy csapásra megváltoztatott mindent. Az emberünk most már nem valaki volt, nem bárki. *Ő* maga volt az, az egyetlen elme, aki eltervezhette a bűntetteket, az egyetlen személy, aki ilyen szavakkal szólhatott. Végignéztem a teraszon kiáltozó, fogadásokat kötő vendégeken, aztán a járókelőkön odakint, és hirtelen átéreztem, hogy most már sokkal valószínűbben felismerném az emberünket, ha szembetalálnám magam vele. Furcsa, kísérteties érzés volt, szörnyen nehezemre esett megbékélni vele, ám ahogy küszködtem, már kezdtem érteni, hogy Kreizlernek igaza van. Bármilyen iszonyatos, bármilyen felháborító gondolatok vezérlik is a gyilkost, az írása nem holmi tébolyult zagyválás. Túlságosan összefüggő és értelmes ahhoz, bár hogy valójában mennyire is az, éppen csak elkezdtem sejteni.

Marcus végre letette a telefont, leült az asztalunkhoz, felkapta a levelet, és behatóan tanulmányozta vagy öt percen át. Végül helyeslően hümmögni kezdett, amire mindnyájan várakozóan felé fordultunk. Kreizler noteszt, tollat vett elő, készen rá, hogy bármi arra érdemeset lejegyezzen. A vendégek lármája időnként magasra csapott, ahogy egy-egy új fogadás vált esedékessé. Odakiáltottam nekik, hogy legyenek kicsit halkabban. Ilyen kérés bármikor máskor csak bosszús és megvető hurrogást váltott volna ki, de most a hangom talán elárult valamennyit a helyzet komolyságából, mert a cimboráim hajlottak a jó szóra. És ekkor a csodaszép, balzsamos tavaszi este hunyó fényei közt Marcus elkezdte az elemzést. Gyorsan, de nagyon tisztán és érthetően beszélt, izgalomtól száraz torokkal.

– A kéziráselemzésnek két fő területe van. Az első az igazságügyben hagyományos, hivatalos íráselemzés, amely szigorúan tudományos alapon, összehasonlító módszerekkel dolgozik, és fő célja az írás szerzőjének azonosítása. A másik területhez tartozó technikák inkább... hm... *spekulatívnak* nevezhetők. A többség ezeket nem tartja tudományosnak és a törvényszékek sem ismerik el. Mi azonban több nyomozásunk során is igen nagy hasznukat vettük. – Marcus a fivérére pillantott, az némán odabólintott neki. – Akkor hát... kezdjük az alapokkal!

Tartott egy kis szünetet, éppen csak akkorát, hogy rendeljen egy szép nagy pohár pilzenit, ki ne száradjon a torka, aztán így folytatta:

– Emberünk először is nyilvánvalóan férfi. Az írás dinamikája ezt kétségtelenné teszi. Egyértelműen iskolában tanulta a szépírást, mégpedig éveken át. Az Egyesült Államokban ilyen jellegű képzést legkorábban tizenöt évvel ezelőtt kaphatott. – Arcomra önkéntelenül kiült a meghökkenés, mire Marcus a következő magyarázatot adta: – A jelek kétséget kizáróan arra utalnak, hogy hosszas és alapos gyakorlata van a Palmer-féle szépírási rendszerben. A Palmer-rendszert 1880-ban vezették be, és hamarosan az ország összes elemi iskolája átvette. Ez maradt a domináns szépírás-oktatási módszer egészen tavalyig, amikor is keleten, és néhány nagyobb nyugati városban elkezdte kiszorítani a Zaner-Blosser-módszer. Ha pedig feltételezzük, hogy a gyilkosunk legkésőbb tizenöt esztendős korára elvégezte az elemi iskolát, akkor ma sem lehet idősebb harmincegy évesnél.

Érvelése igen meggyőzően hatott. Kreizler tolla serényen sercegett a jegyzetlapon; gyűltek az adatok a Broadway 808. alatt várakozó fekete tábla számára.

– Nos tehát – folytatta Marcus –, amennyiben adottnak vesszük, hogy az emberünk harminc körül járhat, és tizenöt évesen (vagy akár korábban) végezte el az iskolát, akkor legalább tizenöt éve volt még arra, hogy mind az írását, mind a személyiségét továbbfejlessze. Úgy látszik, ez korántsem volt kellemes időszak az életében. Vegyük csak például azt, hogy, amint már eddig is sejthettük, igazi mestere a tervezésnek és a félrevezetésnek. Tökéletesen tisztában van a helyesírás szabályaival, de elszántan igyekszik elhitetni velünk az ellenkezőjét. Nézzék csak: hej, köjök, hazukság és a többi, nézzék a központozást! Fejébe vette, hogy tanulatlannak tetteti magát, de nem sikerült következetesen végigvinnie a dolgot. A levél végén már a helyet, a kölyköt is helyesen írja.

– Óhatatlanul is arra gondol az ember, hogy a vége felé már sokkal inkább összpontosított a mondanivalójára, mint a játszmáira – mormolta Kreizler.

– Ahogy mondja, doktor úr – helyeselt Marcus. – így aztán visszaesik a maga természetes stílusába. A helyesírási hibák szándékosságát egyébként maga a kézírás is jelzi: a „hamisított” helyeken sokkal bizonytalanabb, tétovább. A t betűk áthúzása például korántsem olyan kemény és elszánt itt, mint a levél végén. És a nyelvhasználat is árulkodó: az elején műveletlen, paraszti beszédet imitál: „neme maga az”, „ahonnat”, s a többi, miközben a végén elsiklik egy olyan mondat felett, hogy „én ezt a fiút meg nem gyaláztam, ezt a sajtónak is tudnia kellene”. Nagyon következetlen! Még ha ellenőrizte is az írást elküldés előtt, szemlátomást nem vette észre. Mindez pedig arra utal, hogy bármilyen ügyesen és gondosan tervez is, valószínűleg túlbecsüli a saját okosságát.

Marcus húzott még egyet a pilzeniből, cigarettára gyújtott, és nyugodtabb, kimértebb tempóban folytatta: – Eddig még aránylag szilárd talajon mozogtunk. Mindez, amit eddig elmondtam, tiszta józan tudomány, a törvényszék előtt is megállná a helyét. Harminc körüli, jó elemi iskolába járt, nyilvánvalóan megpróbált félrevezetni bennünket. Ezt egyetlen bíró sem cáfolná. Hanem aztán kezdenek homályosabbá válni a dolgok. Tanúskodik-e az írás maga bizonyos jellemvonásokról? Az írásszakértők nem kis része esküszik rá, hogy a kézírás árulkodik az ember legalapvetőbb jellemvonásairól (s ez minden emberre igaz, nem csak a bűnözőkre). Ez az írás tartalmától teljesen függetlenül, csak az írásnak a fizikai folyamata által válik nyilvánvalóvá. Macleod sokat foglalkozott ezzel az elmélettel, és azt hiszem, nekünk is hasznunkra válhatnak a felismerései.

A teraszon fülsiketítő kiáltás harsant: – Krisztus ereje! Életemben nem láttam még hájpacnit *így* iszkolni! – Azon voltam, hogy odaszólok, legyenek halkabban, de a cimboráim szemlátomást átvállalták tőlem e feladatot.

– Itt vannak először is ezek a keményen lerántott végvonalak és ez az eltúlzott szögletesség a betűk nagy részénél. Ezek elkínzott emberre utalnak, aki

iszonyú belső feszültség alatt áll, és ezt sehogy nem tudja kiereszteni, csak dührohamokban. Nézzék csak, itt például, ezeket a görcsös, hadakozó mozdulatokat... az ilyenek állítólag fizikai erőszakra való hajlamot jelenthetnek, sőt talán még szadizmust is. Ennyit nyugodtan feltételezhetünk. Csakhogy bonyolultabb ám az ügy, mert vannak egészen más típusú elemek is. Az írás felső sávjában, avagy, ahogy mondani szokták, a „felső harmadában" könnyed kacskaringók, díszítések jelennek meg; ezek pedig általában képzelőerőre engednek következtetni. Az alsó zónákban viszont zavarosság figyelhető meg, nézzék, az f- vagy g-szerű betűk alsó hurkát milyen gyakran hurkolja rossz felé! Ugyan nem mindig, de önmagában az a tény is fontos, hogy ez újra és újra megtörténik, pedig az emberünk komoly szépírási képzést kapott, és minden egyéb dolgában olyannyira kiszámított és józan tervező.

– Nagyszerű – dicsérte Kreizler, de megfigyeltem, hogy ezúttal nem jegyzetelt. – Csakhogy, detektívőrmester úr, azon töprenkedem, hogy mindezeket a dolgokat, amelyeket most utóbb említett, nem lehetett-e volna magából az írás tartalmából, illetve a korábban bemutatott, tudományosabb típusú íráselemzés felismeréseiből kikövetkeztetni?

Marcus mosolyogva bólintott. – De, talán. Ebből is megérthetjük, miért nem fogadták még el tudományos módszerként a személyiségelemzés kézíráson alapuló módját. Jómagam azért említettem e megfigyeléseket, mert arra utalnak, hogy az írás képe és tartalma nagyobbára megfelel egymásnak, holott, ha hamisítvány volna, szembeszökő volna a kettő közötti hasadás. – Kreizler rábólintott a magyarázatra, de jegyzetelni nem jegyzetelt.

– Nos, ennyit a kézírásról – mondta Marcus, és elővette a szénporos fioláját. – Megvizsgálom a papír széleit, hátha találunk rajta ujjlenyomatot, amit összehasonlíthatunk a gyilkoséval.

Úgy is tett, Lucius pedig, aki a borítékot vetette alá beható vizsgálatnak, kijelentette: – A boríték semmi különöset nem árul el. A városházi régi postán adták fel, de valószínű, hogy az emberünk külön odautazott ezért. Amilyen óvatos, nyilván gondolt rá, hogy ellenőrizzük a bélyeget. Mindazonáltal emiatt még nem zárhatjuk ki a lehetőséget, hogy tényleg a Városháza környékén él.

Marcus a zsebéből egy sorozat ujjlenyomatfényképet halászott elő, és sorra összehasonlította őket a szénporfoltos levéllel.

– Hhm... – mormolta végül. – Összeillik. – És ezzel a kijelentéssel véget vetett a balga reménykedésnek, hogy a levél talán mégis hamisítvány.

– Vagyis előttünk a feladat: értelmezni kell a tartalmát. Nem lesz éppen könnyű dolgunk – szögezte le Kreizler. Órájára pillantott; csaknem kilenc volt már. – Jobb volna persze pihent aggyal látni hozzá, de...

– Úgy bizony – vágta rá Sara, akinek lassan helyreállt a lelki egyensúlya. – *De...*

Tudtuk jól mindnyájan, mit jelent ez a „de". A gyilkosunk nem tervezett be pihenőket üldözői számára. Nem volt hát mit tennünk: vissza kellett térnünk a Broadway 808-ba, ahol legalább egy kis kávét főzhettünk fáradt elméink megtámogatására. Ha bármelyikünk is olyan naivságra vetemedett volna, hogy valami programot tervezzen azon estére, hát búcsút mondhatott neki.

A teraszról kifelé menet Laszlo megérintette a karomat, jelezve, hogy négyszemközt szeretne mondani valamit. – Reméltem, hogy tévedek, John, sőt még most sem egészen biztos, hogy igazam van, de... kezdettől fogva az a sejtelmem, hogy az emberünk megfigyel minket. Ha jól gondolom, követhette Santorellinét a Mulberry utcába, és azt is jól megfigyelte, ki mindenkivel beszél. Sara azt mondja, hogy a bejárati lépcsőnél találta a szerencsétlen asszonyt, ott fordította le neki a levelet. Ha ott volt a gyilkos, ez nem kerülhette el a figyelmét. Utána akár követhette Sarát idáig, s egyáltalán nincs kizárva, hogy ebben a pillanatban is figyel bennünket. – Sarkon perdültem, hogy végigpásztázzam a Union teret és a környező házakat, de Kreizler visszarántott. – Ne! Úgysem lesz felismerhető, és nem akarom, hogy a többiek neszét vegyék. Főként Sara. Rossz hatással lehetne a munkájukra. Magának meg nekem viszont kettőzött óvatossággal kell eljárnunk.

– De hát... miért *figyel* minket? Mi okból?

– Talán a hiúság hajtja, talán a kétségbeesés – vont vállat Laszlo.

Döbbenten álltam. – És azt akarja mondani, hogy egész idő alatt sejtette?

Kreizler bólintott. A többiek után eredtünk. – Azóta, hogy azt a vérfoltos rongyot bedobták a fiákerembe, rögtön az első napon. Az a kitépett lap, amit belecsavartak...

– A maga egyik cikkéből volt – vágtam rá gyorsan. – Legalábbis én erre gondoltam.

– Úgy van. A gyilkos megfigyelhetett már a hídfőnél, amikor kihívtak az esethez. A kitépett lap sejtésem szerint amolyan *elismerésféle* lehetett a részéről. Egyben persze ugratás is.

– De miként lehet ennyire biztos benne, hogy a gyilkos dobta be? – hadakoztam kétségbeesetten a gondolat ellen, hogy, ha csak időszakosan is, de egy gyilkos megfigyelése alatt állunk.

– A rongy – magyarázta Laszlo. – Véres volt, mocskos volt, de mégis szembeszökően hasonlított ahhoz az anyaghoz, amelyből a Santorelli fiú inge készült. Tudja, aminek hiányzott is egy ujja.

Sara már kezdett kíváncsian hátratekingetni, mire Laszlo megszaporázta a lépteit. – Ne feledje, Moore, egy szót se a többiek előtt! – figyelmeztetett.

Ezzel odasietett Sarához, én meg idegesen pásztáztam végig a Negyedik sugárút túloldalán elterülő Union Square park sötét térségeit.

Emelkednek a tétek.

21. FEJEZET

– Legelőször is úgy látom, végre megszabadulhatunk egy zavaró bizonytalanságtól – jelentette ki Kreizler, amikor megérkeztünk főhadiszállásunkra és helyet foglaltunk. A tábla jobb felső sarkában, a BŰNTÉNYEK RÉSZLETEI címszó alatt eddig kérdőjellel ellátva állt a MAGÁNYOS TETTES kifejezés. Laszlo most letörölte mellőle a kérdőjelet. Eddig is sokkal inkább úgy gondoltuk, hogy egy tettesről van szó, akinek nincsenek cinkosai, hisz nem lehetséges, hogy egy csapat, vagy akár csak egyetlen szövetséges is éveken át tudjon ilyen jellegű tettekről, anélkül, hogy valamilyen mértékig elárulná magát. A nyomozás kezdetén ugyan még nem tudtuk elképzelni, miként birkózhatott meg egy magányos tettes mindazokkal a falakkal és magaslatokkal, amelyek a bordélyokhoz és a tetthelyekhez vezettek, de Marcus erre a kérdésre kielégítő magyarázatot adott. A levél is egyes szám első személyben íródott, ami magában még nem volna bizonyíték, de a többi ténnyel együtt már elég megalapozottá teszi a következtetésünket.

Helyeslően bólogattunk tehát Kreizler összegzésére, ő pedig így folytatta: – Nos, vegyük először is a megszólítást. Miért *„kedves jó* Mrs. Santorelli"?

– Ez talán csak formaság – vélte Marcus. – Hisz megállapítottuk, hogy rendes iskolába járt.

– Na de „kedves jó"? – kétségeskedett Sara. – Az iskolában nyilván csak a „kedvest" tanítják, mint megszólítást.

– Sarának igaza van – szögezte le Lucius. – Ez így túlságosan is érzelmes és bizalmas. Tudja, milyen iszonyú hatást tesz majd a levele a szerencsétlen asszonyra, és előre élvezi. Játszik vele, szadista módjára.

– Egyetértek – jelentette be Kreizler, és aláhúzta a tábla jobb oldalán már szereplő SZADIZMUS szót.

– És hozzátenném még, doktor úr, hogy ez igen lényeges vonása lehet a hajtóvadászatának – fűzte hozzá buzgón Lucius (aki az utóbbi időben egyre szilárdabb meggyőződéssel hitte, hogy emberünk nyilvánvaló anatómiai tudását és viselkedésének bizonyos elemeit, pl. az áldozatok becserkészését csakis az magyarázhatja, hogy gyakorlott és szenvedélyes vadász).

– A perverz vérszomj kérdését említettük már, ám ez a játszadozás többet árul el. Arról tanúskodik, hogy a mészárlás vérgőzös vágya mögött játékszellem is meghúzódik.

Laszlo meghányta-vetette magában az ötletet, aztán így felelt: – Valóban meggyőzőnek tűnik az érvelése, detektívőrmester úr! – És a táblára felírta a

VADÁSZ szót, méghozzá úgy, hogy egyaránt érintse a GYEREKKOR és az AZÓTA részleget. – Hanem azért – tette hozzá, és kérdőjellel látta el az új szót –, tökéletesen még nem vagyok meggyőződve róla... vegyük csak az előfeltételeket, és mindazt, ami belőlük következik.

Ahhoz, hogy emberünk sportvadász legyen, fel kellett ugyebár tételeznünk, hogy fiatalkorában volt ideje és módja vadászgatni, mégpedig kedvtelésből, nem csak a megélhetés kedvéért. Ehhez pedig az kellett, hogy vagy vidéki származású legyen, vagy ha városi, akkor legalábbis felsőközéposztálybeli háttérrel rendelkezzék (a gyerekmunka elleni törvényhozás előtt csak a felsőbb osztályokban volt elképzelhető a szabadidős tevékenység, mivel az átlagos középosztálybeli család is meglehetősen sok munkát rótt gyermekeire). Mindkét feltételezés jelentősen beszűkítette volna vizsgálódásunk körét, így Laszlo csak akkor fogadhatta el bármelyiket, ha cáfolhatatlan érvek szólnak ellene.

– A levél elejénél maradva – folytatta –, nézzük ezt az alaposan kihangsúlyozott szót: hazugság...

– Ez a szó többször is, vastagon utána van húzva – vetette közbe Marcus.

– Nagyon nagy érzelmi nyomatékot érzek itt.

– Nem először gyűlik meg a baja a hazugsággal – fejtegette Sara. – Úgy érzi az ember, az őszintétlenség és álszentség túlságosan is ismerős probléma neki.

– Mindazonáltal még mindig haragra gyúl tőlük – mondta Kreizler. – Elméleteket kérek.

– Ez kapcsolható a fiúk dolgához – véltem. – Először is lánynak öltöznek, ez már magában is amolyan félrevezetés. Aztán vegyük, hogy végül is prostituáltak, simulékonynak illenék lenniük. Csakhogy az áldozatokról tudjuk, hogy hajlamosak voltak a makrancoskodásra.

– Remek – bólintott Kreizler. – Gyűlöli a félrevezetést. Ő maga mégis hazudozik. Ezt hogyan magyarázzuk?

– Eltanulta – vágta rá egyszerűen Sara. – Sokszor találkozott életében őszintétlenséggel, talán merő hazugság vette körül, és gyűlöli is, de valamennyit mégis felszedett belőle, már csak azért is, hogy boldoguljon valahogy ebben a világban.

– Márpedig ilyen tapasztalatból egy is bőven elég – tettem hozzá. – Pontosan ugyanaz a helyzet, mint az erőszakkal. Megtapasztalta, meggyűlölte, de egyszersmind meg is tanulta. A szokás és érdek törvénye működik itt, ahogy James professzor mondaná. Elménk az önérdek talaján áll, a szervezet életben maradását szolgálja, és a módot, azon szokásainkat, amelyek segítségével ezt az önérdeket megvalósítjuk, kisgyerek- és fiatalkorunkban alakítjuk ki.

Lucius előkapta az *Alapelvek* első kötetét, és fellapozta: – „A jellem megszilárdul, akár a gipsz” – idézte, majd figyelmeztetően felemelt ujjal folytatta: – „és nem is lágyulhat meg többé”.

– Még akkor sem, ha... – biztatta Kreizler.

Lucius lapozott, ujjával végigszántott az oldalon, és hadarva folytatta: – Még akkor sem, ha felnőtt korban mindeme viselkedésminták kontraproduktívnak bizonyulnak. Lám csak: „Szokásaink mindannyiónk végzetét jelentik.”

– Lenyűgöző felolvasás, detektívőrmester úr – dicsérte Kreizler –, de nekünk most példák kellenek. Kiindulópontként feltételeztünk egy erőszakkal, talán szexuális jellegű erőszakkal kapcsolatos élményt – azzal a tábla GYEREKKOR részlegére mutatott, ahol egy kicsiny, üres négyszög ékeskedett a következő felirattal: ALAPVETŐ FORMÁLÓ ÉLMÉNY: ERŐSZAK ÉS/VAGY ZAKLATÁS –, amelyet a mai gondolkodása és viselkedése alapjának tartunk. De mit kezdjünk az őszintétlenség elleni, rendkívül erős negatív érzelmekkel? Gondolkodhatunk ezekről is ugyanúgy?

Vállat vontam. – Könnyen lehet, hogy őt magát vádolták őszintétlenséggel, nyilván igazságtalanul. Ez talán sokszor is megtörtént.

– Meggyőző – mondta rá Kreizler, felrótta a tábla bal oldalára az ŐSZINTÉTLENSÉG szót, aztán mindjárt alá: HAZUGNAK BÉLYEGZIK.

– Ne feledjük el a családot! – javasolta Sara. – Egy családban általában meglehetősen sok a hazugság. Az ember nyilván a házasságtörésre gondol itt először, de...

– Csakhogy az nem illik az erőszakvonalba – ellenkezett Kreizler. – Pedig úgy kellene, legalábbis azt gyanítom. Mi van, ha az őszintétlenség közvetlenül az erőszakhoz kapcsolódik? Ha az erőszakos eseményeket szándékosan elleplezik, családon belül és kívül egyaránt?

– Nagyon valószínű – vágta rá Lucius. – És a helyzet persze annál rosszabb, ha a családról alkotott *kép* nagyon eltér a valóságtól.

Kreizler arcára őszinte elégedettség ült ki. – Pontosan – helyeselt mosolyogva. – Van tehát egy kifelé nagyon tiszteletreméltó atyánk, aki titokban legalábbis veri a feleségét és a gyerekeit...

Lucius kicsit elhúzta az arcát. – Nem kell okvetlenül az apának lennie. Bárki más is lehetett a családból.

Laszlo leintette. – Ha az apa az, úgy a legnagyobb az árulás.

– Nem is az anya? – puhatolózott óvatosan Sara. Kérdésében hátsó gondolat is érzett; úgy tűnt, e pillanatban Laszlo lelkére legalább olyan kíváncsi, mint a gyilkoséra.

– Ezt nem említi az irodalom – felelte Kreizler. – Breuer és Freud hisztériával kapcsolatos kutatásai szerint szinte minden esetben kimutatható a prepubertális szexuális visszaélés az *apa* részéről.

– Minden tiszteletem Breueré és Freudé – ellenkezett Sara –, de nyilvánvaló, hogy maguk sem tudják pontosan, mit is gondoljanak a felfedezéseikről. Freud eleinte a szexuális visszaélést tartotta a hisztéria kiváltó okának, de mára megváltoztatta a véleményét, s azt hirdeti, hogy a valóságos ok a zaklatásról való *fantáziálás.*

– Igaz – ismerte el Kreizler. – Ezekben a munkákban sok még a tisztázatlan pont. Magam sem hajlok arra, hogy elfogadjam a szex kizárólagos hangsúlyozását... amely még az erőszak jelentőségét is eltussolja. Hanem ha empirikus szemszögből nézzük a dolgot... hány olyan családot ismer az ember, ahol erős kezű, erőszakos anya uralkodik a többiek felett?

Sara vállat vont. – Az erőszaknak is többféle fajtája van, doktor úr, de erről még lesz mondandóm, ha a levél végére érünk.

Kreizler közben felírta a tábla bal felére: ERŐSZAKOS, ÁM LÁTSZÓLAG TISZTELETRE MÉLTÓ APA, és már buzgón sietette is tovább a vizsgálódást. – Nézzük csak az egész első bekezdést – ütögetett rá a papírra. – A szándékos helyesírási hibáktól eltekintve a hangvétele egységes.

– Első látásra nyilvánvaló az álláspontja – folytatta Marcus. – Meg van győződve afelől, hogy összeesküsznek ellene.

– Sejtem már, mire gondol, doktor úr – kiáltott fel Lucius, újra az asztalán tornyosuló könyv- és papírhalom közt kutatva. – Az egyik cikkben volt, abban, amit maga fordított németből... á, igen! – És egy papírcsomót emelt ki a kavalkádból. – Itt van: Dr. Krafft-Ebing! Az „intellektuális monománia” kérdését taglalja, illetve azt, amit a németek *„primare Verrücktheit”* néven emlegetnek, és azon a véleményen van, hogy mindkettő helyett pontosabb megnevezés volna a „paranoia”.

Kreizler bólintott, miközben felírta az AZÓTA rubrikába: PARANOID. – Traumatikus érzelmi élmények hatására kialakulhat az üldözöttség érzése, sőt akár az ezzel kapcsolatos érzéki csalódások is, anélkül azonban, hogy mindez demenciához vezetne. Krafft-Ebing velős meghatározása, úgy tűnik, nagyon is alkalmazható a mi ügyünkre. Erősen kétlem, hogy az emberünknek kifejlett tévképzetei volnának pillanatnyilag, de a viselkedése valószínűleg határozottan antiszociális. Ez persze nem azt jelenti, hogy látványosan embergyűlölő... nem, az túl egyszerű volna.

– Nem lehet, hogy a gyilkosságok önmagukban kielégítik antiszociális ösztöneit, úgy, hogy egyébként egészen normálisnak és, hogy is mondjam, együttműködőnek látszik? – vetette fel Sara.

– Talán még *túlzottan* is normálisnak – helyeselt Kreizler. – Nyilvánvalóan olyan emberről van szó, akiről a szomszédai rémálmukban sem tudnák elképzelni, hogy gyerekeket gyilkol, és azt állítja, hogy még meg is eszi őket. – Kreizler sietve jegyzetelt, aztán újra felénk fordult. – Akkor hát, megérkeztünk a második bekezdéshez, ami, ha lehet, még különösebb.

– Egyvalamit mindjárt megállapíthatunk belőle – szögezte le Marcus. – Nem járhatott sokat külföldön. Hogy mit olvasott össze, azt nem tudom, de Európában nagyon régóta nem mutatható ki kannibalizmus. Az lehet, hogy a világon bármit megesznek, de egymást azért mégsem. Bár, ami a németeket illeti, velük sose tudni, hányadán áll az ember... – Marcus itt észbe kapott, és bűntudatosan sandított Kreizlerre. – Jaj, doktor úr, nem úgy

gondoltam!

Lucius a homlokára csapta a kezét, Kreizler viszont csak fanyarul vigyorgott. Az Isaacsonok furcsaságai már nem tudták meglepni. – Semmi gond, detektívőrmester úr. A németekkel valóban nem tudni, hányadán áll az ember. Hanem, ha adottnak vesszük, hogy nem utazgatott az Egyesült Államokon kívül, akkor mi lesz a maga elméletével, mely szerint a hegymászó tapasztalat európai származásra utal?

Marcus vállat vont. – Talán első generációs amerikai, és a szülei vándoroltak be.

– „Mocskos emmigránsok!" – szisszent fel Sara.

Kreizler arcán újra elömlött a mélységes elégedettség mosolya. – Valóban! – kiáltotta, és a tábla bal oldalára felkerült: EMIGRÁNS SZÜLŐK. – Ez a mondat csak úgy fröcsög a gyűlölettől, nem igaz? Az ilyen fajta gyűlöletnek mindig nagyon is konkrét kiváltó oka van, ha számunkra mégoly homályos is. A mi esetünkben feltételezhetjük, hogy az egyik vagy mindkét szülővel megromlott a kapcsolata, mégpedig nagyon korai stádiumban, s ennek következtében úgy nőhetett fel a gyermek, hogy mindent meggyűlölt, ami a szüleire emlékeztette... még a származásukat is.

– Ami pedig azt jelenti, hogy a saját származását – jegyeztem meg. – Ez megmagyarázná valamelyest a gyerekekkel szembeni iszonyú bánásmódját. Az öngyűlölet hajtja, és magából szeretné eltávolítani a mocskot.

– Nagyon érdekes gondolat, John – mondta Kreizler. – Később okvetlenül visszatérünk rá. De volna itt még egy egészen gyakorlati kérdés is. Ha vesszük a vadász- és hegymászórutint, meg ezt az új feltételezést, hogy nem járt külföldön, akkor mire következtethetünk a származási hellyel kapcsolatban?

– Ugyanarra, amire ezelőtt – vont vállat Lucius. – Vagy gazdag városi, vagy pedig vidéki.

– Detektívőrmester úr – fordult most Marcushoz Laszlo. – Van olyan vidék, ami különösképpen megfelel egy ilyen ember hátteréül?

Marcus a fejét rázta. – Ilyen tapasztalatokat mindenütt lehet szerezni, ahol valamirevaló hegyek vannak, vagyis igen sok helyen szerte az Államokban.

Laszlo csalódottan hümmögött. – Hát, ezzel nem jutottunk tovább. Hagyjuk akkor egyelőre ezt a kérdést, és térjünk vissza a második bekezdéshez! A nyelvezete ugyannarról beszél, amiről a maga „könnyed, kacskaringós díszítései az írás felső harmadában", Marcus. Az emberünk alaposan meg van áldva fantáziával.

– Elég pokoli fajta fantázia – mondtam.

– Igaza van, John – felelte Laszlo. – Kétségtelenül túlburjánzó és morbid.

Lucius pattintott az ujjával. – Várjanak csak! – szólt és megint beletúrt a könyvhalomba. – Mintha emlékeznék valamire...

– Bocsásson meg, Lucius – mondta erre Sara, hamiskás mosollyal –, de megelőztem magát – mutatott fel egy orvosi szakfolyóiratot. – Ez kapcsolódik az őszintétlenség kérdéséhez is, doktor úr. Itt van ez a cikk, „Mentális rendellenességek vizsgálata gyermekeknél". A szerző, dr. Meyer jó néhány intő jelet sorol fel, amelyek arra utalnak, hogy a gyermek később hajlamos lehet veszedelmes viselkedésformák kialakítására. Köztük van a túlburjánzó fantázia is. – Majd a következőket olvasta fel az *Illinoisi Gyermekegészségügyi Kutató Társaság Kézikönyvének* 1895. februári számából: – „Az egészséges gyermek általában képes a sötétségben mentális képeket alkotni vagy reprodukálni. Abnormalitásról akkor beszélhetünk, ha a mentális képalkotás megszállottsággá válik, vagyis akaratlagosan nem szabályozható többé. Különösen azon képek hajlamosak elhatalmasodni és kiváltképpen megerősödni, amelyek félelmet vagy egyéb kellemetlen érzéseket keltenek." – Sara az utolsó mondatot különös nyomatékkal ejtette ki:

– „A túlburjánzó képzelgés hazugságok kiötléséhez vezethet, és ellenállhatatlan késztetéshez, hogy azokat a gyermek másokkal is közölje."

– Köszönöm, Sara – mondta Kreizler, és azzal felkerült a MORBID KÉPZELGÉS kifejezés a táblára, mégpedig számomra meglepő módon mindjárt két kategória – a GYEREKKOR és a BŰNTÉNYEK RÉSZLETEI – alá. Értetlenkedésemre a következő választ kaptam Laszlótól: – Felnőttkorában írja ugyan a levelet, John, de bizonyos, hogy ez a rendkívül különös képzet nem érett korában alakult ki benne. Gyerekkorától fogva dédelgeti, és itt van igaza, mellesleg szólván, Meyer doktornak, mivel ebből a gyerekből valóban veszélyes felnőtt lett.

Marcus elgondolkozva ütögette a tenyerét egy ceruzával. – Lehetséges, hogy ez a kannibál-dolog egy gyerekkori lidércnyomás? Azt állítja, hogy olvasta. Lehet, hogy még *akkor* olvasta volna? És azért van rá ekkora hatással?

– Alapvetőbb kérdést kell itt feltennünk – vetette ellene Laszlo. – Mi az az erő, ami a képzelgést leginkább motiválja? A normális képzelgést is, de a betegeset aztán végképp?

– A félelem – vágta rá pillanatnyi gondolkodás nélkül Sara.

– Félelem, de mitől? – makacskodott Laszlo. – Attól, amit lát az ember, vagy amit hall?

– Mindkettő – így Sara. – Bár talán még inkább, amit hallunk. Ugye, ahogy mondani szokás, „szemtől szembe semmi sem annyira rémisztő".

– Az olvasás nem tekinthető-e a hallás egy formájának? – vitatkozott Marcus.

– Igaz, csakhogy egy gyerek csak nagyobb korára tanul meg olvasni, még a jobb családokban is – felelte Kreizler. – Ez csak elmélet, de azt gondolom, hogy a kannibáltörténet akkor is az volt, ami most: ijesztgetésre való rémtörténet. Csakhogy az emberünk most nem az áldozat, hanem a terrorizáló fél szerepét játssza. Annak alapján, amilyennek képzeljük őt, valószínűleg örömét, sőt mulatságát leli a riogatásban.

– Na de ki mondhatta ezt neki, még annak idején? – kérdezte Lucius.

Laszlo vállat vont. – Kik szokták a gyerekeket rémtörténetekkel riogatni?

– A felnőttek, mert így akarják kordában tartani őket – vágtam rá. – Az én apám a japán császár kínzókamrájáról szokott volt mesélni, én meg aztán éjszakákon át képzelegtem róla ébren...

– Nagyszerű, Moore! Pontosan erre gondoltam.

– Na de mi van a... – Luciusnak torkán akadt a szó. – Mi van a... khm, nagyon sajnálom, de még mindig nem tudom, hogyan lehet bizonyos dolgokat egy úrihölgy előtt szóba hozni.

– Hát képzelje azt, hogy nem vagyok úrinő – csattant fel Sara.

– Nos hát... – köntörfalazott Lucius, csöppet sem megnyugtatva –, miért összpontosít annyira a... tomporra?

– Ó, igen – kapott rajta Kreizler. – Vajon ez az eredeti történethez tartozik, vagy a mi emberünk saját kis fantáziája?

– Öööö – próbáltam volna hozzászólni, de azon kaptam magam, hogy Luciushoz hasonlóan nem találom a női hallgatóság előtt használható kifejezést. – Öööö, a levél nem csak mocskot, de khm, fekáliát is említ, ugye...

– Egészen pontosan a *szar* kifejezést használja – mondta keresetlenül Sara, mire mindnyájan, még Kreizlert is beleértve, összerázkódtunk, és megdermedtünk a döbbenettől. – Nahát, uraim – fakadt ki Sara megvetően. – Ha sejtettem volna, hogy ennyire szemérmetesek, bizony megmaradtam volna a titkárnősködésnél.

– Ki a szemérmetes? – hördültem fel a frappáns visszavágások mestereként.

– Hát *maga,* John Schuyler Moore – meredt rám villámló szemmel Sara. – Történetesen tudomásom van róla, hogy több ízben is fizetett hölgyek társaságában töltötte szabad perceit... ugyan vajon azokkal is így finomkodik?

– Nem – hebegtem, és éreztem, hogy az arcom bíborvörösen világít. – De hát azok... azok nem...

– Nem mik? – szorongatott Sara könyörtelenül.

– Hát nem úrinők!

Mire Sara felpattant, egyik kezét a csípőjére vágta, a másikkal pedig előkapta a ruhájába rejtett Derringert. – Ezennel figyelmeztetem mindnyájukat, hogy aki még egyszer kimondja az *úrinő* szót a jelenlétemben, az egy csinos kis mesterséges nyíláson át fog *szarni* a jövőben. – Aztán eltette a fegyvert, és visszaült.

Sírbolti csöndesség honolt közöttünk legalább fél percen át, aztán Kreizler lágyan megszólalt: – Ha nem csalódom, Moore, a szar emlegetését akarta

az imént szóba hozni?

Lövelltem Sara felé egy felháborodott, sebzett tekintetet (tüntetően nem vett róla tudomást, a hitvány), és megpróbáltam újra összeszedni a gondolataimat: – Nekem úgy tűnik, hogy ez kapcsolatba hozható... mármint a szkatológiai jellegű fordulatok kapcsolatba hozhatók a... khm... az anatómia bizonyos részére való összpontosítással... – éreztem, hogy Sara tekintete mindjárt lyukat éget a fejembe, és minden erőmet összeszedve kihívóan így fejeztem be a mondatot: – vagyis a *valagra* való összpontosítással.

– Valóban, ez a kapcsolat nem elhanyagolandó – ismerte el Kreizler. – Egyaránt létezik metaforikus és anatómiai szinten. Nagyon elgondolkoztató... és még sincs komoly irodalma még a kérdésnek. Meyer ugyan elmélkedik valamennyit az éjszakai bevizelés lehetséges okairól és körülményeiről, ezenfelül pedig aki valaha is foglalkozott gyerekekkel, az tudja, hogy jócskán akad köztük olyan, aki abnormális módon sokat foglalkozik a fekáliával. A pszichológusok és egyéb lélekelemzők nagy része ezt csak a *mizofóbia* egy válfajának tekinti... ez a szennyeződéstől és fertőzésektől való beteges félelmet jelenti, s valóban, jellemző is lehet az emberünkre – folytatta, miközben a tábla közepére felírta a MIZOFÓBIA szót, aztán hozzátette: – Csakhogy szerintem ez ennél bonyolultabb dolog...

– Doktor úr – vágott közbe Sara. – Megint csak azt szeretném, ha átgondolná az apa és anya szerepéről vallott elképzeléseit ebben az ügyben. Tudom, hogy felmérhetetlen tapasztalata van egy bizonyos kornál idősebb gyermekekkel, de volt-e vajon dolga valaha igazán kicsi gyerekkel?

– Kizárólag orvosként – ismerte el Kreizler. – Úgy is csak ritkán. Miért kérdi?

– Mivel a gyerekkornak ebben a korai szakaszában a férfiak általában nem játszanak meghatározó szerepet. Vagy ismer talán bármelyikük olyan férfit, aki komolyan részt vett volna három-négy évnél fiatalabb kisgyerek gondozásában? – Mind a fejünket ráztuk, bár gyanúm szerint akkor is így tettünk volna, ha valamelyikünk történetesen ismer ilyen férfit. Jobb, ha az a Derringer nem kerül elő többet. Sara újfent Laszlóhoz fordult: – És azok a gyerekek, akik beteges módon fixálódtak a defekáció tárgykörére, náluk hogyan szokott jelentkezni ez a rendellenesség, doktor úr?

– Vagy ellenállhatatlan, állandó késztetés, vagy pedig beteges mértékű vonakodás formájában. Általában véve.

– Késztetés mire? Vonakodás mitől?

– Attól, hogy kimenjenek a dolgukra.

– És hogyan tanulnak meg a dolgukra menni? – erősködött Sara.

– Hát megtanítják őket.

– Férfiak szokták erre megtanítani a kicsiket?

Kreizler erre nem tudott mit mondani. Eleinte igencsak homályos volt, mire is akar Sara rávezetni bennünket, de mostanra nyilvánvalóvá vált: ha gyilkosunkba gyerekkorában sulykolódott bele a fekáliára, ülepre és általában a „mocsokra" való görcsös összpontosítás (amelyet a levélből világosan kiolvashattunk), akkor elég valószínű, hogy ebben a folyamatban nagy része volt egy vagy több nőnek – anyának, dajkának, nevelőnőnek vagy hasonlóknak.

– Értem – mondta végül Kreizler. – Feltételezem, hogy maga viszont látott egyet-mást ezzel a tanulási folyamattal kapcsolatban, Sara.

– Volt rá példa, igen. Meg aztán sok mindent hallottam. Lányoknak szoktak ilyesmiről mesélni, mivel feltételezik, hogy idővel hasznát veszik majd a saját gyerekeiknél. Az egész dolog módfelett bonyolultnak tűnik: szégyenletes, gyötrelmes, gyakorta erőszakos is. Nem hoznám szóba, ha nem volnának ennyire egyértelműek a rá utaló jelek. Nem sugall ez valami következtetést?

– Talán – felelte félrebillentett fejjel Kreizler. – Hanem perdöntőnek azért nem érzem az érvelését.

– Legalább feltételezhetné annak a lehetőségét, hogy van egy olyan nő ebben az ügyben (lehet az anya is, bár nem okvetlenül), aki sötétebb szerepet játszik, mint azt ön eddig gondolta volna.

– Nagyon remélem, hogy nem vagyok vak *semmilyen* eshetőségre – felelte Kreizler, és a táblához fordult, de írni nem írt semmit. – Mégis úgy érzem, túl messze kalandozunk a pusztán lehetséges dolgok világába.

Sara visszaült, némiképpen csalódottan, amiért most sem sikerült rábírnia Kreizlert, hogy új fényben lássa gyilkosunk elképzelt történetét. És, be kell ismernem, magam is kissé hökkenten álltam az események előtt, hiszen Kreizler maga kérte volt Sarát, hogy alkosson olyan elméleteket, amilyenekre mi nem volnánk képesek. Akkor miért kell ilyen önkényesen lesöpörnie az elméleteit, amelyek pedig (legalábbis a kevésbé jártas fül számára) éppoly meggyőzően hangzanak, mint Kreizleréi?

– A bevándorlók elleni gyűlölködés a harmadik bekezdésben is megjelenik – folytatta Kreizler. – És itt esik szó az „indijánokról" is. Hogyan értelmezhetnénk, azon felül persze, hogy ezzel is a műveletlenségét szeretné hangsúlyozni?

– Fontosnak tűnik az egész mondat – felelte Lucius –: „még mocskosabbak, mint valami Indiján!" A létezhető legmocskosabb dolgot akarta megnevezni, és ezt találta.

Marcus is fontolóra vette a kérdést: – Ha feltételezzük, hogy a bevándorlók elleni gyűlölete családi alapú, akkor ők maguk ugye nem lehetnek indiánok. Azért valami tapasztalatának kellett lennie indiánokkal.

– Miért? – ellenkezett Kreizler. – A fajgyűlölethez nem szükséges semmilyen személyes tapasztalat.

– Az esetek többségében mégiscsak együttjárnak. És nézze csak a mondatot magát... csak úgy félvállról veti oda, mintha a mocsokról spontán módon legelőször az indián jutna az eszébe, s mintha azt képzelné, hogy ezzel mindenki más is így van.

Rábólintottam a gondolatra. – Vagyis hát nyugati. Ilyen beszédet nem sokat hallani keleten... na nem mintha olyan nagyon felvilágosodottak lennénk, csak itt nemigen látunk indiánt sem. Értik, ugye, azt gondolom, ha azt írná, hogy mocskosabb, mint valami nigger, akkor délinek tartanánk, nem igaz?

– Vagy Mulberry utcainak – mondta halkan Lucius.

– Igaz – ismertem el. – Nem is akartam azt állítani, hogy ne volna elterjedt az ilyen gondolkodásmód. Végtére, olyasvalaki is lehet, aki túl sok vadnyugati regényt olvasott össze.

– Vagy túlburjánzó fantáziával van megáldva – tette hozzá Sara.

– Általában véve mégiscsak a nyugatra utal ez az egész – erősködtem.

– Igen, ez a nyilvánvaló következtetés – sóhajtott Kreizler, nagy bosszúságomra. – De hát azt mondta egyszer valami okos ember, hogy nem szabad elsiklani a nyilvánvaló felett. Nos, Marcus... hoz az valamit a konyhára, ha nyugati, határvidéki származásra gondolunk?

Marcus alaposan megfontolta a választ. – Hoz, nyilván. Először is magyarázatot ad a késre, ami jellegzetes pioníreszköz. Aztán ott természetes dolog a vadászat, mind megélhetés, mind pedig szórakozás szempontjából, és nem kell hozzá gazdagnak lenni. Végül pedig, bár rengeteg hegymászólehetőség adódik arrafelé, a mászóterepek kevesebb ponton koncentrálódnak, ami szintén segítségünkre lehet. Ráadásul teljes német meg svájci bevándorlótelepülések vannak.

– Akkor ezt ezentúl kiemelt változatnak fogjuk tekinteni – szögezte le Kreizler, s rögtön fel is jegyezte a táblára. – Bár pillanatnyilag nem folytathatjuk a kifejtését. A következő bekezdéssel kell foglalkoznunk, ahol emberünk végre rátér a részletekre. – Felkapta az írást, aztán gondterhelten dörzsölgetni kezdte a tarkóját. – Február tizennyolcadikán megfigyeli a Santorelli fiút. Nem szívesen ismerem be, de életemben a kelleténél jóval több időt töltöttem naptárok és évkönyvek vizsgálgatásával, ezért pontosan tudom, hogy a hamvazószerda idén éppenséggel február 18-ára esett.

– Említi is, hogy hamu volt az arcán, vagyis járt a templomban aznap – vágott közbe Lucius.

– Santorelliék katolikusok – tette hozzá Marcus. – A Paresis Hall közvetlen közelében nincsenek templomok, se katolikus, se más, de körülnézhetnénk egy kicsivel tágabb körben is. Hátha valaki emlékszik Georgióra. Elég feltűnő látvány volt, főleg egy templomi gyülekezet közepette.

– Az is lehet, hogy a gyilkos először a templom közelében látta meg – tódítottam. – Sőt, akár bent a templomban. Ha szerencsénk van, talán valaki látta is az első találkozásukat.

– Úgy látszik, teljes hétvégi programot terveztek maguknak – jegyezte meg Kreizler. Marcus meg én csak ekkor döbbentünk rá, hogy nem kevés lótás-futással járó munkát vettünk a nyakunkba. Kelletlenül egymásra fintorogtunk. – Csakhogy itt ez a kifejezés: „parádézott” – folytatta Kreizler. – Ez szerintem kétségessé teszi, hogy a találkozásra egy templom közelében került sor... főként olyan templom közelében, ahová Georgio benézett misére.

– Inkább arra enged következtetni, hogy a fiú akkor éppen a mesterségét gyakorolta – próbálkoztam.

– Következtetni sok mindenre lehet belőle. – Laszlo eltöprengett egy pillanatra. – „Parádézott”... ez illik a maga ötletéhez, Moore, amely szerint valami rokkantságban vagy fogyatékosságban szenved az emberünk. Irigység hangzik ebben a szóban, mintha ő maga nemigen parádézhatna.

– Szerintem nem irigyül hangzik – vetette ellene Sara. – Inkább talán... megvetően. A megvetés természetesen szólhat egyszerűen Georgio foglalkozásának is, de szerintem nem ilyen szimpla a dolog. Nincs a hangvételben semmi részvét, sajnálat, csak kíméletlen durvaság. És érzik benne az is, hogy mélyről ismeri ezt a dolgot, pontosan úgy, mint a hazudozást.

– Igaz! – kaptam rajta. – Olyan, mint amikor a tanár leckézteti a gyereket, miközben pontosan tudja, mire gondol, mert maga is ugyanolyan gyerek volt.

– Tehát azt akarják mondani, hogy nem azért veti meg annyira a nyíltan fitogtatott szexualitást, mert őt eltiltották az ilyen viselkedéstől, hanem éppen azért, mert *maga is* így tett annak idején? – Laszlo félrebillentett fejjel rágódott a gondolaton. – Hiszen lehet. Hanem hát felnőttek is voltak az életében, azok aztán nyilván elfojtották az efféle különcködést. Nem vezet ez vissza bennünket az irigység gondolatához, még ha fizikai deformitást nem is tételezünk fel?

– Egy kínos jelenetre legalábbis sor kellett, hogy kerüljön, ami aztán kiváltotta a megtorlást – vágta rá Sara.

Laszlo kis szünet után bólintott. – Igaz. Teljesen igaza van, Sara. – A lány kis, elégedett mosollyal fogadta az elismerést. – Azután pedig akár fellázadt a tiltás ellen, akár beadta a derekát, már el voltak vetve a baljós jövő magvai. Helyes.

Kreizler sietve feljegyezte a tábla bal oldalára az új gondolatokat. – Nézzük akkor a hamut és a festéket!

– Megint csak olyan magától értetődően említi ezt a kettőt egymás mellett – jegyezte meg Lucius. – Holott az átlagember szemében inkább ellentétesek... legalábbis annyit lefogadok, hogy a misét mondó pap így gondolta.

– Mintha egyiket sem tartaná jobbnak, mint a másikat – tette hozzá Marcus. – A hangvétel továbbra is megvető.

– Ami pedig problémát jelent. – Kreizler a táblához ment, és egy naptárt vett elő, melynek fedelén kereszt ékeskedett. – Február tizennyolcadikán látta először Georgio Santorellit, és igen erősen kételkedem abban, hogy erre a találkozóra véletlenül került sor. Sokkal valószínűbb, hogy éppen ilyen fajta fiúra lesett, és nem véletlen, hogy éppen ezen a napon. Nagyon valószínű, hogy a hamvazószerda jelentős az ügy szempontjából. A festék és hamu együttes jelenléte erősítette emberünk reakcióját, ami lényegében haragos, agresszív reakció volt. Gondolhatnánk, hogy zokon veszi, ha egy prostituált keresztény templomba megy, csakhogy, amint azt a detektívőrmester úr igen helyesen megjegyezte, a levélben nincs semmi nyoma annak, hogy tiszteletet érezne a mondott szertartás iránt. Éppen ellenkezőleg. Mindeddig nem hittem, hogy vallási tébolyulttal volna dolgunk. Az ilyen betegséget jellemző evangéliumi és messianisztikus vonások nem jelentek meg, még ebben a levélben sem. Meggyőződésemet gyengítik viszont a gyilkosságok dátumai, úgyhogy ebben a tekintetben nagyon is zavaros az ügy... – Kreizler a naptárba merült. – Hiszen csak volna valami fontos azon a napon, amikor megölte Georgiót!

Mindnyájan tudtuk, mire céloz. Sikerült kimutatnia, hogy egy kivételével minden gyilkosság időpontja a keresztény naptár egy-egy fontos napjához köthető: január elseje Jézus körülmetélése, február második Gyertyaszentelő Boldogasszony, Ali ibn-Ghazi halála pedig nagypéntekre esett. Voltak persze olyan szent napok is közben, amikor nem került sor gyilkosságra, ilyen volt például vízkereszt, valamint február huszadika, Krisztus öt sebének ünnepe. Mindazonáltal, ha március harmadikának, a Santorelli-gyilkosság napjának lett volna valami vallásos jelentése, akkor elég biztosra vehettük volna, hogy a vallás fontos tényező az emberünk időrendjében. Csakhogy ilyen jelentést nem találtunk.

– Akkor talán vissza kellene térnünk a holdciklusos elmélethez – vélte Marcus, arra a régi népi bölcsességre utalva, amelyről annyit vitatkoztunk már, és amely azt feltételezte, hogy a mi gyilkosunkhoz hasonló gonosztevők viselkedése valamilyen módon kapcsolódik a hold növéséhez és fogyatkozásához, s ilyen módon valóságos „holdkórosságnak” tekinthető.

– Az nekem még mindig nem tetszik – legyintett kelletlenül Kreizler továbbra is a naptárt bújva.

– A holdfázisok *igenis* hatással vannak bizonyos fizikai és viselkedéses jelenségekre – szögezte le Sara. – Sok nő állítja például, hogy a havi ciklus is tőlük függ.

– A mi emberünk pedig nyilvánvalóan valami ciklusnak megfelelően tevékenykedik – tette hozzá Lucius.

– Így igaz – ismerte el Laszlo. – Csakhogy az asztrológiai folyamatok pszichobiológiai hatása, amely egyébként nincs bizonyítva, elvonja figyelmünket a gyilkosságok rituális jellegétől. Az újonnan feltárt, állítólagos kannibalizmus is fontos eleme lehet mindeme szertartásosságnak, ebben bizonyos vagyok. Igaz, hogy a vérengző mészárlás egyre elvadultabb jelleget öltött, úgyszólván tudni lehetett, hogy előbb-utóbb tetőpontjára ér... Bár, ami az ibn-Ghazi-gyilkosságot illeti, ott, ugyebár hiányzott az a bizonyos vonás, ami arra utal, hogy bármilyen szörnyűségeket állít is magáról emberünk a levelében, mégiscsak olyan területre merészkedett már, ahol nem érzi igazán jól magát.

Kis időre csönd támadt, közben az elmémben új gondolat formálódott. – Kreizler... – mondtam, és igyekeztem nagyon megfontoltan fogalmazni –, tegyük fel, hogy az eddigiekkel igazunk volt. Maga mondta úgy, hogy a gyilkosságok mögötti vallásos elem megerősödni látszik.

– Éppenséggel feltehetjük – felelte; a szemébe már kiült a csüggedt fáradtság.

– Nos, akkor mi van azzal a két pappal? Abban már megegyeztünk, hogy arra is utalhat a viselkedésük, hogy védeni akarnak valakit. Mi van, ha közülük való az, akit védelmeznek?

– Á... – mondta halkan Lucius. – Olyasmire gondol, mint az a lelkész Salt Lake Cityben?

– Pontosan. Valami szent ember, aki kisiklott, de nagyon. Aki titokban kettős életet él. A feljebbvalói esetleg rájöttek, mit művel, de valami okból nem leplezhetik le. Mondjuk, mert elrejtőzött előlük is. Ha napvilágra jut, ebből iszonyatos botrány lehetne. És ha azt vesszük, milyen fontos szerepet játszik e város életében a katolikus meg az episzkopális egyház, hát nyilvánvaló, hogy a vezetőjük nem csak a polgármestert, de gazdagok és hatalmasok más nagyjait is könnyedén rávehetik, hogy segítsenek eltitkolni. Úgy értem, amíg le nem számolnak a fickóval, nagy titokban, a maguk szakállára. – Hátradőltem, módfelett elégedetten a gondolatommal, de azért nagyon vártam, mit szól rá Kreizler. Hosszan hallgatott. Ez nem volt jó jel. – Csak egy ötlet... – nyögtem kínos zavarban.

– Mégpedig átkozottul jó ötlet – vágta rá Marcus, és lelkesedésében nagyot húzott ceruzájával az asztalra.

– Ez jó néhány dolgot összekapcsol – vélte Sara.

Kreizler nagy sokára megmozdult; lassan bólintott. – Valóban, az meglehet – mondta, és a tábla közepére felírta: ÁLCÁZOTT PAP? – Az általunk összehozott háttér- és jellemkép ugyanúgy alkalmazható egyházi emberre is, mint bárki másra. Ha valóban pap, az jó alternatíva a vallási tébolyelméletre. Akkor a személyes problémái is igazodhatnak egyházi időrendhez, amely az ő számára egészen természetes. Ha alaposabban utánanyomozunk annak a másik két papnak, az kétségtelenül új fényt vethet az ügyre. Vagyis... – fordult felénk Kreizler.

– Tudom, tudom – emeltem égnek a kezemet. – Majd elintézzük a detektívőrmesterekkel.

– Mily szép, hogy félszavakból értjük egymást – kuncogott Kreizler. Gyorsan megbeszéltük Marcusszal a következő néhány nap nyomozási programját, Lucius pedig visszatért a levélhez. – A következő sorban, úgy tűnik, visszatér a szadizmushoz. Úgy dönt, hogy vár, és még többször megfigyeli a fiút a gyilkosság előtt. Játszik vele, miközben egész idő alatt tudja, mire készül. Vadász, aki szórakozik a halálra ítélt zsákmánnyal.

– Igen, sajnos, ebben a mondatban semmi új nincs... egészen a végéig semmi – kopogtatta meg Kreizler a krétával a táblát. – „Arról a helyről”... ez az egyetlen kifejezés, a „hazukságokon” kívül, ami az ügyünk lényegére utal.

– Újfent a gyűlölet – mondta Sara. – Vajon határozottan a Paresis Hallnak szól, vagy általában az ilyen jellegű helyeknek?

– Talán mindkettő – vélte Marcus. – Ne felejtsük el, hogy a Paresis Hall speciális közönséget szolgál ki: az olyan férfiakat, akik nőnek öltözött fiúkra vágynak.

Kreizler megkopogtatta a táblán az „ALAPVETŐ FORMÁLÓ ÉLMÉNY: ERŐSZAK ÉS/VAGY ZAKLATÁS” feliratot. – Megint csak itt vagyunk, az ügy leglényegénél. Az emberünk nem a gyerekeket gyűlöli általában, és még csak a homoszexuálisokat sem. Sőt, mi több, még azt sem mondhatjuk el, hogy minden nőnek öltözött fiatalkorú hímringyót gyűlöl. Nagyon, nagyon speciális az ízlése.

– De azért homoszexuálisnak tartja, nem? – tudakolta Sara.

– Legfeljebb olyan értelemben, ahogy Hasfelmetsző Jacket heteroszexuálisnak lehet nevezni, csak azért, mert az áldozatai nők voltak – felelte Kreizler. – Ez a kérdés úgyszólván irrelenváns; a levél, ha mást nem is, ennyit okvetlenül igazol. Lehet, hogy homoszexuális, lehet, hogy pedofil, de a domináns perverziója a szadizmus, és az erőszak sokkal intimebb dolog a számára, mint a szexuális vagy szerelmi érzések. Talán nem is képes különbséget tenni erőszak és szex között. Nyilvánvaló, hogy minden erős késztetése könnyen erőszakba fordul. És annyit bizonyosan mondhatok, hogy ez a hajlam a korai formáló élmények hatására alakult ki. És ezen élményekben az aktív szereplő kétségkívül férfi volt. Ez a faktor sokkalta fontosabb az áldozatok kiválasztásában, mint a tényleges homoszexuális beállítottság.

– Akkor hát egy férfi követte el rajta azokat az egykori erőszakos tetteket? – kérdezte Marcus. – Vagy talán egy másik fiú?

Kreizler vállat vont. – Nehéz kérdés. Annyit tudunk, hogy a fiúk olyannyira kiváltják a gyilkosunk tébolyult haragját, hogy egész életét e düh kifejezésének szenteli. No mármost, milyen fiúk ezek? Amint azt Moore kimutatta, olyanok, akik, akár a valóságban, akár ha csak az ő szemében, csalók és pökhendiek.

Sara a fejével a levél felé intett: – Pimaszok.

– Úgy van – bólintott Kreizler. – Ez a hipotézis korrektnek bizonyul. Feltettük továbbá, hogy haragját azért erőszak formájában fejezi ki, mert így tanulta valaha régen, nagy valószínűséggel egy erőszakos apától, aki szabadon és büntetlenül garázdálkodhatott. Mi okozta ezt az egykori, korai erőszakos élményt, pontosabban, mit gondolt gyilkosunk, hogy mi vezetett hozzá? Ezen is elgondolkoztunk.

– Várjon csak! – töprenkedett el egy percre Sara, aztán felnézett Laszlóra. – A kör bezárult, nem igaz, doktor úr?

– Úgy bizony – felelte Kreizler, és a tábla egyik oldalát egy vonallal összekötötte a másikkal: a gyilkos jellemző vonásait az áldozatokéval. – Gyilkosunk gyerekkorában lehetett hazudozó, szexuálisan kihívó viselkedésű, vagy általában annyira komisz, hogy a felnőttek erőszakkal, veréssel, terrorral próbálták kordában tartani, a lényeg az, hogy nagy általánosságban *nagyon hasonlított azokhoz a fiúkhoz, akiket most öldös.*

Ez a gondolat, ahogy mondani szokás, alaposan főbe kólintott. Ha emberünk a gyilkosságaival nemcsak a környező világ tűrhetetlennek tekintett elemeit akarja pusztítani, de ugyanannyira – ha nem még inkább – önmagából irtja mindama létfontosságú részeket, amelyeket nem képes elvi selni, akkor Kreizlernek igaza lesz azzal a feltételezéssel, hogy tevékenysége új, az eddigieknél sokkal önrombolóbb szakaszba lépett; ennek fényében a tényleges önpusztítás is meglehetősen bizonyosnak tűnt. – De miért – faggattam Kreizlert –, miért látja ez az ember a saját személyisége egyes részeit olyannyira elviselhetetlennek? És ha egyszer úgy látja, miért nem változtat inkább?

– Hisz maga felelt meg erre, Moore – mondta Kreizler. – Ezen a fajta tanuláson egyszer esünk át életünkben. Vagy, egykori mesterünk szavait kissé kiforgatva, a gyilkosunk olyan tevékenységet űz, amelyet maga is utál, de nincs más választása, mivel másra nem alkalmas, és nem kezdhet tiszta lapot sem, hát megpróbálja a legjobbat kihozni belőle. A negyedik bekezdésben leírja, mit művelt a tetemmel, méghozzá kifejezetten kényszert idéző hangvételben. Említi-e egyszer is, hogy örömét leli a tetteiben? Dehogy: azt mondja, meg „kell” tennie. Kénytelen megtenni, mivel ezt parancsolják azok a törvények, amelyek szerint világéletében működött, bármennyire gyűlöli is őket. Ez az ember, James professzor szavaival élve „megszokások eleven tömegévé” vált, és retteg attól, ha eme szokásokat elhagyná, azzal önmagát hagyná el. Emlékszik, ugye, mit mondtunk Georgio Santorelliről? Hogy a saját életben maradását elválaszthatatlanul összekapcsolta azokkal a cselekedetekkel, amelyek miatt az apja olyan kegyetlenül verte? A gyilkos is meglehetősen hasonló képlet. Kétségtelenül ugyanannyira, vagy ugyanoly kevéssé, élvezi a gyilkosságait, mint Georgio élvezte a munkáját. Fontosabb azonban, hogy az említett tevékenységek mindkettejük számára létfontosságúak, annak ellenére, hogy táplálják az öngyűlöletüket... ahogy azt kiolvasta már a levélből, Moore.

Nos, be kell ismernem, nem voltam tökéletesen tudatában, hogy az est folyamán már több lényeglató felismerésem is volt, de most, hogy Laszlo ilyen szépen összefoglalta őket, minden nehézség nélkül követtem a gondolatmenetét. – Vissza is tér erre a témakörre a levél végén: azt írja, ugye, hogy nem „gyalázta meg” Georgiót. Ebből egyértelmű, hogy a mocsok, amelyet annyira gyűlöl, őbenne van, lényének a része.

– És a szexuális aktussal másra is átvinné – tette hozzá Marcus. – Milyen igaza van, doktor úr... semmiképpen nem élvezi és nem becsüli a szexet. Számára az erőszak a fontos.

– Lehet, hogy talán nem is képes a szexuális aktusra? – vetette fel Sara. – Ha az általunk elképzelt háttérre gondolunk... Az egyik tanulmányban, amit adott nekünk, doktor úr, van valami a szexuális stimulációról és a szorongás hatásairól...

– Dr. Peyer a zürichi egyetemről – mondta Kreizler. – A jelenséget a *coitus interruptus* tanulmányozása során fedezte fel.

– Igen. És, ha jól értettem, azok a férfiak a leghajlamosabbak efféle problémákra, akik zavaros családi körülményekből származnak. Az állandó szorongás a libidó erőszakos elnyomásához vezethet, ami viszont impotenciát is okozhat.

– A mi jóemberünk felettébb finoman fejezi ki magát e témában – szólt Marcus, és felolvasta a levélből: – „de nem basztam meg, pedig megbaszhattam volna”.

– Valóban – mormolta Kreizler, és habozás nélkül rótta fel a táblára az IMPOTENCIA szót. – A hatás csak tovább növeli a frusztrációt és dühöt, vagyis fokozza a vérontás vágyát. Éppen ez a vérontás jelenti most a legnagyobb rejtélyt. Ha a csonkítások merőben személyes rituálé keretében mennek végbe, ha nem húzódik meg mögöttük vallásos tartalom (a dátumoktól eltekintve), akkor a részletekkel kell foglalkoznunk, mert azok jellemzik az emberünket, akár pap, akár vízvezeték-szerelő. – Kreizler újfent a levélhez lépett. – Attól tartok, ez a kis írás nem sokat segít ebben a kutatásban. – Megdörzsölte a szemét, és az órájára nézett. – Azonfelül meglehetősen késő is van. Lassan végeznünk kellene mára.

– De mielőtt még végeznénk, szeretnék visszatérni az emberünk múltjában fontos szerepet játszó felnőttekre – mondta Sara halkan, ám határozottan.

Kreizler nem sok lelkesedéssel bólintott. – Tudom, a nők szerepére gondol – sóhajtotta.

– Úgy van. – Sara felkelt, a táblához lépett, és beszéd közben mutogatta rajta a megfelelő feljegyzéseket. – Elméletünk szerint olyan emberrel van dolgunk, akit gyerekkorában zaklattak, megszégyenítettek, szidtak, és végül vertek is. Nem szállhatok szembe azzal a gondolattal, hogy a verés férfi kezétől származott. De az ügy némely aspektusának intim természete miatt fel kell tételeznem, hogy egy nő is komoly, és meglehetősen sötét szerepet játszott benne. Nézze csak ezt a levelet! Ne feledje, hogy végső soron személyesen Mrs. Santorellinek címezték. Figyelje a hangvételt: védekező, zaklatott, helyenként szinte panaszos, ezenfelül megszállottan összpontosít a szkatologikus és anatómiai részletekre. Egy gyerek hangja ez, akit keményen kordában tartanak és rendszeresen megaláznak, akivel éreztetik, hogy nem jobb a szemétnél, és akinek soha életében nem volt kihez futnia segítségért. Dr. Kreizler, ha a gyilkosunk jelleme valóban a gyerekkor során formálódott ki, akkor, ismétlem, az anyát is tettesnek kell tekintenünk.

Kreizler arca ideges bosszúságról árulkodott. – Ha ez így volna, Sara, akkor nem alakult volna ki olthatatlan gyűlölet is a nőkkel szemben? Akkor nem nők volnának az áldozatok, mint a Hasfelmetsző esetében?

– Az áldozatok kérdésében egy pillanatig sem vitatom a következtetéseit, doktor úr. Más szempontól szeretném, ha mélyebben vizsgálná a dolgot.

– Talán azzal gyanúsít, hogy elvakult vagyok – vágta rá Laszlo igencsak csípősen. – Hadd emlékeztessem, hogy van némi tapasztalatom ilyen problémákkal.

Sara némán bámulta egy darabig, aztán csöndesen megkérdezte: – Miért ellenzi ilyen makacsul a gondolatot, hogy egy nőnek is lehetett aktív szerepe ebben a történetben?

Laszlo váratlanul felpattant, öklével az asztalra vágott és ordított: – Mert nem *lehetett* aktív szerepe, a szentségit!

Marcus, Lucius meg én megdermedtünk egy pillanatra, és kínosan sandítottunk egymásra. Ez az ijesztő kirohanás, bár valóban váratlannak nem nevezhettük, teljesen megmagyarázhatatlan volt számunkra, tekintve Laszlo szigorúan tudományos gondolkodásmódját. Pedig még nem volt vége:

– Ha ennek az embernek az életében egyetlen nő is játszott volna bármilyen *aktív* szerepet, akkor nem is volnánk itt! Akkor sor sem került volna a gyilkosságokra! – Nem sok sikerrel igyekezett higgadtabb, egyenletesebb hangon beszélni: – Abszurd az egész gondolat, sehol sem vetődik fel az irodalomban! Egyértelmű, mit kell tennünk, Sara: elvetni az aktív női ágens ötletét, és végre a csonkításokkal foglalkozni! Mégpedig mindjárt *holnap!*

Remélem, elbeszélésemből eddig is nyilvánvalóan kitűnt, hogy Sara Howard nem az a fajta nő volt, aki ilyen beszédet eltűr, még egy olyan férfitól sem, akit csodál, sőt talán (személyes véleményem szerint) gyöngédebb érzelmeket is táplál iránta. A szeme résnyire szűkült, és jégnél is ridegebb hangon felelte:

– Doktor úr, mivel ön szemlátomást előre eldöntötte a kérdést, nem volt sok értelme arra utasítani engem, hogy végezzek kutatásokat. – Felrémlett aggódó agyamban, hogy most talán előkerül a Derringer, de Sara csak a kabátját ragadta magához. – Talán azt hitte, így kellemes és szórakoztató elfoglaltságot biztosít nekem – folytatta könyörtelenül. – Hadd mondjam meg egyszer s mindenkorra, hogy semmi szórakoztást, kényeztetést vagy hízelgést nem igényelek és nem tűrök el... egyiküktől sem!

És már kint is volt a lakásból. Feszengő pillantásokat váltottunk az Isaacson fivérekkel, de mondani nem volt mit. Napnál is világosabb volt a tényállás: Sarának igaza volt, Kreizlernek pedig nem, és ezt megmagyarázhatatlan csökönyösséggel tetézte. Laszlo gyötrelmes sóhajjal roskadt a székére, és egy pillanatra úgy látszott, hogy ennyit maga is elismer, de szólni nem szólt, csak fáradtságra hivatkozva megkért, hogy távozzunk. Aztán a levélre összpontosította minden figyelmét. Mi összeszedtük a holminkat, és elhagytuk a főhadiszállást, jó éjszakát kívánva Kreizlernek, amire nem jött válasz.

Ha az összeütközés további kihatások nélkül maradt volna, aligha említeném e helyütt. Igaz, hogy ez volt az első nézeteltérés a Broadway 808. alatti főhadiszállás falai közt, de magától értetődő volt, hogy ilyesmire előbb-utóbb sor fog kerülni, és nyilván hamar túl is tettük volna magunkat rajta. Hanem a parázs szóváltás igenis súlyos kihatással volt a továbbiakra, és nem csak Kreizler múltjából világított meg sok mindent, ami számomra is ismeretlen volt mindeddig, de utunkat is egyengette azon bűnöző felé, aki talán a legfelforgatóbb volt az Egyesült Államok újabb kori történetében.

22. FEJEZET

Ezután legalább egy héten át alig láttuk Kreizlert. Később megtudtam, hogy ideje javát börtönökben és különböző típusú lakóközösségekben töltötte; családon belüli erőszakért letartóztatott embereket faggatott ki, valamint erőszakot elszenvedett feleségeket és gyerekeket. A főhadiszálláson csak egyszer vagy kétszer mutatkozott, akkor sem beszélt szinte semmit, csak jegyzetekért és adatokért nézett be. Sugárzott róla a kétségbeesett elszántság. Nem vitte rá a lélek, hogy bocsánatot kérjen Sarától, és bár csak néhány esetlen és mesterkélt szót sikerült váltaniuk, a lány mégis megbocsátotta éles szavait, látva, mennyire érintett Laszlo érzelmileg az ügyben, és mennyire ideges, hogy új hónap vette kezdetét. Bármilyen naptárt követett is a gyilkosunk, annyi biztos volt, hogy ha nem változtat az eddigi mintán, akkor küszöbön áll az új rémtett. A szorongó várakozás pillanatnyilag kielégítő magyarázatot adott barátom szokatlanul goromba viselkedésére, később azonban fény derült rá, hogy csak kis részben magyarázta meg.

Marcus meg én a magunk részéről arra szántuk május első néhány napját, hogy elvégezzük azon feladatokat, amelyek a levél érkezésekor merültek fel. Marcus végigjárt minden katolikus templomot a Lower East Side-on (és a környékén), hátha talál valakit, aki látta Georgio Santorellit, én meg a két papnak szaglásztam kissé utána. Egy hétvégén át próbáltunk kiszedni valamit a ház tulajdonosából, ahol Ali ibn-Ghazi apja élt, valamint Santorellinéből és szomszédaiból (Sara újfent elvállalta a fordítást), ám csak annyi derült ki világosan, hogy a hallgatást biztosítandó valaki fáradhatatlanul hintette itt a pénzt. Rákényszerültem hát, hogy kutatásaimat ezentúl az ügyben érintett két egyházi szervezetre összpontosítsam. Úgy gondoltuk, hogy a *Timesnál* meglévő újságírói státuszom jó segítségemre lehet a megközelítésükben. Mindjárt legfelül kezdtem: elsőként a New York-i római katolikus érseket, Michael Corrigant és New York episzkopális püspökét, Henry Codman Pottert akartam kikérdezni. Mindkét férfiú a Madison sugárút közelében élt, az ötvenes években épült, igen kellemes városi villákban. Úgy véltem, egy nap is elég lesz a két beszélgetésre.

Pottert vettem előre. New York episzkopális gyülekezete akkoriban nem számlált többet néhány tízezer léleknél, ám ezen kevesek a város leggazdagabb családjai közé tartoztak. Az egyház gazdagságát fényűző templomok, kápolnák, hatalmas földbirtokok demonstrálták fényesen, valamint jelentékeny befolyása a város politikai ügyeiben. Potter püspök, akit New York „első polgárának” szoktak nevezni, a nagyváros forgatagánál, bűzénél, zajánál sokkal jobban szerette a takaros kisvárosi gyülekezeteket és templomokat, de tisztában volt vele, mire van szüksége egyházának, és minden tőle telhetőt megtett az itteni gyülekezet gyarapításáért és erősítéséért. Mindezzel pedig arra szeretnék kilyukadni, hogy Potter igen-igen fontos és magas állású személy volt; és bár egy misényinél jócskán hosszabb ideig várakoztatott káprázatos fogadószobájában, amikor végre megjelent, tudtomra adta, hogy legfeljebb tíz percet szánhat rám.

Nekiszegeztem a kérdést, vajon tisztában van-e azzal, hogy egy papnak öltözött és az episzkopális egyház pecsétgyűrűjét (piros keresztben fehér kereszt) viselő férfi járkál mindazok között, akik tudhatnak valamit a felderítetlen gyermekgyilkosságokról, és hatalmas pénzösszegeket osztogat azért, hogy hallgassanak. Ha sokkolta is a kérdésem, nem adta semmi jelét. Hűvös maradt, akár egy angolna, és annyit mondott, hogy az az ember vagy csaló vagy eszelős, vagy mindkettő, mivel az episzkopális egyháznak természetesen nem áll érdekében, hogy rendőrségi ügyekbe avatkozzék, legkevésbé, ha gyilkosságról van szó. Megkérdeztem, vajon nehéz lehet-e szert tenni egy olyan gyűrűre, amilyet a mondott emberen megfigyeltek. Erre vállat vont, kényelmesen hátradőlt, tokája rágyűrűzött a fehér papi gallérra, és kijelentette, elképzelése sincsen, könnyű-e jogtalanul ilyen pecsétgyűrűhöz jutni, mindazonáltal feltételezi, hogy bármelyik valamirevaló ékszerész könnyen elkészítheti. Látnivaló volt, hogy ezzel az emberrel semmire sem megyek, de belém bújt az ördög, és csak azért is rákérdeztem, tud-e Paul Kelly fenyegetéséről (mely részben meg is valósult), hogy fellázítja a gyilkosságok miatt a bevándorlókat. Mr. Potter közölte, hogy úgyszólván Kelly létezéséről sem tud, nemhogy fenyegetőzéseiről, hiszen (hogy az ő szavaival éljek) a város „újonnan érkezett lakosai” között az episzkopális egyháznak nemigen akadnak tagjai, így aztán az ilyen ügyekre sem ő, sem az egyháza nem fordít figyelmet. Végezetül azt javasolta, látogassak el Corrigan érsekhez, akinek sokkal komolyabb kapcsolata van a lakosság ilyen rétegeivel. Bevallottam, hogy körutam következő állomása az érseki rezidencia, és már indultam is.

Való igaz, hogy már Potterrel való találkozásom előtt is gyanú forrongott a szívemben, és a püspök egyházi emberhez oly kevéssé illő közönye alaposan megnövelte bennem ezt az érzést. Hol az áldozatok iránti részvét? Hol a készség, hogy segítségemre legyen, ha tud? Hol a fejcsóválás, a felkiáltások, hogy bár mielőbb nyakára hágnának a veszett mészárosnak, hol az együttérzéstől forró kézszorítás?

Mindez a következő állomáson várt rám, Corrigan érsek rezidenciáján, az Ötvenedik és az Ötvenegyedik utca között, a már csaknem teljesen kész új St. Patrick-székesegyház fejedelmi épülete mögött. A St. Patrick mindennél ékesszólóbban bizonyította, hogy James Renwick, a neves építész legfeljebb ujjgyakorlatnak szánhatta a mi belvárosi szomszédságunkban álló Grace templomot. A St. Patrick lenyűgöző tornyai, csúcsívei, ólomüveg ablakai, bronzkapui mind oly gigászi méretűek voltak, és olyan elképesztő gyorsasággal készültek, amilyet még New York sem látott sohasem. Ráadásul, jó katolikus hagyomány szerint, nem ám a forgandó üzleti szerencse hozadékából fizették meg mindezt a pompát (ahogy például az episzkopális egyházban), hanem a hűséges hívek adományaiból, akik az egyre-másra következő bevándorlóhullámokban érkeztek az országba – írek, olaszok és a többiek –, és rendületlenül növekvő létszámukkal mind több hatalomhoz juttatták egyházukat, amely az amerikai történelem hajnalán a lakosság túlnyomó többségéből csak lekezelő fintort váltott ki.

Corrigan érsek sokkalta érdeklődőbbnek és együttérzőbbnek tűnt, mint Potter. Nincs is más választása, ha egyszer adományokból él, gondoltam magamban. Végigvezetett a katedrálison, elmagyarázta, miféle munkákat terveznek a közeljövőben: nincs még keresztútjuk, nem épült ki a Miasszonyunk-kápolna, a harang sincs kifizetve, toronysisakok is kellenek még. Már-már gyanakodni kezdtem, hogy adományt próbál kipréselni belőlem, de aztán kiderült, hogy mindez csak felvezetésül szolgált a Katolikus Árvagondozó Egylet meglátogatásához, amely azt volt hivatva bizonyítani, hogy az egyháznak más oldala is van ám. Az egylet négyemeletes épülete az Ötvenegyedik utca túloldalán helyezkedett el. Szép előkertjében csinos gyermekek sétálgattak illedelmesen. Corrigan, mint mondotta, azért vezetett el ide, hogy megértesse velem, mily elkötelezetten foglalkozik a katolikus egyház New York elhagyott, veszendő gyermekeivel, akik az ő szemében legalább ugyanolyan fontosak, mint a hatalmas székesegyház, melynek árnyékában az egylet meghúzódik.

Mindez persze gyönyörű volt... egészen addig, amíg rá nem döbbentem, hogy tulajdonképpen még semmit sem *kérdeztem* az érsektől. Ez a mélyérzésű, kedves, kellemes fickó *tudta,* miért vagyok ott; ez különösen akkor vált egyértelművé, amikor végre feltettem neki ugyanazon kérdéseket, amelyeket Potternek is. Corrigan úgy felelgetett, mintha alaposan begyakorolta volna: Igen, iszonyatos, szégyenletes ez a gyilkosságsorozat, borzalom, ő el sem képzelheti, hogy mi okból avatkozna bele egy katolikus pap efféle ügyekbe (bár nem látszott, hogy nagyon sokkolta volna az ötlet), természetesen, maga is utánanéz, de előre is biztosíthat afelől... És így tovább. Végül megkíméltem a további erőfeszítésektől, miután azt füllentettem, hogy sürgős elintézendők várnak a belvárosban, majd fogtam egy konflist az Ötödik sugárúton, és elpályáztam a mondott irányban.

Bizonyosra vettem, hogy nem a Krafft-Ebing által „paranoiának" titulált elmebaj vett erőt rajtam hirtelen: valóban összeesküvéssel álltunk szemben, amely szánt szándékkal arra törekedett, hogy elleplezze a gyilkosságsorozat körüli tényeket és igazságokat. És ugyan mi más okuk lehet volna ilyen disztingvált uraknak erre, gondoltam növekvő izgalommal, ha nem az, hogy önmagukat védelmezzék a botránytól... hiszen micsoda botrány kerekedne abból, ha napvilágra jutna, hogy a gyilkos közülük való!

Marcus egyetértett következtetésemmel, majd pedig jó néhány napon át az ördög ügyvédjét játszottuk mindketten, azon igyekezve, hogy hibákat találjunk az elfajzott papról szóló elméleten. Semmi olyanra nem akadtunk, ami miatt el kellett volna vetnünk az elmélet lényegét. Igaz, nem nagyon valószínű, hogy egy pap gyakorlott hegymászó legyen, de azért korántsem lehetetlen; ami pedig az „Indijánról" tett megjegyzést illeti, az igazán származhat nyugati missziós tapasztalatokból is. A vadásztudomány már komolyabb problémát okozhatott volna, mivel Lucius feltételezte, hogy emberünk *egész életében* rendszeresen vadászott, de másfelől, ha mégis papnak képzeljük az illetőt, attól még szerezhetett ilyen tapasztalatokat gyerekkorában. Végtére is, a pap sem mindjárt papnak születik. Annak is vannak szülei, családja, múltja, éppúgy, mint bárki fiának. És ez pedig azt jelenti, hogy a Marcusszal közösen kidolgozott képbe ugyanúgy beilleszthetők Kreizler lélektani spekulációi, mint bármely másikba.

A hét hátralévő részében további részletek után kutattunk, elméletünket alátámasztandó. Ha egy pap olyan jól ismeri a háztetők világát, mint a mi emberünk, akkor bizonyosan valami missziós jellegű munkát végez, gondoltuk, és alaposan megvizsgáltuk mindama katolikus és episzkopális szervezeteket, amelyek a szegényekkel foglalkoztak. Ezenközben rengeteg ellenállásba ütköztünk, és alig nyertünk használható információt. Lelkesedésünk mindazonáltal töretlen maradt, és péntekre már olyannyira meg voltunk győződve elméletünk helyességéről, hogy úgy döntöttünk, elmondjuk Sarának és Luciusnak is. Némi elismeréssel fogadták erőfeszítéseinket, de azonnal rámutattak mindama következetlenségre, amelyet Marcus meg én igyekeztünk eltussolni. Lucius felidézte a katonai háttérről szóló elméletet, melyet az ihletett, hogy emberünk olyan higgadtan képes eltervezni, és veszély közepette is véghezvinni erőszakos tetteit. Egy pap ugyan hogyan fejleszthet ki ilyen képességeket? Talán tábori lelkészként szolgált valaha a nyugati seregben, feleltük. Ez nem csak a katonai rutint biztosítaná, de az indián és határvidéki kapcsolatot is. Lucius erre rávágta, hogy szerinte a tábori lelkészek nem kapnak harci kiképzést, Sara pedig hozzátette, ha emberünk évekig szolgált a határvidéken, miközben nem lehet idősebb harmincegynél, akkor mikor volt érkezése olyan jól megismerni New Yorkot? Hát gyerekkorában, volt a válaszunk. Akkor viszont, folytatta Sara, fel kell tételeznünk, hogy tehetős családból származik, különben honnan volna tapasztalata a vadászatról és hegymászásról. Jól van, hát akkor legyen gazdag. De ott volt még az a különös tény is, hogy katolikusok és protestánsok együttműködnek az ügyben. Nem volna-e bármelyik egyház boldog, kérdezte Sara, ha a másikról kiderülne, hogy gyilkosok kerülnek ki soraiból? Semmi okosabbat nem tudtunk felelni, mint hogy Sara meg Lucius egyszerűen féltékenyek a munkánkra. Erre, némiképpen felpaprikázva kijelentették, hogy a dolgoknak ez a módja, nekik kötelességük rámutatni minden lehetséges hibára és következetlenségre, és – csak hogy ezt a lehető legalaposabban megértessék velünk – még nagyobb buzgalommal folytatták kötelességük teljesítését.

Öt óra felé Kreizler is előkerült, de nem avatkozott bele a vitánkba, hanem félrevont és közölte, hogy haladéktalanul vele kell tartanom a főpályaudvarhoz. Jó néhány napja nem láttam már, de szüntelenül aggódtam érte, és most csak még jobban felzaklatott ez a váratlan, titkolózó bejelentés, mely szerint vonatútra fogunk indulni. Kérdeztem, hogy táskát hozzak-e, de azt mondta, hogy nem megyünk messzire, csak egy intézetbe látogatunk el a hudsoni vonal mentén. Estére tervezte a kiruccanást, mivel addigra a személyzet nagy része elmegy, így észrevétlenül járhatunk-kelhetünk. Ennél részletesebben nem volt hajlandó beszélni az ügyről, amit én akkor érthetetlen titokzatoskodásnak éreztem, utólag viszont tökéletesen megértek, mivel ha előre közölte volna, hová megyünk, és kivel fogunk találkozni, szinte bizonyosan megtagadtam volna, hogy vele tartsak.

Manhattan közepétől vonattal egy óra sem kell, hogy elérjünk abba a Hudson-parti kisvárosba, melyet réges-rég egy hollandus kereskedő egy kínai városról nevezett el Tsing-singnek. A Sing Sing rabjai és látogatói számára viszont ez az utazás kívül esik a reális idő birodalmán, egyszerre tűnik elképzelhetetlenül rövidnek és végtelen hosszúnak. A Sing Sing börtön (valaha „Mt. Pleasant") mindjárt a parton áll, szemközt a Tappan Zee vadregényes szirtjeivel. 1827-ben nyitották meg, és korában a büntetőjog leghaladóbb eszméit képviselte. Azokban az időkben a börtönök többnyire kisebb üzemek voltak, ahol a fogvatartottak a fésűtől a bútoron át a kőfaragásig minden elképzelhető árucikket gyártottak, és általában véve jobb dolguk volt (vagy legalábbis értelmesebb elfoglaltságuk), mint hetven évvel későbbi sorstársaiknak. Igaz, hogy akkoriban könyörtelenül verték és gyötörték őket, de hát ez mindig is így volt, sőt valójában így van még ma is; a munka viszont összehasonlíthatatlanul jobb időtöltés, mint a tétlen „büntetés", amikor az elítéltnek nincs jobb dolga, mint hogy elrágódjon azokon a gazságokon, amelyek ilyen iszonyú sorsra juttatták, és bosszúterveket forraljon mindazok ellen, akiket ezért felelősnek érez. Csakhogy a börtönüzemeknek véget vetett a munkásszerveződés hajnala, mivel a szakszervezetek nem tűrhették az alacsony bérű rabmunkások konkurenciáját, és ez volt aztán a legfőbb oka annak, hogy a Sing Sing 1896-ra azzá a hátborzongatóan értelmetlen hellyé züllött, ahol a rabok még viselték csíkos egyenruhájukat, kötelességtudóan szilenciumot tartottak és fegyelmezetten meneteltek, csak éppen a munka tűnt el nyomtalanul, ami mindennek értelmet adott valaha. Ilyen nyomasztóan reménytelen helyre egyáltalán nem indul szívesen az ember, de igazán csak akkor szorította össze szívemet a rettegés, amikor Kreizler végre elárulta, kihez is megyünk.

– Bolond voltam, hogy magamtól nem jutott eszembe – mondta Laszlo. Vonatunk a Hudson mentén robogott, a nap éppen lebukott nyugaton a gömbölyded dombhátak mögé. – Persze, már jó húsz éve is elmúlt. De annak idején el sem tudtam volna képzelni, hogy valaha egy pillanatra is elfelejtem a fickót. Azonnal látnom kellett volna a kapcsolatot, amikor megpillantottam a tetemeket.

– Laszlo – szóltam rá szigorúan, bár boldog voltam, hogy legalább már beszél. – Talán most, hogy belekevert ebbe az átkozott expedícióba, felhagyhatna végre a titkolózással. Kit fogunk meglátogatni?

Szemlátomást élvezte a feszengésemet. – Nahát, John, az aztán végképp meglep, hogy magának sem jut eszébe! Végtére mindig is a maga szíve csücske volt.

– *Kicsoda*?

A fekete szempár rezzenetlenül szegeződött a szemembe. – Jesse Pomeroy.

Nyomasztó csöndet hozott közénk e név, mintha egymagában is képes volna iszonyba és rettegésbe borítani a vagont. Amikor aztán megtörtük a hallgatást, hogy felelevenítsük az esetet, önkéntelenül is fojtott hangon beszéltünk. Rengeteg gyilkos tevékenykedett a mi időnkben is, közülük nem egy sokkal többet is mészárolt, mint ez a Jesse Pomeroy, de soha senki nem volt annyira iszonyatos. 1872-ben kisgyerekeket csalt el magával, többet is egymás után, elhagyatott helyekre hurcolta a faluja közelében, aztán levetőztette, megkötözte és késsel, korbáccsal kínozta őket. Elfogták, le is csukták,

de a börtönben olyan példamutatóan viselkedett, hogy anyja szívfacsaró könyörgésére (aki régóta magányosan élt, mivel férje elhagyta) mindössze tizenhat hónap múltán szabadon engedték. Szinte közvetlenül ezután új, még borzalmasabb bűntettre került sor Pomeroyék környékén: négyéves kisfiú tetemét találták meg a parton, a torka átvágva, az egész test rettenetesen összevissza csonkítva. Jesse-t gyanúsították ugyan, de bizonyíték nem volt. Néhány héttel később azonban egy régebben eltűnt tízesztendős kislány holttestére akadtak Pomeroyék pincéjében. Ezt a gyermeket is megkínozták és megcsonkították. Jesse-t letartóztatták, és ezután újra elővették az összes eltűnt gyerekekkel kapcsolatos megoldatlan esetet a környéken. Egyiket sem sikerült egyértelműen rábizonyítani Pomeroyra, ám a kislány meggyilkolása vitathatatlan volt. Jesse ügyvédjei érthető módon azon igyekeztek, hogy védencüket nyilvánítsák beszámíthatatlannak. Próbálkozásuk azonban nem járt sikerrel. Pomeroyra eredetileg kötél várt volna, de az életkora miatt ezt az ítéletet végül is életfogytiglani magánzárkára módosították. Jesse Pomeroy ugyanis alig tizenkét esztendős volt borzalmas karrierje kezdetén, és tizennégynél akkor sem volt idősebb, amikor élete végéig magánzárkába került – ahol még e pillanatban is ül, amikor e sorokat írom.

Kreizler akkor találkozott a sajtó által „gyermek-szörnyetegnek" titulált fiatalemberrel, amikor az ügyvédei benyújtották a kérelmet, hogy nyilvánítsák tébolyultnak, 1847 nyarán. Ekkoriban, ugyanúgy mint ma is, az ilyen ügyeket már a nevezetes „M'Naghten-törvény" alapján ítélték meg. A boldogtalan angol, akiről a szabályt elnevezték 1843-ban vált rabjává a téveszmének, hogy Robert Peel miniszterelnök az életére tör. Úgy gondolta, elébe vág az ördögi tervnek, és inkább ő öli meg Peelt. Ezzel a próbálkozással kudarcot vallott, csak Peel titkárát sikerült megölnie. Mégis felmentették a felelősségrevonás alól, mivel ügyvédei meggyőzték a bírákat, hogy védencük nem fogta fel, milyen gonosztettet követ el. Az elmebeli beszámíthatatlanság fogalma ezzel az esettel tört be a világ törvényszékeire. Jesse Pomeroy ügyvédei harminc év múltán elmegyógyászati szakértők seregét vetették be védencük mellett abban a reményben, hogy sikerül eszelősnek nyilváníttatni, mint M'Naghtent. E szakértők egyike az akkor még nagyon fiatal dr. Laszlo Kreizler volt, aki kollégái többségével egyetemben meglehetősen épelméjűnek találta Pomeroyt. A bíró végül eme csoport érvelését fogadta el, de külön megjegyezte, hogy Kreizler fejtegetését a gyermek-szörnyeteg viselkedéséről homályosnak és obszcénnek tartja.

Ez korántsem volt meglepő, hiszen Laszlo igen nagy súlyt helyezett magyarázatában Pomeroy családi hátterére. Ámde, ahogy feltartóztathatatlanul közeledtünk a Sing Sing felé, megvilágosodott előttem, hogy ezúttal Laszlo húsz évvel ezelőtti vizsgálódásának más részei nyernek különös fontosságot. Pomeroy nyúlszájjal született, és kisgyerekkorában fertőző betegség támadta meg, amelynek következtében himlőhelyes lett az arca, ami még jobban eltorzította, ráadásul az egyik szemére megvakult. Már akkor sem tekintette senki véletlennek, hogy Pomeroy áldozatai megcsonkításakor különös figyelmet szentelt a szemeknek, ám a per során makacsul elzárkózott azelől, hogy viselkedésének erről az aspektusáról beszéljen, így aztán nem lehetett kétségtelen következtetéseket levonni.

– Valamit nem értek itt, Kreizler – szóltam, amikor vonatunk már majdnem a Sing Sing állomáshoz ért. – Azt mondja, nem jutott eszébe az ügyünkkel kapcsolatban Pomeroy. Akkor hát hogy kerülünk ide?

– Adolf Meyernek köszönhető – jött a válasz. Ahogy a peronra léptünk, molyette kalapos öregember sietett oda hozzánk azzal, hogy van egy bérkocsija. – Több órán át beszélgettünk ma reggel telefonon.

– Dr. Meyer? Mennyit mondott el neki?

– Mindent – felelte egyszerűen. – Meyerben tökéletesen megbízom. Még ha azt tartja is, hogy bizonyos dolgokban tévedek. Egyetért például Sarával abban, hogy a gyilkosunk meghatározó gyerekkori élményeiben egy nőnek is fontos szerepet kellett játszania. Pomeroy is így került szóba egyébként, no meg a szemek miatt.

– A nő szerepe? – értetlenkedtem. Beszálltunk az öreg fogatába, és elindultunk a börtön felé – Mit akar ezzel, Kreizler?

– Hagyjuk ezt most, John! – felelte, és erősen kémlelt kifelé, hogy a gyorsan fogyatkozó fényben szemügyre vehesse még a börtön falait. – Éppen eleget fog most hallani, és mielőtt bemennénk, van még néhány dolog, amit tudnia kell. Először is, a felügyelőt alaposan meg kellett vesztegetnem, hogy beengedjen, éppen ezért nem is ő fogad majd bennünket, hanem egy Lasky nevű őr, aki tudja, kik vagyunk, és miért jövünk. Ő veszi majd át a pénzt, aztán bevezet bennünket, utána meg ki, remélhetőleg észrevétlenül. Beszéljen a lehető legkevesebbet, Pomeroyhoz pedig egyetlen szót se szóljon!

– Miért ne? Hisz ő nem is tartozik a börtön személyzetéhez.

– Igaz – hagyta rám Laszlo. A Sing Sing ezercellás főépületének sivár homlokzata már egészen közelről látszott. – Csakhogy, hiába tudna segíteni nekünk a csonkítások kérdésében, ha rájön, hogy mire van szükségünk, nagy kéjjel fogja megtagadni az együttműködést. Jó oka van rá, Moore, hogy semmi esetre ne említse se a nevét, sem pedig a feladatunkat. Nyilván nem kell emlékeztetnem rá – tette hozzá fojtott hangon, mivel már a kapuban álltunk –, milyen veszélyeket rejteget ez a hely.

23. FEJEZET

A Sing Sing főépülete a folyóval párhuzamosan húzódik, sok melléképület közepette. A kétszáz cellás női börtön épülete merőlegesen fut le a folyópart felé. A nagy területen szétszórt rengeteg épületből kémények erdeje emelkedett az ég felé; olyan volt az egész, mint valami nyomasztó gyártelep, amelynek ez idő tájt az emberi nyomorúság volt a legfőbb terméke. Az eredetileg egyszemélyesre tervezett cellákban több elítéltet zsúfoltak össze, és az a kevés fenntartó jellegű munka, amit végeztek, hasztalanul szállt szembe az idő rombolásával – mindenütt a rothadás látványa és bűze fogadott. Még be sem léptünk a főkapun, fülünkbe hatolt a visszhangzó udvaron menetelő foglyok monoton lábdobogása, melyet korbácscsattogás ugyan már nem kísért – ezt a gyakorlatot 1847-ben törvényen kívül helyezték –, de az őrök tekintélyes husángjai nem hagytak kétséget afelől, milyen természetű eszközökkel tartják fent elsősorban a fegyelmet.

Lasky, az őr, öles termetű, rosszul borotvált, sötét képű fickó volt. Némán követtük az udvar kövezett ösvényein és gyér gyepén át a főépületbe. A bejárat közelében egy sarokban rabok álltak, a nyakukon vasból és fából készült béklyószerűség, amely a karjaikat felemelt állapotban rögzítette. Néhány őr éppen bőszen motozta őket, sötét egyenruhájuk semmivel sem tisztább, mint Laskyé, a kedélyük pedig, ha lehet, még gyilkosabb. Hirtelen fájdalmas sikoly harsant fel; Laszlo meg én összerázkódtunk a hallatán. Az egyik háromszor kilenc lábnyi odúban több őr támadott egy rabra „kolibrivel", vagyis olyan elektromos fegyverrel, amellyel fájdalmas áramütést lehet okozni. Mindketten láttunk már ilyesmit nemegyszer, de a megszokás nem enyhítette felháborodásunkat. Laszlóra sandítottam, és láttam, hogy ugyanazt gondolja, amit én: ilyen büntetőrendszer mellett igazán nem csoda, ha annyi a visszaeső bűnöző.

Jesse Pomeroy cellája a tömb túlsó végében volt, így aztán több tucat más cella mellett kellett végigsétálnunk. A beléjük zsúfolt rengeteg elítélt arcán az érzelmek valóságos enciklopédiáját figyelhettük meg, a mély, néma gyötrelemtől a forrongó dühig. Mivel állandóan szilenciumparancs volt érvényben, emberi hangokat nemigen hallottunk, csak nagy néha támadt alig hallható suttogás. Lépteink kongása az egész épületben visszhangzott, s ez a lárma – a rabok merően ránk szögezett tekintetével tetézve – szinte elviselhetetlen volt. Az épület túlsó végén kicsi, nyirkos előszobába léptünk, amely parányi szobába vezetett. Ablak nem volt, csak néhány keskeny, lőrésforma nyílás magasan fönt a mennyezet alatt. Jesse Pomeroy különös faláda szerűségben ült a cella közepén. A ládához vízvezető csöveket csatlakoztattak, de amennyire megállapíthattam, száraz volt. Némi töprengés után rádöbbentem, mi is ez: a hírhedt „jeges fürdőhöz" használt alkalmatosság. A rendkívül rossz magaviseletű rabokat korábban nagy nyomású jeges vízzel szokták volt valaha lefecskendezni, ám ez a büntetés annyi sokkos halálesethez vezetett, hogy már több évtizeddel ezelőtt betiltották. A végrehajtásához használt eszközt azonban szemlátomást még mindig nem selejtezték ki: az őrök nyilvánvalóan úgy gondolták, hogy a rettenetes kínzásnak a puszta fenyegetése is hatásos.

Pomeroy csuklóin nehéz béklyók csörögtek, a fejét „kalitka” vette körül, két láb magas vasketrec, amely a vállán nyugodott – ezt a groteszk kínzóeszközt is a kivételesen sok gondot okozó rabok ellen vetették be, fájdalmat nem okozott ugyan, de tekintélyes súlyával szinte az őrületbe kergette a megbüntetetteket. Jesse azonban a „kalitkára” és bilincsekre ügyet sem vetve békésen olvasgatott. Felnézett ránk. Alaposan szemügyre vettem himlőhelyes arcát, csúnyán eltorzult felsőajkát (melyet félig-meddig takart csak a gyér bajuszka), és a visszataszítóan fehér bal szemet. Meglehetősen nyilvánvaló volt már, miért is vagyunk itt.

– Nos! – mondta halkan, és felkelt. Harmincas éveiben járt, felnőtt ember volt, de oly alacsony, hogy még így, a terjedelmes kalitkával a fején is fel tudott állni az ósdi ládafélében. Torz ajka különös mosolyra húzódott, amelyben gyanú, meglepetés és a váratlan látogatókat fogadó börtönlakó jellegzetes elégedettsége keveredett. – Dr. Kreizler, ha nem tévedek.

Kreizler mosolya őszintének hatott. – Nahát, Jesse, pedig nagyon rég nem láttuk egymást. Meglep, hogy emlékszik rám.

– Ó, hogyne emlékeznék – felelte Pomeroy kisfiús hangon, amely szinte csöpögött a fenyegetéstől. – Mindnyájukra kitűnően emlékszem. – Egy darabig méregette Laszlót, aztán felém fordult. – *Magát* viszont sosem láttam még.

– Nem bizony – vágta rá Laszlo, mielőtt még megszólalhattam volna.

Aztán az őrhöz fordult, aki felettébb csalódott ábrázattal várakozott. – Jól van, Lasky, várjon odakint! – S jókora összeget nyomott a kezébe.

Lasky arcán elömlött az elégedettség, de mondani csak ennyit mondott: – Igenis, uram! – Majd pedig Pomeroy felé fordulva. – Becsüld meg magad, Jesse! Rossz napod volt máma, de lehet ám még rosszabb is.

Pomeroy nem vett tudomást az intésről; rendületlenül fixírozta Kreizlert. Lasky távozott.

– Nem éppen könnyű művelődni ezen a helyen – jegyezte meg Jesse, amint becsukódott az ajtó. – Azért igyekszem. Úgy gondolom, talán emiatt ment úgy félre az életem, a tanulatlanság miatt. Nekiálltam megtanulni spanyolul. – Továbbra is úgy beszélt, mintha ma is az a suhanc volna, mint ezelőtt húsz évvel.

– Csodálatra méltó – bólintott Kreizler. – Látom, kalitkát kapott.

Jesse felkacagott. – Ó, azt állítják, hogy megégettem egy itteni fickó arcát a cigerattámmal, miközben aludt. Azt mondják, az egész éjszakát azzal töltöttem, hogy drótból egy hosszú kart csináljak, amivel elérhetem a képét a rácsokon át. De kérdem én – fordult felém színpadiasan, tejfehér vak szeme céltalanul forgott üregében –, hát jellemző ez rám vajon? – És újra kacagott, derűsen, pimaszul, akár egy siheder.

– Akkor hát beleunt már, hogy patkányokat nyúzzon élve? – kérdezte Kreizler. – Amikor utoljára itt jártam, jó néhány éve már, azt hallottam, hogy még a rabtársaival is patkányokat fogat erre a célra.

Ezúttal zavartan kuncogott a különös férfi. – Patkányok... tekergőznek, visítanak. Rondán harapnak is, ha nem vigyáz az ember. – S a kezét mutatta, mely tele volt apró, de mély sebhelyekkel.

Kreizler rábólintott. – Még mindig olyan dühös, mint húsz éve, Jesse?

– Akkor nem voltam dühös – felelte rezzenetlen vigyorral Pomeroy. – *Őrült* voltam. Csak maguk nem bírtak rájönni, mert olyan ostobák. Különben meg mi az ördögöt keres itt, doktor?

– Nevezhetjük ellenőrzésnek – fogalmazott óvatosan Laszlo. – Szeretek olykor ránézni a régi eseteimre, utánajárni, hogyan fejlődnek. És mivel dolgom akadt errefelé, hát...

Pomeroy hangja most először csengett halálos komolyan. – Ne játszadozzon velem, doki! Még ilyen karperecekkel is kiszedem a szemét, mielőtt Lasky csak a füle botját mozdítaná!

Kreizler szeme felvillant, de a hangja hűvös maradt. – Gondolom, ezzel is az eszelősségét szeretné bizonyítani.

– Miért, nem meggyőző? – kuncogott Jesse.

– Húsz évvel ezelőtt sem találtam annak – vont vállat Kreizler. – Kivájta a szemét annak a két gyereknek, akit legyilkolt, meg azoknak is, akiket megkínozott. Mégsem látok benne semmi őrültséget... inkább érthetőnek mondanám.

– Ó, ezt meg hogy értsem? – kiáltott játékosan Pomeroy.

Kreizler habozott egy kicsit, aztán előrehajolt. – A puszta irigységtől még soha senki nem tébolyodott meg, Jesse.

Pomeroy arcából kifutott a szín, és oly hirtelen kapott arcához a kezével, hogy fájdalmasan beleütötte a kalitka rácsaiba. Mindkét kezét görcsösen ökölbe szorította, már-már felpattant a helyéről, én meg készültem lélekben, hogy nagy baj közeleg, de aztán sikerült kiszorítania magából egy nevetést. – Nahát, doki, ha fizetett valamit a tanulmányaiért, akkor az kidobott pénz volt! Azt képzeli, hogy csak emiatt a semmirevaló szemem miatt szedem ki mások jó szemét? Ezt a dajkamesét! Nézzen rám: az természet olyan csúffá tett, hogy cirkuszban kellene mutogatni! Akkor miért nem vágtam szét soha senki száját, miért nem szaggattam le a bőrt a pofájukról? Na és ha irigység az egész, akkor maga, doki, miért nem vagdossa le az emberek kezét?

Kreizlerre sandítottam; nyilvánvaló volt, hogy a megjegyzés váratlanul érte. De régen megtanult már uralkodni az érzésein, ha páciensekkel volt dolga, így aztán éppen csak pislogott vagy kettőt, de a szemét nem vette le Pomeroyról. Annak viszont ennyi is elég volt ahhoz, hogy elégedetten dőljön hátra.

– Ó, igen, milyen nagyokosok vagyunk – kuncogott.

– Akkor hát a szemek kivájása semmit sem jelent – mondta higgadtan; utólag visszagondolva jöttem rá, milyen óvatosan manőverezett e pillanatban. – Véletlenszerű erőszakos megnyilvánulás.

– Ne adjon szavakat a számba, doki! – Pomeroy hangjában újra fenyegető él villant. – Ezt sok évvel ezelőtt már lejátszottuk. Csak annyit mondtam, hogy nem volt rá semmi épelméjű okom.

Kreizler félrehajtott fejjel mérlegelt. – Értem, talán. Csakhogy mivel nem hajlandó elmondani, milyen okai voltak mégis, semmi értelme a további társalgásnak. És mivel nem szeretném lekésni a következő New York-i vonatot... – tette hozzá felkelőben.

– *Üljön le!* – Ez egyértelműen parancs volt, és szinte kézzelfoghatóan sütött belőle az erőszak. Kreizler tüntetően szenvtelenül fogadta. Pomeroyt feszengő nyugtalanság fogta el. – Csak egyszer mondom el, azért jól figyeljen! – hadarta sietve. – Akkor őrült voltam, de most már nem vagyok az. És ez azt jelenti, hogy ha visszagondolok, hát elég világosan látok mindent. Nem volt rá semmi épeszű okom, hogy azt tegyem a kölykökkel. Csak... éppen csak nem viseltem el, véget kellett vetnem neki!

Laszlo tudta, hogy közel a megoldás. Újra helyet foglalt, és nagyon lágy, biztató hangon mondta: – Minek kellett véget vetnie, Jesse?

Pomeroy felnézett a kőfal tetején meghúzódó keskeny résekre, melyeken át most már néhány csillag is beragyogott a cellába. – A bámulásnak – motyogta egészen új, szinte szenvtelen hangon. – Bámulnak, szünet nélkül csak bámulnak. Azt akartam, hogy vége legyen. – Visszafordult felénk, és úgy látszott, könnyek csillannak az egészséges szemében, ajka azonban megint mosolyra húzódott. – Tudja, régen, annak idején jártam néha az állatkertben is. A városban, amikor még egész kicsi voltam. És láttam, hogy bármit csinálnak az állatok, az emberek bámulják őket. Bámulják, kiguvadt szemmel, bárgyú pofával, tátott szájjal, főleg a kölykök, azok aztán olyan hülyék, hogy mást nem is bírnak, csak bámulni. És azok a nyomorult dögök visszanéznek, és látni, hogy tisztára meg vannak hőbörödve, az isten verje meg, őrültek a dühtől, na. És semmi más nem jár a fejükben, mint hogy szanaszét szaggassák azokat a népeket, csak hogy abbahagyják már a bámulást. Csak járkálnak oda-vissza, oda-vissza, és azt gondolják, hogy ha csak egy percre kiszabadulhatnának, akkor megmutatnák, mi lesz abból, ha nem bírnak egy percre se békébe' hagyni valakit! Jól van, doki, tudom én, hogy nem voltam soha ketrecbe zárva, de azok a bárgyú, bámészkodó szemek azok mindig ott voltak körülöttem, amióta az eszemet tudom. Bámulnak, bámészkodnak, megállás nélkül, ahová csak megy az ember. Mondja meg doktor, mondja meg, hát nem elég ez ahhoz, hogy megőrjítse az embert? És akkor elege lesz, de nagyon, és akkor ott áll egy olyan kis idióta törpe a nyalókájával és a gülü szeme majd kiesik... hát, doki, tudja, ugye, *én* nem voltam bezárva, úgyhogy semmi nem állt az utamba, és megtettem, amit meg kellett tenni.

Pomeroy elnémult, és mozdulatlanul várta Kreizler válaszát.

– Azt mondja, Jesse, hogy ez mindig is így volt – mondta Laszlo. – Mindig, amíg csak vissza tud emlékezni? És mindenkivel?

– Mindenkivel, a papámat kivéve – felelte Pomeroy szánalmas, humortalan nevetéssel. – Annak aztán olyan nagyon elege volt a látványomból, hogy meglépett. Nem mintha tudnám, hisz nem is emlékszem rá egyáltalán. Csak abból gondolom, ahogy a mamám viselkedett velem.

Kreizler arca a másodperc egy törtrészére megint döbbenetet fejezett ki. – Miért, hogy viselkedett?

– Hát *így!* – kiáltotta Jesse, felpattant, és kalitkába zárt fejét közvetlen közelre Laszlo arcába tolta. Odaugrottam volna, de Jesse nem közeledett tovább. – Mondja meg a testőrének, hogy leülhet – szólt Kreizlerhez, és a jó szemét rászögezte. – Ez csak egy kis bemutató. Mindig, de mindig így csinált. Minden pillanatban figyelt, az isten tudja, miért. Csak a javamat akarja, így mondogatta, de a viselkedése nem erre vallott. – Előrenyújtott nyakára nagy súllyal nehezedhetett a „kalitka", úgyhogy végül elfordult. – Az biztos, hogy sokat foglalkozott ezzel az én kutyapofámmal – kacagott megint azon az élettelen hangon. – Nem mintha valaha is kedve lett volna megcsókolni, azt elhiheti! – Elhallgatott, mintha megütötték volna, és újra a keskeny ablakrések felé fordult. – Azt az első kölyköt, akit magammal vittem, azt rákényszerítettem, hogy megcsókoljon. Nem akarta, egyáltalán nem, de miután én... na mindegy. Megtette.

Kis szünet után Laszlo megkérdezte: – És az a fickó, akinek ma megégette az arcát?

Jesse kiköpött a rácson át. – Az az idióta! Ugyanaz a nyomorult történet! Nem bírja abbahagyni a bámészkodást, hiába szóltam neki hússzor, az átkozott hülyének... – Pomeroy hirtelen feleszmélve, őszinte rémülettel nézett Kreizlerre, aztán a félelem helyét újra a síri mosoly foglalta el. – Hopp... már megint saját kezűleg teszem a kötelet a nyakamra, mi? Ügyes, doki, nagyon ügyes.

– Nem én csináltam, Jesse – kelt fel Laszlo.

– Nem hát – nevetett amaz. – Talán igaza is van. Ha ezer évig élek, sem bírom kitalálni, hogyan vesz rá mindig, hogy beszéljek. Ha volna kalapom, megemelném. De nincs, így hát...

Villámgyors mozdulattal előrehajolt, fényes tárgyat kapott elő a cipőjéből, és fenyegetően felénk szögezte. Lábujjhegyen ágaskodott, ugrásra készen. A falhoz hátráltam, és láttam, hogy Kreizler is így tesz, csak sokkal lassabban. Pomeroy kéjes kuncogásban tört ki, ezalatt volt érkezésem jobban szemügyre venni a fegyverét. Hosszú üvegszilánk volt, a vége véres rongyba csavarva.

24. FEJEZET

Olyan kobrafürgeséggel kapta fel a széket, melyen addig ült, amilyenre más még bilincsek nélkül sem lett volna képes, és beékelte a kilincs alá, hogy kívülről ne lehessen kinyitni az ajtót.

– Sose aggódjanak! – vigyorgott ránk. – Nem akarom felmetélni magukat, csak azt a nagy barmot szeretném megugratni egy kicsit. – Röhögve elfordult, és kikiáltott: – Hé, Lasky! El akarja veszteni az állását? Ha a felügyelő meglátja, mit csináltam ezekkel a fickókkal, akkor maga többet a budit se őrizheti itt!

Lasky átkozódva döngetni kezdte az ajtót. Pomeroy továbbra is a torkunk felé szögezte a szilánk-tőrt, de nem tett több fenyegető mozdulatot, csak egyre szilajabbul röhögött, ahogy az őr tehetetlen tombolása fokozódott. Az ajtó zsanérjai hamarosan engedni kezdtek, aztán a szék is kicsúszott a kilincs alól. Lasky hatalmas robajjal, az ajtóval együtt zuhant be a cellába. Feltápászkodott, konstatálta, hogy Laszlo meg én sértetlenek vagyunk, aztán azt is, hogy Pomeroynak fegyvere van. Markába ragadta a padlón heverő széket, és fenyegetően megindult Jesse felé, aki nem nagy meggyőződéssel védekezett.

Kreizler az egész idő alatt nem mutatta semmi jelét, hogy aggódnék a testi épségünkért, csak a fejét csóválta lassan, mint aki pontosan tudja, mi következik. Lasky pillanatokon belül kiverte Pomeroy kezéből a fegyvert, és hatalmas, húsos ökleivel könyörtelenül, módszeresen csépelte a foglyot. Őrjöngő dühét csak tüzelte, hogy a fejéhez nem fért hozzá, ütései tébolyult erejűvé fokozódtak. Pomeroy ordított a fájdalomtól, de közben megállás nélkül kacagott tovább. Szinte önkívületben röhögött, vadul, hátborzongató gyönyörrel. Engem megbénított a jelenet érthetetlensége, Kreizler viszont pár perc múlva odalépett Laskyhoz, és megrángatta a vállát.

– Hagyja abba! – üvöltött rá. – Lasky, az isten szerelmére, hagyja már abba, maga bolond! – A gigászi Lasky fel sem vette a ráncigálást és kiabálást. – Lasky! Elég! Nem látja, hogy a fickó éppen ezt akarja? Nem látja, hogy *élvezi?*

Az őr rá sem hederítve ütött tovább, amíg végül Kreizler kétségbeesésében teljes testsúlyát bevetve eltaszította az áldozatától. Az elképedt és még veszettebb haragra gerjedt Lasky feltápászkodott, és hatalmas balegyenest irányzott Laszlo fejének, ami elől ő könnyedén kitért. Látva, hogy Lasky nem tágít, ő is ökölbe szorította jobbját, és néhány gyors ütést mért rá, melyek igencsak hasonlítottak a Roosevelt elleni, csaknem húsz évvel azelőtti derekas támadásra. Lasky megtántorodott, és elterült. Kreizler lihegve hajolt fölébe.

– Elég volt, Lasky! – parancsolta olyan szenvedélyes hangon, hogy azonnal odasiettem, és közébük álltam, nehogy barátom folytatni találja a támadást. Pomeroy a földön tekergett kínjában, bilincsbe vert kezével fájdalmasan tapogatta a bordáit, de még mindig nem hagyta abba a groteszk röhögést. Kreizler most feléje fordult, és lihegve, de lágyabb hangon mondta:

– Elég volt.

Lasky feje lassan kitisztult, szemét Kreizlerre szögezte. – Rohadék! – ordította, és nagy üggyel-bajjal próbált talpra kecmeregni. – Segítség! – kiáltotta, miközben vért köpött. – Segítség! Őrség! Támadás! – hangját messze visszhangozták a folyosók. – Ide gyorsan, a szentségit! A régi fürdőszobához!

Lábdobogás közelgett felénk az épület túlsó végéből. – Tűnjünk el gyorsan, Laszlo! – sürgettem, átlátva, hogy most aztán valóban szorul körülöttünk a hurok. Lasky nem az a fajta ember, aki lemond a kellemes bosszúállásról, főleg, ha segítsége is akad. Kreizler még mindig Pomeroyt bámulta, úgy kellett kirángatnom a cellából. – Laszlo, a szentségit, meg akar itt öletni minket? Gyerünk már, futás!

Kirohantunk a cellából; Lasky megpróbálta ránk vetni magát, de csak visszaroskadt a padlóra. A folyosón négy őrbe ütköztünk, akiknek gyorsan elhadartam, hogy Lasky és Pomeroy közt nézeteltérés támadt, és az őr valószínűleg megsérült. Látva, hogy mi sértetlenek vagyunk, a négy őr elsietett Pomeroy cellája felé, én meg magam után húztam Laszlót, el egy sereg egyenruhás férfi mellett, akik a főbejárat körül csoportosultak értetlenül, zavarodottan. Odabent az őrök hamar kiokoskodták a helyzetet, és fenyegető csatakiáltásokkal a nyomunkba eredtek. Az öreg kocsis azonban nagy szerencsénkre még odakint várakozott a fogatával, és mire üldözőink kiértek a kapu elé, mi már a börtön épületétől jócskán eltávolodva robogtunk az állomás felé, azon fohászkodva – legalábbis ami engem illet –, hogy ott aztán hamar kapjunk csatlakozást.

A legelső vonat valami helyi érdekű járat volt, legalább egy tucatszor megállt, mire a főpályaudvarra ért, az adott helyzetben azonban kisebb gondunk is nagyobb volt annál, hogy hosszúra nyúlik a hazaút, és hálásan pattantunk fel a kocsiba. A kisvárosi közönség szemlátomást megbotránkozott a megjelenésünkön, amit nem is vehettünk zokon; ha csak feleannyira néztünk ki szökött banditának, mint amennyire éreztük magunkat, akkor tökéletesen igazuk volt. Hogy minél kevésbé zaklassuk fel a kedélyeket, azonnal a vonat legvégébe siettünk, és ott is kiálltunk a hátsó peronra. A Sing Sing falai és kéményei lassan eltűntek a Hudson-völgy ligetes erdői mögött. A vonat lassan sebességre kapott, én meg laposüveget kotortam elő. Mindketten kiadós kortyokat húztunk a jó whiskyből, s mire a börtön épülete végképp a távolba veszett, a mi kedélyünk is kezdett lehiggadni.

– Mit mondjak, most aztán lesz mit megmagyaráznia – vetettem oda Laszlonak a mozdony felől hátracsapódó meleg levegő fellegében. A megkönnyebbülés mindent elsöprő árjában nem tudtam megállni, hogy ne mosolyogjak, miközben követelésem valóban sürgető és komoly volt. – Kezdheti rögtön azzal, hogy egyáltalán miért kellett idejönnünk.

Kreizler húzott még egy kortyot, aztán szemügyre vette a flaskát. – Gyalázatosan silány márka, Moore – jegyezte meg kitérőleg. – Mondhatom, meg vagyok döbbenve...

– *Kreizler...* – meredtem rá fenyegetően.

– Jól van, John, értem, nahát – intett lemondóan. – Tudom, hogy joga van magyarázatot követelni. Csak hát hol is kellene kezdenem? – Sóhajtott, és megint kortyolt. – Amint már mondtam is, ma reggel beszéltem Meyerrel telefonon. Részletesen felvilágosítottam a munkánkról, és beszéltem neki a... a Sarával való... hm... szóváltásomról is. – Itt fülig vörösödve mordult egyet, és kínjában belerúgott a peron korlátjába. – Tőle is még okvetlenül bocsánatot kell kérnem.

– Úgy van, ezt kell tennie – vágtam rá. – No, és mit mondott Meyer?

– Azt hogy szerinte Sara elmélete nagyon meggyőző arról, hogy egy nőnek is aktív szerepet kellett játszania az előtörténetben. A következő pillanatban azon kaptam magam, hogy ugyanúgy nekirontok, mint Sarának – ismerte be bűntudatosan Laszlo. Újra felmordult, kortyolt, és keserűen mormolta maga elé: – Az az átkozott elvakultság...

– Micsoda? – értetlenkedtem.

– Semmi – rázta a fejét Kreizler. – Tévútra futott a gondolkodásom, és emiatt értékes napokat pazaroltam el. De ez most már nem számít. Csak az számít, hogy ma mindent alaposan átgondoltam, és arra a meggyőződésre jutottam, hogy Meyernek és Sarának igaza volt... Minden okunk megvan azt gondolni, hogy egy nő valóban meghatározó szerepet játszhatott a gyilkosunk jellemének formálódásában. Megrögzött rejtőzködése, sajátos típusú szadizmusa is arra mutat, hogy Sara fejtegetései megközelítik a valóságot. Ahogy mondtam, Meyerrel is rögtön vitába szálltam, de aztán előhozta Jesse Pomeroyt, és a saját húsz évvel ezelőtti szavaimmal hengerelt le. Pomeroy végtére még csak nem is ismerte az apját, sőt, amennyire ezt egyáltalán megállapíthatjuk, gyermekkorában nem kellett fizikai jellegű büntetéseket elszenvednie. A személyisége sok szempontból mégis olyan volt... illetve olyan, mint azé az emberé, akit keresünk. Mint tudja, a tárgyalások során Pomeroy makacsul megtagadta, hogy az általa elkövetett csonkításokról beszéljen. Csak reménykedhettem, hogy az idő és a magánzárka meggyöngíti az elzárkózását. Szerencsénk volt.

Erre rábólintottam, Pomeroy szavaira gondolva. – Amit az anyjáról meg a többi gyerekről mondott... és arról, hogy szüntelenül bámulták... gondolja, hogy ez döntő fontosságú?

– Pontosan – vágta rá Kreizler, visszatalálva szokott kurta, magabiztos modorába. – És ugyanolyan fontos az, hogy az őt körülvevő emberek vonakodtak a vele való fizikai kontaktustól. Emlékszik, mit mondott az anyjáról? Hogy sosem csókolta meg az arcát? Az egyetlen fizikai kontaktus, amit gyerekkorában megismerhetett, valószínűleg gyötrelmes és szadista jellegű volt. És innen egyenes az út az általa elkövetett erőszakig.

– Hogyhogy?

– Nos, Moore, megint csak James professzort kell idéznem. Sokat beszélt erről az elméletéről annak idején az egyetemen, és szinte villámcsapásként ért, amikor először olvastam az *Alapelvekben...* – Laszlo az ég felé nézve igyekezett felidézni a pontos megfogalmazást: – „Ha minden, ami hideg, egyszersmind nedves is volna, és minden, ami nedves, hideg is, ha minden, ami kemény, az szúrna is, és kizárólag a kemény dolgok volnának szúrósak, akkor vajon különbséget tennénk-e hidegség és nedvesség, illetve keménység és szúrósság között?” James, szokása szerint, csak egy bizonyos pontig gondolja végig a gondolatát, nem von le belőle következtetéseket az emberi viselkedésre nézve. Ő kizárólag az érzékeléssel, tapintással, ízleléssel, foglalkozik, de a tapasztalatom azt igazolja, hogy mindez működik a viselkedés dinamikájában is. Csak gondoljon bele, Moore! Képzelje el, hogy a torzsága vagy valami egyéb szerencsétlen körülmény miatt az emberek részéről kizárólag csak kemény, könyörtelen bánásmódot tapasztal. Hogyan érezne ilyen esetben?

– Förtelmes volna, gondolom – vontam vállat, és cigarettára gyújtottam.

– Nyilván. De valószínűleg nem érezné a dolgot *szokatlannak*. Nézzük csak... ha azt a szót mondom magának, hogy „anya”, akkor az elméjében egy egész sor tudattalan, de nagyon is ismerős asszociáció fut végig, amelyek mind a személyes tapasztalatán alapulnak. Ugyanez történik velem is, ha ezt a szót hallom. És mindkettőnk asszociációi egyaránt tartalmaznának jó és rossz elemeket, éppúgy, mint jóformán bárkié. De vajon van-e ember, akinek az asszociációi olyan egyöntetűen rosszak volnának, amilyené Jesse Pomeroyéi, annak alapján, amit megtudtunk róla? Sőt, Jesse esetében nem is csak ezzel a szűk körű fogalommal járnánk így. Nyugodtan említhetnénk neki akár az „emberiség” fogalmát, azzal sem járnánk nagyon másként. Ha azt mondjuk neki, „emberek”, akkor az elméjében csak a gyötrelem és megaláztatás képei futnak végig, éppolyan automatikusan, mint ha magának azt mondom, „vonat”, és erről rögtön a „sebességre” gondol.

– Erre gondolt, amikor azt mondta Laskynak, hogy Pomeroy élvezi a verést?

– Erre. Észrevehette maga is, hogy Jesse szándékosan rendezte meg az egész jelenetet. Egész gyerekkorában kínzók vették körül, és az utóbbi húsz évben az ilyen Lasky-féléken kívül semmilyen emberrel nem lehetett kapcsolata. Minden tapasztalata, a börtönben és a börtönön kívül szerzettek egyaránt csak arról szól, hogy a kapcsolata a saját fajtájával nem lehet másmilyen, mint ellenséges és erőszakos. Nem véletlenül hasonlítja magát ketrecbe zárt vadállathoz. Ez az élete valósága. Tisztában van vele, hogy jelen helyzetében sem számíthat semmi másra, mint verésre és gyalázásra. A legtöbb, amit tehet, hogy megpróbálja az ilyen erőszakos jeleneteket irányítani, manipulálni, mint ahogy az általa megkínzott vagy megölt gyerekeket is manipulálta valaha. Ez a számára elérhető egyetlen hatalom- vagy kielégülésélmény... Az egyetlen mód az élete fenntartására... Az egyetlen, amit valaha is ismert, ezért ez az, amit gyakorol.

Füstfelhőket eregetve birkóztam a gondolattal. Járkálni kezdtem a szűk peronon. – De nincs benne valami... úgy értem a szíve mélyén, illetve bárkinek a szíve mélyén, ami ellenzi ezt a helyzetet? Nincs benne szomorúság, elkeseredés... legalább az anyja miatt? Nincs benne vágy arra, hogy szeressék? Nem születik az vele az emberrel...

– Csak óvatosan, Moore! – vágott közbe Kreizler, és maga is rágyújtott. – Most azt feltételezi, hogy az ember veleszületett *a priori* fogalmakkal bír vágy és szükségletek dolgában! Nagyon érthető gondolat, persze, csak éppen semmi bizonyíték nem támasztja alá. A szervezet egyetlen hajtóerőt ismer születésétől fogva: a fennmaradásra való törekvést. És szent igaz, hogy ez a törekvés a legtöbbünk számára rendkívül szorosan kötődik az anya képéhez. De ha a korai tapasztalataink másmilyenek volnának, ha iszonyatosak volnának... ha az anya képéhez frusztráció és veszély kötődne, nem pedig védelem és táplálás... akkor a fennmaradás ösztöne arra hajtana bennünket, hogy egészen másmilyenné fejlődjünk. Olyanná, mint Jesse Pomeroy. Vagy pedig olyanná, most már szilárdan hiszem, mint a gyilkosunk. – Laszlo hatalmas korty füstöt szívott a cigarettájából.

– Hálás lehetek Pomeroynak ezért a felismerésért. És Meyernek is. De legelsősorban Sarának. És meg is fogom köszönni neki.

Kreizler állta a szavát. A főpályaudvar felé vezető hosszadalmas út egyik állomásánál, egy kisvárosban megkérdezte az állomásfőnököt, nem küldhetne-e előre New Yorkba egy módfelett sürgős üzenetet. A főnök beleegyezett, hogy elküldeti távírón, Kreizler pedig megírta a levélkét, amelyben tizenegyre találkozóra kérte Sarát a Delmonicóba. Mire elértük úti célunkat, már nem maradt időnk átöltözni vacsorához, de Charlie Delmonico sokkal gyalázatosabb állapotban is látott már bennünket a régi szép időkben, úgyhogy ugyanolyan derűsen üdvözölt, mint bármikor máskor.

Sara az asztalnál várt a nagyteremben, amelynek ablakai az Ötödik sugárút túloldalán lévő parkra néztek. Olyan asztalt választott, mely a lehető legtávolabb volt az étterem többi látogatójától. Azonnal elmondta, hogy aggódott értünk, mivel felzaklatta a távirat, aztán, amint meggyőződhetett róla, hogy kutya bajunk, nem bírt a kíváncsisággal, hogy ugyan merre jártunk, mit végeztünk. Kreizler iránt határozottan szívélyes volt, méghozzá már azelőtt is, hogy elmondhatta volna tervbe vett bocsánatkérését. Furcsállottam ezt a viselkedést, mivel Sarát olyan embernek ismertem, aki, ha nem is nagyon haragtartó vagy duzzogásra hajlamos, a bántást azért barátságtalansággal viszonozza. Igyekeztem nem venni tudomást a kettejük közt vibráló különös feszültségről, inkább az ügyre összpontosítottam.

Sara leszögezte, hogy a Pomeroynál megtudottak fényében feltételezhetjük: emberünk, Jesse-hez hasonlóan, módfelett érzékeny a fizikai megjelenésére. Ez szerinte tökéletesen megmagyarázná a gyerekek iránti mélységes gyűlöletét: a korai években megtapasztalt állandó kiközösítés és

gúnyolódás olyan gyűlöletet nemz, amelyet az idő önmagában nem okvetlenül képes kioltani. Kreizler is hajlott annak feltételezésére, hogy az emberünk valami módon torz megjelenésű lehet, jómagam viszont, aki néhány héttel azelőtt először előálltam az ötlettel, most óvatosságra intettem kettejüket. Hiszen tudjuk már, érveltem, hogy ez az ember hat lábnál magasabb, és egyetlen kötél segítségével falakat tud megmászni, mégpedig úgy, hogy közben egy serdülő fiút is cipel magával. Nyomoréksága tehát nem terjedhet ki sem a kézre, sem a lábra, sőt valójában nem is igen gondolhatunk másra, mint hogy az arcán tapasztalható a torzulás, és ez kissé leszűkíti a lehetőségeket. Kreizler azt felelte: ellenvetésem fényében odáig is szűkítheti a kört, hogy leszögezze, gyilkosunk torzsága nagy valószínűséggel a szemet érinti. Olyan következetesen és megszállottan összpontosít az áldozatai szemére, hogy azzal még Pomeroyt is felülmúlja – ezt Kreizler rendkívül jelentős, mondhatni, döntő fontosságú ténynek tartotta.

Vacsora közben Kreizler rávette Sarát, hogy magyarázza el, milyen nőre gondolt a múlt héten, aki olyannyira sötét szerepet játszhatott gyilkosunk lelki fejlődésében. Sara nem kérette magát, rögtön kifejtette, hogy véleménye szerint csak az anyának lehetett olyan mélyreható kapcsolata a gyermekkel, amelyet esetünkben okvetlenül fel kell tételeznünk. Egy kegyetlen nevelőnő vagy nőrokon is súlyos kellemetlenségeket okozhat egy gyermeknek, de ha segítségért és vigaszért fordulhat az anyjához, akkor a hatás semmiképpen sem fokozódhat drámaivá. Sara szemében egyértelmű volt, hogy az az ember, akit üldözünk, soha nem kapott ilyen támogatást, és ezt a körülményt sokféleképpen lehet ugyan magyarázni, ám ő leginkább arra vezetné vissza, hogy az anyja egyáltalán nem akart gyermeket. Arra, hogy mégis szüljön, elméletileg kétféle ok kényszeríthette: vagy szándékán kívül teherbe esett, vagy pedig nem kínálkozott számára semmi más elfogadható szociális szerep az életben. Mindez oda vezetett, hogy az anya a szíve mélyén keserűen haragudott a gyermekre. Tekintetbe véve mindeme körülményeket Sara szerint igen valószínű, hogy az emberünknek nagyon kevés testvére lehetett, ha ugyan volt egyáltalán, mivel egy ilyen anya nyilván nemigen kívánta a gyermekszülés élményét megismételni. Ha pedig a, gyermek valóban valamilyen fizikai torzulással volt sújtva, az tovább növelhette az anya negatív érzelmeit, ám a deformitást önmagában véve Sara nem tartotta elég oknak egy ilyen mértékű rossz kapcsolat kialakulásához. Kreizler egyetértően megjegyezte, hogy hiába keresi Jesse Pomeroy minden szerencsétlenségének okát a torzságában, egészen bizonyos, hogy élete ilyen alakulásában más, mélyebb tényezők is közrejátszottak.

Az elmondottakból mind világosabban bontakozott ki egy fontos vonás: egyre kevésbé hihettük, hogy az emberünk tehetős családból származik. Először is, gazdag szülők nem szorulnak rá, hogy a gyerekeikkel bajmolódjanak, ha történetesen nincs kedvük hozzá. Aztán, az 1860-as években (amikor a gyilkosnak számításaink szerint születnie kellett) egy jómódú fiatal nő előtt már egyéb lehetőségek is álltak az életcél megtalálására, nem csak a gyermekszülés, bár a kevésbé hagyományos választásokat természetesen több kritika fogadta még akkoriban, mint harminc évvel később. Az nyilvánvalóan egyformán megeshetik gazdag és szegény lányokkal, hogy bajban maradnak, de Sara a gyilkosunk különleges szexuális és szkatológikus megszállottsága miatt feltételezte, hogy gyermekkorában szigorú megfigyelés és gyakori megalázás volt az osztályrésze, ami pedig inkább utal szűk helyen összezsúfolva élő – vagyis szegénysorú – családra. Sara igen elégedetten hallotta, hogy dr. Meyer szavai megerősítették az ő gondolatmenetét, és elégedettsége csak fokozódott, amikor a vacsora végén a portóinál Kreizler roppant tisztelettudó köszöntőt mondott hálából a munkájáért.

A kellemes hangulat azonban nem tarthatott sokáig. Kreizler elővette kis noteszét, és figyelmeztetett bennünket, hogy a következő fontos keresztény ünnepig, áldozócsütörtökig alig öt nap van hátra. Kijelentette, elérkezett az ideje, hogy nyomozásunk a puszta kutatás és elemzés szakaszából aktívabb stádiumába lépjen. Mostanra elég jó általános képet alkothattunk a gyilkosról, valamint arról, hogy valószínűleg hogyan, hol és mikor sújt le újra. Legalábbis meg kell próbálnunk elébe vágni, és megakadályozni a következő húzását. E kijelentésre a gyomromat azonnal görcsbe rántotta a szorongás, és úgy nézett ki, Sara is nagyon hasonlóan érez. Ámde tisztában voltunk vele, hogy ez a lépés elkerülhetetlen, hiszen kezdettől fogva ezért dolgoztunk. Megerősítettük hát elhatározásunkat, és elszántan léptünk ki az étteremből, egy szóval sem említve aggodalmainkat.

Odakint jelentőségteljes rántást éreztem a karomon. Odafordultam Sarához, és azt kellett látnom, hogy tüntetően elfordul tőlem, ám gesztusa félreérthetetlenül azt közölte, hogy beszéde volna velem. Kreizler felajánlotta, hogy konflisán elviszi a Gramercy parkig, ám ő elhárította az ajánlatot. Amint barátunk távozott, Sara a Madison Square park egyik gázlámpája alá rángatott.

– Nos tehát? – kérdeztem, zaklatott idegessége láttán. – Remélem, valóban fontos dolog lesz, Sara, mert egészen pokoli napom volt, és...

– Éppen eléggé fontos – vágta rá Sara, és a táskájából összehajtogatott kis papírt vett elő. – Vagyis hát, *azt hiszem,* nagyon fontos. – Összevont szemöldökkel komoran eltöprengett, mielőtt átnyújtotta volna a papírt. – John, tulajdonképpen mennyit tud dr. Kreizler múltjáról? Úgy értem, a családjáról...

Megdöbbentett a kérdés. – A családjáról? Hát nem többet, mint bárki, gondolom. Gyerekkoromban gyakran jártam náluk.

– És maga szerint... hm... boldogok voltak?

– Hát, úgy néztek ki – vontam vállat. – Nem is ok nélkül. A szülei nagyon népszerűek voltak a városban. Most már persze nem a régiek, egyáltalán. Az apját néhány évvel ezelőtt szélütés érte, és azóta nagyon elzárkózottan élnek. A Tizennegyedik utca és az Ötödik sugárút sarkán van a házuk.

– Tudom – vágta rá Sara, amivel megint csak meglepett.

– Akkoriban viszont egyre-másra adták a fényes partikat, és számtalan európai nevezetességet vezettek be a New York-i társaságba. Hatalmas élet folyt náluk, mind imádtunk odajárni. De miért kérdi, Sara? Mire akar kilyukadni?

Hallgatott egy darabig, sóhajtott, aztán végre kezembe nyomta a papírt. – Egész héten azon rágódtam, vajon miért ragaszkodik olyan csökönyösen a gondolathoz, hogy a gyilkosunkat agresszív apa és passzív anya nevelte. Kiötöltem egy elméletet, és ellenőrzésképpen átnéztem a Tizenötödik körzet vonatkozó anyagát. Ezt találtam.

A sárguló papír egy O'Bannion nevű rendőrjárőr jelentése volt egy szeptemberi éjszakáról, 1862-ből, Laszlo hatesztendős korából. O'Banniont azért küldték ki, hogy végére járjon egy házi csetepaténak Kreizleréknél. Sokat nem lehetett megtudni a dokumentumból, csak annyit, hogy Laszlo apja illuminált állapotban a körzeten töltötte az éjszakát, tettleges inzultus vádjával (amelyet aztán elejtettek). Tartalmazta még a helyi felcser jelentését, akit kihívtak Kreizlerékhez, hogy ellássa egy kisfiú súlyosan sérült bal karját.

Igazán nem volt nehéz levonni a megfelelő következtetéseket, ám az elmém nem szívesen adta be a derekát; mégiscsak gyerekkorunktól ismertem Laszlót, és a családjáról egészen másmilyen képet őriztem magamban. Tanácstalanul hajtogattam a papirost. – De hiszen... de hiszen azt mondták, elesett... – motyogtam.

– Úgy látszik, mégsem – sóhajtott nagyot Sara.

Hosszan hallgattunk. Kábultan bámultam körbe a parkban. A beidegződött elképzelések nagyon makacsok, és igencsak leveri az embert a lábáról, ha meg kell válnia tőlük. A Madison tér ősidőktől ismerős fái és épületei most néhány percen át furcsán idegennek tűntek. Aztán a gyermek Laszlo képe villant az eszembe, majd az apjáé, a hatalmas termetű, nyájas és barátságos viselkedésű férfié, mellette az eleven, derűs anyáé, és e régi arcokkal együtt megszólalt Jesse Pomeroy hangja a Sing Singből. Arról tett valami megjegyzést, hogy le kellene vágni az emberek kezét. A következő pillanatban Laszlo látszólag semmitmondó szavai hangzottak a fülembe, melyeket a hazaúton ejtett el:

– Az átkozott elvakultság – mormoltam.

– Mit beszél, John – kérdezte halkan Sara.

Vadul ráztam a fejem, hogy kitisztuljon. – Kreizler mondott valamit ma este, arról, hogy jó néhány napot elpazarolt. Valami „elvakultságot” emlegetett, de akkor még nem értettem, miért. Most viszont...

Sara hallhatóan levegő után kapott, ahogy ő is átlátta a dolog lényegét. – A pszichológus elvakultsága, James *Alapelveiben* – mondta.

Rábólintottam. – Ahogy a pszichológus hajlamos a maga nézőpontját összekeverni a páciensével. Ez volt a baja. – Egy darabig némán emésztettük a mondottakat, aztán a papírra néztem, és új, egészen gyakorlati gond térített el a szinte lehetetlen feladattól, hogy teljes jelentőségében megértsem a különös dokumentumot. – Sara! – kiáltottam. – Beszélt erről bárki másnak? – Sara csak a fejét rázta. – És tudják a rendőrségen, hogy elhozta a jelentést? – Újabb nemleges fejcsóválás. – De érti, ugye, mit jelent ez? – Ezúttal bólintott. Bólintottam én is, aztán lassú, elszánt mozdulatokkal darabokra szaggattam a papírt, és letettem egy fűcsomóra.

Gyufát vettem elő a zsebemből, meggyújtottam egy szálat, és a papírcafatokhoz tartottam. – Erről senki nem tudhat – jelentettem ki szilárdan. –A kíváncsisága most már kielégült, és ha Laszlo viselkedése megint különös lesz, legalább tudjuk, miért. De ezen felül semmi jóra nem vezethet az, ha bárki bármit megtud az ügyről. Egyetért?

Sara mellém kuporodott, és újra bólintott. – Én magam is így gondoltam – mondta.

Végignéztük, ahogy hamuvá válnak a lángoló darabkák, és mindketten azt reméltük, többé nem is lesz okunk előhozni ezt az ügyet, és Laszlo viselkedése soha többet nem ad okot a múltjában való kutakodásra. Ám az élet sajnos másként hozta. A szerencsétlen történet, amelyet oly töredékesen hozott napvilágra az immár hamuvá vált jelentés, később újra felbukott a múlt mélyéről, és nagyon is valóságos, súlyos, csaknem végzetes jelentőségre tett szert a nyomozásunkban.

25. FEJEZET

Lucius Isaacsontól származott az ötlet, hogy New York összes, fiúprostituáltakat foglalkoztató találkahelyét tartsuk szigorú ellenőrzés alatt abban az időben, amikor gyilkosunk számításunk szerint le akar sújtani. Semmi kétségünk nem volt afelől, hogy rendkívül kényes munka lesz. A szóba jöhető bárok és bordélyok mindegyike jó néhány ügyfél elvesztését kockáztatja, ha kiderül, hogy figyelik őket. Nem várhattunk hát együttműködést a tulajdonosoktól, és úgy kellett ügyeskednünk, hogy működésünk az ő figyelmüket és a gyilkosét egyaránt elkerülje. Lucius egyenesen kijelentette, hogy nem rendelkezik kellő tapasztalattal az ilyen munkában, úgyhogy arra jutottunk, hogy társaságunk egyetlen olyan tagját kell segítségül hívni, aki valóban szakembere a területnek: Stevie Taggertöt. Stevie bűnözői karrierjében fontos szerephez jutottak a betöréses rablások, így tisztában volt vele, hogyan kell egy helyet észrevétlenül megfigyelni. Azt hiszem, megszeppenhetett kissé, és azt gondolhatta, hogy kihúzta a gyufát, amikor azon a szombat estén gyanútlanul besétált a főhadiszállásra, és azt kellett látnia, hogy mind rá várunk, félkörben ülve, merően rászegezve a tekintetünket. Kreizler nem győzte inteni az egyébként is óvatos természetű fiút, hogy igyekezzék minél jobban megfeledkezni bűnös múltjáról, így aztán nem volt éppen könnyű rávenni, hogy felidézze az ügyünkhöz szükséges tudását. Mindazonáltal nagy megelégedésére szolgált, hogy rászorulunk a segítségére, és őszinte élvezetét lelte a tanácsadásban.

Eredetileg úgy gondoltuk, egy-egy őrszemet kellene állítanunk minden olyan ház elé, amely esetleg szóba jöhet: a Paresis Hall, a Golden Rule, Shang Draper lebuja, a Bleecker utcai Slide, valamint Frank Stephensoft Black and Tanje, szintén a Bleeckeren, amely fekete és keleti ügyfeleknek kínált fehér nőket és gyerekeket. Stevie azonban – egy jókora darab édesgyökéren csámcsogva – minden teketória nélkül selejtesnek ítélte a tervet. Először is, tisztában vagyunk vele, hogy az emberünk a tetőkön közlekedik, így hát biztosabb sikert remélhetünk – és a lelepleződés kockázata is kisebb –, ha mi is odafent helyezkedünk megfigyelő állásba. Aztán, még ha nem is számítjuk az esetleges fizikai ellenállást a házak alkalmazottai részéről, azt nem szabad elfelejteni, hogy az emberünk maga jól megtermett és igen erős, így hát könnyedén fordíthat a helyzeten, s megeshet, hogy *ő* üt rajtunk. Stevie ezért azt javasolta, hogy minden helyre két őrszem kerüljön, ami részint azt jelentette, hogy még három résztvevőt kell bevetnünk (Cyrus, Roosevelt és Stevie kínálkozott), részint pedig azt, hogy az egyik helyről le kell mondanunk. Ez utóbbi gondot Stevie nem tekintette súlyosnak; szerinte semmi valószínűsége annak, hogy a gyilkos a Tenderloinban próbálkozik, mivel ez hatalmas, zsúfolt és fényesen megvilágított hely, ahol túl könnyen megláthatják, gyanúba foghatják. Így aztán Shang Draper lokálját nyugodtan kihúzhatjuk a listáról, szögezte le, majd fesztelenül kiemelt egy cigarettát az asztalomon lévő dobozból, és rágyújtott. Művészi karikákat fújt a füstből, és azt javasolta, hogy előre kipuhatolhatnánk a környéket, különféle ürügyekkel fellopózva a háztetőkre. Ez is hozzájárulna ahhoz, hogy amikor végre sor kerül a dologra, a gyilkosunk ne észleljen semmi szokatlant. Kreizler elismerően bólintott, majd egy gyors mozdulattal kikapta a cigarettát a fiú szájából, és eltaposta. Stevie csalódottan tért vissza az édesgyökérhez.

Mikor kezdjük és meddig tartsuk fenn az őrködést? Ez volt a következő kérdés. Vajon a gyilkos áldozócsütörtök előestéjén közelíti meg a választott helyet, és az ünnep hajnalán végez áldozatával, vagy az ünnep estéjén akar lesújtani? Az eddigi minta inkább az utóbbi változatra engedett következtetni, Kreizler magyarázata szerint feltehetőleg azért, mert a gyilkos haragja (bármilyen okai legyenek is) az ünnep során nőttön-nő, talán azért, mert sorra megfigyeli az ünnepi misére érkező és onnan távozó embereket. Nem tudjuk, pontosan mi váltja ki, de estére a robbanás okvetlenül elkövetkezik. Ezzel az érveléssel egyikünk sem tudott semmit szembeszegezni, így eldöntöttük, hogy csütörtök este foglaljuk el őrhelyeinket.

Miután ebben megegyeztünk, fogtam a kabátomat, és indultam kifelé. Marcus érdeklődött, hová megyek, erre elmondtam, hogy a Golden Rule-ba, mert szeretnék beszélni Joseph-fel, és közölni vele egyet-mást a gyilkos megjelenéséről és módszereiről.

– Okos dolog ez? – kapta fel a fejét idegesen Lucius a papírjai közül. – Csak öt napunk van a terv előkészítésére, John. Nem veszélyeztetné a tervet, ha bármi megváltozna azokon a helyeken a szokásoshoz képest?

Sara elképedten bámult rá. – Abban csak nincs kivetnivaló, ha figyelmeztetjük a fiúkat a veszélyre?

– Dehogy – sietett a válasszal Lucius. – Természetesen mindent meg kell tennünk, amit csak lehet, hogy senkit ne tegyünk ki szükségtelen veszélynek. Éppen csak... hm, nos nagyon óvatosnak kellene lennünk.

– A detektívőrmester úrnak igaza van, mint mindig – lépett hozzám Kreizler, karon fogott, és az ajtóhoz kísért. – Legyen nagyon óvatos, Moore, kétszer is gondolja meg, mennyit mond el fiatal barátjának!

– Csak annyit kérek – mondta Lucius –, hogy ne áruljuk el, mikorra várjuk a támadást. Hisz egyáltalán nem is biztos, hogy valóban akkor kell történnie... de ha mégis, és ha előre figyelmeztetjük a fiúkat, akkor a gyilkos bizonyosan megorront valamit. De elmondhat a gyereknek bármi mást, amit szükségesnek ítél.

– Nagyon ésszerű elképzelés – intett Lucius felé Kreizler. Majd, amikor már a liftbe léptem, közelebb hajolt, és fojtott hangon hozzátette: – És ne feledje, John, igaz, hogy sokat segíthet a fiúnak, ha figyelmezteti, másfelől viszont súlyos veszélybe is sodorhatja, ha meglátják, hogy magával tárgyal. Nagyon vigyázzon!

Elsétáltam a Golden Rule-hoz, és találkozóra hívtam Joseph-et a sarki biliárdszalonba. Amikor megjelent, feltűnt, hogy az arca igen rózsás, mintha frissen sikálta volna le róla a festéket. Ez a kis részlet megindított. Eszembe jutott, hogy első találkozásunkkor magam tisztogattam le a gyerek arcát, és meghatott, hogy látnivalóan nem akar kikészítve mutatkozni előttem. A viselkedése sem utalt a a foglalkozására: egyszerű fiatal fiú ült velem szemben, akinek nagyon nagy szüksége volna egy idősebb, jó szándékú barát támogatására. Vagy talán a James-féle elvakultság csap le most rám is, és csak azért értelmezem így a fiú viselkedését, mert annyira emlékeztet az öcsémre?

Joseph egy pohár sört rendelt magának, olyan határozott modorban, amely egyértelművé tette, hogy régi szokása ez (engem pedig arra késztetett, hogy magamba fojtsam a felkívánkozó prédikációt az alkohol ártalmairól). Szórakozottan biliárdozni kezdtünk, közben pedig elmondtam Joseph-nek, hogy új értesüléseim vannak Ali ibn-Ghazi gyilkosáról. Megkértem, hogy nagyon figyeljen, hiszen őneki kell majd továbbadnia a hírt minden barátjának. Először is, a lehetőségekhez mérten leírtam az illető külsejét: magas ember, legalább hat láb két hüvelyk, és nagyon erős. Könnyedén magával tud cipelni egy akkora gyereket, mint Joseph, sőt nagyobbat is. De bármilyen nagydarab és erős ember, valami nincs rendben a fizikumával, és erre a hibájára rendkívül érzékeny. Valószínűleg az arcán tapasztalható a rendellenesség, talán a szemével van baj, sérült, heges vagy eltorzult, ki tudja. Bármi is a baja, nagyon nem szereti, ha szóba hozzák vagy bámulják. Joseph azt mondta, ő nem ismer ilyen embert, de a Golden Rule-nak rengeteg olyan vendége van, aki így vagy úgy elrejti az arcát. Figyelmeztettem, hogy ezentúl ügyeljen az ilyenekre, aztán rátértem az emberünk öltözékére. Nem valószínű, hogy bármi szembeötlő ruhát visel, mivel nem akar feltűnni. Az sem valószínű, hogy gazdag volna, tehát fényűzően sem öltözhet. Valószínű viszont, amint már Marcus

is említette az előző találkozásunkkor, hogy nagyobbfajta táskája van, amiben elférnek a falmászáshoz való eszközök, ugyanis így szokott észrevétlenül be- és kilopózni.

Most jött a dolog neheze: el kellett mondanom Joseph-nek, hogy ez az ember azért is kerüli annyira, hogy meglássák, mert többször járt már a Golden Rule-hoz hasonló házakban, és néhány fiú (talán a legtöbbjük) nagyon könnyen felismerhetné. Lehet, hogy olyasvalaki, akit ismernek, akiben bíznak, olyan, aki segített rajtuk, aki megpróbálta felkarolni őket az új élet lehetőségét ígérve. Talán egyházi vagy jótékony egyleti dolgozó, még akár pap is lehet. Az a fontos, hogy nem úgy néz ki, és nem úgy viselkedik, mint aki ilyen iszonyatos dolgokat képes véghezvinni.

Joseph igen figyelmesen hallgatott, még az ujján is végigszámolta az észben tartandó jellemzőket, aztán bólintott, és így szólt: – Rendben, ezt mind értem. De kérdezhetek valamit, Mr. Moore?

– Bökd ki! – biztattam.

– Hát, hogy... honnan is tudja maga ezt a sok mindent arról a fickóról?

– Ezzel néha magam sem vagyok egészen tisztában – nevettem. – Miért kérded?

Joseph mosolygott, de a lábát idegesen rezegtette. – Csak mert... hát izé... a barátaim nem akarták elhinni, amit a múltkor elmondtam nekik. Aszondják, nem lehet, hogy ezeket tudja valaki. Talán azt hitték, úgy találtam ki. Meg aztán sokan mondják, hogy nem is ember az, aki ezeket a dolgokat műveli. Hanem valami... hát szellemféle. Ezt mondogatják.

– Igen, hallottam én is. A legokosabb meg sem hallgatni az ilyen szóbeszédet. Ember csinálja ezeket a dolgokat, annyi bizonyos. Erre mérget vehetsz, Joseph. Mit szólnál egy partihoz? – dörzsöltem össze a tenyeremet.

Sokszor hallottam már mondogatni, hogy a biliárd nem más, mint egy rendes fiatalember elzüllésének leggyorsabb útja. A hivatásos játékos pályája a New York-i apák és anyák legszörnyűbb rémálmaiban fordul csak elő, Joseph számára azonban, így okoskodtam, inkább egy jó nagy lépést jelentene felfelé. Megtanítottam hát a fiút az összes trükkre és fogásra, amit csak ismertem. Igazán kellemesen töltöttünk így talán egy órát, csak az zavarta meg lelkem derűjét, ha eszembe jutott, hová is megy majd Joseph a biliárdszalonból. Tenni nem tehettem semmit érte – ezek a fiúk nem tűrik, hogy beleavatkozzanak az életükbe.

Majdnem sötét volt már, mire visszatértem a főhadiszállásra. Itt még javában nyüzsgött az élet. Sara éppen telefonon igyekezett meggyőzni Rooseveltet, hogy el kell jönnie csütörtök este, mivel nincs más emberünk a nyolcadik őrposztra. Rendesen semmi szükség nem lett volna rábeszélésre, csakhogy időközben a Mulberry utcában is megszaporodtak a gondok. A Rendőrfőnökök Tanácsából a főparancsnokkal egyetemben ketten is úgy döntöttek, hogy Boss Platt és a reformellenes erők oldalára állnak. Roosevelt minden lépését ellenséges szemek figyelték abban a reményben, hátha elkövet végre valami hibát, ami miatt meg lehet buktatni. Beleegyezett ugyan, hogy velünk tart, de nagyon rossz előérzettel.

Kreizler közben újfent heves vitába bonyolódott az Isaacsonokkal a gyilkos időrendjéről. Lucius megkockáztatta, hogy az egyetlen következetlenség – Georgio Santorelli meggyilkolása március 3-án – kapcsolatba hozható az álságosan könnyed mondattal a levélből: „azt gondoltam, hogy várok”. Az ifjabb Isaacson elmélete szerint korántsem lehetetlen, hogy a gyilkos lelki kielégüléséhez az áldozat kiválasztása és megfigyelése éppolyan fontos, mint a mészárlás maga. Kreizler egyetértett a gondolattal, és hozzátette, hogy amennyiben a gyilkos nem látta veszélyeztetve eltervezett célját – mármint a fiú megölését –, szadisztikus gyönyörét lelhette a halogatásban. Vagyis, talán nem is lóg ki annyira az általános időrendből a Santorelli-gyilkosság, mivel a lélektanilag lényeges döntésre hamvazószerdán került sor.

Abban a kérdésben viszont erősen eltért a véleményük, hogy vajon miért sújt le a gyilkos egyes ünnepeken, és miért nem vesz figyelembe másokat.

Isaacsonék úgy vélték, hogy csak bizonyos fajta vallásos cselekmények vagy történetek szítják fel a haragját. Kreizlernek viszont nagyon nem tetszett ez a gondolat, mivel visszavezetett a vallási téboly fogalmához: olyan embert feltételezett, akit a megszállottságig, az eszelősségig foglalkoztatnak a keresztény hitvilág titkai. Laszlo nem vetette el a gondolatot, hogy az emberünk akár pap is lehet (vagy lehetett élete valamely szakaszában), annak viszont nem látta értelmét, hogy Mária bemutatása a templomban miért ok a gyilkolásra, miközben a Háromkirályok története nem szolgáltat ilyen okot. Marcus és Lucius ragaszkodtak hozzá, hogy oka kell lennie az egyes ünnepek megkülönböztetésének, Laszlo ezt nem is tagadta, de úgy vélte, hogy ennek a rejtélynek a kulcsát még nem találtuk meg.

Mivel semmi garancia nem volt az áldozócsütörtöki tervek sikerére, mindnyájan tovább foglalkoztunk a nyomozás egyéb szálaival is. Marcus meg én tovább kutattuk a pap-elméletünk hátterét, Kreizler, Lucius és Sara pedig új, ígéretes szálat vett fel: a tébolydákban érdeklődtek, először a városban és környékén, aztán pedig az ország többi részén, hogy kezeltek-e az utóbbi tizenöt évben valahol olyan embert, akire illik az alakuló személyleírás. Vizsgálatukat telefonon és postai úton folytatták. Kreizler ugyan változatlanul meg volt győződve a gyilkos épelméjűségéről, de reménykedett abban, hogy különcségeire már korábban is felfigyelhettek. Talán amikor először ébredt fel benne a különös vérszomj, elkövethetett valami olyat, amit az átlagember (nem is beszélve az átlagos tébolydafelügyelőről) már az eszelősség biztos jelének tekint. Akárhogy is, annyi bizonyos, hogy az elmegyógyintézetekben többnyire részletes és következetes nyilvántartást vezetnek, és ezért nem éppen ostoba dolog pénzt és energiát nem kímélve ebben az irányban is kutatni.

Áldozócsütörtök előestéjén kiosztottuk a szerepeket másnap estére. Marcus és Sara (utóbbi mindkét lőfegyverével felszerelve) a Golden Rule tetején őrködik majd. Kreizler és Roosevelt a Paresis Hallnál áll őrt, hiszen Theodore tekintélye jól jöhet ott, hogy megfékezze Biff Ellisont, ha kavarodás lesz; Lucius és Cyrus a Black and Tanhez megy – a fekete Cyrus jelenléte szükség esetén könnyebben magyarázható, mint másé –, Stevie meg én pedig a Bleecker utcára a Slide-hoz. Mindegyik ház előtt Stevie utcagyerek barátai posztolnak, akik ugyan a nyomozás részleteiről nem tudnak, de ha segítségre lesz szükség, hamar értesíthetik a többieket.

Roosevelt ezt a feladatot inkább rendőrökre bízta volna, de Kreizler szenvedélyesen ellenezte az ötletet. Később bizalmasan elárulta, mitől tart: amint megpillantják a rendőrök a gyilkost, azon helyt végeznek vele, hiába is tiltaná meg ezt előre Theodore. A nyomozás ügyébe éppen elég homályos beavatkozás történt már; tisztában voltunk vele, hogy sokkal nagyobb erők működnek itt, mint Roosevelté, és hogy ezen erők célja az ügy minél tökéletesebb elkendőzése. Márpedig ezt úgy lehet a legkényelmesebben elintézni, ha a gyanúsítottat haladéktalanul elteszik láb alól, és így nem kerül sor perre, tárgyalásra, ami okvetlen magára vonná a nyilvánosság érdeklődését. Kreizler eltökélte, hogy minden tőle telhetőt megtesz e törekvés megakadályozására, nem is csak azért, mert olyan gyalázatosan törvénytelen, hanem mert lehetetlenné tenné a gyilkos közelebbi lélektani vizsgálatát.

A sors aztán úgy hozta, hogy hiábavaló volt minden aggodalmunk és készülődésünk: áldozócsütörtök éjszakáján semmi figyelemre méltó nem történt. Miután elfoglaltuk megfigyelőállásainkat, csak vánszorogtak az éjszaka hosszú, eseménytelen órái, telt-múlt az idő egészen reggel hatig, sehol semmi nyoma nem volt az ellenségnek, egyedül az unalommal kellett küzdenünk. A következő napokat értelemszerűen hosszadalmas és mihaszna viták töltötték meg afelől, vajon mi oka lehetett az emberünknek gyilkolni nagypénteken, és nem gyilkolni áldozócsütörtökön. Erősbödött a gyanú – először Sara mondta ki –, hogy a gyilkosságok és szent ünnepek egybeesése lehet puszta véletlen is, ám Marcus meg én csökönyösen ragaszkodtunk hozzá, hogy a gyilkos és a keresztény egyház naptára nem ok nélkül cseng így egybe. Már csak azért is, mivel egyedül ez a tény támasztotta alá elméletünket, amely szerint emberünk kiugrott vagy kiközösített pap lehet. Mit volt mit tennünk, vártuk a következő nagyobb ünnepet – alig tizenegy nap volt hátra pünkösdig –, és igyekeztük a közbeeső időt is hasznosan eltölteni. Sajnos a nyomozásnak az az ága, amelyet Marcus meg én vállaltunk, zsákutcába futott, és lassan arra a meggyőződésre jutottunk, hogy bármilyen érvek támasztják is alá pap-elméletünket, végső soron mégis csak időpocsékolásnak bizonyul.

A csapat másik fele több eredménnyel járt. A pünkösd előtti héten sorra-rendre érkeztek a válaszok arra a számtalan levélre és táviratra, melyet Sara, Lucius és Kreizler küldött szét az ország minden számottevő tébolydájába. A válaszok nagy többsége egyértelműen negatív volt, de akadt néhány olyan is, amely reményre jogosított: több elmegyógyintézet is azt felelte, hogy az elmúlt tizenöt év során ápoltak olyan embert, amilyet Kreizler néhány általános fizikai jellemzővel és lélektani szimptómával leírt. Némelyik még esetleírásokat is küldött, bár kielégítő eredménnyel egyikük sem szolgált. Egy kurta washingtoni levélke viszont alaposan felkavarta a kedélyeket egy délután.

Véletlenül éppen odanéztem, ahogy Lucius a nagy halom levéllel és esetleírással a kezében átsétál a termen. A tekintete váratlanul megállapodott valamin, sarkon fordult, leejtette a kezében tartott papírokat, és mereven bámult Kreizler asztalára. A szeme tágra nyílt, a homloka abban a pillanatban verítékezni kezdett. Zsebkendőt rántott, és a homlokát törölgetve, ám váratlanul szilárd hangon szólt Laszlóhoz, aki az ajtónál beszélgetett Sarával.

– Doktor úr... ez a levél a St. Elizabethből... látta már?

– Igen, átfutottam – sietett oda Kreizler. – Semmi különös.

– Én is így látom – kapta fel Lucius a levelet. – Nagyon bizonytalan és általános leírás: „bizonyos mértékű arcrángás", ez aztán igazán bármi lehet.

– Igen, *de...?* – Kreizler merően bámulta Luciust. – Detektívőrmester úr...!

Lucius a gondolatával viaskodott. – Hanem... az a bélyeg, tudja, doktor úr... washingtoni... A St. Elizabeth a szövetségi kormány elmegyógyintézete, nem igaz?

Kreizler hallgatott egy sort, aztán villámfény lobbant fekete szemében. – De még mennyire! – vágta rá halkan, feszülten. – Mivel azonban egy szóval sem említik a hátterét, nem is gondoltam... – vadul megöklözte a homlokát. – Idióta!

Hanyatt-homlok a telefonhoz rohant, Lucius a nyomában. – A fővárosban uralkodó jogi állapotokat tekintve nem lehet ez egészen szokatlan eset.

– Maga aztán finoman fogalmaz, detektívőrmester úr! – kiáltotta Kreizler. – Évente nem is egy ilyen eset fordul elő!

Sara felfigyelt a kavarodásra. – Lucius, mi történt? Mit vett észre?

– A bélyeg – csapott rá Lucius a levélre. – Washington város azon törvényének, mely az elmebetegekkel és ezek nem önkéntes intézetbe zárásával foglalkozik, van egy roppant kényelmetlen kis záradéka. Azon páciensek, akiket nem Columbia körzetben nyilvánítottak elmebetegnek, de valami okból mégis washingtoni intézménybe kerültek, a *habeas corpus* értelmében kérelmezhetik szabadon bocsátásukat, és ezt szinte százszázalékos gyakorisággal meg is szoktak ítélni.

– És mi ebben olyan kellemetlen? – tudakoltam.

– Az, hogy Washingtonban, és különösképpen a St. Elizabethben igen sok az olyan elmebeteg, akiket az ország más részeiből küldenek oda – magyarázta Lucius, miközben Kreizler washingtoni kapcsolásért küzdött a telefonnal.

– Á! – most már Marcus is megindult felénk. – És miért?

Lucius nagy levegőt vett, hogy csillapítsa zaklatottságát. – Azért, mert a katonaság és a haditengerészet mindenkit a St. Elizabethbe küld, aki alkalmatlannak bizonyul a szolgálatra. Úgy értem, aki mentális betegség okán bizonyul alkalmatlannak.

Sara, Marcus és én egyszerre Lucius körül csoportosultunk. – Először eszembe sem jutott! – magyarázkodott riadtan Lucius. – Mivel nem említik a levélben, honnan is került hozzájuk a fickó. Csak a külsejét és a tüneteit írják le... üldöztetési téveszme, szadizmus. De ha feltételezzük, hogy katonai szolgálatot teljesített, majd a St. Elizabethbe küldték, akkor... nos, akkor van némi esély, még ha nagyon kevés is, hogy... – Lucius elhallgatott; szemlátomást nem volt lelki ereje kimondani a következtetést: hogy ő a mi emberünk.

Meggyőzőnek tűnt a gondolat, ám reményteli hangulatunkat szétzúzta Kreizler telefonbeszélgetése. Alaposan megvárattak, nagy sokára aztán a St. Elizabeth felügyelője kegyeskedett a telefonhoz jönni, csak azért, hogy a legteljesebb megvetéssel és elzárkózással kezelje a további értesüléseket kérő Laszlót. Nyilván hallott már a renitens Kreizlerről, és ő is ugyanúgy vélekedett róla, mint a kollégái általában. Kreizler megkockáztatta, hátha valamelyik beosztottja utánanézhetne a kért információnak, mire a felügyelő indignáltan felelte, hogy a személyzet éppen eléggé túl van terhelve, és eddig is „erejükön felül" voltak segítségünkre. Ha Kreizlernek van kedve és ideje a kórház irattárában kutakodni, csak tessék.

Az ám, csakhogy Kreizler nem hagyhatta ott New Yorkot, hogy a fővárosba utazzék – sőt egyikünk sem tehette meg ezt, hiszen küszöbön állt már a pünkösd. Mást nem tehettünk, mint hogy a washingtoni utat a legsürgősebb teendők közé soroljuk a pünkösd utáni listánkon, aztán megpróbáljunk lehiggadni valahogy, és a közvetlenül előttünk álló feladatokra összpontosítani. Az áldozócsütörtöki őrködés kudarcára gondolva úgy éreztem, nem lesz könnyű dolog az az összpontosítás.

Mindazonáltal, ahogy elérkezett a pünkösdvasárnap (a Szentlélek kitöltésének napja) mi hűségesen ott álltunk a posztunkon és vártuk, hogy megjelenjen a gyilkos. Azt nem tudhatom, hogy a többi háztetőn milyen hangulat uralkodott, Stevie-t és engem a Slide tetején hamar fojtogatni kezdett az unalom. Vasárnap este lévén a Bleecker utca is elég csöndes volt, a Hatodik sugárúti magasvasút sivítása és zakatolása pedig módfelett álmosítóan szűrődött el idáig. Hamarosan minden erőmet igénybe vette az igyekezet, hogy ébren maradjak.

Fél egy lehetett, amikor megláttam, hogy Stevie kártyákat rakosgat tizenhárom oszlopba a kátrányos tetőn. – Pasziánsz? – kérdeztem súgva.

– Zsidófáraó – felelte. Ez egy meglehetősen alvilági, homályos és bonyolult játék neve volt, amelyet különösen a szélhámos hajlamú suhancok és utcagyerekek kedveltek, és amelyet soha nem voltam képes átlátni. Úgy találtam, itt az idő és alkalom, hogy kiköszörüljem e kis csorbát szerencsejátékosi műveltségemen, úgyhogy átmásztam Stevie-hez, aki egy jó órán át türelmesen magyarázta a „zsidófáraó" csínját-bínját, ám teljesen sikertelenül. Végül bosszúsan feltápászkodtam, és körülnéztem az alattunk elterülő városon.

– Semmi értelme. Úgysem fog előkerülni – mondtam halkan, aztán a Cornelia utca felé fordultam. – Vajon a többiek mit csinálnak most?

A Black and Tan, ahol Cyrus és Lucius őrködött, egészen közel volt az út túloldalán. A párkányzat mögött élesen megvillant a holdfényben Lucius kopaszodó fejebúbja. Halkan felnevettem, és Stevie-nek is megmutattam a mulatságos látványt.

– Kalap kellene ennek – nevetett a fiú. – Ha mi ide látjuk, meglátja más is.

– Milyen igaz – helyeseltem. A tonzúrás fej megmozdult, átkelt a tetőn, aztán eltűnt. Leesett az állam. – Megnőtt volna ez a Lucius, mióta megismertük?

– Nyilván nem a tetőn állt, hanem a fal pártázatán – magyarázta Stevie, és visszatért a kártyájához.

Ilyen ártalmatlan módon kezdődnek a nagy tragédiák. Jó negyedóra eltelt még, mire lárma kelt odaát. Lucius kiáltozott át nekünk a Cornelia utcán, és ahogy átnéztem hozzá, az arcán tükröződő feldúlt rettegés egy csapásra mindent megértetett velem. Nyakon ragadtam Stevie-t és magam után rángattam le a lépcsőn. Nyilvánvaló volt, még kimerült, unatkozásban eltompult agyam számára is, hogy megtörtént első találkozásunk a gyilkossal.

26. FEJEZET

Az utcára érve azonnal elszalasztottuk a ránk eső utcagyerekosztagot, hogy értesítsék Kreizlert, Rooseveltet, Sarát és Marcust, majd hanyatt-homlok rohantunk a Black and Tanhez. A fertőzetes lokál bejáratánál rögtön a tulajdonosba, Frank Stephensonba ütköztünk, akit Lucius segélykiáltásai csaltak elő az odújából. Tiszteletre méltó kollégáihoz hasonlóan Stephenson is tömérdek izomembert alkalmazott a személye körüli szolgálatra, és ezek most is ott csoportosultak körülötte, elrekesztve előlünk a bejáratot. Nem voltam olyan kedvemben, hogy végigjátsszam velük a rituális fenyegetőző párbajt, csak annyit mondtam, hogy rendőrségi ügyben járunk, odafent is egy rendőrtiszt posztol, és nemsokára a helyszínre érkezik a Rendőrfőnökök Tanácsának elnöke. Ez elég volt ahhoz, hogy eltakarítsa Stephensont és gorilláit az utunkból, és pillanatokon belül a tetőn termettünk Stevie-vel.

Luciust a társa eszméletlen teste fölé hajolva találtuk; Cyrust alaposan fejbe vágták. Tarkója alatt vértócsa terjengett a kátrányos tetőn, félig nyitott szeme rémítően forgott az üregében. Gyötrelmesen zihált. A mindig megfontolt Luciusnál akadt kötszer is, és éppen azzal foglalatoskodott, hogy kötést rögtönözzön a fejsérülésre. A legjobb esetben is súlyos agyrázkódással lehetett számolni.

– Az én hibám – jelentette ki Lucius, mielőtt még bármit is kérdezhettünk volna. Hangjában minden higgadt összpontosítás ellenére is mélységes bűntudat csengett. – Nehezen bírtam a virrasztást, gondoltam, elmegyek kávéért. Csak elfelejtettem, hogy vasárnap van... így sokkal tovább tartott a

dolog, mint gondoltam volna. Talán negyedóránál is tovább.

– Negyedóra? – kiáltottam, és a tető hátsó végébe futottam. – Elég lett volna ennyi idő? – Hasztalanul bámultam lefelé az épület mögött húzódó sikátorba, életnek semmi jelét nem észleltem.

– Fogalmam sincs – felelt Lucius. – Majd meglátjuk, mit mond Marcus.

Marcus és Sara pár perc múlva megérkezett, és hamarosan követte őket Kreizler és Theodore is. Marcus sietve ellenőrizte Cyrus állapotát, aztán nagyítóüveget és kézilámpát vett elő, és nekilátott a tető átkutatásának.

Leszögezte, hogy egy valóban gyakorlott mászónak negyedóra is elég lehetett ahhoz, hogy felmásszon majd visszaereszkedjen az épület hátsó falán. Tovább kutatott, amíg néhány kötélrostra nem talált, amelyek esetleg a gyilkosunk jelenlétét bizonyíthatták. Bizonyosságra természetesen csak úgy tehettünk szert, ha megtudakoljuk Stephensontól, nem hiányzik-e egy „dolgozója". Marcus Theodore kíséretében lesietett a mulatóba, mi pedig Luciust és Kreizlert figyeltük, akik együttes erővel vették gondozásukba Cyrus fejét. Az utcakölyköket Kreizler elküldte, hogy fogjanak egy mentőkocsit a közeli St. Vincent Kórháznál, bár nem volt bizonyos, hogy Cyrus jelen állapotában szállítható-e. Repülősóval magához térítették, és ekkor Kreizler megállapíthatta, hogy kezét-lábát tökéletesen használja, s az érzékelése is rendben van, így aztán, ha kényelmetlen lesz is az utazás a kórházba (a Hetedik sugárút kövezete nem volt éppen sima), kárt semmiképpen sem okozhat.

Kreizler nyilvánvalóan aggódott az embere hogylétéért, de mielőtt engedte volna, hogy visszasüllyedjen a ködös, féleszméletlen állapotba, azért odatartotta még az orra elé a repülősót, hogy kifaggathassa, tudja-e, ki ütötte fejbe. Cyrus csak a fejét rázta, és szívszaggatóan nyögött, mire Lucius közbelépett, mondván, hogy fölösleges is kérdezgetni, hiszen a fejsebe arra utal, hogy hátulról ütötték le, és valószínűleg fel sem fogta, mi történik vele.

Jó félórába került még, amíg megérkezett a St. Vincent mentőkocsija, úgyhogy volt időnk felmérni a helyzetet: a Black and Tan egyik tizennégy esztendős alkalmazottja valóban nem volt a számára kijelölt helyen. Az eset részletei már hátborzongatóan ismerősnek hangzottak: az eltűnt fiúcska újonnan érkezett német bevándorló volt, a neve Ernst Lohmann, senki sem látta távozni a helyszínről, és olyan szobában dolgozott, melynek ablaka a hátsó sikátorra nyílt. Stephenson szerint a fiú aznap külön kérte azt a szobát, úgyhogy a gyilkosunk valószínűleg előre eltervezte és megbeszélte gyanútlan áldozatával a szöktetést. Azt persze nem tudhattuk, mióta tervezték ezt – napok vagy csak órák óta. Mielőtt még lement volna, megmondtam Marcusnak, hogy a Black and Tannek nem specialitása a nőnek öltözött hímringyó. Ki is kérdezte erről Stephensont, és kiderült, hogy valóban, Ernst Lohmann volt az egyetlen ilyen alkalmazottjuk.

Végre megjelent a tetőn a St. Vincent két egyenruhás mentőse egy összecsukható hordággyal. Óvatosan lecipelték Cyrust a lépcsőn, és elhelyezték a síri hangulatot árasztó fekete kocsiban, melyet hasonlóan vészjósló külsejű, véres szemű ló húzott. Belém hasított a gondolat, hogy iszonyatos, lassú haláltusa veszi most kezdetét, ugyan nem Cyrusé, hiszen az ő sérülése bármilyen súlyos is, bizonyos, hogy teljesen meggyógyul majd, hanem a szegény kis Ernst Lohmanné. A mentőkocsi elhajtott, Kreizler és Sara is velük tartott a kórházba. Roosevelt felém fordult, és láttam, hogy pontosan ugyanarra gondol, amire én.

– Nem érdekel, mit beszél Kreizler – kiáltotta állát előreszegezve, ökölbe szorított kézzel. – Versenyt kell futnunk az idővel meg azzal az eszelős gyilkossal, és én most bevetem a rendőrséget! – Ezzel kirohant a Hatodik sugárútra, hogy konflist fogjon. Követtem. – A Kilencedik körzet van legközelebb. Ott majd intézkedem. – Megpillantott egy üres kocsit, és odasietett hozzá. – Ismerjük már, milyen minta szerint működik. Megint valami vízpartra fog menni. Minden talpalatnyi helyet átkutattatok...

– Roosevelt, várjon – rántottam meg a karját, amikor éppen beugrott volna a kocsiba. – Megértem az érzéseit, de az isten szerelmére, egyvalamit el ne mondjon az embereinek!

– Hogy ne mondjam el... Jóságos teremtőm, John! – kiáltotta, a szeme szinte forgott dühében a szemüveg mögött, és fogcsattogtatva hadart felháborodásában. – Hát nem érti, mi történik? Éppen most, ebben a szent pillanatban?

– Tudom, Roosevelt. De az nem segít, ha rászabadítja az ügyre a rendőrséget. Bőven elég, ha annyit mond nekik, hogy emberrablás történt, és hogy a tettesek valószínűleg csónakon vagy egy hídon át akarják elhagyni a várost. Ez lesz a legokosabb, higgye el!

Theodore mély levegőt vett, kifeszítette széles mellkasát, aztán bólintott. – Talán igaza van. – Öklével nagyot csapott a tenyerébe. – A pokolba a nyomorultakkal! De jól van, azt teszem, amit mond, John, amint félreáll, és enged elindulni!

A kocsisa nagyot pattintott az ostorral, Roosevelt elrobogott a Hatodik sugárúton, én meg visszatértem a Black and Tan elé. Ott egész kis csoportosulás verődött össze, és máris robbanásra kész hangulatban hallgatták Stephenson beszámolóját az este eseményeiről. Technikai értelemben a Black and Tan a Hudsoni Ganefek területére esett, így Stephenson nem számított Paul Kelly alattvalójának, de jól ismerték egymást, és az a tény, hogy Stephenson oly buzgón lázította a csőcseléket, arra engedett következtetni, hogy Kelly számolt a ma esti következményekkel, és alaposan megkente a bordélytulajdonost, hogy adott alkalommal igyekezzék mindent megtenni az érdekében. Stephenson véres szájjal ostorozta a rendőrséget az eset kapcsán, mondván, hogy ott voltak a helyszínen, de tétlenül nézték, mi történik. Természetes, vonta le a következtetést, hiszen az áldozat szegény volt, idegen, ilyenekért a rendőrség a kisujját sem mozdítja, és ha a szegény bevándorló negyedek meg akarják védeni magukat, nincs más hátra, mint hogy saját kezükbe vegyék a teendőket. Marcus megmondta Stephensonnak, hogy ő is rendőr, és ahogy a csőcselék felháborodása egyre nőtt és egyre több vészjósló pillantást vetettek felénk, úgy határoztunk, hogy visszatérünk a főhadiszállásra, és a további eseményeket csak telefonon próbáljuk követni és befolyásolni.

Ez azonban fogósabb feladat volt, mint hittük volna. Végül is nem volt kit felhívjunk, hiszen Theodore nem fogadott volna hívást tőlünk, amíg rendőrök veszik körül, és ő sem hívott bennünket. Négy óra körül jött egy telefon Kreizlertől, hogy Cyrust kényelmesen elhelyezték a St. Vincent egy különszobájában, és hamarosan visszatérnek a főhadiszállásra, ettől eltekintve azonban tökéletes hallgatás uralkodott. Lucius kissé megkönnyebbült Laszlo hívásától, de a bűntudata nem enyhült, és szinte tébolyultan rótta fel-alá a helyiséget. Ha Marcus nincs, valószínűleg meg is hibbantunk volna mindnyájan a lehetetlen helyzettől, hogy semmit sem tehetünk, csak ülünk és várunk. A magasabb Isaacson fiú azonban úgy vélte, hogy ha fizikailag nem is lehetünk a nyomozás hasznára, legalább az elménket bevethetnénk. Odaállt Manhattan nagy térképe elé, és azt javasolta, próbáljuk meg kikövetkeztetni, vajon hol akarja a gyilkos elvégezni a rettenetes szertartást.

Természetesen akkor sem juthattunk volna igazán sokra ezzel az elmegyakorlattal, ha nem szorongat annyira a tudat, hogy az események nyugodtan mennek tovább, és mi semmit sem segíthetünk az áldozaton. Igaz, volt néhány használható kiindulópontunk. Tudtuk először is, hogy a gyilkos mennyire gyűlöli a bevándorlókat, és ez lehetett az oka, hogy egy-egy testet a Castle Gardenben és az Ellis-szigeti kompnál helyezett el. Tudtuk, hogy a víz megtisztító hatása is foglalkoztatja, és ezért gyilkosságai helyszíneként egy-egy hidat és egy víztornyot választott ki. De mindebből hogyan következtethettünk volna meggyőzően a következő helyszínre? Felmerült az ötlet, hogy bizonyára megint egy híd következik, s így, ha a gyilkos nem ismétli magát, már csak két helyszín jöhet szóba: vagy a régi High híd az East River fölött, Manhattan északi végén (valójában vízvezeték, mely a Croton víztározó vizét szállítja el a városba), vagy a közeli Washington híd, melyet néhány éve avattak fel. Marcus azonban úgy okoskodott, gyilkosunk már tisztában lehet vele, hogy követik és megfigyelik. A Cyrus elleni támadás időzítése arra enged következtetni, hogy inkább ő figyelt meg bennünket ezen az estén, semmint mi őt. Ha pedig ennyire figyelemmel kíséri ellenségeit, sejtheti azt is, hogy arra várunk, valamilyen jellemző helyet fog megint választani, és csak azért is másféle helyre megy. Marcus úgy vélte, hogy a gyilkosnak a legmeghatározóbb vonása a bevándorlók iránti gyűlölet, és ebből következtethetünk a legjobban az új helyre is. Azt gondolta, hogy valami olyan hely lehet az, mint például azoknak a hajóstársaságoknak a dokkjai, amelyek a reményvesztett bevándorlók tömegeit szokták a fedélközben Amerikába szállítani.

Amikor aztán megérkezett a halálos fejtörő megfejtése, olyan nyilvánvaló volt, hogy mindnyájan mélyen elszégyelltük magunkat. Fél öt felé, éppen amikor Kreizler besétált a főhadiszállásra, Sara telefonált a Mulberry utcáról, ahová bement egy kicsit körülszimatolni.

– Értesítés jött a Bedloe-szigetről – hadarta, amint felvettem a kagylót. – A Szabadság-szobor egyik éjszakai őre... talált egy tetemet. – A szívem

kihagyott. Nem szóltam semmit. – Halló! – kiáltotta Sara. – Ott van még, John?

– Igen, Sara.

– Akkor figyeljen, de nagyon, nem beszélhetek sokat. Néhány nyomozó már készül is, hogy kimenjen a helyszínre. Az elnök is velük tart, és arra kér, ne mutatkozzunk. Azt mondja, nem tehet többet, mint hogy megakadályozza a halottkémeket, hogy megvizsgálják a testet, mielőtt a tetemnézőbe kerülne. Ott pedig majd megpróbálja megszervezni, hogy vethessünk rá egy pillantást.

– De a helyszín, Sara...

– Ne legyen már olyan csökönyös, John! Nem tehetünk semmit. Ma este megvolt az esélyünk, de elpuskáztuk. Most már igyekezzünk, hogy a lehető legtöbbet megtudjuk a hullaházban. Addig meg... – Hangok harsantak a vonal túloldalán, az egyik egyértelműen Theodore-é, egy másikban pedig Link Steffensre ismertem, és kiabált ott még jó néhány teljesen ismeretlen hang is. – Le kell tennem, John. Odamegyek én is magukhoz, amint megtudok valamit a helyszínről. – Kattant a hallgató, Sara eltűnt.

Elmondtam a többieknek is a hallottakat. Jó néhány percen át emésztettük a tényt, hogy hiába a hetekig tartó nyomozás és felkészülés, mégsem tudtuk megakadályozni az újabb gyilkosságot. Lucius persze még inkább a szívére vette a dolgot, és most már nemcsak a barátunk bevert fejéért érezte magát bűnösnek, de a gyerek haláláért is. Marcus meg én együtt éreztünk vele, és próbáltuk vigasztalni, ám hiába. Kreizler viszont nem éppen érzelmi oldalról állt hozzá a történethez. Kijelentette, hogy mivel a gyilkos minden lépésünket figyelte, nem sok kétség lehetett afelől, hogy támadása sikerrel fog járni, ha nem ezen az estén, hát egy másikon. Még szerencsésnek is mondhatjuk magunkat, így Laszlo, hogy ennyivel megúsztuk, és nem ért bennünket nagyobb baj, mint Cyrus agyrázkódása. Megtámadhatták volna azon a tetőn még Luciust is, és csúnyább osztályrész is juthatott volna neki, mint egy fejbevágás. Önvádra nem pazarolhatjuk az időt, rettenetes szükségünk van Lucius fürge elméjére és szakértelmére, amelyet nem homályosíthat el a bűntudat. Luciusra roppant nagy hatást tett a kis beszéd, legalább annyira, mint a beszélő személye, és hamarosan eléggé összeszedte magát ahhoz, hogy csatlakozzék hozzánk. Fő célunk az volt, hogy levonjunk az este történetéből minden levonható tanulságot.

A gyilkos minden mozdulata megerősítette előzetes elméleteinket, amelyeket természetéről és módszereiről alkottunk. A legfontosabb pont azonban Kreizler szerint az volt, hogy megfigyelt bennünket, és megtámadta Cyrust. Miért döntött úgy, hogy elrabolja Ernst Lohmannt, amikor tudta, hogy figyeljük? És, ha már egyszer elszánta magát erre a vakmerő húzásra, miért nem ölte meg Cyrust, miért érte be azzal, hogy leüti? Végtére, ha elfogják, már az eddigiekért is bizonyosan bitóra kerül, és egynél többször úgysem köthetik fel! Miért kockáztatja, hogy Cyrus esetleg ellenáll, vagy támadás közben meglátja őt, és aztán megadja nekünk a személyleírását? Kreizler kételkedett benne, hogy határozottan meggyőző választ adhatunk e kérdésekre, de annyi azért meglehetősen bizonyosnak tűnt, hogy emberünk ezen az estén éppenséggel a kockázatot élvezte.

Tudván, hogy mind közelebb kerülünk hozzá, talán éppen azért hagyta életben Cyrust, hogy ösztönözzön bennünket: kihívás, és egyben kétségbeesett segélykiáltás volt ez.

Bármilyen fontos dolgokról esett is szó, a gondolataim óhatatlanul elkalandoztak Kreizler hallgatása közben – azon rágódtam, mi is történt a Bedloe-szigeten. Bartholdi gigászi szobra, mely oly sokak számára jelentette a szabadságot, az én szememben gyilkosunk rabszolgai megszállottságának, megkötözöttségének ironikus jelképévé vált. E szobor alatt lelte iszonyatos és semmiképpen sem kiérdemelt halálát az újabb fiatalkorú áldozat. Hiába próbáltam behunyni lelki szememet a borzalmas kép előtt: a sosem látott fiatal fiú ott térdepel megkötözve Szabadság Asszony lábainál, szíve eltelve bizalommal a férfi iránt, aki éppen a nyakát akarja kitörni – és akkor hirtelen, egy irtózatos, megsemmisítő pillanatra megérti, kiben bízott olyan balga módon, és mekkora árat fog fizetni ezért a tévedésért. Aztán más képek villantak át elmémen gyors egymásutánban: a kés, a félelmetes eszköz, amelyet egy New Yorktól oly távoli és idegen világ veszélyei ellen terveztek valaha, aztán a penge lassú, megfontolt, kiszámított hasításai az emberi húsban, és a gyors, durva, csonkító csapások, a vér, amelyet már nem hajt a szív dobogása, lassan, széles patakokban csorog a fűre, a kőre, végül az éles acél viszolygatóan csikordul a szemgödör csontos fenekén... Minden emberségtől, minden igazságtól megfosztott világ. Bűnös lehetett Ernst Lohmann életmódja, bűnösen naiv dolog volt úgy megbízni egy ismeretlenben, de miért kellett érte ilyen kegyetlen, ilyen aránytalanul hatalmas árat fizetnie?

Tévelygő figyelmem Kreizler sürgető, bosszús sziszegésére tért vissza a jelenbe:

– Mondjanak valamit... csak kell lennie *valami* újdonságnak, amit ma este tudtunk meg!

Marcus és Lucius hallgatott, én sem szóltam, Stevie viszont bizonytalanul nézdegélt egyikünkről másikunkra, mint akinek a nyelve hegyén volna valami, majd végül kibökte: – Hát, doktor úr, egy dolog talán volna... – Kreizler felvillanyozva fordult felé. – Kopaszodik.

Nekem is eszembe jutott a fej, amelyet a Luciusénak hittünk, csakhogy nálánál jócskán magasabb emberhez tartozott. – Igaz! – kiáltottam. – Hisz láttuk... jóságos Krisztusom, Stevie, hisz egy pillanatig *láttuk* azt az embert!

– Igen? *Igen?* – sürgetett Kreizler. – Bizonyosan megfigyeltek mást is!

Stevie-re néztem, de ő csak megvonta a vállát. Keservesen gyötörtem az agyamat, ízeire szedve magamban annak az alig egy percnek a homályos emlékét. Eszelősen kutattam egyetlen apró részlet, egyetlen olyan vonás után, amit megfigyelhettem volna... de semmi. Egy kopaszodó fej hátulról. Ennyit láttunk, nem többet.

Kreizler sóhajában keserű csalódás rezgett. – Szóval kopaszodik? – és felrótta a szót a táblára. – Nos, ezzel is többet tudunk, mint tegnap.

– Nem valami sok – jegyezte meg Lucius. – Főleg ahhoz képest, hogy egy fiú meghalt érte.

Pár perc múlva újra telefonált Sara. Ernst Lohmann teste már úton volt a bellevue-i tetemnéző felé. Az őr, aki rátalált, természetesen semmit nem látott a gyilkosságból, de éppen azelőtt, hogy rábukkant volna a testre, olyan zajt hallott, amilyet egy távolodó gőzbárka kelthet. Roosevelt azt mondta, kell egy kis idő, amíg megszabadul a rendőrtisztektől, de ha hat harminckor találkoznánk a Bellevue-ben, akkor biztosíthatná, hogy zavartalanul megvizsgálhassuk a tetemet. Addig már csak egy óra volt hátra; úgy döntöttem, hazamegyek fürdeni és átöltözni, aztán a többiek után sietek a hullaházba.

Amikor a Washington térre értem, nagyanyám szokatlan módon – nagy szerencsémre – aludt még. Harriet már fönt volt, felajánlotta, hogy elkészíti a fürdőt, és már sietett is fel a lépcsőn. Megjegyeztem, milyen mélyen alszik ma nagyanyám.

– Hogyne, uram – helyeselt Harriet. – Sokkal de sokkal nyugodtabb, amióta hallotta a hírt.

– Miféle hírt? – értetlenkedtem kimerülten.

– Ön is bizonyára hallotta már, uram. Arról a rettenetes dr. Holmesről! Talán még ott van a *Times* az ablakfülkében, idehozzam...?

– Ne, dehogy – állítottam meg, mert már indult is volna a nappaliba az újságért. – Majd én. Csak készítse el azt a fürdőt, Harriet, holtomig hálás leszek érte.

– Ugyan már, Mr. John – mondta, és visszafordult.

A tegnapi *Timest* valóban a réz-üveg ablakfülkében találtam meg nagyanyám kedvenc fotelje mellett. A hírt öles betűk harsonázták a címlapon: HOLMES MINDHALÁLIG MEGŐRIZTE HIDEGVÉRÉT. A hírhedt „hóhérdoktor” bevégezte pályafutását a philadelphiai vesztőhelyen, miután a bűntudat vagy megbánás legcsekélyebb jele nélkül beismerte további huszonhét személy meggyilkolását – jobbára nőket, akiket előbb megszédített, majd kirabolt. Délelőtt negyed tizenegy előtt három perccel rúgták ki alóla a zsámolyt, és húsz perccel később holttá nyilvánították. Különleges óvintézkedésként – hogy mi ellen, azt nem részletezte a lap – cementtel töltötték fel a koporsót, miután Holmes tetemét belehelyezték, aztán leengedték a tíz láb mély gödörbe (a temető neve sem került nyilvánosságra), és azt is felöntötték egy tonna cementtel.

Nagyanyám még akkor is az igazak álmát aludta, amikor a Bellevue-be indultam; később megtudtam Harriettől, hogy jócskán tíz után ébredt csak fel.

27. FEJEZET

Mint kiderült, ezen a hétfő reggeli hullaházi látogatáson korántsem az intézmény alkalmazottai jelentették a legnagyobb akadályt. Újoncok voltak mind (nemrég cserélték le a személyzetet, mert a korábbiakat azon kapták, hogy titkon kiárusítják a hullákat anatómusoknak, darabját százötven dollárért), és nem érezték még magukat olyan biztosan a posztjukon, hogy szembeszegüljenek Roosevelttel. Nem, a probléma már ott felmerült, hogy hogyan jutunk be az épületbe: mire odaértünk, már hatalmas Lower East Side-i csőcseléktömeg tolongott bőszen a kapu előtt. Panaszt akartak tenni azért, hogy sorra gyilkolják a gyerekeiket, a rendőrség pedig mindeddig nem tartóztatott le egyetlen gyanúsítottat sem. Ez a gyülevészhad sokkal dühösebb, sokkal felháborodottabb volt, mint a Castle Garden-i. Egyetlen említés nem esett Ernst Lohmann foglalkozásáról, sem pedig a lakhelyéről (mint kiderült, családnak semmi nyomát nem találták) – a fiút úgy írták le, mint a magára hagyott ártatlanságot, kényre-kegyre kiszolgáltatva a rendőrségnek, a városvezetésnek és általában a felsőbb osztályoknak, akik egyáltalán nem törődnek vele, hogy él, és miért hal meg. Váratlanul szisztematikus és politikai élű megfogalmazása volt ez Lohmann és a bevándorló közösségek helyzetének – talán azért, mert a tömeg jelentős részét németek tették ki, de én inkább Paul Kelly befolyását tartottam meghatározó oknak, bár sem Kellyt magát, sem szép fekete hintóját nem láttam sehol a hullaház közelében, amikor átvágtunk a tömegen.

A hátsó ajtón hatoltunk be az elhanyagolt, vöröstéglás épületbe; Sara, Isaacsonék meg én igyekeztünk úgy csoportosulni Kreizler körül, hogy senki ne lássa meg az arcát. Roosevelt az előcsarnokban várt ránk, lerázta az illetékességünket firtató alkalmazottakat, és egyenesen a boncterembe vezetett. Formaldehid és rothadás bűze facsarta az orrunkat oly keservesen, hogy alig lehetett megmaradni a szobában. A sarkokba tolva boncasztalok sorakoztak, rajtuk letakart testek, megereszkedett polcokon régi, csorba üvegekben különböző emberi testrészek. A mennyezet közepéről hatalmas elektromos világítótest lógott, alatta horpadt, rozsdás műtőasztal, mely valaha olyan lehetett, mint az, amilyen Laszlonak is volt az Intézet alagsorában. Az asztalon mocskos, nedves lepelbe takart tetem.

Lucius és Kreizler azonnal odasietett, és Lucius lerántotta a leplet. Úgy tűnt, mielőbb szembesülni akar a fiúval, akinek haláláért felelősnek érezte magát. Marcus követte őket, Sara meg én viszont az ajtónál maradtunk. Ha csak egy mód volt rá, nem akartuk megközelíteni a tetemet. Kreizler elővette apró jegyzetfüzetét, és kezdetét vette a szokásos litánia. Lucius monoton, furcsamód mégis szenvedélyes hangon sorolta a fiú sérüléseit.

– Nemi szervek tőből levágva... Jobb kéz közvetlenül a csuklóízület alatt levágva, sem a sing- sem az orsócsont nem sérült... a hasüreg két oldalán vágások, ennek megfelelő sérülések a beleken... a mellkas teljes arteriális rendszere súlyos sérüléseket szenvedett, a szívet nyilvánvalóan eltávolították... Bal szem eltávolítva, ennek megfelelő sérülések az arccsonton és a szemöldökcsonton... fejbőr az nyakszirti és fali koponyarészeken eltávolítva...

Nyomasztó lista volt, igyekeztem nem odafigyelni, de valamire mégis felfüleltem. – Bocsásson meg, Lucius, de hogy mondta? Bal szem eltávolítva?

– Igen – vágta rá azonnal.

– *Csak* a bal szem?

– Úgy van – mondta Kreizler. – A jobb szem érintetlen.

Marcus izgatottan vágott közbe: – Nyilván megzavarták.

– Ez tűnik a legkézenfekvőbb magyarázatnak – ismerte el Kreizler. – Talán észrevette, hogy közeledik az őr. Hanem ez a dolog a szívvel, ez új, detektívőrmester úr – mutatott a tátongó mellkasra.

Marcus az ajtóhoz sietett. – Rendőrfőnök úr, kaphatnánk még háromnegyed órát?

Roosevelt az óráját nézte. – Szoros lesz. Az új felügyelő meg az emberei nyolc körül szoktak bejönni. Miért kéri, Isaacson?

– Eszközökre volna szükségem... egy kísérlethez.

– Kísérlet? Miféle kísérlet? – Theodore rajongott a természettudományokért, és a „kísérlet" szó csaknem olyan édesen csengett a fülében, mint a „feladat".

– Némely szakértők úgy vélik – magyarázta Marcus –, hogy az emberi szem a halál pillanatában rögzíti az utolsó látványt, amit még felfogott. Elméletileg ezt a képet le lehetne fotografálni, mivel a szem maga is egyfajta lencse. Szeretném legalább megpróbálni.

Theodore egy pillanatig mérlegelte az ötletet. – Úgy gondolja, hogy a fiú utoljára a gyilkosát láthatta?

– Van rá esély.

– És aki önök után megvizsgálja majd a testet, látni fogja, hogy megpróbálkoztak ezzel?

– Nem, uram.

– Hm... érdekes ötlet. Jól van – bólintott Theodore határozottan. – Hozza csak el a felszerelését! De figyelmeztetem, hét óra negyvenötkor el kell tűnnünk innen.

Marcus elszáguldott a hátsó kijárat irányába. Lucius és Kreizler tovább foglalkoztak a tetemmel, jómagam pedig olyannyira kimerült és csüggedt voltam, hogy a lábam felmondta a szolgálatot. A padlóra telepedtem, és reménykedve sandítottam Sara felé, hátha az ő szívében megszólal valamelyes együttérzés, ám a lány a boncasztal végét bámulta.

– Doktor úr, mi van a fiú lábával? – kérdezte végül halkan.

Laszlo sarkon fordult, Sarára bámult, aztán a tekintetét követve a fiú jobb lábára, amely túllógott az asztalon. Mintha kissé dagadt lett volna és különös szögben illeszkedett a lábszárhoz, de Lucius természetesen nem szentelt figyelmet ennek, oly iszonyatosak voltak a sérülések.

Kreizler felemelte a lábat és behatóan megvizsgálta. – *Talipes varus* – jelentette ki végül. – Dongalábú volt.

– Dongalábú? – kaptam fel a fejem.

– Az – mondta Kreizler, és visszaejtette a végtagot.

Fényes bizonyítékaként, hogy milyen szigorú edzésen estünk át az elmúlt hetek során, még ebben a kimerült állapotban is mérlegelni kezdtük az utolsó áldozat korántsem szokatlan vagy ritka testi deformitását. Meghánytuk-vetettük, mi minden következhet ebből, és következtetéseinkből kisebbfajta vita bontakozott ki, amíg Marcusra vártunk, hogy visszatérjen a fotográfiai kísérlethez szükséges eszközökkel. Később alaposan kikérdeztük a Black and Tanben azokat, akik valamennyire ismerték a Lohmann fiút, és ezek a beszélgetések megerősítették következtetéseinket, ezért tartom őket említésre méltónak.

Sara azt gondolta, hogy a gyilkos talán éppen azért kezdett érdeklődni Lohmann iránt, mert bizonyos mértékig azonosult vele a fizikai rendellenessége miatt. Ámde, feltéve, hogy Lohmann haragudott azért, ha a testi hibáját említették (ami pedig ebben a korban és ilyen foglalkozás mellett elég valószínű), akkor az együttérzés kifejezésére nyilván ellenségesen válaszolt. Ez a reakció pedig fellobbanthatta a gyilkos dühét, amelyet a makrancos fiatalemberek szoktak kiváltani belőle. Kreizler mindezzel egyetértett, és azzal toldotta meg, hogy ha Lohmann valóban ellenségesen válaszolt a gyilkos együttérzésére, akkor viselkedésébe az árulás momentumát is bele lehetett érezni, ami pedig új és még mélyebb fajta gyűlöletet válthatott ki emberünkből. Ez talán megmagyarázhatja azt a tényt, hogy az áldozat szívét kivágták – a gyilkos vélhetően az eddigieknél is nagyobb tökéletességre akarta vinni a csonkítást, csakhogy az őr megzavarta. Mindnyájan éreztük, mennyire vészjósló fejlemény ez: emberünk nem az a fajta, aki félvállról veszi, ha megzavarják intim foglalatosságában, legyen az mégoly visszataszító.

Ezen a ponton Marcus bejelentette, hogy elkezdené a kísérletet. Kreizler elhátrált a boncasztaltól, hogy Marcus elrendezhesse körülötte a felszerelését. Marcus szólt, hogy oltsuk le a középen világító villanylámpát, aztán utasította a testvérét, hogy Ernst Lohmann ép szemét lassan emelje ki az üregéből. Lucius engedelmeskedett, Marcus pedig egészen kicsi lámpát vett elő, és a szem mögé helyezte, aztán kameráját a szemre irányította. Két felvételt készített így, aztán két csupasz végű drótot csatlakoztatott a szemideghez, és elektromos áram segítségével aktiválta az ideget. Így elkészített néhány képet. Végül pedig leoltotta a lámpácskát, és még két képet csinált a megvilágítatlan, de aktivált szemről. Meglehetősen bizarr eljárásnak látszott

(később megtudtam, hogy a francia Jules Verne is leírja egyik kalandos történetében), de Marcus komoly reményeket fűzött hozzá. Végül újra felgyújtotta a központi lámpát, és kijelentette, hogy azonnal siet a sötétkamrájába.

Elcsomagoltuk Marcus felszerelését, és már indulóban voltunk, amikor váratlanul azon kaptam Kreizlert, hogy Lohmann arcába bámul, mégpedig korántsem azzal az érzelmi távolságtartással, ahogy a vizsgálat során végig viseltetett. Magam nem néztem a szétmarcangolt tetemre, de odaálltam Laszlo mellé, és némán a vállára tettem a kezem.

– Tükörkép – mormolta barátom. Először azt hittem, Marcus procedúrájáról beszél, de aztán felrémlett bennem egy hetekkel korábbi beszélgetés, amikor arról volt szó, hogy az áldozatok teteme voltaképpen azt a torzult fizikai állapotot tükrözi, amely szüntelenül gyötri a gyilkosunkat.

Roosevelt is mellénk húzódott, szintén a tetemet bámulva. – Itt valahogy még iszonyúbb a látvány – mondta halkan. – Klinikai... tökéletesen embertelen...

– De mire való ez? – kérdezte Kreizler, senkihez sem fordulva. – Miért éppen ez? – mutatott a testre. Megértettem, hogy a csonkításokról beszél.

– Azt csak maga a sátán tudja – felelt rá Theodore. – Életemben nem láttam ilyet, csak az indiánoknál.

Laszlo meg én sóbálvánnyá dermedtünk, aztán egyszerre sarkon fordultunk és Theodore-ra meredtünk. Nagyon különös lehetett a tekintetünk, mert sikerült kihoznunk a sodrából. – Mi az ördög ütött magukba? – kiáltotta bosszúsan. – Már engedelmet a nyerseségemért!

Laszlo közelebb lépett hozzá, és igen higgadt hangon kérte: – Roosevelt, kérem, megismételné, amit az imént mondott?

– Sok mindenért pocskondiázták már a beszédemet, de motyogással még soha senki nem vádolt. Szerintem most is érthetően beszéltem.

– Igen, igen, persze, de pontosan mire is gondolt?

Sara és az Isaacsonok is közelebb húzódtak: meglátták a lángoló fényt Kreizler mindeddig levert ábrázatán.

– Én csak arra gondoltam – magyarázta még mindig kissé védekezőleg Theodore –, hogy ezen kívül csak egyszer voltam tanúja ilyen erőszaknak. Még Dél-Dakotában történt, amikor gazdálkodással próbálkoztam. Ott láttam néhány tetemet, fehér emberek voltak, akiket indiánok gyilkoltak le elrettentésképpen a többi telepes számára. A tetemeket iszonyatosan összekaszabolták, gondolom a nagyobb hatás kedvéért.

– Igen – mondta Laszlo, inkább magának, mint Theodore-nak. – Igen... önkéntelenül is így magyarázza az ember. De mi lehetett a valóságos célja? – Járkálni kezdett a boncasztal körül, lassan dörzsölgette a bal karját, és bólogatott hozzá. – Minta... mintáról van itt szó... túlságosan következetes, amit csinál, túlságosan kimódolt... túlságosan... rendezett. Mintát követ, de... – Kreizler az órájára pillantott, aztán Theodore-hoz fordult. – Nem tudná véletlenül megmondani, mikor nyit a Természettudományi Múzeum?

– Tudom, és nem is véletlenül – vágta rá büszkén Theodore. – Apám ugyanis az alapítók közt volt, és magam is...

– Roosevelt! *Mikor?*

– Kilenckor.

– Kitűnő – bólintott Kreizler. – Moore, maga velem jön. Maguk pedig... Marcus, induljon a sötétkamrába, járjon a végére a kísérletének! Sara és Lucius, menjenek vissza a főhadiszállásra, és próbáljanak telefonon kapcsolatba lépni a hadügyminisztériummal! Faggassák ki őket, vezetnek-e valami nyilvántartást a mentális betegségek miatt leszerelt katonákról! Mondják meg, hogy csak az olyanok érdekelnek bennünket, akik a nyugati parton szolgáltak! Ha telefonálni nem sikerül, sürgönyözzenek oda!

– Ismerek egy-két embert a hadügynél – tette hozzá Roosevelt. – Ha ez segít valamit.

– Hogyne segítene – felelte Kreizler. – Sara, jegyezze fel a neveket! Rajta, rajta, mozgás, mindenki!

Sara és az Isaacsonok távoztak a fényképező-felszereléssel, Kreizler pedig visszatért Roosevelthez és hozzám. – Moore, felfogta, mit keresünk?

– Hogyne. De miért a múzeumba megyünk?

– Egy régi barátomat látogatjuk meg, Franz Boast. Ha az efféle csonkításoknak bármilyen kulturális jelentősége van az indiánoknál, arról ő tudni fog. És ha bebizonyosodik, hogy így áll a dolog, akkor örök hálával tartozunk önnek, Roosevelt. – Laszlo visszaterítette a mocskos, kivénhedt lepedőt Ernst Lohmann tetemére. – Sajnos meghagytam Stevie-nek, hogy vigye haza a fiákert, ezért konflist kell fogadnunk. Elvihetjük valameddig, Roosevelt?

– Nem, jobb lesz, ha itt maradok utóvédnek – felelte Theodore. – Lesznek itt kérdések bőven, nézzék csak azt a tömeget! Jó vadászatot, uraim!

A zúgolódó csőcselék a tetemnéző előtt csak szaporodott, mialatt mi Lohmann holttestét vizsgáltuk. Sara és Isaacsonék a jelek szerint bántatlanul távozhattak – nyomuk sem volt már. Kreizler és én viszont nem jártunk ilyen szerencsével. Félúton voltunk csak még a kórház udvarának főkapuja felé a gyanakvóan leső tömegen át, amikor zömök, szögletes fejű ember állta el utunkat, kezében vaskos fejszenyéllel. A fickó szemlátomást ismerte Kreizlert; jeges dühvel meredt rá.

– Á! – hördült fel. A hang mintha egyenesen a hordónyi hasából jött volna. – Hát behívták a híres dr. Kreizlert! – Akcentusa német eredetre és alacsonyabb osztályhelyzetre utalt.

– Herr Höpner – mondta Laszlo határozott, ám csüggedt hangon; nyilvánvalóan tisztában volt vele, hogy az előttünk álló ember alkalomadtán nem habozna bevetni a markában szorongatott husángot. – Sajnos kollégámnak és nekem nagyon sürgős dolgunk van. Kérem, engedjen.

– Aztán mi volna az? Csak nem a Lohmann fiú dolga, Herr Doktor? – kiáltotta Höpner, és egy tapodtat sem mozdult. – Van valami köze ehhöz az ügyhöz? – Kérdését a körülötte állók készségesen visszhangozták.

– Fogalmam sincs, miről beszél, Herr Höpner – felelte kurtán Kreizler. – Engedjen, legyen szíves!

– Még hogy fogalma sincs? – Höpner csapkodni kezdte a tenyerét a bottal. – Na hiszen! Ismerik a jó doktor urat, *meine Freunde?* – szólt a tömeghez. – Ő az a híres nevezetes lélekgyógyász, aki szétrombolja a családokat! Aki elrabolja a gyerekeket a szüleiktől! – Felháborodott kiáltások mindenütt. – Követelem, hogy árulja el, mi köze az ügyhöz, doktor! Talán azt a Lohmann fiút is maga vette el a szüleitől, ahogy az én lányomat?

– Mondtam már, hogy semmit sem tudok arról a Lohmann gyerekről – Kreizler már-már a fogát csikorgatta. – Ami pedig a lányát illeti, Herr Höpner, ő maga *kérte,* hogy szabadítsuk ki az ön otthonából, mivel ön szüntelenül verte... ha nem csalódom, éppen egy ilyen furkósbottal, mint ez itt!

A tömeg felhördült. Höpner elszörnyedt. – Az magánügy, hogy ki mit csinál a saját házában a saját családjával!

– A lányának erről más volt a véleménye – szögezte le Kreizler. – Utoljára mondom – *weg hier.*

Az utolsó szavakat ellentmondást nem tűrően sziszegte, ahogy egy szolgát vagy egyéb alárendeltet utasít az ember. Höpner úgy meghőkölt, mintha leköpték volna. Felemelt husánggal lépett Kreizler felé, de váratlanul megtorpant, mivel messze mögöttünk rettentő hangzavar támadt. Hátrafordultunk, és a tömeg felett megpillantottuk egy hintó tetejét, meg az elébe fogott ló fejét. A kocsi felénk közeledett, az oldalán ismerős alak kapaszkodott: Kannibál Jack McManus. Vadul lóbálta óriáshoz illő, hatalmas karját, amellyel úgy tíz évvel ezelőtt olyan megbízhatóan aratta sorra a győzelmeket a ringben – Paul Kelly szolgálatában.

Kelly bronzlámpásokkal díszített, elegáns hintaja odagördült elébünk. A bakon apró, inas termetű ember pattogtatta figyelmeztetően az ostorát, s a tömeg, pontosan tudva, ki ül a fényűző kocsiban, némán eltakarodott az útjából. A kocsi megállt, Jack McManus leugrott a felhágóról, fenyegetően körülnézett, megigazította bányászsapkáját, és kitárta a hintó ajtaját.

– Szálljanak be, uraim! – invitált egy derűs hang odabentről. Kelly szép vonású arca tűnt fel az ajtóban. – Tudják, milyen kellemetlen tud lenni a csőcselék.

28. FEJEZET

– Hahá! Csak nézzék! – kiáltotta Kelly, és boldogan tekintett vissza a gyülevész hadra, amíg hintónk suhanva távolodott tőlük. – Ezek a szerencsétlen barmok valóban összeszedték magukat! Lesz ebből egy-két álmatlan éjszaka a Mansion Mile-on, ugye, Moore? – Kreizler meg én Kellyvel szemben ültünk, menetiránynak háttal. A bandita most felénk fordult, és aranymarkolatú botjával diadalmasan a padlóra vágott. – Persze nem tart majd sokáig – nevette el magát. – Még el sem kaparják a Lohmann fiút, és ezek heti egy dollárért újra odaadják a kölykeiket rabszolgának. Egy hímringyó halálánál több kell ahhoz, hogy kitartson a felháborodásuk. De azért itt és most hősi látványban lehet részünk. – Gyűrűkkel megrakott kezét Kreizler felé nyújtotta: – Hát hogy s mint, doktor úr? Igazán megtisztel.

Laszlo óvatos mozdulattal szorította meg a bandavezér jobbját. – Örvendek, Mr. Kelly. Legalább *egyvalaki* van, aki örömét leli a helyzetben.

– Ó, én élvezem, doktor úr, szívem mélyéből élvezem... ezért is rendeztem meg. – Sem Kreizler, sem én nem bátorítottuk egyetlen megjegyzéssel se. – Ejnye, uraim, csak nem gondolták, hogy ez az emberfajta képes minden ösztönzés, minden segítség nélkül kiállni magáért? Egy kis anyagi jellegű bátorítás sem árt, persze. De szavamra, azt sosem hittem volna, hogy valaha is ilyen helyzetben találkozom a nagyszerű dr. Kreizlerrel! – Álmélkodása leplezetlenül, sőt tüntetően hamis volt. – Hová vihetem el az urakat?

– Spóroljuk meg a konflist – fordultam Kreizlerhez. Az bólintott, mire így szóltam Kellyhez: – A Természettudományi Múzeumhoz, a Hetvenhetedik és a...

– Tudom, hol van, Moore – vágott közbe Kelly, majd megkocogtatta botjával a hintó tetejét, és ellentmondást nem tűrően parancsolta: – Jack! Mondja meg Harrynek, hogy a Hetvenhetedik és a Central Park West sarkára megyünk, mégpedig sietve! – Ezután újra az iménti vészjósló nyájassággal fordult felém: – Az is meglep kissé, hogy önt itt látom, Moore. Azt hittem, hogy a Biff-fel való kedves találka után többet nem érdeklik ezek a gyilkosságok.

– Ellison kevés ahhoz, hogy kedvemet szegje – szögeztem le, és csak remélhettem, hogy a hangom szilárdabb, mint a bátorságom.

– Ó, tőlem kaphat többet is, ha ez kell – vágta rá Kelly, és a fejével Jack McManus felé intett. Gyomromat jeges marokkal szorította össze a rémület, ami valamelyest megmutatkozhatott az arcomon is, mert a bandavezér harsányan felkacagott. – Csigavér. Megmondtam, hogy nem lesz bántódása, ha engem nem kever bele a dologba, és maga állta a szavát. Bár Steffens barátjának is volna ennyi esze. Igaz is, Moore, ha már ilyesmiről csevegünk, maga nem is igen ír mostanában, vagy tévednék? – mosolygott hamiskásan.

– Éppen az anyaggyűjtés fázisában vagyok.

– Magától értetődik. Kedves barátja, a doktor úr pedig csak elkísérte egy kis sétára, nemde?

Laszlo kényelmetlenül fészkelődött, de a hangja higgadtan csengett: – Arra gondoltam, Mr. Kelly, ha már felajánlotta, és milyen jókor, hogy elkocsikáz bennünket, talán volna kedves, és válaszolna egy kérdésre.

– Mi sem természetesebb, doktor úr. Talán nem is hiszi, de az az igazság, hogy mélyen tisztelem önt... még egy monográfiáját is elolvastam egyszer. Legalábbis a nagy részét – tette hozzá nevetve.

– Nagyon megtisztel. De árulja el... bár keveset tudok az ön által említett gyilkosságokról, mégiscsak fúrja az oldalamat, mi oka lehet önnek arra, hogy felbujtogassa, és ezáltal esetleg veszélybe is sodorja ezeket az embereket, akiknek semmi közük az ügyhöz?

– Hát ön szerint veszélyeztetem őket, doktor úr?

– Annyit nyilvánvalóan világosan lát, hogy az efféle viselkedés csak a társadalmi elégedetlenség, nyugtalanság fokozásához és az erőszak kitöréséhez vezethet. Rengeteg ártatlan embert fenyeget a sérülés, még többet a bebörtönzés veszélye.

– Úgy van, Mr. Kelly – tettem hozzá. – Ilyen városban, mint a mienk, a dolgok könnyen kicsúszhatnak az ember kezéből.

Kelly eltöprengett, de a mosoly egy pillanatra sem hervadt le az arcáról. – Hadd kérdezek most én, Moore! Lóversenyeket tömérdek helyen rendeznek nap mint nap, de az átlagembert mégis csak az a futam érdekli, amelyiken fogad. Miért is van ez így?

– Hogy miért? – zavarodtam össze. – Hát ha az embernek nincs személyes érdekeltsége...

– Pontosan ez az – vágta rá Kelly bölcs kuncogással. – Önök, uraim, nem győznek szónokolni erről a városról, a társadalmi elégedetlenségről és miről még... de hát hol itt az én érdekeltségem? Mi dolgom azzal, ha New York akár porig ég? Ha el is jön a világvége, lesznek túlélők, azoknak kelleni fog egy jó ital meg kellemes társaság... és én itt leszek, hogy ezt megadjam nekik.

– Akkor meg miért foglalkozik egyáltalán az egész üggyel? – szögezte neki Kreizler.

– Mert felbőszít – felelte Kelly, és most először jelent meg őszinte kifejezés az arcán. – Így igaz, doktor úr... felbőszít! Azokat a szerencsétlen barmokat kirakják itt a hajókból, és ettől fogva mást sem hallanak, mint a sok szentbeszédet a társadalomról. Ezzel etetik őket az Ötödik sugárúti fiúkák. Na és mit tesznek az én barmaim? Kezüket-lábukat törik, hogy minél többet magukba tömjenek ebből a mannából. Cinkelt dolog ez, piszkos kis játék, vagy nevezzék, ahogy tetszik. És bennem lakik valahol egy kisördög, aki olykor szeretné megnézni, mi van, ha átbillen a mérleg. – Arcára váratlanul visszatért a cukrozott mosoly: – De az is lehet, hogy mélyebb motiváció rejlik a tetteim mögött, doktor úr. Ön talán meglelhetné a magyarázatot az élettörténetem... hm... *összefüggései* között, már persze ha hozzáférne a szükséges értesülésekhez. – Ez az utóbbi megjegyzés nagyon megdöbbentett, és világosan láttam, hogy Kreizlert is váratlanul érte. Volt valami megfélemlítő Kelly kissé faragatlan, de villámfürge intellektusában; napnál is világosabb volt, hogy olyan emberrel van dolgunk, aki bármilyen szinten komoly fenyegetést jelenthet. – De bármi légyen is a háttérben megbúvó ok, annyi bizonyos, hogy *határtalanul* élvezem az egész ügyet – szögezte le végül ragyogva, és kinézett a hintó ablakán.

– Olyannyira, hogy hajlamos volna akár megakadályozni a megoldását? – szorongatta Kreizler.

– Doktor úr! – kiáltotta Kelly megbotránkozást tettetve. – Még a végén meg találok sértődni. – Kipattintotta botja aranykupakját, melyben finomszemcséjű, kristályos anyaggal teli üregecske tárult fel. – Uraim? – kínálta felénk a port. Mindketten szabadkoztunk. – Pedig beindítja a szervezetet, jól jön az ilyen korai órán – magyarázta, aztán a csuklójára tett egy kevés kokaint, és egyszerre felszippantotta. – Nem szeretnék holmi lezüllött kokainszívónak tűnni, de hát a hajnali kelés nem az én asztalom. Mindenesetre, doktor úr, hadd mondjak annyit – finom selyem zsebkendőjével megtörölte az orrát, aztán bekattintotta a bot fejében elhelyezett szelencét –, fogalmam sem volt róla, hogy bárki is valóban meg akarná oldani ezt az ügyet. Ön esetleg tud valamit, amit én nem? – bámult merően Kreizler szemébe.

Nem válaszoltunk, mire Kelly szarkasztikus és igen kimerítő fejtegetésbe bocsátkozott arról, hogy a hivatalos szervek részéről semmi komolyan vehető erőfeszítés nem történt a gyilkos kézre kerítésére. Végül a hintó váratlanul megállt; megérkeztünk a Central park keleti végéhez. Laszlo meg én kiszálltunk a Hetvenhetedik utca sarkán, abban a reményben, hogy Kelly végre elejti a témát, ám a bandavezér kidugta a fejét az ablakon, és így szólt:

– Nagy megtiszteltetés volt, doktor úr. Szintúgy, firkász úr. Csak egy kérdésem volna még... valóban azt képzelik, a nagyfiúk megengedik maguknak, hogy kinyomozzák a kis ügyüket?

Nekem szavam vette a váratlan támadás, Kreizler viszont szemlátomást jobban alkalmazkodott a helyzethez, és rávágta a választ – Kérdéssel felelnék, Mr. Kelly... vajon *ön* megengedi-e?

Kelly félrebillentett fejjel bámult egy kicsit a hajnali égboltra. – Őszintén szólva, doktor úr, ezen még nem gondolkoztam. Attól tartok, talán inkább nem kellene. Amint már említettem is, ezek a gyilkosságok módfelett hasznosnak bizonyultak az én szempontomból. S ha önök komolyan veszélyeztetnék e hasznosságot... de mit is beszélek! Ahogy elnézem, örülhetnek, ha a saját bőrüket megmentik a börtöntől. – Botjával tisztelgően intett felénk. – Ég áldja önöket, uraim! Harry! Vissza a New Brigthonba!

Hosszan néztünk az elrobogó hintó után. Kannibál Jack McManus még mindig úgy kapaszkodott az oldalán, mint valami nagyra nőtt, gonosz majomféle. Végül aztán megfordultunk, és elindultunk a múzeum neoreneszánsz stílusú, tornyokkal ékes épülete felé.

Harmincéves sem volt még az intézmény, de már elsőrangú szakértőgárdát mondhatott magáénak, és áttekinthetetlenül hatalmas gyűjteményt különféle csontokból, kőzetekből, kitömött állatokból, rovarokból. Ám a kastély számtalan neves gyűjteménye közül egyik sem volt oly híres és oly felforgató hírű, mint az antropológiai. Amint azt később megtudhattam, ezért elsősorban éppen az az ember volt felelős, akit ezen a napon meglátogatni

készültünk: Franz Boas.

Hozzávetőleg olyan korú lehetett, mint Kreizler. Németországban született, és ott is tanult kísérleti lélektant, később aztán az etnológia felé fordult az érdeklődése. Számtalan oka volt annak, hogy Kreizler és Boas összetalálkozzék, miután mindketten Amerikában kötöttek ki, de egyik sem volt ezen okok közül oly fontos, mint szakmai elveik és elképzeléseik hasonlósága. Kreizler az összefüggések elméletével alapozta meg hírnevét, amely szerint egy felnőtt ember személyiségét sosem érthetjük meg, ha nem ismerjük részletesen személyes élettörténetét. Boas antropológusi munkássága sok szempontból ezen elmélet nagyobb léptékű alkalmazásának volt tekinthető. Ő ugyan nem egyes személyekkel, hanem teljes kultúrákkal foglalkozott: úttörő jelentőségű kutatásokat folytatott az északnyugat-amerikai indián törzsek közt, és arra az általános következtetésre jutott, hogy a kultúrákat legelső sorban sokkal inkább a történelem formálja, semmint a faj és a földrajzi környezet adottságai, amint azt korábban feltételezték. Más szóval az egyes etnikai csoportok nem azért viselkednek úgy, ahogy, mert ezt diktálja nekik a biológiájuk vagy az éghajlat, amelyen élnek (Boas oly hatalmas számban talált ellenkező bizonyítékot, hogy egyszerűen nem fogadhatta el igaznak ezt az elméletet), hanem sokkal inkább azért, mert történelmük során *így tanulták*. Ilyen fényben pedig minden kultúra egyenlő értékű. Számtalan kritikusa vetette ellene, hogy bizonyos kultúrák igenis magasabb fejlődési fokot értek el, mint mások. Boas erre azzal válaszolt, hogy a „fejlődés” teljes mértékig relatív fogalom.

Boast 1895-ben vették fel az antropológiai főosztályhoz, és új eszméivel sosem látott életerőt hozott az intézménybe. Ha az ember végigsétált a kiállítótermeken (ahogy mi is ezen a délelőttön), megcsapta az intellektuális elevenség, a lelkesedés szele. Nem is lehetett pontosan tudni, mi sugározza ezt az érzést – a falak mellett sorakozó óriási totemoszlopokra faragott elképesztő arcok, vagy a sokszemélyes kenu a központi teremben, amelyben életből mintázott gipsz indiánszobrok eveztek vadul a képzeletbeli folyón, esetleg a számtalan vitrin, amelyekben fegyverek, rituális álarcok, öltözékek és egyéb használati tárgyak sorakoztak csodálatos tarkaságban. De bármi lett légyen a pontos ok, annyi bizonyos, hogy aki ide belépett, úgy érezhette, mintha elhagyta volna a modern Manhattant, és a világnak valami olyan eldugott sarkába került volna egy csapásra, amelyet az átlagember jobb szó híján nyilván vadonnak bélyegezne.

Boast agyonzsúfolt irodájában találtuk meg a múzeumépület egyik tornyában, mely a Hetvenhetedik utcára nézett. Alacsony emberke volt, jókora krumplioorral, hatalmas bajusszal és ritkás hajjal. Barna szemében ugyanaz a fanatikus fény villogott, mint Kreizlerében, és a két férfi olyan buzgón és barátságosan szorított kezet, ahogy csak igazi rokonlelkek tudnak. Boas kissé zaklatott lelkiállapotban volt: éppen egy nagyszabású északnyugat-csendes-óceáni expedíció előkészületeivel foglalatoskodott, melyet Morris K. Jesup, a pénzember finanszírozott volna. Úgy láttuk, jobb, ha röviden vázoljuk a problémánkat. Megdöbbentett Kreizler tökéletes szókimondása, és szemlátomást Boast is jókora sokk érte, legalábbis abból ítélve, ahogy felpattant, majd szigorúan végigmért bennünket, és aztán az irodaajtóhoz sietett, hogy kulcsra zárja.

– Kreizler – mondta legalább olyan nyomatékosan, ahogy Laszlo szokott beszélni, még ha árnyalatnyit nyájasabban is –, van fogalma arról, minek teszi ki magát? Ha kitudódik ez az ügy, és ha kudarcot találna vallani... hallatlan kockázat! – Boas égnek emelte a két karját, aztán keresett magának egy cigarillót.

– Tudom, Franz, tudom – felelte Laszlo –, de hát maga szerint mit kellene tennem? Mégiscsak gyerekekről van itt szó, bármilyen kitaszítottak, szerencsétlenek is, és a gyilkosságok csak egyre folytatódnak. Meg aztán... micsoda kilátások, ha *mégsem* vallunk kudarcot!

– Azt még érteném, hogy egy újságírónak foglalkoznia kell az üggyel – zsörtölődött Boas, és kurtán felém intett a fejével, miközben rágyújtott a szivarkára. – De a maga munkája, az fontos, Kreizler! Már éppen eléggé maga ellen fordította a közvéleményt és a kollégái nagy részét is... ha ez a dolog félresikerül, akkor végképp elfordulnak magától, és soha többé nem veszik komolyan.

– Szokása szerint most sem hallgat ide – felelte türelmes hangon Kreizler. – Pedig megérthetné, hogy mindezeket a dolgokat már százszor megforgattam magamban. És pillanatnyilag az a helyzet, hogy Mr. Moore-t meg engem éppúgy sürget az idő, mint önt. Kénytelen vagyok hát ilyen nyersen megkérdezni: tud-e segíteni avagy sem?

Boas pöfékelve, fejcsóválva méregetett bennünket, a tekintete semmi jót nem ígért. – Tehát a síkvidéki indiánokról akarnak tudni? – Laszlo rábólintott. – Rendben. De egyvalami *streng verboten!* – Boas itt ujjával Kreizlerre mutatott. – Nem akarom azt hallani magától, hogy bármilyen törzsi szokás felelőssé tehető egy itteni gyilkos viselkedéséért!

Laszlo felsóhajtott. – Franz, könyörgök...

– Ó, hát magával kapcsolatban nincsenek is kétségeim. De a munkatársait nem ismerem! – És itt megint végigmért, nem is kicsit gyanakvó tekintettel. – Éppen eleget gyötrődtünk már azzal, hogy megváltoztassuk az indiánokról kialakult közvélekedést. Meg kell ígérnie, Laszlo.

– Megígérem mind önmagam, mind pedig a kollégáim nevében.

– Kollégák! – mordult utálkozva Boas. – Na hiszen! – Bosszúsan turkálni kezdett az asztalát elárasztó papírhalomban. – Jómagam nem tudok ehhez eleget az indián törzsekről. De van nálunk egy új, fiatal munkaerő, aki a segítségükre lehet. – Felpattant, az ajtóhoz rontott, és kikiáltott a titkárnőnek: – Jenkins kisasszony, kérném! Hol találom dr. Wisslert?

– Odalent, dr. Boas. A feketelábúakról szóló kiállítást rendezi.

– Á... – Boas visszalépett az asztalához. – Nagyszerű. Úgyszólván máris elkéstünk azzal a kiállítással. Beszélhetnek vele odalent. Fiatal fickó, de ebből még nem kell téves következtetésekre jutni, Kreizler. Sok mindenen ment át néhány év alatt, és sok mindent vitt véghez. Többet, mint jó néhány sokkal elismertebb kutató – tette hozzá lágyabb hangon, Laszlóhoz lépve, és a kezét nyújtva.

Kurtán egymásra mosolyogtak, de Boas arcára visszatért a gyanú, amikor velem szorított kezet. Aztán kituszkolt bennünket az irodájából.

Lesiettünk a lépcsőn, újra átvágtunk a nagytermen, ahol a kenu volt kiállítva, majd megkérdeztük egy őrtől, merre tovább. Egy kiállítóterem felé mutatott, melynek ajtaja zárva állt. Kreizler megdöngette néhányszor, de nem jött válasz. Dübörgés szűrődött át az ajtón, emberi hangok, aztán vad, vérfagyasztó hujjogás és rikoltozás, amilyent valóban csak a vadnyugaton hallani.

– Jóságos istenem, csak nem eleven indiánokat akarnak bemutatni? – rebegtem.

– Ne nevettesse ki magát, Moore! – Kreizler újra megdöngette az ajtót. Az végre kinyílt, egy huszonötéves-forma, göndör fiatalember tűnt fel mögötte: angyalarc, snájdig bajuszkával és csodakék szemekkel. Mellényt, nyakkendőt viselt, foga közt professzorhoz illő pipát szorított, a fejét viszont irdatlan, rémületes hadi tolldísz ékesítette, amennyire megállapíthattam, sastollakból.

– Tessék? – mosolygott lekötelezően az ifjú. – Miben lehetek segítségükre?

– Ön dr. Wissler?

– Clark Wissler, szolgálatára! – Ekkor döbbent rá, hogy a fején ott a tolldísz. – Jaj, elnézésüket kérem! – kapta le. – Éppen kiállítást rendezünk be, és ez egy egészen különleges darab. Önök...?

– Laszlo Kreizler vagyok, ez pedig...

– *Doktor* Kreizler? – ragyogott fel Wissler szeme, és sarkig tárta az ajtót.

– Úgy van. Ez pedig...

– Ez pedig egészen csodálatos! – kiáltotta Wissler, és vadul megrázta Kreizler kezét. – Micsoda megtiszteltetés! Azt hiszem, mindent olvastam, amit csak írt, doktor úr... és mondhatom, még sokkal többet kellene írnia! A lélektannak olyan munkákra van szüksége, mint az önéi.

Beléptünk a jókora terembe, amelyben szinte tökéletes káosz honolt. Wissler tovább lelkendezett, csak egy kurta pillanatra állt meg, hogy velem is kezet szorítson. Úgy vettem ki, hogy eredetileg ő is pszichológiát tanult, később tért át az antropológiára, és jelen munkásságában is a kultúrák lélektani vonásaira összpontosít, amelyek értékrendjükben, mitológiájukban, művészetükben, társadalmi struktúrájukban és hasonlókban fejeződnek ki. Ez szerencsés körülmény volt, mivel ahogy elhúzódtunk kissé a berendező munkásoktól egy csöndesebb sarokba, hogy bizalmasan beszámoljunk Wisslernek a feladatunkról, ő még Boasnál is buzgóbban tiltakozott az ellen, hogy ilyen iszonyatos dolgokat bármilyen indián kulturális jelenséghez

fűzzünk. Kreizler ugyanúgy biztosította jó szándékáról, mint Boast, és a fiatalember – nyilván Kreizler iránti leplezetlen hódolatának köszönhetően – ezt sokkal nagyobb bizalommal fogadta. Részletesen leírtuk a gyilkosságokat és csonkításokat, amire Wissler olyan gyors és mélyreható elemzéssel válaszolt, amilyet sosem vártam volna egy ennyire fiatal embertől.

– Igen, értem már, miért éppen hozzánk fordultak – mondta, és helyet keresett a tolldísznek, melyet még mindig a kezében szorongatott, ám mindenütt csak felfordulást látott. – Bocsássanak meg, uraim, de... – azzal visszatette a hadijelvényt a fejére. – Tényleg muszáj vigyáznom rá, nehogy bepiszkolódjon. Nos hát... a csonkítások, amikről beszéltek, vagy legalábbis némelyikük erősen hasonlít azokra az eljárásokra, amelyeket bizonyos síkvidéki törzsek szoktak volt véghezvinni legyőzött ellenségeik tetemén. Elsősorban a dakoták, avagy sziúk. Hanem azért mutatkoznak jelentős eltérések is.

– Ezekről is szólnunk kell – értett egyet vele Kreizler. – De előbb lássuk a hasonlóságokat. Miért szoktak az indiánok ilyesmit csinálni? És csak halottakkal csinálják?

– Általában igen – volt a válasz. – Bármit is irkálnak össze róluk, a sziúk semmi különösebb hajlandóságot nem mutatnak a kínzások iránt. Vannak ugyan csonkító rítusok, amelyeket élő emberen végeznek el... például ha a férj hűtlenségen kapja a feleséget, megbélyegzésül levághatja az orrát. De az ilyen büntetéseket nagyon szigorúan szabályozzák. Nem, a valóban elrettentő dolgokat olyan ellenségeken szokták véghezvinni, akiket már megöltek.

– És ezeken miért?

Wissler újragyújtotta a pipáját, rendkívül óvatosan a sastollak miatt. – A sziúknak igen bonyolult mitológiai elképzeléseik vannak a halálról és a szellemvilágról. Egyelőre tart még az adatgyűjtés, nem térképeztük fel a teljes hiedelemvilágukat. Alapjában véve azonban leszögezhetjük, hogy az egyes ember *nagíját* vagyis lelkét nemcsak az érinti lényegesen, hogy az illető hogyan hal meg, de az is, ami közvetlenül a halála után történik a testével. Tudják, mielőtt a *nagi* elindulna a szellemvilágba vezető hosszú úton, még egy ideig ott lebeg a test körül. Mondjuk úgy, készül az útra. Magával vihet mindenféle szükséges tárgyat egykori tulajdonából az útra, meg a síron túli életére. Csakhogy a szellemi teste is olyan lesz, amilyen a földi teste volt a halálakor. Ezért aztán, ha olyan ellenséget öl meg a harcos, akit tisztel, azt nem fogja megcsonkítani, már csak azért sem, mert a hitük szerint a megölt ellenség szolgálni fogja az embert a túlvilágon, és csonka szolgából nem sok haszna volna. Hanem ha őszintén, szíve mélyéből gyűlölte az ellenséget, akkor meg akarja fosztani a szellemvilág minden gyönyörétől, és akkor esetleg olyasmiket tesz vele, amikről önök beszélnek. Példának okáért kasztrálja, mivel a sziúk hite szerint a férfi lelkek a másvilágon közösülhetnek a női lelkekkel, anélkül, hogy azok teherbe esnének. És ha levágják a halott ellenség nemi szervét, akkor feltehetőleg nem élvezheti majd a szellemlét e kellemes aspektusát. Hatalom és versengés kérdése is megjelenik itt: ha a *nagi* félkezű, vagy hiányzik egy fontos szerve, akkor nem sok jó vár rá az erőpróbákban. Csatatereken számtalan példáját látni az ilyen csonkításoknak.

– Na és a szemek? Azokkal kapcsolatban is így gondolkoznak?

– A szemek kérdése más okból fontos. Tudják, a *nagi* a szellemvilág felé vezető útján súlyos próbatételnek van kitéve: át kell kelnie egy hatalmas mitikus folyón, mégpedig egyetlen szál fatörzsön. Ha fél, vagy elhibázza a dolgot, akkor visszaküldik az emberi világba, és örökké ott bolyonghat elveszetten. Vak szellemnek nyilván semmi esélye nincs ezen a próbán, úgyhogy a sorsa meg van pecsételve. És ezt a sziúk nem veszik félvállról. Nem sok dologtól rettegnek úgy, mint hogy a lelkük haláluk után ezen a világon bolyongjon.

Kreizler mindent feljegyzett noteszába, és az utolsó bejegyzés után értően bólogatni kezdett. – No és milyen különbségek állnak fenn a sziúk csonkításai és azok között, amelyekről beszéltünk?

– Az önök által leírt csonkítások néhány főbb vonásban és egy-két apró részletben különböznek a sziúk gyakorlatától. A legfontosabbnak a tompor csonkítása és az állítólagos kannibalizmus tűnik. A sziúk, az indián törzsek túlnyomó többségéhez hasonlóan irtóznak az emberevéstől... többek között emiatt undorodnak annyira a fehér embertől.

– A fehérektől? – álmélkodtam. – De hát... végtére beszéljünk már egyenesen, nem vagyunk mi kannibálok!

– Általában nem is – felelt Wissler. – De volt néhány kivétel e szabály alól, amiről az indiánok tudomást szereztek. Hallottak, ugye Donner telepeseiről, akik 1847-ben hónapokra elakadtak élelem nélkül egy elhavazott hegyszorosban, és végül egymást ették meg. Az indiánok egyik kedvenc rémtörténete.

– De hát – tiltakoztam önkéntelenül tovább – a fenébe is, nem ítélhetünk meg egy egész kultúrát annak alapján, amit egy-két ember elkövet!

– Dehogynem, Moore – vágta rá Kreizler. – Jusson csak eszébe a gyilkosunk fejlődéséről alkotott elmélet: ott vannak a legkorábbi tapasztalatai, amelyek érthetően alig egy-két emberre korlátozódnak, és ő az egész világot e tapasztalatok alapján ítéli meg. Lehet, hogy az ítélete hamis, de ilyen élettörténettel nem is tehet másként. Ez ugyanaz az alapelv.

– Azok a fehér emberek, akikkel a nyugati indián törzsek szerencsétlenségükre találkozhattak, nem adják éppen hízelgő mintáját a fehér társadalomnak, Mr. Moore – tette hozzá Wissler. – És aztán ott vannak a kommunikációs félreértések, amelyek csak tovább erősítik az eredeti téves ítéletet. Néhány éve lehetett, hogy Ülő Bikát, a nagy sziú főnököt fehérek ebédre hívták, és az ebéden többek között sertéshúst is felszolgáltak. A főnök ilyen húst még sosem látott, viszont ismerte Donnerék történetét, és rögtön arra következtetett, hogy fehérember-hússal kínálják. Sajnos általában nagyon hasonló módon játszódik le a kultúrák ismerkedése.

– És a többi eltérés? – érdeklődött Kreizler.

– Itt van például az, hogy a nemiszervet beletömi az áldozat szájába...; ez a sziúk szemében értelmetlen cselekedet volna. Számukra csak az a fontos, hogy megférfiatlanítsák az ellenség szellemét, a továbbiaknak semmi gyakorlati értelme nincs. A leglényegesebb eltérés viszont az, hogy az áldozatok mind gyerekek. Sihederek.

– Na, várjunk csak egy percet! – vetettem közbe. – Tudjuk, hogy az indiánok ölnek gyerekeket is.

– Úgy van, csakhogy nem végeznek rajtuk rituális csonkításokat. Legalábbis magára valamit is adó sziú sosem tenne ilyet. Rituális csonkítást akkor végeznek, ha biztosítani akarják, hogy az illető ellenség ne találjon el a szellemországba, vagy ne élvezhesse ott az életet. Ha egy gyereken követne el ilyet valaki... nos, az azt jelentené, hogy fenyegetést lát a gyerekben. Hogy egyenlőnek tartja magával. Ez gyávaság jele volna, márpedig a sziúk végtelenül kényesek a bátorságukra.

– Hadd kérdezzek még valamit, dr. Wissler – böngészte Kreizler a jegyzeteit. – Ön szerint azok a tettek, amelyekről mi beszámoltunk, elképzelhetők-e úgy, hogy olyan ember követte el őket, aki látott már ilyen indián csonkításokat, de semmit nem tud a kulturális jelentőségükről, és ezért csak kegyetlenkedést lát bennük? Utánozni akarja őket, és úgy képzeli, hogy minél durvább pusztítást végez, annál, hogy is fogalmazzam, indiánosabbnak néz ki a végeredmény?

Wissler megfontolta a kérdést, aztán olyan határozottan bólintott, hogy pipájából kiröppent egy zsarátnok. – Igen. Ha jól megfontolom, egész pontosan így látom a helyzetet, doktor úr.

Laszlo szemében megjelent az a különös kifejezés, ami, pontosan tudtam, azt jelenti, hogy ebben a pillanatban távoznunk kell, kocsit fogadni, és a főhadiszállásra robogni. Wissler még szíves örömest elbeszélgetett volna, de Kreizler sürgős teendőre hivatkozva megígérte, hogy később meglátogatja. Aztán az ajtóhoz száguldott – én kissé hátramaradva bővebben szabadkoztam hirtelen távozásunkért, amiért Wissler korántsem orrolt meg. Nem is csoda: tudós emberek elméje gyakran úgy szökdécsel ide-oda, mint egy szédült bakkecske, viszont megértéssel fogadják, ha más is így viselkedik.

Mire utolértem Kreizlert, az már leintett egy konflist, és be is ült. Úgy véltem, hidegvérrel képes faképnél hagyni, ha nem sietek eléggé, úgyhogy nyaktörő sebességgel vetettem magam utána, és csaknem a lábunkra csaptam az ajtót.

– Broadway 808! – ordította Laszlo, aztán diadalmasan meglengette az öklét. – Látja, Moore? Látja? Odakint járt az emberünk, ott látott ilyesmiket! Iszonyatosnak, mocskosnak tartja az ilyet... „mocskos, mint valami Indiján”... csakhogy saját magát is mocskosnak tartja! Dühödten, erőszakosan küzd ez ellen az érzése ellen... ezért öl, csakhogy a tettel még mélyebbre süllyed, még nagyobb megvetéssel kell néznie magára. Egészen mélyre süllyed a saját szemében, a lehető legaljasabb, legállatiasabb szintre, amit csak el bír képzelni... az aljas viselkedés mintáját az indiánoktól veszi, de ő maga a saját

szemében *még egy indiánnál is indiánabb.*

– Vagyis hát járt a határvidéken. – Én ennyit tudtam leszűrni a dologból.

– Járt, ennek kétségtelenül így kell lennie – szögezte le Laszlo. – Akár gyerekkorában, akár katonai szolgálat keretében... remélhetőleg erre fény derül Washingtonban. Hallja-e, John, az lehet, hogy tegnap bakot lőttünk, de ma nagy utat tettünk meg!

29. FEJEZET

Nagy utat, kétségtelenül, de sajnos korántsem akkorát, mint Laszlo remélte. A főhadiszálláson csüggesztő hír fogadott: hiába Theodore összeköttetései, Sara és Lucius nem sokra ment a hadügyminisztériummal. A mentális betegségek miatt kórházba utalt vagy leszerelt katonákat illető információk szigorúan titkosnak minősülnek, így aztán telefonon semmilyen felvilágosítást nem adhattak róluk. Elkerülhetetlennek tűnt a washingtoni kiruccanás – voltaképpen minden nyom elfelé vezetett New Yorkból, mivel, ha igaz, hogy emberünk vagy nyugaton nőtt fel, vagy ott szolgált katonaként, akkor valakinek óhatatlanul el kell utaznia oda is, utánanézni, található-e valamilyen értékelhető nyom.

A délelőtt hátralévő részében az időben és a térképen kutattuk a lehetséges nyomokat. Végül arra jutottunk, hogy alapjában véve két térségben érdemes körülnézni: az első lehetőség, hogy gyilkosunk még gyerekkorában volt tanúja a sziúk elleni borzalmas hadjáratnak 1876-ban, a Little Big Horn-i ütközet és Custer halála idején, a másik pedig az, hogy a sziúk bosszúhadjáratába keveredett bele katonaként, esetleg ott is volt Wounded Knee Creeknél 1890-ben. Kreizler mindenképpen el akarta küldeni valamelyikünket nyugatra, mert újabban azt gyanította, hogy nem a Zweig gyerekek legyilkolása volt az emberünk első véres tette. És ha valóban elkövetett valamit a határvidéken – akár katonai szolgálata előtt, akár közben –, annak az ügynek lehetnek még felkutatható nyomai. Igaz, az efféle bűntett nagy valószínűséggel megoldatlanul marad; arrafelé feltehetőleg portyázó indiánok számlájára írták, de kell lennie írásos nyomoknak is vagy Washingtonban, vagy egy nyugati adminisztratív központban. És még ha ilyen gyilkosságra nem is került sor, akkor is szükségünk lesz ottani tisztviselők együttműködésére, akik hajlandók segíteni végigkövetni a fővárosból odavezető szálakat. Csak akkor nyomozhatjuk ki pontosan az emberünk múltját, ha személyesen meglátogatjuk élete sorsfordító helyeit, és a jövőbeli tetteit is csak úgy leszünk képesek megjósolni.

Washingtonba Kreizler maga akart ellátogatni. Közöltem vele, hogy ismerek még jó néhány újságírót és kormányhivatalnokot a fővárosban – van például egy nagyon jó kapcsolatom a belügyminisztérium indián ügyekkel foglalkozó részlegében –, minek következtében tanácsosnak találta, hogy magával vigyen. A nyugati útra tehát Sara és a két Isaacson maradt – mind égtek a lelkes tettvágytól. Valakinek viszont New Yorkban is kellett maradnia, már csak azért is, hogy összehangolja erőfeszítéseinket. Nem kevés vita után úgy döntöttünk, hogy Sara lesz erre a posztra a legjobb. Főként azért, mert ő az egyetlen, aki pillanatnyilag bejáratos a Mulberry utcai parancsnokságra, sőt el is várják tőle, hogy időről időre megjelenjen. Bár keserves csalódás volt számára, hogy le kell mondania a nyugati útról, hősiesen uralkodott magán, és vitézül fogadta a feladatát.

Roosevelt dolga volt természetesen, hogy az Isaacsonoknak megfelelő kalauzolást szerezzen a nyugati államokban. Vad lelkesedés fogta el, amikor telefonon értesült terveinkről, és alig lehetett lebeszélni arról, hogy maga kísérje el a két nyomozót. Figyelmeztetnünk kellett, hogy a sajtó minden lépését követi, ha nyugatra indul, akkor meg különösképpen. Az újságok és magazinok kezüket-lábukat törnék vadásztörténeteiért és szarvasbőr ruhás képeiért, és természetesen nem maradnának el a kérdések, kivel is utazik és miért. Ezt nem engedhettük meg magunknak. Egyébiránt pedig a rendőrség történetének legnagyobb belső küzdelmét élte át, akkor dőlhetett el, hogy kezdődik-e egy alapjaiban új korszak, vagy minden marad a régiben – ilyen helyzetben a legfőbb reformerő nem teheti meg, hogy elvonuljon a vadonba.

Isaacsonéknak egyedül kell hát utazniuk – okoskodtunk –, méghozzá azonnal. Jó, ha már készen várják nyugaton, hogy Laszlo meg én megsürgönyözzük nekik a hasznos információkat, melyeket reményeink szerint Washingtonban találunk. Marcusnak tehát, amint a sötétkamrából megérkezett a Broadway 808-ba (a szemfotográfia, Monsieur Jules Verne leírásával ellentétben, sikertelen kísérletnek bizonyult), legnagyobb megdöbbenésére azt kellett hallania, hogy mindjárt holnap reggel elindulnak fivérével a dél-dakotai Deadwoodba. Onnan aztán dél felé veszik útjukat, a Pine Ridge sziú rezervátum felé, amelynek igazgató ügynökségénél azonnal megkezdik a nyomozást: utánanéznek minden olyan megoldatlan ügynek az utóbbi tíz-tizenöt évben, amely csonkításos gyilkossággal van kapcsolatban. Én a nyomozásnak ugyanezt a szálát veszem fel Washingtonban az Indián Ügyek Hivatalánál, Kreizler pedig a hadügyminisztériumban és a St. Elizabeth Kórházban próbál értesüléseket szerezni a labilis lelkialkatuk okán leszerelt katonák dolgáról, illetve tovább nyomoz annak a személynek az ügyében, akiről a kórház írásban már beszámolt.

Mire mindezt kiókumláltuk, késő délután lett, és a talpon töltött éjszaka súlyosan nehezedett mindnyájunkra. Úgy gondoltuk, legokosabb lesz hazamenni, hisz utazás előtt el is kell még rendezni egy-két dolgot, a csomagolásról nem is beszélve. Búcsút vettünk hát egymástól, de kimerültségünkben nem éreztük át igazán a pillanat súlyát. Isaacsonék bizonyosan nem fogták fel teljesen, hogy másnap reggel vonatra szállnak, és átszelik a fél kontinenst. Nem mintha Kreizler meg én jobb állapotban lettünk volna: Sara távozóban kijelentette, hogy holnap reggel maga jön értünk konflissal, és kifuvaroz az állomásra, mert félhalottnak nézünk ki, és abban sem bízik, hogy képesek leszünk egyáltalán felkelni, nemhogy elérni a vonatot.

Ahogy éppen sétáltunk volna ki a főhadiszállás kapuján, Stevie-vel találtuk magunkat szemben, aki a maga részéről felfrissítette magát egy-két órai alvással. A fiú emlékeztetett bennünket arra, hogy Cyrus egész nap egyedül volt a kórházban, és hozzátette, elhozta a fiákért, és szívesen kivisz bennünket a St. Vincentbe, meglátogatni a sebesültet. Bármilyen fáradtak voltunk, ezt nem utasíthattuk vissza. Nekem eszembe jutott, milyen visszataszító a koszt az átlagos New York-i kórházban, ezért felhívtuk a Delmonicót, hogy készíttessenek valóban elsőrangú vacsorát, amit kivihetünk Cyrusnak.

Fél hétre értünk a kórházba. Cyrust kötszerbe burkolva találtuk; majdnem aludt már. Nagyon megörült az ételnek, és egyáltalán nem panaszkodott, még amiatt sem, hogy a nővérek vonakodtak egy fekete férfi ápolásától. Kreizler e kérdésben alaposan kioktatta a tisztviselőket, de ettől eltekintve igen kellemes órácskát töltöttünk Cyrusnál. Szobájából nagyszerű kilátás nyílt a Hetedik sugárútra, a Jackson térre és a pompás naplementére.

Csaknem sötét volt már, amikor újra kiléptünk az utcára. Megmondtuk Stevie-nek, hogy beszaladhat váltani pár szót Cyrusszal, megvárjuk, mire a fiú lelkesen elrohant. Kreizler meg én éppen leroskadtunk volna fáradt tagjainkkal a fiáker kényelmes bőrüléseire, amikor vadul robogó mentőkocsi érkezett nagy csörömpöléssel, és megállt mellettünk. Ha nem lettem volna olyannyira kimerült, nyilván feltűnt volna, hogy a kocsis arca nem is egészen ismeretlen, de így azt a kevés éber figyelmet, amit képes voltam összeszedni, mindenestül a kocsi ajtajára kellett összpontosítanom, amely felpattant, s egy másik férfiú szökkent elő mögüle, aki korántsem emlékeztetett semmilyen kórházi dolgozóra. Szívem szinte megállt a rémülettől, amikor felismertem.

– Mi az ördög – mormoltam a pimaszul vigyorgó fickóra meredve.

– Connor! – kiáltotta döbbenten Laszlo.

Az egykori detektívőrmester még szélesebben villogtatta erre a fogait. – Á, szóval emlékeznek még rám! Annál jobb. – És viseltes kabátja alól revolvert húzott elő. – Befelé, a kocsiba! Mindketten!

– Ne nevettesse ki magát! – mondta Laszlo élesen, ügyet sem vetve a fegyverre.

Nekem több sejtelmem volt róla, kivel is van dolgunk, azért így próbáltam érvelni: – Connor, tegye el azt a fegyvert. Hisz őrültség ez, nem teheti...

– Őrültség? – vicsorgott Connor. – Szépen! Én csak az új munkámat végzem. A régit elvesztettem, ha emlékeznek még. Azt a parancsot kaptam, hogy hozzam el magukat... de nekem ugyanúgy megfelel, ha itt hagyom a tetemüket. *Mozgás!*

Furcsa, hogyan fújja el a kimerültséget a félelem. Hatalmas hullámban ömlött belém a friss energia, mégpedig egyenesen a lábamba. Csakhogy szó sem lehetett egérútról. Connor elég komolyan gondolta, hogy lelő, ha ellenkezünk. Így aztán magammal vonszoltam az ellenkező, küszködő Kreizlert a

mentőkocsiba. Bekászálódás közben sikerült megállapítanom, hogy a kocsist már láttam, amikor Sarával Santorelliéknél jártunk. Ő volt a két rossz arcú egyike. Lassan kezdett összeállni a kép.

Connor kívülről lezárta a kocsi ajtaját, aztán felmászott a bakra a társa mellé. A kocsi ugyanazzal a nyaktörő sebességgel robogott el, ahogy érkezett, de a kocsi hátulján elhelyezett kicsiny, rácsos ablakokon át lehetetlenség volt megállapítani, merre is tartunk.

– Mintha észak felé felé tartana – kockáztattam meg, a sötét kocsiban hánykolódva.

– *Emberrablás?* – hitetlenkedett Kreizler azon a bőszítően higgadt és közönyös hangján, amelyet a veszély pillanataira tartogatott. – Itt valakinek nagyon különös humora van.

– Ez nem tréfa – vetettem oda, miközben hiába próbáltam feltörni az ajtót. – A legtöbb rendőrt amúgy is csak egy-két lépés választja el attól, hogy maga is bűnöző legyen. Úgy látszik, Connor megtette ezt a pár lépést.

Laszlo elképedten csóválta a fejét. – Nem igazán tudom, mit szokás ilyen helyzetekben mondani. Moore, van valami meggyónnivalója, ami különösképpen nyomja a lelkét? Igaz, hogy nem vagyok lelkész, de azért...

– Nem hallja, mit beszélek, Kreizler? Ez nem tréfa! – Éppen e pillanatban éles kanyart vett a kocsi, és mindketten az oldalához vágódtunk.

Kreizler nyögve tápászkodott fel, és végigtapogatta magát, nem esett-e komolyabb sérülése. – Hm, azt hiszem, kezdem érteni, mire gondol.

Talán negyedórán át vágtattunk még vadul, aztán a mentőkocsi megállt. Bárhová kerültünk is, csendes környék volt, a csendet csak két elrablónk morgása és szitkozódása törte meg. Connor végül kinyitotta az ajtót, és kiléptünk – a Madison sugárútra, a Murray Hill körzetben. A közelben egy lámpaoszlopon a „Harminchatodik utca” jelzés állt, előttünk pedig irdatlan, mégis ízléses barna homokkő épület magasodott, bejárati timpanonját két-két oszlop tartotta, ezektől jobbra és balra óriási franciaablakok néztek az utcára.

Egymásra néztünk Kreizlerrel a hirtelen felismerés pillanatában. – Nos hát, jól van – mondta Kreizler kíváncsian, és talán kissé áhítatosan is.

Én a magam részéről kis híján elaléltam. – Mi az ördög... – leheltem. – Hogy lehet...

– Mozgás! – parancsolta Connor, és a bejáratra mutatott, de nem mozdult a mentő mellől.

Kreizler megint rám tekintett, aztán vállat vont, és nekiindult a lépcsőnek. – Szerintem induljunk, Moore. Nem olyan ember ez, akit váratni szoktak.

A Madison sugárút 219-es számot viselő házban kimondhatatlanul angol komornyik fogadott bennünket. A berendezést a dáriuszi gazdagságnak és kifinomult ízlésnek fehér hollónál is ritkább keveréke jellemezte, ugyanúgy, mint az épületet magát. Lábunk márványpadlón tapodott, az előcsarnokból egyszerű, de nagyszabású lépcsősor ívelt elegánsan az emelet felé. Nekünk azonban a földszinten volt dolgunk. Az előcsarnok egész hosszában végig csodálatos európai festmények, szobrok, kerámiák sorakoztak, ízlésesen és egyszerűen elhelyezve, nem pedig olyan hivalkodó halmozással, amilyen a Vanderbilt-féle családokat jellemzi. A ház hátsó traktusába tartottunk. A komornyik egy kazettás ajtót tárt fel előttünk, és beléptünk a gyöngén megvilágított, tátongóan hatalmas terembe.

A falakat Santo Domingo-i mahagóni fedte, csaknem éjfekete – ezt a termet a ház népe és New York legendavilága egyaránt a „fekete könyvtár” néven emlegette. A padlón méregdrága szőnyegek, az egyik falon óriási kandalló. Mindenütt értékes európai olajfestmények cirádás aranykeretben. A polcokon körös-körül pazar bőrkötésű könyvritkaságok, számos európai gyűjtőút emlékei. Ebben a helyiségben került sor New York – ha ugyan nem az Egyesült Államok – történelmének néhány legfontosabb találkozójára. Ez a tény csak még érthetetlenebbé tette számunkra, mit is keresünk itt, ám az arcok, amelyekkel szembetaláltuk magunkat, sok mindenre választ adtak.

A kandalló mellett egy kanapén Henry Potter püspök ült, a kanapé túloldali párján pedig Michael Corrigan érsek. Mindkét egyházi nagyság mögött egy-egy pap állt; Potteré magas, sovány, szemüveges, Corrigané pedig alacsony, gömbölyded, fehér császárszakállal. A kandalló előtt is állt egy férfiú, akiben Anthony Comstockra, New York Postahivatalának hírhedett cenzorára ismertem. Ez az ember húsz éven át használta arra a kongresszus által ráruházott (és alkotmányos szempontból felettébb kérdéses) hatalmát, hogy vakbuzgón üldözzön mindenkit, akinek bármi dolga volt óvszerekkel, terhességmegszakítással, sikamlós irodalommal vagy képekkel, illetve bármi egyébbel, ami az ő (erősen elfogult) szemében „obszcénnek” minősült. Comstocknak, nem éppen meglepő módon, kemény, durva arca volt, ám ez az arc messze nem tett olyan diszharmonikus hatást, mint a mellette álló emberé. Thomas Byrnes egykori rendőrfelügyelő bozontos szemöldökei átható, vesébe látó szempár fölött íveltek, hatalmas, lecsüngő bajusza mégis szinte lehetetlenné tette, hogy az ember leolvassa az arcáról hangulatát vagy gondolatait. Ahogy közeledtünk feléjük, Byrnes felénk fordult, és titokzatos kifejezéssel vonta fel szemöldökét, aztán a fejét a szoba közepén elhelyezett, gargantuai méretű tölgyfa asztal felé fordította. Tekintetem engedelmesen követte a kijelölt irányt.

Az asztalnál egy ember görnyedt jegyezgetve a papírjai fölé. E személy hatalma nagyobb volt annál, mint amit a világ bármely pénzembere a legmerészebb álmaiban elképzelhetne magának. Egyébként kellemes vonású arcában borzalmasan eltorzult, dagadt, repedezett orr ült; az *acne rosacea* művelte vele ezt a rossz tréfát. Tanácsos volt nagyon, nagyon vigyázni, hogy az ember ne meredjen rá nyíltan erre a hátborzongató csodára, mert azt elképesztően változatos módokon lehetett később megbánni.

– Á! – pillantott fel John Pierpont Morgan a papírok közül, és felkelt. – Tessék csak beljebb, uraim, intézzük el ezt a kis ügyet!

III. RÉSZ

AKARAT

*Minden valóság fons et origója – akár abszolút, akár pedig gyakorlati szempontból tekintve – csakis szubjektív lehet: mi magunk vagyunk az. Mint tisztán logikus, érzelmi reakciókat nélkülöző gondolkodók, mi kölcsönzünk realitást az általunk elgondolt dolgoknak, bármik legyenek is azok. Ily módon válnak ugyanis jelenséggé, még ha csak futó gondolatunk tárgyai képezik is. Érzelmi reakciókkal bíró gondolkodókként viszont még sokkal (**a** magasabb fokúnak tűnő realitással ruházzuk fel mindama dolgokat, amelyeket kiválasztunk, amelyek felé érzelmi nyomatékkal és AKARATTAL oda fordulunk.*

William James

***A** pszichológia alapelvei*

Vacsorára hívtál, Don Giovanni. Eljöttem, itt vagyok.

Da Ponte, *Mozart Don Giovannijából*

30. FEJEZET

Kissé remegő lábbal közeledtem a Morgan asztala előtt elhelyezett két, fényűzően kárpitozott székhez. Kreizler viszont mozdulatlan maradt, és állta a pénzember vallató tekintetét.

– Mielőtt még helyet foglalnék itt önnél, Mr. Morgan, azért megkérdezném, vajon mindig lőfegyverek segítségével szokott vendégeket invitálni?

Morgan tekintete Byrnes felé vágott, aki igen elfogulatlanul vállat vont. Szürke szeme felcsillant kissé, mintha azt akarná mondani: „Hja, Mr. Morgan, aki korpa közé keveredik..."

Morgan lassan, undorodva csóválta a fejét. – Sem szokásomnak nem nevezhetném, sem pedig az utasításaim közt nem szerepelt ilyesmi, dr. Kreizler – felelte, s invitálóan mutatott a székek felé. – Remélem, elfogadja bocsánatkérésemet. Úgy tűnik, ez az ügy módfelett heves érzelmeket ébreszt mindenkiben, aki csak tudomást szerez róla.

Kreizler halkan, csak félig-meddig elégedetten hümmögött. Helyet foglaltunk. Morgan is visszaült a helyére, és kurtán bemutatta egymásnak a jelenlévőket (a két lelkész kivételével, akik nevét sosem tudtam meg). Aztán szinte észrevehetetlen fejbiccentést küldött Anthony Comstock felé. A jelentéktelen emberke a szoba közepére lépett. Hangja szakasztott olyan kellemetlennek bizonyult, mint megjelenése.

– Doktor úr, Mr. Moore. Beszéljünk egyenesen! Tudunk a nyomozásukról, és számtalan oknál fogva véget szeretnénk vetni neki. Ha nem egyeznek bele, vannak eszközeink, hogy kényszerítsük önöket.

– Ugyan miféle eszközök? – robbantam ki, mivel a cenzor iránti ösztönös ellenszenvem kissé fejembe hajtotta a vért. – Ez nem erkölcsrendészeti kérdés, Mr. Comstock.

– A hivatalos közeg elleni erőszak viszont határozottan *bűnügyi* kérdés – szólt csöndesen Byrnes, és végigjártatta tekintetét a zsúfolt könyvespolcokon. A Sing Sing egyik őrének hiányzik egy-két foga. És bizonyos személyek itt közismert gonosztevőkkel mutatkoznak...

– Ugyan már, Byrnes – legyintettem rá sietve. Volt már jó néhány összeütközésem a felügyelővel, mióta a Timesnak dolgoztam, és tudtam, hogy bármennyire felbőszít és megfélemlít, sosem szabad ezt kimutatnom. – Azt még maga sem fújhatja fel ennyire, hogy egyszer beültünk a kocsijába.

Byrnes nem is vett tudomást a megjegyzésemről. – Végezetül pedig – folytatta rendületlenül –, visszaélés a rendőrség személyi és eszközállományával.

– Nem végzünk hivatalos nyomozást – hárította Kreizler.

Byrnes bajusza alatt széles vigyor jelent meg. – Ravasz, doktor úr. Csakhogy tudunk a kis megegyezésükről Roosevelt rendőrfőnökkel.

Kreizlernek arcizma sem rezdült. – Bizonyítékuk is van, felügyelő úr?

– Lesz – mondta Byrnes, és egy vékony kötetet vett ki a polcról.

– Ugyan, ugyan, uraim – avatkozott közbe szokott nyájasságával Corrigan érsek. – Mi értelme az ellenségeskedésnek?

– Milyen igaz – kontrázott nem túl meggyőző hangon Potter püspök. – Bizonyos vagyok benne, hogy kölcsönösen kielégítő megoldásra juthatunk, ha sikerül megértenünk egymás álláspontját... nemde?

Pierpont Morgan mélyen hallgatott.

– Nekem annyit sikerült megértenem – jelentette ki Laszlo, mindenekelőtt a néma házigazdához intézve szavait –, hogy fegyveres erővel idehurcoltak bennünket, és koholt bűnvádi eljárásokkal fenyegetnek, mégpedig kizárólag azért, mert megkíséreltünk megoldani egy visszataszító gyilkossági ügyet, amellyel szemben a rendőrség mindeddig tehetetlennek mutatkozott. – Kreizler előhúzta cigarettatárcáját, s miután kivett belőle egy darabot, a tárcával dühödten, lármásan ütögetni kezdte a széke karfáját. – De talán vannak e kis kalandnak olyan kifinomultabb aspektusai is, amelyek elkerülték figyelmemet.

– Elkerülték, mert süket és vak, doktor! – vágott közbe Anthony Comstock a rá jellemző vérlázítóan bigott buzgalommal. – De kifinomult aspektusok, azok nincsenek ebben a dologban. Hosszú évek óta küzdök az ilyen magafajta személyek írásai ellen, csakhogy úgynevezett közéleti személyiségeink sajnos abszurd módon liberálisan értelmezik az első törvénymódosítás szövegét, és lehetetlenné teszik az efféle irományok megsemmisítését. De egy pillanatig se képzelje, hogy tűröm, ha bele mer avatkozni a közügyeinkbe...

Morgan arca ingerülten megrándult, és láttam, hogy Potter püspök figyelmét ez nem kerüli el. Szolgálatkész lakáj módjára (hisz Morgan az episzkopális egyház egyik legnagyobb támogatója volt) vetette közbe magát, hogy leszerelje Comstockot.

– Mr. Comstock az igazhitűek buzgalmával küzd, de olykor kissé elveti a sulykot, doktor úr. Ám attól magam is tartok, hogy az ön tevékenysége sok polgárunk lelki nyugalmát megzavarja és megbontja társadalmunk erős szövedékét. Hisz mi más volna civilizációnk oszlopa, mint a család szentsége és érinthetetlensége, valamint minden ember felelőssége Isten és a törvény előtt a maga tetteiért.

– Megszakad a szívem polgáraink elvesztett nyugalmáért – felelte Kreizler kurtán, és rágyújtott. – Csakhogy itt hét gyereket mészároltak le, hetet, akiről tudunk, de talán még sokkal többet is!

– Na de hát ez talán mégis a rendőrségre tartozik – erősködött Corrigan. – Miért kellene olyan kérdéses személyiség munkáját bevonni, mint ön?

– Mert a rendőrség képtelen megoldani az ügyet – vágtam közbe, mielőtt még Kreizler bármit mondhatott volna. Hallottam már elégszer ehhez hasonló kifogásokat barátom munkássága ellen, most mégis vérig bőszítettek. – Mi pedig, dr. Kreizler vezetésével, képesek vagyunk rá.

Byrnes alig hallhatóan elkuncogta magát, Comstock arca viszont vérbe borult. – Nem hiszem, hogy valójában ez a cél mozgatja, doktor úr! Sokkal inkább a nyugtalanság és felforgatás szellemét akarja ránk szabadítani Paul Kelly és hasonló ateista szocialisták segítségével, és alá akarja ásni az amerikai család és társadalom értékeit!

Ha meglepőnek tűnnék, hogy Kreizler meg én nem törtünk ki nevetésben a groteszk emberke kirohanására, s ököllel sem rontottunk neki, hadd hangsúlyozzam nyomatékosan, hogy bármilyen ártalmatlanul hangzott is Comstock címe, a postai cenzor, hallatlan politikai és végrehajtó hatalmat adott a kezébe. Negyvenesztendős pályafutása végén büszkén dicsekedett, hogy tucatnyinál is több ellenségét hajszolta öngyilkosságba, és még sokkal

többnek tette tönkre életét és hírnevét megszállott üldözésével. Mindketten tudtuk, az isten is Comstock céltáblájának teremtett bennünket, de azt is, hogy egyelőre nem vagyunk annyira jelentősek, hogy megszállottsága komolyan tudomást vegyen rólunk. Ha viszont most túlfeszítjük a húrt, akkor ránk összpontosítja a figyelmét, és könnyen azon érhetjük magunkat egy szép napon, hogy szövetségi vádemelés alatt állunk a közerkölcsök megsértése miatt. Éppen ezért nem is feleltünk kitörésére egy szóval sem. Kreizler csüggetegen pöfékelt maga elé.

– De miért is kívánnék én efféle felforgatást, uram? – kérdezte végül.

– A hiúsága ösztönzésére, uram! – vágott vissza Comstock. – Hogy tovább terjeszthesse aljas elméleteit, és magára vonja a tudatlan és félrevezetett közönség figyelmét.

– Én úgy találom, Mr. Comstock – szólalt meg csöndesen, de igen határozottan Morgan –, hogy dr. Kreizlerre máris sokkalta több közfigyelem irányul, mint amennyit óhajtana. – Senki a teremben nem mert sem helyeselni, sem ellenkezni. Morgan lapátnyi tenyerébe hajtotta a fejét, és így szólt Laszlóhoz: – Hanem hát súlyos vádak ezek, doktor úr. Ha ezek nem volnának, eszembe sem jut önöket idehozatni. Remélem, nem szövetkezik Mr. Kellyvel?

– Mr. Kellynek jó néhány észrevétele van, amelyeket érdemes legalábbis mérlegelni – mondta Kreizler, tudva, hogy megjegyzése olaj a tűzre. – Ámde alapjában véve mégiscsak bűnöző, s ilyennel nincs mit kezdenem.

– Örömmel hallom – felelte Morgan, és hangjában valóban őszinte elégedettség csengett. – No és a többi dolog, ami a munkássága társadalmi hatását illeti? Be kell ismernem, nemigen vagyok jártas ezekben a kérdésekben. Ámde, amint talán tudja is, presbiter vagyok a St. George-ban, ami ott van mindjárt az ön házával szemben, a Stuyvesant park túloldalán. – Morgan egyik szénfekete szemöldöke felhúzódott. – És sosem láttam önt a gyülekezetben, doktor úr.

– Vallási meggyőződésem kizárólag rám tartozik, Mr. Morgan – volt a felelet.

– De annyit csak belát, dr. Kreizler, hogy városunk közrendjének fönntartásában különböző egyházi szervezeteink igen nagy szerepet játszanak? – vetette közbe óvatosan Corrigan érsek.

Amint e szavakat kiejtette, azon kaptam magam, hogy a két pap felé sandítok, akik szoborként álltak püspökeik háta mögött – s ekkor hirtelen sejtelmem támadt, miért is vagyunk most itt ebben a könyvtárban, és miért éppen ebben a társaságban. A megvilágosodás érzése nőttön-nőtt bennem, de nem szóltam egy szót sem, tudván, hogy bármilyen megjegyzés csak további ellenségeskedést robbantana ki. Kényelmesen hátradőltem, és szabadjára engedtem gondolataimat. Egyre nyugodtabb voltam, mivel mostanra megértettem, hogy nem vagyunk akkora veszélyben, mint gondoltam volna.

– A rend korántsem egyértelmű fogalom, főtisztelendő uram, magyarázatra szorul – mondta Kreizler. – Ami pedig az ön kétségeit illeti, Mr. Morgan, ha azt óhajtja, hogy avassam be a munkánkba, annak egyszerűbb módja is lett volna az emberrablásnál.

– Kétségtelenül – ismerte be feszengve Morgan. – De ha már egyszer így alakult, legyen olyan kedves, és válaszoljon, doktor úr. Ezek az urak segítségért fordultak hozzám, hogy vessek véget az önök nyomozásának. De mielőtt eldönteném, mit teszek, szeretném meghallgatni a másik felet is.

Kreizler nagyot sóhajtott, de engedelmesen folytatta: – Az individuál-pszichológiai összefüggések elmélete, amelyet korábban kidolgoztam...

– Förtelmes determinizmus! – fakadt ki Comstock önkéntelenül. – Azt hirdeti, hogy minden ember viselkedését a csecsemő- és kisgyerekkora határozza meg! Ez ellene mond a szabadságnak és a felelősségnek! Mélyen Amerika-ellenes gondolkodás!

Morgan újfent bosszús oldalpillantást vetett a cenzorra. Potter püspök csitítólag megveregette Comstock karját, mire az sértett hallgatásba burkolózott.

– Soha egyetlen szóval nem vitattam – magyarázta Kreizler, változatlanul Morgan felé fordulva –, hogy az ember felelős tetteiért a törvény előtt. Kivéve természetesen a súlyos mentális betegségben szenvedőket. És ha megkérdezi kollégáimat, Mr. Morgan, hát minden bizonnyal azt fogja látni, hogy az én felfogásom a mentális betegségekről sokkalta konzervatívabb, mint az övék. Ami pedig azt a fogalmat illeti, amit Mr. Comstock kissé nagyvonalúan csak szabadságnak nevez, semmi kifogásom ellene, amíg politikai, illetve jogi értelemben hivatkozunk rá. A *szabad akarat* körül kibontakozott pszichológiai vita viszont sokkal bonyolultabb ennél.

– És mit tart a család intézményéről, doktor úr? – kérdezte Morgan határozottan, ám az ítélkezés minden jele nélkül. – Ezek az urak és számtalan más jó szándékú ember szent borzalommal beszélnek az ez irányú nézeteiről.

Kreizler vállat vont, és elnyomta a cigarettáját. – A családról, mint társadalmi intézményről nincs különösebb véleményem, Mr. Morgan. Vizsgálódásaim a bűnökre irányulnak, amelyeket gyakran eltakar a családi struktúra. Én megpróbáltam leleplezni e bűnöket, és tenni valamit a gyerekekre gyakorolt hatásuk ellen. Ezért pedig nem fogok mentegetőzni.

– De miért éppen a *mi* társadalmunk családjait pécézi ki? – siránkozott Comstock. – A világ más területein bizonyosan összehasonlíthatatlanul nagyobb bűnök is...

Morgan váratlanul felkelt. – Köszönöm, uraim – szólt a cenzorhoz és a papi személyekhez, mégpedig olyan hangon, amely engedetlenség esetén kemény megtorlást helyezett kilátásba. – Byrnes felügyelő kikíséri önöket.

Comstock kissé meghökkenten bámult, de Potternek és Corrigannek nyilvánvalóan volt már tapasztalata az ilyen elbocsátásokkal: figyelemre méltó buzgalommal igyekeztek kifelé a könyvtárból. Számomra nagy megkönnyebbülés volt magunkra maradni Morgannel, és úgy láttam, Kreizler is hasonlóan érez. Határtalan, misztikus homályba burkolózó hatalom ura volt ez az ember (végtére is a múlt évben egymaga kormányozta ki az Egyesült Államokat a tökéletes anyagi csődből), műveltségében, kifinomultságában, széles látókörében mégiscsak volt valami vigasztaló.

– Mr. Comstock istenfélő ember – mondta, ahogy visszatelepedett az asztalhoz –, de nemigen lehet vele szót érteni. *Ön* viszont, doktor úr... Alig értek valamit abból, amit elmondott, mégis az az érzésem, hogy önnel lehet értelmesen beszélni. – Megigazgatta a frakkját, megsimította a bajuszát, és hátradőlt. – A városban rendkívül bizonytalan hangulat uralkodik, uraim. Sokkalta ingatagabb, mint azt önök gyanúim szerint képzelik.

Úgy éreztem, eljött a pillanat, hogy hangot adjak előbbi felismeréseimnek. – És ezért voltak itt a püspökök – jelentettem ki. – Mert egyre nagyobb a zajongás a gettókban és nyomornegyedekben. Veszélyes helyzet alakult ki, és az urak a pénzükért aggódnak.

– A pénzükért? – visszhangozta értetlenül Kreizler.

Odafordultam hozzá. – Nem a gyilkost akarták fedezni. Egyáltalán nem érdekli őket a gyilkos. A bevándorlók viselkedése aggasztja őket. Corrigan attól tart, a felháborodás elég nagy lesz hozzá, hogy ezentúl inkább Kellyre meg a szocialista cimboráira hallgassanak, és ne jelenjenek meg többet a templomban, és ne oda hordják a nyomorult kis filléreiket. Végeredményben azért aggódik ez a fickó, hogy nem fejezheti be a nyavalyás székesegyházát, meg a többi szentséges kis tervét.

– Na de Potter? – erősködött Kreizler. – Hisz maga mondta, hogy az episzkopális egyháznak alig vannak hívei a bevándorlók közt!

– Így igaz – feleltem kis mosollyal. – Gyakorlatilag nincsenek is. Csakhogy ettől függetlenül vannak ott érdekeltségeik, sokkal nagyobb érdekeltségeik, és elég nagy ökör vagyok, hogy ez nem jutott eszembe eddig. Talán Mr. Morgan lesz oly szíves, és megsúgja önnek – fordultam a hatalmas tölgyfa asztal felé, és néztem Morgan feszengő arcába –, kinek a tulajdonában van a legtöbb nyomornegyedi bérház New Yorkban?

Kreizler felszisszent: – Értem már! Az episzkopális egyháznak!

– Az egyház semmilyen illegális tevékenységet nem végez – sietett közbevetni Morgan.

– Természetesen nem – feleltem rá. – De azért elég nagy bajban volna, ha ezek a nyomornegyediek tömegestül vonulnának az utcára, hogy emberibb lakáskörülményeket követeljenek, nem igaz, Mr. Morgan? – A pénzember csak némán elfordult.

– Még mindig nem értem – morfondírozott Kreizler. – Ha Corrigant és Pottert ennyire aggasztják a gyilkosságok következményei, akkor miért akarják megakadályozni az ügy megoldását?

– Bennünket úgy informáltak, hogy az ügy megoldhatatlan.

– De miért akadályozzák a megoldás *kísérletét* is?

– Azért, uraim – jött egy halk hang a hátunk mögül –, mert amíg egy ügyet megoldhatatlannak tartanak, addig senkit nem kárhoztathatnak azért, hogy nem oldja meg.

Byrnes volt a válaszadó; visszalopózott a szobába, anélkül, hogy neszét vettük volna. Csüggesztő egy fickó! – A nagyérdemű csőcselékkel meg kell értetni, hogy ilyen dolgok időnként előfordulnak – szögezte le, és kivett egy szivart a Morgan asztalán heverő dobozból. – Ezért senki sem hibáztatható. Vannak fiúkák, akik bűnöző életmódra adják a fejüket. Vannak fiúkák, akik meghalnak. Ki gyilkolja őket? Miért gyilkolja? Ki tudja, lehetetlen megmondani. És nem is kell. Sokkal fontosabb tanulságot kell a közvélemény fejébe verni. – Közben meggyújtott egy gyufát a cipője talpán, és a szivarja végéhez tartotta, amely magas lángot vetett. – Mégpedig azt, hogy mindenekelőtt tisztelni kell a törvényt, és akkor nem történnek ilyen csúfságok.

– De a pokolba is, Byrnes, mi meg tudjuk oldani, ha nem áll az utunkba! – fakadtam ki. – Hisz jómagam is, csak tegnap...

Kreizler keményen megszorította a csuklómat, mire elhallgattam. Byrnes odasétált hozzám, felém hajolt, és szivarfüstbe borította az arcomat. – Mi volt magával tegnap, Moore?

Ilyen pillanatban önkéntelenül is eszébe jut az embernek, hogy olyan fickóval van dolga, aki saját kezűleg tucatszám vert eszméletlenre gyanúsítottakat és tényleges bűnözőket, s akinek a fizikai és pszichikai kínzást ötvöző kihallgatási módszerét New York és az egész ország az általa kitalált néven emlegeti: „a harmadik fokozat”. Mindazonáltal igyekeztem rendíthetetlennek látszani. – Csak ne próbálkozzék ezzel a keményfiú-mutatvánnyal énnálam, Byrnes. Nincs már magának semmilyen végrehajtó hatalma. És furkósbotos martalócai sincsenek.

A bajusz mögött fogsor villant. – Szeretné, hogy behívjam Connort? – Nem feleltem. Byrnes kuncogott. – Mindig is hatalmas szája volt, Moore. Riporter, na hiszen. De hát legyen meg a szórakozása. Mesélje el Mr. Morgannek, hogyan oldják meg az ügyet! Magyarázza el a nyomozati módszereiket!

Morgan felé fordultam. – Nos hát, az olyan ember számára, mint Byrnes felügyelő nyilván nem sok értelme van ennek a dolognak, és az sem bizonyos, hogy ön megértéssel lesz iránta. A módszerünk... hm, talán nevezhetnénk visszamenőleges nyomozásnak.

Byrnes felröhögött. – Farolásnak inkább!

Beláttam, hogy hiba volt így kezdeni, s más megközelítéssel próbálkoztam. – Úgy értem, hogy vesszük a gyilkosságok legszembetűnőbb jellemzőit, és megnézzük, milyen vonások közösek az áldozatokban. Mindebből pedig megpróbáljuk kikövetkeztetni, miféle ember lehet az, aki a gyilkosságokat elköveti. Így aztán az olyan apróságok is bizonyító értéket nyerhetnek, amelyek egyébként tökéletesen jelentéktelennek tűnnének.

Éreztem, hogy inog alattam a talaj, és hálás voltam, hogy Kreizler nem hagy magamra.

– Vannak már precedensek, Mr. Morgan – avatkozott közbe. – Hasonló próbálkozások történtek, ha csak nagyon töredékesen is a Hasfelmetsző ügyében, Londonban, nyolc évvel ezelőtt. A francia rendőrség pedig éppen most van a nyomában egy Hasfelmetsző-szerű bűnözőnek. Ők is alkalmaznak a mieinkhez némileg hasonló technikákat.

– A londoni Hasfelmetszőt, ugyebár, azóta sem tartóztatták le? – fuvolázta Byrnes. – Vagy tévednék, doktor úr?

– Nem – vonta össze a szemöldökét Kreizler.

– Na és a franciák azzal az antropo-limpopo-izéjükkel? Elértek már valamit?

– Nagyon keveset – felelte még komorabban Laszlo.

Byrnes végül arra a kegyre méltatott bennünket, hogy felemelte tekintetét a könyvéből. – Lenyűgöző precedensek, uraim.

Mély csönd állt be, és éreztem, hogy veszélyben az ügyünk. Összeszedve minden elszántságomat, kijelentettem: – Annyi bizonyos...

Ám Byrnes közbevágott, miközben visszasétált hozzánk, de szavait kizárólag Morganhez intézte: – Annyi bizonyos, hogy intellektuális kísérletezgetéssel nem lehet az ügyet megoldani. Ezek az emberek mindenkivel elbeszélgetnek, és azt a hiedelmet hintik szét, hogy az ügy megoldható. És leszögezhetem, hogy ez a viselkedés nemcsak haszontalan, de veszélyes is. Egyetlen dolgot kell megértetni a bevándorlókkal: azt, hogy ők és *a gyerekeik is* jobban teszik, ha betartják az ország törvényeit. Ha pedig nem, akkor egyedül ők maguk felelősek mindenért, ami történik. Lehet, hogy ez nem fog tetszeni nekik. Nehezen fogják lenyelni. Hanem az a félkegyelmű Strong meg a cowboy-rendőrfőnöke azt már nem érik meg. És akkor mi visszahozzuk a régi szép módszereket, és *lenyeletjük velük a békát.* Mégpedig hamar.

Morgan lassan bólintott, aztán Byrnesről Kreizlerre nézett. – Nos, felügyelő úr, kifejtette az álláspontját. Magunkra hagyna bennünket?

Comstockkal és a lelkészekkel ellentétben Brynest mintha mulattatta volna a kurta-furcsa kiutasítás. Hallottuk, hogy halkan fütyörészik, amint kisétál a könyvtárból. Amikor a szárnyas ajtó becsukódott mögötte, Morgan felkelt, és kinézett az ablakon. Mintha csak meg akarna győződni róla, hogy Byrnes valóban elhagyja a házat.

– Szolgálhatok valami itallal, uraim? – kérdezte hosszas hallgatás után. Mindketten elutasítottuk. Morgan szivart vett az asztalon fekvő dobozból, rágyújtott, aztán sétálgatni kezdett a szőnyegen. – Azért egyeztem bele, hogy fogadjam az imént távozott delegációt, mert tisztelem Potter püspököt, és nem szeretném, ha a nép körében továbbra is folytatódna a nyugtalanság.

– Bocsásson meg, Mr. Morgan – vágtam közbe, mert ez a hangvétel elképesztett. – Megpróbálták egyáltalán megvitatni ezt az ügyet Strong polgármesterrel? Akár ön, akár valaki az iménti urak közül?

Morgan legyintett. – Strong ezredes dolgában teljességgel igaza volt Byrnes felügyelőnek. Nem érdemes tárgyalásba bocsátkoznom olyan emberrel, akinek a hatalmát választások korlátozzák. Arról nem is beszélve, hogy Strong semmi áron nem hajlandó efféle ügyekről vitatkozni. – Morgan tovább rótta a termet súlyos, határozott lépteivel. Mi hallgattunk. A könyvtárat lassan elárasztotta a szivarfüst; Amikor Morgan végre megállt, alig láttam az arcát a barnás homályban.

– Úgy látom, uraim, valóban csak két választásunk maradt: vagy az önök módszere, vagy pedig Byrnesé. Rendre van szükségünk, különösen manapság.

– Miért manapság? – kérdezte Kreizler.

– Ön talán nincs abban a helyzetben, hogy ezeket a dolgokat átlássa – felelte óvatosan Morgan –, de válaszúthoz érkeztünk mindnyájan, nemcsak New York, hanem az egész ország. A város változik, mégpedig drámai sebességgel. És nem csak amiatt, hogy a bevándorlással egyre növekszik a lakosság. Ó, dehogy. A város maga változik. Húsz évvel ezelőtt New York elsősorban kikötőváros volt, ez volt a legfőbb üzleti tevékenysége. Ma számtalan kikötő verseng vele, úgyhogy a hajók fogadását háttérbe szorította az ipar és a banküzlet. Az iparnak munkások kellenek, s ezeket köztudomásúlag a kevésbé szerencsés országok szolgáltatják. A munkásszervezetek vezérei azt állítják, hogy ezek a munkások igazságtalan bánásmódot szenvednek nálunk. Csakhogy, akár így van, akár nem, szüntelenül tovább özönlenek, mivel itt még mindig jobb soruk lehet, mint egykori hazájukban. A kiejtéséből arra következtetek, hogy ön is külföldi származású, doktor úr. Sok időt töltött Európában?

– Eleget ahhoz, hogy értsem, mire gondol – felelte Kreizler.

– Nem kötelességünk, hogy mindenkinek gondtalan életet biztosítsunk, aki idejön – folytatta Morgan. – Kötelességünk viszont, hogy lehetőséget adjunk a gondtalan élet elérésére, fegyelem és szorgalom által. Ez az esély pedig sokkal több, mint amit bárhol másutt a világon kaphatnak. Ezért jönnek.

– Ennyi bizonyos – Laszlo hangjába már némi türelmetlenség vegyült.

– Ha viszont nemzetgazdaságunk fejlődését, amely pillanatnyilag mély válságban vergődik, holmi európai gettókban kifőzött politikai őrültségek gátolják, akkor nem leszünk többé képesek ezt az esélyt sem megadni. – Morgan letette a szivarját egy tálcára, az italszekrényhez ment, és megtöltött három poharat whiskyvel (mint kiderült, a legkitűnőbb fajtával). Nem kérdezte többé, kérünk-e, egyszerűen a kezünkbe nyomta a poharakat. – Csírájában el kell fojtani minden olyan eszmét vagy eseményt, amit ki lehetne használni a kárhozatos politikai törekvések érdekében. Ezért volt itt Mr. Comstock. Meg van győződve róla, hogy az olyan gondolkodás, mint az öné, doktor úr, nagyon is kihasználható ilyen célokra. Nos, uraim, amint láthatják... – újra felvette a szivart, és hatalmas füstfelleget fújt –, igen sok, sokféle és hatalmas ellenségre tettek szert.

Kreizler lassan felkelt. – Az a kérdés, hogy önt is közéjük kell-e számolnunk, Mr. Morgan.

Végtelennek tűnő hallgatás következett. Morgan válaszától függött nyomozásunk jövője. Ha úgy talál dönteni, hogy Potternek, Corrigannek, Comstocknak és Byrnesnek van igaza, és nyomozásunk veszélyt jelent a városban uralkodó status quo számára, s ezért nem tűrheti el, akkor ott helyben teljes nyugalommal lemondhatunk minden további tevékenységről, és elmehetünk szépen haza. Morgan bárkit és bármit képes megvásárolni vagy a szolgálatába állítani New Yorkban, s az általunk eddig tapasztalt akadályoztatás semmiség volna ahhoz képest, amivel szembe kellene néznünk, ha ellenünk fordulna. Hasonlóképpen, ha azt jelezné a város gazdag és befolyásos vezető rétegei felé, hogy nyomozásunkat, ha nem is támogatja aktívan, de legalábbis eltűri, akkor megnyugodhatnánk, mert nem kellene több kellemetlenkedésre számítanunk, mint amivel eddig is sikeresen megbirkóztunk.

Morgan végül nagyot sóhajtott. – Nem kell közéjük számítaniuk, uram – felelte, és elnyomta a szivart. – Amint mondtam is, nem sokat értettem a magyarázatukból, nem értek sem a lélektanhoz, sem a bűnügyi nyomozáshoz. Annál fontosabb feladatomnak tekintem az emberismeretet. És önöket olyan embernek nézem, akiket nem piszkos érdekek vezetnek. – Kreizler meg én hűvös udvariassággal biccentettünk, meghazudtolva a bensőnket forrón átjáró megkönnyebbülés áramát. – Ám ezentúl is sok akadályoztatásra kell számítaniuk – folytatta Morgan sokkalta könnyedebb hangon. – Az egyházi személyeket, akikkel az imént találkozhattak, még valószínűleg rá tudom beszélni, hogy álljanak félre, hanem Byrnes továbbra is zaklatni fogja önöket. Mindent megtesz majd azért, hogy azt a nyomozási módszert és rendszert fönntartsa, amelyet ő teremtett meg sokévi munka árán. És Comstock ki fog állni mellette.

– Ővelük eddig elbántunk valahogy – felelte Kreizler. – Talán ezentúl is sikerülni fog.

– Nyilvánosan persze nem ajánlhatom fel önöknek támogatásomat – tette hozzá Morgan, az ajtó felé mutatva, majd elindulva velünk együtt, hogy kikísérjen. – Ez túlságosan... bonyodalmas volna. – Ami pedig egyértelműen arról tanúskodott, hogy Morgan minden intellektuális felsőbbrendűsége ellenére is vérbeli Wall Street-i képmutató. Az a fajta, aki a nyilvánosság előtt istenről, hazáról, családról szónokol, titkon viszont könnyűvérű nőcskéket tart a jachtján, és élvezi mindazon urak tiszteletét, akik hozzá hasonlóan élnek. Amely tiszteletből nyilvánvalóan veszítenie kellene, ha úgy tartanák számon, mint Kreizler szövetségesét. – Mindazonáltal – tette hozzá, amíg a kapuhoz kísért bennünket –, tekintve, hogy az ügy minél gyorsabb megoldása mindannyiunk érdeke, ha esetleg segítségre volna szükségük...

– Köszönöm, de inkább nem – vágta rá Kreizler. – A legokosabb az volna, hogyha még pénzügyi kapcsolat sem állna fönn közöttünk. Ne feledje a pozícióját, uram!

E vitriolos megjegyzésre Morgan felhúzta az orrát, és kézfogás nélkül bocsátott el, éppen csak annyit mormolva: „Ég önökkel". Becsukódott mögöttünk az ajtó.

– Mire volt ez jó, Laszlo? – értetlenkedtem lefelé menet. – Hiszen csak segíteni akart.

– Ne legyen már olyan hiszékeny, John! – förmedt rám Kreizler. – Az efféle emberek kizárólag csak azt teszik, ami az érdekükben áll. Morgan úgy látja, érdemesebb arra tenni, hogy mi megtaláljuk a gyilkost, mint hogy Byrnes és emberei elfojtják a bevándorlók haragját. És igaza is van. Szavamra, John, szinte érdemes volna kudarcot vallani, csak, hogy megnézhessük, mi történik akkor ezekkel!

Túlságosan kimerült voltam ahhoz, hogy Laszlo tirádáit hallgassam. Szemügyre vettem a Madison sugárutat, de nem láttam konflist a közelben. – A Waldorfnál biztos találunk egyet.

A sugárút szinte teljesen kihalt volt, ahogy ballagtunk lefelé a Murray Hillről, és végül még Laszlo is belefáradt az imént látott emberfajta ostorozásába. Ahogy elmélyült a hallgatás, ólmos fáradtság nehezedett ránk, és a Fekete Könyvtárban tett látogatásunk mind valószínűtlenebbnek tűnt.

– Életemben még nem voltam ilyen fáradt – ásítottam, amikor végre a Harmincnegyedik utcához értünk. – Hiszi-e, Kreizler, de amikor megpillantottuk Morgant, egy percig azt hittem, talán ő a gyilkos!

– Hát még én! – nevetett fel hangosan Laszlo. – Torzulás az arcon, ugyebár... és az az orr, az az orr! Erre a fajta torzulásra egyáltalán nem is gondoltunk.

– Csak elképzelni is, hogy ő volna az! Éppen elég veszélyes ügy ez így is. – A fényűző, elegáns Waldorf Hotel előtt (amelynek párját, az Astoriát ekkoriban kezdték építeni) valóban találtunk konflist. – És csak egyre veszélyesebb lesz. Byrnes nagyon kellemetlen ellenség, Comstock pedig szerintem kezd valóban megtébolyodni.

– Csak fenyegetőzzenek, amennyit tetszik! – felelte vígan Kreizler, miközben bekászálódtunk a kocsiba. – Most már legalább tudjuk, kikkel van dolgunk, és így sokkal könnyebben védekezhetünk ellenük. A most következő időszakban pedig azt fogják tapasztalni ezek az urak, hogy ellenségeiknek egyszerűen... nyoma veszett – vágta ki, és megbillegtette az ujjait a levegőben.

31. FEJEZET

Sara másnap reggel fél tízkor bezörgetett a nagyanyám ajtaján. Hiába aludtam tíz óránál is többet, még mindig zavarodottnak és kimerültnek éreztem magam. Sara egy *Timest* nyomott a kezembe, amelyből értesülhettem, hogy május 26-a van, a szemembe csapódó éles napsugár pedig, amikor kiléptünk a kapun Sara konflisához, azt értette meg velem, hogy a tavasz feltartóztathatatlanul menetel tovább a nyár irányába. Jómagam azonban nyugodtan lehettem volna akár a Mars bolygón is (a „hadisten vörös bolygóján", amelyen, erre önkéntelenül is felfigyeltem az újság címlapján, egy igen neves csillagászokból újonnan alakult bostoni kutatócsoport szerint „emberi lények is élhetnek"). Sara nem győzött kacagni rozzant állapotomon, amíg Kreizler háza felé robogtunk, ám annál jobban elkomolyodott abban a pillanatban, amikor elkezdtem ecsetelni előző napi kalandjainkat Pierpont Morgannél.

Kreizler már a fiákerjében ült, amely készen várakozott a Tizenhetedik utcán, Stevie-vel a bakon. Kis táskámat átraktam a konflisból, aztán Sara kíséretében magam is beszálltam. Ahogy a fiáker meglódult, egy pillanatra fellestem a balkonra. Mary Palmer aggodalmasan nézett a fiáker után, és az arcán, legalábbis messziről úgy látszott, könnyek nyoma csillogott. Laszlóhoz fordultam, és láttam, hogy ő is visszanéz a lányra, majd kis mosollyal fordul ismét előre. Különös reakció szegény Mary lelkiállapotára, és akkor még enyhén fogalmaztam! Azt gondoltam, nyilván Sara miatt van az egész, de amikor rá néztem, Sara csak elszántan bámult át az út túloldalára, a Stuyvesant park felé. Módfelett bosszantó volt ez a sok érzelmi bonyodalom a barátaim közt, amelyeket pillanatnyilag a legkevésbé sem voltam képes megérteni. Nem is gyötörtem magam tovább, csak hátradőltem, és süttettem arcomat a nappal.

Csakhogy a pályaudvarra vezető utunk korántsem pihenésre volt szánva. A Tizennyolcadik utca és az Irving tér sarkán Stevie megállt egy kocsma előtt, Kreizler pedig, magához ragadva mindkettőnk poggyászát, kiszállt, és arra kérte Sarát meg engem, hogy kövessük. Bementünk hát a kocsmába, részemről nem éppen zúgolódás nélkül. Pár pillanattal később azt láthattam a sötét, füstös helyiség ablakából, hogy a fiákerbe két idegen férfi és egy nő száll be, az arcát egyiknek sem lehetett kivenni a mélyre húzott kalap alatt. Stevie elhajtott velük. Amint eltűntek a láthatáron, Kreizler kiszaladt az utcára, leintett egy konflist, aztán Sarát és engem is beültetett. Ahogy tovább robogtunk a pályaudvar felé, Laszlo elmagyarázta, mire kellett a bosszantó kis tornagyakorlat: félrevezetni a kémeket, akiket hite szerint Byrnes felügyelő küldött a nyomunkba. Kétségkívül módfelett okos intézkedés volt, de én már csak arra tudtam vágyni, hogy beszállhassunk a vonatba, ahol talán alhatok végre egy kicsit.

Hanem csak ott állt még egy kis rejtély az édes pihenés útjában. Sara kikísért bennünket a pályaudvarra, mi több, ki egészen a peronra, az indulásra készen pöfögő washingtoni vonathoz. Kreizler az utolsó pillanatig bombázta Sarát különböző utasításokkal a kapcsolat fenntartásáról, és ki tudja miről még, egészen addig, hogyan kell bánni Stevie-vel, amíg távol leszünk, és mi legyen Cyrusszal, ha kiengedik végre a kórházból. Amikor aztán felhangzott

a mozdony fülsiketítő sivítása és a kalauz gyöngébb sípja, amely beszállásra intette az utasokat, már azon voltam, hogy elfordulok, mivel itt nyilvánvalóan kissé zavarba ejtő búcsújelenet következik. Kreizler és Sara mindazonáltal csak kezet ráztak, aztán Laszlo elsietett mellettem, és beszállt a vagonba. Tátott szájjal bámultam, mire Sara elkuncogta magát.

– Szegény John – mondta, és melegen megölelt. – Hogy igyekszik kiókumlálni a dolgokat! Sose aggódjék, valamikor csak kibogozódik. És ne sirassa azért túlságosan a papos elméletét! Lesz új ötlete hamar.

És ezzel betuszkolt a vonatba, amely éppen nagy dohogva kimozdult a peronról.

Kreizler első osztályú fülkét foglalt. Amint elhelyezkedtünk benne, arccal a kisablak felé elnyújtóztam az egyik ülésen, azzal a szilárd elszánással, hogy alvásba fojtok minden kíváncsiságot, amelyet barátaim viselkedése keltett bennem. Laszlo a maga részéről elővette Wilkie Collins *Holdgyémántjának* egy példányát, melyet Lucius Isaacsontól vett kölcsön, és önelégült ábrázattal olvasásba merült. Ez, ha lehet, csak még jobban felbosszantott. A falnak fordultam, arcomba húztam a köpenyem, és bősz horkolásba fogtam, mielőtt még sikerült volna elaludnom.

Jó két órán át öntudatlan voltam, és amikor felriadtam, az ablak előtt már dús zöld New Jersey-i mezők vonultak el. Kiadós nyújtózkodás után úgy találtam, hogy reggeli rossz kedvem végre elpárolgott; a gyomrom korgott, de egyébként semmi bajom nem volt a világgal. Kreizler kis cédulát hagyott számomra a szemközti ülésen, mely szerint az étkezőkocsiba ment asztalt foglalni. Gyorsan rendbe tettem magam, és siettem barátom után, alig várva, hogy haraphassak valamit.

Utunk hátralévő része élvezetes volt. Az északkeleti földek és mezők sosem olyan szépek, mint május vége felé – gyönyörű háttér kínálkozott az ebédhez, melyet bízvást sorolhatok a valaha vonaton fogyasztott étkezések legkitűnőbbjei közé. Kreizler is emelkedett lelkiállapotban volt, és kivételes módon hajlandónak mutatkozott az ügyünkön kívül eső dolgokról is társalogni. Megvitattuk a küszöbön álló pártkongresszusok kérdését (a republikánusok júniusban terveztek nagygyűlést St. Louisban, a demokraták pedig Chicagóban, valamivel később), majd a *Times* egy cikkét, amely arról adott hírt, hogy a Harvard téren zavargás tört ki, miután alma materünk baseballcsapata diadalt aratott Princeton csapata felett. A desszert közben Kreizler csaknem megfúlt egy félrenyelt falaton, amikor azt olvasta, hogy a Metropolitan Opera impresszáriói, Henry Abbéz és Maurice Grau csődöt jelentettek, mivel vállalkozásuk négyszázezer dollárnyi tartozást nem képes kifizetni. A következő hír úgy-ahogy helyreállította lelki egyensúlyát: „magánszemélyek” egy csoportja (kétségtelenül tegnapi vendéglátónk vezetésével) szerveződik a célból, hogy újra szilárdabb anyagi bázist teremtsen a társulatnak. E folyamat első lépéseként nagyszabású jótékony célú *Don* Giovanni-előadást terveznek június 21-ére. Kreizler meg én azonnal elhatároztuk, hogy okvetlen ott leszünk, akárhogy álljon is a nyomozás akkor.

Délután érkeztünk a tetszetős Union állomásra, és vacsoraidőre már két kényelmes szállodai szobát mondhattunk magunkénak. A Willard Hotel tekintélyes viktoriánus épülete a Pennsylvania sugárút és a Tizennegyedik utca sarkán állt. Negyedik emeleti ablakunkból mindenfelé az államigazgatás fontos épületeire láthattunk. Pár perces sétával elérhettem volna a Fehér Házat, hogy megkérdezzem Grover Clevelandet, milyen érzés egy emberélet során másodszor is beköltözni e rezidenciába. Azóta sem jártam a fővárosban, amióta politikai újságírói karrierem és Julia Prattel való eljegyzésem egyidejűleg szomorú véget ért, és csak most, hogy a Willard ablakából csodáltam Washington gyönyörű látképét e szép tavaszi estén, döbbentem rá, milyen messze eltávolodtam már életemnek attól a korszakától. Bánatos felismerés volt ez, korántsem esett jól; siettem is tenni ellene. Azonnal felhívtam telefonon régi ivócimborámat, Hobart Weavert, aki igen magas rangban dolgozott az Indián Ügyek Hivatalánál. Bent is volt még a munkahelyén, és megegyeztünk, hogy este találkozunk a szálloda éttermében.

Kreizler csatlakozott hozzánk. Hobart potrohos, szemüveges, meglehetősen zavaros fejű fickó volt, aki semmit a világon nem szeretett úgy, mint az ingyen ételt-italt. Tökéletesen bizonyos lehettem afelől, hogy amíg e kettővel bőségesen ellátjuk, nemcsak teljes diszkréciót várhatunk tőle, de kíváncsiskodni sem fog, hogy miben is mesterkedünk Laszlóval. Kérdésünkre megerősítette, hogy az ügyosztálya tényleg számon tartja a – valóban vagy vélhetőleg – indiánok által elkövetett gyilkosságokat. Közöltük vele, hogy bennünket csak a megoldatlanul maradt esetek érdekelnek, de kérésére, hogy pontosítsuk a kutatásaink helyét és idejét, csak annyit mondhattunk: „a határvidékeken, az utóbbi tizenöt év során”. Erre kijelentette, hogy ilyen széles körű kutatás rengeteg munkát fog igénybe venni, és hogy velem együtt titkon kell majd belopóznia az irodába átnézni a jegyzőkönyveket, mivel a főnöke, Michael Hoke Smith belügyminiszter Cleveland elnökhöz hasonlóan utálja az újságírókat, főként a szaglászgató, minden lében kanál riportereket. Ahogy azonban Hobart egyre jobban megtömte tekintélyes pocakját szárnyassal és borral, mind bizonyosabban állította, hogy képesek leszünk megbirkózni e nagy feladattal (miközben továbbra sem okvetetlenkedett azzal, hogy voltaképpen mi okból is van szükség rá). Elszánását megerősítendő vacsora után magammal vittem a város délkeleti részébe egy lokálba, amelynek attrakciói nem voltak éppen kifinomultnak nevezhetők.

Másnap igen korán reggeliztünk Kreizlerrel. Reméltük, hogy Isaacsonék megfeszített tempóban haladnak, és csütörtök estére már a dél-dakotai Deadwoodba érnek. Úgy beszéltük meg, hogy ebben a városban rögtön elmennek a Western Unionba, utánanézni, hogy van-e már üzenetük tőlünk, Kreizler pedig ezen a szerdán, mindjárt a reggeli után el is küldte az első sürgönyt, amelyben értesítette a fivéreket, hogy a papos elmélet, később elmagyarázandó okokból, nem bizonyult tarthatónak, és az új fejleményeket azonnal megsürgönyözzük, amint kellőképpen kibontakoztak. Utána Laszlo a St. Elizabeth Kórházba indult, én pedig derűsen elsétáltam az F utcáig, majd tovább, a Szabadalmi Hivatal épületéig, amelyben a belügyminisztérium személyzetének és dokumentációjának jelentős része is el volt helyezve.

A Szabadalmi Hivatal gigászi, neogörög épülete 1867-re készült el, és üresen kongó szögletességével, külső-belső monotonitásával azonnal mintaképévé vált a főváros hivatalos építményeinek. A roppant épület teljesen betöltötte a Hetedik és Kilencedik utca közötti kétsaroknyi teret, és odabent korántsem volt kis dolog megtalálni Hobart irodáját. Mégis hasznomra váltak az irdatlan méretek: senkinek nem tűnt fel illetéktelen jelenlétem. Szövetségi alkalmazottak százai özönlöttek fel és alá a négy épületszárny folyosóhálózatán, és a legtöbbjének fogalma sem volt róla, mi a neve és a beosztása annak, akivel éppen szembetalálkozik. Hobart a hosszúra nyúlt éjszaka után annyira eszénél volt, hogy az egyik alagsori irattárban már kijelölt nekem egy asztalt, és az első köteg dokumentumot is a kezem alá helyezte: jelentések különböző határvidéki erődökből és közigazgatási központokból 1881-ig visszamenőleg, különös tekintettel a telepesek és a különböző sziú törzsek közötti tettleges nézeteltérésekre.

Az elkövetkező két nap során nem sokat láttam Washington városából a poros irattár eldugott szögletén kívül. Ahogy az már lenni szokott olyankor, amikor az ember hosszas kutatásba merül ablaktalan helyiségekben, a valóság bilincse lassanként meglazult ámuló elmém körül, és a jegyzőkönyvekben részletezett gyilkosságok, mészárlások olyan hátborzongató elevenségre tettek szert, amely minden bizonnyal hiányzott volna belőlük, ha, teszem azt, odakint, a parkban olvasok róluk. Óhatatlanul belebonyolódtam olyan történetekbe is, amelyekről pedig pontosan tudtam, hogy semmi hasznukat nem vehetjük: rég kinyomozott esetekbe, meg olyanokba, amelyek lényegi pontjai semmiben nem hasonlítottak a mi ügyünkéihez, de oly betegesen lebilincselő hatást tettek rám, hogy okvetlenül tudni akartam, mi lett a végük. Voltak itt iszonyatos, mégis előre tudható lefolyású történetek férfiakról, nőkről, gyermekekről, akik az úttörő telepesek magányos és kemény életét vállalták, csak hogy az őslakosok aztán hidegvérrel lemészárolják őket. Ezek a gyilkosságok általában bosszúból történtek, bizonyos egyezmények megszegéséért – az áldozatoknak azonban sem az egyezmények megkötéséhez, sem áthágásához nem volt semmi közük. Szerencsére ilyen történetből nem sok akadt. A legtöbb beszámoló a sziúk olyan bosszúállásairól szólt, amelyek, ha könyörtelennek tűntek is, mégis érthetőek voltak azon aljas árulások ismeretében, amelyeket az indiánok a fehér katonák, kormányzati ügynökök (az Indián Ügyek Hivatala a legkorruptabb ügyosztály volt a megrögzötten korrupt minisztériumban), fegyver- és whiskykereskedők részéről szenvedtek el. E történetek élénken felidézték bennem Franz Boas és Clark Wissler aggodalmait: az Egyesült Államok átlagpolgára, aki mélységes bizalmatlanságot táplál az indiánokkal szemben, sosem szembesül ilyen beszámolókkal, amilyeneket én olvashatok, és ezért fogalma sincsen az indiánok és fehérek kapcsolatainak valódi történetéről. Mennyire megerősítené az oktalan előítéleteket az emberek nagy részében, ha csak egy halvány célzást is elejtenénk arról, hogy a gyilkosunk viselkedésének bármi köze lehet az indiánokhoz!

Szerda este, az alagsorban eltöltött első hosszú nap végén Kreizler szobájában találkoztunk, hogy összevessük értesüléseinket. A St. Elizabeth felügyelője személyesen legalább olyan kerékkötőnek bizonyult, mint amilyennek telefonon mutatkozott, így Kreizler kénytelen volt Roosevelthez fordulni

segítségért, aki viszont az igazságügyminiszter irodájából kérte meg egy barátját, hogy telefonáljon oda a felügyelőnek. Kreizlernek végül sikerült hozzájutnia a kórház irattárához, de a hercehurca csaknem a teljes napját igénybe vette, és hiába talált egy egész sor megfelelő nevet – katonákét, akik valaha nyugaton szolgáltak, majd pedig a St. Elizabethbe küldték őket mentális labilitásuk miatt –, mégis igen csalódott volt a végeredménnyel: az a férfi, akiről a St. Elizabeth eredetileg írt nekünk, valóban szolgált ugyan a seregben, de egyértelműen keleten született, ott is nőtt fel, és soha életében nem járt Chicagónál nyugatabbra.

– Gondolom, Chicagóig sosem portyáztak el az indiánok? – kérdeztem Laszlót, aki reményvesztetten bámulta teljes ív papírra rúgó feljegyzéseit az illető hátteréről és szolgálati történetéről.

– Nem – felelte halkan barátom. – Micsoda kár! Annyi apró részlet szól pedig e mellett az ember mellett!

– Jobb, ha nem rágódunk rajta. Van más jelölt bőven. Hobart meg én eddig négy csonkításos gyilkossági esetet találtunk a két Dakota és Wyoming területén... mindegyikre olyankor került sor, amikor sziú csapatok és katonai egységek is a közelben tartózkodtak.

Kreizler félretette a papírját (nem kis erőfeszítésébe került), és felnézett. – Gyereknek volt köze az ügyekhez?

– Két esetben igen. Az egyikben két kislányt öltek meg a szüleikkel együtt, a másikban pedig egy árva testvérpárt, kisfiút és kislányt a nagyapjukkal, aki a gyámjuk volt. Csakhogy mindkét esetben kizárólag a felnőtt férfi áldozatokat csonkították meg.

– Született valami elmélet annak idején a gyilkosságokról?

– Mindkettőt megtorló portyának minősítették. De a nagyapa ügyében volt egy érdekes apróság. Ez '89 őszén történt Fort Keogh közelében, akkoriban, amikor az utolsó nagyobb rezervátumot felszámolták. Sok elégedetlen sziú kóborolt a környéken, jobbára Ülő Bika emberei, meg egy másik főnöké, hogy is hívták – ujjammal végigszántottam a jegyzeteimet – ...Vörös Felhőé. Egy kisebb lovas egység talált rá a lemészárolt családra, és a hadnagy eleinte azt gondolta, hogy a mészárlásért Vörös Felhő legvérengzőbb emberei a felelősek. De az egyik katona felvetette, hogy Vörös Felhő bandája az utóbbi időben nem tett ilyen megtorló portyákat, és hogy a nagyapának volt valami összetűzése a Hivatal ügynökeivel és katonákkal egy másik erődben... azt hiszem, a Fort Robinsonban. Úgy néz ki, megvádolt egy őrmestert azzal, hogy meg akarta erőszakolni a fiúunokáját. És az őrmester alakulata a Fort Keogh közelében volt a mészárlás idején.

Kreizler mindeddig nem nagy figyelemmel hallgatta beszámolómat, de most felkapta a fejét. – És tudni az őrmester nevét?

– Az nem szerepelt az aktában. Hobart utánanéz holnap a hadügynél.

– Pompás. De ne feledje, holnap reggel rögtön meg kell sürgönyöznünk a detektívőrmestereknek mindent, amit most tudunk! A további részleteket aztán küldhetjük később.

Végigvettük az általam összegyűjtött többi esetet is, és ezért vagy azért, de végül mindet kiselejteztük. Ezután azt a névsort vettük elő, amelyet Kreizler szedett össze a St. Elizabethben, és néhány óra alatt egy-kettő kivételével mindet kihúztuk. Mire mindezzel megvoltunk, egy óra is elmúlt már. A szobámba mentem, töltöttem magamnak egy kiadós adag szódás whiskyt, de a felét sikerült csak meginnom; ruhástól elaludtam.

Csütörtök reggel visszatértem asztalomhoz a belügyminisztérium alagsorába, és tovább bogarásztam a határvidék felderítetlen gyilkosságai közt. Dél körül Hobart megjött a hadügytől, ahol csüggesztő tényre sikerült fényt derítenie: az őrmester, akinek az az ügye volt a meggyilkolt nagyapával, az incidens idején negyvenöt éves volt, vagyis 1896-ban ötvenkét esztendősnek kellett lennie. Ez pedig túl öreg volt ahhoz a képhez, amit a gyilkosunkról alkottunk. Mégis érdemesnek tűnt feljegyezni az illető nevét és utolsó ismert tartózkodási helyét (leszerelés után rövidáru-üzletet nyitott Cincinnatiben), hátha az életkor dolgában tévesnek bizonyul az elméletünk.

– Sajnálom, hogy nem jobb hírt hozok – mondta Hobart, amíg körmöltem. – Volna kedve ebédelni?

– Hogyne! – feleltem. – Jöjjön értem egy óra múlva, addigra remélhetőleg végzek az 1892-es ügyekkel.

– Helyes. – És már indult is, de véletlenül a kabátzsebéhez ért, és ez az eszébe juttatott valamit. – Igaz is, John, kérdezni akartam valamit... ez az önök kutatása kizárólag a határvidéki államokra és területekre korlátozódik, igaz? – És egy papírt húzott elő a zsebéből.

– Úgy van. De miért?

– Á, semmi. Fura dolog. Tegnap este találtam, miután maga már elment. – S az asztalomra ejtette a papírt. – De hát nem lesz ez jó, hiszen New York államban történt. Mit szól a bárányborbordához?

– Micsoda? – kérdeztem, de már a papír olvasásába merültem.

– Ebédre. Bárányborbordát. Van egy kitűnő új hely a Hillen. A sörük is remek.

– Nagyszerű.

Hobart egy csinos irattári alkalmazott nyomába vetette magát, aki éppen az asztal mellett sietett el. A közeli lépcsőház felől hamarosan halk női sikolyt, és félreismerhetetlen, csattanó zajt hallottam, majd rögtön utána Hobart fájdalmas hördülését. Csendben somolyogtam magam elé az élhetetlen fickón, aztán hátradőltem, hogy kényelmesen áttanulmányozhassam a dokumentumot.

Egy Victor Dury nevű lelkész különös történetéről számolt be, akit 1880-ban feleségével együtt meggyilkolva találtak igen szerény otthona előtt a New York államban eli New Paltz külvárosában. A testek, az ügyirat megfogalmazása szerint „irtózatos, vademberi módon darabokra voltak szaggatva". Dury tiszteletes korábban misszionárius volt Dél-Dakotában, és a jelek szerint nem egy ellenségre tett szert az indiánok közül. A New Paltz-i rendőrség legalábbis arra a következtetésre jutott, hogy a szörnyű tett néhány végsőkig elkeseredett indián bosszúhadjárata volt, akiket főnökük kifejezetten ezzel a céllal küldött keletre. Ez a „nyomozói" következtetés egy írásnak volt köszönhető, amelyet a gyilkosok hagytak a tetemek mellett, s amely kinyilvánította a gyilkosság okát, valamint azt, hogy az áldozatok tizenéves fiát az indiánok magukkal vitték nyugatra, hogy köztük éljen, mint aki közülük való. Meglehetősen hátborzongató kis történet volt, és nagy hasznunkra szolgálhatott volna, ha valamivel nyugatabbra történik. Félretettem a papírt, de pár perc múlva megint felkaptam, azon tűnődve, nincs-e valami kis esély rá, hogy nem jól határoztuk meg a gyilkos előtörténetének helyszínét. Végül úgy döntöttem, Kreizlerrel kell a dolgot megvitatni, és zsebre vágtam a feljegyzést.

A nap hátralévő részében már csak két olyan esetet találtam, ami valamelyes reménnyel kecsegtetett. Az egyik egy nagy csapat gyerekről és tanárukról szólt, akiket egy isten háta mögötti iskolában mészároltak le, a másik pedig egy telepescsaládról, akiket bosszúból gyilkoltak meg valami szerződésszegésért. Sovány jutalma volt ez egész napos fáradozásomnak, és csak abban reménykedhettem, hogy Kreizler a szállodában majd jobb eredményekről számol be. De őneki is csak egy-két további névre sikerült akadnia. Nem sok olyan katona volt az utóbbi tizenöt évben, aki nyugaton szolgált, aztán erőszakos és labilis viselkedés miatt a St. Elizabethbe került, és ráadásul még torzulás is van az arcán. És e kevés közül mindössze egy akadt, aki megfelelt az általunk meghatározott életkornak (harminc körül). Amikor vacsorához telepedtünk a Willard éttermében, Kreizler odaadta az illető ügyiratát, hogy átolvassam, én pedig neki a Dury-gyilkosságról szóló papírt.

– Ohióban született és nevelkedett – volt az első megjegyzésem a Laszlo találta esethez. – Akkor a leszerelése után hosszabb időt kellett töltenie New Yorkban.

– Úgy van – helyeselt Kreizler, és széthajtogatta a tőlem kapott feljegyzést, miközben félszívvel nekilátott a ráklevesnek. – Ami pedig problémát jelent, mert csak '91 tavaszán hagyta el a St. Elizabetht.

– Akkor gyorsan tanul – vágtam rá. – Végtére nem lehetetlen.

– És a torzulása sem tetszik. Hosszú forradás keresztbe a jobb orcáján és a száján.

– Ezzel mi a baj? Elég rémesen hangzik.

– De valószínűleg hadi sérülés, akkor pedig gyerekkorában nem okozhatott...

Kreizler szeme e pillanatban tágra nyílt, és lassan letette a kanalát, aztán némán végigolvasta Hobart papírját. Végül lassan rám nézett, és fojtott lelkesedéssel mondta: – Ez meg honnan van?

– Hobart – feleltem egyszerűen, s félretettem az ohióí katona aktáját. – Tegnap este találta. Miért?

Kreizler fürge mozdulatokkal további összehajtogatott papírokat halászott elő a belső zsebéből. Sietve kisimította őket, aztán elébem tolta. – Észrevesz itt valamit?

Eltartott egy kis ideig, de aztán megértettem, mire gondol. A legfelső papíron – ez is egy St. Elizabeth-féle űrlap volt – az egyik rubrikának ez volt a felirata: SZÜLETÉSI HELY.

És a rubrikában a következők álltak: NEW PALTZ, NEW YORK ÁLLAM.

32. FEJEZET

– Ez az a fickó, akiről eredetileg írtak nekünk? – kérdeztem.

Kreizler mohón bólintott. – Megtartottam az aktáját. Ki nem állhatom a homályos sejtelmeket, de ettől valahogy képtelen voltam szabadulni. Annyi apró részlet, ami pontosan talál! Szegény gyerekkor, szigorúan vallásos nevelés, és egyetlen fivér. Emlékszik, mit mondott Sara, hogy valószínűleg kis családból származik, mert az anyja gyűlölt szülni?

– Kreizler... – próbáltam csitítani.

– És az a bosszantó hivatkozás a „tikkre", amit még a kórházi jelentése sem magyaráz meg jobban, csak annyit mond: „a szem és arc izmainak gyakori, görcsös összehúzódása". És semmi magyarázat, semmi ok!

– Kreizler...

– És a pszichiáter jelentése milyen határozottan hangsúlyozza a szadizmust a leszerelése okai között...

– Kreizler! Könyörgök, hallgasson el egy pillanatra, hadd olvassam végig!

Kreizler szinte extázisban pattant fel. – Helyes, hogyne, hogyne! Én meg ezalatt megnézem, nem kaptunk-e sürgönyt a detektívőrmesterektől! – És visszatette az asztalra az írást. – Nagy dolgokat sejtek itt, Moore!

Kreizler kiviharzott az étteremből, én meg nekiláttam a kórházi akta első oldalának.

John Beecham tizedes 1889 májusában került a St. Elizabeth Kórházba. Azt állította, hogy New Paltzban született; ez a Hudsontól nyugatra és New Yorktól mintegy hatvanöt mérföldnyire északra fekvő kisváros volt egykor a helyszíne a Dury-gyilkosságnak. A születés pontos dátuma 1865. november 19. Szüleiről ennyit tudni: „elhunytak", és van egy nyolc évvel idősebb fivére.

Az asztalon áthajolva kezembe ragadtam a belügyminisztériumi aktát, amely a lelkész és felesége lemészárlásáról szólt. A gyilkosságot 1880-ban követték el; az áldozatoknak volt egy tizenéves fiuk, akit az indiánok elraboltak. A másik, idősebb fiuk a gyilkosság idején saját otthonában tartózkodott, a massachusettsi Newtonban.

A kórházi irat következő oldala John Beecham kezelő pszichiáterétől származott, aki azon igyekezett, hogy kiderítse a páciens leszerelésének pontos okait. Nem volt könnyű kibogarászni a hanyag kézírást, de azért valahogy megbirkóztam vele:

„A páciens azon egységek egyikében szolgált, amelyeket Illinois kormányzója igényelt a május elseji chicagói sztrájkok körül keletkezett zavargások elfojtására (Haymarketi zavargások, stb.). Május 5-én Chicago északi részébe vezényelték őket sztrájkolok ellen; parancsra tüzet nyitottak; a pácienst utóbb azon kapták, hogy szuronyával egy halott sztrájkolót döfköd. M... hadnagy érte tetten a pácienst, aki panaszkodott, hogy M... hadnagy mindig „kirúgott rá", stb., hogy szüntelenül „figyeli"; M... hadnagy elrendelte, hogy a pácienst függesszék fel a szolgálatból, az ezredorvos pedig alkalmatlannak nyilvánította."

Ezután következtek a szadizmusra és üldöztetéses téveszmékre vonatkozó fejtegetések, melyeket már Laszlo is említett. Az aktában még több más pszichiáter beszámolója is olvasható volt, ezek azon négy hónap során keletkeztek, amelyet Beecham a St. Elizabethben töltött. Átböngésztem az egész iratcsomót, hátha találok valami közelebbit a szülőkről. Anyjáról sehol nem esett említés, és általában a gyerekkoráról is csak alig, ám az egyik zárójelentés, mely közvetlenül Beecham elbocsátása előtt keletkezett, a következőket is tartalmazta:

„A páciens h. c. *(habeas corpus)* alapján elbocsátásért folyamodik; ragaszkodik hozzá, hogy viselkedésében semmi rossz vagy bűnös nincsen; állítja, hogy a társadalomnak szüksége van törvényekre, és emberekre, akik azoknak érvényt szereznek; apja a jelek szerint igen istenfélő ember volt, aki nagy súlyt helyezett a szabályok betartására és az ellenszegülők megbüntetésére. Emelt adag c. hidrát ajánlatos."

Kreizler éppen e pillanatban száguldott vissza az asztalhoz, fejét rázva.

– Semmi. Talán még nem érkeztek meg. Nos, Moore, mire ment ezekkel? – mutatott a papírhalomra.

– Időben pontosan megfelelő – mondtam lassan. – És helyileg is.

Kreizler összecsapta a tenyerét, és visszaült. – Sosem *álmodtam* volna, hogy így összejöhet. Ki gondolhatta volna? Hogy elrabolják az indiánok? Abszurd!

– Talán annyira abszurd, hogy nem is lehetséges – vetettem ellene. – Nekem nem az volt a benyomásom, hogy az indiánok gyakran ejtenek foglyul fiúgyerekeket... a legkevésbé olyat, aki már tizenhat éves!

– Ezt bizonyosan állítja?

– Dehogy. Hanem Clark Wisslernek tudnia kell. Felhívom holnap reggel.

– Jól van – bólintott Kreizler, és visszavette a belügyi aktát, hogy tovább tanulmányozza. – Részletekre van szükségünk!

– Én is erre gondoltam. Felhívhatom Sarát, hogy lépjen kapcsolatba egy barátommal a *Timesnál,* aki beengedheti a kriptába.

– Miféle kriptába?

– Ahol a régi számokat tartják. A sztorinak el kellett jutnia a New York-i lapokig, és akkor ott megtalálható.

– Igaz. El kellett jutnia.

– Hobart meg én ezalatt utánanézünk, ki is lehetett ez a „M... hadnagy", és vajon a seregnél van-e még. Esetleg ő is szolgálhat értesülésekkel.

– Én meg visszamegyek a St. Elizabethbe, és keresek valakit, aki személyesen ismerte John Beecham tizedest – mondta Kreizler, és mosolyogva emelte poharát: – Nos, Moore, az új reményre!

Nem volt könnyű elaludni azon éjjel: az izgalom és kíváncsiság éberen tartott. A reggel jó hírrel érkezett: az Isaacson fivérek végre elértek Deadwoodba. Kreizler sürgönyileg utasította őket, hogy maradjanak is ott, amíg meg nem kapják délutáni vagy esti sürgönyünket. Én nekiláttam a New York-i telefonoknak. Nem kis fáradságomba került elérni a Természettudományi Múzeumot, s még nagyobb mutatványnak bizonyult előkeríteni Clark Wisslert, de amikor ismerős hangja végre felhangzott a vonal túlsó végén, kiderült, hogy nemcsak segítőkész, de valódi lelkesedés fűti... Gyanúm szerint elsősorban azért, mert kijelenthette, hogy a belügyminisztérium története szinte bizonyosan koholmány. Már magában elég különös ötlet, hogy egy indiánfőnök bosszúállókat küld New Paltzba, s hogy azok még minden incidens nélkül oda is érnek... de a továbbiak, tudniillik, hogy gyilkos munkájuk végeztével magyarázó jegyzetet hagynak hátra, ahelyett, hogy megölnék az áldozat serdülő fiát, magukkal viszik, s mindezek után még vissza is térnek otthonukba anélkül, hogy bárki az útjukat állná – nos, ez már annyira elrugaszkodott képzelgés, hogy józan ésszel tökéletesen elképzelhetetlen. Wissler egyértelműnek tartotta, hogy itt valakinek sikerült egy meglehetősen együgyű manőverrel félrevezetnie a nyilvánvalóan tökkelütött New Paltz-i hivatalos közegeket. Őszinte hálával mondtam köszönetet a segítségért, aztán a Broadway 808-ba telefonáltam.

Sara igencsak epés hangon szólt bele a kagylóba. Úgy tűnt, a távozásunk óta eltelt negyvennyolc óra során töméntelen, módfelett kellemetlen személyiség mutatott módfelett élénk érdeklődést irántunk. Sarát magát is állandóan követték, ebben bizonyos volt, és ez a tény erősen igénybe vette az idegeit, bár sosem lépett ki az utcára fegyver nélkül. Helyzetét az unalom csak tovább keserítette: mivel nem sok tényleges dolga akadt a távozásunk óta, annál többet rágódhatott a nyomában szaglászókon. Éppen ezért a tevékenység puszta gondolata is frissítőleg hatott kedélyére, még ha csak a *Times* régi számaiban kellett is bogarásznia. Megkérdeztem, szerinte sokáig tart-e még, hogy Cyrus is elkísérhesse, ha a városba tart, ám azt felelte, hogy barátunkat ugyan kiengedték már a kórházból, de nagyon gyönge még, ágyban kell maradnia.

– Nem lesz semmi bajom, John – bizonykodott, bár nem a szokott magabiztosságával.

– Természetesen nem lesz – feleltem. – Alig néhány bűnöző lehet olyan jól felfegyverkezve ebben a városban, mint maga. A rendőrökről nem is beszélve. Mindazonáltal, csak tartsa maga mellett Stevie-t. Kicsi a bors, de erős, ha egyszer szorul a hurok.

– Azt tudom – kuncogott megnyugtatóan Sara. – Már eddig is sokat segített... esténként mindig hazakísér. Együtt szoktunk cigarettázni, de ezt nem kell elmondani dr. Kreizlernek.

Elgondolkodtam, vajon miért ragaszkodik úgy a „dr. Kreizler" megnevezéshez, de ennél azért volt sürgősebb elintéznivalónk is.

– Mennem kell, Sara. Kérem, hívjon azonnal, amint talál valamit.

– Jól van. Vigyázzanak magukra, John.

Letettem a kagylót, és mentem megkeresni Kreizlert.

Még mindig a Western Union irodájában volt, éppen befejezte a Rooseveltnek szóló sürgönyét. Kissé homályosan megfogalmazott mondatokban (és aláírás nélkül) arra kérte Theodore-t, hogy lépjen kapcsolatba New Paltz polgármesterével, próbálja meg kideríteni, élt-e az utóbbi húsz évben bárhol is a városban Beecham nevű család, aztán meg nézzen utána a massachusettsi Newtonban, megtalálható-e még Adam Dury. Mindketten türelmetlenül vártuk a válaszokat kérdéseinkre, de tudtuk, hogy ez időigényes dolog, s hogy bőven van még mit végeznünk a St. Elizabethben, illetve a belügyminisztériumban. Kissé vonakodva hagytuk el a távíróirodát, és kiléptünk a csodálatos tavaszi reggelbe.

Rengeteg mindenre kellett volna összpontosítani ezen a napon, de az én elmém óhatatlanul vissza-visszatért a fő rejtélyhez, amely John Beecham és Victor Dury személyét övezte, és ezzel Kreizler is ugyanígy volt. Egy-két kérdés könyörtelenül előtérbe tolakodott: ha az indián merénylők története valóban koholmány volt, ugyan ki főzte ki? Ki követte el akkor a gyilkosságokat, és mi lett a kisebbik Dury fiúval? Miért említ a kórházi akta oly kevés részletet John Beecham gyermek- és fiatalkoráról, s miért nem említi egyáltalán az anyját? És vajon hol lehet most ez a nyilvánvalóan zavart lelkű ember?

Hiába dolgoztuk végig a napot, e kérdésekre nem kaptunk választ. Sem a hadügy- sem a belügyminisztérium nem szolgálhatott további részletekkel a Dury-gyilkosság, illetve John Beecham előélete dolgában. Kreizler is hiába látogatott el a St. Elizabeth kórházba; mint később elmagyarázta, sem oka, sem jogosultsága nem volt nyomozni egy páciens után, ha az a *habeas corpus* értelmében elbocsátást nyert. Az a néhány személy az orvosi személyzeten kívül, aki annak idején a kórházban szolgált, semmi másra nem emlékezett Beechamből, mint a tikkjeire. Nyilvánvalóan teljesen jelentéktelen megjelenésű és viselkedésű ember volt, ami megint csak illett a gyilkosunk képéhez: olyan személyt kerestünk, aki erőszakos rémtettein kívül soha semmivel nem vonja magára mások figyelmét.

Ezen a pénteki napon Hobart Weaver szolgáltatta az egyetlen használható értesülést, aki este érkezett meg a Willardba. A hadügyminisztérium aktái szerint az a hadnagy, aki 1886-ban felfüggesztette a szolgálatból John Beechamet, a Frederick Miller névre hallgat, és azóta már századosi rangban szolgál az észak-dakotai Fort Yatesben. Tudtuk, hogy kincset érne egy beszélgetés ezzel az emberrel, csakhogy az Isaacson fivéreknek éppen az ellenkező irányba kellett igyekezniük, az Indiánügyi Hivatal Pine Ridge-i kirendeltségéhez. Mégis, ez volt a legtöbbet ígérő nyom, amit találtunk, és úgy tűnt, megérné a kitérőt. Hat órakor tehát sürgönyöztünk Deadwoodba, hogy a detektívőrmesterek azonnal induljanak észak felé.

Mi is kaptunk sürgönyt a távíróirodán: Roosevelt értesített bennünket, hogy a massachusettsi Newtonban valóban él egy Adam Dury nevű ember. New Paltzból még nem kapott választ azon kérdésünkre, hogy van-e ott Beecham nevű lakos vagy család, de rajta tartja a szemét az ügyön. Kreizlernek és nekem egyelőre sok teendőnk nem volt: várnunk kellett, mikor jönnek további értesülések Roosevelttől vagy Sarától. Megmondtuk a recepciósnak, hogy a bárban leszünk elérhetők, s aztán valóban vissza is húzódtunk ama homályba burkolózó, dús faburkolatú helyiségbe, kerestünk két kényelmes helyet a rézveretes pult mellett, és rendeltünk két koktélt.

– Amíg itt várakozunk, Moore, elmondhatná, milyen szolgálati bonyodalom vezetett John Beecham kórházba utalásához. Nagyon homályos képem van csak a dologról.

Vállat vontam. – Nincs itt sok magyaráznivaló. A Munka Lovagjai Munkásegyesület '86 május elsejére az ország összes nagyobb városában szervezett megmozdulásokat. Chicagóban a helyzet hamar nagyon kényessé vált. A sztrájkolok harcoltak a sztrájktörők ellen, a rendőrség a sztrájkolok ellen, aztán a sztrájktörők szövetkeztek a rendőrökkel, és így tovább... teljes volt a káosz. A negyedik napon egy nagy csapat sztrájkoló vonult a Haymarket térre, és egyszersmind a rendőrök is kivonultak, hogy bármi áron fenntartsák a rendet. Valaki, azóta sem tudja senki, kicsoda, bombát dobott a rendőrök sorai közé, és néhány egyenruhás otthagyta a fogát. Lehetett sztrájkoló, lehetett anarchista, akit csak a felfordulás érdekelt, lehetett akár a gyártulajdonosok ügynöke, aki a sztrájkolok hitelét akarta rontani. Talán a kormányzónak ez elég ürügy volt arra, hogy segítségül hívja a milíciát és a szövetségi csapatokat. A robbantás utáni napon a sztrájkolok gyűlést terveztek egy malomnál, egy északnyugati külvárosban. A karhatalom is megjelent, és a parancsnokuk később úgy vallott, felszólította a sztrájkoló tömeget, hogy oszoljon szét. A sztrájkolok képviselői azt erősítgették, hogy ilyen parancs sosem hangzott el. Bárhogy is, lényeg, hogy végül tüzet vezényeltek. Ocsmány dolog volt.

Kreizler rábólintott, és alaposan fontolóra vette a történetet. – Chicago... – mondta végül. – Elég sok bevándorló lakik ott, nem igaz?

– Az biztos. Németek, skandinávok, lengyelek... ami csak tetszik.

– A sztrájkolok közt is szép számmal lehettek, nemde?

Felemeltem a tenyerem. – Tudom, mire céloz, Kreizler, de ez még semmit nem jelent. Abban az időben az ország minden sztrájkjában részt vettek bevándorlók is.

Kreizler összevonta a szemöldökét. – Hogyne, gondolom. Mégis...

Éppen ekkor lépett be a bárba egy pikolófiú rézgombos vörös egyenruhában, és a nevemet kiáltotta. Felpattantam, és odasiettem hozzá. Azt mondta, hogy várnak a recepción. A recepciós átadta a telefonkagylót, és a következő pillanatban Sara lelkendezett a fülembe.

– John! Maga az?

– Igen, Sara, mondja csak.

– Üljön le! Talán nyomra akadtunk.

– Nem akarok leülni. Mit talált?

– Megtaláltam a Timesban a Dury-gyilkosság történetét. Egy héten át cikkeztek róla, és később is hoztak kisebb jelentéseket. Minden megvan a családról, amit csak tudni akar.

– Várjon, inkább Kreizlernek mondja, akkor rögtön jegyzetelhet is.

Laszlo elhelyezte kis noteszét a pulton (a recepciós nagy bosszúságára), és füléhez emelte a hallgatót. Amint az ákombákomaiból kivehettem, a következő történetet hallotta:

Victor Dury tiszteletes apja hugenotta volt, aki a század elején hagyta el Franciaországot, menekülvén a vallási üldözések elől (a hugenották ugyebár protestánsok voltak a katolikus többségű országban). Először Svájcba telepedett át, de a család itt sehogy sem tudta megcsinálni a szerencséjét. Legidősebb fia, Victor, aki református lelkész lett, úgy döntött, hogy megpróbálkozik az Újvilággal. A század közepén érkezett Amerikába, és New Paltzban telepedett le, amely várost a tizennyolcadik században alapították holland protestáns bevándorlók. Az idők során számos hugenotta talált itt

menedékre. Dury afféle evangéliumi ébredési mozgalmat indított a város polgárai közt. Egy éve sem volt még ott, amikor feleségével és fiával Minnesotába vonult a sziúkhoz (akiket akkor még nem telepítettek át a két Dakotába), hogy terjessze közöttük a protestáns hitet. Nem volt igazán rátermett hittérítő; erőszakos, ellentmondást nem tűrő modora, valamint a rettenetes isteni bosszú, amellyel a hitetleneket és elhajlókat fenyegette, alkalmatlan volt arra, hogy megnyerje a sziúkat az igaz hitnek. A New Paltz-i hívő közösség, mely a missziót finanszírozta, már-már azon volt, hogy visszahívja küldöttét, amikor kitört az 1862-es nagy sziú lázadás – a fehér-indián küzdelmek történetének egyik legvéresebb katasztrófája.

A Dury család hajszál híján kerülte el a rettenetes sorsot, amelynek oly sok minnesotai fehér esett áldozatul ez idő tájt. A tiszteletes úgy gondolta, hogy hátborzongató tapasztalatait kihasználhatja missziója további támogatásának érdekében. Szerzett egy dagerrotíp-kamerát, és számtalan felvételt készített a lemészárolt fehér emberekről. 1864-ben, New Paltzba visszatérve híressé, vagy inkább hírhedtté vált azáltal, hogy borzalmas képgyűjteményét mutogatta a város tehetősebb polgárainak. A megfélemlítéssel az volt a célja, hogy további missziós pénzeket préseljen ki a jólétben elpuhult emberekből, csakhogy balul ütött ki az egész. A megcsonkított hullák látványa olyannyira elborzasztó volt, Dury viselkedése pedig olyannyira fanatikus, hogy a közösség kételkedni kezdett a tiszteletes ép elméjében. Jóformán kiközösítették, sehol nem kapott lelkészi stallumot, és végül gondnoki állást vállalt el egy holland református templomban. 1865-ben váratlanul még egy fia született, ami csak tovább rontotta a család anyagi helyzetét. Arra kényszerültek, hogy kiköltözzenek a város szélére egy parányi kunyhóba.

Dury szomorú történetének ismeretében – az indián szokásokat pedig éppolyan „jól" ismerve, ahogy az átlagos keleti fehérek ismerték – a New Paltz-i polgárok sosem kételkedtek benne, hogy Duryék 1880-ban történt legyilkolását az az elkeseredés ösztönözte, amelyet missziós tevékenysége keltett a sziúk közt mintegy húsz évvel korábban. Igaz, arról is suttogtak (természetesen nem tudni, pontosan ki is indította útjára a pletykát), hogy Dury igen rossz viszonyban volt idősebb fiával, Adammel, aki évekkel a gyilkosság előtt Massachusettsbe költözött gazdálkodni. Egyre inkább elterjedt az események olyan magyarázata is, hogy Adam titkon New York államba jött, és végzett a szüleivel – a tett pontos okát soha senki nem nevezte meg nyilvánosság előtt. A rendőrség ezt a gondolatot mindig is merő híresztelésnek tartotta. Japheth, a kisebbik Dury fiú nyomtalanul eltűnt, ám a magyarázat, mely szerint elrabolták és indiánt neveltek belőle, tökéletesen beleillett abba a képbe, amelyet New Paltz polgárai alkottak maguknak a nyugati határvidék vad indiánjairól.

Így végződött a Dury család története, Sara kutatásai azonban ennél többet is hoztak. Fiatal korában ismert egy-két embert New Paltzból (bár, mint megjegyezte, családja véleménye szerint ez a város „a folyó rosszabbik oldalán" volt), a Timestól távozóban tehát meglátogatta egykori ismerőseit, hátha tudnak valamit a gyilkosságokról. Egyvalakit talált csak otthon közülük, ám ő semmit nem tudott. Sara ennek ellenére kitartóan kérdezgette a New Paltz-i életről, és egy meglehetősen izgalmas tényre derített fényt: New Paltz a Shawangunk-hegység lábánál fekszik, amely tele van hatalmas, vadregényes sziklákkal. Sara szinte rettegve kérdezte tovább, vajon szoktak-e a város polgárai szabad idejükben sziklát mászni. Hogyne, volt a válasz, igencsak népszerű ez a sport, főként az Európából újabban érkezett lakosok körében.

Mindketten döbbenten hallottuk ezt az új értesülést, és szükségünk volt némi időre, hogy megemésszük. Laszlo közölte Sarával, hogy később még telefonálunk, aztán letette a kagylót, és visszamentünk a bárba gondolkodni.

– Nos? – kérdezte Kreizler kissé bizonytalan hangon, miután rendeltünk egy-egy jeges koktélt. – Mit kezd ezekkel a dolgokkal?

Nagy levegőt vettem. – Lássuk először a tényeket. Az idősebb Dury fiú egészen hátborzongató eseményeknek lehetett tanúja, mégpedig olyan zsenge korában, amikor még semmit sem érthetett az egészből.

– Úgy van. És az apja pap volt, vagyis hát lelkész... gondoljon az egyházi naptárra, John. A család nyilván aszerint élt.

– És az apa is eléggé rideg, hogy azt ne mondjam, igen furcsa személynek tűnik. Kifelé viszont nagyon is tiszteletreméltó, legalábbis eleinte.

Kreizler az ujjával magyarázólag rajzolgatott a bárpultra. – Egyfelől tehát... volna itt egy erőszakos minta, amely egészen korán veszi kezdetét, és rendületlenül folytatódik éveken át. És egyre növekvő bosszúvágyat gerjeszt.

– Úgy van – feleltem. – Motívumban itt nincs hiány. Hanem Adam idősebb, mint gondoltuk.

Kreizler bólintott. – A fiatalabb fiú viszont, az a Japheth, körülbelül annyi idős lehet, mint Beecham. Ha például ő követte el a gyilkosságokat, ő írta az üzenetet, aztán eltűnt, és álnevet vett fel...

– De nem ő volt szemtanúja a mészárlásoknak és csonkításoknak – vetettem ellene. – Ő akkor még meg sem született.

Kreizler öklével a pultra koppintott. – Igaz. Ő nem is járt a határvidéken.

Megpróbáltam a tények minden elképzelhető kombinációját végigvenni, de sehogy sem jutottam új értelmezésre. Csak ennyi jutott az eszembe: – És az anyáról még mindig nem tudunk semmit.

– Nem – mondta rá Kreizler, tovább kocogtatva a pultot. – De tudjuk azt, hogy szegények voltak, szűkös helyen éltek. Még inkább igaz lehetett ez a minnesotai életükre, amikor az idősebb fiú a legfontosabb benyomásait szerezte.

– Úgy van. Hiszen csak volna fiatalabb...

Laszlo sóhajtva csóválta a fejét. – Mennyi kérdés... és azt hiszem, a válaszokat egyedül a massachusettsi Newtonban lehet megtalálni.

– Akkor hát? Odamegyünk?

– Ki tudja! – Kreizler idegesen kortyolgatta a koktélját. – Bevallom, tanácstalan vagyok. Hisz nem vagyok nyomozó, nem tudom, mit kellene tenni. Itt maradni és tovább kutatni Beecham után, illetve bármi új nyom után, amit még találunk? Vagy elmenni Newtonba? Honnan lehet azt tudni, hogy mikor kell ráállni *egy* nyomra, és hagyni a többi lehetőséget?

Elgondolkoztam. – Azt nem tudhatjuk. Nincs meg hozzá a gyakorlatunk. Hanem... – ezzel felkeltem, és indultam a távíróiroda felé.

– Moore! – kiáltott utánam Kreizler. – Hová a pokolba megy?

Mintegy öt percbe tellett összefoglalni és táviratba fogalmazni Sara értesüléseit. A sürgönyt az észak-dakotai Fort Yatesbe küldtem, a következő, egyszerű záradékkal: TANÁCSOT KÉRÜNK.

Kreizler meg én a Willard éttermében töltöttük az este hátralévő részét, el sem mozdulva az asztalunktól, amíg a személyzet tudtunkra nem adta, hogy ők most hazamennek. Ekkor – alvásról természetesen szó sem eshetett – kimentünk sétálni a Fehér Ház körüli parkba. Bőszen cigarettázva sorra vettük az új értesülések és a régi tények minden lehetséges kombinációját, állandóan arra törekedve, hogy így vagy úgy John Beecham tizedes személyéhez kapcsoljuk őket. A Dury-vonal kinyomozása időigényes volna, ez egyre nyilvánvalóbbá vált, és, bár mondani nem mondtuk, de tisztában voltunk vele mindketten, hogy a rászánt idő esetleg teljesen hiábavaló is lehet, s hogy emiatt a gyilkos új akciója akár olyan készületlenül is érhet bennünket, mint a pünkösdi csapás. Két lehetséges út állott előttünk, mindkettő kockázattal teljes. Céltalanul bolyongtunk fel és alá a fővárosban, mélyen átérezve, mily bénító a döntés kényszere.

Nagy megkönnyebbülésünkre szolgált hát, hogy a Willardba visszatérve a recepciós egy friss sürgönnyel várt bennünket. Fort Yatesből jött, valószínűleg csak percekkel azután küldték el, hogy az Isaacson fivérek megérkeztek oda. Kurta volt, de félreérthetetlen: JÓ NYOM, KÖVESSÉK.

33. FEJEZET

A hajnal már vonaton talált bennünket; száguldottunk vissza New York felé. Be akartunk még nézni a Broadway 808-ra is, mielőtt továbbindulnánk a massachusettsi Newtonba. Tökéletes lehetetlenség lett volna bármit is csinálnunk Washingtonban – akár aludnunk is –, miután megvolt a követendő

nyom: a Dury család. Az, hogy egyáltalán vonaton ülünk már, és észak felé tartunk, valamennyire kielégítette lázas tettvágyunkat, s így legalább lehetővé tette, hogy pihenjünk egy-két órát. Pontosabban fogalmazva, ebben a reményben szálltam fel a vonatra, de alig bóbiskoltam el kissé az elsötétített kupéban, homályos, zaklató, szorongó érzés szállt meg. Gyufát gyújtottam, megnézni, hogy van-e legalább valami ésszerű alapja a szorongásomnak, és azt láttam, hogy Kreizler, szemben velem, tágranyílt szemmel, éberen bámul ki az ablakok mögött elsuhanó, éjbe burkolózó tájra.

– Laszlo – szóltam halkan, és próbáltam a szemébe nézni a gyufaláng sárga fényében. – Mi baj van, mi történt?

Laszlo a bal mutatóujja bütykével dörzsölgette az ajkát. – Az a beteges fantázia – mormolta.

Felszisszentem, ahogy a gyufa a körmömre égett. Elejtettem, és az újra eluralkodó sötétben próbáltam valahogy összeszedni magam. – Miféle fantázia? Miről beszél?

– „Személlyesen olvastam ezt és tudom, hogy igaz” –, idézte a gyilkosunk leveléből. – Ez a kannibál-ügy. Feltételeztük, hogy az illető képzeletvilága morbid és rendkívül eleven.

– Na és?

– Azok a képek, John – felelte Laszlo, és bár az arcát nem láttam (sőt semmi mást sem a környező világból), a hangja feszültségtől remegett. – A lemészárolt telepesek képei. Feltételeztük, hogy az emberünk okvetlenül járt a határvidéken, mert csak személyes élmények adhattak mintát a vérengzéseihez.

– És most azt gondolja, hogy erre Victor Dury képei is alkalmasak lehettek?

– Nem akárki számára, persze. Hanem ennek az embernek egy erőszaktól és félelemtől megnyomorított gyerekkor után! Emlékezzék, miként beszél a kannibalizmusról: hogy olvasott vagy talán hallott róla valaha, minden valószínűség szerint gyerekkorában. Egy rémisztő történet, amelynek maradandó hatása van. Nem gyakorolhatnak-e még sokkal mélyebb benyomást a fényképek, főleg ilyen beteges és erős képzeletvilágú embernél?

– Lehetséges, gondolom. Az eltűnt fivérre gondol?

– Igen, Japheth Duryra.

– De ki mutatna ilyesmit egy gyereknek és miért?

Kreizler szórakozottan mondta: – „Mocskosabb, mint valami Indiján...”

– Tessék?

– Nem vagyok biztos benne, John. Lehet, hogy véletlenül talált rá. Az is lehet, hogy a képek segítségével akarták fegyelmezni, megfélemlíteni. Newtonban többet is megtudhatunk, legalábbis remélem.

Fontolóra vettem a dolgot, ám egyszer csak azt éreztem, hogy a fejem hátracsuklik az ülés támlájára. – Jól van – mondtam, és nem küzdöttem tovább az álom ellen –, magának is kellene pihennie egy kicsit, mert különben hiába leszünk Newtonban, nem lesz képes senkivel egy értelmes szót váltani.

– Tudom – helyeselt Kreizler, majd hallottam, ahogy fészkelődik az ülésen. – Csak éppen belém hasított ez a gondolat...

Eszméletlen álmomból csak a fülkeajtók durva csapkodása és a poggyászok puffanásai térítettek magamhoz a New York-i főpályaudvaron. Kreizler meg én olyan állapotban kászálódtunk le a vonatról, amilyenben az eseménydús éjszaka után lehettünk, és kitámolyogtunk a sötét, ködös hajnalba. Sara még nem lehetett a főhadiszálláson, úgy döntöttünk hát, hogy mindketten hazanézünk, és csak később találkozunk a Broadway 808-ban, amikor már emberibben érezzük magunkat (és remélhetőleg úgy is nézünk ki). A Washington téren alhattam még két jó órát, aztán vettem egy pazar fürdőt, és végül a nagyanyámmal reggeliztem. Az idős hölgy lelkében kezdett már alábbhagyni az a végtelenül jótékony megkönnyebbülés, melyet dr. H. H. Holmes kivégzése hozott. Reggeli közben idegesen fürkészte a *Timest,* újabb halálos fenyegetés után kutatva, amellyel ezentúl esti nyugalmát fűszerezheti. Voltam elég merész rámutatni ezen igyekezet balgaságára, mire módfelett kurtán azt felelte, hogy esze ágában sincs tanácsot elfogadni olyan személytől, aki immár a második nagyvárosban igyekszik lerombolni önnön társadalmi tekintélyét és elfogadottságát, amennyiben „annak a Kreizler doktornak” a társaságában mutatkozik.

Harriet becsomagolt nekem a newtoni útra, és kilenc órakor beléptem a Broadway 808 liftjébe, csordultig feltöltve kávéval, meglehetősen tettre kész lelkiállapotban. Most, hogy újra itt voltam a főhadiszálláson, úgy éreztem, távollétem sokkal hosszabbra nyúlt a tényleges négy napnál, és alig vártam, hogy viszontláthassam Sarát. Élénk beszélgetésbe merült Kreizlerrel, de én eltökéltem, hogy nem érdekel, mi folyik köztük, úgyhogy egyenesen odarúgtattam hozzá, és lendületesen magamhoz öleltem.

– John, maga szamár! – kiáltotta mosolyogva. – Tavasz ide vagy oda, remélem, emlékszik még, mi történt, amikor legutóbb pimaszkodni mert velem!

– Jaj ne! – eresztettem el abban a pillanatban. – Egy életre elég volt egyszer megfürödni a folyóban! Nos? Laszlo már mindent elmondott?

– Úgy bizony – igazgatta a kontyát Sara, és zöld szemében dac villant. – Maguk alaposan kiélvezik a nyomozás minden izgalmát. Mondtam is dr. Kreizlernek, hogy nagyon tévednek, ha azt hiszik, hogy egy percig is itt ülök ölhetett kézzel, amíg maguk új kalandok után néznek.

– Hát velünk jön Newtonba? – vidultam fel.

– Kalandról beszéltem, John – legyintett orron egy papírral. – Nagy kaland volna, mondhatom, magukkal zötykölődni egy vonatban. Nem, dr. Kreizler azt mondja, hogy valakinek el kell mennie New Paltzba.

– Roosevelt telefonált éppen az imént – szólt közbe Laszlo. – Állítólag a Beecham név több helyütt is megjelenik a város dokumentumaiban.

– Á! Tehát Japheth Dury *mégsem* lehet John Beecham – vágtam rá.

Kreizler vállat vont. – Annyi bizonyos, hogy ezzel új komplikáció merült fel, és további nyomozásra ad okot. Nekünk viszont mielőbb Newtonba kell mennünk. Mivel pedig a detektívőrmesterek nincsenek itt, nem is marad más, mint Sara. Ez egyébként is az ő terepe. Ezen a vidéken nőtt fel, és kétségtelenül tudja, hogyan kell bánni a helyiekkel.

– Ó, annyi biztos. És itt ki lesz akkor az összekötő?

– Ezt a feladatot aztán valóban túlbecsülik, ennyit mondhatok – vágott közbe Sara. – Stevie is elvégzi, amíg Cyrus lábra nem áll. Különben sem leszek távol egy napnál tovább.

Igyekeztem züllött arcot vágni Sarára: – Na és, mennyit ér magának, hogy én is jóváhagyjam e tervet?

A lány sarkon fordult. – Ugyan, John, ne legyen már ökör! Dr. Kreizler beleegyezett.

– Értem. Akkor hát mit is tehetnék. Kit érdekel itt az én véleményem!

Egyszóval Stevie Taggert kényére-kedvére hagytuk a főhadiszállást, ami azt jelentette, hogy nincs irgalom egyetlen eldugott cigarettának sem. Amikor aznap délben magára hagytuk az ifjoncot, olyan arcot vágott, mint aki kész lesz elszívni akár az afrikot is Carcano márki bútorából, ha jobbat nem talál. Megfeszített figyelemmel hallgatta Laszlót, amíg arról volt szó, hogyan tartsuk a kapcsolatot a távolból, de amint barátom a nikotinfüggőség ártalmaira tért át, a fiú mintha hirtelen tökéletesen megsiketült volna. Alig indult el a lift Laszlóval, Sarával és velem a földszint felé, a lakásból máris fiókok és szekrényajtók csapkodását hallhattuk. Kreizler csak sóhajtott egy keserveset, tudván, hogy sürgősebb ügyben járunk, de lelki füleimmel előre hallottam a súlyos prédikációkat az egészséges élet kérdésében, melyek Stevie-re várnak, amint túl vagyunk a nyomozáson.

Benéztünk egy pillanatra a Gramercy parkba is, hogy Sara is elhozhasson egyet-mást (arra az esetre, ha elhúzódna a New Paltz-i látogatás), majd pedig újabb furfangos kis közjáték következett, ahhoz hasonló, amelyet a washingtoni utunk előtt játszott el Laszlo ugyanazon felbérelt személyek segítségével. Végül ismét a főpályaudvaron találtuk magunkat. Sara elszaladt jegyet venni a Hudson-menti vonalra, amíg Kreizler meg én a New Haven-vonalhoz álltunk sorban. A búcsúzkodás ugyanolyan kurta és semmitmondó volt (ami Sara és Kreizler kapcsolatát illeti), mint hétfőn, és már-már gyanítani kezdtem, hogy éppolyan balgaság volt, amit róluk képzeltem, mint az az elméletem, hogy a gyilkosunk valami kiugrott papféle lehet. A bostoni vonat pontosan indult; gyors tempóban szeltük át Westchester megye keleti felét, és hamarosan Connecticutban jártunk.

A különbség a korábbi washingtoni utunk és a mostani, Boston felé vezető között pontosan ugyanaz volt, mint ami a kétféle tájat, illetve a két táj

embereit megkülönbözteti egymástól. Szombaton zöldellő, gömbölyded New Jersey-i és marylandi tájon át robogtunk, amíg most Connecticut és Massachusetts szikár, göcsörtös vidéke vett körül, le egészen a Long Island-öbölig és a kopár tengerpartig, eleven emlékjeleként annak a rideg, kemény életnek, amely Új-Anglia zordon, perlekedő gazda- és kereskedőnépét kinevelte. Nem mintha nagy szükség lett volna holmi emlékeztetőkre e kérdésben, hiszen a vonaton is eme nép mintaszerű példányai utaztak. Kreizlernek ezúttal nem sikerült első osztályú helyeket foglalni, s e hiba súlyosságát csak akkor éreztük át igazán, amikor a vonat már teljes sebességgel robogott, és útitársaink is erősebbre srófolták fülsértő, vijjogóan panaszos hangjukat, hogy túlharsogják a kerekek zakatolását. Órákon át hallgathattuk a halászatot, helyi politikát és az Egyesült Államok szégyenletes gazdasági helyzetét taglaló társalgást. Mindennek ellenére sikerült közben értelmesnek látszó tervet kovácsolnunk, hogy mit is kezdünk Adam Duryval, ha rátalálunk.

Bostonban a Back Bay állomáson szálltunk le. Az állomás előtt seregestül gyülekeztek a kocsisok. Az egyik, egy ösztövér, magas fickó, ravasz malacszemekkel, elébünk jött, ahogy közeledtünk a poggyászunkkal.

– Newton? – kérdezte Laszlo.

A kocsis félrehajtott fejjel, előretolt alsó ajakkal, látványos töprengésbe merült. – Jó tíz mérföld az – jelentette ki végül. – Éjfél után érnek csak vissza.

– Akkor mondjon dupla árat – vágta rá ellentmondást nem tűrően Laszlo, és táskáját a fickó viharvert bricskájának első ülésére dobta. Az kissé csalódottnak tűnt ugyan, hogy nem csűrheti-csavarhatja többet a fuvardíj kérdését, mégis sietve kapott Laszlo ajánlatán; abban a pillanatban a bakon termett, és az ostoráért nyúlt. Miután magam is felkászálódtam a fogatra, a kocsisunk elhajtott, kollégáinak zúgolódása közepette, hogy ugyan miféle holdkóros az, aki dupla árat kínál egy newtoni útért. Egy darabig csend uralkodott a bricskában.

Fátyolos volt a naplemente Kelet-Massachusetts fölött, másnapra hát esőt várhattunk. Boston külvárosai lassan elmaradtak az egyhangú, csak itt-ott sziklákkal tarkított mezőgazdasági vidék mögött. Sötétedés után érkeztünk Newtonba, mire kocsisunk felajánlotta, hogy azonnal egy fogadóba visz, bizonykodása szerint a legjobba az egész városban. Mindketten tudtuk, mit jelent ez: feltehetően a jóember valamelyik rokona a tulajdonos, de fáradtak, éhesek voltunk, és idegen terepen jártunk, mit volt hát mit tennünk. Newton szinte elviselhetetlenül takaros városkának bizonyult, végtelenül festői és egyhangú, amilyet még Új-Angliában is csak ritkán lát az ember, és engem lassan elborított a jól ismert szorongás, hogy reménytelenül behálóz, foglyul ejt a szűk utcák és szűk látókörök szelleme. Azt is tudtam, honnan ismerős ez az érzés: a Harvardról, és „Newton legjobb fogadója” sem hozott rá megkönnyebbülést. Rozoga, faburkolatos építmény volt, szegényes bútorzattal, az étlap főtt birkahúsban és párolt zöldségben merült ki. Vacsora közben mégis felvillant egy fénypont: a fogadós (kocsisunk másodunokatestvére) azt állította, hogy útba tud igazítani Adam Dury gazdaságához, s annak hallatán, hogy mindjárt reggel oda szeretnénk menni, a kocsis maga ajánlkozott, hogy ott marad éjszakára, és elvisz. A kérdés elrendezése után visszavonultunk az alacsony mennyezetű, sötét hálószobákba, lepihentünk a keskeny, kemény ágyakra, s hagytuk, hogy gyomrunk birkózzék a főtt birkával és krumplival.

Reggelre kelve megpróbáltuk (hiába) elkerülni a fogadós reggelijét, mely vastag, kemény palacsintából és kávéból állt.

Az ég feltisztult, eső nem esett, a fogadó előtt ott várakozott a vén bricska, bakján pedig, útra készen a kocsisunk. Észak felé zötykölődve embernek nyomát sem láttuk jó félórán át, aztán nagy sokára tehéncsorda tűnt elő a láthatáron, köves, gödrös legelőn bóklászva; a legelő mögött kisebb épületcsoport állt tölgyfák árnyékában. Ahogy közeledtünk, kibontakozott a parasztház és a két csűrféleség, mellettük pedig egy férfi állt bokáig trágyában, és éppen azon volt, hogy megpatkoljon egy fáradt vén lovat.

Rögtön megjegyeztem magamban, hogy a férfi haja ritkul, és tonzúrája messze villog a reggeli napon.

34. FEJEZET

A rozzant pajták, karámok, szekerek körül egyetlen alkalmazott sem tevékenykedett, s a jószág állapota sem volt éppen ragyogó. Mindez arra utalt, hogy Adam Dury nem nagy sikerrel vezeti a tejgazdaságot. A szegény farmernél senki nem ismeri közelebbről az élet ridegebbik oldalát, így az ilyen helyek atmoszférája mindig meglehetősen csüggesztő. Szinte repestünk a lelkesedéstől, hogy a hosszú út után végre szemtől szembe láthatjuk ezt az embert, ám örömünket jócskán megnyirbálta a lehangoló környezet. A bricskáról leszállva megkértük kocsisunkat, hogy várjon, majd lassan, óvatosan közelíteni kezdtünk a gazdasághoz.

– Bocsásson meg... ön Mr. Dury? – kérdeztem a fickót, aki továbbra is a ló bal mellső lábával foglalatoskodott. A legyekkel küszködő, kivénhedt pej paripa, akinek szőrét tenyérnyi kopasz foltok tarkították, mindent megtett, hogy gazdája munkáját megnehezítse.

– Igen – felelte élesen az ember, még mindig kopaszodó tarkóját fordítva felénk.

– Mr. Adam Dury? – érdeklődtem tovább abban a reményben, hogy erre hátrafordul.

– Tudnia kell, ha egyszer idejött látni engem – morgott Dury, és végre elengedte a ló lábát. Kiegyenesedett – legalább két hat láb magas volt –, és félig mérgesen, félig szeretettel veregette meg az állat nyakát. – Ez azt hiszi, úgyis előttem fog meghalni – mormolta, még mindig a ló szemébe nézve –, akkor meg minek engedelmeskedjen! Csakhogy még jó néhány évünk lesz így együtt, te vén...

Dury végre felénk fordult. Arca oly sovány, oly feszes bőrű volt, mintha a feje csak bőrrel bevont, puszta koponya lett volna. Szájában roppant, sárga lófogak sorakoztak, keskeny szeme fakó kék fénnyel villant. Karja rendkívül izmos volt, ujjai pedig, ahogy beletörölte őket az ócska overallba, szokatlanul hosszúnak és erősnek látszottak. Ferde mosollyal mért végig bennünket, nem barátságosan, de nem is ellenségesen. – Nos, uraim, mit tehetek önökért?

Egyenesen – és ha szabad így mondanom, kecses magabiztossággal – belevetettem magam a vonaton kieszelt álcázó mesébe. – Ez itt dr. Laszlo Kreizler, én pedig John Schuyler Moore vagyok, riporter a New *York Timestól.* – Előkotortam a tárcámat, és megmutattam a sajtóigazolványt. – Voltaképpen bűnügyi tudósító volnék. A szerkesztőségünk mostanában az elmúlt néhány évtized... hm, hogy úgy mondjam, kiemelkedőbb megoldatlan bűnténeyeiről folytat vizsgálatot.

Dury bólintott, bár némi gyanú villant a szemében. – A szüleimről akar kérdezősködni, ugye?

– Valóban. Kétségtelenül ön is hallott már a New York-i rendőrség módszereit kutató vizsgálatokról.

Dury keskeny szeme még összébb húzódott. – Ez nem is az ő ügyük volt.

– Igaz, csakhogy a szerkesztőséget minden olyan megoldatlan eset érdekli, ami New York állam területén történt. Úgy döntöttek, felfrissítünk egyet-kettőt, és megnézzük, alakult-e a helyzet azóta. Megtenné, hogy felidézi nekünk a szülei halálának körülményeit? Egy-két alapvető tényt akkoriból?

Mintha valami hullám vonult volna végig Dury arcán, hasonlatos a futó fájdalom okozta borzongáshoz. Amikor újra megszólalt, a hangjában már nem érződött gyanakvás, csak csüggedt bánat. – Kit is érdekelhet ez most már? Több mint tizenöt év telt el azóta.

Igyekeztem a hangomba minél több együttérzést és erkölcsi felháborodást vinni: – Hát az idő múlása talán mentség arra, hogy nincs megoldás, Mr. Dury? És ne feledje, nem ön az egyetlen! Ne feledje, hány gyilkosság maradt még kinyomozatlanul, megbosszulatlanul... sokan akarják tudni az igazságot!

Dury egy darabig mérlegelte a dolgot, de aztán csak megrázta a fejét. – Az ő bajuk. Nekem semmi kedvem beszélni ezekről a régi dolgokról.

És már el is fordult tőlünk, én azonban, jól ismervén az új-angliai emberfajtát, számoltam ezzel a viselkedéssel. – Természetesen díjaznánk az együttműködését – tettem hozzá szemrebbenés nélkül.

Ezt nem tehette meg nem hallottá; megállt, aztán visszafordult, és újra a szemembe nézett. – Díjaznák?

– Hogyne, konzultációs díjat számítanánk érte – feleltem szívélyes mosollyal. – Természetesen nem holmi horribilis összeget, legfeljebb ha... no mondjuk, száz dollárt.

Tisztában voltam vele, hogy az ő helyzetében ez korántsem megvetendő összeg. Nem is lepett meg, hogy tágra nyílt szemmel bámul, és halkan, hitetlenkedve mormolja: – Száz dollárt? Csak azért, hogy *beszéljek?*

– Úgy van, uram – feleltem, és már elő is vettem az összeget a tárcámból.

Pillanatnyi habozás után Dury átvette a pénzt, aztán a lovához fordult, és rávágott a farára. A gebe eloldalgott az udvar másik vége felé, hogy az ottani füves foltokon legelésszen. – Az istállóban beszélhetünk – mondta végül Dury. – Dolgom van, és nem hanyagolhatom el holmi... kísértethistóriák kedvéért – mormolta, és nagy léptekkel átkelt a lóhulladék tengerén.

Kreizler meg én sietve lépdeltünk a nyomában; a megvesztegetési kísérlet sikere roppant megkönnyebbülésünkre szolgált. Hanem azonnal új aggodalomra támadt okunk: az istálló ajtajában Dury sarkon fordult.

– Egy percet még! Azt mondja, hogy ez az ember doktor... mit keres itt?

– A bűnöző viselkedésformákat tanulmányozom, Mr. Dury, valamint a nyomozati módszereket. Mr. Moore szakértőnek kért fel a cikkéhez.

Dury a magyarázatot elfogadta ugyan, de az arcáról lerítt, hogy sehogy nem szíveli Kreizler akcentusát. – Maga német – bökte ki végül. – Vagy talán svájci.

– Az apám német volt, de én már itt nőttem fel – felelte Kreizler.

Duryt ez a válasz sem hangolta barátságosabbra Kreizler iránt, de elnémult, és bement az istállóba.

A roskatag tákolmány belsejében még áthatóbb volt a trágyabűz, csak kissé enyhítette egy édesebb aroma: a szénáé, amely hatalmas bálákban állt a padláson. Az istálló deszkafalai valaha be lehettek meszelve, de mostanra mindenütt lepergett a festék, és kiütközött a durván megmunkált fa. A túlsó ajtón át belátszott a tyúkól, és elhallatszott hozzánk a szárnyasok kárálása. Lószerszámok, lapátok, kaszák, vasvillák, cséphadarók, vödrök és egyéb alkalmatosságok lógtak a falakon, s hevertek a döngölt földön szerteszét. Dury egy vénséges vén trágyás talicskához ment, amelynek tengelye kővel volt aládúcolva. Pörölyt ragadott a kezébe, és leütötte a tengelyről a kereket, aztán bosszúsan sziszegve a tengely végét kezdte vizsgálgatni.

– Na jó, akkor halljam a kérdéseiket! – mondta végül anélkül, hogy ránk nézett volna. Közben felkapott egy kocsikenőcsös vödröt.

Kreizler odabólintott nekem, jelezve, hogy okosabb lesz, ha én kérdezek.

– Olvastuk akkoriban az újságokat – vágtam bele –, és szeretném tudni, hogy ön...

– Az újságokat! – hördült fel Dury. – Akkor azt is tudják, hogy azok az őrültek egy darabig még engem is gyanúsítottak!

– Olvastuk, igen, hogy pletykáltak effélét is, ám a rendőrség azt állította, hogy ők sosem...

– Sosem hitték, mi? De nem ám, azt meghiszem! Annyira nem hitték, hogy két pribékjüket is ideküldték a nyakunkra, három napon át zaklattak engem meg az asszonyt!

– Hát nős, Mr. Dury? – kérdezte halkan Kreizler.

Dury egy-két pillanatig gyűlölködően méregette. – Igen. Tizenkilenc éve, bár nem tudom, hogy magának mi köze hozzá.

– Gyerekek? – kérdezte ugyanolyan óvatos hangon Laszlo.

– Az nincs – vágta rá keményen Dury. – Nekünk... az asszonynak... illetve hát... szóval nincs. Nincs gyerekünk.

– De gondolom, a felesége tanúsította, hogy ön itt tartózkodott, amikor... amikor sor került a szörnyű tragédiára, ugye?

– Az nem volt elég azoknak az idiótáknak. A feleség vallomása semmit nem számít a törvény előtt. Egy szomszédomat kellett megkérjem, aki legalább tíz mérföldre lakik ide, hogy jöjjön el, és tanúsítsa, hogy aznap együtt ástunk ki egy tönköt.

– És nem tudja, miért volt annyira nehéz meggyőzni a rendőrséget? – kérdezte Kreizler.

Dury földhöz vágta a pörölyt. – Biztos vagyok benne, hogy erről is olvasott az újságban a doktor úr! Nem volt titok, hogy hosszú ideje haragban voltam a szüleimmel.

Leintettem Kreizlert, és átvettem a szót, abban a reményben, hogy további részletekhez jutunk. – Valóban, ezt is megemlítették, de csak nagyon általában és homályosan, nem lehetett belőle semmi értelmes következtetésre jutni. Pedig elég különös, hiszen ez nagyon is fontos lehetett a nyomozás szempontjából. Nem magyarázná el egy kicsit alaposabban?

Dury a kereket egy üllőre tette, és kalapálni kezdett rajta valamit. – Kemény emberek voltak a szüleim, Mr. Moore. Nem is volt más választásuk, hiszen bevándorlók voltak, és nagyon nehéz életformát választottak maguknak. De ezt csak most látom így, mert ilyen dolgokat semmiképp nem érthetett meg egy kisfiú, aki... – úgy tűnt, Dury mindjárt valami szerfelett erős kifejezésben tör ki, de nagy erőfeszítéssel megfékezte magát –, aki mindig csak rideg szavakat hall, és sosem kap mást, mint verést.

– Tehát verték önt? – kérdeztem, emlékezve, miket gondoltunk Kreizlerrel, amikor először olvastuk Washingtonban a Dury-gyilkosság történetét.

– Nem magamról beszéltem, Mr. Moore. Bár, Isten a tanúm, engem is éppen eleget büntettek a szüleim, ha rossz voltam. De nem ez okozta a... az elhidegülésünket. – Feltekintett a kicsi, mocskos ablakra, aztán újra kalapálásba fogott. – Volt egy fivérem is, Japheth.

Kreizler bólintott, én meg így feleltem: – Igen, róla is olvastunk. Tragikus történet, fogadja részvétünket.

– A részvétüket? Na hiszen. Higgye el nekem, Mr. Moore... bármit műveltek is vele azok a vadak, az nem lehetett tragikusabb annál, mint amit a saját szüleitől kellett elszenvednie!

– Kegyetlenül bántak vele?

Dury vállat vont. – Sokan nyilván másként neveznék. Én viszont kegyetlenségnek tartottam, és annak tartom ma is. Igaz, hogy elég fura fiú volt, sok szempontból is fura, és a szüleim viselkedését egy kívülálló akár... természetesnek is tarthatta. De nem volt természetes. Nem, uram, ördögi dolog volt ez mindenestül... – Dury egy pillanatra maga elé révedt, de aztán összeszedte magát. – Bocsánat. Önök az ügyről akarnak hallani.

Jó félórán át kérdezgettem az ominózus nap eseményeiről, olyan dolgokról kérve felvilágosítást, amikkel teljesen tisztában voltam, csak hogy fönntartsam az álcázó mesénket. Aztán feltettem a kérdést, vajon mi okuk lehetett az indiánoknak, hogy megöljék a szüleit, s ennek segítségével rátértem a család minnesotai életére, próbálva rábírni Duryt, hogy részletesebben nyilatkozzon erről az időszakról. Innen már gyerekjáték volt tovább vinni az emlékezés fonalát a család általában vett magánéletére. Amikor idáig értünk, Kreizler csendben elővette a noteszét és észrevétlenül jegyzetelni kezdett.

Adam Dury ugyan New Paltzban született 1856-ban, ám a legkorábbi emlékei négyéves korából származtak, amikor a családja Minnesotába költözött, Fort Ridgelybe, az állam egy katonai támaszpontjának közelébe. Duryék egyszobás rönkházban éltek, majdnem egy mérföldre az erődtől. Adam itt nagyon is pontosan megfigyelhette a szüleit és kettejük kapcsolatát. Az apja, amint már tudtuk is, igen szigorú vallási felfogást vallott, sosem próbálta behízelegni magát a prédikációra kíváncsi sziúknál, hanem minden enyhítés nélkül zúdította rájuk dörgedelmeit. Laszlót és engem egyaránt meglepett viszont, hogy Dury tiszteletes, ez a rideg, elkötelezett ember nem volt különösebben kemény vagy szigorú a fiához, sőt Adam kijelentette, hogy apjával kapcsolatos első emlékei kifejezetten kellemesek. Igaz, kemény kézzel osztogatta a büntetést, csakhogy ezt mindig Mrs. Dury követelte ki.

Anyjáról szólván Adam Dury arca elsötétült, a hangja bizonytalanabbá vált, mintha ennek az asszonynak még az emléke is megfélemlítő hatást gyakorolna rá. A hideg, szigorú Mrs. Dury részéről nyilvánvalóan nem sok vigasztaló melegségben, gyöngédségben lehetett része kisfiú korában. Ahogy a visszaemlékezést hallgattam, önkéntelenül is Jesse Pomeroyra kellett gondolnom.

– De bármennyire fájt is nekem a viselkedése, apámat még sokkal jobban elkeseríthette – tette hozzá Dury, miközben azon igyekezett, hogy a kijavított kereket visszaerősítse a tengelyre. – Mert nem volt ám igazából a felesége! Ó, a háztartást mintaszerűen ellátta, csodálatosan tisztán tartotta az otthonunkat, nem kis dolog az olyan mostoha körülmények közt. De tudják, uraim, ha egy család egyetlen kicsi szobában lakik, akkor az ember óhatatlanul tanúja lesz a szülei... a szülei intimebb kapcsolatának is. Vagy a hiányának, ami azt illeti.

– Úgy érti, nem voltak szoros intim kapcsolatban? – kérdeztem.

– Úgy értem, fogalmam sincs, miért ment hozzá apámhoz – morogta Dury, és a keréken meg a tengelyen töltötte ki haragja és gyásza hevét. – Az

érintését sem bírta elviselni, nemhogy a... a családalapítási próbálkozásait. Apám, értsék meg, gyerekeket akart. Eszméi voltak, álmai... gyerekeket szeretett volna, akik az eszméit tovább viszik, tovább terjesztik nyugaton, a vadak között. Hanem az anyám... minden közeledés gyötrelem volt neki. Volt, hogy eltűrte, volt hogy... ellenkezett. Esküszöm, fel nem foghatom, miért ment hozzá. Illetve... tudják, ha prédikált apám... A maga módján nagyon ékesszóló volt, és anyám úgyszólván minden egyes istentiszteletét végighallgatta. Ezt a dolgot őszintén élvezte, bármilyen furcsán hangzik is.

– És miután visszatértek Minnesotából?

Dury keserűen csóválta a fejét. – Akkor végképp elromlott minden. Amikor apám elvesztette a lelkészi állását, azzal vége szakadt minden emberi kapcsolatnak az anyámmal. Nem is igen szóltak egymáshoz azután, és sosem érintették meg egymást, illetve... – és újra felnézett a mocskos ablakra –, egy alkalmat kivéve sosem.

Hosszan hallgatott, én pedig biztatóan mormoltam: – Japheth?

Dury bólintott, lassan eszmélve fel sötét révületéből. – Rákaptam, hogy a szabad ég alatt aludjak, amint elég meleg volt hozzá. Kint a hegyekben, a Shawangunksban. Apám még Svájcban tanulta a hegymászást az apjától, és a Shawangunks ideális gyakorlóterep volt neki. Engem is megtanított minden technikára. Sosem voltam valami jó mászó, de szerettem vele menni, mert azok voltak az elviselhető idők. El a házból, el attól az asszonytól!

Még ha robbanóanyagot vágott volna hozzánk, az sem üthetett volna erősebben, mint ezek a szavak. Laszlo gyönge bal keze kinyúlt, és görcsösen, megdöbbentő erővel ragadta meg a vállamat. Dury semmit nem látott ebből, s tovább beszélt, észre sem véve, milyen hatást tesz ránk.

– A téli hónapokban viszont kénytelen voltam bent aludni, különben megfagytam volna. És emlékszem egy februári éjszakára, amikor apám... talán ihatott akkor, bár nagyon ritkán tett ilyet... Mindegy, akár józan volt, akár nem, fellázadt anyám embertelensége ellen. A hitves kötelességéről beszélt neki, meg a férj szükségleteiről, és végül erőszakkal nekiesett. Igen... anyám sikoltozott, persze, és azt mondta, úgy viselkedik, mint azok a minnesotai vadak. De ezen az éjjelen az apám nem engedett... hiába volt olyan szörnyű hideg, kiszöktem az ablakon, és a szomszédunk régi istállójában húzódtam meg. De még onnan is hallottam az anyám sikoltozását és zokogását. – Dury mintha megint megfeledkezett volna a jelenlétünkről, távoli, szinte teljesen élettelen hangon folytatta: – Bár azt mondhatnám, hogy elborzadtam a hallatán! De nem. Sőt, lélekben csak még jobban uszítottam az apámat... – Újra észbe kapott, kissé zavartan vette fel a pörölyt, és újra ütni kezdte a kereket. – Nyilván megbotránkoztattam önöket, uraim. Bocsánatukat kérem.

– Nem, dehogy – vágtam rá sietve. – Csak a dolgok hátterét magyarázza el, tökéletesen megértjük.

Dury most Laszlo felé sandított bizalmatlanul. – És maga, doktor úr? Maga is tökéletesen megérti? Nagyon hallgat.

Kreizler higgadtan tűrte, hogy Dury végigmérje. Tudtam, semmi esély nincs rá, hogy ez a földműves komolyan zavarba hozzon egy tébolydákhoz, őrültekhez szokott szakértőt. – Túlságosan nagy hatást gyakorolt rám, azért nem szóltam – mondta végül halkan. – Engedelmével, Mr. Dury, ön rendkívül ékesszóló.

Dury örömtelenül felnevetett. – Ahhoz képest, hogy paraszt vagyok, ugye? Igen, ezt anyámnak köszönhetem. Ragaszkodott hozzá, hogy órákon át tanuljunk nap mint nap. Ötéves sem voltam még, amikor már tudtam írni-olvasni.

Kreizler félrebillentett fejjel, elismerően mondta: – Ez dicséretes!

– A tenyerem más véleményen van – felelte Dury. – Azt szokta volt ütni egy olyan vesszővel... de már megint elkalandozom. A fivéremről akartak hallani.

– Úgy van – bólintottam. – Először is beszéljen arról, hogy miféle gyerek volt. Azt mondta, fura volt... milyen értelemben volt fura?

– Japheth? – Miután a kereket visszaerősítette helyére a tengelyen, felkelt, és hozott egy hosszú rudat. – Fura volt az mindenféleképpen! Gondolom, nem sokat lehet várni egy olyan gyerektől, aki haragban született, és a szülei nem akarták. Anyám számára az apám vadállati kéjvágyát jelképezte, apám számára meg, hiába is akart annyira gyerekeket, a megaláztatást, a saját elállatiasodásának rettenetes éjszakáját. – Dury most a rúd segítségével kibillentette a köveket a trágyástalicska alól, mire a talicska lezökkent a döngölt padlóra, és odébb gurult. Dury elégedetten konstatálta, hogy jó munkát végzett, fogott egy lapátot, és így folytatta szavait: – Egy ilyen magára hagyott gyerek világa tele van csapdával és veszéllyel. Próbáltam segíteni Japhethnek, ahogy csak tudtam, de mire már akkora volt, hogy valódi barátság alakulhatott volna ki köztünk, engem elküldtek egy közeli farmra dolgozni, és csak ritkán találkoztunk. Tudtam, hogy neki is el kell szenvednie mindent, amin én átmentem abban a házban, de még annál sokkal többet is. Bárcsak segíthettem volna rajta!

– Beszélt talán arról, mi történik vele? – kérdeztem.

– Azt nem. De elég sokat láttam belőle a saját szememmel – felelte Dury, és lapátolni kezdte a rekeszek padlóján heverő trágyát a talicskába. – A vasárnapokat igyekeztem vele tölteni, s megmutatni neki, hogy bármi történik is otthon, azért vannak még jó dolgok is a világban. Megtanítottam hegyet mászni, és egész napokat meg éjszakákat is töltöttünk odakint. De végül is... végül is, azt hiszem, az anyám hatása ellen nem sokat tehettem, sem én, sem senki más.

– Az anyjuk... kegyetlen volt?

Dury megcsóválta a fejét, és őszintén elgondolkozó hangon mondta: – Nem, fizikai értelemben nem hiszem, hogy több bántalom érte Japhethet, mint engem. Apánktól olykor kapott a hátsójára, és annyi. Nem, azt hiszem, sőt már akkor is úgy láttam, hogy anyám módszerei sokkal... sokkal csavarosabbak. – Dury letette a lapátot, és leült az egyik nagyobb kőre, melyet az imént a talicska alátámasztásához használt. Pipát, dohányzacskót vett elő. – Azt hiszem, voltaképpen szerencsésebb voltam, mint Japheth, mivel anyám irántam mindig tökéletesen közönyös volt. Japheth viszont... nála nem elégedett meg annyival, hogy megtagadja tőle a szeretetet. Minden tettébe, minden lélegzetvételébe beleavatkozott, egy pillanatra nem hagyta békén. Egészen kicsi korától, már csecsemőkorától fogva... akkortól, amikor még a tudata sem alakulhatott ki... szünet nélkül molesztálta minden lehetséges dolgában!

Kreizler előrehajolt, és tüzet adott. Dury vonakodva fogadta el. – Mit ért azon, hogy „minden dolgában”, Mr. Dury?

– Maga orvos, doktor úr, gondolom, ki tudja találni – felelte Dury. Egy darabig némán pöfékelt, hogy rendesen égjen a pipa, aztán megrázta a fejét, és dühösen kifakadt: – Az a kegyetlen bestia! Tudom, tudom, nem illik így beszélni az embernek a halott anyjáról. De ha látták volna, uraim... mindig a sarkában volt, soha egy pillanatra nem hagyta békében! És ha sírt, ha panaszkodott vagy megdühödött, akkor az anyám olyan iszonyatos dolgokat mondott, amilyent még tőle sem várna az ember. – Felkelt, és tovább lapátolt. – Azt mondta, hogy nem is az ő gyereke, hanem indián fattyú. Hogy azok a mocskos, emberevő vadak hagyták az ajtó előtt egy batyuban. A szerencsétlen kis nyomorult félig-meddig el is hitte!

A darabkák sorra a helyükre kerültek, a kép percről percre teljesebb volt. Egyre inkább nehezemre esett legyűrni a bennem növekvő diadalérzést, és alig vártam, hogy Dury véget vessen vallomásának, hogy kirohanhassak, és az égre ordíthassam, hiába minden akadályoztatás, Kreizler meg én elfogjuk a gyilkosunkat. De tisztában voltam vele, hogy az önuralom most még fontosabb, mint eddig bármikor. Igyekeztem Kreizler példáját követni.

– Mi történt – kérdezte higgadtan –, amikor a fivére már kissé idősebb volt? Elég nagy ahhoz, hogy...

Adam Dury ekkor ijesztő váratlansággal vadul felüvöltött, és a lapátot az istálló falához vágta. A szomszédos tyúkólban nagy zajjal felrebbentek a csirkék. Dury kikapta a szájából a pipát, és igyekezett erőt venni magán. Kreizler meg én nem mozdultunk, de éreztem, hogy a szemem tágra mered a rémülettől.

– Azt hiszem, ideje, hogy őszintén beszéljünk egymással, uram – sziszegte Dury.

Kreizler hallgatott, én meg remegő hangon kérdeztem: – Hogyhogy, Mr. Dury? Biztosíthatom...

– A pokolba! – üvöltötte Dury, és nagyot toppantott. Aztán várt néhány másodpercet, hogy higgadtabban tudjon beszélni. – Azt hiszik talán, hogy akkoriban nem volt szó erről? Azt hiszik, aki paraszt, az mindjárt hülye is? Pontosan tudom, mit akarnak kiszaglászni!

Tovább tiltakoztam volna, de Kreizler megfogta a karomat. – Mr. Dury rendkívül őszinte volt hozzánk, ő is megérdemli tőlünk a hasonló figyelmességet. – Dury bólintott, és mintha kissé könnyebben lélegzett volna. Kreizler így folytatta: – Igen, Mr. Dury. Valóban úgy gondoljuk, nagyon valószínű, hogy a fivére ölte meg a szüleit.

Szánalmas, iszonyodó, egyszersmind zokogó hang szakadt fel Dury torkából.

– És életben van? – kérdezte. A hangjában már semmi harag nem csengett.

Kreizler lassan rábólintott. Dury kétségbeesetten emelte égnek a karját.

– De ez ma már miért fontos? Oly régen történt, elmúlt, vége! Ha életben van is a testvérem, sosem jelentkezett nálam. Miért számít ez még?

– Tehát maga is gyanúsította – mondta Kreizler szándékosan kijelentő hangsúllyal, miközben whiskys flaskát vett elő, és Dury felé nyújtotta.

Az megint bólintott, és kortyolt egyet, végképp felhagyva a Laszlóval szembeni ellenségeskedéssel. Azt hittem, az akcentus az oka, de nem. Dury végig gyanakodott, hogy egy ilyen különös fajta doktor látogatása csak az öccse problémájának szólhat.

– Igen – szögezte le végül, hosszú szünet után. – Hisz tudja, doktor úr, hogy gyerekkoromban a sziúk közt éltem. Barátaim is voltak közülük. Láttam a '62-es felkelést is. Tudtam, hogy az a magyarázat, amit a rendőrség végül elfogadott, csak hazugság lehet. Ráadásul... ismertem az öcsémet.

– Tudta, hogy képes ilyen tettekre – mondta szelíden Kreizler. Nagyon óvatosan manőverezett, pontosan úgy, mint Jesse Pomeroynál. Hangja lágy és nyugodt maradt, ám a kérdései egyre élesebbek. – Honnan, Mr. Dury? Honnan tudta ezt?

Őszinte részvét szorította össze a szívemet. Dury szeme könnybe lábadt. – Japheth talán... kilenc- vagy tízéves lehetett... – mondta, és megint nagyot húzott a palackból amikor néhány napot a Shawangunksban töltöttünk. Apróvadra mentünk csapdával. Mókusra, mosómedvére, oposszumra, effélére. Lőni is megtanítottam volna, de ahhoz nem fűlt a foga. Trappernek teremtette az isten is. Napokig képes volt kutatni az állatok odúját vagy fészkét, aztán meg órákon át várakozni, akár sötétben is, hogy csapdába ejthesse őket. Kész zsenije volt a csapdaállításnak. Hanem aztán egyszer külön-külön mentünk vadászni... én hiúznyomra bukkantam, azt követtem... és ahogy jövök vissza hozzá, hát valami furcsa, iszonyú nyüszítést hallok. Valami vonított, vékonyan, gyöngén, de borzalmasan. És ahogy közeledek a sátorhoz, hát meglátom Japhethet. Fogott egy oposszumot a csapdájával, és... és éppen azon volt, hogy feldarabolja. Elevenen. Odarohantam, fejbe lőttem azt a szerencsétlen dögöt, aztán elővettem az öcsémet. Gonosz fény villogott a szemében, de miután ordítottam neki egy darabig, sírva fakadt, és úgy látszott, hogy tényleg megbánta. Azt hittem, egyszeri eset volt... olyasmi, amit fiúk csinálnak néha, eszetlenségből, de aztán soha többé, ha megmagyarázzák nekik. – Dury piszkálni kezdte kialudt pipáját.

Kreizler újra tüzet kínált neki. – De nem úgy volt.

– Nem – felelte Dury. – Többször is megtörtént a következő néhány évben. Pontosabban, többször is tudomást szereztem róla. Nagyobb állatokat sosem bántott, se a teheneket, se a lovakat, se mást a ház körül. Mindig csak... mindig csak a kicsi állatok hozták ki belőle ezt a dolgot. Megpróbáltam véget vetni neki, de akkor...

A hangja elcsuklott, és csökönyösen nézett maga elé, mint aki elszánta, hogy nem beszél tovább. Kreizler azonban szelíden ösztökélte: – Akkor valami még rosszabb történt.

Dury füstöt fújva bólintott. – De én nem érzem őt felelősnek, doktor úr. Maga is látni fogja, hogy igazam volt. – Egyik keze ökölbe szorult, és a combjára sújtott. – Hanem az anyám, átkozott legyen, ő aztán csak új bizonyítékot kapott rá, hogy Japheth teljesen ördögi! Esküdözött, hogy csak saját magának köszönheti, mintha bizony volna olyan fiú, aki...

– Ne haragudjon, de ezt jobban el kellene magyaráznia, Mr. Dury – szóltam közbe.

Bólintott, és ivott még egy korty whiskyt, aztán visszaadta a palackot Kreizlernek. – Igaz, igaz. Sajnálom. Lássuk csak... ez nyáron történt... az isten verje meg, hát '75-ben kellett lennie, éppen azelőtt, hogy elköltöztem otthonról. Japheth tizenegy éves volt. A farmon, ahol dolgoztam, volt egy új fickó, alig néhány évvel idősebb nálam. Elragadó ember volt, legalábbis látszatra. Nagyon tudott bánni a gyerekekkel. Összebarátkoztunk, és magammal vittem vadászni is. Nagyon érdeklődött Japheth iránt, és a testvérem szívből megszerette, úgyhogy később is el-eljárt velünk a hegyekbe. Ha én nagyvadra mentem, ő elkísérte Japhethet csapdázni. És elmagyaráztam ennek a... ennek az *alaknak,* akiről akkor még azt hittem, hogy ember, megkértem, hogy ne engedje Japhethet kisállatokat kínozni. Úgy láttam, megérti a dolgot. Bíztam benne, rábíztam az öcsémet. – Az istálló hátsó falát tompa döndülés remegtette meg. – De ő visszaélt a bizalmammal, méghozzá a legocsmányabb módon, ahogy ember elképzelheti. – Dury felkelt, kinyitotta a kisablakot, kidugta a fejét, és így ordított: – Hé, te! Eridj innét, hányszor mondjam! Takarodj! – Visszajött, gyér haját igazgatva. – Ostoba gebe. Bemegy a bogáncs közé, mindent összeszed, csak hogy hozzáférjen ahhoz a kicsi sáv lóheréhez az istálló mögött, amit nem tudok lekaszálni... Elnézésüket, uraim. Elég az hozzá, hogy egy este, ahogy visszajövök a táborba, hát Japheth ott bőg félmeztelenül, és vérzik a... szóval hát vérzett. Az a rém pedig, aki vele volt, már eltűnt. Nem is láttuk többet.

Kívülről megint az előző tompa döngés hallott, Dury erre felragadott egy hosszú pálcát, és kisietett. – Egy percre megbocsátanak, uraim...

– Mr. Dury – kiáltott utána Kreizler. Dury megtorpant az istálló ajtajában. – Az a fickó, az az idénymunkás... Nem emlékszik a nevére?

– Dehogynem emlékszem, doktor úr. Belém égette azt a nevet a bűntudat. Beechamnek hívták. George Beechamnek. Bocsássanak meg.

Ez a név jobban szíven ütött, mint az összes többi új értesülés, és összezavarta a bennem készülődő diadalt. – *George* Beecham? – suttogtam. – De Kreizler, ha Japheth Dury valóban...

Kreizler ellentmondást nem tűrően tartotta fel az ujját. – Ne kérdezősködjön, Moore, és könyörgök, egy dologra gondoljon: ha csak lehet, titkoljuk el ez elől az ember elől a nyomozásunk valódi okát. Most már majdnem mindent tudunk, amit tudnunk kell. Mentsük ki magunkat valahogy, és menjünk!

– Mindent, amit tudnunk kell... *maga* talán mindent tud, amire szüksége van, de nekem még ezer kérdésem volna! És miért kell eltitkolni, joga van hozzá, hogy...

– Mi haszna volna belőle? – suttogta élesen Kreizler. – Évek óta szenved és gyötrődik e miatt az ügy miatt. Mi hasznára volna, vagy akár nekünk mi hasznunkra lehetne, ha megtudná, hogy az öccsét nemcsak a szülők meggyilkolásáért tartjuk felelősnek, de még jó fél tucat gyerek haláláért is?

Ez szöget ütött a fejembe. Valóban, ha Japheth Dury életben van, de soha nem próbált kapcsolatba lépni a bátyjával, akkor ez a boldogtalan farmer nemigen segíthet bennünket tovább. És valóban, közönséges kegyetlenség volna elmondani neki, mit gyanítunk, amíg még csak nem is bizonyíthatjuk. Amikor tehát Dury végzett a ló rendreutasításával és visszajött, én Kreizler tanácsának megfelelően a hamarosan induló New York-i vonatra és a határidőkre hivatkozva (újságírói pályám ezerszer használt kifogásai!) kijelentettem, hogy indulnunk kell.

– De egyvalamit őszintén meg kell mondania, mielőtt elmennek – kérte Dury, miközben kikísért a bricskához. – Amit arról a cikkről mondott, hogy a megoldatlan ügyekről ír majd... ugye, az nem igaz? Ugye, azt tervezi, hogy a mi ügyünkről fog írni, és az öcsém dolgairól spekulál annak alapján, amit most elmondtam?

– Biztosíthatom arról, Mr. Dury – feleltem erre szívből, és éppen ezért meggyőzően –, hogy semmiféle újságcikk nem jelenik meg az öccséről. Amit ön elmondott, az segített megértenünk, miért és hogyan vallott kudarcot a rendőri nyomozás. Ennyiről van szó, semmi többről. És amit elmondott, azt úgy kezeljük majd, ahogy ön elmondta, vagyis teljesen bizalmasan.

Dury erre forrón megszorította a kezemet. – Köszönöm, uram.

Kreizler is megrázta Dury kezét. – A maga fivére nagyon sokat szenvedett. És azt hiszem, hogy a szenvedése nem ért véget a szüleik halálával... ha ugyan igaz, hogy életben van még. Nem a mi dolgunk, hogy ítélkezzünk felette, vagy hasznot húzzunk a szenvedéséből. – Dury feszes arca még feszesebbnek tűnt most, hogy erőnek erejével igyekezett elfojtani a feltörő érzelmeket. – Csak egy kérdésem volna még, vagy kettő – folytatta Laszlo –, amennyiben nem bánja.

– Válaszolok, ha csak tudok, doktor úr.

Kreizler elismerően biccentett. – Az apja, uram... a református lelkészek általában nem sok figyelmet fordítanak az egyházi ünnepekre... de azt hiszem, ezzel ő másképpen volt.

– Valóban – felelte Dury. – A mi házunkban az egyházi ünnepek voltak az egyedüli örvendetes események. Az anyám persze nagyon ellenezte. Fellapozta a bibliáját, és abból bizonygatta, hogy az ünnepi szertartások pápista praktikák, és pokolbeli bűnhődés jár értük. Apám azonban makacsul

kitartott... sőt éppen az ünnepi prédikációi voltak a legszebbek. De nem értem, miért...

Kreizler fekete szemében félreismerhetetlen fény gyúlt. Felemelte a kezét. – Jelentéktelen dolognak tűnik, mégis kíváncsi voltam rá. – Felkapaszkodott a bricskára, és közben eszébe ötlött valami. – Ó, volna még egy apróság. – Dury várakozóan tekintett fel rá, miközben magam is helyet foglaltam a bricskán. – A fivére, Japheth... mikor kezdődött az a... az a probléma az arcával?

– Az a görcsös rángás? – kérdezett vissza meglepetten Dury. – Mindig is megvolt neki, amennyire vissza tudok emlékezni. Talán csecsemőkorában még nem, de már egészen kicsinek megvolt, és attól fogva egész... illetve hát, amíg én ismertem, egész életében.

– És állandó volt ez a rángás?

– Igen – felelte Dury emlékeibe merülve. Aztán elmosolyodott. – Kivéve persze, ha odakint jártunk a hegyekben. Amikor vadászott. Olyankor nyugodt volt a szeme, mint egy tengerszem.

Úgy éreztem tovább nem bírom tovább a hallatlan értesülések áradását anélkül, hogy kirobbannék, Kreizlernek viszont a szeme sem rebbent. – Szomorú sorsú, mégis figyelemre méltó fiatalember – mondta. – Fénykép nincs róla, gondolom...

– Sosem hagyta, hogy lefényképezzék, doktor úr. Érthető is.

– Hogyne, ez valóban érthető. Hát, akkor isten önnel, Mr. Dury!

Végre távolodóban voltunk a szegényes farmtól. Hátrafordultam, és figyeltem, ahogy Adam Dury súlyos léptekkel visszabaktat az istállóba. Elnéztem hosszú, erős, bakancsos lábát, amely mélyen süppedt az épületet körülvevő sár- és trágyatengerbe. És akkor, éppen amikor belépett volna, hirtelen megállt, sarkon fordult, és utánunk bámult.

– Kreizler, az újságcikkekben, amiket a családról írtak, említették-e Japheth Dury arcrángásait? Mondott ilyet Sara?

– Nem, nem emlékszem – felelte Kreizler, és nem fordult hátra. – Miért?

– Abból ítélve, amilyen képet Adam Dury most vág, nem említették. És ez csak most jutott az eszébe. Eltart egy ideig, amíg kiókumlálja, hogy mi honnan tudjuk! – Erőnek erejével igyekeztem legyűrni izgatottságomat. Visszafordultam Kreizler felé, és így kiáltottam: – Jóságos Istenem! Kreizler, mondja, könyörgök, mondja, hogy elkaptuk! Iszonyatosan összezavart ez az ember, de mondja, könyörgök, mondja, hogy megvan a megoldás!

Kreizler megengedett magának egy kis mosolyt, és diadalmasan égnek emelte az öklét. – Legalábbis vannak darabkáink a megoldásból, John, ennyit egész bizonyosan mondhatok. Talán nincs még meg mindegyik darab, és talán a sorrend sem helyes még, de igen, a lényege már a kezünkben van! Kocsis! Azonnal hajtson a Back Bay állomáshoz! Hat ötvenkor indul egy vonat New York felé, ha jól emlékszem. Azt el kell érnünk!

Jó néhány mérföldön át csak diadalérzésünk és megkönnyebbülésünk összefüggéstelen kifejezéseit hangoztattuk, s ha tudtam volna, mily rövid életűek lesznek ezen érzések, hát sokkal jobban kiélveztem volna őket. Alig egy óra múltán, amikor talán félúton lehettünk a Back Bay állomás felé, hirtelen éles kis nesz vetett véget örvendezésünknek, olyanféle, mint egy letörő faág zaja. A reccsenést azonnal kurta, sziszegő hang követte, aztán a bricskát húzó lovat megütötte valami, a nyakából vérpatak fakadt fel, és az állat holtan terült el az úton. Mielőtt még a kocsis, Kreizler vagy én bármit is tehettünk volna, megint reccsenés és sziszegés hasított a levegőbe, és a következő pillanatban egy golyó kitépett egy darab húst Kreizler jobb felsőkarjából.

35. FEJEZET

Kurta kiáltás, majd hosszú, cifra szitok hagyta el Kreizler ajkát, aztán levetette magát a bricska aljába. Tudva, hogy még így sincs biztonságban, lerángattam magam után, és behúztam a szekér alá, ahol aztán mindketten szorosan a földhöz lapultunk. Kocsisunk viszont minderre ügyet sem vetve odasétált a lovához, hogy megvizsgálja. Hiába sürgettem, hogy húzódjon fedezékbe, a nyilvánvaló pillanatnyi veszteség tökéletesen vakká tette a testi épségét fenyegető veszélyre, és továbbra is kitűnő célpontot szolgáltatott, egészen addig, amíg új lövés nem dördült, és a következő golyó is be nem csapódott, közvetlenül a lábánál. Ekkor felkapta a fejét, és végre megértette a helyzetet. Sarkon perdült, és ész nélkül rohanni kezdett egy mintegy ötvenyardnyira fekvő erdőcske felé. Ezzel a facsoporttal szemközti oldalon szintén néhány fa csoportosult, támadóink vélhetően oda vették be magukat.

Kreizler szünet nélkül sziszegve és átkozódva valahogy leügyeskedte eddigre a kabátját, és irányítani kezdett, hogyan lássam el a sebét. Nem látszott nagyon súlyosnak, inkább csak zavarónak. A golyó éppen csak súrolta a karizmait. A legfontosabb az volt, hogy elállítsuk a vérzést. Levettem az övemet, és szorítókötést rögtönöztem belőle a seb fölé. Letéptem Laszlo ingujját, hogy sebkötésnek használjam, és a vér patakja lassan elapadt. Ekkor egy golyó csapódott a bricska kerekébe, eszembe juttatva, hogy hamarosan újabb ellátandó sebekkel is akadhat dolgunk.

– Honnan lő ez? – pásztázta Kreizler az út menti fákat.

– Ott, attól a fehér nyírtől balra láttam valami füstöt – mutattam. – De én azt szeretném tudni, *ki* a fene ez!

– Attól tartok, túlságosan is sok lehetőség közül válogathatunk – felelte Kreizler, s nyögve szorosabbra húzta karján a kötést. – Itt volnának elsőnek New York-i ellenlábasaink. Comstock befolyása és tekintélye, mondhatni, *szövetséginek* is tekinthető.

– A lesipuskás bérgyilkos nem Comstock stílusa. Sem Byrnesé, ami azt illeti. Na de mit szól Duryhoz?

– Dury?

– Talán az a kis dolog azzal a görcsös rángással más belátásra térítette. Talán azt hiszi, át akarjuk verni.

– De mégsem látszik gyilkosnak, hiába beszél olyan durván – vélekedett Kreizler, és összefonta a karját. – Meg aztán valószínűleg nagyon is jó céllövő, amit erről az emberről nem mondhatnánk.

Ez aztán új ötletet adott. – Na és ha... *ő maga* az? A gyilkosunk? Követhetett New Yorktól. Ha valóban Japheth Dury az, a bátyja szerint nemigen értett a célba lövéshez.

Kreizler fontolóra vette a dolgot, de közben tovább figyelte a facsoportot. Végül megrázta a fejét. – Elragadja a képzelete, Moore. Miért követett volna?

– Mert tudta, hová tartunk. Tudja, hol lakik a bátyja, és tudja, hogy ha beszélünk vele, akkor könnyebben elkaphatjuk.

Laszlo tovább csóválta a fejét. – Túlságosan fantasztikus ötlet. Comstock lesz az, higgye meg...

Új dördülés rázta meg a levegőt, és a golyó jókora szilánkokat hasított ki a bricska oldalából.

– Célra tart, egyre jobban – jegyeztem meg. – A vitánkat később is folytathatjuk. – Hátrafordultam, hogy szemügyre vegyem a túloldali erdőt. – Úgy látszik, a kocsisunk ép bőrrel elért odáig. Gondolja, tudna futni így sebesülten?

Kreizler élesen feljajdult, aztán így felelt: – Ugyanolyan jól, mint itt heverni, a pokolba!

Megragadtam a kabátját. – Ha kiér a takarásból, nagyon vigyázzon, ne fusson egyenes vonalban. – Mindketten megfordultunk, és a kocsi túlsó végéhez kúsztunk. – Fusson cikkcakkban, kiszámíthatatlanul. Menjen előre, én meg követem, baj esetére.

– Az a kellemetlen érzésem van – mondta Kreizler, a jó ötvenyardnyi nyílt területet méregetve –, hogy az egész ügyünk a szüntelen baj klasszikus esetének tekinthető. – Ez a gondolat szemlátomást szíven ütötte. Éppen futásnak indult volna, de megtorpant, előhúzta ezüstóráját, és felém nyújtotta. – Figyeljen csak, John... arra az esetre, ha... szóval hát, szeretném, ha átadná...

Mosolyogva toltam el magamtól az órát. – Érzelgős romantikus, mindig is sejtettem. Rajta, induljon, majd átadja maga! Mozgás!

Ezen az északkeleti vidéken ötvenyardnyi nyílt terep módfelett súlyos és váratlan kellemetlenségeket tartogathat, főként, ha az életéért fut az ember. Köztünk és a ligetke közt számtalan üreg, árok, pocsolya, gyökér és kő várakozott alattomosan, hogy szinte áthatolhatatlan akadályként vetődjenek

utunkba. Szívem vadul kalapált, és a lábam sem bizonyult oly fürgének és ügyesnek, mint máskor. Talán egy percbe telhetett, mire Kreizler és én megtettük azt az ötven yardot, és bár időközben világossá vált, hogy csak egyetlen puskás ember les ránk, aki korántsem mondható mesterlövésznek, mégis csatatéren, pergőtűzben éreztük magunkat. A levegő körülöttem mintha csak úgy hemzsegett volna a golyóktól, bár józan fővel nem tudom elképzelni, hogy háromnál vagy négynél többet lőttek volna ránk, amíg futottunk. Mire sikerült fedezékbe érnem, s az arcomat korbácsoló ágak közt lélekszakadva igyekeztem minél beljebb furakodni a védelmező sűrűbe, oly közel jutottam ahhoz, hogy bepiszkítsak a félelemtől, ahogy reményeim szerint soha többé az életben.

Kreizler egy hatalmas fenyőhöz támaszkodva várt rám. Fedő- és szorítókötése meglazult, sebéből újra dőlt a vér. Megigazítottam a kötéseket, aztán vállára terítettem a kabátját, mivel úgy láttam, fázik, és egyre színtelenebb az arca.

– Maradjunk az út mellett, amíg valami járművet nem látunk – mondtam halkan. – Nem lehet már messze Brookline, onnan pedig bárki elvisz az állomásig.

Felsegítettem Laszlót, aztán tovább támogattam a bozótoson át, fél szememet állandóan az úton tartva, nehogy eltérjünk mellőle. Brookline első házaihoz érve úgy gondoltam, biztonságosabb lesz kijönni az útra, és gyorsabban haladni tovább. Hamarosan arra jött egy jegeskocsi, a kocsis megállt, leugrott, és megkérdezte, mi bajunk történt. Kocsibalesetről meséltem neki, mire felajánlotta, hogy bevisz bennünket a Back Bay állomásra. Ez kétszeresen szerencsés eset volt, mivel a jég segítségével enyíthettük Laszlo fájdalmait is.

Mire messziről megpillantottuk az állomás épületét, már csaknem fél hat volt, s a délutáni napfény lassan borostyánszínűre változott. Az állomástól jó száz yardra, egy kisebb fenyőcsoport mellett kértem meg a kocsist, hogy tegyen le bennünket. Szépen megköszöntem a szíves segítséget és a jeget, mely csaknem teljesen elállította Kreizler vérzését. Aztán betessékeltem Laszlót a fák sötét árnyékába.

– Rajongok úgy az anyatermészet lágy öléért, mint bárki más, de pillanatnyilag szerintem nem alkalmas az idő – mondta zavartan. – Miért nem megyünk be az állomásra?

– Ha az ott az úton Comstock vagy Byrnes embere volt, akkor nyilván kitalálta, hová megyünk. Lehet, hogy már ott vár ránk – magyaráztam, miközben igyekeztem megfigyelni a fenyők alól az állomást.

– Á, most már értem – felelte Laszlo, és lekuporodott a fenyő aljába, hogy megigazítsa a kötését. – Tehát itt várunk, és észrevétlenül próbálunk felszállni majd a vonatra.

– Pontosan.

Az órájára nézett, és kijelentette: – Majdnem fél óra van még addig.

Összehúzott szemmel néztem rá, és elmosolyodtam. – Éppen elég idő arra, hogy elmagyarázza azt az iskolásfiúhoz illő ötletét az órával.

Kreizler elkapta a tekintetét. Megdöbbentett, mennyire zavarba hozza a dolog. – Nyilván nincs rá esély – mondta, akarata ellenére mosolyogva –, hogy szépen megfeledkezzék erről az ügyről?

– Abszolút semmi – szögeztem le.

– Gondoltam – bólintott.

Letelepedtem mellé. – Nos? Elveszi azt a lányt vagy sem?

Kicsit megvonta a vállát. – Hm... Gondoltam rá.

Halkan felnevettem. – Te jó ég! Házasság... És már... szóval... megkérte már a kezét? – Laszlo a fejét rázta. – Talán várni akar ezzel, amíg vége a nyomozásnak? Mert akkor több esélye lesz, hogy beleegyezik.

– Miért? – lepődött meg Laszlo.

– Hát, mert addigra bebizonyítja, amit bizonyítani akart – mondtam egyszerűen. – És akkor inkább hajlik majd arra, hogy lekösse magát.

– Bebizonyítani? De mit?

– Laszlo – mondtam kissé kioktató hangon. – Ha nem vette volna észre, Sarának nagyon sokat jelent ez a nyomozás.

– *Sarának?* – ismételte elképedten, és abból, ahogy ezt a nevet kiejtette, rádöbbentem, mekkora tévedésben voltam kezdettől fogva.

– Jaj, ne – sóhajtottam. – Szóval nem Sara...

Kreizler csak némán bámult rám egy darabig, aztán nekidőlt a fának, hátravetette a fejét, és olyan elsöprő kacagásban tört ki, amilyet sohasem hallottam még tőle. Bosszantóan sokáig tartott ez a nevetés.

– Kreizler – szóltam megtörten, amikor már egy perce kacagott egyfolytában. – Könyörgök, ne legyen már... – De hiába, csak nem hagyta abba. A hangomba már némi ingerültség lopózott. – Kreizler... Kreizler! Jól van, jól van, nagy marhát csináltam magamból. Most már legyen olyan jó, fogja be végre a száját!

De ő csak könyörtelenül nevetett tovább. Újabb fél perc múltán a kacagása kezdett kissé alábbhagyni, de csak azért, mert megfájdult a karja. Bal kezével szorongatta a sérült végtagot, úgy csukladozott tovább könnybe lábadt szemmel. – Nagyon sajnálom, Moore – nyögte ki végül. – De hát mit képzelt... – És újra elragadta a derültség fájdalmas rohama.

– Miért, mit kellett volna gondolnom? – támadtam rá. – Éppen elég időt töltöttek együtt. És maga mondta, hogy...

– De hát Sarát egyáltalán nem érdekli a házasság – vett erőt magán végre a barátom. – Sőt, nemigen érdeklik a férfiak. Úgy gondolja, hogy egy független nő magányosan is élhet teljes életet. Ő eszerint él, maga is tudhatná!

– Természetesen én is gondoltam erre – próbáltam menteni méltóságom romjait. – De maguk úgy viselkedtek, olyan látszatot keltettek... nem is tudom, milyet!

– Rögtön az első beszélgetésünk erről szólt – magyarázta tovább Kreizler. – Nem akar semmi komplikációt, ezt rögtön leszögezte. Kizárólag szakmai kapcsolat. – És kíváncsian figyelte, hogy duzzogok. – Nem lehetett könnyű magának – kuncogott fel újra.

– Hát nem is volt – vágtam rá panaszosan.

– Miért nem kérdezte meg egyszerűen?

– Mert én is igyekeztem betartani a szakmai kereteket! – toppantottam. – De most már belátom, hogy igazán kár volt emiatt... – A hangom itt elcsuklott. – Várjon csak! Egy percet! Ha nem Sara, akkor ki az ördög... – Lassan Laszlo felé fordultam, ő ugyanolyan lassan a földre nézett. A válasz az arcára volt írva. – Ó, istenem – suttogtam. – Mary, igaz?

Kreizler az állomás felé bámult, aztán el a messzeségbe, nem jön-e már a vonat, amely megmentené ettől az inkvizíciótól. Ám sehol semmi. – Nagyon bonyolult helyzet ez, John. Nagyon kérem, értse meg, és tartsa tiszteletben.

A sokk a szavamat vette. Némán ültem Laszlo mellett, és hallgattam a „bonyolult helyzet” magyarázatát. Valóban volt itt néhány olyan szempont, ami nagyon aggasztotta Laszlót. Mary eredetileg a páciense volt, és ezért mindig fennállt a veszély, hogy amit őszintén szerelemnek hisz, az valójában csak gyermeki hála, vagy, ami még rosszabb, tisztelet. Éppen ezért, magyarázta aggályosan Laszlo, nagyon igyekezett, hogy ne bátorítsa a lányt, s hogy ne engedje meg magának az érzelmei viszonzását attól a pillanattól fogva – talán egy évvel ezelőtt –, amikor rádöbbent, hogyan is érez Mary. Mindazonáltal azt is igyekezett megértetni velem, milyen erős volt kettejük közt kezdettől fogva a kölcsönös vonzalom, ami egyébként sok szempontból természetes is az ő helyzetükben.

Amikor dolgozni kezdett az írástudatlan és állítólag gyöngeelméjű lánnyal, hamar megértette, hogy semmilyen kommunikációra nincs remény, amíg bizalmi kapcsolatot nem teremt vele. Ezt pedig úgy próbálta létrehozni, hogy bizalmasan elmondta neki – amint kissé homályosan kifejezte – „a személyes történetét”. Kreizlernek sejtelme sem volt arról, hogy többet tudok az élettörténetéről, mint amennyit valaha is elmondott nekem, így hát azt sem tudhatta, mennyire értem most ezeket a szavakat. Úgy gondoltam, Mary talán az egyetlen ember, aki valaha is hallott Laszlótól az apja erőszakos tetteiről,

és egy ilyen súlyos vallomás valóban bizalmat gerjeszthetett benne, ha ugyan nem sokkal többet. Laszlo célja csak az volt a vallomással, hogy Maryt is beszédre bátorítsa, de valójában egészen különleges meghittség magvait hintette el kettejük között. Ez a meghittség akkor is élt, amikor Mary Kreizler alkalmazásába került, és a Tizenhetedik utcai házba költözött, amelynek hétköznapjait a jelenléte még meghökkentőbbé tette. Amikor Kreizler már nem tagadhatta el önmaga elől, hogy Mary érzelmei messze túlmennek a hálán, s hogy ő maga is vonzódik a lányhoz, hosszas, könyörtelen önvizsgálatba merült, megállapítandó, hogy amit érez, az bizonyosan több-e, mint részvét a szerencsétlen, magányos teremtés iránt, akit irgalomból magához vett. Csak igen sokára jutott teljes meggyőződésre: néhány nappal azelőtt, hogy a nyomozás kezdetét vette. Az ügy részint arra kényszerítette, hogy elhalassza a személyes dolgaiban hozandó döntést, másrészt viszont segített is eligazodni a saját érzéseiben. Amikor világossá vált, hogy nemcsak nyomozócsapatunk tagjai forognak állandó veszélyben, de Kreizler háza népe is, olyan heves vágy támadt benne megvédeni Maryt, amilyet egyszerű jótevő sosem érezne. Úgy döntött, hogy Marynek a lehető legkevesebbet szabad megtudnia az ügyről, és semmilyen szerepet nem játszhat a nyomozásban. Tudta, hogy az ellenség a számára fontos embereken keresztül is támadhat, és remélte, hogy megvédheti Maryt, ha biztosítja, hogy senki ne tudjon belőle hasznos információt kihúzni, még ha megtalálná is a módját, hogy kommunikáljon vele. Kreizler a Washingtonba indulásunk reggelén jutott el a döntésig: elérkezett az ideje, hogy kapcsolatuk (az ő saját, módfelett esetlen kifejezésével élve) „továbbfejlődjön". Ezt azonnal közölte is Maryvel, és a lány azért nézte könnyes szemmel a távozását, mert rettegett, hátha történik valami, amíg Laszlo távol van, ami megakadályozza, hogy kapcsolatuk továbblépjen a gazda-alkalmazott szintről.

Kreizler éppen végére ért a történetének, amikor meghallottuk a távolból a New York-i vonat éles füttyét. Én még mindig sokkhatás alatt álltam, de elmém azért szorgosan újraőrölte az utóbbi hetek eseményeit, hogy megállapítsam, hol és hogyan tévedhettem ekkorát.

– Sara miatt volt – szögeztem le végül. – Egészen a kezdetektől fogva úgy viselkedik... ördög tudja, hogy is viselkedik, de valami nagyon furcsán. Tudja vajon...?

– Biztos vagyok benne – felelte Kreizler –, bár mondani sosem mondtam neki. De Sara az egész környező világot gyakorlópályának tekinti nyomozótudománya fejlesztéséhez. Azt hiszem, ez a kis rejtély végtelenül szórakoztató volt a számára.

– Szórakoztató! – mordultam fel. – És én még szerelemnek hittem. Lefogadnám, hogy pontosan tudta, miket képzelek. Nagyon jellemző rá, hogy hagy engem tévelygni a vakvilágban... de majd megkapja a magáét, csak érjek haza! Megtanítom én, hogyan játszadozzon ilyen kis játékokat John Schuyler...

Elhallgattam, mert a vonat befutott elébünk bal felől; alig egy mérföld lehetett az állomásig, de még csaknem teljes sebességgel robogott.

– Folytathatjuk a beszélgetést a vonaton – segítettem fel Kreizlert. – És folytatni is fogjuk, csak ne reménykedjen!

Megvártuk, amíg a vonat pöfögve-csikorogva teljesen megállt, még az állomáson kívül, aztán sietve átvágtunk a köves-gödrös mezőn az utolsó kocsihoz. Felkapaszkodtunk a hátsó peronra, aztán pedig belopóztunk a kocsi belsejébe, és kerestünk Laszlonak egy kényelmes helyet. A kalauz még nem jelzett, úgyhogy volt időnk rendbehozni Kreizler kötését, és mindkettőnk külső megjelenését. Egyre-másra kitekingettem az állomás felé, hátha megpillantok valami gyanúsabb kinézésű személyt, de senki nem mutatkozott, csak egy idősebb, tehetős asszony sétabottal, nagydarab, zaklatottnak tűnő ápolónője társaságában.

– Úgy látom, összekaptak – mondtam. – Odaugrok, hogy...

A hangom elhalt, ahogy visszatekintettem a kocsi hátsó ajtaja felé. A hátsó peronon két drabális alak tűnt elő a semmiből. Figyelmüket ugyan elvonta, hogy egy vasúti tisztviselővel vitatkoztak, de éppen eleget láttam belőlük, hogy megállapíthassam, arról a két brigantiról van szó, akik elküldöztek Sarát meg engem Santorelliéktől.

– Mi az, Moore? – bámult rám sürgetően Kreizler. – Mi történt?

Tudván, hogy jelen állapotában semmiképpen sem szabad összeütközésbe keverni Laszlót, csak mosolyogni próbáltam, és megráztam a fejemet. – Sehol semmi. Nem kell úgy idegeskedni, Kreizler.

A kocsi első ajtaján most nagy lármával behatolt az idősebb hölgy és az ápolónő. A gyomromat ugyan rémület facsargatta, de a fejem egész józanul dolgozott. – Mindjárt visszajövök – szóltam oda Laszlonak, és odasiettem a két jövevényhez.

– Bocsássanak meg – vettem elő legelbájolóbb társasági modoromat –, segítségére lehetek-e a hölgynek, hogy kényelembe helyezze magát?

– Hogyne – vágta rá az idős hölgy olyan hangon, amely kétségtelenné tette, hogy szüntelen kiszolgáláshoz van szokva. – Ez a szerencsétlen itt semmi hasznomra nincsen!

– Ó, ó, dehogy – bájologtam, miközben kiszemeltem magamnak a hölgy vaskos botját. Nehéz ezüstfeje volt, hattyú formájú. Megfogtam a hölgy karját, és egy üléshez támogattam. – Mindnyájunknak megvannak a határai, ugyebár? – folytattam, elképedve a hölgy ormótlanságán és tehetetlen testsúlyán. – Vannak dolgok, amelyek még a legkitűnőbb ápolónőt is túl kemény próbára teszik. – Az ápolónő hálásan rám mosolygott. Megragadtam az alkalmat, és elkaptam a hölgy kezéből a botot. – Ha megengedi, hölgyem, átveszem egy pillanatra. Azt hiszem itt jó lesz... tessék! – Az ülés keserveset reccsent, a hölgy nagyot fújtatott.

– Óóóh – sóhajtotta. – Igen, így már jobb. Köszönöm, uram, ön hamisítatlan úriember.

– Részemről a szerencse – mosolyogtam, és elsétáltam.

Kreizler leesett állal bámulta, hogy elmegyek mellette. – Mi az ördög, Moore...

Odaintettem, hogy hallgasson, majd megközelítettem a hátsó ajtót, igyekezve úgy haladni, hogy odakintről ne lehessen felismerni az arcomat. A két pribék még mindig a tisztviselővel huzakodott, fogalmam sem volt, hogy min, de egy lopott tekintettel megállapíthattam, hogy az egyiknél puska van. – Neki kell lennie az elsőnek – mormoltam magamban, de nem mozdultam, amíg a vonat el nem indult.

Ahogy a vonat lassan mozgásba lendült, azok odakint odakiáltottak még néhány igen durva búcsúszót a tisztviselőnek. Tudtam, hogy másodperceken belül behatolnak a kocsiba. Nagy levegőt vettem, aztán feltéptem az ajtót, és kiléptem a peronra.

Nem hiába figyeltem annyi szezonon át a New York Giants baseballcsapat küzdelmeit, nem hiába gyakorolgattam oly szorgosan délutánonként a Central parkban. Sikerült kifejlesztenem egy saját, lendületes ütési stílust, amelynek most igen szép példáját mutattam be az idős hölgy hattyús botjával a puskás martalóc tarkóján. Az nagyot kiáltott, de még a fejéhez sem kaphatott, én megtaszítottam a hátát, és átlöktem a peron korlátján. A vonat még nem lendült igazán sebességbe, mégsem volt rá semmi esély, hogy a fickó visszakászálódhassék. Hanem ott volt még a másik nehézfiú. Ez éppen felém fordult és üvöltésre fakadt: – Ez meg mi?

Sejtettem, hogy első, ösztönös mozdulatával a torkomnak ugrik, úgyhogy lekuporodtam, és a lágyékát céloztam meg a bottal. Kétrét hajlott kínjában, de rögtön felegyenesedett újra, és úgy látszott, hogy az ütés korántsem tette harcképtelenné, inkább csak feldühítette. Ökle a fejem felé száguldott, de elcsúszott az ütés, mert a korlátba kapaszkodva elhajlottam előle. Gyors, bizonytalan pillantást vetettem a földre: a vonat egyre gyorsabban száguldott. A fickó hatalmas méreteihez képest megdöbbentően ügyetlen volt; ahogy az ütése félrecsúszott, megtántorodott, és amíg igyekezett visszanyerni az egyensúlyát, képen vágtam az ezüsthattyúval. Sajnos, a mozdulat kissé túlságosan görcsös volt, az ütés nem akadályozta meg a gonosztevőt abban, hogy újra nekem támadjon. Két kézzel emeltem magasba a botot, és az ellenség, várva, hogy meglendítem, felemelte két hatalmas, húsos karját, hogy mindkét felől védje a fejét. Aztán rosszindulatú mosollyal közeledni kezdett.

– Na, te kis szar – morogta, és rám vetette magát. Nem tehettem mást, a torka felé céloztam a bottal, és erősen az ádámcsutkájába taszítottam a végét. A fickó elfúló kiáltással megtorpant. Eldobtam a botot, megragadtam a peron tetejének a peremét, felhúzózkodtam, és teljes erőmből, két lábbal belerúgtam a férfiba. Az átfordult a korláton, és legördült a töltés aljába, még mindig a torkát szorongatva.

Visszaereszkedtem a padlóra, vettem néhány mély lélegzetet, és feltekintettem. Kreizler lépett ki a peronra.

– Moore! – kiáltotta, és mellém kuporodott. – Egészben van még? – Bólintottam, szólni még nem tudtam a lihegéstől. Laszlo elnézett a messzeségbe. – Az állapota mindenesetre kielégítőbbnek látszik, mint azé a kettőé – jegyezte meg. – Mindazonáltal, ha képes felkelni, jobb lesz bemenni a kocsiba...

az az asszonyság hisztériás rohamot kapott, azt hiszi, hogy maga ellopta a botját, és fenyegetőzik, hogy a következő állomáson rendőrt hív.

Szívem vad kalapálása lassan csillapodott; megigazgattam a ruháimat, fogtam a botot, és visszamentem a kocsiba. Enyhén támolygó léptekkel siettem oda az idős hölgyhöz.

– Méltóztassék, asszonyom – mondtam szívélyesen, bár kissé még mindig lihegve. A hölgy rémültem fordult felém. – Csak szerettem volna jobban megcsodálni napvilágnál.

Az asszonyság szó nélkül vette vissza a botot, de ahogy visszasétáltam a helyemre, fülembe hasított a sikolya: – Nem! Vigye innen azonnal! Véres, hát nem látja?

Nyögve roskadtam le az ülésre Kreizler mellé, aki rögtön odakínálta a flaskáját. – Feltételezem, hogy *nem* holmi kártyaadósságát akarták behajtani – mondta.

Megráztam a fejem, és jót húztam a whiskyből. – Nem hát. Connor emberei voltak. Többet nem tudok.

– Maga szerint valóban meg akarnak ölni minket? Vagy csak ijesztgetnek?

Vállat vontam. – Ezt szerintem sosem fogjuk megtudni. És őszintén szólva, most kedvem sincs éppen róluk társalogni. Arról nem is beszélve, hogy egy rendkívül érdekfeszítő eszmecserét szakítottak meg.

Hamarosan jött a kalauz, váltottunk két jegyet New Yorkig, aztán könyörtelen keresztkérdések zárótüzének vetettem alá Laszlót Mary Palmer dolgában. Nem mintha valami meglepőt vagy hihetetlent láttam volna abban, hogy belészeretett – aki egyszer is látta azt a lányt, az ezen egy pillanatig sem csodálkozhatott –, hanem azért, mert egyrészt olyan megnyugtató téma volt, másrészt pedig oly szokatlanul és kellemesen gyámoltalanná tette Kreizlert. A nap minden veszélye és viszontagsága, sőt egész nyomozásunk minden gyászos komorsága jelentéktelenné törpült, amíg Laszlo végtelenül elfogódott, óvatos szavait hallgattam a jövővel kapcsolatos reményeiről. Nagyon szokatlan dolog volt így beszélgetni vele, meglehetősen nehéz és zavarba ejtő, de sosem láttam még ezt az ember olyannyira emberinek, mint ezen a rövid utazáson. És nem is láttam ilyennek soha, soha többé.

36. FEJEZET

A vonatunk helyi bokorugró volt, igen sokára ért csak a céljához – amikor kitámolyogtunk a főpályaudvar épületéből, keleten már lassan pirkadni kezdett az éjszakai égbolt. Megegyezvén abban, hogy az Adam Durytól szerzett értesülések komoly kiértékelésével jobb lesz délutánig várni, külön-külön konflist fogadtunk, és ki-ki hazaindult aludni. A Washington térre érve nagyanyám házát mély csöndbe burkolózva találtam, és reméltem, hogy sikerül ágyba bújnom, még mielőtt bárki felébredne. Csakhogy miután hangtalanul fellopóztam a lépcsőn, és éppen vetkőzéshez kezdtem volna, hálószobám ajtaján halkan kopogtattak. Még nem is válaszolhattam, Harriet dugta be a fejét.

– Jaj, John úrfi, bocsánat uram – motyogta lesújtottan. – Hála legyen a Jóistennek. – Beóvakodott az ajtón, és a ruháját igazgatta. – Howard kisasszony, uram... tegnap egész este mind csak telefonozgatott. Meg éjszaka is.

– Sara? – kaptam fel riadtan a fejem. Harriet mindig derűs arcán most volt valami megfélemlítő. – Hát hol van Sara?

– Dr. Kreizlernél, uram... azt mondja, ott meg tetszik találni... Valami történt ottan... jaj, uram, egyáltalán nem tudom, micsoda, mert nem mondott semmit, de a hangjából tudni lehetett, hogy valami egészen rettenetes történt.

Már vettem is vissza a cipőmet. – Dr. Kreizlernél van? De mi a poklot keres ott? – kiáltottam vadul kalapáló szívvel.

Harriet kétségbeesetten tördelte a kezét. – Mondtam már, uram, semmit sem mondott... de nagyon kérem, siessen... Howard kisasszony legalább tízszer telefonozott, ha nem többször!

A következő pillanatban már kint is voltam az utcán. Tudtam, hogy konflist csak a Hatodik sugárúton találok ilyenkor, hát a tőlem telhető legnagyobb sietséggel indultam nyugat felé, és nem nyugodtam, amíg egy fogatot nem találtam a magasvasút pályája alatt. Megadtam a kocsisnak Kreizler címét, hozzátéve, hogy nagyon sürgős a dolog. Az némán munkába vette az ostort. Dél felé száguldva – szorongó révületbe zuhantam, túl fáradt lévén ahhoz, hogy értelmesen kihüvelyezzem Harriet titokzatos szavainak lényegét – esőcseppeket éreztem az arcomon, és kihajoltam, hogy szemügyre vehessem az égboltot: súlyos fellegek gomolyogtak a város fölött, elsötétítve a lassan virradó hajnalt, és állhatatos, egyhangú esőbe burkolva az utcákat.

Kocsisom bőszen hajszolta a paripáját, és csodálatosan rövid időn belül meg is álltunk a Stuyvesant téren, Kreizler háza előtt. Jókora bankjegyet nyomtam a kezébe, és nem kértem visszajárót, mire kijelentette, hogy szívesen megvár – abban reménykedett, hogy hamarosan újra szükségem lesz a kocsijára, és nem akart elveszíteni ilyen bőkezű kuncsaftot ezen a korai órán. Óvatosan, de késlekedés nélkül odasiettem az ajtóhoz, amelyet Sara tárt ki előttem.

Látnivalóan sértetlen volt, aminek annyira megörültem, hogy hevesen magamhoz öleltem a lányt. – Hála Istennek – mondtam. – Harrietet hallgatva attól kellett tartanom... – Aztán visszahőköltem, meglátva, hogy Sara mögött egy idegen áll: disztingvált ősz úriember frakkban, orvosi táskával. Sarára néztem, és láttam, hogy az arca reményvesztett gyászt sugároz.

– Ez dr. Osborne, John, dr. Kreizler kollégája – mondta halkan. – Itt lakik a közelben.

– Örvendek, uram – szólt oda nekem Osborne, válaszra sem várva. – Howard kisasszony – fordult rögtön Sarához. – Remélem, elég érthető voltam. A gyerekhez tilos hozzányúlni, semmilyen módon nem szabad megzavarni. Minden a következő huszonnégy órában dől el.

Sara csüggedten bólintott. – Igen, doktor úr. És nagyon köszönöm a segítségét. Ha ön nem jön el...

– Csak azt sajnálom, hogy nem tehettem többet – felelte csendesen Osborne. Feltette a cilinderét, felém bólintott, és távozott. Sara magával húzott a lakásba.

– Mi a pokol történt itt? Hol van Kreizler? És miféle gyerekről beszélt ez? Valami történt Stevie-vel?

– Sss, John – intett le halkan, de határozottan Sara. – Nagyon csöndben kell most lenni. – A szalon felé vette az irányt. – Dr. Kreizler... elment.

– Elment? – visszhangoztam. – Hová ment?

Sara benyitott a sötét nappaliba, a lámpáért nyúlt volna, de aztán legyintett, mégsem gyújtotta meg. Leroskadt a kanapéra, és vett egy cigarettát az asztalkán álló dobozból.

– Üljön le, John! – mondta, és a hangjában volt valami, gyász-e, reményvesztettség vagy talán harag, nem tudhattam, ami azonnali engedelmességre kényszerített. Tüzet adtam neki, és vártam, hogy beszéljen. – Dr. Kreizler a hullaházba ment – mondta végül egy füstfelhő mögül.

Ijedten kapkodtam a levegőt. – Hullaház...? Sara! Mi történt, az istenért? Mi van Stevie-vel?

Sara megnyugtatóan bólintott. – Rendbe fog jönni. Odafent van, Cyrusszal együtt. Most már két bevert fejűt kell ápolnunk.

– Bevert fejek? – hebegtem gépiesen. – De hogy...? – A gyomromat újabb, viszolygató erő facsarta meg, ahogy bizonytalanul végignéztem a szalonon és az előszobán. – Várjunk csak! Miért is van maga itt? Miért maga fogadja itt az embert? Mary hol van?

Sara nem felelt, csak a szemét dörzsölte fáradtan, és szívott egyet a cigarettáján. Amikor aztán megszólalt, szokatlanul gyönge volt a hangja. – Connor járt itt. Szombat este jött, két rossz arcú férfival. – A gyomrom még jobban összeszorult. – Nyilván elvesztették a maguk nyomát, és abból ítélve, ahogy viselkedtek, a főnökeik nagyon befűthettek nekik. – Sara lassan felállt, a franciaablakhoz sétált, és résnyire nyitotta. – Berontottak a házba, Maryt a konyhába zárták. Cyrus az ágyban volt odalent, Stevie vigyázott rá, de éppen otthagyta egy percre. Elkezdték faggatni, hol van dr. Kreizler meg maga, csak hát... ismeri Stevie-t. Nem jellemző rá, hogy megmondja.

Rábólintottam. – Eridjen, keresse meg, ha olyan kíváncsi – mormoltam magam elé.

– Úgy van – felelte Sara. – Tehát... nekiestek. Betörték a fejét, nagyon csúnyán, meg néhány bordáját is, az arcát meg egyenesen szétverték. De nem az számít, hanem a fejsérülés... szóval, annyi biztos, hogy túléli, csak az a kérdés, mennyire lesz... emberformája még. Holnapra már többet tudunk. Cyrus megpróbált kikelni az ágyból, segíteni, de rögtön összeesett, még a lépcső alján, és újra beverte a fejét.

Rettegtem megkérdezni, de nem hagyhattam annyiban: – És Mary?

Sara kétségbeesetten emelte égnek a karját. – Nyilván hallotta Stevie sikoltozását. Sehogy nem tudom elképzelni, mi más indíthatta ilyen... ilyen elkeseredett cselekvésre. Kezébe kapott egy kést, és valahogy kitört a konyhából. Nem tudom, mire készült, mit gondolt, de... végül is a kés Connor oldalában kötött ki, Mary pedig a lépcső legalján. És... a nyaka... – Sara hangja felmondta a szolgálatot.

– Ki volt törve – fejeztem be a mondatot iszonyodó suttogással. – Szörnyethalt?

Sara bólintott, aztán megköszörülte a torkát. – Stevie telefonált dr. Osborne-nak. Én éppen csak benéztem ide tegnap este, amikor visszaértem New Paltzból, és addigra... nos, minden el volt rendezve. Stevie még arra is képes volt, hogy az egészet balesetnek állítsa be. Hogy Connor egyáltalán nem gyilkos szándékkal jött, csak éppen szerencsétlenül fordult, amikor Mary váratlanul megszúrta...

Percekre elsötétült előttem a világ. Szürke homály gomolygott a szemeim előtt, fülemben pedig az a sivár hang csörömpölt, amelyet a Williamsburg hídnál hallottam, Georgio Santorelli halálának éjszakáján. A saját vérem zörgő dobolása. A fejem reszketni kezdett, odanyúltam, hogy megállítsam, és ekkor észleltem, hogy az arcom csupa víz. Elmémen zavaros emlékképek suhantak át, amilyenek ilyen szörnyű hírek hallatán szoktak megjelenni... gyorsan, összefüggéstelenül, gyakorta teljesen értelmetlenül is... aztán megszólalt egy hang, amiről nem tudtam rögtön, hogy az enyém.

– Ez lehetetlen... – hebegtem. – Nem lehet igaz... nincs ilyen véletlen... Sara, Laszlo éppen most mondta el...

– Igen. Nekem is elmondta.

Felkeltem, de a lábam veszedelmesen ingott alattam. Odamentem az ablakhoz Sara mellé. A vastag felhőréteg a hajnali égen még mindig útját állta a világosságnak. – Azok az aljas szemetek... – suttogtam. – A mocskos kurafiak... Connort elfogták már?

Sara kidobta a csikket az ablakon, és megrázta a fejét. – Theodore a nyomában van néhány detektívvel. Végignézik a kórházakat, meg Connor törzshelyeit. Szerintem hiába, úgysem találják meg. Rejtély, honnan tudták meg, hogy magukat Boston felé kell keresni, bár azt hiszem, végigkérdezhették a vasúti pénztárakat. – Sara megérintette a vállamat, de továbbra is kifelé bámult. – Tudja, attól fogva, hogy én beléptem ebbe a házba, Mary állandóan rettegett, hogy valami történik majd, ami elszakítja őt dr. Kreizlertől. Nagyon igyekeztem megértetni vele, hogy ez a valami nem én leszek. Mégsem szűnt meg egy pillanatra sem a rettegése. – Sara megfordult, és letelepedett. – Talán egyszerűen okosabb volt mindnyájunknál.

A homlokomra szorítottam a kezem. – De hát lehetetlen, hogy... – suttogtam, ám a szívem mélyén pontosan tudtam, hogy igenis lehetséges, hiszen tudjuk, kikkel van dolgunk, és hogy jobb, ha minél gyorsabban alkalmazkodom ennek a rémálomnak a logikájához. – Kreizler... – szóltam, s igyekeztem megszilárdítani a hangomat. – Kreizler a hullaházban van?

– Igen – felelte Sara, s új cigarettára gyújtott. – Nem voltam képes elmondani neki, mi történt. Dr. Osborne vállalta. Azt mondta, neki már van gyakorlata az ilyesmiben.

A gyász újabb hulláma tört rám, de görcsösen összeszorított fogakkal és öklökkel elűztem. A lépcső felé indultam. – Oda kell mennem.

Sara megfogta a karom. – John, legyen óvatos!

– Persze – bólintottam gyorsan.

– Nem... úgy értettem, valóban nagyon óvatos. Vigyázni kell vele. Ennek a dolognak a hatása mélyebbre mehet, mint ahogy hinnénk. És legyen nagyon megértő!

Mosolyogni próbáltam, megérintettem a kezét, aztán lementem a lépcsőn, és ki az ajtón.

A kocsisom még ott várakozott az út szélén. Amint megjelentem, fürgén felpattant a bakra. Mondtam neki, hogy siessünk a Bellevue-be, mire azonnal indított, az előző, rohamos tempóban. Az eső szaporábban zuhogott, hozzá erős, langyos nyugati szél támadt. Ahogy rákanyarodtunk az Első sugárútra, kénytelen voltam arcomba húzni a köpenyem, hogy valamennyire védjen a kocsi tetejéről ömlő víz ellen. Gondolataim nemigen voltak, csak összefüggéstelen képek suhantak át agyamon Mary Palmerről, a hallgatag, csinos, csodakék szemű lányról, aki néhány óra leforgása alatt a szememben szolgálóból jó barátom jövendőbelijévé, aztán pedig örökre elveszett reménységgé változott. Annak, ami történt, nem volt, nem lehetett semmi értelme, és az csak fokozza az őrületet, ha az ember megpróbál értelmet látni benne. Hát csak ültem, és hagytam, hadd áramoljanak a képek.

A hullaházhoz érve Laszlót a hátsó nagy vasajtó mögött találtam – itt jöttünk be, amikor Ernst Lohmann tetemét vizsgáltuk. Laszlo a tetemnéző hátsó kijáratánál állt, a hatalmas vasajtónál, amelyen bementünk volt Ernst Lohmann holttestét megvizsgálni. A falnak dőlve bámult maga elé, szeme oly üresen és feketén tátongott, mint az áldozatok kivájt szemgödre. Éppen az ereszcsatorna alatt állt, zuhogott rá a víz. Megpróbáltam odébb húzni, de mozdíthatatlanul merev volt az egész teste.

– Laszlo – szóltam csendesen. – Jöjjön, itt a kocsi. – Újra megpróbáltam elcibálni, de eredménytelenül. Végül rekedt, monoton hangon megszólalt:

– Nem hagyom itt.

Rábólintottam. – Rendben. De akkor is jöjjön egy kicsit odébb, csak a kapu alá, hisz bőrig ázik.

Végignézett magán, de éppen csak a szeme mozdult. Bólintott, és utánam támolygott a keskeny kapuboltozat alá. Némán álltunk egy darabig, aztán az előző, élettelen hangon folytatta:

– Az apám... tudja...

Ránéztem. Az arcán olyan fájdalom tükröződött, hogy az én szívem is majd megszakadt tőle. – Igen – bólintottam. – Ismertem az apját, Laszlo.

Türelmetlenül megrázta a fejét. – Nem. Azt tudja-e, hogy... mit szokott mondani nekem... még gyerekkoromban?

– Nem. Mit?

– Azt, hogy... – A hangja úgy csikorgott, mintha nagy erőfeszítés árán beszélne, de a szavak egyre gördülékenyebben jöttek. – Hogy egyáltalán nem tudok olyan sokat, mint hiszem. Hogy azt hiszem, tudom, kinek hogyan kellene viselkednie, meg azt, hogy jobb ember vagyok, mint ő. De egy nap... egy nap majd, így mondogatta, belátom még, hogy ez nem igaz. Addig pedig csak... közönséges szélhámos vagyok...

Újra azzal szembesültem, hogy képtelen vagyok elmondani Laszlonak, mennyire értem – Sara értesüléseinek fényében –, amit mond. Egyszerűen csak rátettem a kezem az ép vállára. Szórakozottan igazgatni kezdte a ruháját. – Már... intézkedtem. A halottkém nemsokára itt lesz. Aztán meg haza kell sietnem. Stevie és Cyrus...

– Sara gondoskodik róluk.

– Nekem kellene gondoskodom róluk – vágta rá egyszerre határozott, szinte durva hangon. – Ez az én kötelességem, John! – hadonászott az öklével a levegőben. – Magamhoz vettem őket, én voltam felelős a biztonságukért! És nézze meg, mi történt, csak nézze meg! Ketten alig élnek, egy meg... egy meg... – Zihálva pillantott a vasajtó felé, mintha átlátna rajta, mintha látná a rozsdás fémasztalt, és rajta a lányt, akihez az új élet reményeit fűzte.

Megszorítottam a vállát. – Theodore keresi a...

– Nem érdekel többet, mit művel, mit nem a rendőrfőnök úr – vágta rá élesen Laszlo. – Vagy bármelyik beosztottja. – Elhallgatott, aztán lesöpörte a válláról a kezemet. Felszisszent, ahogy a jobb kezét mozdította. – Vége, John. Vége az egész véres, gyalázatos nyomorúságnak... ennek az átkozott *nyomozásnak*. Vége.

Nem találtam szavakat. Kétség nem fért hozzá, hogy komolyan beszél. – Kreizler – nyögtem ki végül legalább egy-két napot várjon, mielőtt...

– Mielőtt mi? – csapott le rám. – Mielőtt maguk közül is megölnek valakit?

– Maga nem felelős...

– Ne mondja, hogy nem vagyok felelős! Hát ki lenne felelős, ha nem én? A hiúságom hajtott, pontosan, ahogy Comstock mondta. Elvakultan igyekeztem bebizonyítani a csodálatos kis elméleteimet, ügyet sem vetve rá, hogy kit sodrok veszélybe! És ők vajon mit akartak? Comstock, Connor, Byrnes meg azok a fickók a vonaton? Megállítani engem, azt akarták. De én azt hittem, hogy az én dolgom sokkal, de sokkal fontosabb mindennél! Mert én jobban tudom! Egy gyilkost hajszolunk, John, de nem ő az, aki igazán veszélyes, hanem én! – Összeszorított fogai közt sziszegte: – Hát jól van, szóból ért az okos ember. A veszély itt én vagyok. A veszélyt meg kell szüntetni. Hagyjuk, hadd gyilkoljon a gyilkos. Hisz ezt akarják. Beleillik a rendjükbe, a drágalátos társadalmukba... kellenek nekik az ilyen kreatúrák, bűnbaknak a saját ocsmány brutalitásukhoz! Ki vagyok én, hogy beavatkozzam?

– Kreizler... – nyögtem végső, zavart riadalomban, hiszen kérlelhetetlen elszántság sütött minden szavából. – Mit beszél, az egész világ ellen akar fordulni...

– Nem! – vágta rá. – Éppen ellenkezőleg! Engedelmeskedem! Visszamegyek szépen az intézetembe, az üres, halott házamba, és elfelejtem ezt az egész ügyet. Gondom lesz rá, hogy Cyrus és Stevie felgyógyuljon, és hogy soha többé ne érjék őket támadások az én nagyszerű terveim miatt! Ez a nyomorult társadalom pedig, amit ezek a maguk kedvére építettek, csak rothadjon tovább úgy, ahogy eltervezték az átkozottak!

Hátráltam egy-két lépést. Valahol mélyen tudtam, hogy hiábavaló volna érvekkel próbálkozni, de a hozzáállása szíven ütött. – Hát jól van, ha maga az önsajnálatban látja a megoldást...

Vadul felém sújtott a bal kezével, de nem talált el. – Gebedjen meg, Moore! – sziszegte szaggatottan. – Gebedjen meg, és gebedjenek meg mind! – Megragadta és feltépte a nagy vasajtót, aztán mozdulatlanná dermedt egy pillanatra, amíg újra képessé vált nyugodtan lélegezni. Ahogy végigbámult a sötét, nyomorúságos folyosón, szeme tágra nyílt a reménytelen iszonytól. – És gebedjek meg én is! – tette hozzá halkan. A mellkasa kezdett lassabban, szabályosabban emelkedni. – Odabent fogok várni. Szeretném, ha most elmenne. Intézkedem, hogy a holmimat vigyék el a Broadway 808-ból. Én... én nagyon sajnálom, John. – Ezzel belépett a hullaházba; a vasajtó nagy robajjal csapódott be mögötte.

Álltam még ott egy darabig, az átázott ruha nehezen, hidegen tapadt tagjaimhoz. Körbebámultam a hideg, rideg téglaépületeken, aztán fel az égbe. A nyugati szél mind több felleget hajtott fölébünk, és egyre hevesebben tombolt. Hirtelen mozdulattal lehajoltam, kitéptem egy maroknyi földet és füvet, és hozzávágtam a fekete vasajtóhoz.

– Hát gebedjenek meg *mind!* – üvöltöttem, sáros öklömet rázva, de a kitörés nem hozott semmi megkönnyebbülést. Lassan leengedtem a kezemet, kitöröltem a vizet az arcomból, és visszabotladoztam a kocsimhoz.

37. FEJEZET

A tetemnézőből távozva senkit nem akartam látni, senkivel nem akartam beszélni. A kocsisnak a Broadway 808-as címet mondtam be. Kihalt ház fogadott, amikor betámolyogtam a főhadiszállásra, az egyetlen hang a gótikus ablakokat korbácsoló szél és eső nesze volt. Leroskadtam Carcano márki díványára, és meredten bámultam a keresztül-kasul teleírt nagy fekete táblát. A kedvem azonban ettől csak még nyomottabb lett. A kimerültség irgalmas áradata hamarosan elnyomta a gyászt és reménytelenséget, és a sötét, borús nap túlnyomó részét átaludtam. Öt óra tájt fülsértő kopogtatásra riadtam. Odavergődtem az ajtóhoz, kinyitottam, és egy bőrig ázott Western Union-kifutófiúval találtam magam szemben, aki megviselt borítékot nyújtott felém. Átvettem a levelet, kihámoztam tönkreázott burkából, és (áhítatosan mozgó ajkakkal, ami módfelett ostoba látványt nyújthatott) elolvastam:

A Fort Yatesben szolgáló Miller százados megerősíti, hogy John Beecham tizedes arcán görcsös rángások voltak megfigyelhetők. A tizedes a leírthoz hasonló kést hordott, szabad idejét hegymászással töltötte. Mi legyen?

Amikor már harmadszor futottam át a táviratot, rá kellett döbbenjek, hogy a kifutófiú valamit mond. Bambán néztem fel rá: – Tessék?

– Válasz, uram – ismételte türelmetlenül a fiú. – Lesz-e válasz?

– Ó... – próbáltam gyorsan végiggondolni, hogy a mai fejlemények fényében mi volna a legjobb döntés. – Ööö... igen.

– Kell valami száraz papír. Az űrlapjaim eláztak.

Az asztalomhoz mentem papírért, és rövid választ írtam: *Visszajönni, azonnal, lehető leggyorsabban.* A kifutófiú átolvasta, s megmondta a sürgöny árát, mire pénzt markoltam elő a zsebemből, és számolatlanul nyomtam a kezébe. A modora rögvest megjavult, amiből arra következtettem, hogy tekintélyes borravalót kapott. Sietve eltűnt a lift irányában.

Nem láttam sok értelmét, hogy az Isaacson fivérek Észak-Dakotában maradjanak, ha nyomozásunk ilyen hirtelen véget ér. Amennyiben Kreizler komolyan gondolta, hogy kiszáll a játékból, akkor nekünk sincs más hátra, mint csődöt jelenteni, és szépen visszatérni a mindennapi életünkbe. Bármennyit sikerült is megértenünk a gyilkosunkból nekem, Sarának vagy Isaacsonéknak, az egyedül Kreizler irányításának volt köszönhető. Kibámultam az esőverte Broadwayre, ahol a fogatokat és szekereket kétségbeesett ügyességgel kerülgető járókelők mind azon igyekeztek, hogy mihamarabb tető alá juthassanak. Sehogy sem tudtam elképzelni, hogy bármit is tehetünk az ügy érdekében, ha Laszlo nem vállalja többé a vezetést.

Éppen ezzel a felismeréssel birkóztam, amikor kulcsot hallottam fordulni a bejárati ajtóban. Sara robbant be a lakásba, ernyővel és számtalan fűszeresbolti csomaggal felszerelve. Mozgása, kedélye egészen más emberről tanúskodott, mint amilyennel azon reggel találkoztam. Olyan fürgén lépdelt, olyan könnyedén beszélt, mintha bizony mi sem történt volna.

– Nyakunkon az özönvíz, John! – szögezte le, erélyesen rázva az esernyőt, s aztán a kerámia ernyőtartóba helyezte. Ledobta a köpenyét, és a konyha felé indult a csomagjaival. – A Tizennegyedik utcán úgyszólván lehetetlen gyalogláb átkelni. Kocsi nélkül akár el se induljon az ember.

Megint kibámultam az ablakon. – Legalább tiszták lesznek az utcák – jegyeztem meg.

– Enne valamit? – kiáltotta Sara. – Feltettem kávét, és hoztam harapnivalót is... sajnos szendviccsel kell beérnie.

– Szendviccsel? – kérdeztem minden lelkesedés nélkül. – Nem mehetnénk inkább el valahová?

– Elmenni? – Sara erre már átjött a konyhából. – Nem lehet, hiszen... – elhallgatott, ahogy meglátta Isaacsonék sürgönyét az asztalon. – Ez meg mi? – kapta fel.

– Marcustól és Luciustól jött. Megerősítették a Beecham-elméletet.

– De hát ez csodás, John! – tört ki Sara. – Akkor hát...

– Már válaszoltam a sürgönyre – feleltem. Meghökkentett ez a lelkesedés. – Megírtam nekik, hogy jöjjenek haza a lehető leggyorsabban.

– Annál jobb – vágta rá Sara. – Nem hiszem, hogy sok mindent felfedezhetnének még odaát, és különben is itt van rájuk szükség.

– Szükség?

– Rengeteg a munkánk – volt az egyszerű válasz.

Magamba roskadtam. Jól sejtettem én, hogy nem lesz vele egyszerű. – Sara, Kreizler ma reggel azt mondta...

– Tudom – szakított félbe. – Megmondta nekem is. Na és aztán?

– Na és aztán? Vége az egésznek, az van aztán. Hogyan folytathatnánk nélküle?

Sara vállat vont. – Ugyanúgy, ahogy vele csináltuk. Hallgasson ide, John! – ragadta meg a vállamat. Odavezetett az asztalomhoz, és leültetett. – Tudom, mire gondol... de nincs igaza. Most már nélküle is meg tudjuk csinálni. Be tudjuk fejezni.

A fejem már akkor önkéntelenül nemet intett, amikor Sara még beszélt.

– Sara, beszéljünk már komolyan! Nekünk nincs ehhez sem képesítésünk, sem gyakorlatunk.

– Semmi többre nincs szükségünk, mint ami már eddig is megvan – felelte határozottan. – Ne felejtse el, mire tanított mindig Kreizler: az összefüggések. Nem kell mindent tudnunk a pszichológiáról, az elmegyógyászatról meg a hasonló esetek történetéről ahhoz, hogy befejezzük ezt a munkát. Elég, ha *ezt* az embert ismerjük, *ezt* az esetet. És ennyit most már igenis ismerünk. Ha mindent egybevetünk, amit ezen az utolsó héten összegyűjtöttünk, akkor fogadok, legalább olyan jól ismerjük a gyilkost, mint ő önmagát. Ha ugyan nem jobban. Dr. Kreizler nagyon fontos személy ebben a nyomozásban, de hát kiszállt, és most már nincs is rá okvetlen szükségünk. Maga nem szállhat ki. Az lehetetlen.

Tagadhatatlanul volt némi igazság e szavakban, és egy-két percig rágódtam is rajta, de aztán a fejem újra, magától nemet kezdett inteni. – Nézze, Sara, pontosan tudom, milyen sokat jelent magának ez a lehetőség. Tudom, milyen sokat segíthetett volna abban, hogy meggyőzze a főnökeit...

A szájam önműködően bekattant, amikor Sara jobb ökle kiadósan vállon talált. – A pokolba, John, ne merészeljen sértegetni! Őszintén azt hiszi, hogy a becsvágy hajt? Azért csinálom, mert szeretnék megint nyugodtan aludni... vagy már elfelejtette volna, miközben kedélyesen utazgatott fel és alá a keleti parton? – Marcus asztalához rohant, és felmarkolt néhány fényképet. – Elfelejtette már ezeket, John? – Csak futólag pillantottam a képekre, pontosan tudva, mit ábrázolnak: az áldozatokat a tettek helyszínén. – Azt hiszi, *magának* lehetnek nyugodt percei majd, ha ezt az ügyet annyiban hagyja? Na és ha sor kerül a következőre? Akkor ugyan miként fogja érezni magát?

– De Sara, ki beszél itt arról, hogy én mit szeretnék? – emeltem fel a hangomat, hogy túlharsogjam. – Egyedül arról beszélek, mi a praktikus.

– Mitől praktikus a megfutamodás? – ordított vissza elfogulatlanul. – Kreizler azért csinálja, mert *kénytelen* rá. Iszonyú sebet kapott most, a lehető legszörnyűbbet, ami csak embert érhet. Kénytelen így viselkedni, nincs más választása. *Őneki* nincs, John, de mi folytathatjuk a nyomozást. *Kötelességünk* folytatni!

Sara leengedte a karját, és mélyeket lélegzett. Aztán megigazította a ruháját, odasétált a táblához, és a jobb szélére mutatott. – Véleményem szerint – mondta higgadtan – három hetünk van a felkészülésre. Nem vesztegethetjük az időt.

– Három hét? De miért?

Kreizler asztalához ment, és felkapta a kereszttel díszített fődelű, vékony könyvecskét. – Az egyházi naptár – mutatta fel. – Gondolom, rájöttek, miért ehhez igazodik?

– Nagyjából – vontam vállat. – Victor Dury lelkész volt, így hát... nos... – kerestem a megfelelőnek látszó kifejezést, és végül egy olyannál kötöttem ki, ami egészen kreizleresen hangzott: – A Dury ház életritmusa, a családi élet időrendje természetesen alkalmazkodhatott az egyházi évhez.

Sara elmosolyodott. – Na látja, John! Mégsem volt egészen téves az a papos elmélete!

– De volt itt még valami más is... – jutott eszembe, mit is kérdezett Kreizler Adam Durytól közvetlenül azelőtt, hogy elhagytuk a birtokát. – A tiszteletes nagyon szerette az egyházi ünnepeket... olyankor mondta a legihletettebb prédikációit, ha jól értettem. Hanem a felesége... – Ezen a gondolaton elrágódtam kissé, ujjammal kopogtatva az asztalt, majd hirtelen átlátva a horderejét, felkaptam a fejem. – A felesége volt az, aki szünet nélkül kínozta Japhethet, így mondta Adam Dury! És az ünnepek miatt külön rettenetes patáliákat csapott.

Sara arcára határtalan elégedettség ült ki. – Emlékszik, mit állapítottunk meg a gyilkosunkról? Hogy gyűlöli az őszintétlenséget, álszentséget? És itt volna az apa, aki szépeket prédikál a templomban, amíg közben odahaza...

– Úgy van – mormoltam. – Értem...

Sara lassan visszaballagott a táblához, aztán nagy megdöbbenésemre kezébe vette a krétát, és felrótta a tábla bal oldalára a friss értesülést. A kézírása – gyakorlat híján – korántsem volt olyan takaros és olvasható, mint a Kreizleré, mégsem rítt ki a környezetéből. – A cselekedeteivel egy olyan, újra és újra visszatérő érzelmi válságra reagál, amely egész életében meghatározó volt – mondta magabiztosan, és letette a krétát. – Ez a válság néha olyannyira erősen érezteti hatását, hogy az emberünknek gyilkolnia kell miatta... és az a tetőpont, amelyet három hét múlva fog elérni, talán rosszabb lesz, mint bármi, amit eddig láthattunk.

– Értem én. Csakhogy tudomásom szerint júniusban semmi fontosabb egyházi ünnep nincs.

– Valóban nem fontos a nagy többség számára – ütötte fel Sara a naptárat. – Hanem a mi emberünknek...

És elém tartotta a könyvecskét, egy vasárnapi napra mutatva. Június 21-e volt, Keresztelő Szent János napja. A szemem tágra nyílt.

– A legtöbb templomban nem sokat törődnek vele manapság – mondta halkan Sara. – Csakhogy...

– Keresztelő Szent János... – leheltem. – Víz!

Sara bólintott. – Víz...

– Beecham... – suttogtam, ráébredve egy talán kissé bonyolultnak tűnő, mégis rendkívül kézenfekvő összefüggésre –, *John* Beecham!

– Miről beszél? – vágott közbe Sara. – New Paltzban egyetlen Beechamről hallottam, de az George volt!

Most én siettem oda a táblához, és ragadtam kézbe a krétát. Bőszen kopogtatva az „ALAPVETŐ FORMÁLÓ ÉLMÉNY: ERŐSZAK ÉS/VAGY ZAKLATÁS” feliratot, lelkesen hadartam: – Japheth Duryt tizenegy éves korában megtámadták... megerőszakolták... a bátyja egyik ismerőse. Olyan ember, aki közel került hozzá, akiben megbízott. Ezt a fickót hívták *George* Beechamnek. – Sara önkéntelen, rémült hangot hallatott, és a szájához kapta a kezét. – Mármost, ha igaz, hogy Japheth Dury a szülei meggyilkolása után felvette a Beecham nevet, hogy új életet kezdjen...

– Hát persze! – vágta rá Sara. – Ezáltal ő vált a tettessé!

Készségesen bólintottam. – De miért éppen „John”?

– Keresztelő Szent János. Aki a bűnöktől való megtisztulást hirdette. Felnevettem, és beírtam e gondolatokat a tábla megfelelő helyére. – Természetesen színtiszta spekuláció az egész, de mégis...

– John – mondta türelmes, oktató hangon Sara. – *Minden* színtiszta spekuláció, ami ezen a táblán látható. Csakhogy működik. – Letettem a krétát, és sarkon fordultam. Sara ragyogott, akár a nyári nap. – Most már belátja, nem igaz? Nem hátrálhatunk meg, folytatnunk kell!

Természetesen úgy is lett.

Életem talán legkülönösebb és legmegpróbálóbb húsz napja következett. Tudván tudtuk, hogy az Isaacsonok nem érhetnek vissza New Yorkba szerda éjszaka előtt, magunkra osztottuk hát a feladatot, hogy az elmúlt hét során felgyülemlett értesüléseket megbeszéljük, értelmezzük és rögzítsük. Munkára készen akartuk fogadni a fivéreket. Időnk túlnyomó részét a Broadway 808-ban töltöttük, részint az értesülések feldolgozásával, részint pedig – nem annyira nyilvánvaló, mint inkább tudatalatti módon – abbeli igyekezettel, hogy helyreállítsuk főhadiszállásunk megszokott hangulatát, nehogy Kreizler távolléte megbénítsa ténykedésünket. Minden jelet, amely Laszlo jelenlétére utalt, csendben félretettünk, az asztalát betoltuk egy sarokba, hogy a maradék négyből egy kisebb (vagy inkább szorosabb) kört tudjunk alkotni. Sem Sara, sem én nem örültem különösebben neki, ennek ellenére igyekeztünk derűsek és a lehetőségekhez képest vidámak maradni. Mint mindig, most is az összpontosítás volt a kulcsszó: addig, amíg a következő gyilkosság és a gyilkos elfogásának kettős céljára koncentráltunk, addig – mint megtapasztaltuk – az átmenet legfájdalmasabb és legelbátortalanítóbb pillanatain is könnyen átlendültünk.

Persze Kreizlert nem töröltük ki teljesen elménkből; éppen ellenkezőleg, Sarával többször is beszéltünk róla abban a reményben, hogy esetleg megérthetjük, elméje milyen módon csavarodott-kanyarodott Mary halálát követően. Ezekben a beszélgetésekben természetesen jó párszor szóba került Laszlo múltja is. Miközben Sarával Kreizler gyerekkoráról elmélkedtünk, a haragom szinte nyomtalanul elpárolgott, amit a nyomozásból való távozása miatt éreztem. Ennek eredményeképpen el is mentem hozzá – persze anélkül, hogy Sarának szóltam volna róla.

Egyfelől azért döntöttem így, mert látni akartam, Stevie és Cyrus hogy vannak, de elsődlegesen mégis azért, hogy elsimítsam azokat a redőket és hullámokat, amelyeket utolsó találkozásunk vetett a Belleuve-ben. Örömmel láttam, hogy barátom legalább annyira szeretné lezárni ezt a fejezetet, mint én, de elszánása, mely szerint nem akar a továbbiakban részt venni nyomozásunkban, erősebb volt. Halkan beszélt Mary haláláról, és így könnyen megérthettem, lelkét milyen alaposan felszántotta, ami történt. Emellett azonban megláttam még egy okot, ami meggátolta a nyomozás folytatásában, és

ez nem volt más, mint hogy megingott az önbizalma. Ez volt ugyanis mindösszesen a második alkalom, amikor azt láttam, hogy Laszlo mélyen kételkedik ítélőképességében (az első az előző héten történt, amikor meglátogattuk Jesse Pomeroyt). Ugyan nem értettem egyet önvádjával, azt sem tagadhatom, hogy önmaga marcangolása valahogy érthetőnek és természetesnek látszott. Minden embernek meg kell találnia azt a módot, amellyel képes megbirkózni a veszteség felett érzett fájdalmával; egy igaz barát pedig ilyen esetben nem tehet mást, mint hogy támogatást nyújt, bármilyen módhoz is forduljon a gyászoló. Így aztán végül megráztam Laszlo kezét, és annak ellenére, hogy mély fájdalommal töltött el, tudomásul vettem elhatározását, hogy nem vesz részt nyomozásunkban. Búcsút mondtunk, és utána azon járt az eszem, vajon hogyan fogunk boldogulni nélküle. De alig léptem ki a házából, a gondolataim máris visszakanyarodtak az ügyhöz.

Sara útja New Platzba számos feltevésünket megerősítette a gyilkos gyerekkorát illetően. Megtalálta Japheth Dury számos gyerekkori ismerősét, akik – ha vonakodva ugyan, de – elismerték: a fiút állandóan gúnyolták arcizmai görcsös rángása miatt. Iskolásévei alatt (amikor Marcus szerint a New Paltz-i iskolában megtanulta a Palmer-féle szépírási rendszert), valamint azon ritka alkalmakkor, amikor elkísérte a szüleit a városba, Japhethet rendszeresen ugratták és csúfolták társai, és azzal versenyeztek, ki tudja legjobban utánozni a fiú arcrángását, amely valóban nem volt hétköznapi. New Paltz felnőtt lakói elmondták Sarának: a rángások oly erősek voltak, hogy szinte a feje oldalára húzták a szemét és a száját, mintha iszonyatos fájdalmat élne át, és mindjárt könnyekben törne ki. A jelek szerint – és elég meglepő módon – soha nem torolta meg a sérelmeket, amiket a New Paltz-i gyerekek miatt kellett elszenvednie, és soha egy rossz szót sem szólt azokra, akik csúfolták őt. Ehelyett mindig csendben tűrte az atrocitásokat, így néhány év múltával a városbéli gyerekek egész egyszerűen beleuntak a kínzásába. Ugyanakkor az a pár év elég volt ahhoz, hogy végleg megmérgezze Japheth lelkét, és persze nem szabad elfeledkezni a gyerekek kegyetlenkedése mellett azon személyről sem, aki fáradhatatlanul üldözte őt: a saját anyjáról.

Sara nem dőlt hátra önelégült mosollyal, hogy lám, milyen jól leírta Japheth anyját, pedig istenemre, megtehette volna. A New Paltzban folytatott beszélgetései csak egy általános leírást eredményeztek Mrs. Duryról, de ő azokból az általánosságokból is le tudott szűrni annyit, hogy azokat összerakva és elemezve tudjuk, jó úton járunk. Japheth anyját jól ismerték a városban, részben férje misszionáriusi munkájának dühödt támogatása, ám sokkal inkább kurta és hideg modora miatt. A New Paltz-i asszonyok közt széles körben elterjedt a nézet, hogy Japheth Dury görcsös arcrángásáért az anyja rendületlen szapulása a felelős (ekképpen bizonyítva azt a tételt, hogy a hétköznapi emberek meglátásai néha pszichológiai elemzésnek is beillenék). Bármennyire is bátorító volt, amit Sara kiderített, a közelébe sem ért annak az elégedett, győzelmi érzésnek, amit Adam Dury beszámolója nyújtott. Sara majdnem minden egyes feltételezése – onnét kezdve, hogy a gyilkos anyja kényszerrel ment férjhez, egészen odáig, hogy fiát egészen kicsi korától kezdődően szkatologikusan zaklatta – alátámasztotta és megerősítette, amit Adam Durytól hallottunk, aki még azt is felidézte, hogy az anyja gyakran mondta a fiának, micsoda „mocskos vörös indián". Valóban: a gyilkosunk életében egy nő játszott „ördögi szerepet"; és ugyan maga a tiszteletes intézte a testi fenyítést a Dury családban, a felesége viselkedése másfajta büntetést jelentett a fiai számára, amely legalább olyan erőteljes volt, mint a verés. Sarával egészen biztosak voltunk abban, hogy amikor Japheth a szülei ellen fordult, akkor az „elsődleges" vagy „szándékolt" áldozat nem más volt, mint az anyja.

Mindent összevetve bizonyosnak látszott: olyan férfival van dolgunk, akinek élete legfontosabb és legbefolyásosabb női alakja iránt érzett hihetetlen keserűsége oda vezetett, hogy a nőket teljes egészében kizárta az életéből. Ennek fényében ezt a kérdést voltunk kénytelenek feltenni: miért éppen olyan fiúkat gyilkolt, akik nőnek öltöztek és nőként viselkedtek, ahelyett, hogy *defacto* nőket ölt volna? A rejtély megoldásához visszanyúltunk Sarával egy korábbi elméletünkhöz, amely szerint az áldozatok éppen a gyilkoshoz hasonló jellemvonásokkal és személyiségjegyekkel rendelkeztek. A Japheth Dury és az anyja közti gyűlölködő kapcsolat, gondoltuk, önutálathoz vezetett; mert hát miként hinne a saját maga értékében az a fiú, akit a saját anyja megvetett? Japheth gyűlölete így egy szexuális határvonalat is átlépett, egyfajta hibriddé, korccsá vált; és ezt a gyűlöletet csak olyan fiúk elpusztításával lehetett csillapítani, akik önmaguk is hasonló kettősséget testesítettek meg.

Értesüléseink értelmezésében az utolsó lépés annak felderítése volt, hogyan is vált Japheth Dury John Beechammé. George Beechamről Sara nem sokat tudott meg New Paltzban – ez az ember mindössze egyetlen évet töltött ott, és csak azért volt egyáltalán nyoma az ottlétének a hivatalos nyilvántartásokban, mert szavazott az 1874-es kongresszusi választásokon. Mégis meglehetősen bizonyosak lehettünk abban, hogy helyesen értelmeztük gyilkosunk névválasztását. A nyomozás kezdetétől fogva tudván tudtuk, hogy szadisztikus személyiséggel van dolgunk, akinek minden egyes mozdulata arról a megszállott törekvésről árulkodik, hogy az életben játszott szerepét megváltoztassa, hogy ezentúl áldozat helyett ő lehessen az erőszaktevő. Tökéletesen illett az őt jellemző perverz logikához, hogy annak az embernek a nevét vette fel, aki elárulta és meggyalázta, s ugyanilyen logikus volt az is, hogy megtartotta ezt a nevet, amikor olyan gyerekek gyilkolására kapott rá, akik éppúgy megbíztak benne, ahogy egykor ő megbízott George Beechamben. Világosan éreztük, hogy a gyilkos ugyan módfelett körültekintően gondoskodott e bizalom megteremtéséről, egyszersmind azonban mélyen meg is vetette áldozatait, amiért olyan balgák, hogy megbíznak benne. Saját személyiségének elviselhetetlen részét szerette volna kiirtani, amikor gyermekkori énjének eleven képmásait gyilkolta.

Így vált tehát Japheth Dury John Beechammé, aki St. Elizabeth-béli orvosának tanúsága szerint betegesen érzékeny volt arra, ha bárki bármi okból figyelte vagy bámulta, és mindenütt üldözőket sejtett (sőt talán tényleges üldözési tévképzetekben szenvedett). Nem sok okunk volt feltételezni, hogy mindeme beteges vonások számottevően enyhültek volna azóta, hogy emberünket 1886 nyarának vége felé elbocsátották a St. Elizabethből. Az elbocsátást ugyanis csak orvosa határozott kívánsága ellenére sikerült kieszközölnie egy joghézag kihasználásával. Ha valóban John Beecham a mi gyilkosunk, akkor gyanakvása, ellenséges és erőszakos indulata csak növekedhetett az elmúlt évekkel. Úgy láttuk Sarával, hogy Beechamnek a St. Elizabethből való elbocsátása után szinte azonnal New Yorkba kellett költöznie, s azóta folyamatosan itt élnie, különben aligha lett volna érkezése olyan mesterien kiismerni ezt a várost. Ez a feltételezés némi reményre is adott okot, mivel tíz év alatt nyilván sok mindenkivel találkozik az ember, s így kell lennie olyan környékeknek vagy köröknek, ahol emberünk ismerősnek számít. Természetesen nem ismertük pontosan a külsejét, de a nyomozás kezdetén felállított fizikai jellemzők és Adam Dury megjelenése alapján mégiscsak összeállíthattunk egy megközelítő személyleírást, és rendelkezésünkre állt a John Beecham név is, hogy megkönnyítse az azonosítást. Nem volt persze semmi biztosíték arra, hogy még mindig ezt a nevet használja, Sara meg én mégis ebből indultunk ki, tudván, milyen jelentőséggel bír a név a számára, s milyen jelentőséggel kell még mindig bírnia, egészen addig, amíg valaki meg nem állítja ámokfutását.

Ez volt minden, amit ki tudtunk agyalni, amíg Isaacsonék hazatértét vártuk. Szerda estére azonban még híre sem volt a fivéreknek, így hát elszántuk magunkat a következő kellemetlen feladatra: meggyőzni Theodore-t, hogy engedjen bennünket Laszlo nélkül tovább nyomozni. Sejtettük, hogy nem lesz könnyű dolgunk. Rooseveltet az egész vállalkozásra eleve a Kreizler iránti hallatlan tisztelete vitte rá (no meg a szokatlan megoldások iránt táplált rajongása). Mindeddig túlságosan is lefoglalta a Connor utáni kutatás, valamint a korrupció és a reform erőinek küzdelme a Rendőrkapitányságon, így nem tudhatta még, milyen fordulatot vett a mi nyomozásunk, de mivel bármikor értesülhetett róla – akár Kreizlertől magától, akár Isaacsonéktól –, úgy döntöttünk Sarával, hogy elébe megyünk a problémának.

Mindenáron kerülni akartuk az újabb, esetleg veszélyes újságírói és rendőri spekulációkat, ezért otthonában kerestük fel Rooseveltet. Theodore és felesége, Edith akkoriban bérelték ki Theodore nővérének, Barnie-nek kényelmes, jól berendezett városi házát a Madison sugárút 689. szám alatt, amely minden kiválósága ellenére sem volt kellően felvértezve az öt Roosevelt csemete vadócságaival szemben (a sportszerűség végett meg kell jegyeznünk, hogy hamarosan ugyanez bizonyult rá a Fehér Házra is). Tudván, hogy Theodore általában igyekszik családi körben elköltenni a vacsoráját, hat óra tájt konflisba szálltunk, végighajtattunk a Hatvanharmadikon a Madison sugárútig, és mire a nap nyugvóra hajolt, ott is álltunk a 689-es szám lépcsőinél.

Alig léptem a bejárathoz, hogy kopogtassak, odabentről éktelen ribillió támadt, és Kermit, Theodore második számú fia feltépte az ajtót. A hatévesforma fiúcska térdnadrágot és fehér inget viselt, a haja hosszú fürtökben röpködött az arca körül, vagyis pontosan úgy nézett ki, ahogy általában az ilyen korú gyermekek szoktak azokban az időkben, egyvalamit kivéve: a jobbjában súlyos nyélre vagy állványféleségre erősített, rinocéroszszarvnak tűnő tárgyat emelt a magasba. Arcáról hősi elszántság sugárzott.

– Szervusz, Kermit – köszöntöttem mosolyogva. – Apád itthon van?

– *Egy tapodtat se, fickó!* – süvöltötte bőszen a gyerek, és a szemembe nézett.

– Tessék...? – hebegtem, már nem olyan széles vigyorral.

– Tapodtat se! Ezt a hidat én őrzöm, Horatio!

Sara felkuncogott, én rábólintottam. – Hja igen... Horatio a hídon. Nos hát akkor, tisztelt Mr. Horatio, ha szabadna...

Azzal megpróbáltam belépni a házba. Kermit megemelte a szarvat, s a következő pillanatban a súlyos nyél vége megdöbbentően nagy erővel csapódott a jobb lábam ujjaira. Felkiáltottam, Sara pedig nevetésben tört ki. Kermit újra elharsogta: – Egy tapodtat se!

Edith Roosevelt kellemes, ám határozott hangja csendült a ház mélyéből: – Kermit! Mi folyik odakint?

Kermit szeme elkerekedett, aztán a gyerek sarkon pördült, és hanyatt-homlok a lépcső felé vetette magát. – Visszavonulás! – óbégatta teli torokból. Ahogy csitult megtiport ujjaim fájdalma, rendkívül komoly, mintegy négyesztendős leánykára lettem figyelmes: Theodore kisebbik lánya, Ethel volt az. Céltudatosan sétált egy igen élénk zoológiai ábrákkal ékeskedő, hatalmas képeskönyvbe merülve, de amikor megpillantott bennünket és a lépcsőn felfelé iszkoló Kermitet, megállt egy percre, és a bátyja felé intett.

– Horatio a hídon – jegyezte meg fejcsóválva, rosszallóan forgatva a szemét, aztán újra a könyvébe mélyedt, és tovább ballagott az előcsarnok felé.

Váratlanul felpattant egy másik ajtó jobb felől, és szobalány-egyenruhás, gömbölyded ifjú hölgy vágtatott elő, szemlátomást páni rémületben. (Rooseveltéknél alig néhány cseléd szolgált; Theodore apja, a közismert emberbarát vagyona oroszlánrészét eladományozta, s Theodore maga elsősorban írásai honóriumából és szűkös állami béréből tartotta fenn a családját.) A lány ügyet sem vetett rám és Sarára, olyan fejveszetten menekült a nyitva álló bejárati ajtó mögé.

– Nem! – kiáltotta kétségbeesetten valami láthatatlan ellenség felé. – Nem vagyok hajlandó, Ted úrfi!

Újra nyílt az előcsarnokba vezető ajtó, s egy nyolcesztendős fiú sietett a lány nyomába. Ünnepélyes szürke öltönyt viselt, és szemüveget, mely szakasztott mása volt Theodore-ének. Ted volt az, az elsőszülött fiú, a család elismert természettudós elméje. Ez mindjárt a megjelenéséből is nyilvánvalóvá vált; a vállán ugyanis fiatal bagoly üldögélt tiszteletet parancsolóan, kesztyűs kezében pedig döglött patkányt lóbált a farkánál fogva.

– Ne legyen nevetséges, Patsy! – magyarázta a lánynak. – Meg kell tanítanunk rá, mi az ő természetes zsákmányállata, különben sosem engedhetjük szabadon. Csak oda kellene tartani a patkányt a csőre fölé... – Ted elhallgatott, amikor végre észrevette, hogy vendégek állnak a kapujukban. – Ó, jó estét, Mr. Moore – mondta felragyogva.

– Adjisten, Ted – feleltem, kissé berzenkedve a jókora bagolytól.

– Kegyed pedig Miss Howard, nem igaz? – fordult Sarához. – Találkoztunk már apám irodájában.

– Ahogy mondja, Roosevelt úrfi – felelte Sara. – Úgy látom, ön olyan ember, akinek van szeme az apró részletekre... tudósnak termett.

Ted módfelett elégedetten mosolygott erre, aztán észbe kapott, hogy kezében ott a patkány. – Mr. Moore – fordult felém megújult lelkesedéssel –, nem volna szíves megfogni ezt a... csak meg kellene fogni a farkát, és odatartani Pompey csőre fölé... úgy egy hüvelyknyire. Nem szokott még hozzá a zsákmányállat látványához... van, hogy megijed... eddig felaprított marhahúson tartottuk. Nekem nincs szabad kezem, vigyáznom kell, hogy el ne röpüljön.

Olyan ember, aki nem edződött hozzá a Roosevelt-ház életéhez, minden bizonnyal megfutamodott volna a kérés elől, nekem viszont éppen elég hasonló jelentben volt már részem ahhoz, hogy beletörődő sóhajjal megragadjam a patkány farkát, és Ted irányításának megfelelően a bagoly felé közelítsek vele. A madár kétszer-háromszor megtekerte a fejét, felettébb bizarr mozdulattal, aztán tanácstalanul rázogatta hatalmas szárnyait. Lerítt róla a mélységes zavar. Ted azonban biztos kézzel tartotta a karmos lábakat, és különös, vinnyogó, huhogó hangokat hallatott, amelyek nyugtató hatással voltak védencére. Pompey végül úgy kitekerte bámulatosan mozgékony nyakát, hogy csőre egyenesen az égnek mutatott, elkapta a patkány fejét, majd egy sor riasztó, nyeldeklő mozdulattal eltüntette az egész zsákmányt.

Ted sugárzó mosolyra fakadt. – Ügyes fiú vagy, Pompey! Ugye, finomabb, mint az unalmas marhahús? Most már csak azt kell megtanulnod, hogyan kell elkapni a patkányt, és akkor már mehetsz is vissza a barátaid közé. A Central parkban találtuk egy odvas fában – fordult felém Ted. – Az anyját lelőtte valaki, és a többi fióka sem élt már. Ő viszont szépen összeszedte magát.

– *Vigyázz az alvégen!* – hangzott egy új csataordítás a lépcső teteje felől. Ted arcára aggodalom ült ki, és vállán a bagollyal elsietett. A lány is elindult utána, de félúton megtorpant, és dermedten bámulta a lépcsőkorláton lefelé zúduló, azonosíthatatlan fehér tömkeleget. Ijedtében képtelen volt eldönteni, merre is meneküljön a vész elől, végül kétségbeesett sikoltással összekuporodott, és két karját a feje fölé rántotta. Hajszál híján kerülte el az igencsak keménynek ígérkező összeütközést a tizenkét esztendős Alice Roosevelt kisasszonnyal, aki ágyúgolyóként robbant közénk a lépcsőkorlátról, ügyes mozdulattal kötött ki a lépcső előtti szőnyegen, majd kacagva felpattant, megigazgatta zilált fehér ruháját, és mutatóujját gúnyosan a rémült lányra szögezte.

– Mekkora liba maga, Patsy! – kiáltotta. – Hányszor elmondtam, hogy a riadóra *futni* kell, mindegy, hogy merre. Egyet nem szabad: megállni! – majd felénk fordult a pikáns, bájos arcocska (amely körül alig néhány év múlva úgy hullanak majd a legkívánatosabb washingtoni agglegények, mint ősszel a legyek), és Alice mosolygós, takaros pukedlit vágott ki. – Jó napot, Mr. Moore – mondta oly magabiztosan, mint aki már tizenkét esztendősen is tökéletesen tisztában van ellenállhatatlan vonzerejével. – És ez *valóban* Howard kisasszony volna? – kiáltott fel őszinte ámulattal. – Az a hölgy, aki a rendőrkapitányságon dolgozik?

– Úgy bizony – feleltem. – Sara, ez itt Alice Lee Roosevelt.

– Örvendek, Alice – nyújtotta a kezét Sara.

A kislány egy kész hölgy magabiztosságával szorította meg, és így beszélt: – Tudom, hogy sokan botrányosnak tartják, de szerintem *príma!* – Majd felemelte a csuklóján fityegő zsákocskát. – Megmutassam a kígyómat? – kérdezte, s mielőtt még a kissé döbbent Sara szóhoz juthatott volna, egy majdnem két láb hosszú, vadul tekergőző kígyót vett elő a zsákból.

– Alice! – hangzott fel újra Edith hangja a háttérből. Sarkon fordultam, és megláttam a ház asszonyát, amint könnyed, kecses léptekkel igyekezett lefelé a lépcsőn. – Alice – mondta megint, azon a tekintélyt parancsoló, mégis óvatos hangon, ahogy ezzel a kislánnyal szokott beszélni, az egyetlennel, akinek nem ő volt az édesanyja –, azt hiszem, aranyom, helyesebb a vendégeket beinvitálni és hellyel kínálni, mielőtt bemutatjuk őket a házi hüllőknek. Isten hozta, Miss Howard, isten hozta, John. Tudod, kislányom – simította meg könnyedén Alice homlokát –, egyedül terád számíthatok, hogy képes vagy kulturáltan viselkedni.

Alice felmosolygott a mostohájára, aztán újra Sara felé fordult, majd a kígyót visszaengedte a zsákba. – Elnézést kérek, Howard kisasszony. Kérem, fáradjanak be a szalonba, és foglaljanak helyet. Annyi mindent szeretnék kérdezni öntől!

– Én pedig szívesen válaszolok – felelte kedvesen Sara –, de előbb sajnos mindenképpen az édesapátokkal kell beszélnünk...

– Higgye el, hogy semmi értelme, Sara – robbant közénk Theodore a dolgozójából. – Ebben a házban kizárólag a gyerekeknek van szava. Okosabban tenné, ha velük tárgyalna.

Apjuk hangjára nyomban összesereglett az összes kis Roosevelt, akit eddig csak láttunk, és egymást túlharsogva süvöltötte ki-ki a fülébe a nap eseményeit, miközben természetesen mindegyik igényt tartott volna teljes figyelmére és elismerésére. Sara és én ámulva figyeltük a jelenetet, de Edith is csóválta a fejét, mint aki nem éri fel ésszel ennek az apa-gyerek kapcsolatnak a csodáját (ezzel egyébként a család minden ismerőse hasonlóan volt).

– Nos hát – súgta végül oda nekünk –, amint látják, valóban sürgős ügynek kell lennie annak, ami háttérbe szoríthatja *ezeket* a lobbistákat. – Majd pedig felénk fordult, és szép, egzotikus szemében mély megértés csillant.

– Természetesen tudom, hogy maguk mostanában *csakis* nagyon sürgős és fontos ügyben járhatnak. – Rábólintottam, mire Edith hangosat tapsolt.

– Figyelem, fenevadak! Most már szinte biztos, hogy sikerült felvernetek Archie-t az álmából. – (Archie, a kétesztendős fiúcska, a család legkisebbje

volt, Quentin pedig, akinek a halála 1918-ban olyan végzetes hatással volt Theodore testi-lelki egészségére, még meg sem született ekkor.) – Mi volna, ha mennétek végre kezet mosni? Vacsorázunk! És ma kivételesen csakis embereket óhajtok látni az asztalnál! Komolyan gondolom, Ted! Pompey nagyon jól meglesz a konyhában is.

– Pompey igen – vigyorgott Ted. – Hanem Patsy...

A gyerekek vonakodva, de hangos tiltakozás nélkül elvonultak, Sara meg én pedig követtük Theodore-t a könyvekkel telezsúfolt dolgozószobába. A hatalmas szobában szerte asztalok álltak, mind megrakva különböző készülő munkák jegyzeteivel, felcsapott lexikonokkal, szakkönyvekkel, atlaszokkal. Az ablaknál különösen termetes és zsúfolt asztal terpeszkedett, Theodore ide tessékelt bennünket, és szabaddá tett két széket. Helyet foglaltunk. Most, hogy a gyerekek már nem voltak körülötte, Roosevelt egész lénye levertséget, csüggedést sugárzott. Ez különösnek tűnt, hiszen úgy tudtam, a rendőrkapitányságon korántsem alakulnak rosszul a dolgok. Strong polgármester éppen elrendelte, hogy Theodore egyik legádázabb ellensége hagyja el a Rendőrfőnökök Tanácsát, s bár emez természetesen nem vonult el küzdelem nélkül, általában véve mégiscsak el lehetett mondani, hogy Roosevelt áll győzelemre. Gratuláltam is neki ez okból, de csak legyintett, aztán csökönyösen csípőre vágta az öklét.

– Nem hiszem, hogy végeredményben nagyon sokra mennénk az egésszel, John – szögezte le borúsan. Gyakran támad az az érzésem, hogy a feladat, amit magunkra vettünk, városi szinten megoldhatatlan. Olyan itt a korrupció, mint a mesebeli sárkány, de nem hét feje nő, ha levágnak egyet, hanem ezer. Nem tudom, képes-e az itteni vezetés tényleges reformokat véghezvinni. – Csakhogy az ilyen hangulatot Theodore sosem viselte el sokáig. Felkapott egy könyvet, odavágta az asztalra, aztán biztatóan tekintett ránk a csíptetője mögül. – De magukat persze nem ez érdekli. Hadd halljam, mi újság!

Nem volt éppen könnyű feladat beszámolni mindarról, ami történt. Nagy nehezen összehoztuk mégis. Szavaink végeztével Theodore úgy hanyatlott hátra a székén, mintha csak most igazolódott volna be az iménti búskomorsága.

– Aggódtam is, hogyan reagál majd Kreizler erre a tébolyra – ismerte be csendesen. – De azt álmomban sem hittem volna, hogy feladja az egész ügyet.

Ekkor szükségesnek láttam, hogy beszámoljak Theodore-nak Kreizler és Mary Palmer kapcsolatáról, hogy jobban megérthesse, miért volt olyan megsemmisítő hatással Laszlóra a lány halála. Tudván, hogy Theodore maga is megszenvedte egy szeretett, drága lény (az első felesége) korai és tragikus elvesztését, azt vártam, hogy szívéhez fog szólni a történet. Valóban együttérzéssel hallgatott, de a homlokát továbbra is kétkedően ráncolta.

– És folytatni akarják nélküle? – faggatózott. – Úgy gondolják, hogy átlátják a dolgot?

– Eleget tudunk – vágta rá sietve Sara. – Pontosabban eleget *fogunk* tudni, mire a gyilkos újra lesújt.

Theodore döbbenten bámult. – És az mikor várható?

– Tizennyolc nap múlva – felelte Sara. – Június huszonegyedikén.

Roosevelt hintázni kezdett a székén, és a tarkója mögé kulcsolt kézzel méregette Sarát. Aztán felém fordult. – Nem egyedül a gyász vitte rá, hogy feladja, ugye?

A fejemet ráztam. – Nem. Kétségek gyötrik a saját ítélőképességével, és általában a képességeivel kapcsolatban. Azelőtt nem is sejtettem sosem, milyen mélyen fészkel benne ez a pusztító... önbizalomhiány... vagy kétely. Általában leplezi, de mindig is megvolt benne, méghozzá az...

– Tudom – vetette közbe Roosevelt, továbbra is ringatózva. – Az apja miatt. – Gyorsan összenéztünk Sarával, s egyszerre ráztuk meg a fejünket, jelzendő, hogy egyikünk sem fecsegte el, amit tud. Theodore elmosolyodott. – Emlékszik a kis bokszmeccsünkre a Hemenway tornateremben, ugye, Moore? Utána egész éjszaka beszélgettünk. Előkerült újra a szabad akarat kérdése is, elvitáztunk róla egy kicsit... megjegyzem, határtalanul elmésen... aztán pedig megkérdezte, hol tanultam bokszolni. Elmeséltem, hogy drága apám kisfiú koromban külön kis tornatermet építtetett a számomra, és elmagyarázta, hogy a rendszeres, erős testedzés a legjobb módszer a betegességem és az asztmám ellen. Akkor Kreizler megkérdezte, el tudnám-e képzelni, hogy valaha is csendes, visszavonult életet éljek. Azt feleltem: minden, amit életemben becsülni tanultam, azt követeli, hogy tevékeny emberré váljak. Ott helyben nem döbbentem rá, de természetesen az ő igazát támasztottam alá ezzel. És aztán, merő kíváncsiságból, az apjáról kezdtem faggatni, akit hírből ismertem, hisz igen népszerű volt városszerte. Sosem felejtem el azt a hirtelen, rettenetes változást! Elfordította a tekintetét, mintha félne a szemembe nézni, és odakapott a hibás karjához. Ez a tökéletesen önkéntelen, ösztönös mozdulat az apja puszta említésére olyannyira szuggesztív volt, hogy megsejtettem az igazságot. Mondanom sem kell, mekkora irtózattal töltött el a gondolat, hogy milyen élete lehetett. Egyúttal azonban... lenyűgözőnek is éreztem, igen, lenyűgözőnek, hogy az enyémtől ennyire eltérő életek is léteznek. Újra és újra azon töprengtem azóta, vajon hogyan látja, hogyan láthatja egyáltalán a világot egy olyan fiatalember, akinek ellensége az apja?

Erre egyikünk sem tudott választ. Pár percig némán üldögéltünk, amíg odakintről fel nem hangzott Alice kiáltása:

– Felőlem aztán lehet *Strix varia varia,* vagy akármi, de az én kígyómból nem eszik! Ezt vésd a fejedbe, ifjabb Theodore Roosevelt!

Kénytelenek voltunk elkuncogni magunkat, és ezzel vissza is tértünk az aktuális ügyekhez.

– Nos tehát – vágott oda egy újabb könyvet Theodore. – A nyomozás, ugye. Azt az egyet mondják meg: most hogy van egy nevünk és van egy egész használható személyleírásunk, miért ne körözzük szabályosan a fickót, miért ne kutassák át az embereim a várost?

– Mert mit csinálnak vele, ha ráakadnak? – vetette ellene Sara. – Letartóztatják? De milyen bizonyíték alapján?

– Annál sokkalta ügyesebb gazember ő – érveltem én is. – Nincs egyetlen tanúnk sem ellene, és semmi bizonyítékunk, amit a bíróság elfogadna. Spekulációk, ujjlenyomatok, egy levél, aláírás nélkül...

– Amely ráadásul a jelek szerint nyilvánvalóan félrevezető szándékkal született.

– Azt pedig csak a Jóisten tudja, mire volna képes, ha egyszer elkapják és újra elengedik – folytattam. – Nem, nem. Isaacsonék kezdettől fogva azt bizonygatják, hogy egyetlen esélyünk a tettenérés. Vagy ahogy ők mondják, ez egy *flagrante delicto* ügy lesz.

Theodore nagy, lassú bólintásokkal vette tudomásul a mondottakat. – Akkor viszont úgy látom, meglehetősen új kihívások állnak előttünk – mondta végül. – Talán meglepi magukat, de az én dolgomat Kreizler leköszönése még nem könnyíti meg. Strong polgármester tudomást szerzett róla, milyen könyörtelen hajszát indítottam Connor ellen, és miért. Ő ebben is csak annak lehetőségét látja, hogy a rendőrséget kapcsolatba hozzák Kreizlerrel, és megkért, ne kockáztassam az állásomat, ne hagyjam, hogy a doktor iránti személyes barátságom túlságosan is agresszívvé hangoljon. Arról is hallott egyet-mást, hogy az Isaacson fivérek a saját szakállukra folytatják a prostituáltmészárlások nyomozását, és megparancsolta, hogy ha ez igaz, azonnal állítsam le őket, és különös gondom legyen rá, hogy ilyen többé elő ne forduljon. Maguk még nyilván nem hallottak a tegnap éjszakai zavargásokról.

– Tegnap éjszaka? – csodálkoztam.

Roosevelt bólintott. – Összeverődött a nép a tizenegyedik körzet környékén, azzal a deklarált céllal, hogy kifejezzék tiltakozásukat a gyilkos üzelmei ellen. Egy német csoportocska szervezte a megmozdulást, állítólag politikai felháborodás hatására, csakhogy annyi volt ott a whisky, hogy még a csatornában is az folyt.

– Kelly? – kérdezte Sara.

– Talán – jött a válasz. – Biztos csak annyi, hogy ijesztően elkanászodtak. Az ügy napról napra súlyosabb politikai bonyodalmakat kavar... és Strong polgármester úr, sajnos, elért már arra a pontra, ahol a következmények miatti aggodalom a tökéletes bénultság állapotához vezet. Semmiképpen nem tűr az ügyben semmilyen „elsietett lépést”. Képzelje, még olyasmiket is hallott – fordult Sarához, félig sem komoly homlokráncolással –, hogy kegyed is együttműködött Isaacsonékkal... és mint tudjuk, sokan fogadnák szenvedélyes tiltakozással a gondolatot, hogy egy nő tevőlegesen részt vegyen gyilkossági nyomozásban.

Sara szemérmetes mosollyal felelte: – Ez esetben kettőzött erőfeszítéssel fogom leplezni tevőleges részvételemet.

– Hrmm, nos igen – krákogott kétkedően Theodore. Méregetett még bennünket egy darabig, aztán bólintott. – A következőket ajánlhatom. Ez a

tizennyolc nap a maguké. Nyomozzanak ki mindent, amit csak bírnak. De június huszonegyedikére mindent el kell mondaniuk, amit csak tudnak, hogy minden lehetséges helyszínen és egérúton elhelyezhessem a megbízható tisztjeimet. – Húsos öklével a tenyerébe ütött. – Nem akarok több mészárlást.

Sarához fordultam. Az gyorsan átgondolta az ajánlatot, majd magabiztosan bólintott.

– A detektívőrmesterek velünk maradnak? – kérdeztem.

– Természetesen.

– Akkor jó – nyújtottam a kezem. Roosevelt megrázta, és lekapta orráról a csíptetőt.

– Csak remélhetem, hogy valóban eleget tanultak már – sóhajtotta, miközben Sarához fordult, hogy vele is kezet rázzon. – Nagyon, de nagyon nem szeretném megoldatlanul hagyni magam mögött ezt az ügyet, ha leköszönök.

– Hát ezt tervezi, Roosevelt? – kiáltottam. – Platt mégiscsak túlságosan befűtött magának?

– Szó sincs róla – vágta rá indignálódva, aztán szemérmesen kivillantotta tengernyi hófehér fogát. – Csakhogy közelegnek a pártkongresszusok, majd a választások, Moore. A mi emberünk McKinley lesz, hacsak nagyon nem csalódom, a demokraták viszont a maguk mérhetetlen balgaságában, úgy tűnik, képesek lesznek Bryant jelölni. Ebben az esetben pedig a miénk a győzelem.

Bólintottam. – Tehát hadba vonul?

Theodore szerényen vállat vont. – Azt mondják, talán hasznukra lehetnék... Akár New Yorkban, akár a nyugati államokban.

– Ha pedig McKinley nem lesz egészen hálátlan...

– Na de John – forgatta a szemét Sara –, hisz tudja, hogyan vélekedik a rendőrfőnök úr az efféle okoskodásokról!

Roosevelt szeme elkerekedett a döbbenettől. – Nahát, ifjú hölgyem, csak azt mondhatom, túlságosan is sok időt töltött távol a rendőrség hierarchiájától! Ezt a szégyentelenséget! – Aztán hátradőlt, és az ajtó felé intett. – Rajta, el innen. Egész halomnyi hivatalos papíron kell átrágnom magam az éjjel... nem tudják véletlenül, ki rabolta el a titkárnőmet?

Majdnem nyolc óra volt már, amikor Sara meg én kiléptünk a Madison sugarútra, de afeletti örömünkben, hogy folytathatjuk a nyomozást, s ráadásul ilyen szép, meleg, csillagos éjszakán, egyikünknek sem volt nagy kedve hazamenni. Ahhoz sem fűlött jobban a fogunk, hogy bezárkózzunk a főhadiszállásra, és csak várjuk Isaacsonékat, másfelől viszont égtünk a vágytól, hogy mihamarabb beszélhessünk velük. Ahogy sétáltunk lassan a belváros felé, pompás áthidaló megoldás jutott eszembe: megvacsorázhatnánk a St. Denis Hotel egyik kinti asztalánál, mindjárt a 808-as számmal szemben. Onnan bizonyosan látjuk, ha a fivérek visszaérnek. Sarának is nagyon tetszett az ötlet, és ahogy ballagtunk a sugárúton, lassan olyan emelkedett lelkiállapotba került, amilyennek még sosem láttam. Nyoma sem volt a tőle megszokott éles-hegyes, kurta modornak, holott most is kemény feladatra összpontosított az elméje, és éppolyan világosan, gyorsan és ragyogóan működött, mint mindig. Vacsora közben aztán nyitjára akadtam a – nem túl bonyolult – rejtélynek: mindannak ellenére, amit Theodore a várható szakmai és általános vélekedésről mondott, Sara most a maga ura volt, egy önállóan nyomozó detektívnő. Hivatalosan ugyan nem, de a valóságban annál inkább. Az elkövetkező napokban sok súlyos megpróbáltatás és csalódás várt ránk, és mind több és több okom volt hálát adni Sara törhetetlen, derűs bizakodásáért. Ő, és nem más volt a mozgatórugó, ő volt az, aki miatt folytattuk az ügyet és nem adtuk fel.

Korántsem tartóztattam meg magam a bortól ezen az estén, úgyhogy mire a vacsora végére értünk, már más gondom sem volt, mint lángoló odaadással figyelni a sövényen át a rengeteg elbűvölő hölgyet, akiket még ezen a késői órán is magához vonzott a McCreery üzlet kivilágított kirakata. Sarának növekvő bosszúságára szolgált a viselkedésem, és már éppen faképnél is hagyott volna, amikor az út túloldalán valami magára vonta a figyelmét. Én is arra néztem, amerre mutatott, és egy konflist láttam megállni a 808-as szám előtt, amelyből egy meglehetősen viharvert Isaacson testvérpár kászálódott elő. Talán a bor tette, talán az utóbbi napok eseményei, vagy a varázslatos este, de láttukra majd kiugrottam a bőrömből örömömben, átvetettem magam a sövényen, és hanyatt-homlok átvágtam a Broadwayn, csak hogy mihamarabb üdvözölhessem őket. Sara megfontoltabb tempóban követett. Lucius és Marcus sokat járhatott a tűző napon a nyugati végeken, mivel mindketten szép, egészséges barna arcszínt szedtek magukra. Úgy tűnt, ők is nagyon örülnek, hogy itthon lehetnek újra, csak attól tartottam, elrontja majd örömüket, ha megtudják, mi lett Kreizlerrel.

– Lenyűgöző egy vidék az odaát – újságolta Marcus, miközben kirakodtak a kocsiból. – Onnan nézve egész másképpen látni az itteni életet is, azt mondhatom. – Beleszagolt a levegőbe. – Na és a levegő mennyivel jobb!

– Egyszer a vonaton ránk lőttek – közölte Lucius. – Keresztüllőtték a kalapomat! – mutatta, ujját átdugva a golyó ütötte résen. – És Marcus állítja, hogy nem indiánok voltak...!

– Hát nem is – replikázott Marcus.

– Marcus szerint nem, de én igazán nem tudom. Miller százados is azt mondta Fort Yatesben...

– Ő csak udvarias akart lenni – vágott közbe újfent Marcus.

– Az persze lehet – ismerte el Lucius. – Csakhogy azt mondta...

– És Beechamről mit mondott? – szakította félbe Sara.

– ...csakhogy azt mondta, most, hogy a nagyobb indián bandákkal már mind leszámoltak...

Sara megragadta a gallérját. – Lucius! Beechamről mit mondott?

– Beechamről? – visszhangozta Lucius. – Hja, igen. Mondott egyet-mást.

– Bizony, hogy mondott egyet-mást, de a lényege csak egy az egésznek – sietett közbevetni Sarára tekintve Marcus. Elhallgatott egy pillanatra, és nagy, barna szeméből súlyos mondanivaló sugárzott. – Ő a mi emberünk. Csak ő lehet.

38. FEJEZET

Lehettem bármilyen pityókos, a fivérek új értesülései pillanatok alatt kijózanítottak. A következőket tudtuk meg, miután elláttuk őket némi harapnivalóval a St. Denisben:

Frederick Miller százados, negyven-egynéhány esztendős férfiú, a jelek szerint az 1870-es évek vége felé került Chicagóba, a Nyugati Hadsereg parancsnokságához, mint ígéretes fiatal hadnagy. Nem jól bírta azonban az eseménytelen unalmat, és nyugatra kérette magát abban a reményben, hogy arrafelé mozgalmasabb lesz a szolgálat. Kérésének eleget is tettek, és áthelyezték a Dakota-vidékre, ahol aztán kétszer is megsebesült – a második alkalommal elvesztette a fél karját. Ekkor visszaküldték Chicagóba, de a törzskari szolgálat helyett inkább annak a tartalék haderőnek a vezetését vette át, amelyet civil szükséghelyzetek esetére tartottak fenn. Ebben a minőségében találkozott 1881-ben egy John Beecham nevű fiatal katonával.

Beecham a New York-i toborzótisztnek azt mondta, hogy betöltötte a tizennyolc évet, Miller viszont erősen kételkedett ebben. A suhanc még fél évvel később, Chicagóba érkezésekor sem nézett ki nagykorúnak. Csakhogy nap mint nap megtörténik ilyesmi; a hadseregbe kívánkozó fiúk gyakorta tódítanak a korukon, úgyhogy Miller nem sokat törődött a dologgal. Annál is kevésbé, mivel Beecham igen rátermett katonának bizonyult. Fegyelmezett volt, figyelmes és hatékony, olyannyira, hogy két éven belül a tizedességig vitte. Chicagói feletteseit, nem kis bosszúságukra, szüntelenül áthelyezési kérvényekkel zaklatta: mindenáron nyugatra szeretett volna kerülni, hogy az indiánok ellen harcolhasson, miközben a parancsnokságnak esze ágában sem volt a legjobb tiszthelyetteseket a nyugati süllyesztőbe küldeni. Ettől az apróságtól eltekintve Miller hadnagynak egészen 1885-ig minden oka megvolt rá, hogy elégedett legyen fiatal tizedesével.

Ekkor azonban fény derült Beecham személyiségének sötétebb oldalára. Chicago szegénynegyedeiben egymást érték a lázongások és incidensek. Beecham, aki meglehetősen magányos ember volt, rákapott, hogy szabad idejében eljárjon a gyerekekkel, elsősorban árvákkal foglalkozó jótékony szervezetekhez önkéntes munkát végezni. Miller hadnagy eleinte nem is foglalkozott a dologgal, ha egyáltalán gondolt róla valamit, hát azt, hogy ez igazán sokkal értelmesebb módja a szabad órák eltöltésének, mint a katonák szokásos szórakozásai, a korhelykedés és a lakosság molesztálása. Néhány hónap múlva azonban már nem kerülhette el a figyelmét, hogy Beecham modora változik; egyre mogorvább lett a fiú. Hiába kérdezgette, nem kapott kielégítő választ. Egyszer aztán egy karitatív szervezet képviselője jelent meg a helyőrségnél azzal, hogy egy tiszttel akar beszélni. Miller fogadta. Az ember előadta kérését: tiltsák meg Beecham tizedesnek, hogy az árvaházuk közelébe jöjjön. Rákérdeztek, mi a különös kérés oka, a válasz csak annyi volt: Beecham „nyugtalanítja" a gyermekeket. Többet nem lehetett kihúzni belőle. Miller azonnal hívatta a tizedest, aki kérdezősködésére dühödten, sőt indignáltan felelte, hogy az árvaházi ember csak féltékeny rá, amiért a gyerekek annyival jobban szeretik és bíznak benne. Miller hadnagy azonban érezte, hogy több van ebben a furcsa történetben, mint amennyi elhangzott, és tovább faggatta Beechamet. A tizedes végül rendkívül zaklatottan kifakadt, Millert és a többi felettest okolva mindazért, ami történt (hogy voltaképpen mi is történt, arról semmilyen felvilágosítást nem adott, és Millernek később sem sikerült a nyitjára akadni). Semmi baj nem lett volna, így Beecham, ha a felettesek engedtek volna kérésének, és áthelyezték volna nyugatra. Beszédje és egész viselkedése olyannyira aggasztónak tűnt, hogy Miller hadnagy haladéktalanul hosszabb szabadságra küldte. A szabadság heteit Beecham hegymászással töltötte Tennesseeben, Kentuckyban és Nyugat-Virginiában.

1886 elején tért vissza az egységéhez, látszólag sokkal jobb állapotban. Újra a régi, engedelmes, ügyes katona volt, amilyennek Miller megismerte. Csakhogy a hadnagynak súlyosan csalódnia kellett jó benyomásában, amikor május első hetében sor került a Haymarketi zendülésre. Sara meg én tudtuk már, hogy Beechamet ekkor küldték a St. Elizabeth Kórházba, a május ötödiki külvárosi incidens után, amikor Miller rajtakapta, hogy – a doktor kifejezésével élve – „szurkálja" egy halott sztrájkoló tetemét. Az Isaacson fivérek elmondták, hogy ez a „szurkálás" kísértetiesen hasonlított azokra a csonkításokra, amelyeket Japheth Dury szülein és a New Yorkban meggyilkolt gyermekek tetemén követtek el. Miller iszonyodó döbbenettel látta a véres kezű Beechamet, aki éppen az összevissza vagdalt tetem szemgolyóit vájta ki egy hatalmas késsel. Egy pillanatig sem habozott ezután, haladéktalanul elbocsátotta a szolgálatból a tizedest. A hadnagy éppen elég erőszakos túlkapást láthatott már a Vadnyugaton, hiszen az indián törzsekkel való iszonyatosan véres hadakozások történetében úgyszólván elkerülhetetlenek voltak az ilyen kisiklások. Beechamnek viszont nem voltak efféle tapasztalatai, így az ő tettét semmi nem indokolhatta. A csapattest orvosa megvizsgálta Beechamet, és – Miller azonnali, készséges beleegyezésével – alkalmatlannak nyilvánította, majd pedig Washingtonba irányította.

Így végződött a történet, amelyet az Isaacson fivérek dakotai kiruccanásuk során felkutattak. Amíg egymás szavába vágva meséltek, még enni sem volt érkezésük, úgyhogy utána kiéhezett farkasként vetették magukat az ételre, mialatt a mi beszámolónkat hallgatták. Először az új értesüléseinket osztottuk meg velük, aztán kénytelen-kelletlen elmondtam nekik Kreizler és Mary Palmer szomorú történetét is. Még szerencse, hogy eddigre lényegében befejezték a vacsorájukat, mivel a hír végképp megfosztotta őket az étvágy maradékától. Mindketten mélységes kétellyel fogadták a gondolatot, hogy Laszlo nélkül folytassuk a nyomozást, és Sarának még nagyobb vehemenciával, még elszántabb hévvel kellett síkra szállnia elgondolása mellett, mint amikor engem győzködött. A detektívőrmesterek röpke húsz perc alatt beadták a derekukat, s belátták, hogy nincs más választásunk, tovább kell nyomozni. Az ő eredményeik is csak lovat adtak Sara alá, csak megerősítették eltökéltségében, hiszen ezentúl aligha kételkedhettünk abban, hogy immár ismerjük gyilkosunk kilétét és történetét. A kérdés csak az volt, vajon képesek vagyunk-e kitervelni és véghez is vinni a kézre kerítését.

Mire kiléptünk a kis étteremből – hajnali háromra járhatott már – abba a meggyőződésbe ringattunk magunkat, hogy igen, képesek leszünk. Persze tudatában voltunk, milyen megfélemlítően nehéz feladat ez, és hogy okvetlenül pihennünk kell, mielőtt bármibe belefognánk. Indultunk is azonnal aludni, előre élvezve a kellemes kilátást, és csütörtök délelőtt tíz órakor munkára készen jelentünk meg a Broadway 808-as szám alatt. Stratégiát kellett kovácsolnunk. Marcust és Luciust szemlátomást erősen zavarta, hogy immár csak négy asztalból áll a kör öt helyett, és hogy a táblán is idegen kézírással rótt új feljegyzések találhatók, de végtére is tapasztalt, viharedzett nyomozók voltak mindketten, s amint az ügyre összpontosították figyelmüket, a zavaró körülmények már semmilyen hatást nem gyakorolhattak rájuk.

– Ha egyébként senkinek nincs meggyőző kezdő ötlete – szólt Lucius, az asztalán heverő nyomozati anyagot vizsgálgatva –, én mondanék egyet. – Mind beleegyezően mormogtunk, mire Lucius a tábla jobb oldalára mutatott, ahol a HÁZTETŐK szó állott. – Emlékszik még, John, mit mondott a gyilkosról azután, hogy Marcusszal első ízben jártak a Golden Rule-ban?

Átfutottam az emlékeimet. – Hogy az az ő világa – ismételtem meg a kifejezést, amely olyan magától értetődően tolult az ajkamra azon éjjel, Whiskys Ann förtelmes lebujának a tetején.

– Úgy van – helyeselt Marcus. – Odafönt a tetőkön elemében van, ott ő az úr.

– Pontosan – kelt fel Lucius, és a táblához lépett. – Nos, a gondolatom a következő: elég időt töltöttünk a fickó lidércnyomásainak tanulmányozásával. Ismerjük már a valóságos lidércnyomást, ami gyerekkorában érte, és ismerjük a mostani, belső lidércnyomásait. Csakhogy amikor kiterveli és végrehajtja a gyilkosságait, akkor nem nyomorult, megfélemlített üldözöttként viselkedik ám! Inkább nagyon is határozott és agresszív! *Cselekszik* ilyenkor, és nem csak *reagál*. Ráadásul a leveléből nyilvánvalóvá vált, hogy meglehetősen nagy véleménnyel van a saját dörzsöltségéről. Ezt meg honnan veszi?

– Mit honnan vesz? – hebegtem kissé kábán.

– Az önbizalmat – felelte Lucius. – A dörzsöltség, az igazán érthető.

– Az amolyan kikényszerített ravaszság, csavaros észjárás – magyarázta Sara –, ami igen gyakran kifejlődik a bántalmazott gyerekekben.

– Ahogy mondja – helyeselt Lucius, biccentve kopasz fejével. Aztán előkapta a zsebkendőjét, hogy szokott mozdulatával végigtörölje folyton verítékező homlokát és fejebúbját. Megörvendeztetett, hogy újra láthatom ezt az ideges kis mozdulatot. – Hanem az a nagy önbizalom? Arra ugyan hogy tesz szert az ember ilyen gyerekkor után?

– Hm, talán a hadsereg... – találgatta Marcus.

– Az valóban segíthetett valamennyit – mérlegelte bölcsen Lucius, aki szemlátomást mind nagyobb örömét lelte önnön fejtegetésében. – Lényegében azonban még régebbi keletű érzelem ez, nekem legalábbis úgy tűnik. Mondja csak, John, nem azt mesélte maguknak Adam Dury, hogy az öccse arcrángásai csak olyankor szűntek meg, amikor kettesben vadászgattak a hegyvidéken? – Megerősítettem, hogy valóban ezt tudtuk meg Durytól. – Hegymászás és vadászat – folytatta Lucius. – Úgy látszik, csak ezek a tevékenységek feledtetik vele a kínjait. És ez az, amit most a háztetőkön művel.

Marcus fejcsóválva bámulta az öccsét. – Elmagyaráznád végre, mit akarsz? Dr. Kreizler még csak-csak játszhat velünk kitalálósdit, de...

– Leszel olyan szíves, és végighallgatsz, hálásan köszönöm! – emelte fel a mutatóujját Lucius. – Azt akarom mondani, hogy ha ki akarjuk találni, *most* mit művel, akkor nem a lidércnyomásaira kell összpontosítanunk, hanem arra, amiből az önbizalmát meríti. Mert mit csinál? Vadászik fönt a háztetőkön, és kik az áldozatai? Gyerekek. Mindez arra utal, hogy neki az a legfontosabb az életben, hogy ő legyen a helyzet ura. Tudjuk, honnan származik a gyerekgyilkolási megszállottsága. Tudjuk, honnan a vadászat, a csapdaállítás. Na de a háztetők? 1886-ig nem sok időt tölthetett nagyvárosokban, mostanra viszont tökéletesen ismeri ezt a világot, olyannyira, hogy még *bennünket* is csőbe tudott húzni. Ilyen rutin kialakításához idő kell.

– Várjunk csak! – bólogatott Sara. – Értem már, mire gondol, Lucius. Amikor kijött a St. Elizabeth Kórházból, nyilván szeretett volna névtelenül elvegyülni valahol, kézenfekvő volt hát, hogy New Yorkra essék a választása. Aztán viszont rá kellett döbbennie, hogy nem valami otthonos neki az utcák világa, nem tudja, hogyan igazodjon el a zajos, nyüzsgő, nyughatatlan tömegben. Túlságosan idegen, megfélemlítő az egész. És aztán felfedezi, hogy odafent is van egy külön világ. A háztetőkön nyugodalmasabb, lassabb, csöndesebb az élet, nincs akkora tömeg. Ez már meghittebb, ismerősebb világ. És rájön, hogy egész sor olyan munka van, ami lehetővé teszi, hogy szinte csak odafent mozoghasson, úgyszólván alá sem kell többé szállnia.

– Legfeljebb ha éjszaka – fűzte hozzá sietve Lucius, újfent égnek emelve az ujját. – Olyankor, amikor odalent sincs nagy nyüzsgés, és a maga

tempójában mozoghat. Ne feledjék, még sosem gyilkolt napvilágnál! Az éjszaka ritmusát tökéletesen ismeri, de nappal... akár le merném fogadni, hogy a nappalokat egyszerűen odafent tölti. – Lucius homloka újra gyöngyözni kezdett, ahogy az asztalhoz sietett, és felmarkolt néhány jegyzetlapot. – Az Ali ibn-Ghazi-ügy után beszéltünk arról, hogy nyilván olyan munkája lehet, ami miatt sokat közlekedik odafent, de aztán komolyabban nem néztünk utána. Én viszont végiggondoltam a dolgot, és úgy látom, hogy a leginkább ezen a ponton foghatnánk meg.

Szemrehányóan felnyögtem. – Jóságos Teremtőm, Lucius! Tisztában van vele, mit javasol? Végigvenni minden egyes jótékonysági és missziós szervezetet, minden olyan kereskedelmi vállalkozást, ami csak ügynökökkel dolgozik, minden újságot, minden egészségügyi szolgálatot? Kell lennie valamilyen szempontnak, ami alapján szűkíthetjük a kört!

– Van is – vágta rá Marcus, ám a hangjában alig csengett több lelkesedés, mint az enyémben. – De még úgy is pokoli lótás-futással fog járni. – Odasietett Manhattan-sziget hatalmas térképéhez, és a gombostűkre mutatott, melyek az emberrablások és gyilkosságok helyszíneit jelezték. – Nézzék, egyetlen helyszínünk sincs a Tizennegyedik utcán túl, ami pedig arra utal, hogy a gyilkosunk leginkább a Lower East Side-on és Greenwich Village-ben van otthon. Szerintem a kettő közül valamelyikben kell élnie és valószínűleg dolgoznia is. Ez illik ahhoz az elgondolásunkhoz is, hogy aligha lehet sok pénze. Vagyis erre a két városrészre korlátozhatjuk a nyomozást.

– Helyes – mutatott Lucius újra a táblára. – De ne feledjük közben azt sem, amit eddig kiderítettünk. Ha igazunk van... ha a gyilkosunk valóban Japheth Duryként kezdte az életét, majd pedig John Beechammé változott, akkor biztosra vehetjük, hogy nem vállalt el *akármilyen* munkát. A jelleme és a háttere alapján bizonyos, hogy egyes hivatások sokkalta vonzóbbak a szemében, mint mások. Maga például, John, ügynököket emleget, de valóban el tudja képzelni, hogy az az ember, akit követünk, alkalmas volna ügynöknek, vagy egyáltalán eszébe jutna ilyen állásra pályázni?

Már éppen kiböktem volna, hogy bármit a világon el tudnék képzelni, de egy hang azt súgta odabent, hogy Luciusnak igaza van. Hónapokon át rakosgattuk össze az apró részleteket, amelyekből kibontakozott valamelyes halvány körvonala az emberünk jellemének és várható viselkedésének, és ennek fényében már valóban nem volt „akármi” elképzelhető.

Különös érzéssel – elragadtatás és rémület keverékével – döbbentem rá hirtelen, hogy már egészen jól ismerem ezt az embert, már bízvást leszögezhetem róla, hogy aligha választana olyan munkát, melynek keretében a nyomortanyák bevándorló népével kellene nyájaskodnia, vagy silány árucikkeket rásóznia olyan emberekre, akiket magánál végtelenül ostobábbnak tekint.

– Igaz, igaz – feleltem –, de még így is nagyon sokféle emberrel kell számolnunk: egyházi személyek, jótékonysági önkéntesek, riporterek, orvosok és egészségügyi alkalmazottak...

– Szűkíthető az még tovább is, John, csak bele kell gondolni – vetette ellene Lucius. – Vegyük például a nyomornegyedek környékén dolgozó újságírókat... hiszen maga személyesen ismeri a legtöbbjüket! El tudja képzelni, hogy Beecham közéjük tartozzék? Na és az egészségügyi szervezetek... Beecham hátterével? Hisz az szakképzettséget, gyakorlatot kívánó munka.

Eltöprengtem, aztán vállat vontam. – Nos, legyen. Legvalószínűbb tehát, hogy valamilyen misszionál vagy jótékonysággal foglalkozó szervezetnél helyezkedett el.

– Neki ez igazán nem jelenthet nehézséget – érvelt Sara. – Gondos vallásos neveltetést kapott, bizonyára meggyőzően beszéli az egyházi zsargont. Végtére is az apja jó nevű prédikátor volt.

– Pompás – ismertem el. – De még ennyi szűkítés után is pokoli munka lesz június 21-ig mindent átvizsgálni. Marcusnak meg nekem a múltkor egy egész hét alatt alig valamit sikerült végeznünk. Nem nagyon praktikus ötlet, hogy fogjuk és vizsgáljuk át az összes egyházi és karitatív szervezetet!

Bármily kevéssé praktikus ötlet volt is, nem volt más választásunk. A nap hátralévő részét a Lower East Side és Greenwich Village környékén működő egyházi és jótékony szervezetek összeírásának szenteltük, majd pedig területi alapon négy részre osztottuk a végtelen listát. Másnap reggel aztán ki-ki fogta a rá eső részt, és négyen négyfelé indultunk. Ezentúl nem dolgozhattunk párokban, annyi szervezetet kellett górcső alá vennünk. Az első néhány szervezetnél, amelyekhez ezen a pénteki napon eljutottam, határozottan hűvös fogadtatásban volt részem, és bár természetesen nem is számítottam jobbra, mégis borzongás fogott el a rám váró napokra, talán hetekre gondolva. Hiába is hajtogattam magamban, hogy a nyomozó munkájához már csak hozzátartozik a hosszadalmas, monoton aprómunka. Hasonló élményben volt már részem a nyomozás korábbi szakaszában (ha más okból is, de egész sor olyan helyre látogattam el akkor, amelyeket ezúttal is fel kellett keresnem), és most, hogy újra nekivágtam a zsúfolt sikátoroknak, csak egyre tudtam gondolni, mind növekvő borúlátással: a könyörtelenül ketyegő órára és Keresztelő János ünnepének szorongató közelségére. Már csak tizenhat nap!

Akadt azért okom némi derűre is: úgy látszott, senki sem követ utamon. Amikor aztán a nap végeztével visszatértem a főhadiszállásra, megtudtam, hogy a jelek szerint társaim nyomozását sem akadályozta kétes személyiségek szimatolása. Teljes bizonyosságot persze nem szerezhettünk, de kézenfekvő volt a feltételezés: ellenségeink szentül hiszik, hogy Kreizler nélkül úgysem megyünk semmire. Szombaton és vasárnap sem láttuk nyomát sem Connornak és pribékjeinek, sem olyasféle személyeknek, akik Byrnesnek vagy Comstocknak dolgozhattak volna. Éppen eléggé utálatos és idegtépő munka volt ez a vizsgálódás már önmagában is, igazán nem hiányzott egyikünknek sem, hogy emellett szüntelenül a hátunk mögé kelljen tekingetnünk. Bár, ami azt illeti, gyanítom, hogy igazából egyikünk sem hagyott fel ezzel a gyanakvó tekingetéssel.

Joggal remélhettük, hogy Beecham az utóbbi tíz év folyamán valamikor a listánkon szereplő karitatív szervezetek valamelyikénél dolgozott, ebből azonban még nem következett, hogy hivatása keretében okvetlenül járnia kellett a gyilkosságokban érintett nyilvánosházakban is. Valószínűbbnek tűnt a számunkra, hogy inkább ügyfélként juthatott el ilyes intézményekbe. Listámon ugyan szerepeltek mindama szegényekkel és eltévelyedettekkel foglalkozó szervezetek, amelyek a West Side-on a Houston és a Tizennegyedik utca között működtek, mégsem foglalkoztam egyelőre a környék hímringyókat dolgoztató bordélyaival. Csak a Golden Rule-ba ugrottam be, hogy közöljem ifjú barátommal, Joseph-fel mindazt, amit megtudtunk a gyilkosról. Kissé kínos helyzetbe kerültünk, mivel még sosem láttam a fiút munka közben. Amint megpillantott, eltűnt az egyik szabad szobában, úgyhogy azt hittem, vissza sem jön többet. Kisvártatva mégis előkerült, éppen csak az arcáról dörgölte le az összes festéket. Vidáman mosolygott és integetett felém, majd megfeszített figyelemmel hallgatta értesüléseimet. Arra kértem, közölje ezeket a barátaival is. Tudva, mennyi intézményt kell még aznap meglátogatnom, azonnal tovább akartam sietni, amint letudtam kötelességemet. Elbúcsúztam a fiútól, és indultam is kifelé. Joseph azonban utánam eredt, s az ajtóban megállított azzal, hogy nem volna-e kedvem valamikor megint biliárdozni egyet. Lelkesen fogadtam az ötletet. Ilyetén felélesztve ezt a bizonytalan kapcsolatot, Joseph alámerült a Golden Rule bugyraiba, én pedig elsiettem, nehéz szívvel a sorsa feletti sajnálkozástól, amelyet azonban le kellett ráznom magamról. Herkulesi munka várt még rám, egy percet sem pazarolhattam hasztalan rágódásra.

New Yorkban a jelek szerint minden egyes számba vehető bűnre jut legalább egy szervezet, amely annak megelőzésének szentelte magát. Némelyikük általános indíttatású, mint például a Bűnmegelőzési Egyesület, vagy a különböző (katolikus, presbiteriánus, baptista és egyéb) egyházak missziós egyletei. Vannak olyanok, mint példának okáért az Éjszakai Misszió, amelyek gyakori beszédekben s gettóbéli ügynökeik által terjesztett röplapokon teszik közzé, hogy minden időben és mindenki számára elérhetőek. Mások, mint a Bowery-misszió és hasonlók, egyszerűen területi alapon dolgoznak. Akadnak olyanok is – a Lovakat Segélyező Társulat vagy az Állatkínzás-ellenes Egylet –, amelyek egyáltalán nem is foglalkoznak emberi lényekkel. (E nevek láttán óhatatlanul Japheth Dury egykori állatkínzásaira kellett gondolnom, és eszembe ötlött, hogy egy olyan jótékony egylet, amely védtelen állatokkal dolgozik, esetleg vonzó lehet rejtetten szadista természete számára, bár a háztetőkön való közlekedéshez másrészről nincs köze. Érdeklődésem azonban nem hozott eredményt.) Ott van aztán az árvaházak végtelennek tűnő sora: ezek kivétel nélkül alkalmaznak elhagyott gyermekek után kutató, városjáró önkénteseket. Az ilyen intézményeket különös gonddal kellett vizsgálat alá venni, tekintettel azokra a helyekre, amelyeket oly szívesen látogatott John Beecham Chicagóban.

Ez a fajta munka szinte észrevétlenül emészt fel órákat és napokat, mégpedig az elégtétel, a siker, a megerősítés leghalványabb jele nélkül. Semmi sem utalt arra, hogy mégiscsak egy újabb gyilkosság megakadályozásáért tesszük ki a lelkünket. Hány meg hány hamiskásan szenteskedő egyházi urat és hölgyet (nem is szólva hasonló habitusú világi testvéreikről) faggattunk végig, az Isaacson fivérek, Sara meg én, és hány meg hány gyűlöletesen

egyforma órát pazaroltunk erre a csüggesztő tevékenységre! Meg nem tudnám mondani, s ha meg tudnám is, ugyan mi értelme volna... ugyanis végezetül be kellett látnunk, hogy semmi eredményre nem jutottunk. Az egész elkövetkező hét e taposómalom jegyében telt, újra és újra ugyanazt a tortúrát erőltettük végig; újra és újra bekopogtattunk egy-egy jótékony szervezet irodájába, központjába, feltettük végtelenül egyszerű kérdésünket, miszerint dolgozott-e náluk valaha John Beecham vagy akárki, aki megjelenésében és modorában hasonlónak nevezhető e személyhez, s válaszképpen újra és újra végig kellett hallgatnunk végeérhetetlen, kenetes tirádáikat intézményük dicséretes munkatársairól, eszményeiről és céljairól. Csak ezután kerülhetett sor arra, hogy átnézzék aktáikat, és közöljék egyértelműen tagadó válaszukat, mire a négyünk közül éppen esedékes boldogtalan végre a távozás hímes mezejére léphetett.

Ha beszámolóm e ponton ellenségesnek vagy cinikus hangvételűnek tűnik, annak talán az a felismerés lehet az oka, amely csak június második hetének végén világosodott meg bennem: egyetlen olyan páriafajta van ebben a városban, amelynek védelmére, pártolására, boldogítására nem született még magánalapítású, előkelő nevű jótékony társulat, és ez éppen a gyermekprostituáltak kiszolgáltatott csoportja, amely éppen a legsúlyosabb veszélyben forgott. Óhatatlanul Jake Riis jutott eszembe, akit valósággal körülrajongtak a divatos emberbarát társaságok, s aki makacsul elzárkózott attól, hogy a Santorelli-gyilkosság által felvetett tényállásokat riportjában közölje, vagy akár csak létezésüket elismerje. Ez a szándékos vakság nem egyedül Riist jellemezte; ugyanúgy megfigyelhető volt minden egyes hivatalos közegnél, akivel csak dolgom akadt, s bennem minden egyes alkalommal növekvő, egyre elviselhetetlenebb bosszúságot keltett. Hétfő este, a Broadway 808-ba visszatámolyogva oly mértékig elegem volt a New York-i jótékony társaságok bárgyú szenteskedéséből, hogy ajkamról kivételesen cifra átkozódás hosszú füzére fakadt fel abban a hitben, hogy a főhadiszálláson rajtam kívül nincs senki. Rémülten perdültem sarkon, mert Sara hangját hallottam a hátam mögül:

– Ez aztán az elbájoló fuvolazene, John! Bár el kell ismernem, hogy pontosan kifejezi, amit *én* érzek e pillanatban. – Sara cigarettázva bámulta hol Manhattan térképét, hol pedig a krétával teleírt táblát. – Rossz nyomon járunk – szögezte le keserűen, és a cigarettavéget kihajította az ablakon.

Nyögve roskadtam le a díványra. – Maga az, aki nyomozónak készül. Sejtenie kellett, hogy ezt a munkát akár hónapokig is folytathatnánk, amíg találunk valamit.

– Hónapjaink pedig nincsenek – vágta rá. – *Vasárnapig* van időnk. – Tovább bámult felváltva a térképre és a táblára, közben elégedetlenül rázogatta a fejét. – Márpedig nem csak az unalom miatt érzem ezt így – folytatta, és fejét félrebiccentve próbálta megfogalmazni az elméjén átviharzó sejtelmeket. – Nem tűnt fel magának, John, hogy ezek a jótékony gyülekezetek mintha nem sokat tudnának azokról az emberekről, akiken segíteni próbálnak?

– Hogy érti? – támaszkodtam fel hirtelen félkönyékre.

– Magam sem tudom pontosan. Csak... mintha nem volnának igazán tájékozottak. Pedig ez nem illik össze.

– Mivel nem illik össze?

– Hát ővele. Beechammel. Mert nézze csak, mit csinál Beecham? Behízelgi magát a gyerekeknél, a bizalmukba férkőzik, pedig hát ezek éppen eléggé bizalmatlan és dörzsölt fiúk, ugyebár.

Joseph-re gondoltam. – Igen, kifelé olyannak tűnnek, de valójában majd meghalnak egy igaz barátért.

– Éppenséggel erre gondolok – vágta rá Sara. – Beecham pedig pontosan tudja, milyen húrokon kell játszania ahhoz, hogy ilyen igaz barátnak tűnjön. Tisztában van vele, mi hiányzik a kölyköknek. Nem úgy a jótékony urak és hölgyek! Higgye el, John, rossz nyomon járunk.

– Sara, gondolkozzék már józanul! – pattantam fel a díványról, és odasiettem mellé. – Ugyan milyen szervezet lehet a világon, ami nagy embertömegekkel dolgozik, és van ideje, kapacitása személyes információk felderí...

Ekkor megfagyott bennem a vér. A szó szoros értelmében megfagyott. Mégpedig nagyon egyszerű okból: eszembe jutott, miféle szervezet foglalkozik éppen az olyan információk megszerzésével, amelyekről Sara beszélt. Az a szervezet, amelynek központja mellett nap mint nap el szoktam sétálni anélkül, hogy egy gondolatot is pazaroltam volna rá... s amely közismert arról, hogy alkalmazottai praktikus módon a háztetőkön közlekednek.

– Az ördög rágja ki a lelkét... – leheltem.

– Micsoda? – riadt rám Sara, látva, hogy valamiféle megvilágosodás ért. – John, mondja már, mire gondol!

Tekintetem a tábla jobb szélére röppent, a Benjamin és Sofia Zweigről szóló feljegyzéshez. – Hát persze – suttogtam. – Kilencvenkettő, az egy kicsit késő már, inkább kilencvenben találkozhatott velük. Vagy akár a módosítások miatt, ahogy azt az egész dolgot összekutyulták!

– John, az isten megáldja, miről beszél?

Megragadtam a kezét. – Hány óra van?

– Mindjárt hat. Miért?

– Akkor még lehet ott valaki! Jöjjön!

Azzal minden további magyarázat nélkül magam után rángattam az ajtóhoz. Fáradhatatlanul harsogta tiltakozó és faggatózó indulatszavait, de nem voltam hajlandó felelni, csak húztam magammal végig a Broadwayn, egészen a Nyolcadik utcáig. Itt balra fordultam, és a 135-ös számhoz vezettem Sarát. Elrángattam a felsőbb szintekre vezető lépcsőig, és csak ott lélegeztem fel, amikor láttam, hogy a bejárati ajtót még nem zárták be. Ekkor végre Sara felé fordultam, és azt kellett látnom, hogy ragyogó mosollyal szemléli a lépcsőajtó mellé elhelyezett réztáblát:

Egyesült Államok Népességnyilvántartó Hivatala

Charles H. Murray főfelügyelő

39. FEJEZET

Akták és akták, ameddig a szem ellát.

A Népességnyilvántartó Hivatal irodái két teljes emeletre terjedtek ki, és minden egyes helyiség fala a mennyezetig kartotékszekrényekkel volt borítva. Eltakarták még az ablakokat is. Körös-körül síneken mozgatható létrák, minden szoba közepén egy íróasztal. A mennyezetről fémernyős villanylámpák szórták vakító fényüket a csupasz hajópadlóra. Egyéniségnek, otthonosságnak semmi nyoma sem érzett ezen a helyen – tökéletesen illett rendeltetéséhez, a személytelen, embertelen, sivár statisztikához.

A harmadik emeletig kellett elvándorolnunk Sarával, amíg végre olyan asztalra leltünk, amely mellett ült is valaki. Meglehetősen fiatal ember volt, szeme felett irodai zöld ellenző, öltözéke olcsó, de szerető gonddal vasalt öltöny, melynek felső része az egyszerű vonalú szék hátán pihent. Alsókarján könyökvédő oltalmazta a hófehér, keményített inget, miközben az ifjú szikár két keze fáradhatatlanul munkálkodott egy űrlapokkal teli mappán.

– Kérném szépen... – közelítettem óvatosan az asztalhoz.

A fiatalember savanyú ábrázattal nézett fel rám. – Már lejárt a félfogadási idő.

– Semmi kétség – vágtam rá készségesen, rögvest felismerve a javíthatatlan bürokratát. – Nem is most jöttünk volna, ha hivatalos ügyben járnánk.

A fickó végignézett rajtam, aztán Sarára sandított. – Hát akkor...?

– A sajtótól vagyunk. Pontosabban a *Timestól.* Moore a nevem, ez pedig Howard kisasszony. Vajon bent találjuk-e még Mr. Murrayt?

– Mr. Murray sosem távozik hat harminc előtt.

– Ó, akkor hát itt van még!

– De hátha nem akarja fogadni önt – vetette ellene a fiatalember. – Legutóbb is kifejezetten pórul jártunk a sajtó képviselőivel.

Némi megfontolás után megkockáztattam: – 1890-re gondol, ugye?

– Természetesen – vágta rá a fickó, mintha bizony a világ minden intézménye tízéves ciklusokkal számolna. – Még a *Times* is nevetséges rágalmakkal jött elő. Végtére talán mégsem mi vagyunk a felelősek minden megvesztegetésért és hamisításért, nemde?

– Isten őrizz! – bizonykodtam. – Hanem Mr. Murray...

– Porter főigazgató 1893-ban kénytelen volt lemondani – lobbantotta szememre a fickó, állhatatosan sértődött, vádaskodó tekintettel. – Erről vajon hallott-e már?

– Történetesen bűnügyi tudósító vagyok.

A fiatalember nekilátott a könyökvédők levevésének. – Csak azért említem – lángolt a szeme a zöld ernyő vetette árnyékon át –, hogy értse, nem itt volt a probléma gyökere, hanem Washingtonban. Ebből az irodából itt senkinek sem kellett lemondania, ha érti, mire gondolok.

– Nagyon sajnálom – feleltem egyre kényszeredettebb türelemmel –, de kissé sietős volna a dolgunk, ezért ha értesítené Mr. Murrayt...

– Charles Murray én vagyok – jött az egykedvű válasz.

Gyorsan összenéztünk Sarával, majd, elismerem, kissé megfontolatlanul felsóhajtottam, arra gondolva, milyen megpróbáltatással hozott össze már megint a sors. – Értem. Nos, Mr. Murray, nagyon szeretném, ha volna oly szíves, és átnézné a kedvünkért az alkalmazottai listáját, hátha rajta van az a valaki, aki után nyomozunk.

Murray újfent végigmért az ellenzője alól. – Igazolná magát? – Átnyújtottam az igazolványomat, ő pedig úgy vizsgálgatta, egészen a szeme elé tartva, mintha hamisítványgyanús bankjegy volna. – Hmmm... úgy látom, ez megfelelő. Az ember sosem lehet elég óvatos. Igazán bárki besétálhat ide azzal, hogy a sajtótól jött. – Visszaadta az igazolványt, és Sarához fordult. – Howard kisasszony?

Sara arca hirtelen kifejezéstelenné vált, ahogy elfogadható válasz után kutatott. – Sajnálom, Mr. Murray, de nem adhatok igazolványt. Én csak titkárnő vagyok.

Murray nem látszott igazán elégedettnek a válasszal, de rábólintott, majd hozzám fordult. – Nos?

– Egy bizonyos John Beecham nevű személyt keresünk. – Murray közönyös arckifejezése változatlan maradt. – Hat lábnál valamivel magasabb, ritkuló hajú, és van egy kis tikkje, amolyan arcrángásféle.

– Egy kis tikkje? – kérdezte könnyedén Mr. Murray. – Ha az maga szerint egy *kis* tikk, hát nem tudom, mit nevez *súlyosnak,* de az biztos, hogy én nem szeretnék találkozni vele!

Megint magával ragadott az a különös, vadul égető érzés, mely Adam Dury istállójában vett erőt rajtam: a tudat, hogy jó nyomon járunk, s hogy a nyom még meleg. Gyorsan Sarára pillantottam, s láthattam, hogy ezt az érzést, mely életében először fogja el, éppoly nehezen tudja uralni, mint én annak idején.

– Tehát ismeri Beechamet? – kérdeztem enyhén remegő hangon.

Murray rábólintott. – Pontosabban szólván, ismertem.

Forró diadalérzésemet jeges csalódás öntötte nyakon. – Nem dolgozik önöknél?

– Már nem – volt a válasz. – Decemberben elbocsátottam.

– Ó! – éledt újjá a remény. – És mennyi ideig volt itt?

– Talán valami bajba került?

– Ó, dehogy – vágtam rá sietve, ráébredve, hogy nagy lelkesedésemben elfeledkeztem a hihető fedőtörténetről. – Valójában nem is őróla van szó, hanem... a bátyjáról. Felmerült a gyanú, hogy... hogy tisztázatlan ingatlanspekulációkba keveredett. No, erre azt gondoltam, hogy Mr. Beecham segíthetne megtalálni, vagy legalább adhatna róla némi információt.

– A bátyja? – töprenkedett Murray. – Nekem ugyan sosem mondta, hogy volna testvére. – Éppen megpróbáltam volna erre is kitalálni valami elfogadható választ, de Murray megelőzött: – Nem mintha ez jelentene bármit is. Nem volt az a fecsegős fajta ez a Mr. John Beecham. Ha jobban meggondolom, voltaképpen nem is tudtam róla semmit. Legalábbis a magánéletéről. De végtelenül tiszteletreméltó úriember volt. Azért is voltam úgy meglepve... – Murray elhallgatott, és hosszú, csontos ujjával a székét kopogtatva újra végigmért engem, aztán Sarát is. Végül felkelt, odasétált az egyik sínre járó létrához, és hirtelen, erőteljes mozdulattal a szoba túlsó végébe taszította. – 1890 tavaszán került ide – szólt hátra nekünk, miközben a létra után igyekezett, és felmászott rá. Csaknem közvetlenül a plafon alatt talált rá a megfelelő fiókra, kihúzta, és előkereste belőle a vonatkozó aktát. – Számlálóbiztosnak vettük fel.

– Tessék?

– Népszámláló biztosnak. Aki a voltaképpeni számlálást és kikérdezést végzi – felelte Murray, és már jött is, egy nagy borítékkal a kezében. – Kilencszáz ilyen embert vettem fel 1890 júniusában és júliusában. Kétheti munka, heti huszonöt dollárért. Mindegyiknek ki kellett töltenie egy kérdőívet. – Felnyitotta a borítékot, összehajtott lapot vett elő, és felém nyújtotta. – Ez volt Beechamé.

Amíg én, mohóságomat jól-rosszul leplezve átfutottam az aktát, Murray összefoglalta a véleményét. – Igazán kiválóan alkalmas volt erre a munkára. Pontosan az az ember, aki nekünk kell. Egyetemi végzettség, nőtlen, jó referenciák... nagyon megfelelőnek tűnt.

Valóban, a lehető legjobb referenciák... volnának, ha nem volna mind szemenszedett valótlanság, gondoltam magamban. A kezemben tartott dokumentum a hazugság és hamisítás valóságos orgiáját képviselte, már amennyiben nem kell feltételeznünk, hogy hozzávetőleg egy időben két, igen feltűnő tikkel megvert John Beecham is tevékenykedett az Egyesült Államok eme területén. (Egy pillanatig azon is eltöprengtem, ugyan Alphonse Bertillon antropometriai rendszere milyen esélyt adna ennek az egybeesésnek.) Sara a vállam felett szintén betekintett a jelentkezési lapba, és amikor felé fordultam, bólintott, hogy ő is levonta az egyértelmű következtetést: John Beecham 1890-ben ugyanolyan buzgón gyakorolta a félrevezetés művészetét, mint az előtt és az után.

– A címét ott láthatják a fejlécen – közölte Murray. – Amikor elbocsátottuk, még mindig ugyanott bérelt szobát.

A lap tetején ismerős kézírást fedeztem fel, amelyet néhány héttel korábban láttam már egyszer. – Bank utca 23. – olvastam. Ez majdnem Greenwich Village központjában volt. – Jól van – mondtam lassan. – Értem már. Köszönöm szépen.

Murray, aki mintha gyanút fogott volna kitartó érdeklődésünk miatt, szinte kitépte kezemből a jelentkezési lapot, és gyorsan visszacsúsztatta a nagy borítékba. – Óhajtanak még valamit? – kérdezte.

– Hogy még valamit? Ó, nem, nagyon köszönöm. Igazán sokat segített, Mr. Murray!

– Akkor jó éjt – felelte, s újra felhúzta a könyökvédőt.

Sara meg én a kijárat felé indultunk. Visszafordultam, s igyekeztem úgy tenni, mintha csak hirtelen öltött volna az eszembe: – Mr. Murray, azt mondta, nemdebár, hogy elbocsátotta Beechamet. Megkérdezhetném, hogy miért, ha egyszer olyan nagyon alkalmas volt?

– Nem foglalkozom pletykálkodással, Mr. Moore – felelte jegesen Murray. – Ráadásul magukat a bátyja érdekli, nem igaz?

– Gondolom, semmi kifogásolhatót nem követett el, amíg a tizenharmadik körzetnél dolgozott? – próbálkoztam most más felől.

Murray felmordult. – Ha csinált volna bármi olyasmit, akkor nem léptettem volna elő segédhivatalnokká, és nem tartottam volna itt öt éven át... – Hirtelen észbe kapott, és felvágta a fejét: – Várjon csak! Azt meg honnan veszi, hogy a tizenharmadik körzetnél volt?

Rámosolyogtam. – Ugyan, nem számít. Köszönöm, és jó éjt, Mr. Murray.

Megragadtam Sara csuklóját, és magam után vonszoltam lefelé a lépcsőn, miközben Mr. Murray utánunk dobogott, és dühösen rám kiáltott:

– Mr. Moore! Álljon meg, uram! Követelem, hogy elmondja, hol tett szert erre az értesülésre! Hé, Mr. Moore, hallja-e...!

De ekkorra már ki is menekültünk a kapun. Tovább szorongattam Sara csuklóját, amíg sietős tempóban igyekeztünk nyugat felé, de húzni már

egyáltalán nem kellett; gyors, határozott léptekkel szaporázott mellettem, és amikor az Ötödik sugárúthoz értünk, hangos nevetésben tört ki. Amint egy pillanatra megálltunk, várva, hogy egy kis rés keletkezzék az esti csúcsforgalom forgatagában, Sara váratlanul a nyakamba borult.

– John! – lehelte magánkívül. – Hát mégis *él, létezik,* és *itt* van... Jóságos Istenem, hát tudjuk, hogy *hol lakik!*

Az ölelést viszonoztam, de hangomban azért óvatosság csengett. – Pontosabban azt tudjuk, hol *lakott.* Június van már, őt meg decemberben bocsátották el. Ha hat hónapig tengődött munka nélkül, akkor bizony sok minden megváltozhatott az életében. Például, megengedhette-e magának, hogy továbbra is rendesebb környéken lakjék?

– Hisz találhatott másik munkát is – ellenkezett Sara, némileg csüggedtebben.

– Persze, reméljük – feleltem. Előttünk enyhült kissé a forgalom. – Gyerünk!

– De hogy gondolja ezt? – erősködött Sara, ahogy az úttestre léptünk. – Hogy jutott egyáltalán eszébe? Na és a tizenharmadik körzet?

Ahogy tovább igyekeztünk nyugatnak, a Bank utca felé, elmagyaráztam Sarának a gondolatmenetemet. Az 1890-es népszámlálásról sokat hallottam barátaimtól, akik tudósítottak róla. Az eset hatalmas botrányt kavart fel New Yorkban és az egész országban azon a nyáron és őszön, amíg a munkálatok tartottak. A botrány fő okai – nem éppen meglepő módon – a város politikai vezetői voltak, akiknek pozíciójára hatással lehetett a kimutatások eredménye, és akik ezért minden lehető módon igyekeztek befolyásolni és manipulálni az eredményeket. A Charles Murray Hetedik utcai irodájában népszámlálónak jelentkező kilencszáz személy igen tekintélyes hányada vagy Tammany Hallnak, vagy Boss Plattnek dolgozott azzal a megbízatással, hogy az eredményeket főnökük érdekében meghamisítsák: nekik kellett biztosítaniuk, nehogy a választókerületek határai oly módon kerüljenek átrajzolásra, hogy azt a megfelelő párt politikai hatalma és befolyása bánja. Ez nemritkán azt jelentette, hogy papíron egy-egy választókerület létszámát is meg kellett növelni, mégpedig merőben fiktív személyek és adatok beiktatásával. A számlálóbiztosok feladata nevükkel ellentétben korántsem korlátozódott egyszerű számlálásra. Tapintatosan ki is kellett kérdezniük alanyaik bizonyos hányadát, mivel a népszámlálás nem csak a létszám megállapítására irányult, de annak feltérképezésére is, hogyan él az átlagos állampolgár. A biztosok kérdései olyan bizalmas területekre is kiterjedtek, hogy faggatózásuk, az egyik kollégám Timesban hangoztatott véleménye szerint, „más körülmények között határozottan szégyentelennek tűnt volna”. Murray főfelügyelő irodájába mind a demokrata, mind a republikánus számlálóbiztosok kezéből a hamis adatok feltartóztathatatlan árja özönlött, amely éppen elég bőséges fantáziáról tett bizonyságot ahhoz, hogy úgyszólván lehetetlen legyen megkülönböztetni a valóságos adatok halmazától. S ha az átkos jelenség nem is korlátozódott kizárólag New Yorkra, e város, szokása szerint, szinte az abszurdumig hajszolta a dolgot. A kiértékelés roppant munkája Washingtonban mindezek miatt elképesztő halasztásokat szenvedett, s a népszámlálásért felelős egykori fő megbízott (az a bizonyos Porter főigazgató, akiről Murray is beszélt) 1893-ban lemondásra kényszerült. A munkát csak utóda, C. D. Wright végezte be, de mind a mai napig homályban maradt, hogy voltaképpen mennyire is lett megbízható a végeredmény.

Az egyes számlálóbiztosok választókörzetek szerint kapták megbízásukat, amelyeket New Yorkban további választókerületekre osztottak. Amikor a tizenharmadik körzetet említettem Murraynek, az puszta találgatás volt. Tudtam, hogy Benjamin és Sofia Zweig ebben a körzetben lakott, és abból indultam ki, hogy Beecham a munkája során találkozhatott velük, talán éppen a szüleiket kellett kikérdeznie. Kockáztattam, és nagy szerencsémre, nyertem; bár arról még mindig sejtelmünk sem volt, miért is bocsátotta el végül Murray az emberünket.

– Nem valószínű, hogy Beecham is részt vett volna az eredmények meghamisításában – töprengett Sara, miközben a Greenwich sugárúton igyekeztünk a Bank utca felé. – Igazán nem az a fajta, aki politikába ártja magát, meg aztán a népszámlálás addigra már véget is ért. De ha nem ezért dobták ki, akkor ugyan miért?

– Holnap elküldhetjük Isaacsonékat, hogy járjanak a végére. Murrayt olyannak nézem, aki meghunyászkodik a rendőrjelvény előtt. De ha engem kérdez, hát rátenném a vagyonomat, hogy Beecham valami gyerekügybe keveredett itt is. Talán valaki panaszt emelt... nem biztos, hogy erőszakos eseménynek kellett lennie, de nyilván valami sötét dolog volt.

– Ez valóban feltételezhető – helyeselt Sara. – Emlékszik, ugye, mit mondott Murray arról, hogy Beecham milyen tiszteletre méltó személynek látszott? És hogy éppen ezért volt oly nagyon „meglepő”, ami aztán történt, bármi volt is az?

– Ahogy mondja. Csúnya kis titkokat orrontok itt.

Elértük végre a Bank utcát, és balra fordultunk. Jellegzetes Greenwich Village-i kép tárult elébünk: házak és fák hosszú sora egészen a Hudson folyóig, ahol aztán raktáraknak és kocsiszíneknek adták át helyüket. Párkányok és tornácok egyhangú sora mellett haladtunk végig, és jobbfajta középosztályi családok földszinti szalonjaiba tekinthettünk be. A Bank utca 23-as szám mindössze másfél saroknyira volt a Greenwich sugarúttól, de ez a kurta kis út is elég volt hozzá, hogy reményeink az egekig emelkedjenek. Annál keserűbben ért aztán a csalódás, amikor odaértünk.

A nappali ablakában apró, finom táblácska szerénykedett: SZOBA KIADÓ. Kiábrándultan néztünk össze Sarával, aztán a keskeny bejárati ajtóhoz siettünk. Jobb oldalán sárgaréz csengőgomb volt. Megnyomtam. Jó néhány percen át várakoztunk ott némán, amíg végül közelgő lépteket hallottunk bentről, s egy idős asszony hangját.

– Nem szabad! Nem mész innen!

Nem volt világos, nem nekünk szól-e a parancs, ám aztán egész sor retesz csikorgott a kapun, és ebből ráébredtem, hogy egyelőre nem küldtek el. Végre nyílt a kapu, és mögüle parányi, ősz hajú vénasszony került elő, jó húsz éve divatját múlt halványkék ruhában. Erősen foghíjas volt, és beesett állából drótszerű fehér szőrszálak meredeztek. Tekintete eleven volt, de nem árulkodott éppen éles észről. Éppen mondott volna valamit, amikor aprócska, vörös macska bukkant elő a ház belsejéből. Az asszony lábával gyöngéden visszatuszkolta.

– Hányszor mondjam, hogy nem szabad! – zsörtölődött. – Ezek a vendégek nem hozzátok jöttek... halljátok? – Ekkor figyeltem csak fel a lakás belsejéből hangzó fülsiketítő nyávogásra. Legalább féltucatnyi macskának kellett odabent lennie. Az öregasszony rám ragyogott. – Tessék, uram? A szoba miatt jött?

A váratlan kérdéstől elnémultam, Sarának szerencsére jobban helyén volt az esze. Bemutatkozott, bemutatott engem is, majd hozzáfűzte: – Nos, asszonyom, valójában nem is annyira a szoba érdekelne, hanem inkább az előző lakó, Mr. Beecham. Gondolom, elköltözött már.

– Ó, igen – jött a válasz, egyidejűleg a következő macskával. Ez cirmos jószág volt, és egészen a kapulépcsőig sikerült elérnie. – Nézze meg az ember! Ejnye, Peter! Ugyan, Mr. Moore, fogja már meg, kérem!

Lehajoltam a macskáért, felnyaláboltam, s megvakargattam kissé az állát, mielőtt visszaadtam volna tulajdonosának. – Ezek a macskák! – sopánkodott amaz. – Más sem jár az eszükben, mint hogy elkóboroljanak.

Sara megköszörülte a torkát. – Öö, Mrs.... Mrs. ...

– Piedmont. És gondolják el, csak nyolcat tartok odabent, a többi tizenötöt ki kell zárnom az udvarra, különben meggyűlne velük a bajom!

– Milyen igaz, Mrs. Piedmont – hízelgett Sara. – Nyolc, ez éppen megfelelő szám. – A vénasszony elégedetten bólogatott. – Ami Mr. Beechamet illeti... – folytatta bizonytalanul Sara.

– Mr. Beecham, nos, igen. Végtelenül udvarias ember, de meglehetősen szűkszavú. Italhoz nem is nyúlt sosem. A macskák viszont nem szívelték... nem volt az az állatszerető fajta, ennyi biztos, de azért...

– Nem hagyta meg véletlenül az új címét?

– Nem tudta meghagyni. Fogalma sem volt, merre tovább. Azt tervezte, hogy talán Mexikóba vagy Dél-Amerikába költözik. Azt mondja, ott még vannak lehetőségek a vállalkozó kedvűek számára. – Ekkor észbe kapott, kitárta az ajtót, és mentegetőzni kezdett. – Jaj, bocsássanak meg. Fáradjanak beljebb, kérem.

Égnek emeltem a tekintetem, ahogy Sara nyomában beléptem a lakásba. Pontosan tudtam, hogy a bűbájos Mrs. Piedmont egyetlen információmorzsát sem bocsát a rendelkezésünkre legalább öt-tíz perces szócséplés nélkül. A takarosan berendezett, ám időverte és porba fulladó

szalonba lépve reményeim tovább fakultak. A szoba teljes berendezése, a fotelektől és szófáktól a hadseregnyire rúgó Viktória korabeli nippgyűjteményig nyilvánvalóan éppen azon volt, hogy egyetlen érintésre porrá ömöljék. A házat ráadásul valósággal átitatta a félreismerhetetlen macskaürülékbűz.

– Hiába, a macskák – mosolygott ránk Mrs. Piedmont, miközben helyet foglalt a magas támlájú fotelben. – Csodálatos társak, nemde, csak hát megvan az a kellemetlen szokásuk, hogy faképnél hagyják az embert. Fogják magukat, és se szó se beszéd eltűnnek!

– Mrs. Piedmont – erősködött türelmesen Sara –, valóban nagyon szeretnénk megtalálni Mr. Beechamet. Tudja, mi... hm... régi barátai vagyunk...

– Ó, az nem lehet – vonta össze a szemöldökét Mrs. Piedmont. – Mr. Beechamnek nem voltak barátai. Ő maga mondta. Mindig is szokta mondogatni. Legjobban jár, aki magában jár, ezt mondta mindig reggel, aztán meg ment szépen a hajózási vállalatába.

– Hajózási vállalat? – álmélkodtam. – Na de...

Sara megérintette a karom, hogy hallgassak, aztán sugárzóan rámosolygott az előszobából besétáló macskákra. – A hajózási vállalatba, igen. Mindig is vállalkozó szellem volt.

– Úgy bizony! Nahát, előkerült Lysander – mutatott egy torkaszakadtából nyávogó macskára. – Szombat óta a színét sem láttam! Ilyenek a macskák, hiába! Folyton eltünedeznek!

– Mrs. Piedmont, mióta lakott önnél Mr. Beecham? – tudakolta Sara bámulatos türelemmel.

– Hogy mióta? – töprenkedett el a satrafa, az ujja hegyét rágcsálva. – Hát, ha így végiggondolom, már majdnem három éve. Panasz nem volt rá soha, mindig hajszálpontosan fizetett. – Majd pedig összevont szemöldökkel tette hozzá: – Hanem azért elég komor egy figura volt. És soha nem evett egy falatot! Legalábbis én egyetlenegyszer sem láttam enni. Állandóan csak dolgozott, éjjel-nappal, ahogy mondom... na de hát *valamikor* csak kellett ennie, nem igaz?

Sara mosolyogva bólintott. – És azt meg tudná mondani, hogy miért költözött el?

– Hogyne – jött az egyszerű válasz. – A krach miatt.

– Miféle krach? – kaptam fel reménykedve a fejem.

– Az a hajózási vállalkozás, ugye. Volt az a nagy vihar valahol Kína partjainál... Istenkém, szegény tengerészek! Mr. Beecham minden pénzét az áldozatok családjának adta. Igaz is, ha megpillantana valahol egy kis foltos aranyost, Howard kisasszony, akkor szóljon rögtön! Elkóborolnak, ahogy mondom. Már reggelire sem jelent meg.

Tudom, hogy csúnyán hangzik, de ekkor már szíves örömest kitekertem volna Piedmontné nyakát, ráadásul az összes átkozott macskáét is. Sara viszont hősiesen kitartott, és szemfülesen tovább kérdezősködött: – Akkor hát végeredményben ön mondott fel Mr. Beechamnek?

– Azt azért nem mondanám. Ő maga döntött úgy, hogy elmegy. Azt mondta, nincs pénze a lakbérre, és ilyen körülmények között nem is akar maradni. Felajánlottam neki néhány heti haladékot, de nem akarta. Pontosan emlékszem arra a napra... csak egy héttel volt karácsony előtt. Éppen akkoriban tűnt el a kis Jib.

Halkan felnyögtem, Sara pedig együttérzően kérdezte: – Jib? Az is cica?

– Az hát – felelte álmatagon Mrs. Piedmont. – Fogta magát és eltűnt. Se szó, se beszéd. Ezek a macskák mindig a maguk kis ügyei után szaladgálnak.

Tekintetem végigpásztázta a szobát, és Mrs. Piedmont további kis védenceire tévedt. Hangtalanul lopóztak be a helyiségbe, az egyik éppen hozzálátott, hogy „a maga kis ügyét” végezze egy sötét sarokban. Elfogott a türelmetlenség, oldalba böktem Sarát, és a lépcső felé mutattam.

– Megnézhetnénk a szobáját, asszonyom? – kérdezte engedelmesen.

Mrs. Piedmont mosolyogva merült a felszínre álmodozásából, és úgy bámult ránk, mintha csak ebben a pillanatban érkeztünk volna. – Akkor hát a szoba érdekli önöket?

– Meglehet.

Ez a beismerés a locsogás új áradatát szabadította el, mely kitartott végig fel a hámló, ősrégi zöld tapétával borított lépcsőházban. Beecham a harmadik emeleten bérelt volt szobát, és egész örökkévalóságnak tűnt, amíg Mrs. Piedmont nyomában felkaptattunk odáig. Mire az ajtóhoz értünk, már mind a nyolc bennlakó macska a lábunk körül kavargott fülsértő nyávogással. Mrs. Piedmont kinyitotta a zárat, és beléptünk. Az első meghökkentő dolog az volt, hogy a macskák nem tódultak utánunk. Ahogy nyílt az ajtó, a vernyákolást mintha elvágták volna, az állatok gondterhelt pofával megtorpantak a küszöb előtt, aztán mint akiket puskából lőttek ki, száguldottak le a lépcsőn. Besiettem a szobába, hogy körülnézzek, és különös, rossz illat csapta meg az orromat: a bomlás szaga. Nem is emlékeztetett a macskaürülék bűzére, sem a lomtár-, por- és öregszagra, amelyek odalent uralták a légkört. Ez sokkal bántóbb szag volt. Döglött egér lehet, vagy valami ehhez hasonló, gondoltam Sara felé sandítva, és láttam, hogy ő is érzi: az orrát fintorgatta. Aztán – a szaggal többet nem törődve – nekiláttam a szoba feltérképezésének.

Felesleges fáradozásnak bizonyult. A szoba, melynek ablakából a Bank utcára esett kilátás, tökéletesen üres volt. Semmi más nem volt benne, mint egy vén mennyezetes ágy, egy hasonló korú ruhásszekrény és egy fiókos komód. A komód tetején jókora mosdótál, hozzá illő vizeskancsóval. Ez volt a teljes berendezés.

– Hajszál pontosan úgy hagyta itt a szobát, ahogy megkapta – jegyezte meg Mrs. Piedmont. – Már csak ilyen ember az a Mr. Beecham.

Sara meg én – mintha csak fontolgatnánk, hogy ki akarjuk-e venni a szobát – hanyagul bekukkantottunk a szekrénybe és a komódba, de emberi jelenlétnek semmi nyomát nem leltük. Az egész, tízszer húsz láb méretű helyiségben semmi de semmi nem utalt arra, hogy valaha is lakott volna benne valaki, még kevésbé arra, hogy egy pokoli kínok közt vergődő lélek élt volna itt, akinek legalább féltucatnyi gyerek borzalmas halála száradhat a lelkén. A lappangó rothadásszag csak még jobban kihangsúlyozta a szoba kihaltságát. Végül közöltük Mrs. Piedmonttal, hogy bár valóban kellemes kis szoba ez, de sajnos a mi céljainkhoz túlságosan kicsi. Ezzel indultunk is volna vissza a lépcsőn.

Sara előrement a gazdasszonnyal, aki újfent szóáradatban tört ki a macskák okán, és már a lépcsőnél tartottak, amikor nekem valami különös tűnt a szemembe Beecham szobájában, közvetlenül az ajtó mellett: az ócska, csíkos tapétán néhány apró folt éktelenkedett. A barnás foltocskák azt a benyomást keltették, hogy valamilyen folyadék – valószínűleg vér – nagy erővel fröccsenhetett a falra. A halvány foltok a padlón is folytatódtak, és egészen az ágyig követtem őket. Meggyőződve róla, hogy Mrs. Piedmont látótávolon kívül ért már, felemeltem a matracot.

Vad bűz csapott az orromba, ugyanaz, amit már belépéskor is éreztem, csak sokkal erősebb. Ösztönösen behunytam a szememet, s kezemet a szájam elé csaptam, hogy visszafojtsam a rám törő hányingert. A szemem résnyire nyílt, és amikor már visszaejtettem volna a matracot, tekintetem egy kicsiny csontvázon akadt meg. A csontokat félig-meddig bunda takarta, de itt-ott már felemésztette a rothadás, és láthatóvá váltak a belső szervek kiszáradt maradványai. A csontváz négy lába félig szétrohadt kötéllel volt összekötve, hátsó lábai mellett elszórt csontocskák – talán apró csigolyák – hevertek. Az állat farka volt ez, döbbentem rá hirtelen, amelyet valaki darabokra vágott. A koponya, melyen alig néhány foltban tapadt csak bőr és szőr, egy-két hüvelykkel odébb hevert. A matracot és alatta a hevedereket olyan foltok borították, amilyeneket a falon is láttam.

Végre elengedtem a matracot, kimenekültem az előszobába, és zsebkendőt rántottam. Arcomat törölgetve nagy nehezen legyűrtem a hányinger következő hullámát, vettem egy-két mély lélegzetet, és odamerészkedtem a lépcsőhöz, bár még nem voltam biztos benne, hogy lesz erőm lemenni rajta.

– John! – hatolt fel hozzám Sara hangja. – Hol marad már!

Az első lépcsősor ugyancsak igénybe vette összpontosításomat, a másodikat valamivel könnyebben küzdöttem le. Mire végül leértem Sarához és Mrs. Piedmonthoz, akik éppen egymás kezét szorongatták a nyávogó macskák gyűrűjében, már mosolyogni is bírtam. Sietősen köszönetet mondtam Mrs. Piedmontnak, és kiléptem a felhőtlen éjszakába, amelynek levegőjét az ételtek után különösen tisztának éreztem.

Sarát még mindig szóval tartotta Mrs. Piedmont, bárhogy is igyekezett utánam. A szürke cirmos kandúr megragadta az alkalmat, és kisurrant a kapun.

– Peter! – kiáltott Mrs. Piedmont. – Howard kisasszony, ha megkérhetném... – Sara már nyakon is ragadta Petert, és mosolyogva nyújtotta át gazdájának. – Ezek a macskák! – fakadt ki századszor is a jóasszony, aztán búcsúszavakat árasztva bezárta utánunk a kaput.

Sara lesietett hozzám a lépcsőn, és ahogy közelebbről is szemügyre vett, arcáról lehervadt a mosoly. – John! Miért olyan sápadt... mondja már, mi történt? – Némán bámult az arcomba, aztán megragadta a karomat. – Talált valamit odafent, ugye? Mit talált?

– Jibet – feleltem kurtán, és kénytelen voltam újra zsebkendőt ragadni.

– Jibet? – vonta fel a szemöldökét Sara. – Már hogy a *macskát?* Az isten szerelmére, mit beszél?

Karon fogtam, és magammal vontam a Broadway irányába. – Hát talán úgy fogalmazhatnék, hogy Mrs. Piedmontnak nincs igaza. A macskák *nem* tűnnek el csak úgy.

40. FEJEZET

Alig értünk vissza a Broadway 808-ba, az Isaacson fivérek is betoppantak. A kedvük semmivel sem volt rózsásabb, mint a miénk néhány órával azelőtt. Sietősen tájékoztattuk őket mindarról, ami azóta történt, Sara pedig azonnal fel is jegyezte a táblára az új értesüléseket. Felbátorította és bizakodóra hangolta őket, hogy sikerült valamelyest Beecham nyomába szegődnünk, bár én úgy láttam, hogy a Népességnyilvántartóban és Mrs. Piedmontnál tett látogatásaink nem igazán vittek tovább bennünket, hiszen még mindig nem tudtuk, hol van Beecham, és mit csinál.

– Persze igaza van, John – ismerte el Lucius –, de annyit legalább bizonyosan tudunk, hogy mit *nem* csinál. Ugyebár gondoltunk arra, hogy talán hasznot húz a lelkész apjától származó tudásából. Hát most már tudjuk, hogy ez nem így van, és nyilvánvalóan jó oka is van rá.

– Talán túlságosan is nagy keserűséggel gondol vissza a családjára – mérlegelte Marcus. – Talán még álcázásból sem képes úgy tenni, mintha hinne abban, amit az apja szolgált valaha. Még akkor sem, ha ez segítene neki munkát találni.

– A családban tapasztalt képmutatás?! – kiáltott fel Sara, aki még mindig a táblára irkált.

– Úgy van – hagyta rá Marcus. – Talán a missziós vagy egyéb egyházi munka puszta gondolata is túl erős ösztönös agresszivitást kelt benne, talán nem mer ilyesmit vállalni, mert nem bízik benne, hogy képes volna őrizni a tisztes látszatot.

– Ügyes – töprengett félrebiccentett fejjel Lucius. – Tehát felcsap inkább számlálóbiztosnak, mert úgy kisebb az esélye, hogy akarva-akaratlanul leleplezi magát. Hiszen rengetegen kaptak számlálóbiztosi állást, akik összevissza hazudoztak érte, és soha senki nem jött rá.

– És ez az állás sok titkos vágyát is kielégíti – tettem hozzá. – Hiszen otthonokba juthat be, gyerekekhez kerülhet közel, rengeteg mindent megtudhat róluk, és közben nem kelt gyanút, hogy kíváncsiskodik. Ez nagyon fontos lehet neki.

Marcus vette át a szót: – Egy idő után persze olyan indíttatásai támadnak, amelyeket nem tud uralni többé. De mi van a prostituált fiúkkal? Ezekkel nem az otthonukban találkozik... hiszen nem is a családjukkal élnek, meg aztán mostanra már Beechamet is elbocsátották, nem igaz?

– Igaz, ez a kérdés még nincs megoldva. De bármihez is kezdett a számlálóbiztosság után, az valószínűleg változatlanul fontos neki, hogy hozzájusson az emberek privát szférájához... vélhetően valami olyan munkát vállalt, amelynek keretében továbbra is látogathatja a népeket... hogy kutathasson az áldozatai után. S a nyilvánosházakban élő fiúk bizalmába egyértelműen a helyzetük ismeretével és együttérzésével, sajnálatával férkőzik be.

– Pontosan ez az a vonás, amely oly szembeszökően hiányzott az összes jótékonykodóból, akit csak láttunk – jött el Sara is a táblától.

– Pontosan – feleltem, és kinyitottam az ablakot, hogy a főhadiszállás áporodott levegője felfrissüljön kissé.

– Azt viszont még mindig nem látom át, hogyan fogjuk kiókumlálni, hogy *most* hol lehet – elégedetlenkedett Marcus. – Nem akarok senkit nyugtalanítani, de mindössze *hat napunk* van hátra.

Erre senki nem tudott felelni. Csönd állt be, s mindnyájunk tekintete a Marcus asztalán heverő fényképhalomra tévedt. Pontosan tudtuk, hogy ha kudarcot vallunk, a halom tovább növekszik. Lucius végül komoran, elszántan leszögezte:

– Nincs más választásunk, abból kell kiindulni, amit tudunk. Ismerjük az emberünk agresszív, magabízó oldalát. Tudjuk, hogy félelem vagy pánik bármi nyoma nélkül tárgyalt a Népességnyilvántartóval és Mrs. Piedmonttal. Mesterien kidolgozott hazugságpalotákat épített, és hosszasan fenn is tudta tartani őket anélkül, hogy belezavarodott volna. Azt nem tudjuk, hogy ezen idő alatt folyamatosan gyilkolt-e, avagy csak az elbocsátás szította fel újra a kegyetlenségét. De arra fogadni mernék, hogy az önbizalma még nem hagyta cserben, még ha személyiségének egy titkos része óhajtja is, hogy lefüleljék. Ezt szerintem nyugodtan feltételezhetjük. Feltételezhetjük továbbá, hogy sikerült az igényeinek megfelelő új állást is találnia... olyat, amelynek keretében továbbra is háztetőkön járkálhat és bejáratos a bérkaszárnyák népéhez. Ötletek?

Szomorú dolog, amikor hirtelen elsorvad, elhal a szerencse és az ötletesség áradata, de ebben a pillanatban velünk ez történt. Feltehetőleg arra lett volna szükségünk, hogy legalább egy-két órára eltávolodhassunk a problémától, vagy talán a fennmaradó idő kurtasága félemlített meg, de annyi bizonyos, hogy mélységes-mély csend telepedett ránk. Igaz, volt még egy kártyánk, amit kijátszhattunk: Marcus és Lucius másnap elmehet a Népességnyilvántartóba, s kihúzhatja Murrayből, miért is kellett elbocsátania Beechamet decemberben. Hogy ezen kívül mi is volna a következő teendő, az egyelőre tökéletes homályban volt. Tíz órakor aztán végét vetettük a hosszúra nyúlt munkanapnak, de szemernyivel sem voltunk okosabbak.

Kedden aztán a fivérek ellátogattak Murrayhez, és meg is tudták tőle (amint azt még aznap este velünk is közölték a Broadway 808-ban), hogy Beechamet azért kellett elbocsátani, mert tolakodó módon zaklatott egy gyermeket: egy Ellie Leshka nevű kislányt, aki az Orchard utca egyik bérházában lakott a Canal túloldalán. Ez a hely szintén a tizenharmadik körzethez tartozott, és nem esett messze a Zweig testvérek egykori lakhelyétől. Mindazonáltal különös volt, hogy Beecham egy olyan kislánynak eredt a nyomába (ha ugyan igaz), aki még csak nem is volt prostituált. Ilyet a legjobb tudomásunk szerint egyáltalán nem művelt azóta, hogy megölte Sophia Zweiget. Marcus és Lucius abban reménykedett, hogy fényt deríthetnek a történtekre, ha meglátogatják a kis Ellie-t és szüleit, ám a család a sors kifürkészhetetlen akaratából elköltözött azóta, s méghozzá éppen Chicagóba.

Murray szerint a Leshka szülők még csak nem is céloztak semmilyen erőszakra, amikor panaszt tettek Beecham ellen. Nyilvánvaló volt, hogy sosem fenyegette meg Ellie-t, ellenkezőleg, kedves volt hozzá. Csak hát a gyermek éppen elmúlt tizenkét éves, és a szülők teljesen érthető módon aggódtak amiatt, hogy egy ismeretlen, magányos felnőtt férfival tölti az idejét. Charles Murray azt vallotta Isaacsonéknak, hogy nem is bocsátotta volna el Beechamet, ha nem derül ki, hogy az az állásával visszaélve férkőzött be Leshkáékhoz, azzal a koholt ürüggyel, hogy a Népességnyilvántartó vizsgálatának keretében ki kell kérdeznie őket. Murray addigra éppen elég csúf tapasztalatot szerzett, és botránynak még az árnyékát sem kockáztathatta.

Sara megjegyezte még, hogy két szokatlan vonás is van ebben az esetben: Ellie Leshka egyfelől nagyon is jó gyerek volt, másfelől pedig túlélte a Beechammel való találkozást. Mindezek fényében Sara nem tartotta kizártnak, hogy ezt a kislányt Beecham nem is akarta megölni. Talán ez kivételesen őszinte kísérlet volt arra, hogy valóságos kapcsolatot teremtsen egy másik emberi lénnyel – ha úgy van, akkor bizony ez lehetett az egyetlen ilyen kísérlet egész felnőtt életében; mi legalábbis – a felettébb gyanús chicagói árvaházi kapcsolatoktól eltekintve – nem szereztünk tudomást másikról. Lehet, hogy dühét éppen a Leshkáék tiltakozása szította fel, akik nem engedték közelíteni a gyerekükhöz, és még el is költöztek előle más városba. Hiszen tudtuk, hogy az utóbbi gyilkosságok nem sokkal a decemberben történtek után vették kezdetüket.

Valamit csak ért ez is, az értesülés, és amit kikövetkeztettünk belőle, de többet aztán nem facsarhattunk ki a Népességnyilvántartóból. Kedden öt óra harminckor végeztek a hivatalban az Isaacson fivérek, aztán Sara meg én számoltunk be nekik a napunk eredményeiről: egy kis listát állítottunk össze azokról a foglalkozásokról, amelyeket Beecham valószínűleg választhatott az elbocsátása után. Miután fontolóra vettük az ismert tényezőket, amelyeket

mérvadónak tekintettünk a választáskor – a bevándorlók iránti gyűlöletét, képtelenségét, hogy közeli kapcsolatokat alakítson ki (legalábbis felnőttekkel), előszeretetét a háztetőkön való közlekedés és ellenszenvét az egyházi szervezetek iránt – úgy láttuk jónak, hogy az elképzelhető tevékenységek körét két fő tételre szűkítsük le: pénzbeszedés, illetve bírósági kézbesítés. Mindkettő világi tevékenység, amelyek keretében egyrészt tanácsos a tetőkön járni (az efféle nemkívánatos látogató elől a kapukat gyakran el is torlaszolják), másrészt pedig a hatalom érzését kölcsönzik az embernek. Ezenfelül széles körű személyes értesüléseket nyújtanak rengeteg emberről, és jó ürügyet arra, hogy a közelükbe férkőzzék. Sarának a délután folyamán még az is eszébe jutott, hogy a St. Elizabeth Kórházban Beecham arról szónokolt, a társadalomnak törvényre van szüksége, és kemény kezű emberekre, akik be is tartatják. Az eladósodott vagy (akár csak érintőlegesen) törvényellenes ügyletekbe keveredett emberek bizonyára magukra vonták a haragját, s aligha volt ellenére olyan munka, amelynek során leckéztethette őket.

Marcus és Lucius meggyőzőnek találta érvelésünket, bár tudván tudták (ahogy mi magunk is), hogy újabb végeláthatatlan lótást-futást hoz ránk. Mindazonáltal, legalább okunk volt némi kis reménységre: az efféle ügynököket foglalkoztató kormányzati irodák és pénzbehajtó társaságok listája jócskán kurtább volt, mint a különféle jótékony szervezeteké, amelyekkel korábban akadt dolgunk. Nyilvánvaló volt, hogy újságírók és rendőrségi titkárnők semmilyen értesülést nem remélhetnek kormányzati intézményektől, így aztán ezeket Isaacsonék vállalták, amíg mi átnéztük a független behajtótársaságok listáját, s kiválogattuk azokat, amelyek a Lower East Side és Greenwich környékén, elsősorban pedig a tizenharmadik körzetben működtek. Szerdán kora hajnalban már kint voltunk az utcán.

A jótékony szervezetek végigjárása fellázította erkölcsi érzékünket; a behajtó cégek inkább csak megfélemlítőnek látszottak. Székhelyük többnyire kicsi, mocskos emeleti irodákban volt, s olyan emberek vezették őket, akik korábban csüggesztő tapasztalatokat szereztek szegről-végről rokon szakmákban – rendőrségnél, bíróságnál, esetleg szélhámosként, de még egy olyan is akadt, aki fejvadász volt azelőtt. Nem az az emberfajta volt ez, amelyik könnyen adja az információt, kizárólag anyagi ösztönzés segítségével lehetett szóra bírni őket. Legtöbbjük előre követelte a „jutalmat", a cserébe szolgáltatott értesülés aztán vagy szembeszökően hamis volt, vagy olyannyira hasznosnak tűnő, mintha csak szándékosan szabták volna ilyenre.

Ott forogtunk tehát újfent a gyűlöletes taposómalomban óráról órára (a csütörtök reggel azzal a sejtelemmel köszöntött be, hogy az órákból bizonnyal napok is lesznek), mégpedig minden eredmény nélkül. Isaacsonék kiderítették, hogy a városi intézmények gondos nyilvántartást vezetnek a bírósági kézbesítőként alkalmazott személyekről, de huszonnégy órás megfeszített vizsgálattal sem lelték John Beecham nevét egyetlen aktában sem. Sara másfél napon át járta a pénzbehajtó vállalatokat, ám jó néhány igen közönséges ajánlaton kívül semmit nem sikerült beszereznie, jómagam pedig csütörtök délutánra végeztem a magamra vállalt listával, és fogalmam sem volt, hogy ezután mihez kezdjek. Magányosan bámultam ki a főhadiszállás ablakából a Hudson folyóra, és újra elfogott a jól ismert szorongás: elkésünk. Könyörtelenül elérkezik a vasárnap este, és Beecham, aki nyilván tisztában van már vele, hogy figyeljük a nyilvánosházakat, ahol fiúk dolgoznak, ezúttal máshonnan szerzi majd be az áldozatát, ismeretlen helyre hurcolja, és végrehajtja rajta iszonytató szertartását. A fejem szüntelenül zakatolt a szörnyű tudattól, hogy mindössze egy címre és egy foglalkozásra volna szükségünk, ez elég is volna ahhoz, hogy megelőzzük Beechamet, hogy közbelépjünk a döntő pillanatban, s végét vessük vérengzésének, végét vessük iszonyatos, kegyetlen gyötrődésének.

Különös volt, hogy mindazok után, amin eddig átmentünk, még *Beecham* gyötrődése miatt aggódom, s még furcsább, hogy holmi homályos együttérzés támadt bennem iránta. Hanem az érzés ott munkált bennem félreismerhetetlenül, és világos volt az is, miért érzek így: azért, mert megismertem az élettörténete összefüggéseit. A sok-sok cél közül, melyeket Kreizler kezdetben elébünk tűzött, ezt az egyet legalább sikerült elérnünk... Telefoncsöngés ragadott ki mélázásomból. Sara hangja harsant a kagylóban.

– John, maga az? Mondja, mit csinál éppen?

– Semmit. Végeztem a listámmal, és semmire sem jutottam vele.

– Akkor jöjjön hamar a Broadway 967-be, a második emeletre! Siessen!

– Kilenc-hat-hetes? A Huszadik utcán túl?

– Ahogy mondja. A Huszonkettedik és a Huszonharmadik között.

– De hát ez kívül esik a területünkön.

– Pontosan. Pedig a szabály az szabály, ugye? – Nagyot sóhajtott. – Ezt bután csináltuk, higgye el! Pedig tudhattuk volna. Na *mozduljon már!*

Azzal lecsapta a kagylót, mielőtt bármit felelhettem volna. Magamra kaptam a kabátomat, és írtam egy kis üzenetet Isaacsonéknak, ha előttünk találnának visszatérni. Éppen léptem volna ki az ajtón, amikor újra csöngött a telefon. Lecsaptam rá. Ezúttal Joseph szólt bele.

– Mr. Moore... maga az?

– Joseph? Mi történt?

– Á, semmi, csak éppen... – A hangjában döbbenet csengett. – Mr. Moore, maga egészen biztos abban, amiket mondott? Tudja, arról az emberről, akit keresnek!

– Annyira biztos, amennyire csak lehet az ember az én helyzetemben. Miért?

– Hát csak az van, hogy tegnap egy barátom... utcán dolgozik, tudja, nem háznál van... szóval beszélgettünk, és olyanokat mondott... hát arra gondoltam, amiket magától hallottam.

Hiába szorongatott az idő, erre azért leültem, és papírt-ceruzát ragadtam. – Mondjad csak, Joseph!

– Aszondja, egy ember, egy férfi... ígérgetett neki mindenfélét, tudja, amiket maga is mondott, hogy szokott... hogy elviszi magával, meg minden. Hogy hát aszondja, egyedül fog lakni egy olyan... hát mit tudom én, kastélyban vagy miben... ahonnat az egész várost látni. És hogy majd jókat röhög mindenkin, akik komiszak voltak hozzá. Na hát erre eszembe jutott, amit maga mondott, és megkérdeztem, hogy van-e valami baj annak a pasasnak az arcával. De aszondja, nincs. Az biztos, az a dolog az arcával?

– Igen – vágtam rá. – Ebben az egyben aztán teljesen...

– Ajjaj... – nyögött Joseph. – Whiskys Ann ordít, úgy látszik, kuncsaftom van. Mennem kell.

– Várj csak, Joseph. Csak annyit mondj meg...

– Sajnálom, nem beszélhetek. Találkozunk? Esetleg ma este, később?

Szerettem volna tovább faggatni, de a helyzetét megértve inkább békén hagytam. – Jól van. Tíz órakor ugyanott?

– Oké – vágta rá, örvendező hangon. – Akkor viszlát.

Letettem a kagylót, és hanyatt-homlok távoztam.

A ház előtt felkapaszkodtam egy broadwayi villamos hátuljára, s röpke pár perc múlva már ott is voltam a Huszonkettedik utcánál. Leugrottam a macskakőre, mely a sugárút e szakaszát borítja, s a túloldalon jókora háztömb tűnt a szemembe, amelyet szinte teljesen elborítottak a hatalmas reklámplakátok. Hirdettek ott mindent a fájdalommentes fogorvosi kezeléstől a szemüvegeken át a hajójegyekig. A rengeteg hirdetés közül éppen ízlésességével rítt ki a 967-es szám második emeleti ablakára festett aranybetűs felirat: MITCHELL HARPER, ADÓSSÁGRENDEZÉS. Átvágtam a forgalmas úton, és beléptem a házba.

Sara javában tárgyalt odafönt Mr. Harperrel. Sem az ember maga, sem szűkös kis irodája nem illett a kellemes, aranybetűs felirathoz. Úgy látszott, ez a helyiség nemigen láthatott soha takarítókat. Gyér bútorzatán vastagon ült a mocsok, elhanyagoltságát csak a szivarozó tulajdonos öltözéke, borotválatlan arca és gondatlanul vágott haja múlta fölül. Sara bemutatott neki, de Mr. Harper nem nyújtott kezet.

– Olvasok én éppen eleget az orvostudományról, Mr. Moore – magyarázta rekedt, durva hangon, hüvelykujját a pecsétes mellénybe akasztva. – Mikrobák, tisztelt uram, mikrobák! A mikrobák terjesztik a betegségeket, és érintéssel terjednek!

Elfogott a kísértés, hogy azt sugalljam, némi tisztálkodással döntő csapást mérhetne az alattomos mikrobákra, de aztán letettem róla. Bólintottam, és

kérdő arccal fordultam Sara felé. Tudni szerettem volna, mi az ördögöt keresek én itt.

– Mindjárt gondolhattuk volna – suttogta sietve, aztán hangosan folytatta: – Mr. Harper februárban a Washington utcai Mr. Lanford Sternnek hajtott be néhány régi kintlévőséget. – Majd, látva, hogy az én memóriámnak ez még kevés, nyájasan hozzátette: – Amint nyilván ön is emlékszik, Mr. Sternnek több háza is van a Washington Market környékén. S az egyik bérlője egy bizonyos Mr. Ghazi.

– Ó, á, igen, természetesen – vágtam rá. – Miért is nem mondta rögtön...

Sara figyelmeztetően megérintette a karomat. Nyilvánvalóan nem akarta, hogy Harper tudomást szerezzen valódi célunkról. – Ma reggel jártam Mr. Sternnél – folytatta jelentőségteljesen, s ekkor döbbentem rá, miért is kellett volna mindjárt visszatérnünk Sternhez: az idősebb Ghazi ugyanis hónapokra visszamenőleg tartozott a lakbérrel, amikor meghalt a fia. – Nos, elmondtam Mr. Sternnek – folytatta Sara –, hogy miért keressük azt az embert, tudja, akiről feltételeztük, hogy behajtóként dolgozott, s akinek most meghalt a fivére, és nagyobb összeget hagyott rá.

Mosolyogva bólintottam, látva, milyen szépen fejlődik Sara rögtönző tehetsége. – Ó, igen – helyeseltem buzgón.

– Mr. Sterntől aztán megtudtam, hogy a kintlévőségek intézésével Mr. Harpert bízta meg, és...

– És ahogy el is mondtam Moore kisasszonynak – vágott közbe Harper –, ha hagyatékról van szó, hát tudni akarom, mire számíthatok, mielőtt értesüléseket adnék ki.

Bólintottam, és odafordultam Harperhez. Láttam, hogy ez valóban gyerekjáték lesz. – Mr. Harper – ragyogtam rá –, bízvást ígérhetem, hogy igen nagyvonalú jutalék vár önre, amennyiben segít Mr. Beecham nyomára akadni. Úgyszólván a becsületes megtalálónak járó jutalom. Öt százalék, mondjuk rá.

Harper szájából kis híján kihullott a nyálas szivar. – Öt szá... nahát, uram, ez aztán *valóban* nagyvonalú! Öt százalék!

– Öt százalék a hagyaték teljes összegéből – bizonygattam. – Erre szavamat merem adni. De árulja el, kérem... valóban tudja, hol találjuk Mr. Beechamet?

Erre mintha elbizonytalanodott volna. – Nos hát... az igazság az, hogy... mondjuk úgy, *körülbelül* tudom. Illetve pontosan tudom, hol lehet nagy valószínűséggel megtalálni... ha megszomjazik. – Szúrósan néztem Harper szemébe. – Esküszöm, magam vezetem oda magukat! Van egy söröző, ócska kis lebuj a Mulberry sarkán, ott találkoztunk először. Mondhatnám azt is, hogy várják meg itt, de az az igazság, hogy el kellett bocsátanom úgy két hete.

– Elbocsátotta? De miért? – tudakoltam.

– Én úriember vagyok, kérem, és a vállalkozásom is tisztes vállalkozás – felelte Harper. – Hanem hát... tudja, uram, ebben az üzletben néha szükség van muszklira is. A meggyőzés végett, ugyebár. Mert meggyőzés nélkül soha senki nem fizetne, az szent. Azért vettem fel ezt a Beechamet is, mert olyan nagydarab, erős ember. Azt mondta, használja is az öklét, ha kell. És erre mit csinál nekem? Beszél és beszél. Tereferél, mint valami vénasszony! Nahát, a keserves szentség... már elnézést, kisasszony. De hát locsogással senkiből nem lehet pénzt kihúzni! Főleg azokból a bevándorlókból! A krisztusát, azok lyukat beszélnek az ember hasába, ha hagyja! Mint az a Ghazi fickó, kérem. Háromszor küldtem a nyakára Beechamet, de egy nyomorult centet nem bírt kiszedni belőle.

Harper még mondta volna hosszasan, de mi már eleget hallottunk. Leírattam vele a lebuj címét, aztán megígértük neki, hogy még ma este utánanézünk az értesülésnek, és ha megtaláljuk Beechamet, akkor igen hamar számíthat a pénzére. Különös, hogy éppen ettől a kapzsi emberkétől kaptuk az első ingyen értesülést kétnapi munkánk során... s az egyetlent, ami valami eredménnyel kecsegtetett.

41. FEJEZET

Harpertől elsietve azonnal az Isaacson fivérekbe futottunk, akik az üzenetemet megtalálva utánunk eredtek. Brübacherhez mentünk, és alaposan meghánytuk-vetettük, amit a pénzbehajtótól hallottunk, végül pedig tervet kovácsoltunk aznap estére, mégpedig meglehetősen egyszerűt. Úgy döntöttünk, ha megtaláljuk végre Beechamet, nem esünk neki, hanem azonnal telefonálunk Theodore-nak, hogy állítson rá néhány detektívet, olyanokat, akiket nem ismer úgy, mint bennünket. Ha viszont sikerül kinyomoznunk a lakását, de őt magát valami okból nem találjuk ott, akkor átkutatjuk a helyet, hátha olyan bizonyítékra akadunk, amelynek segítségével mindjárt le lehet tartóztatni. Ezután kihörpintettük borainkat, s úgy fél kilenc körül kezdetét vette a Five Points-i expedíció.

Ennek a környéknek a hangulatát igen nehéz érzékeltetni azzal, aki még sosem látta. Halálos fenyegetés árad belőle még az olyan szép tavaszi estén is, amilyen ezen a csütörtökön köszöntött ránk. Ez a fenyegetés azonban korántsem nyilvánul meg mindig hangos, agresszív módon, mint a város egyéb sötét vidékein. A Tenderloinban például, ahol a züllött, nekivadult tivornyázás szelleme uralkodik, mindennapos dolog a részeg kakaskodás, csetepaté. A kemény fiúk mind hősködni akarnak a vagányságukkal, de a handabandából szinte sosem lesz semmi komolyabb. Ritka eset itt a gyilkosság. A Five Points egészen más szellemben működik. Kiáltozást, sikolyokat persze itt is hallani, de többnyire az épületek belsejéből, s ha mégis kint az utcán támad lárma, pillanatokon belül el is fojtják. A Mulberry Bend környékén (maga a Bend ez idő tájt éppen bontás alatt volt Jake Riis fáradhatatlan hadjáratának köszönhetően) éppen az a legnyomasztóbb, legfenyegetőbb, hogy olyannyira néptelen és eseménytelen az utca. A környékbeli lakosok nyomortanyáikon bezárkózva, vagy, ami még valószínűbb, a szinte mindegyik bérkaszárnya földszintjét vagy alagsorát elfoglaló lebujokban lapulnak. A Bend vidékén a halál és rémület némán, hírverés nélkül arat, és aratása határtalanul bőséges. Még a legnapsugarasabb lélek is önkéntelenül az emberélet semmiségén kezd elmélkedni, ha végigsétál ezeken a kihalt, romladozó utcákon.

Lucius például egész bizonyosan efféle gondolatokon rágódott, amikor elértünk a Harpertől kapott címre, a Baxter utca 119-hez. A bérkaszárnya bejárata mellett néhány mocskos, húgyos lépcső vezetett le egy ajtóhoz, mely a kiszüremlő röhögésből, ricsajból ítélve valóban Beecham törzskocsmájának ajtaja lehetett. Luciushoz fordultam, aki éppen aggodalmas képpel pásztázta a sötét utcát.

– Lucius, maga maradjon itt Sarával! – szóltam. – Álljanak őrt, én meg Marcusszal bemegyek.

Bólintott, zsebkendőt rántott, és megtörölgette a homlokát. – Helyes. Vagyis hát rendben.

– És ha bármi galiba adódna, eszébe ne jusson a jelvényét mutogatni! Azért itt gondolkodás nélkül ölnek. – Indultunk a lépcső felé, de visszafordulva még egyszer végignéztem Luciuson, aztán Sara fülébe súgtam: – Vigyázzon rá, az istenért! – Elmosolyodott, és ebből rögtön tudtam, hogy ő is aggódik, de történjék bármi, számíthatunk rá. Beléptünk a lebujba.

Nem tudom, hogy nézhettek ki pontosan azok a barlangok, amelyekben az ősemberek laktak, de nem hiszem, hogy nagyban különböznének az átlagos Five Points-i lebujtól. Márpedig ez itt egy igen jellegzetes hely volt. A mennyezet legfeljebb ha nyolclábnyira emelkedett a mocskos padló fölött, mivel a helyiséget eredetileg a fölötte elhelyezkedő üzlet raktárpincéjének szánták. Ablaka nem volt, fényről négy homályos kerozinlámpa gondoskodott, melyek a két sorba rendezett hosszú, alacsony asztalok felett himbálóztak. E két sor asztal mellett kuporogtak, darvadoztak, szunyókáltak a vendégek, akiknek kor-, nem- és öltözékbeli különbségeit messzemenően feledtette a félkegyelmű részegség egyöntetű állapota. Lehettek talán húszan ezen az estén, ám közülük mindössze hárman mutattak életjeleket. Egy nőszemély locsogott érthetetlenül, kotkodácsoló szóáradatát két férfi figyelte. Amikor beléptünk, tekintetük jeges gyűlölettel szegeződött ránk. Marcus a fülemhez hajolt.

– Azt hiszem, hogy itt tanácsos igen lassan és megfontoltan mozogni – súgta.

Rábólintottam, majd a „pulthoz” léptünk. A két hordón átfektetett deszka a helyiség túlsó végében állt. Azonnal ott termett rajta két pohár az ilyen

helyeken szokásos visszataszító itallal: állott sörmaradékkal, amely a valamivel tiszteletreméltóbb kocsmafélék hordóinak aljáról származott.

Kifizettem az italokat, de nem is érintettem a poharamat, Marcus pedig eltolta a magáét.

A kocsmáros öt és fél láb magas, homokszín hajú és bajszú férfi volt, arcán jellegzetes, félig sértett, félig tébolyult kifejezéssel.

– Mi van, nem köll? – kérdezte.

– Információ kellene – feleltem fejcsóválva. – Egy kuncsaftjáról.

– Csessze meg! – hördült fel. – Húzzanak el!

Pénzt tettem elébe. – Csak egy-két kérdésem volna.

A fickó óvatosan körülkémlelt, s látta, hogy három félig-meddig eszénél lévő vendége már nem figyel bennünket. Ekkor zsebre tette a pénzt, és ránk nézett: – Na?

Beecham neve magában semmilyen hatást nem tett rá, de amikor lefestettem a magas, erős férfit, akinek olyan feltűnően rángatózik az arca, a fickó betegesen fénylő szeme még jobban felvillant, jelezvén, hogy Harper barátunk kivételesen igazat mondott.

– Egy sarokkal föntebb lakik, a 155-ösbe. Egész fönt, hátul.

Marcus kétkedő tekintetet vetett felém, ami feltűnt a csaposnak. – Nézze meg, ha nem hiszi – förmedt rám. – Annak a jánynak a családjáto gyöttek?

– Lánynak? – kérdeztem.

A csapos bólintott. – Fővitt oda valami kisjányt. Az anyja meg gyött mingyár, hogy tán elrabóták. Pedig hát hozzá se nyúlt. Egy pasast viszont majnem kinyírt idele, csak mer szóba hozta a dogot.

Ezen volt mit rágódni. – Sokat iszik? – kockáztattam meg a kérdést.

– Azelőtt nem. Csodákoztam is, mifenét keres itt egyáltalán. De aztán nagyon ráharapott a nyakalásra.

Marcusra néztem, ő bólintott. Tettem még némi pénzt a pultra, és indultunk. A csapos karon ragadott: – De én nem montam ám egy büdös szót se, értve? Nem akarnák senkit megharagíttani – vigyorította ki csúf, sárgás-szürkés fogsorát. – Nem semmi kis fogpiszkálót hord ám magával az a Beecham!

Indultunk is kifelé, ráhagyva a csúf löttyöt a csaposra, igya ki, ha gusztusa van hozzá. Végtelenül óvatosan lopóztunk végig a hosszú asztal, a seregnyi tetszhalott vendég mellett, és bár az egyik éppen akkor fordult meg és kezdett öntudatlanul a padlóra vizelni, amikor elhaladtunk mellette, ez nyilvánvalóan nem a személyünknek szólt.

Marcus higgadtan átlépett a vizelettócsán, és azt mormolta: – Úgy tehát Beecham iszik.

– Iszik – feleltem rá, és kinyitottam előtte az ajtót. – Emlékszem, Kreizler mondta is egyszer, hogy jöhet még egy végső, teljesen önromboló időszaka. Márpedig rendszeresen inni egy ilyen lebujban, az maga az önrombolás.

Sara és Lucius pontosan ugyanolyan aggodalmas arccal vártak odakint, mint amilyennel elváltak tőlünk. – Gyerünk! – sürgettem őket, észak felé véve az irányt. – Kaptunk egy címet.

A Baxter utca 155. teljesen átlagos, jelentéktelen New York-i bérkaszárnya volt, bár igaz, hogy más hasonló nyomornegyedben ilyen kellemes estén nők és gyerekek garmadája tolongott volna az ablakokban nevetgélve, dalolászva, vagy legalábbis heves csetepatéba bonyolódva. Ezek az itteniek viszont csak ültek sötéten, fejüket a tenyerükbe támasztva; a fiatalabbja is éppoly komor és csüggedt volt, mint a legtörődöttebb vénség, és az utca történései iránt egyikük sem mutatta az érdeklődés szikráját sem. A kapulépcsőnél olyan harmincas forma férfi lézengett, tökéletesen hiteles rendőrségi gumibottal hadonászva. Viharvert arca és pimasz vigyora láttán egy csöpp kétségünk sem maradhatott afelől, hogyan is tett szert a becses trófeára. Fellépdeltem mellé, mire a gumibot vége éppen elég keményen szegeződött a mellkasomnak ahhoz, hogy megállítson.

– Mi dóga itt? – vakkantotta a megviselt ábrázatú, kámforos alkoholszagot árasztó férfiú.

– Egy lakóhoz jöttünk – magyaráztam.

A fickó felröhögött. – Szórakázzon az édesmamával. Mi *dóga* itt?

– Na és önben kit tisztelhetek? – kérdeztem némi töprengés után.

A röhögés elhalt. – Énbennem csak azt az illetőt, aki itten vigyáz a házra. A tulajnak, csak hogy értse. Azér ne szórakázzon, vagy megkóstolhassa eztet itt! – Azt a Bowery-argót beszélte, amelyet a környékbeli kemény fiúk tettek halhatatlanná, s amelyet módfelett nehéz volt teljesen komolyan venni; a gumibot kellemetlen közelgése azonban mindennek ellenére komolyságra intett, úgy döntöttem hát, hogy hathatósabb érvekhez folyamodom.

– A legfelső emeleten volna dolgunk – tartottam némi pénzt az orra elé. – Hátul. Vannak tán otthon?

– Á! – tért vissza a vigyor a sokat szenvedett arcra. Tulajdonosa fürgén a pénzért nyúlt. – Csak nem a jó öreg... – És vadul hunyorgatni kezdett, aztán groteszk módon egészen összerántotta a jobb arcát, állát és szemét, de még mindig nem volt teljesen elégedett a produkcióval, és két kezével kapkodva tette teljessé a hatást. Végül durva röhögéssel jutalmazta önnön humorisztikus erőfeszítéseit. – Nincs ám az itten soha, éccaka semmiképpen! Nappal még csak-csak, de éccaka sose! Megnézhetik a tetőn, tán odafönn van. Szeret ám odafönn, a vén izé.

– Na de a lakása? – kérdeztem. – Talán megvárhatnánk ott?

– Az meg tán be van zárva – vigyorgott a fickó. Újfent pénzt dugtam az orra elé. – De viszont az is lehessen, hogy nincs bezárva – indult azonnal az emelet felé. – De tán csak nem zsaruk, vagy mi?

– Nem azért fizetem magát, hogy kérdezgessen.

A fickó komolyan fontolóra vette szavaimat. Végül bólintott. – Na jó. Gyöjjenek csak... de senkinek egy szót se, értve?

Mindnyájan bólintottunk, és követtük a férfiút. A hosszúkás, sötét lépcsőház, nem éppen meglepő módon, szeméttől és emberi ürüléktől bűzlött. A lépcső alján megtorpantam, és előreengedtem Sarát.

– Nem éppen Mrs. Piedmont stílusa – súgta a fülembe.

Hat sor lépcsőn kapaszkodtunk fel minden incidens nélkül, s végül vezetőnk bekopogott a felső emelet négy ajtajának egyikén. Válasz nem jött. A fickó felemelte a mutatóujját. – Várjanak csak egy percet! – intett, és felsandított a tetőre vezető utolsó lépcsőn. – Tiszta a levegő – mondta végül, hatalmas kulcscsomót húzott elő, és kinyitotta az ajtót, amelyen az imént kopogtatott. – Csak jobb tudni, hogy télleg nincs itt. Sértődős ám a vén... – s Beecham neve helyett megint az arcát kezdte fintorgatni, ami újra csak röhögésbe torkollott.

Végre beléphettünk a lakásba. Az ajtó mellett egy polcon kerozinlámpa állt. Meggyújtottam. Lassan láthatóvá vált a helyiség. Voltaképpen nem volt több holmi előszoba-féleségnél, lehetett vagy harminc láb hosszú. A közepén elválasztó fal volt beépítve ajtónyílással, fölötte világítóablakkal. A hosszúkás helyiség külső falán két utólag hevenyészett résszerű nyílás szolgáltatta az egyetlen összeköttetést a külvilággal: lichthófra nyíltak, amelynek túloldalán hasonló patkánylyukak hasonló ablakréseire lehetett látni. A válaszfalhoz kicsiny kályha csatlakozott; a higiéniai berendezés egyetlen rozsdás vödörben merült ki. A bejárattól csak néhány bútordarabot láthattunk: a válaszfalon innen egyszerű, rozoga asztal és szék, a túloldalán pedig egy ágy vége tűnt a szemünkbe. Az olcsó, ócska festék rétegekben hámlott a falról, a különböző színű rétegek együtt holmi viharvert, megbarnult szaténdarabra emlékeztettek, amilyennel régi komódok alját szokták kibélelni.

Itt élt hát az a személy, aki valaha Japheth Dury volt, most pedig John Beecham néven űzte gyilkos tébolyát. Ebben a szűkös helyiségben kellett bizonyítékok után kutatnunk, legyenek bár mégoly észrevehetetlenek. Szó nélkül mutattam Isaacsonéknak a helyiség túlsó végét, a fivérek bólintottak, és indultak átkutatni. Sara meg én a roskatag asztalhoz léptünk, kalauzunk pedig éberen őrködött a bejárat előtt.

A lakás oly kicsiny és szegényes berendezésű volt, hogy alig öt perc alatt gyakorlatilag végeztünk is az átkutatással. Az asztal három fiókját Sara a kezével tapogatta végig a félsötétben, hogy teljesen biztosra menjen. Az asztal fölött egy térkép volt a hámladozó falra erősítve. Odahajoltam, hogy szemügyre vegyem, és az asztalra támaszkodó kezem közben valami furcsát tapintott: az asztallap tele volt karcolva mély rovátkákkal. A térkép, amint azt

újfent közelebb hajolva kiderítettem, Manhattant ábrázolta, de érdekesebb volt számomra az, amit a térképre irkált valaki. Egymást keresztező egyenes vonalakat láttam, itt-ott érthetetlen számokkal és szimbólumokkal megjelölve. Éppen ezen törtem a fejem, amikor Sara megszólított.

– Nézze csak, John!

Odapillantottam. Sara egy fadobozkát húzott elő a legalsó fiókból, az összefarigcsált asztallapra tette, és szorongó arccal odébb húzódott.

A doboz tetejére régi dagerrotípia volt erősítve, stílusában és kompozíciójában Mathew Bradyre, a polgárháború korának fotográfus-művészére emlékeztetett. Elég viharvert is volt ahhoz, hogy keletkezésének korát hozzávetőleg Brady idejére helyezzem. A kép egy halott fehér embert ábrázolt, akit megskalpoltak, kivájták a szemét, levágták nemi szervét, kezéből-lábából nyílvesszők meredeztek. Semmilyen cím vagy egyéb felirat nem volt a képen, de nyilvánvaló volt, hogy csakis Victor Dury tiszteletes gyűjteményéből származhat.

A doboz erősen le volt zárva, de valami furcsa szag szivárgott belőle – ugyanaz a fajta, amelyet Mrs. Piedmontnál is éreztünk Beecham szobájában. Rothadó állati hús bűze. A szívem szinte megállt, ahogy kezembe vettem a dobozt, de mielőtt még kinyithattam volna, Marcus hangja ütötte meg a fülemet.

– Jaj, nem... jóságos istenem, ne...!

Dobogás hangzott a helyiség belsejéből, majd Marcus támolygott ki elénk. Még a silány lámpafénynél is szembeszökő volt halálos sápadtsága – meghökkentő állapot olyan férfinál, akit magam láttam nemegyszer higgadtan fényképezni a lehető leggyomorforgatóbb látványokat. Marcust az öccse követte, aki két karjában cipelt valamit.

– John! – kiáltotta sürgetően. – John, bizonyíték! Teremtőm, valóságos bizonyíték, ezentúl normális, egyszerű gyilkossági ügyünk van!

– A szent szart! – hördült az ajtót őrző vagány. – Hát akkó mégis zsernyákok?

Nem méltattam válaszra. Gyufát gyújtottam, és odaléptem Luciushoz. Ahogy a magasra emelt gyufa fénye a kezében tartott tárgyra esett, Sara felkiáltott, s tenyerét a szájára tapasztva elfordult.

Lucius hatalmas befőttesüveg-félét tartott elébünk, amelyben valamely folyadékban – nyilván formaldehidben – tartósítva seregnyi emberi szem lebegett. Némelyikből még kilógtak a látóidegek, mások tökéletesen gömbölyű formát mutattak, az egyik látnivalóan friss volt még, a másik már zavaros, régebbi. Voltak ott kék, barna, mogyorószín, szürke és zöld szemek – a skála minden színét láthattuk. Mindjárt értettem, hogy Marcust nem egyszerűen a hátborzongató lelet verte le a lábáról. Nem: a szemek felfoghatatlanul nagy száma ütötte szíven. Nem csak az általunk ismert öt fiúról volt itt szó, még csak nem is a fiúkról és a Zweig gyerekekről együtt, hisz az is mindössze hét pár szemet tett volna ki. Szemek tucatjai hemzsegtek az üvegben, elmondhatatlanul sok áldozatról tanúskodva, és kimondatlan, néma váddal meredtek ránk az üvegfalon át, mintha csak számon kérnék, miért is tartott ilyen sokáig, hogy a nyomukra akadjunk.

Tekintetem újra a dobozkára tévedt, amelyet Sara talált a fiókban. Érte nyúltam, és lassan felnyitottam. A belőle felcsapó rothadásbűz nem volt annyira erős, mint vártam, úgyhogy képes voltam nyugodtan szemügyre venni a tartalmát. Értelmét mégsem találtam a látottaknak: a dobozban vöröses-feketés húsdarab hevert, olyan, mint a kiszáradt gumi.

– Lucius? – mutattam oda a dobozt.

Lucius letette az asztalra a borzalmas dunsztosüveget, átvette a dobozt, és a kerozinlámpa fényébe tartotta. Vezetőnk átlesett a válla felett, amíg a tartalmát tanulmányozta.

– Mi az, szar? – érdeklődött. – Mer a szaga az aztán télleg szarszag!

– Nem – felelte higgadtan Lucius, szemét le nem véve le a doboz szörnyű tartalmáról. – Úgy gondolom, egy emberi szív maradványait látjuk.

Ilyen értesülés azért még egy Five Points-i nehéz fiúnak is szavát veszi kissé. A vagány kifordult a folyosóra, arcán határtalan elképedéssel. – Mos má aztán télleg, honnat a redvásból gyöttek maguk?

Én továbbra is Luciusra összpontosítottam. – Egy szív, azt mondja? Lehet, hogy a Lohmann fiúé?

Csak a fejét rázta. – Ahhoz túl régi. Látnivaló, hogy nagyon hosszú ideje pihen már itt. Mintha még be is volna vonva valamivel.

Sarához fordultam, aki nagyokat lélegezve, és a két karját maga köré fonva igyekezett erőt venni magán. Megérintettem a vállát. – Rendben van, Sara?

– Igen, semmi gond – bólintott sietve.

– Hát maga? – fordultam Marcushoz.

– Én is. Mindjárt – felelte.

– Lucius – intettem magamhoz a kurtábbik Isaacsont. – Át kellene vizsgálni azt a kályhát is. Elvállalná?

Lucius egyetlen erélyes fejbiccentéssel válaszolt. Odakint az utcán szinte megbénította a szorongás, most viszont, hogy feladata akadt, maga volt a hatékonyság. – Adjon csak gyufát! – Átnyújtottam a zsebemből a tartalék dobozt.

Mély hallgatás közepette közelítette meg a válaszfalnál álló éjfekete, kormos vaskályhát, amely mellett kosárnyi tüzelő várakozott, zsíros serpenyő a tetejébe hajítva. Mintha éppen csak félbehagyta volna valaki a főzést. Lucius gyufát gyújtott, megelőző intézkedésképpen higgadtan mély lélegzetet vett, aztán felrántotta a kályha ajtaját. Lehunytam a szemem, amikor még a gyufát is bedugta a nyílásba, hogy többet lásson. Negyed perc sem múlt el, már hallottam is csapódni a vasajtót.

– Semmi – jelentette Lucius. – Csak zsírmocsok meg egy megrökönyödött krumpli. Semmi más.

Kifújtam a levegőt, aztán Marcus vállára ütögettem. – Na, ebből mit szed ki? – mutattam a falon lógó Manhattan-térképre.

Marcus alaposan szemügyre vette. – Manhattan – vágta rá. Aztán, néhány másodperc múltán: – Földmérő térképnek vagy effélének nézem. – Megpiszkálta a rajzszegek környékét, aztán ki is húzgált néhányat. – A tapéta nem színeződött el körülötte. Nem régen rakhatták fel ide, azt mondom.

Lucius is odajött, így hárman körülálltuk az asztalra helyezett üveget és dobozt.

– Csak ezt találták ott hátul? – hitetlenkedtem.

– Úgy bizony – felelt Marcus. – Se ruhát, se semmi mást. Én azt mondanám, lelépett.

– Lelépett? – visszhangozta Sara.

– Talán tudta, hogy szorul már a hurok – mondta bosszúsan Marcus. – De valóban nem úgy néz ki, mintha még vissza akarna jönni ide.

– De ha valóban távozott – ellenkezett Sara –, akkor ugyan miért hagy itt ennyi *bizonyítékot?*

– Talán mert nem is gondolja, hogy az – csóválta a fejét Marcus. Vagy, mert nagyon sietősen távozott. Vagy éppen...

– Vagy éppenséggel azt akarta, hogy megtaláljuk – mondtam ki mindnyájunk közös gyanúját.

Amíg ezt a gondolatot emésztettük, kalauzunk közelebb húzódott, hogy vethessen egy pillantást az üvegre. Odébb mozdultam, hogy eltakarjam előle. Végül Lucius szedte össze elsőként a gondolatait: – Ez igaz lehet, mégis szemmel kell tartanunk ezt a helyet, hátha felbukkan. Megkérhetjük a rendőrfőnök urat is, hogy küldjön embereket, hiszen, amint mondtam, most már egyszerű gyilkossági nyomozásról van szó.

– Maga szerint ennyi bizonyíték elég a vádemeléshez? – kérdezte szelíden Sara. – Tudom, hogy iszonyúan hangzik, de semmi nem bizonyítja, hogy ezek a szemek az áldozatoktól származnak.

– Igaz – ismerte el Lucius. – Hanem azért nem volna könnyű dolga, ha el kellene magyaráznia, hogy *honnan* származnak akkor, és amíg magyarázkodik, hát fejemet rá, hogy bármelyik esküdtszék háromszor is elítéli. Főleg, ha elmondjuk a háttér-információkat.

– Akkor rendben – vágtam rá. – Sarával most megyünk a Mulberry utcára, és embereket kérünk Roosevelttől, hogy éjjel-nappal figyeljék ezt a házat. Lucius, magának és Marcusnak itt kellene maradnia, amíg megjön az erősítés. Fegyverük van? – Marcus a fejét rázta, Lucius viszont az orrom alá dugta ugyanazt a revolvert, amit a Castle Gardenben is láttam nála, az ibn-Ghazi-gyilkosság után. – Pompás – nyugtáztam. – Várakozás közben pedig

megpróbálhatna kihámozni valamit ebből a térképből, Marcus. És egyvalamit ne felejtsenek! – fogtam suttogóra a hangom. – A jelvényükkel eszükbe ne jusson kérkedni! Semmiképpen elő ne vegyék, amíg meg nem érkezik az erősítés! Nem olyan régen még egyetlen zsaru sem merészkedett volna erre a környékre, mert tudta, hogy sosem kerül ki innen élve.

A fivérek némán bólintottak. Sarával kiléptünk a folyosóra, s kis híján a gumibotos vagányba ütköztünk. – Mos már azér tán mondhatnának is valamit arró a nyomozásró! Most akkó zsaruk maguk vagy nem zsaruk?

– Mi... hm... magánügyben járunk – feleltem. – A barátaink itt maradnak még... megvárják a lakót. – Gépiesen nyúltam a tárcámért, és tíz dollárt húztam elő. – Maga, ugyebár, nem is látta őket.

– Egy tizesér? Egy tizesér még az anyám képét is elfelejtem. Na már ha emlékeznék rá egyáltalán, értik!

Kisiettünk az épületből, és gyors léptekkel indultunk észak, majd pedig nyugat felé, remélve, hogy a Broadwayn felkaphatunk majd egy villamosra. Utunknak ez az első szakasza volt a legkockázatosabb, bár ezt nem szívesen említettem volna Sarának. Hisz csak ketten voltunk, s abból is nő az egyik. A hatvanas-hetvenes években egyetlen Five Points-i banda sem tűrte volna ezt tétlenül: a legkevesebb az lett volna, hogy leütnek, Sarával pedig kedvükre elszórakoznak. Csak remélhettem, hogy most, amikor a környék legfőbb szórakozása már nem az erőszak, hanem a kicsapongás, talán megússzuk szárazon.

Imámat meghallgatta az ég. Háromnegyed tízkor már a Broadwayn igyekeztünk felfelé, és alig néhány perccel később a Houston utcánál ugrottunk le a villamosról. Egyet sem bántuk már, hogy együtt látnak-e bennünket a rendőrkapitányságon, csak hanyatt-homlok rohantunk Theodore irodája felé. Üresen találtuk. Egy nyomozó közölte, hogy Roosevelt hazament vacsorázni, de hamarosan visszavárják. Őrjítő félóra következett. Theodore kissé meghökkent, hogy bennünket ott talál, de híreink hallatán pillanatokon belül magához tért, és parancsokat kezdett ugatni végig a lépcsőházon. Amíg rendelkezését hallgattuk, ötletem támadt, és máris a lépcsőház felé rángattam Sarát.

– A levél – magyaráztam lefelé rohanva. – Elébe kellene tennünk a Mrs. Santorellinek írt levelet, az talán meghökkentené.

Sarának tetszett az ötlet. A ház előtt rögtön konflist fogtunk, és igyekeztünk a Broadway 808 felé. A lelkiállapotunkat nem volna igazságos túlbuzgónak nevezni, de tény, hogy tisztában voltunk a helyzetben rejlő lehetőségekkel, így a kocsikázás szinte örökkévalóságnak tűnt számunkra.

A 808-as házba lépve úgy siettem, hogy észre sem vettem a folyosón heverő jókora jutazsákot, s kis híján átbucskáztam rajta. Közelebb hajolva cédulát pillantottam meg a zsákon: 808-AS HÁZ, 6. EMELET. Sarára pillantottam. Ugyanolyan tanácstalanul szemlélte a leletet, mint én.

– Ugye maga nem rendelt semmit? – fintorgott rám.

– Ugyan már. Talán Marcus meg Lucius.

Bámultam még egy-két másodpercig a zsákot, majd vállat vontam, és nekiláttam a száját bekötöző madzag kibogozásának. Nem boldogultam a bonyolult csomóval, úgyhogy bicskát ragadtam, és végighasítottam a zsák vékony szövetét.

Élettelennek tűnő hústömeg zuhant a padlóra: Joseph teste. Semmi feltűnő nem látszott rajta, de arca sápadtsága önmagában kétségtelenné tette, hogy halott.

42. FEJEZET

A Bellevue halottkémje több mint hat órán át vizsgálgatta a tetemet, amíg sikerült megállapítania, hogy Joseph halálát a nyakszirtjébe döfött vékony pengéjű kés (afféle stiletto), vagy esetleg nagyobb tű okozta. Egy teljes éjszakán át róttam fel és alá a tetemnéző folyosóit, egyik cigarettáról a másikra gyújtva, így aztán nem voltam abban az állapotban, hogy értelmes következtetéseket tudjak levonni az értesülésből. Egy pillanatra Biff Ellisonra gondoltam: ő szokott ilyen csöndes és hatékony módon megszabadulni azoktól, akik az útjában voltak, de még a rémület és gyász önkívületében sem képzeltem, hogy bármilyen módon felelőssé tehetném a történtekért. Joseph sosem dolgozott neki, s még ha oka lett is volna, hogy keresztbe tegyen a nyomozásunknak, bizonyosan megeresztett volna valami figyelmeztetést egy ilyen drasztikus lépés előtt. Így tehát, ha ugyan Byrnes és Connor nem kényszerítették rá valahogy Ellisont, hogy segítsen nekik – ami szinte tökéletesen képtelen feltételezés volt –, nem adódott egyetlen magyarázat és egyetlen lehetséges tettes sem Beechamen kívül. Valahogy szerét ejtette – hiába minden figyelmeztetésem –, hogy Joseph közelébe férkőzzön.

Ó, az én figyelmeztetéseim. Mire a kicsiny tetemet kitolták a boncteremből, százszor és ezerszer mondtam el magamban, hogy Joseph sosem ért volna ilyen szörnyű véget, ha vesztére nem találkozik velem. Hisz minden erőmmel azon voltam, hogy felvértezzem a nagyobb veszedelem ellen... Miért nem jutott eszembe, hogy éppen az sodorja veszélybe, hogy szóba áll velem? És most itt szerencsétlenkedem a hullaházban, és magyarázom a halottkémnek, hogy a temetésről én gondoskodom, és mindennek a lehető legszebben kell történnie. Mintha bizony számítana valamit is, hogy egy csinos kis brooklyni parcellába kerül-e a holttest, vagy az East Riverbe hajítják, és végül elviszi az apály! Hiúság, elbizakodottság, felelőtlenség! Az agyamban egyre azok a szavak kísértettek, melyeket Kreizlertől hallottam Mary Palmer halála után. Hogy miközben nagy hévvel hadakozunk a gonosz ellen, csak új és új utakat nyitunk meg előtte.

Ahogy kisétáltam a hullaházból a hajnali szürkületbe, gondolataim Kreizler körül forogtak, így aztán nem is lepett meg annyira, mint kellett volna, hogy régi barátomat pillantottam meg odakint. A nyitott fiákerben várt rám. Cyrus Montrose együttérzően bólintott felém a bakról. Laszlo rám mosolygott, és elém lépett, ahogy áttámolyogtam az úton.

– Joseph... – mondtam rekedten. Alig volt hangom a némán végigcigarettázott éjszaka után.

– Tudom – felelte. – Sara felhívott. Gondoltam, jót tenne magának egy kis reggeli.

Bágyadtan bólintottam, és beszálltam mellé a kocsiba. Cyrus halkan csettintett Fredericknek, és elindultunk nyugat felé a Huszonhatodik utcán. Igen lassan mentünk, holott a korai órán alig volt forgalom.

Néhány perc múltán hátradőltem, és fejemet a fiáker hátrahajtott fődelére ejtettem. Nagyot sóhajtva bámultam a lassan pirkadó eget. – Csak Beecham lehetett – mormoltam.

– Úgy van – felelte halkan Laszlo.

Felé fordítottam az arcom. – De nem csonkította meg. Nem is fogtam fel rögtön, hogyan ölhette meg egyáltalán... minden vérontás nélkül. Semmi, de semmi nem volt látható, csak az a kicsi lyuk a nyakszirtjén!

Laszlo összehúzta a szemét. – Tiszta, gyors munka. Ezúttal semmi szertartás. Célszerű gyilkosság. Azért ölte meg a fiút, hogy önmagát védje... no meg hogy üzenetet küldjön.

– Talán nekem?

Kreizler bólintott. – Végsőkig elszánt. Nem adja olcsón a bőrét.

Lassan csóválni kezdtem a fejem. – De hogy történhetett? *Hogyan?* Amikor mindent elmondtam Joseph-nek, mindent, amit csak tudtunk! Pontosan tudta, miről ismerheti meg Beechamet. A szentségit, éppen tegnap hívott fel, hogy rákérdezzen néhány részletre!

– Valóban? – szaladt magasra Laszlo jobb szemöldöke. – De miért?

– Fogalmam sincs – vágtam rá keserűen, és új cigarettáért nyúltam. – Valami barátjáról beszélt, hogy megkörnyékezte egy fickó, s azt ígérgette, hogy magával viszi. Valami... valami kastélyba, magasan a város felett. Így mondta. Mintha csak Beechamről beszélt volna, csakhogy ennek a fickónak állítólag nem volt tikkje.

Laszlo elfordult, és nagyon óvatosan mondta: – Ó... hát akkor... elfelejtette volna?

– Mit felejtettem el?

– Amit Adam Dury mondott. Hogy Japhethnek mindig megszűnt a tikkje, ha vadászott. Gyanítom, hogy olyankor is, amikor az áldozatai után cserkészik... – Látva szavai hatását, nem mondta tovább, csak annyit fűzött hozzá: – Bocsásson meg, John...

Elhajítottam a cigarettát, amire éppen rágyújtottam volna, és két kézzel kaptam a fejemhez. Természetesen igaza volt. Vadászni, cserkészni, csapdát állítani, ölni – csupa olyan tevékenység, ami megnyugtatja Beechamet, így a nyugalom az arcán is tükröződik. Bárki volt is az az utcán dolgozó fiúcska, akiről Joseph beszélt, valószínű, hogy Beecham kezébe kerül. Hogy Joseph oda került, az már biztos. És mindez azért, mert én megfeledkeztem egy apróságról...

Kreizler a vállamra tette a kezét. A fiáker békésen kocogott velünk tovább. Csak akkor tekintettem fel, amikor megálltunk végre, méghozzá a Delmonico előtt. Tudtam, hogy a nyitás legfeljebb egy-két óra múlva lesz esedékes, de azt is, hogy ha létezik egyáltalán olyan ember, aki kaphat itt enni nyitvatartási időn kívül, az az én Kreizler barátom. Cyrus leugrott a bakról, és kisegített a kocsiból. – Tessék, Mr. Moore, egyék végre valamit! – mondta szelíden. Gépiesen baktattam Laszlo után. Charlie Delmonico kitárta előttünk az ajtót. Hatalmas szeme olyan kifejezéssel szegeződött rám, mint aki mindent tud a történtekről.

– Jó reggelt, doktor úr – mondta, s én úgy éreztem, ez az egyetlen hanglejtés, amit most képes vagyok elviselni. – Isten hozta, Mr. Moore – fordult hozzám is. – Helyezzék magukat kényelembe, érezzék magukat otthon, uraim. Ha tehetek önökért bármit...

– Köszönöm, Charles – mondta Kreizler.

Megérintettem a karját, és némi nehézség árán azt suttogtam: – Köszönöm, Charlie.

Kreizler tévedhetetlen ösztönnel választotta ki az egyetlen helyet, ahol képes voltam összeszedni magam, és enni egy falatot. A Delmonico csöndes, kihalt termében, a lágyan beszűrődő fényben lassan csöndesedni kezdett zaklatott lelkem hullámverése, és valóban, még arra is sikerült rávennem magam, hogy fogyasszak némi lágytojást, uborkát és galambbecsináltat. S ami még fontosabb, most már beszélni is bírtam.

– Tudja, mire gondoltam csak tegnap is? – mormoltam eltűnődve, miután helyet foglaltunk. – Nem régebben, éppen csak tegnap! Hogy bármilyen szörnyűségeket tett is az az ember, valahol még mindig képes volnék együtt érezni vele. Az élete miatt, tudja. Azt hittem, hogy már valóban ismerem!

Kreizler a fejét rázta. – Nem ismeri, John, nem ismerheti. Valójában nem ismerheti egyikünk sem. Közelebb kerülhetünk hozzá, arra is van lehetőség talán, hogy kiszámítsuk, hogyan reagál, mikor mit tesz, de soha nem leszünk képesek arra, sem maga, sem én, sem senki a világon, hogy azt lássuk, amit ő lát, amikor ránéz egy ilyen gyerekre, s hogy átérezzük azt az érzést, ami miatt végül kést ragad. Ezekről a dolgokról csak egyetlen módon szerezhetnénk- tudomást... – bámult ki az ablakon távolba vesző tekintettel –, csak úgy, ha megkérdezzük őt magát.

Meggyőződés nélkül bólintottam. – Megtaláltuk a lakását.

– Hallottam Sarától – felelte összeborzongva. – Ragyogó munkát végeztek mindnyájan. Ragyogót!

– Még hogy ragyogó – húztam el a szájam. – Marcus szerint Beecham már nem megy oda vissza. És most már én is így látom. Az a véres kezű rém mindig egy lépéssel előttünk jár!

– Talán igen – vont vállat Kreizler.

– Beszélt Sara a térképről is?

– Igen – felelte Laszlo, miközben a pincér két pohár friss paradicsomlevet tett elénk. – Marcus már meg is fejtette: a város vízellátó rendszerét mutatja. Az utóbbi tíz év során a teljes rendszert felújították. Beecham valószínűleg a Központi Nyilvántartóból lopta a térképet.

Belekortyoltam a paradicsomlébe. – A vízellátó rendszer? Ez meg mi az ördögöt akar jelenteni?

– Sarának meg Marcusnak vannak ötletei – vágta rá Kreizler, és némi krumplit, articsókát és szarvasgombát vett maga elé. – Bizonyosan beavatják majd magát is.

Egyenesen a fekete szempárba néztem. – Akkor hát maga nem tér vissza?

Kreizler sietve elfordította a tekintetét. – Nem lehet, John. Egyelőre még nem. – Megérkezett a lágytojás. Barátom igyekezett könnyedebb hangra váltani. – Megvan a tervük vasárnapra, nem? Keresztelő János napjára.

– Igen.

– Ez nagyon fontos este lesz az emberünk számára.

– Úgy gondoljuk.

– Az, hogy elhagyta a... hm, a *trófeáit,* válságos állapotot jelez. A szív egyébként, ha jól sejtem, az anyjáé lehet. – Erre csak vállat vontam. Laszlo tovább beszélt: – És arra vajon felfigyelt, John, hogy az Abbey és Grau javára rendezett jótékony célú előadás is vasárnap lesz a Metropolitanben?

Állam leesett, a szemem karikára meredt. – *Micsoda?*

– A jótékony célú előadás – felelte szinte vidáman Kreizler. – Szegény öreg Abbey-nek igencsak megviselte az egészségét ez a csőd-ügy. Már csak ezért is okvetlenül mellé kell állnunk, meg kell jelennünk.

– *Nekünk?* – kérdeztem szinte visítva. – Kreizler, nekünk egy gyilkost kell elkapnunk, az isten szerelmére!

– Persze, persze, de az csak később lesz aktuális. Beecham még sosem csapott le éjfél előtt. Semmi okunk azt várni, hogy ezúttal eltérjen a szokásától. Miért is ne kötnénk össze a kellemeset a hasznossal, ha egyszer Abbey-nek és Graunak is a segítségére lehetünk?

Elejtettem a villámat. – Tudom, mi történik... most bolondulok meg, éppen ebben a pillanatban. Pontosan tudom, hogy maga nem mondja ezeket a dolgokat, amiket hallok... az nem lehet...

– Maurel énekli Giovannit – mondta kecsegtető hangon Kreizler, miközben krumplit és tojást lapátolt a szájába. – Leporellót Edouard de Reszke, azt pedig említeni sem merem, hogy Zerlina ki lesz...

Megvetően felhorkantam, de nem állhattam meg szó nélkül: – Frances Saville?

– Ő bizony, a csinos lábával. Vezényelni Anton Seidl fog. Hja, és Donna Annát Nordica alakítja.

Semmi kétség, ez az alkalom valóban egészen kivételesnek ígérkezett, és egy pillanatra még engem is elkápráztatott a kilátás. Hanem aztán mintha kést döftek volna a gyomromba, mert a szemem előtt felmerült Joseph alakja. A kellemes operai estéről szőtt álomkép köddé vált. – Kreizler – mondtam jegesen –, fel nem foghatom, mi ütött magába, hogy itt üldögél és fesztelenül cseveg az operáról, miközben olyan emberek, akik *mindkettőnk* számára...

– Nem holmi *csevegés* az, amit beszélek, Moore – vágott a szavamba, hideg, de tébolyig elszánt hangon. Fekete szeme szinte halott tekintettel szegeződött rám. – Egyezséget ajánlok: jöjjön el velem a *Don Giovannira,* én meg újra beszállok a nyomozásba. *Végét vetjük* ennek az ügynek.

– Újra beszáll? – álmélkodtam. – Mikor?

– Az opera előtt semmiképpen sem – szögezte le. Tiltakozásba fogtam volna, de felemelt keze megállított. – Ennél többet most nem mondhatok, John, ne is kérdezzen! Csak annyit mondjon, benne van?

Mit mondhatnék – *természetesen* benne voltam. Ugyan mi mást tehettem volna? Hiába értünk el az utóbbi hetekben annyi mindent Sarával és az Isaacson fivérekkel együtt, Joseph halála mégis megrendítette az éleslátásunkba vetett bizalmamat. A puszta gondolat, hogy Kreizler visszatér közénk, feltámasztotta lelkesedésemet, s olyannyira felvillanyozódtam tőle, hogy egészséges étvágyam is kerekedett, és az egész galambbecsináltat felfaltam. A Delmonicótól a belváros felé vettük az irányt. Tény, hogy barátom nagyon titokzatosan viselkedik, gondoltam magamban, másfelől viszont komoly dolgokban mindig tökéletesen megbízható volt, és feltehetőleg most is jó oka van a rejtélyeskedésre. Megígértem hát, hogy kitisztíttatom az operába való öltözékemet, és kezet csaptunk az egyezségre. Megjegyeztem, már alig várom, hogy a többieknek is elújságolhassam, mire Kreizler megkért, hogy ezt ne tegyem, s legfőképpen Rooseveltnek ne szóljak egy szót se.

– Nem azért kérem ezt, mintha csalódtam volna benne – magyarázta, miközben kikászálódtam a kocsiból. – Ellenkezőleg, nagyon is tisztességesen és figyelmesen viselkedett, és mindent megtett azért, hogy kézre kerítse Connort.

– Ami viszont nem sikerült neki, ugyebár? – vágtam rá, mert így hallottam Roosevelttől magától.

Laszlo elfordította a tekintetét, és furcsán közönyös hanghordozással felelte: – Connor előbb-utóbb bizonyosan előkerül. Addig is van mivel foglalkoznunk – és becsukta mögöttem a fiáker kis ajtaját. – Rendben, Cyrus.

A fiáker elrobogott, én meg tovább-ballagtam a főhadiszállás felé.

Sara és a fivérek üzenete várt az asztalomon: hazamentek aludni egy kicsit, este pedig csatlakozni akarnak a Theodore által kirendelt detektívekhez Beecham házánál. Nem bántam, hogy magam vagyok, határozottan rám fért egy kis alvás, leheveredtem hát a díványra, és elszunnyadtam, bár azt nem mondhatnám, hogy nagyon pihentető álomban volt részem. Délre mégis sikerült annyira összeszednem magam, hogy visszamenjek a Washington térre megfürödni és átöltözni. Felhívtam Sarát, s megtudtam tőle, hogy napnyugtakor találkozunk a Baxter utca 155-nél, s hogy Roosevelt maga is ott lesz. Megígérte, hogy értem jön konflissal, aztán mindketten pihenni tértünk még egy kis időre.

Marcusnak lett igaza: szombat hajnali három körül már meglehetősen bizonyosak voltunk benne, hogy Beechamnek esze ágában sem volt visszatérni a lakásba. Elmondtam a többieknek, mit mondott Kreizler Beecham „trófeáiról": ha elhagyta őket, az válságot jelez, valamilyen csúcs- vagy fordulópontot sorozatgyilkosi pályafutásában. Már csak ezért is fontos volt, hogy tökéletes tervet főzzünk ki másnap estére. A terv kovácsolásában, korábbi megbeszélésünknek megfelelően, Roosevelt is részt vett.

Sosem járt azelőtt a főhadiszállásunkon, s ahogy elálmélkodva figyelte a helyiség különös és elgondolkodtató berendezését, azt a reggelt idézte fel bennem, amikor a Biff Ellisonnál történtek után első ízben tértem itt magamhoz. Theodore-ban a rá oly igen jellemző módon a kíváncsiság hamar felülkerekedett az elképedésen; nem győzött nézelődni és kérdezősködni, minden érdekelte a teleírt iskolai táblától kezdve a kis konyhai tűzhelyig, és azon vettük észre magunkat, hogy már egy álló órája csak mutogatunk és magyarázunk neki. Ideje volt a lényegre térni. A tanácskozás a megszokott módon folyt le: mindnyájan csak úgy szórtuk az ötleteket, amelyek azonnal megvitatásra – többségükben elvetésre – kerültek, és azon voltunk, hogy a tünékeny sejtelmekből és gondolatszikrákból szilárd, megbízható elméleteket építsünk ki. Ezúttal azonban mintegy kívülről, Roosevelt szemével is néztem buzgólkodásunkat, és álmélkodása, mely fokozatosan lelkesedésbe csapott át, egészen új perspektívát nyitott meg előttem. Hamarosan csapkodni kezdte öklével Carcano márki foteljének karfáját, és elismerően fel-felkiáltott, ha egy-egy gondolatmenetet meggyőzőnek érzett, és viselkedése új nagyrabecsüléssel töltött el engem is csapatunk és az általunk végzett munka iránt.

Egy pontban azonnal teljes egyetértésre jutottunk: meg voltunk győződve róla, hogy a város csatornahálózatát ábrázoló térkép, amelyet Beechamnél találtunk, nem az eddigi gyilkosságok szempontjából lehet fontos, hanem a következő gaztett tervezésében. Miközben Marcus Theodore detektívjeire várakozott Beecham lakásán, alaposan megvizsgálta a térképet és környékét, különböző helyeken mintát vett a tapétából, és megerősítette azon feltételezését, hogy a térkép csak nemrég került fel a falra. Figyelembe véve a hőmérsékletet, a levegő nedvességtartalmát, s ezek várható hatásait, teljes bizonyossággal állította, hogy az Ernst Lohmann-ügy idején még semmiképpen nem lehetett ott.

– Nagyszerű! – kiáltotta Theodore, és Marcus felé tisztelgett. – Éppen ezért hoztam be magukat a testülethez, fiúk! Modern módszerek, hiába!

Marcus következtetését további tényezők is alátámasztották. Először is, a Bedloe-szigetnek, Bartholdi szabadságszobrának és a többi eddigi helyszínnek nyilvánvalóan semmi köze nem volt a város vízellátási rendszeréhez. Ott volt aztán a gondolat, hogy mivel a vízellátási rendszer elsődleges célja a tisztálkodás megkönnyítése, azért Beecham gondolkodásában jelképi szinten könnyen összekapcsolódhat Keresztelő János személyével. Ráadásul az, hogy úgyszólván ránk hagyta a térképet, egyaránt sejtetett gúnyolódást és segélykérést. Mindent egybevéve eléggé bizonyosak lehettünk benne, hogy a térkép valamilyen módon a következő gyilkossághoz kapcsolódik. Lucius minden következtetést szorgosan feljegyzett a táblára.

– Bámulatos! – kiáltotta Theodore Lucius körmölése láttán. – Szavamra, bámulatos! Tudományos módszerek...

Nem volt szívünk kiábrándítani az igazsággal, mely szerint megközelítésünknek éppen ez a része a lehető legkevésbé tudományos. Inkább sietve előástunk minden hozzáférhető könyvet és dokumentumot, ami csak rendelkezésünkre állt Manhattan közműrendszeréről, s a hozzá tartozó ingatlanokról.

Beecham minden egyes gyilkossága, melyet 1896 során követett el, valamilyen vízparton történt, és ebből a tényből már korábban leszűrtük elméletünket, mely szerint iszonyatos rituáléihoz valami okból szüksége van a nagyobb vízfelület közelségére. Így aztán figyelmünket most a vízellátási hálózat azon objektumaira összpontosíthattuk, amelyek vízparton vagy vízközelben helyezkedtek el. Ez a körülmény megkönnyítette a dolgunkat, hiszen nagyban leszűkítette a szóba jöhető helyszínek körét. Mindent alaposan végiggondolva végül arra a meggyőződésre jutottunk, hogy valójában csak egy hely felel meg minden követelménynek: a High Bridge-vízvezeték és víztorony, amely 1840. óta továbbította a tiszta vizet New York állam északi részéből az East River túloldalára, Manhattan területére. Igaz, ha Beecham valóban ezt a helyszínt választja, akkor először merészkedik gyilkos tevékenységével a Houston utcától északra, de hát önmagában az, hogy mindeddig csak Manhattan déli területén gyilkolt, még nem garantálja, hogy a sziget északi részén nem ismeri ki magát. Persze fönnállt a lehetősége annak is, hogy kevésbé látványos helyre esik a választása – holmi főcsőcsomópontra vagy effélére. Voltaképpen csak remélhettük, hogy a legkézenfekvőbbet és – színpadiasabbat választja.

– Na és amit a fiú mondott? – vetette közbe Theodore, akinek nem volt ínyére, hogy ölbe tett kézzel hallgassa tanácskozásunkat. – Valami kastélyról beszélt, ahonnan az egész várost látni. Ez nem erősíti meg a feltételezésüket?

Sara erre rámutatott, hogy bár ez valóban a feltételezés mellett szól (a High Bridge-torony, melynek feladata a manhattani víztározók víznyomáskiegyenlítése volt, hatalmas vártoronyra emlékeztetett), nem biztosít bennünket a felől, hogy Beecham oda is viszi az áldozatát. Különösen elvetemült lelkivilágú emberrel van dolgunk, magyarázta Sara, aki pontosan tudja, hogy a sarkában vagyunk, és abban leli a legnagyobb élvezetét, ha félrevezethet bennünket. Hanem azzal talán mégsincs tisztában, hogy mi tudjuk, valamiért szüksége van a nagy vízfelület közelségére – sőt ezt a szükségletét netalán maga sem tudatosította még magában. Mindent egybevéve mégiscsak a High Bridge-torony a legvalószínűbb helyszín.

Roosevelt mohó figyelemmel csüggött Sara szavain, bólogatott, az arcát dörzsölgette, majd végül mennydörgésszerűen összecsapta a két tenyerét: – Kitűnő, Sara! – harsogta. – Fogalmam sincs, a családja mit szólna hozzá, ha hallaná így beszélni, de a teremtésit, én büszke vagyok magára! – Szavaiban olyan őszinte csodálat és szeretet csengett, hogy Sara elsiklott a kissé leereszkedő atyáskodás felett is, és elégedett mosollyal nyugtázta a dicséretet.

Roosevelt tevőlegesebben vehetett részt a tanácskozásban, amikor a vasárnap este konkrét eltervezésére került sor. Személyesen akarta kiválogatni azokat a detektíveket, akik a High Bridge-torony környékét figyelik majd, tudva, hogy ez a feladat határtalan óvatosságot és körültekintést igényel. Hiszen ha csak neszét veszi Beecham a rendőri jelenlétnek, mindennek vége. Roosevelt fontosnak tartotta még a hidak és kompállomások szigorú figyeltetését, s rendszeres őrjáratok alkalmazását minden folyóparton.

Végezetül pedig nyomozóegységeket rendelt ki mindegyik nyilvánosházba, amelyet a Lohmann fiú halála estéjén megfigyeltünk, még ha jó okunk volt is azt hinni, hogy Beecham ezúttal máshonnan szerzi be áldozatát.

Most már csak azt kellett meghatározni, hogy Sara, az Isaacson fivérek meg én pontosan milyen szerepet játszunk a drámában. A kézenfekvő változat az volt, hogy a High Bridge-toronynál őrködő csoporthoz csatlakozunk. Ezen a ponton kénytelen voltam bejelenteni, hogy én csak később állhatok be a sorba, mert megbeszéltük Kreizlerrel, hogy operába megyünk. Társaim arcára döbbent hitetlenség ült ki, mivel azonban megígértem volt Laszlonak, hogy egyezségünk részleteit nem szolgáltatom ki, nem adhattam igazán meggyőző magyarázatot. Szerencsére váratlan pártfogóm támadt, még mielőtt Sara vagy az Isaacsonok jogos felháborodásban törhettek volna ki: kiderült, hogy Theodore is okvetlenül ott akar lenni a jótékony célú előadáson. Elmagyarázta, hogy Strong polgármester aligha hagyná jóvá, hogy a rendőrség nagy erőkkel vonuljon ki éjszakai bevetésre a fiúprostituált-gyilkosságok ügyében. Ha viszont Roosevelt megjelenik egy széles nyilvánosságot élvező társasági eseményen, amelyen a polgármester és a Rendőrfőnökök Tanácsának több más tagja is részt vesz, az nagyban elterelné a figyelmet az éjszakai akcióról. Azt is fontosnak nyilvánította, hogy én ott legyek az

operában, ez még inkább segítene a hivatalos figyelem áldásos félrevezetésében, ráadásul, fűzte hozzá, mintha csak Kreizlert idézné, Beecham még sosem cselekedett éjfél előtt, és semmi oka nincs arra, hogy most változtasson a szokásán. Az előadás végeztével aztán egyszerűen csatlakozunk a többiekhez.

Felettesük tekintélyes szavára a fivérek azonnal belátták az igazát, Sara viszont gyanakvóan méregetett, és csak az alkalmat várta, hogy a többiek belemerüljenek a rendőri egységek elhelyezése körüli vitába. Rögtön félrevont, és ellentmondást nem tűrően suttogta a fülembe:

– Tervez valamit? – A hanghordozása egyértelművé tette, hogy hiába is próbálnék félrebeszélni.

– Kicsoda, Kreizler? – kérdeztem vissza erőltetett könnyedséggel. Csak remélhettem, hogy kifelé nem hangzik annyira hamisan. – Nem, nem gondolnám. Ez az opera-dolog régi tervünk. – Aztán fondorlatosan hozzáfűztem: – De ha maga szerint nem jó ötlet, megmondhatom neki, hogy...

– Ne! – vágta rá gyorsan, bár nem igazi meggyőződéssel. – Hisz Theodore-nak igaza van. Meg aztán amúgy is mind ott leszünk a toronynál, igazán megleszünk maga nélkül is. – Erre persze felhúztam kissé az orrom, de abban a kényes helyzetben nem mutathattam ki. – Mégis furcsa, hogy három hétig egy szót se hallunk felőle, aztán meg merő véletlenségből éppen tegnap este kerül elő... – tekintete körbevándorolt a szobán, miközben elméjében sorra forgatta végig a lehetőségeket. – De kérem, szóljon, ha az a benyomása, hogy tervez valamit.

– Természetesen! – vágtam rá, amivel újabb bizalmatlan pillantást érdemeltem ki. – De Sara, hát *miért* ne szólnék magának, mit képzel?

Erre nem tudott felelni, mi több, én magam sem tudtam volna. Egyetlen ember volt a világon, aki pontosan tudta, miért kell titkolóznom, de ő nem volt hajlandó felfedni a kártyáit.

Bármilyen fontos volt is, hogy kipihenjük magunkat vasárnapra, pillanatnyilag még fontosabbnak éreztem, hogy még egyszer az utcára vonuljunk, és legalább próbáljuk meg megtalálni azt az utcai prostituált gyereket, akiről Joseph beszélt. Gyakorlatilag semmi esélyünk nem volt rá, hogy csak úgy, név és személyleírás nélkül belébotlunk, és ez a semmi esély az idő előrehaladtával egyre tovább csökkent. Nem csak a Lower East Side-ot, Greenwich Village-et és a Tenderloint kellett átfésülnünk, amerre az effélék általában megtalálhatók, de újra megnéztük magunknak az összes olyan piroslámpás házat is, ahol fiatalkorú fiúkat alkalmaztak. Hiába, mindenütt ugyanaz az értetlenség és elutasítás várt. Mondogattuk, hogy egy fiút keresünk, aki az utcán szokott dolgozni, és aki talán azt tervezi, hogy hamarosan elhagyja ezt a pályát (bár tudtuk, hogy Beecham, amennyiben ragaszkodik megszokott mintáihoz, nyilván arra kéri a kiszemeltet, hogy senkinek ne szóljon a tervezett távozásról), és aki barátkozik egy bizonyos Joseph-fel a Golden Rule-ból, igen, igen, pontosan arra a gyerekre gondolunk, akit megöltek. Még ha lett volna is egy parányi remény itt-ott, hogy útmutatást kapunk, ha mégoly soványkát is, ez az utolsó kijelentés végképp megsemmisítette. Mindenki, akivel csak megpróbáltunk szóba elegyedni, rájött, hogy Joseph gyilkosát keressük, és senki nem akarta, hogy bármilyen módon belekeverjék ebbe az ügybe. Éjfélre bele is törődtünk, hogy próbálkozásunk reménytelen – ezt a gyereket már csak Beechammel együtt találhatjuk meg, és csak remélhetjük, hogy akkor még életben lesz.

Ezzel a brutálisan kijózanító gondolattal tértünk haza pihenni. Nyilvánvaló volt mindnyájunk számára, hogy ezúttal egészen más lehetőségek és esélyek várnak ránk, mint az eddigi esetekkor, már csak azért is, mivel már ismerjük Beecham nevét, és sok mindent tudunk az életéről és a jelleméről. Ránk nehezedett az előérzet, hogy ez a találkozás, mely már előreveti árnyékát, s amelyet nagy részben – ha tudattalanul is – Beecham maga szervezett meg, sokkal, de sokkal veszélyesebbnek bizonyulhat, mint sejthetnénk. Persze kezdettől fogva szembeszökő volt Beecham erős, tudattalan vágyakozása arra, hogy állítsák meg végre, de mostanra nyilvánvalóvá vált az is, hogy ez a vágy felettébb kétértelmű: határozottan apokaliptikus vonások jellemzik vagyis, bármennyire szeretné is az emberünk, hogy megállítsák, attól még az, aki vállalkozik vágya teljesítésére, rettenetes haraggal és az erőszak vulkáni kirobbanásával számolhat. Természetesen felfegyverkezve megyünk elébe, és a rendőri segítséggel együtt tízszeres vagy talán százszoros túlerőben is tudhatjuk majd magunkat, csakhogy... csakhogy ez az ember ennél sokkal esélytelenebb küzdelmeket is megharcolt már pokolbélien iszonyatos élete során, és – egyszerűen azáltal, hogy életben maradt – győztesen került ki belőlük. Meg aztán vegyük még hozzá, hogy puszta statisztikai fölény még soha semmilyen versenyt nem dönthetett el, hisz igen súlyosan nyom a latban a születés és a tanulás, gyakorlat adta sokféle előny. Ha mindeme tényezőket figyelembe vesszük, akkor a kilátások drámai módon megváltoznak, így hát, lényegében szólva, korántsem mondhattam ki nyugodtan, hogy nem Beecham az, aki magabiztosabban nézhet a másnap éjszaka elébe.

43. fejezet

Az ember csodálatosan átérzi a pokolgépes anarchisták indítékait, ha olyan hölgyek és urak koszorújában kell időznie, akiknek pénzük és orcájuk lehetővé, sőt elkerülhetetlenné teszi, hogy a „New York-i krém” címen tartsák számon magukat. A nagynevű Négyszáz Család megannyi hozzátartozója és csatolt része klakkban-frakkban, illetve puccban-gyémántban, illatfelhő és áhítatos szájtátiak közepette tündököl, tülekszik, pletykálkodik, rágalmaz és falatozik, s mindezt oly őszinte odaadással, amely tán szórakoztató lehet a közönyös kívülálló szemében, a nyomorult betolakodót viszont annál siralmasabb helyzetbe taszítja. Én is efféle nyomorult voltam azon a vasárnap estén, június 21-én. Kreizler arra kért (s ezt már akkor furcsának éreztem), hogy ne a lakásán találkozzunk, hanem csak a metropolitani páholyában, így aztán kocsit kellett fogadnom, hogy eljussak a „sárga serfőzdéig”, és egymagamban kellett felvergődnöm az operaház szűk lépcsőin.

Semmi nem hozza ki úgy a New York-i társaság krémjének legvisszataszítóbb tulajdonságait, mint egy kiadós jótékonysági rendezvény. Királynőien kikészített *grande dame-ok* között kell manőverezni, bevetve minden hízelgő- és manipulatív tehetséget, hogy utat engedjenek az embernek – nem csoda, hiszen testalkatuk és öltözékük egyaránt a lehető legteljesebb mozdulatlanságra ítéli őket. A fojtogató tülekedés közepette olykor gyerekkori ismerősökre, szüleim barátaira akadt a tekintetem, akik haladéktalanul lesütötték a szemüket, vagy olyan kurta, visszafogott biccentéssel nyugtázták jelenlétemet, amely minden szónál ékesebben beszélt: „Kérem, ne hozzon kínos helyzetbe, ne kényszerítsen, hogy szót váltsak önnel!”

A magam részéről ez ellen nem is volt kifogásom, annál jobban bosszantott, hogy utat engedni ők is éppoly restek voltak, mint bárki más. Mire nagy nehezen elvergődtem a második emeletre, öltözékem és idegrendszerem egyaránt zilált állapotban leledzett, a fülemből sehogy sem tudtam kirázni a kénytelenül végighallgatott többtucatnyi, mérhetetlenül bárgyú párbeszéd foszlányait. Szerencsére kéznél volt az enyhülés: sietve utat vágtam az egyik lépcső alatt elhelyezkedő piciny bárpulthoz, ledöntöttem egy pohár pezsgőt, kezembe ragadtam két további pohárral, és határozott léptekkel Kreizler páholya felé indultam.

Laszlót már ott találtam; egy hátsó zsöllyében üldögélt, és a műsort tanulmányozta. – Teremtőm! – sóhajtottam, miközben (anélkül, hogy a pezsgőt kiloccsantottam volna) mellé telepedtem. – Ilyet sem látott New York azóta, hogy Ward McAllister nincs köztünk! Lehet, hogy feltámadt halottaiból? (Ifjabb olvasóim kedvéért hozzáteszem, hogy Ward McAllister Mrs. Astor szürke eminenciása, társasági tanácsadója volt, s tulajdonképpen ő fundálta ki a Négyszáz Család rendszerét, tudniillik neki kellett megállapítania, hány vendég férne el kényelmesen a nagyasszony báltermében.)

– Reméljük, hogy nem – felelt Laszlo, és őszinte mosollyal fordult felém, amit én ugyanolyan örömmel fogadtam. – Bár az ilyen McAllister-féle teremtményeknél sosem tudhatja az ember. Isten hozta, Moore! – Félretette a műsorfüzetet, és várakozóan összedörzsölte a tenyerét. Sokkal egészségesebbnek és derűsebbnek nézett ki, mint az utóbbi időkben bármikor. Kritikus pillantást vetett a pezsgőmre. – Úgy látom, alaposan felfegyverkezett az oroszlánveremben töltendő estére.

– Itt van az összes nagyvad, nemde? – pásztáztam tekintetemmel a tündöklő Gyémántpatkót, és a páholy elejébe léptem volna, de Kreizler visszatartott.

– Bocsássa meg, Moore, de jobb szeretném, ha mindketten itt hátul maradnánk. – Kérdő tekintetemre hozzáfűzte: – Ma este semmi kedvem

kiszolgáltatni magamat a bámészkodóknak.

Vállat vonva visszatelepedtem mellé, és tovább szemlélődtem a közönség soraiban. A 35-ös páholyra tekintve megjegyeztem: – Lám csak, Morgan elhozta a feleségét. Úgy nézem, ma egy szegény színésznő elesik egykét gyémántos karkötőtől! – Lenéztem a földszintre: fejek kavargó áradata. – De hová akarják suvasztani azt a töméntelen embert, aki még odakint várakozik? Már nincs szabad ülés a földszinten.

– Kész csoda lesz, ha hallunk egy hangot is az előadásból – mondta Kreizler, és, nagy meglepetésemre, elnevette magát. Ilyesmiben nemigen szokta mulatságát lelni. – Az Astor-páholy mindjárt leszakad, és a Rutherford-fiúk már fél nyolckor alig álltak a lábukon, úgy be voltak rúgva.

Elővettem az összecsukható látcsövemet, és szemügyre vettem a patkó átellenes oldalát. – Micsoda libafalka gyűlt össze odaát a Clew-páholyban! *Alig* hinném, hogy Maurel hangjáért jöttek... Nagyvadra folyik itt a vadászat: a nagybetűs Partira.

– Társadalmunk oszlopai – sóhajtott Kreizler, és jobbjával végigmutatott a házon. – Most mondja meg, nem látványos egy parádé?

Döbbenten néztem végig rajta, aztán megkockáztattam: – Különös hangulatában van ma, Laszlo... talán csak nem ivott?

– Józan vagyok, akár egy vizsgálóbíró... nem mintha az *itt megjelent* vizsgálóbírák nagyon józanok volnának. És hadd szögezzem le sietve, Moore, csak mert látom, milyen roppantul aggodalmas arcot vág, hogy az eszemet sem vesztettem még el. Ó, itt vannak Roosevelték! – Odaintegetett nekik, de enyhén, alig észrevehetően megborzongott.

– Gondjaik adódtak? – kérdeztem.

– Elvétve, potomság – vágta rá. – Szóra sem érdemes. Számolni kell vele, és kész. – Újra rám tekintett, szemlátomást erőt vett magán, és igyekezett derültebb képet mutatni. – Egyenesbe jövünk előbb-utóbb. Na de John, mondja el végre, hol tartózkodik most csoportunk többi tagja?

Éreztem, hogy még mindig „roppantul aggodalmas” az arckifejezésem, de végül is vállat vontam és feleltem: – A High Bridge-hez mentek, a detektívekkel együtt. Jó előre el akarják foglalni a megfigyelőállást.

– A High Bridge-hez? – kapta fel a fejét Kreizler. – Tehát a High Bridge-toronynál várják a támadást?

– Így következtettünk – bólintottam.

Kreizler tekintete eddig is élénk és csillogó volt, de most valósággal kigyúlt a lelkesedéstől. – Ó, igen – mormolta. – Igen, valóban ez volt a másik logikus lehetőség.

– A másik? – figyeltem fel.

A fejét rázva vágta rá: – Semmi, nem fontos. A megegyezésünkről, ugye, nem beszélt?

– Megmondtam nekik, hová megyek ma este – feleltem védekezően. – De azt nem, hogy miért.

– Kitűnő – felelte, és arcán a legteljesebb elégedettség kifejezésével dőlt hátra. – Akkor Roosevelt semmiképpen sem tudhatja...

– Mit nem tudhat? – hebegtem, azzal a rég ismerős érzéssel, hogy a dráma közepén sétáltam be egy ismeretlen színházba.

– Mm? – dünnyögött szórakozottan Kreizler, mint aki már el is feledkezett a jelenlétemről. – Á, majd elmagyarázom. Nagyszerű – mutatott hirtelen a zenekari árok felé –, megérkezett Seidl!

A pódiumon hosszú haj keretezte, nemes vonású arc tűnt fel: Anton Seidl, valaha Richard Wagner magántitkára, ma pedig a legkiválóbb karmester New Yorkban. Római vonású orrán csodával határos módon mindig szilárdan ült a csíptető, pedig rendkívül erélyes és szenvedélyes stílusban szokott vezényelni. Jelenléte tekintélyt parancsolt; ahogy végighordozta szigorú tekintetét a közönségen, még a szakadatlanul locsogó aranyifjak is behúzták a nyakukat, s elcsöndesedtek egy-két percre. Aztán viszont, amikor kihunytak a csillárok, és Seidl széles mozdulattal belevágott a *Don Giovanni* nagyszabású nyitányába, a páholyokban ismét moraj támadt, s a zajszint hamarosan bosszantóbb volt, mint valaha. Kreizler mindennek ellenére zavartalan derűvel üldögélt.

Két és fél felvonáson át döbbenetes flegmával tűrte a bornírt közönséget, amely tökéletes érzéketlenséget tanúsított a színpadon zajló zenei csoda iránt. Maurel éneke és játéka egyaránt briliáns volt – ahogy azt tőle megszokhattuk, s a kisebb szereplők is lenyűgözően teljesítettek, főként a Leporellót alakító Edouard de Reszke. Jutalmuk azonban csak gyönge taps volt itt-ott, az irritáló locsogás egyébként rendületlenül morajlott, zubogott. Frances Saville elbűvölő Zerlinát adott, csodálatosan énekelt, ám a pityókos Rutherford fiúk elismerő kiáltozásából kétségtelenül kitűnt, hogy lényegében semmi különbséget nem látnak közte és egy átlagos orfeumi táncosnő közt. A szünetekben a közönség pontosan ugyanúgy viselkedett, mint az előadás alatt – vagyis úgy, mint egy dzsungelre való csillogó-ragyogó egzotikus vadállat. Mire Vittorio Arimondi a halott komtúr szerepében döngetni kezdte *Don Giovanni* ajtaját, én már fizikailag rosszul voltam az atmoszférától, és sehogy nem értettem, miért rángatott el ide Kreizler.

Hamarosan megkaptam a választ – vagy legalábbis a válasz egy töredékét. Amikor Arimondi szoborhoz illő méltósággal megjelent a színpadon és Seidl olyan tébolyult crescendóba űzte a zenekart, amilyet még a Metropolitanben sem igen lehetett hallani, Laszlo higgadtan felkelt, mélyen, elégedetten sóhajtott, és megérintette a vállamat.

– Jól van, Moore. Most már menjünk, jó?

– Menjünk? – léptem utána a páholy sötét hátsó traktusába. – De hová? Azt hittem, az előadás után találkozunk Roosevelttel.

Kreizler nem felelt, csak kinyitotta a páholy előterébe nyíló ajtót. Cyrus Montrose és Stevie Taggert lépett elénk a mienkkel csaknem azonos öltözékben. Jelenlétük meglepett, de meg is örvendeztetett, különösen Stevie-é. Úgy láttam, valóban felépült a Connor okozta sérüléseiből, de látnivalóan szörnyen kényelmetlenül érezte magát ebben a gálaöltözékben, és csöppet sem fűlt a foga az operához.

– Ne aggódj, Stevie, borzasztó ugyan, de azért nem halálos – csaptam a vállára.

Stevie a gallért próbálta tágítani az ujjával. – Ölni tudnék egy cigarettáért – mormolta. – Nem volna magánál véletlen egy szál, Mr. Moore?

– Ejnye, Stevie – szólt közbe zordan Kreizler, miközben a kabátját vette. – Ezt már megbeszéltük, nem igaz? – Majd Cyrushoz fordult: – Ugye, tudja, mi a feladatuk?

– Igen, uram – felelte higgadtan Cyrus. – Mr. Roosevelt az előadás végén majd érdeklődni fog, hogy hová mentek. Megmondom neki, hogy nem tudom. És aztán elvisszük a kocsit arra a helyre, amit a doktor úr mondott.

– Mégpedig...? – firtatta célzatosan Kreizler.

– Mégpedig kerülő úton, amennyiben követnek bennünket.

– Jól van – bólintott Laszlo. – Gyerünk, Moore!

Kreizler kilépett az előtérbe, én meg visszatekintettem a nézőtérre, s megállapítottam, hogy senki nem vehette észre, mi történt a páholyunkban – nyilvánvalóan ezért kérte Laszlo, hogy maradjunk hátul. Majd Stevie-re néztem, aki továbbra is tüntetően szenvedett az estélyi öltözéktől, és ekkor megértettem, mi volt a manőver célja: azt a látszatot kell kelteni, hogy Kreizler meg én nem hagytuk el a színházat. De mi értelme ennek? Hová igyekszik Kreizler? Fejemben kavarogtak a kérdések, ám az az ember, aki felelhetett volna rájuk, már kifelé tartott az operából. *Don Giovanni* pokolraszállásának egetverő hangjai közepette siettem utána. A Broadwayre nyíló kapun át távoztunk.

Az utcán értem utol. – Gyalog megyünk – szólt az ajtónállónak, aki éppen odaintett volna egy várakozó konflist. Sugárzott róla az elszántság és a derű.

– Kreizler, a pokolba... – szaporáztam utána lihegve. – Legalább megmondhatná, hová megyünk!

– Azt hittem, kitalálta már – felelte. – Megkeressük Beechamet.

Úgy meghökkentett e pár egyszerű szó, hogy a földbe gyökereztem. Kreizler maga után rángatott. Botladozva követtem. Befordultunk a sarkon, és megálltunk, arra várva, hogy átvághassunk az úttesten. Laszlo kuncogott. – Ne aggódjék, John, csak pár saroknyira van innen, de azért bőven lesz idő, hogy feleljek minden kérdésére.

– Pár saroknyira? – küszködtem az agyamat bénító kábult döbbenettel, miközben lóhulladék és robogó kocsik közt átvágtunk a Broadwayn. – A High Bridge-torony, pár saroknyira? Mérföldekre van innen!

– Attól tartok, hogy Beecham ma nem fog megjelenni a High Bridge-toronynál. Barátaink, sajnos, keserves csalódás elébe néznek.

Tovább siettünk a Harminckilencedik utcán. Mögöttünk lassan elhalt a Broadway moraja, a Hatodik sugárút felé közeledve mind sötétebb és kihalt házsorok közt lépdeltünk, melyek visszaverték beszélgetésünk hangját. – Hát akkor ugyan hol a pokolban lesz?

– Maga is kikövetkeztethette – felelt Laszlo, és még szaporábbra fogta a lépteit. – Hisz tudja, mit hagyott ott a lakásban.

– Laszlo, velem ne játszadozzon! – ragadtam meg dühösen a karját. – Rákényszerített, hogy cserben hagyjam a társaimat, akikkel hónapok óta együtt dolgozom, arról nem is beszélve, hogy Rooseveltet is cserben hagytuk! Álljon meg azonnal, és mondja el, mit akar!

Kreizler nagy erőfeszítéssel igyekezett tompítani kissé lelkesedését, és némi együttérzést mutatni. – Nagyon sajnálom a többieket, John, higgye el, őszintén sajnálom. Bárcsak lett volna más megoldás... de nincsen! Értse meg, könyörgök, hogy ha bármilyen módon bevonjuk a rendőrséget ebbe a dologba, az okvetlenül Beecham halálához vezet. Ebben tökéletesen bizonyos vagyok. Természetesen nem arra gondolok, hogy Roosevelt rendezné így, de bizonyos, hogy történne valami baleset... akár amíg beszállítják, akár már a cellájában, de történne. Akadna egy nyomozó, egy őr, vagy akár egy rabtárs, aki, természetesen önvédelemre hivatkozva, eltenné láb alól. Ez az illető, akit John Beecham néven ismerünk, túlságosan nagy halom problémát jelent már.

– Na de Sara... – tiltakoztam. – Meg az Isaacsonok! Hát nem érdemlik meg, hogy...

– Nem vállalhattam ezt a rizikót! – vágta rá határozottan, miközben rendületlenül igyekeztünk tovább kelet felé. – Rooseveltnek dolgoznak, neki köszönhetik az állásukat. Nem vállalhattam a kockázatot, hogy esetleg elmondanak neki valamit. Még *magának* sem beszélhettem a terveimről, hiszen tudom, hogy megígérte Theodore-nak, mindent elmond neki... és maga nem szavajátszó ember.

Ez, beismerem, megenyhített kissé, hanem azért tovább erősködtem: – Na de árulja el végre, mik azok a tervek? Meg aztán, a szentségit, mióta tervezget egyáltalán?

– Mary halálának a napja óta – felelte, és a hangjában éppen csak egy csipetnyi keserűség csengett. Újra megálltunk egy percre a Hatodik sugárút sarkán, Kreizler felém fordult. Fekete szeme még mindig szikrázott. – Az, hogy otthagytam a nyomozást, hirtelen érzelmi reakció volt, bizonyosan hamar meggondoltam volna magam. Csakhogy másnap reggel rádöbbentem valamire: mivel ellenlábasaink *az én személyemre* összpontosították figyelmüket, okosabb lesz véglegesnek feltüntetni a távozásomat, mert így maguk szabad kezet kapnak.

Fontolóra vettem a hallottakat. – Igaza van – mondtam végül. – Azóta egyszer sem kerültek az utunkba Byrnes emberei.

– Bezzeg nekem – volt a válasz. – Mind a mai napig követnek. Alaposan megvezettem őket, körbe a városon. Igazán abszurd mulatság volt, de kitartottam, bízva benne, hogy maguk, a pompás képességeikkel és mindazzal a tudással felvértezve, amit közös munkánk során sajátítottak el, találnak egy egész sor jelet, amelyekből meg lehet majd határozni Beecham következő húzását. – Nekivágtunk a Hatodik sugárút forgalmának, és Kreizler a felemelt jobb kezén számlálta a gondolatokat. – Én magam is arra a következtetésre jutottam, amire maguk: június huszadika, Keresztelő János napja. Az áldozat és a helyszín dolgában a maguk nyomozásában bíztam. És nagy reményeket fűztem fiatal barátjához, Joseph-hez, hogy legalább az első kérdésben segítségünkre lesz...

– Majdnem úgy is lett – feleltem, és magamban már ismerősként üdvözöltem a gyász és bűntudat mardosását. – Pontosabban arról tájékoztatott bennünket, ki *nem* lehet az áldozat: tőle tudtuk meg, hogy az illető nem nyilvánosházi alkalmazott, hanem az utcán dolgozik.

– Úgy van – mondta Laszlo, miközben átkeltünk a sugárút keleti oldalára. – Nagy szolgálatot tett nekünk ez a fiú, és tragikus, hogy meg kellett halnia – fűzte hozzá, majd felszisszent a rátörő bűntudattól. – Néha úgy tűnik, hogy minden és mindenki rossz véget ér, aki és ami csak kapcsolatba kerül valahogy John Beechammel... – Aztán váratlanul újra a legteljesebb határozottsággal kiáltotta: – Akárhogy is, páratlan segítség volt, amit ez a Joseph mondott a „kastélyról", ahonnan az egész város látható a leendő áldozat szerint... ha ezt egybevetjük azzal, amit maguk Beecham lakásán találtak... Meg kell jegyeznem, az aztán egészen kiváló munka volt, ahogy azt a lakást megtalálták!

Csak néma bólintással és mosollyal nyugtáztam az elismerést, és többé nem próbáltam Kreizler terveibe belekötni. Ha különösnek tűnik, hogy ilyen gyorsan beletörődtem a dologba, fontolják meg, hogy hetekig voltam kénytelen baráti támogatását és vezetését nélkülözve dolgozni, s ezek hiányát igencsak megszenvedtem. Határtalan megkönnyebbülésemre és örömömre szolgált, hogy újra mellette járhatok, hallgathatom bizalmas és magabiztos fejtegetését, és mindenekfelett megbizonyosodhatom felőle, hogy amíg távol volt tőlünk, azalatt is szüntelenül ránk gondolt: Sarára, az Isaacson fivérekre és rám, no meg közös ügyünkre, a nyomozásra. Tudtam ugyan, hogy most bizonyos mértékig a csapatunk ellenében dolgozik, s nem kerülhette el figyelmemet, hogy vad lelkesedésében van valami kiszámíthatatlan, veszedelmes is, de ezek a kétségek jelentéktelennek tűntek most, hogy együtt siettünk célunk felé a Harminckilencedik utcán. Bizonyos voltam felőle, hogy jó nyomon járunk, és bennem is nőttön-nőtt a lelkesedés, amíg végül egészen elnémította a józan ész kétkedő hangját, amely azt suttogta, hogy mindössze ketten állunk egy seregeket kívánó feladattal szemben.

Cinkos tekintettel néztem Kreizlerre. – Ha Roosevelt észreveszi, hogy nem vagyunk az operában, tűvé teszi utánunk a várost.

Laszlo vállat vont. – Pedig okosabban tenné, ha használná kicsit a fejét. Neki is kezében vannak a jelek, amelyek alapján kikövetkeztetheti, hogy hol vagyunk.

– A jelek? Azokra a holmikra gondol, amiket Beechamnél találtunk? – Ez megint csak szöget ütött a fejembe. – De hát éppen azok alapján gondoltunk a High Bridge-toronyra. Pontosabban azok, meg a „kastély" miatt.

– Nem jól mondja, John – emelte fel újra a kezét Laszlo. – Maguk azt a következtetést csak a Beechamnél talált dolgok *egy részéből* vonták le. Gondolja végig újra! Mi mindent hagyott Beecham a lakásán?

Gondolatban sorra vettem a tárgyakat. – A szemeket... a térképet... meg a fényképes dobozt.

– Pontosan. Na most, gondoljuk végig, milyen tudatos és tudattalan okok késztethették arra, hogy ezeket, és éppen ezeket hagyja ott. A szemek kétséget kizáróan közlik, hogy ő a mi emberünk. A térkép arra utal nagyjából, hol fog legközelebb lecsapni. A doboz pedig...

– A doboz is ugyanazt mondja, mint a szemgyűjtemény – vágtam közbe. – A dagerrotípia tette kétségtelenné, hogy megtaláltuk Japheth Duryt.

– Ez igaz – mondta nagy nyomatékkal Kreizler –, csakhogy mi van a doboz *tartalmával?*

Nem értettem, mire akar kilyukadni. – A szívvel? – mormoltam zavartan. – Ősrégi darab volt, teljesen kiszáradt... s maga azt mondta, hogy az anyjáé lehetett.

– Úgy van... na most, rakjuk össze a térképet meg a doboz tartalmát.

– A város vízellátási hálózata... és a szív...

– És tegyük hozzá, amit Joseph-től tudunk.

– Egy vár vagy kastély vagy mi... – hebegtem, még mindig értetlenül. – Ahonnan az egész várost látni.

– *Nos...?* – türelmetlenkedett Laszlo.

Befordultunk az Ötödik sugárútra, és ekkor szembetalálkoztam a válasszal. Úgy ért, mintha egy kosár téglát öntöttek volna a fejemre. Hatalmas építmény nyúlt el észak felé két, nyugat felé egy saroknyira, a falai voltak olyan magasak, mint a környező házak, s legalább oly elképesztőek, mint Trója hírhedt városa: ez volt a Croton víztározó. Egyiptomi mauzóleumstílusban épült, és valóban várkastélyra hasonlított. A New York-iak szerettek a falakon sétálgatni, mivel odaföntről csodálatos panoráma nyílt a városra és magára a hatalmas víztükörre. A Croton volt a város legnagyobb elosztó víztározója, vagyis, egyszerűbb és képszerűbb szóval kifejezve, a vízellátó rendszer *szíve.* Ide vezetett minden vízvezeték, innen táplálkozott a város minden vízere. Döbbenten fordultam Kreizlerhez.

– Igen, John – mosolygott rám. – *Ide* jöttünk. – Közelebb vont a víztározó falához, és fojtott hangon mondta: – Maguk is megvitatták az eshetőségét, hogy Beecham talán tudja, elsősorban a vízpartokat figyelik meg... de elfogadható alternatíva hiányában továbbra is ezekre a területekre összpontosítottak. – Laszlo feltekintett a falra, és hangjában most első ízben csengett némi aggodalom. – Ha jó a következtetésem, akkor most odafönt

van.

– Ilyen korán? – csodálkoztam. – Hisz azt mondta...

– Ez a mai nap egészen más – vágta rá gyorsan Kreizler. – Ma korábban kellett elrendezkednie, hogy készen fogadhassa a vendégeket. – A kabátjából Colt revolvert húzott elő. – Fogja csak, Moore, kérem. De ne használja, csak ha okvetlen muszáj! Sok mindent szeretnék megkérdezni ettől az embertől.

S ezzel indult is a víztározó nagy főkapuja felé, mely erősen emlékeztetett egy egyiptomi halotti szentély bejáratára. Látogatásunk céljára gondolva beleborzongtam ebbe a hasonlóságba. Megállítottam Laszlót.

– Még egyet mondjon meg! – suttogtam. – Azt mondta, hogy Byrnes emberei követték... honnan tudja, hogy most nem figyelnek?

Jjesztően szenvtelen arccal nézett rám, mint aki belelát a sorsába, és esze ágában sincs kitérni előle.

– Nem mondtam én ilyet – felelte halkan, egyszerűen. – Az igazat megvallva, remélem is, hogy figyelnek.

Ezzel belépett a kapun, és elindult fölfelé a fal tetejére vivő széles lépcsőn. Titokzatos szavai hallatán tehetetlenül vállat vontam, és éppen utána indultam volna, amikor az ötödik sugárút túloldalán halvány villanás tűnt a szemembe. Olyan volt, mintha valami rézvereten csillant volna meg a fény. Közelebb léptem, s megpróbáltam kivenni, mi lehet az.

A Negyvenegyedik utcán terebélyes fa állt, melynek sűrű lombja tökéletes rejtekhelyet kínált az ívlámpák fényétől. Elegáns fekete hintó állt alatta, ennek rézlaternái villantak meg az előbb gyöngén. A ló és a kocsis egyaránt mély álomba merült. A rettegés, mely eddig is szorongatta a torkomat, hogy fel kell másznom a rémítő falra, most szinte elviselhetetlenné fokozódott, de leráztam magamról, és Kreizler után siettem. Magamban biztatóan hajtogattam, hogy nem Paul Kelly az egyetlen New York-i lakos, akinek elegáns fekete hintója van.

44. FEJEZET

Alig értünk a fal tetejére, már tisztában voltam vele, milyen végzetes hiba volt belemenni, hogy Kreizlerrel kettesben jöjjünk ide. Nyolc láb széles sétányféle húzódott odafönt, melyet kétfelől négy láb magas vaskerítés védett. Jó hatemeletnyire lehettünk a földtől. Letekintve olyan szögből láttam a világot, amilyenhez már hozzászoktam a háztetőkön az elmúlt hónapok során. Ez a hasonlóság borzongással töltött el, és szorongásom csak fokozódott, amikor körültekintve kátrányos háztetők és kémények sokaságát láttam: ha nem is valódi háztetőn álltunk ezen az estén, mégiscsak arra a területre merészkedtünk, amelynek John Beecham a vitathatatlan ura. Újra az ő világában jártunk, mégpedig az ő akaratából, az általa küldött furcsa, perverz meghívásnak engedelmeskedve. Némán elindultunk a falon a Negyvenedik utca felé; jobb oldalunkon a hatalmas vízfelület, és benne tükröződött a váratlanul megjelent, egyre emelkedő, fennen ragyogó hold. Nyilvánvaló volt, hogy egyre kevesebb bizonyossággal tekinthetjük magunkat vadásznak... komoly esély adódott arra, hogy sokkal inkább áldozatok leszünk.

Elmémben meghitten ismerős, mégis borzongató képek kísértettek, akár a mozgókép, amelyet Mary Palmerrel láttunk Koster és Bial színházában: előttem lebegett a legyilkolt fiúk képe, feldarabolva, szétvagdosva, aztán a rémületes kés, mely ezt az iszonytató munkát elvégezte, a Piedmontnénál talált macskamaradványok, Beecham Five Points-i lakása és a kályha, amelyben, saját bevallása szerint megsütötte Georgio Santorelli „gyönge husu üllepét", aztán Joseph holtteste, és végül a gyilkos maga, akinek képe a nyomozás során talált értesülésekből és elméletekből állt össze. Ez a kép, az általunk végzett fáradhatatlan munka ellenére is felettébb homályos és tünékeny volt. A víztükör fölé boruló végtelen, koromfekete égbolt hiába szikráztatta csillagezreit, nem nyújtott vigaszt, menekvést a rémlátomások elől. Innen a magasból letekintve végtelen távolinak tűnt a civilizáció.

Óvatosan tapogatózó lépteink fennen hirdették a félreismerhetetlen igazságot: hogy törvényen kívüli területre merészkedtünk, a halál birodalmába, ahol igencsak elégtelen védelemnek bizonyulhat a rettegő emberek esetlen találmánya, amelyet oly reménykedve szorongattam a kezemben, s ahol talán még az eddigieknél is borzalmasabb rejtélyekre nyílik majd brutálisan végleges megoldás. Ám bárhogy fojtogatott is a szorongás, meghátrálásra egy pillanatig sem gondoltam. Talán rám ragadt Laszlo mély meggyőződése, hogy ezen az estén, ezen a falon végére járunk a dolgunknak. Bármi légyen az oka, tény, hogy egy tapodtat sem tágítottam a sarkából, bár tisztában voltam a nagyon is valószínű eshetőséggel, hogy sohasem térünk vissza.

A zokogást hallottuk meg először. Látni nem láttunk semmit; a sétányon nem égett lámpa, csak a hold világított. Befordultunk a falteteji sétány Negyvenedik utcai oldalára, s a távolban egyszintes építmény körvonalai derengtek fel, amely a víztározó vezérlő gépezetét rejtette. Valahonnan onnanfelől hangzott a kétségbeesett, szinte sikoltó, mégis elfojtott zokogás. Talán negyvenöt lábnyira lehettünk a felépítménytől, amikor a szemem előtt egy meztelen, térdeplő fiú körvonalai bontakoztak ki. Kezét hátrakötözték, így arca a sétány kövére szorult. Lába is össze volt kötözve. Festett száját kipeckelték, láthatóan fájdalmas módon. Arcán könnyek csillogtak, de élt, és ami még meglepőbb, egyedül volt.

Önkéntelenül is mozdultam, hogy odasiessek segíteni a boldogtalanon, de Kreizler megragadta a karomat, és visszatartott. – Ne! – suttogta lázasan. – Éppen ezt várja magától, ezt akarja!

– Mi? – suttogtam vissza. – De hát honnan veszi, hogy...

Kreizler szemével az építmény teteje felé intett.

Éppen ebben a pillanatban emelkedett a tető szintje felé és csillant meg a holdfényben egy kopaszodó fej: ugyanaz, amelyet Stephenson Black and Tanjének a tetején pillantottunk meg azon éjjel, amikor Cyrust támadás érte. A szívem majd kiugrott; levegő után kapkodva igyekeztem megnyugodni.

– Lát minket? – súgtam.

Laszlo szeme szűkre húzódott, de más jelét nem mutatta a zaklatottságnak. – Ahhoz nem fér kétség. Kérdés csak az, tudja-e, hogy *mi megláttuk őt?*

A válasz nem késlekedett. A kopaszodó fej úgy eltűnt, ahogy csak az erdei vadállatok tudnak – nyomtalanul, egyetlen szempillantás alatt. Közben a fiú is tudatára ébredt jelenlétünknek, elfojtott zokogása hangosabb, céltudatosabb hangoknak adta át helyét. Bár értelmes szavakra e helyzetben nem volt képes, mégis félreismerhetetlenül segítségért könyörgött.

Lelki szemeim előtt újra Joseph alakja jelent meg, elviselhetetlenné növelve a vágyat, hogy segítségére siessek ennek a következő áldozatnak. Kreizler azonban még erősebben szorította a karomat.

– Várjon, John! – suttogta. – Várjon egy kicsit! – A sétányról keskeny ajtó vezetett az épületbe, Kreizler erre mutatott. – Ma reggel körülnéztem már itt. Abból az építményből csak két úton lehet kijutni: vagy vissza a sétányra, vagy pedig le egyenest az utcára. Ha nem jön elő többet...

Egy teljes percen át álltunk szinte megbénulva, és hiába lestük, hogy mozdul-e valami akár az ajtóban, akár a házikó tetején. Kreizler arcára kiült a döbbenet. – Lehet, hogy kereket oldott?

– Talán túl nagynak ítélte a kockázatot, félt, hogy elkapjuk – véltem.

Kreizler eltöprengett, aztán szemügyre vette a rimánkodó fiút. – Rendben – mondta végül. – Megközelíthetjük, de nagyon lassan. És tartsa a keze ügyében azt a revolvert.

Az első néhány lépés nagyon nehezünkre esett, a lábunk is alig akart mozdulni, mintha testünk érezné és rettegné a veszélyt, amellyel az elméink dacolni akart. Miután azonban sikerült megtennünk vagy tízlábnyi utat, s ellenségünk még mindig nem mutatkozott, egyre könnyebben mozogtunk, és már-már meg voltam győződve róla, hogy Beecham jobban megszeppent az elfogatástól, mint maga is hitte volna, ezért rég kereket oldott az utca felé. Hatalmas áradatban öntött el az öröm, hogy íme sikerült megakadályoznunk egy gyilkosságot, és diadalérzetemben mosolyra fakadtam.

Ezt nevezték a régiek hübrisznek. Éppen csak egy parányit lazult meg szorításom a revolveren az önelégültség mámorában, ám ebben a pillanatban

sötét alak magasodott a korlát fölé a sétány külső (utca felőli) oldaláról, és hatalmas ökölcsapást mért az államra. Mennydörgésszerű zajt hallottam – ahogy később kikövetkeztettem, ez a nyakam recsegése-ropogása volt –, és mindent elborított a sötétség.

Sokáig nem lehettem eszméletlen: mire magamhoz tértem, a hold vetette árnyékok nem nőttek meg nagyon, de legalább olyan nyomorult állapotban voltam, mintha napokig hevertem volna így. Ahogy lassan kitisztult előttem a világ, egyre inkább éreztem a különböző fájdalmakat. Először is ott volt az állam és a nyakam. A csuklóm vadul égett; a vállamat elviselhetetlen fájdalom facsarta, de a leggyötrelmesebb a nyelvem alatti, szúró érzés volt. Nyögve, gyötrődve próbáltam eltávolítani, mire végül sikerült jó adag vér és nyál kíséretében kiköpnöm magam elé az egyik szemfogamat. A fejem akárha tömör pittsburgh-i acélból lett volna, képtelen voltam csak egy-két hüvelyknyire is felemelni. Nagy lassan döbbentem rá, hogy ez nem csak az elszenvedett ütés miatt van így. Csuklóimat hátam mögött a sétány vaskorlátjához kötözték, s a bokám ugyanennek a korlátnak az aljához volt béklyózva, minek következtében egész testem a csuklómon lógott előre, a sétány fölé, melynek kövén, éppen az orrom előtt ott hevert a Colt revolver.

Felnyögtem, és újra megpróbáltam felemelni a fejem. Emberfeletti erőfeszítések árán sikerült annyit változtatnom a testtartásomon, hogy megpillantottam Kreizlert. Hozzám hasonló módon volt kikötözve, de ébernek és sértetlennek tűnt. Rám mosolygott.

– Magához tért, John?

– Mhm – nyögtem; tagoltabb válaszra nem telt. – De hol...

Kreizler fejével a házikó felé intett.

A megkötözött fiú ugyanott hevert, ahol az előbb megpillantottuk, de segélykérő kiáltozása rettegő nyöszörgéssé halkult. Előtte hatalmas férfi állt, fekete öltözete beleolvadt az éjszakába. A hátát fordította felénk. Lassan levetette ruháit, és szép akkurátusan elhelyezte őket a sétány szélén. Néhány perc múlva teljesen meztelenül állt ott; hat lábnál is magasabb termetén tiszteletet parancsoló izmok feszültek. Odalépett a fiúhoz, akinek arca és teste a kezdődő serdülés jegyeit mutatta – talán tizenkét éves lehetett. Belemarkolt a hajába, és felfelé fordította a festett arcot.

– Bőgünk? – kérdezte halk, érzelemmentes hangon. – Van is miért egy ilyen kölyöknek...

Azzal elengedte a fiút, és felénk fordult. Elölről is ugyanolyan lenyűgöző benyomást tett, mint hátulról. Ami a testét, pompás, atletikus izomzatát illeti, tökéletes emberpéldánynak volt mondható. Nyaktól lefelé. Gyötrelmesen kitekertem a nyakamat, hogy az arcát is láthassam. Összevont szemöldökkel nézett. Fogalmam sincs, mit is vártam, de annyi bizonyos, hogy az arc hétköznapisága elképesztett. Meglehetősen hasonított Adam Duryhez, ugyanaz a hústalan koponya, ugyanaz a ritkuló haj. A szeme is olyan volt, mint a fivéréé, a hatalmas, csontos fejhez képest meglepően apró. Arcának jobb fele kissé lejjebb csüngött, mint a bal, bár e pillanatban nem rángott. Roppant állkapcsa acélkeménynek tűnt. Mindent egybevéve azonban egészen egyszerű arc volt ez, a legkevésbé sem utalt arra a pokolra, amely emberünk agyvelejében tombolt. Úgy nézett, mint aki semmi különbséget nem lát a jelen iszonytató tevékenysége és a népszámlálási biztossággal járó teendők között.

Rögtön éreztem, hogy ez a tény a leghátborzongatóbb dolog, amit valaha is megtudtam John Beechamről. Tárgyilagos mozdulattal hajolt le a ruhakupachoz, és kiemelte a kését, majd odasétált hozzám és Kreizlerhez. Kidolgozott teste csaknem szőrtelen volt, és fennen ragyogott a holdfényben. Aránylag távol állt meg tőlünk, majd lehajolt, hogy előbb Laszlonak, s aztán nekem is az arcomba nézzen.

– Csak ketten vannak – mondta fejcsóválva. – Ez buta dolog... nagyon buta. – Felemelte a kést (nagyon hasonlított arra a darabra, amelyet Lucius mutatott a Delmonicóban), lapját Laszlo jobb arcához nyomta, s játékosan végigrajzolta vele az arc körvonalait.

Laszlo Beecham kezét figyelte, majd óvatosan megszólalt: – Japheth...

Beecham dühödten felhördült, és bal keze hátával keményen rácsapott Laszlo fejére. – Ne merje ezt a nevet kimondani! – sziszegte. A kést Laszlo szeme alá tartotta, és olyan erősen megnyomta, hogy vércseppet fakasztott barátom arcából. – Ne merjen így nevezni... – Majd kihúzta magát, s mély lélegzetet vett, mint aki érzi, hogy kibillent egy kissé a méltóságából.

– Maguk követtek engem, meg akartak figyelni – mondta, s nagy, sárga fogaival váratlanul elvigyorodott. – Csakhogy közben én is megfigyeltem ám magukat. – A mosoly ugyanolyan gyorsan tűnt el, ahogy megjelent. – Nos, ha olyan megfigyelhetnékjük van, akkor csak figyeljenek! – És a fiúra mutatott a késsel. – Ez hal meg először. *Szép tisztán.* Nem úgy, mint maguk. Maguk ostobák, semmirevalók... még csak engem sem bírtak megállítani. Ostoba, semmirevaló állatok... magukat élve fogom feltrancsírozni.

Ezzel visszasétált a fiúhoz. – Mit akar ez? – súgtam oda Kreizlernek.

Ő még az ütés utóhatásával küszködött. – Azt hiszem – felelte végül –, hogy meg akarja ölni azt a fiút. Azt akarja, hogy végignézzük. Aztán pedig...

Láttam, hogy vér csorog végig az arcán. – Rendben van? – kérdeztem.

– Ó – sóhajtotta erre, meghökkentő közönnyel nézve a ránk váró sors elébe –, csak az ostobaság, az fáj. Tudjuk, hogy rutinos hegymászót üldözünk, aztán meglepődünk, hogy képes átmászni egy közönséges téglafalon, és a hátunk mögé kerülni.

Beecham közben a megkötözött fiú fölé hajolt. – Miért vetkőzött le? – kérdeztem.

Laszlo némán tanulmányozta egy darabig. – A vér miatt – vélte nagy sokára. – Nem akarja bepiszkolni a ruháját. Beecham félretette a kést, és tapogatni kezdte az előtte heverő, vonagló testet.

– De vajon ez-e az egyetlen ok? – morfondírozott Laszlo enyhe meglepetéssel a hangjában.

Beecham arca továbbra sem mutatta sem a düh, sem a kéjvágy, sem semmi más érzelem jelét. Úgy tapogatta a fiú testét, tagjait, ahogy egy anatómiatanár tenné, csak akkor habozott egy pillanatra, amikor a genitáliákat érintette. Fogdosta egy darabig a fiú nemi szervét, aztán felállt, mögé került, és a tomporát simogatta az egyik kezével, a másikkal pedig a tulajdon hímtagját.

Rosszul lettem a gondolattól, hogy most mi következik, és elfordítottam a tekintetemet. – De hiszen úgy gondoltam... – mormoltam erőtlen tiltakozásképpen –, azt hittem, nem szokta megerőszakolni őket.

– De ez nem jelenti azt, hogy meg sem próbálja – figyelte Laszlo feszülten az eseményeket. – Bonyolult dolog ez, John. Azt állította a levelében, hogy nem „gyalázta meg” a fiúkat. De vajon meg sem próbálta?

Újra felemeltem a fejem, s azt láttam, hogy Beecham továbbra is simogatja a fiút és önmagát, azon igyekezve, hogy erekciót idézzen elő. – Na de ha ezt akarja – méltatlankodtam –, akkor miért...

– Mert igazából egyáltalán nem *akarja* – felelte Kreizler, s elgyötört nyakával még bólintani is képes volt afeletti elégedettségében, hogy kezdi érteni a dolgot. – Erre készteti valami megszállott erő, ugyanúgy, ahogy a gyilkolásra is... de ez az erő nem az ő akarata. Amíg a gyilkolásra rá tudja szorítani magát, a nemi erőszakra nem.

Mintha csak Laszlo elemzésére jött volna a válasz: Beecham iszonyú csalódottságában az égre üvöltött, egész testében rázkódva, magasra emelve izmos karjait. Aztán újra lenézett, gyorsan a fiú fejéhez lépett, s hosszú ujjait a gyönge nyak köré fonta.

– Ne! – kiáltotta váratlanul Kreizler. – Az isten szerelmére, Japheth, hisz nem ezt akarja tenni!

– *Ne merje kimondani ezt a nevet!* – mennydörögte Beecham. A fiú eszelősen vonaglott és nyöszörgött a szorításában. – Megölöm, maga mocskos...

Bal felől különösmód ismerős hang harsant ebben a pillanatban: – Nem ölsz te meg senkit, te rohadt gané!

Bárhogy fájt is a nyakam, sikerült oldalra csavarnom, és Connort pillantottam meg, kezében egy tekintélyes Webley 445-össel. Mögötte két alak közelgett, akiket ekkor már teljes joggal számíthattam régi ismerőseim közé: a pribékek, akik egykor Sarát meg engem követtek Santorelliékhez, ugyanazok, akik a sarkunkban voltak Laszlonak meg nekem, amikor ellátogattunk Adam Duryhez, s akiket olyan udvariatlanul tessékeltem ki a Boston-New York-i vonatból.

Connor ravasz szeme összeszűkült, ahogy közeledett Beechamhez. – Nem hallasz, mocsok? Eriszd azt a kölyköt, ha jót akarsz!

Beecham ökle végtelen lassúsággal lazult el a gyerek nyakán. Arca egy pillanatra tökéletesen üressé vált, aztán drámai változás ment végbe rajta. Tágra nyíló szemében most először jelent meg valami érzelem kifejezése: a páni rettegésé. Amikor aztán úgy tűnt, hogy tágabbra már nem is nyílhatna ez

a szempár, váratlanul hunyorogni kezdett, rángatózó, gyors, uralhatatlan mozgással.

– Connor! – sikerült végre legyűrnöm az elnémító döbbenetet. Laszlóhoz fordultam magyarázatért, és rögtön láthattam, hogy megmentőnket két erős érzelem keverékével fogadja. Arcára gyűlölet és elégtétel ült ki.

– Ó, igen – mondta szenvtelenül. – Connor...

– Szedjék le őket! – szólt Connor az egyik emberéhez, és lehajolt Kreizler revolveréért. A Webley-t közben le nem vette volna Beechamről. A jobb oldali pribék nyilvánvaló vonakodással lépett először Laszlóhoz, majd hozzám, hogy kiszabadítson szorult helyzetünkből. Connor a reszkető gyilkoshoz fordult. – Te meg, koszos perverz, öltözz!

Beecham nem mozdult. Növekvő rettegéssel tapadt a falhoz, és lassan eluralkodott rajta a görcsös arcrángás. Először csak a szeme hunyorgott, s a szája jobb sarka rángott egyet-egyet, de a tikk hamarosan kiterjedt az egész jobb arcfelére. Oly vad erővel és olyan gyors egymásutánban következtek az összehúzódások, hogy, be kell ismernem, más körülmények között borzalmas, de mégis nevetséges látványnak éreztem volna.

A változás láttán Connor szakállas képe undorodó megvetésbe torzult. – Jóságos ég – nyögte. – Nyomorult, beteg, perverz állat... – És a bal oldali pribékhez fordult. – Mike, takarja már be valamivel, az istenit! – A fickó Beechamhez lépett, felmarkolta a sétányon heverő ruhákat, és odadobta neki. Az elkapta, de csak szorította magához mozdulatlanul, meg sem próbált felöltözni.

Most, hogy újra lábra állhattunk, szükségünk volt egy kis időre, hogy kirázzuk tagjainkból a fájdalmas görcsöt. Connor pribékjei újra odasorakoztak a főnökük mögé.

– Nem akarja esetleg kiszabadítani azt a gyereket? – kérdezte Laszlo metsző hangon.

Connor a fejét rázta. – Tisztázzunk előbb egy-két dolgot, doktor – mondta olyan hangon, mintha fegyverrel a kezében is tartana még Kreizlertől. – Nekünk csak ezzel van dolgunk itten. – És Beechamre mutatott. – Csakis és kizárólagővele. Maguk pedig kisétálnak szépen, és egyszerűen semmi sem történt. Ennek az egész ügynek véget vetünk ma este.

– Véget bizony – vágta rá Kreizler. – Csakhogy, sajnálom, de korántsem úgy, ahogy maga képzeli.

– Márhogy?

– Márhogy innen semmi szín alatt nem távozunk. És ezt egyedül önmagának köszönheti. Maga alakította így a mi dolgunkat, amikor betette a gyilkos lábát az otthonomba.

Connor gyorsan rázni kezdte a fejét. – Nem, nem, várjon csak, doktor úr! Azt én nem úgy akartam, higgye el! Csak a dolgomat végeztem, parancsot teljesítettem, és az a kis ribanc... – Kreizler tébolyult dühvel lépett felé. Connor erősebben markolta a Webley-t. – Ezt ne, doktor! Ne adjon ürügyet! Vegyük úgy, ahogy mondtam is, hogy mi csak ezt az alakot akarjuk itt elintézni. De maga azért pontosan tudja, hogy szívem szerint három hullát hagynék itt. A főnökeimnek persze nem tetszene, de csak adjon okot, és isten úgyse, lövök.

Beecham figyelme most először fordult a körülötte zajló eseményekre. Rángatózó arccal nézett Connorra és társaira, aztán váratlanul futásnak eredt, és Laszlo lábához vetette magát.

– Ezek... ezek... meg akarnak ölni – dadogta reszketve.

Connor zordul felnevetett. – Na arra mérget vehetsz, hogy innét csak döglötten mégy le, átkozott gyilkos rohadék. Mekkora felhajtás, aztán nézd csak, kiért? Egy ilyen szánalmas, nyavalygós féregért! Ki hitte volna, ugye, cimborák? – fordult már fölényesen az embereihez. – Az egész emiatt a... emiatt az *izé* miatt volt! Csak azért, mert ez a disznó abban leli örömét, hogy kisfiúkat baszik, aztán meg feltrancsírozza őket.

– *Hazudik!* – ordított fel váratlanul Beecham, kezét ökölbe szorítva, de nem egyenesedett fel görnyedt tartásából. – Mocskos hazug!

Connor és a martalócok erre vad röhögésben törtek ki, az elviselhetetlenségig fokozva Beecham lelki gyötrelmeit. Gúnyos rikoltozásuk sehogy sem akart szűnni. Erre odaléptem Beecham mellé, magam sem tudtam, miért, csak hogy mellette álljak, és rosszallóan összevont szemöldökkel méregettem a szédült vihogókat. Ez persze semmi hatást nem tett rájuk. Kreizlerhez fordultam, hátha ad valami útmutatást, hogy mi legyen, s azt láttam, hogy valahová Connor és az emberei háta mögé bámul nagy várakozóan. A szája kiáltásra nyílt, és – számomra teljesen megmagyarázhatatlan okból – így süvöltött:

– Most!

Erre elszabadult a pokol. Iszonytató, gorillaforma ember vetette át magát a sétány belső korlátján, olyan végtelenül gyors és pontos mozdulattal, amilyet csak hosszú évek professzionális edzése alakíthat ki, és egy alkalmas kis ólomcső egyetlen suhintásával összezúzta Connor fegyvert tartó kezét. Mielőtt még a martalócok bármit tehettek volna, rájuk is villámsebességgel lecsapott a két hatalmas ököl, s észre sem vették magukat, már a sétányon hevertek. Pillanatokon belül sorsukra jutott az üvöltő Connor is. A bányászsapkás jövevény ezután – mint aki ad a pedáns munkavégzésre – sorra fölébük hajolt, és a biztonság kedvéért alaposan megdöngette a fejüket a bikacsökkel. Öröm volt nézni ezt a szakszerűen végrehajtott mészárlást, de örömöm azonnal alábbhagyott, amikor az ember felkelt, s végre leleplezte magát.

Kannibál Jack McManus volt az, az egykori profi ökölvívó, aki akkoriban Kelly New Brighton Halljában őrködött az illem és jó erkölcs fölött. Övébe szúrta az ólomcsövet, aztán felszedte a Coltot meg a Webley-t, és odalépett hozzám. Felvérteztem magam arra, hogy minden ellenkezés hiábavaló, mi leszünk a precíz mester következő áldozatai, McManus azonban csak megigazgatta viseltes kabátját, hegyeset köpött a tározó vizébe, és átnyújtotta nekem a fegyvereket. A Colttal azonnal Beechamre céloztam. Jack odaballagott Kreizlerhez, és tisztelettudóan megbillentette a sapkáját.

– Pompás munka, Jack – mondta Kreizler, mire én kevés híján a kövezetre ájultam. – Kötözze meg őket, ha kérhetném, és a két nagyobbnak a száját is peckelje ki. Ezzel a középsővel itt váltanék egy-két szót, ha magához tér. Már ha egyáltalán számíthatunk rá, hogy magához tér még – tette hozzá Connor fölé hajolva. Szemlátomást tisztelettel töltötte el McManus keze műve.

McManus újra megpöccintette a sapkáját, átvágott előttem, jókora kötéltekercset és néhány zsebkendőt teremtett elő, majd igavonóhoz illő türelemmel végrehajtotta Laszlo parancsait. Kreizler közben a fiúhoz sietett, s nekilátott kiszabadítani kötelékeiből.

– Jól van már – nyugtatgatta az önkívületben zokogó és nyöszörgő gyereket. – Most már minden rendben van, biztonságban vagy.

A fiú iszonyattól tágra nyílt szemmel bámult fel rá. – Meg akart... meg akart...

– Nem számít már, hogy mit akart – mondta kis mosollyal Laszlo. Zsebkendőt vett elő, és törölgetni kezdte a fiú arcát. – Egyedül csak az számít, hogy most már biztonságban vagy. Tessék... – emelte fel a földről megviselt operai köpenyét, és beburkolta a reszkető gyereket.

Most, hogy legalább egyelőre minden rendbe jött, erőt vett rajtam a kíváncsiság. A sétány utcára néző oldalához siettem, és áthajoltam a korláton. Erős kötelet láttam himbálózni a falon, alig néhány lábnyira a sétánytól. Pontosan olyan hegymászófalszegek tartották, amilyet Marcus talált a Castle Gardenben. Ahogy Laszlo mondta is, ilyen tapasztalt hegymászónak, mint Beecham igazán gyerekjáték volt a hátunk mögé kerülni. Visszafordultam, és szembenéztem végre legyőzött ellenségünkkel. Elképedten csóváltam a fejem a sors hihetetlen fordulatán.

Jack McManus közben végzett a martalócok megkötözésével, és várakozóan tekintett fel Kreizlerre. – Jól van, Jack. Alaposan megkötözte őket? Helyes. Most már nem lesz szükségünk magára, de hadd köszönjem meg még egyszer a segítségét.

McManus utoljára bökött a sapkájához, majd sarkon fordult, és egyetlen szó nélkül elballagott a sötétbe vesző sétányon.

Laszlo a gyerekhez fordult. – Jobb lesz most bemenni a házba, jól van? Moore, bekísérem a fiatalembert abba a házikóba.

Bólintottam, továbbra is Beecham fejére célozva a Colttal. Laszlo eltűnt a fiúval. Beecham – az arca még mindig rángatózott – vinnyogó torokhangot kezdett hallatni. Nem úgy nézett ki, mintha bármi bajt akarna keverni, de nem vállalhattam semmilyen kockázatot. Tekintetemmel gyorsan felmértem az egész környéket. Megpillantottam Beecham kését a sétányon, odasiettem, és az övembe dugtam. Az eszméletlen Connornál bilincseket láttam. Lecsatoltam az övéről, és odalöktem Beechamnek.

– Tegye fel.

Beecham lassan, szórakozottan kattintotta rá a bilincseket a csuklójára. A másodikkal nem egykönnyen bánt el. Átkutattam Connor zsebét, egy

kulcscsomót találtam benne, az inge oldalán pedig apró vérfolt éktelenkedett. Kigomboltam és felhúztam a mocskos inget, közben igyekezve sakkban tartani Beechamet. Connor oldalán hosszú, félig gyógyult sebhely húzódott végig, amelyet McManus egy ütése nyilvánvalóan újra felszakított. Rádöbbentem, hogy ez csak az a seb lehet, amelyet Mary Palmer ejtett a bandován, mielőtt az lehajította volna a lépcsőn.

– Nagyon ügyes, Mary – mormoltam gyöngéden, és felkeltem Connor mellől.

Kreizler kijött a házikóból, ujjaival a haját gereblyézve, és elégedett, bár kissé zilált arccal szemlélte az elébe táruló képet. Aztán önelégülten nézett rám, mint aki pontosan tudja, most mi következik.

– Maga most szépen elmeséli, mi az ördög folyik itt – szóltam higgadt, ám ellentmondást nem tűrő hangon.

45. FEJEZET

Laszlo éppen válaszra nyitotta volna a száját, amikor éles füttyszó hasított a fülünkbe a Negyvenedik utca felől. Kreizler odaszaladt a korláthoz, és lebámult az utcára. Én is utána siettem, s odalent Cyrust és Stevie-t pillantottam meg Kreizler fiákerjében.

– Attól tartok, még nem jött el a magyarázkodás ideje, John – mondta Laszlo, és újra Beecham felé fordult. – Cyrus és Stevie megérkezett, és ez azt jelenti, hogy az operának legalább háromnegyed órája vége. Roosevelt eddigre már kétségtelenül gyanút fogott. Bizonyára elrohant a többiekhez a High Bridge-hez, és ha ők meghallják, hogy eltűntünk az operából...

– Na de mi a terve?

Kreizler mosolyogva vakargatta a fejét. – Nem mondhatnám, hogy pontosan tudom. Erre a helyzetre valójában nemigen készültem fel... azt sem vehettem biztosra, hogy egyáltalán életben maradok, még ha segít is McManus barátunk.

– Á, úgy! – hördültem fel, nem is próbálva titkolni haragomat. – És persze az én életben maradásommal sem számolt!

– Könyörgök, Moore – intett türelmetlenül. – Értse meg, erre egyszerűen nincs most idő.

– Na és Connor? – mutattam a kiterített exnyomozóra.

– Connort Rooseveltnek kell átadnunk – felelte élesen, és odasietett a kuporgó Beechamhez. – Pedig annál sokkal rosszabbat érdemelne! – Leguggolt Beecham mellé, mélyeket lélegezve, hogy lecsillapodjék. A fogoly arcába bámult, aztán néhányszor elhúzta a szeme előtt a kezét. Beecham nem reagált.

– Úgy látszik, most már lejött a hegyről – okoskodott Kreizler. Értettem, mire gondol. Az a személy, akivel a fal tetején szembe kerültünk, az egykori shawangunksi vadász továbbfejlődött változata volt: hidegfejű, mindenre képes szadista. Ez a nyomorult viszont, aki itt reszketett a lábaink előtt, Japheth Dury elnyomott életét, minden rettegését és öngyűlöletét összpontosította magában az iszonyat eleven megtestesüléseképpen. Laszlo, miután nyilvánvaló volt, hogy ettől az embertől jelen állapotában nincs mit félni, kivette a kezéből a felöltőjét, és izmos, meztelen vállára terítette. – Figyelj rám, Japheth Dury – mondta, olyan jelentőségteljes hangon, hogy sikerült megállítania Beecham himbálózását és szűkölését. – Rengeteg vér tapad a kezedhez. Többek között a saját szüleidé is. Tudnod kell, hogy Adam bátyád még életben van, és semmi mást nem akar, mint csöndes, tisztességes életet. Ha köztudomásra kerülnének a tetteid, az az ő számára a tökéletes összeomlást és a nyilvános kipellengérezést jelentené. Ha másért nem is, de legalább ezért az egyért figyelhetnél arra, amit mondok, ha ugyan maradt még benned valami emberi.

Beecham tekintete ugyanolyan üveges maradt, de láthatóan bólintott egyet. – Jól van – nyugtázta Laszlo. – Nemsokára megérkeznek a rendőrök, de lehet, hogy téged már nem találnak itt. Ez attól függ, mennyire leszel hozzám őszinte. Most felteszek néhány kérdést; szeretném megállapítani, mennyire vagy képes és hajlandó az együttműködésre. Felelj őszintén, és akkor mindent megteszek azért, hogy könnyebb sors jusson neked, mint amilyet a New York-iak általában neked kívánnának. Értesz? – Beecham újra bólintott, mire Kreizler előhalászta elmaradhatatlan noteszét és tollát. – Akkor jól van. Vegyük először az alapvető tényeket...

Ezután rohamtempóban, igen tömör, józan, érzelemmentes megfogalmazásban végigszáguldott Beecham egész életén, Japheth Dury néven leélt gyerekkorától kezdve. A szülők meggyilkolásával kapcsolatban a részletekre is rákérdezett. Beecham engedelmesen felelgetett, s válaszai mindinkább megerősítették a nyomozás során felállított elméleteinket. A hangja viszont egyre gyöngébben, gyámoltalanabbul csengett, mintha nem is volna más választása, mint a teljes behódolás, ha egyszer ilyen emberrel áll szemben, aki nyilvánvalóan úgy ismeri őt, akár a tenyerét. Kreizler elégedettsége nőttön-nőtt Beecham őszinte igyekezete láttán, amiben annak bizonyítékát látta, hogy a gyilkos lelkének egy rejtett, mégis igen erős része végig csak erre a pillanatra vágyott.

Gondolom, nekem is nagy-nagy elégtétellel kellett volna fogadnom e végső faggatózás eredményeit, ahogy azonban figyeltem Beechamet, ahogy hallgattam, miként válik mind gyermekesebbé, panaszosabbá a hangja (hol volt már az arrogáns, erőszakos fennhéjázás, amellyel fenyegetőzött, amikor még mi voltunk kiszolgáltatva neki!), keserű harag kezdett dagadni bennem, amely egészen a lelkem mélyéig hatolt. Bosszúságom pillanatokon belül őrjöngő dühvé fajult, mintha tettei fényében zokon venném ettől az embertől, hogy valamennyire is szánalomra méltónak és emberinek mutatkozik. Iszonytató, groteszk mutatvány: itt ül, kiönti a lelkét, s úgy pityereg, mintha kiskölyök volna maga is, olyan, amilyeneket gyilkolni szokott! Hol a könyörtelenség, a gyilkos erőszak, a feltartóztathatatlan pusztítás, hol az az ember, akit megismertünk? Fejemben vadul kavarogtak a kérdések, amíg végül az elviselhetetlenné nőtt harag önkéntelen erővel kirobbant belőlem:

– Kuss! Pofa be, nyomorult gyáva disznó!

Mindkettejüknek torkán akadt a szó, és riadtan fordultak felém. Beecham arca ijesztően rángani kezdett, ahogy meglátta kezemben a revolvert, Laszlo viszont hamar lerázta magáról a döbbenetet, és megértő, csitító hangon mondta, anélkül, hogy magyarázatot követelt volna:

– Jól van, Moore... Menjen be, kérem, a fiúhoz, odabent várjon meg.

– Magát meg hagyjam itt ezzel? – csattantam fel, dühtől remegő hangon.

– Elment a jó esze? Nézzen már rá, az istenért, hiszen *ő* az! Ő ontotta ki azt a tengernyi vért! Maga meg elüldögél vele kedélyesen, és hagyja, hogy elhitesse magával, hogy csak afféle...

– John! – tiltakozott Kreizler. – *Rendben van.* Menjen be, kérem!

Nem vettem róla tudomást, Beechamre meredtem. – Na? Halljuk, ki vele, mit akarsz vele elhitetni? – Előrehajoltam, és egyenesen a fejére céloztam a Colttal. – Azt képzeled, még kimászhatsz ebből?

– Moore, a keservit! – ordította Kreizler, és megragadta a csuklómat, de nem bírta elfordítani a fegyvert. – Elég!

Még közelebb hajoltam a rángatózó archoz. – A barátom szerint, ha nem félsz a haláltól, az azt jelenti, hogy őrült vagy – sziszegtem. Laszlo hiába küszködött, egészen Beecham torkához nyomtam a csövet. – Tehát? Félsz a haláltól? Félsz? Meghalni, úgy, mint azok a fiúk, akiket...

– Moore! – kiáltotta kétségbeesetten Laszlo.

Meg sem hallottam. Igyekeztem ujjammal elérni a Colt ravaszát, visszarántottam hát egy pillanatra. Beecham rémült nyüszítést hallatott, mint egy csapdába került állat, és görcsösen hátrahőkölt. – Nem! – vicsorogtam.

– Látom, hogy nem vagy őrült... látom, hogy *félsz!*

Lövés fülsiketítő robaja dördült, iszonyú váratlansággal. Odalentről a becsapódás másféle nesze ütötte meg a fülemet. Beecham a hátára hemperedve vonaglott, mellkasa bal oldalán feketébe hajló vörös lyuk tátongott, amelyből hallható sivítással szökött el a levegő. Apró szemét átható tekintettel

szögezte rám, leejtette megbilincselt kezeit, majd végleg elhanyatlott. Válláról lehullott a felöltő.

Megöltem, gondoltam magamban. Sem öröm, sem bűntudat nem kísérte a kijelentést, csak a tényt állapítottam meg. Miután azonban Beecham elterült a kövezeten, tekintetem a Colt kakasára tévedt: még mindig fel volt húzva. Zavarodott agyam sehogy sem találta értelmét a történteknek. Laszlo Beecham mellé vetette magát, és sietve megvizsgálta a sebet. A patakzó vért látva, s hallva a tüdőből távozó levegő rémítő hangját, dühödten rázta a fejét. Ökölbe szorított kézzel, tébolyult haraggal tekintett fel, de nem rám. Valahová a hátam mögé nézett. Lassan fordultam meg, követve a tekintetét.

Connornak sikerült valahogy kiszabadulnia, és most a sétány közepén állt. Tartása görnyedt volt, nyilvánvalóan elgémberedett, és erős fájdalmai is lehettek; bal tenyerét vérző oldalsebére szorította, de a másik kezében gonosz kis kétcsövű pisztolyt tartott. Vérző szája görbe vigyorba torzult, és támolyogva lépett felénk.

– Vége a dalnak – célzott ránk a fegyverrel. – Dobja el, Moore!

Lassan, óvatosan engedelmeskedtem, de alig ért a Colt a kövezetre, újabb lövés remegtette meg a levegőt. Ez távolabbról, Connor mögül érkezett. Connor ugyanabban a pillanatban megtántorodott, mintha keményen hátba lökték volna, és alig hallható nyögéssel elterült előttünk. A hátán lyuk tátongott, melyből azonnal buzogni kezdett a vér. Még el sem ült annak a lövésnek a füstje, amellyel leterítette Beechamet. Újabb alak lépett elénk a holdfénybe.

Sara volt az, kezében gyöngyház berakású kis revolverével. Az érzelem minden jele nélkül mérte végig Connort, aztán ránk pillantott.

– Eszembe jutott ez a hely, rögtön azután, hogy elhelyezkedtünk a High Bridge-nél – mondta kurtán. Mögötte a két Isaacson fivér tűnt elő. – Amikor aztán Theodore elmondta, hogy megszöktek az operából, mindjárt tudtam...

Hatalmasat sóhajtottam. – Hála a Jóistennek, hogy tudta! – Megtörölgettem a homlokomat, majd felemeltem a Coltot.

Laszlo továbbra is Beecham mellett kuporgott, de feltekintett Sarára. – Hát a rendőrfőnök úr?

– Odakint maradt. Neki nem mondtuk meg.

Laszlo rábólintott. – Köszönöm, Sara. Pedig magának nem lehetett sok oka, hogy így tegyen!

– Nem bizony – felelte szenvtelenül Sara.

Beecham vértől fuldokló köhögésben tört ki. Kreizler a feje alá tette a karját, hogy felemelhesse. – Detektívőrmester úr... – kiáltotta, mire Lucius odasietett segíteni.

Gyorsan megvizsgálta Beecham sebét, majd határozottan megrázta a fejét. – Ez semmi jót nem ígér.

– Tudom, tudom – vágta rá Kreizler. – Én csak... dörzsölje erősen a kezét, jó? Moore, maga meg vegye le azt az átkozott bilincset! Éppen csak egy-két percre volna szükség! – Kapkodva kiszabadítottam a haldokló kezeit, Laszlo meg parányi repülősós fiolát vett elő a zsebéből, és az orra alá tartotta. Lucius Beecham kezét ütögette és dörzsölte. Laszlo arca és mozgása mind nagyobb türelmetlenségről és aggodalomról, már-már kétségbeesésről árulkodott. –Japheth – mormolta halkan, könyörgően. – Japheth Dury, hallasz engem?

Beecham pillái megremegtek, majd felnyitotta a szemét. Szemgolyói céltalanul forogtak. Végül sikerült tekintetét a közvetlen közel hajló arcra szegeznie. Most nem rángott az arca, úgy nézett, mint egy halálra rémült gyerek, aki egy idegentől vár – remény nélkül – segítséget.

– Én... – hörögte, és vért köhögött. – Én... meghalok...

– Figyelj rám, Japheth! – beszélt hozzá Laszlo, és letörölte az arcából a vért. – Figyelj, most muszáj figyelned. Mit láttál, Japheth? Mit láttál azokban a gyerekekben? Miért kellett megölnöd őket?

Beecham ide-oda görgette a fejét, görcsös remegés futott végig a testén. Rémült szemét megint az égre fordította, és tágra nyitotta száját, kivillantva nagy, sárga, véres fogait.

– Japheth – rimánkodott Laszlo, érezve, hogy amaz már távozóban van. – *Mit láttál?*

Beecham feje reszketett, tekintete lassan Laszlo felé fordult. – Én... én nem tudtam... – hörögte mentegetőző, egyszersmind esdeklő hangon. – Nem... tudtam... Nem... ők...

A remegés egész testére kiterjedt, aztán megragadta Laszlo ingét. Arcán halálfélelem tükröződött. Még egyszer vadul megrándult, szája sarkán vér és hányás buggyant, aztán mozdulatlanná merevedett. Feje félrebillent, és a szeméből végre eltűnt a rettegés.

– Japheth! – kiáltotta Laszlo, de tudta, hogy már késő. Lucius odahajolt, és lezárta Beecham szemét. Kreizler csak ekkor engedte vissza a halott fejét a hideg kőre.

Egy-két percen át senki sem szólt. Aztán odalentről füttyszó hangzott. Felkeltem, a külső korlátoz léptem, és láttam, hogy Cyrus és Stevie izgatottan mutogat a West Side felé. Odaintettem nekik, aztán Kreizlerhez fordultam.

– Laszlo... – kezdtem óvatosan –, nem cifrázom, Roosevelt közeledik. Készüljön a kimagyarázkodásra!

– Nem – felelte Laszlo, még mindig lehajtott fejjel, de szilárd hangon. – Nem várom meg. – Amikor végre felemelte a fejét, és körülnézett, láthattuk, hogy a szeme nedves és vörös. Rám nézett, aztán Sarára, majd Marcusra, végül Luciusra, és bólintott. – Mindnyájan hű barátaimnak bizonyultak, és nagyon sokat segítettek. Talán többet is, mint amennyit érdemeltem volna. Mégis azt kell kérnem, tegyenek meg értem még valamit. – Felkelt, és az Isaacson fivérekhez fordult. – Detektívőrmester urak? Segíteniük kellene elszállítani Beecham tetemét. Azt mondja, John, hogy Roosevelt a Negyvenedik utcán közeleg?

– Szerintem igen, ha jól értem Stevie-ék mutogatását.

– Akkor rendben. Ha megérkezik, Cyrus felküldi ide. Addig meg a detektívőrmesterek segítségével kiviszem a testet az Ötödik sugárúti kapun. – Odasétált a korlátoz, és kézjelet adott. – Stevie ott fog várni. – Aztán Sarához lépett, és a vállára tette a kezét. – Egy pillanatig sem hibáztatom, ha ebben már nem hajlandó részt venni, Sara.

A lány egy másodpercig úgy nézett, mint aki mindjárt megsemmisítő vádaskodásban tör ki, de aztán egyszerűen vállat vont, és ruhájába rejtette a pisztolyt. – Nem volt őszinte hozzánk ebben a dologban, doktor úr – jelentette ki keményen, majd lágyabban folytatta: – De maga nélkül soha nem is lett volna esélyünk, hogy részt vehessünk ilyesmiben. Akár azt is mondhatnám, hogy egálban vagyunk.

Laszlo átölelte. – Köszönöm, Sara – mormolta, majd hátralépett. – Nos. Abban a gépházban talál egy halálra rémült gyereket, az én szerény köpenyembe burkolva. Kérem, menjen be hozzá, és gondoskodjon róla, hogy Roosevelt el ne kezdje faggatni, amíg mi el nem érünk a belvárosba.

– A belvárosba? – értetlenkedtem, miközben Sara a gépház felé sietett. – Várjon csak, Kreizler...

– Nincs időnk erre, John – vágott vissza, és Marcushoz lépett. – Detektívőrmester urak... A rendőrfőnök úr a felettesük, és megértem, ha...

– Szó sincs róla, doktor úr – vágott közbe Lucius. – Azt hiszem, tudom, mire gondol. Nagyon kíváncsi vagyok, mi sül ki ebből.

– Saját szemével láthatja. Szeretném, ha asszisztálna nekem. – Aztán a magasabbik fivérhez fordult. – Marcus? Ha inkább kivonná magát ebből a dologból, én tökéletesen megértem...

Marcus fontolóra vette Kreizler szavait. – Végtére is, most már csak ez a rejtély maradt megoldatlanul, nem igaz, doktor úr?

– És lehet, hogy ez a legfontosabb – bólintott Kreizler.

Marcus habozott még egy percig, végül bólintott. – Rendben. Mit számít egy kis függelemsértés, ha a tudomány érdekéről van szó?

– Derék fiú – veregette vállon Kreizler. Aztán újra a tetemhez fordult, és megfogta az egyik karját. – Akkor gyerünk, sietnünk kell.

Marcus a halott két lábát ragadta meg, Lucius pedig betakargatta néhány ruhadarabbal, aztán a karjához lépett. Ahogy felemelték a testet, Kreizler fájdalmasan felszisszent. Elindultak az Ötödik sugárút felé.

A gondolat, hogy magamra hagynak a két eszméletlen bandita meg a halott Connor társaságában, új életet vert belém. – Várjanak csak egy percet! – siettem utánuk. – Álljon meg, a szentségit, Kreizler! Tudom már, mit forral! De nem hagyhat így faképnél, nem várhatja tőlem, hogy...

– Nincs időnk, John! – vakkantott Kreizler, és a két Isaacsonnal együtt még szaporább tempóra váltott. – Hat órára van szükségem, nem többre...

aztán már minden világos lesz!

– De én...

– Maga hamisítatlan Grál-lovag, Moore! – ordította Kreizler.

Erre földbe gyökeredzett a lábam. Kreizlerék sietősen távolodtak az Ötödik sugárútra vivő lépcső felé, és pillanatokon belül belevesztek a sötétségbe. – Grál-lovag! – méltatlankodtam, belerúgtam a kövezetbe, és sarkon fordultam. – Mióta dolga a *Grál-lovagoknak,* hogy mások helyett magyarázkodjanak ilyen átkozott...

De belém szakadt a szó, mert a gépház felől hangokat hallottam: Saráét, majd a Theodore-ét. Emelt hangon vitatkoztak, aztán Roosevelt kirontott a sétányra, a nyomában Sarával és néhány egyenruhás rendőrrel.

– Úgy! – kiáltott, amikor megpillantott, s vaskos ujját vádlón szögezte rám. – Így jár az ember, ha azt hiszi, hogy úriemberekkel van dolga, akiknek bízhat a szavában! A pokolba, hiszen...

Elharapta a szót, amikor megpillantotta az összekötözött martalócokat és a holttestet. Rám nézett, majd vissza a testekre, aztán megint rám, mint aki nem hisz a szemének. – Ez csak nem Connor? – mutatott a tetemre.

Feledve volt már a Kreizler iránti haragom. Odasiettem Roosevelthez, és igyekeztem nagyon feldúltnak látszani. – De igen, és a legjobbkor érkezett, Roosevelt. Beecham nyomában jöttünk ide...

Theodore megint szent felháborodásban tört ki. – Azt pontosan tudom – förmedt rám. – És ha az embereimnek nem lett volna annyi esze, hogy kövessék Kreizler szolgáit...

– Csakhogy Beecham nem került elő – vágtam közbe. Connor csapdája volt az egész. Stevie-t akarta megölni!

– *Stevie-t?* – hitetlenkedett Theodore. – Kreizler mindenesét?

Halálos komolyan néztem a szemébe. – Roosevelt, Stevie volt az egyetlen szemtanúja Mary Palmer meggyilkolásának.

Theodore arcán megértés ömlött el, szeme tágra nyílt a csíptető mögött.

– Á! – kiáltotta feltartott ujjal. – Hát persze! Na de aztán mi történt? – vonta össze a szemöldökét.

Sara sietett a segítségemre, aki éles szemmel felmérte, hogy kezd cserbenhagyni a mesemondó tehetségem. – Szerencsére éppen jókor érkeztünk ide a detektívőrmesterekkel, rendőrfőnök úr. – Majd a tetemre mutatott, és nagy önbizalommal (amelyről csak én tudtam, mennyire őszintétlen) tette hozzá: – Ez itt a hátában az én golyóm.

– A *maga* golyója, Sara? – álmélkodott Theodore. – Nem értem...

– Mi sem értettünk semmit, amíg maga nem figyelmeztetett, hogy mire készül John meg a doktor. Persze mire kiókumláltuk, hogy hol lehetnek, maga már eljött a High Bridge-toronytól. Hanem azért talán okosabb volna visszamenni, hiszen a nyomozói ott őrködnek, és a gyilkos még nem csapott le.

– Igaz – fontolgatta Theodore a hallottakat. – Azt hiszem, abban igaza van, hogy... – Majd váratlanul elhallgatott, mint aki orront valamit. – Álljunk csak meg! Kezdem már kapiskálni. Ha ez mind úgy igaz, ahogy mondják, akkor mit keres az a fiú odabent? – mutatott a gépház felé.

– Roosevelt, higgye el, okosabb volna... – próbáltam a lelkére beszélni, de közbevágott:

– És hol vannak akkor a többiek? Isaacsonék és Kreizler?

– Rendőrfőnök úr, hadd mondjam... – próbálkozott Sara.

– Ó, igen – intett le egyetlen kézmozdulattal Roosevelt. – Látom már, mi folyik itt. Összeesküvés, nemdebár? Szépen vagyunk! Van szerencsém! Őrmester! – Az egyik egyenruhás összecsapta a bokáját, és odasietett. – Az egyik embere gondoskodjon arról a fiúról, ezt a kettőt pedig tartóztassák le, és azonnal kísérjék be a Mulberry utcára! – Mielőtt még bármit is szólhattunk volna, Theodore ujja megint az orrunk előtt billegett. – Kaphatnak egy kis emlékeztetőt, hogy ki is a rendőrfőnök ebben a városban! De nem lesz benne sok örömük, azt garantálom!

46. FEJEZET

Javarészt persze handabanda volt az egész. Igaz, hogy Roosevelt elhurcoltatott bennünket a Mulberry utcára, néhány órán át fogva tartott az irodájában, s könyörtelen kioktatásban részesített becsület, bizalom és szavahihetőség dolgában, de végül elmondtam neki, mi is történt valójában, bár csak akkor, amikor egészen biztos lehettem abban, hogy Kreizler és az Isaacsonok már céljukhoz értek. Elmagyaráztam Theodore-nak, hogy alapjában véve nem is hazudtam neki, hisz amikor elindultam az operába, valóban sejtelmem sem volt, mi vár rám, sőt mi több, őszintén beismertem, hogy megfeszített igyekezetem ellenére sok mindent még most *sem* látok át, ami a víztározónál történt. Aztán megígértem, hogy amint sikerül kihüvelyeznem valamit, első utam a Mulberry utcára vezet majd, hogy vele is megoszthassam az újdonságokat. Roosevelt ennek hallatára lehiggadt, s amikor Sara rámutatott a legfontosabb részletre, miszerint Beecham immár kétségtelenül halott, Theodore úgyszólván felderült. Amint már jóval korábban is kifejtette előttünk, számára az eset igen súlyos személyes jelentőséggel bírt (még ha szakmailag bizonyos különleges körülmények miatt sok hasznát nem is vehette). Négy óra felé tehát, amikor Sara meg én végre szabadon felkerekedhettünk, barátunk már ki is fogyott az este eseményeit illető kritikájából, és áttért általános csapatmunkánk lelkendező magasztalására.

– Kétségkívül igen szokatlan módszerek, de az eredmény mindent egybevéve mégis nagyszerű – összegezte felvillanyozva, miközben vállunkra tett kézzel kísért ki bennünket az irodájából. – Nagyszerű! Hisz gondoljuk csak el: olyan emberrel van dolgunk, akit semmilyen szál nem köt az áldozataihoz, aki igazán akárki is lehetne, a város bármelyik lakosa. De maguk kinyomozzák és megállítják. – Elismerő sóhajjal rázogatta a fejét. – Ezt aztán sosem hitte volna az ember! És ráadásul még Connort is elejtik? – Láttam, hogy Sara erre a célzásra azért összeborzong kissé, bár vitézül igyekszik titkolni. – Mondhatom, roppant kíváncsi vagyok, hogyan is főzte ki végül Kreizler barátunk ezt a végjátékot! – És állát dörzsölgetve megtorpant, a padlót bámulta egy darabig, majd újra ránk tekintett. – Nos tehát, mihez is akarnak kezdeni most?

Villámcsapásként világosodott meg előttem, hogy ez az igazán egyszerű kérdés a mi ügyünkben igencsak kellemetlen vonatkozásokat is takarhat. – Hogy mihez... – hebegtem. – Nos, igen, nohát... voltaképpen nem is tudom... Vannak még... hm... elvarratlan szálak...

– Magától értetődik – vágta rá Roosevelt. – Na de nem is erre gondolok én, hanem hogy végére értek az ügynek! Hogy győztek! – fordult Sara felé, mintegy helyeslést várva.

A lány lassan bólintott, és éppolyan zavarodott, gyötrődő benyomást tett, mint ahogy én éreztem magam. – Igen – nyögte ki végül nagy nehezen Theodore mámorosan sürgető kérdésére.

Hosszú, furcsa csönd következett erre; a gondolat, hogy ügyünk véget ért, homályos, érthetetlen módon szorongatta a szívünket. Theodore határozottan témát váltott, hogy lerázza ezt a kellemetlen hangulatot.

– Akárhogy is, mégiscsak szerencsés és izgalmas vég ez – szögezte le, és öklével a mellére ütött. – Ideje is volt. Holnap indulok St. Louis-ba.

– Csak nem! – kaptam örömmel a témaváltáson. – A nagygyűlés, nemde? Lefogadom, hogy McKinley a jövő embere!

– Első körben megszavazzák – vágta rá kéjjel Theodore. – Inkább csak formaság lesz ez a kongresszus.

Intrikus mosollyal helyeztem el a szúrós megjegyzést: – Kinézett már egy szép kis házat Washingtonban, ugyebár?

Theodore szokása szerint vérig felháborodott a puszta gondolattól, hogy bárki is alantas helyezkedéssel gyanúsíthatná, ám lassan észbe vette, hogy mégiscsak régi barátja vagyok, aki semmiképpen sem tulajdonítana neki becstelen indítékokat, úgyhogy a várt égiháború mégsem robbant ki. – Na,

azért nem egészen. Ezer ördög, mégis, ha belegondol az ember, micsoda lehetőségek! Talán a haditengerészeti minisztérium...

Sara önkéntelen kis vihogásban tört ki, és rögtön a szája elé kapta a kezét. – Jaj, rendőrfőnök úr, nagyon sajnálom – szabadkozott. – Csak tudja, sosem gondoltam úgy önre, mint akinek köze lehet a *haditengerészethez.*

– Miért is ne? – kérdezett vissza méltatlankodva Roosevelt. – Talán nem írtam egy szakmunkát az 1812-es tengeri csatákról? Nagyon jó kritikákat kapott!

– Igaz is... az mindjárt más – bólogattam.

Theodore arcára visszatért a mosoly. – Igen, a haditengerészet az igazi – szögezte le. – Ha le akarunk számolni végre azokkal a fattyú spanyolokkal, csakis onnan lehet kezdeni. Hiszen ha...

– Esdeklek! – emeltem égnek a két karomat. – Nem is akarjuk tudni!

Theodore csípőre vágott kezekkel figyelte, ahogy Sara meg én elrobogunk a lépcső felé. Az átdolgozott éjszaka – megint csak szokás szerint – semmi nyomot nem hagyott erőtől kicsattanó lényén. Mosolyát még a sötét folyosó túlsó végéről is vakítónak láttuk.

– Nem akarják tudni, micsoda mentalitás! – süvöltött utánunk vígan, végig a lépcsőházon. – Pedig odatolhatnák a képüket! Ilyen emberekkel, ilyen eredményekkel semmi félnivalónk nem volna a spanyol birodalomtól! Gondolják csak el, micsoda lehetőség! A spanyol király jellemének pszichológiai elemzése! Elhozhatnák Washingtonba a táblájukat, hogy együtt főzzük ki a stratégiát...

Hangja nagy lassan elhalt a távolban, ahogy elhagytuk az épületet.

Sétáltunk egy saroknyit a közeli Lafayette térig, még mindig valami különös, sokkos állapotban, melyben nem voltunk képesek visszatérni az ügyünk megvitatására. Nem mintha nem vágytunk volna arra, hogy kibogozzuk végre a víztározónál végbement zavaros eseményeket, de tudtuk, hogy valójában egyikünknek sincs elég információja a tisztázáshoz. Ahhoz viszont minden lelki és szellemi erőnkre szükségünk volt, hogy megbirkózzunk valahogy azokkal a súlyos tényekkel, amelyekkel tisztában voltunk. Legelsősorban azzal, hogy Sara ezen az éjszakán véget vetett egy ember életének.

– Valamelyikünknek nyilván muszáj volt megtennie – mormolta csüggedten, és üres tekintettel bámult maga elé. Észak felé fordultunk a Lafayette térnél. – De sosem hittem volna, hogy éppen én leszek az...

– Ha volt már ember a világon, aki rászolgált, hogy hidegre tegyék, hát Connor az – feleltem, igyekezve, hogy minél határozottabban hangozzék szavam, de árnyéka se lopózzék bele a vigasztaló szándéknak (Sara ezt gyalázatos gügyögésnek tekintette volna).

– Ó, hisz tudom én, John – mondta egyszerűen. – Ezzel valóban tisztában vagyok, higgye el. És mégis... – A hangja elhalt, megállt, mélyet sóhajtott, és körülnézett a csöndes utcán. Tekintete végigpásztázta a kortól megsötétedett házfalakat, s végül megállapodott rajtam. A szemembe nézett, majd meglepő hirtelenséggel átölelt, és a vállamra hajtotta a fejét. – Most már igazán vége van, ugye, John?

– Mintha sajnálná – tettem a kezem a hajára.

– Igen, egy kicsit. Nem mintha olyan nagyszerű dolgok történtek volna, de... még sosem volt részem ilyen tapasztalatokban. És nem tudom, megengedik-e valaha is, hogy...

Felemeltem az állát, és mélyen a zöld szempárba néztem. – Nekem valahogy az az érzésem, hogy ezentúl nem fog arra várni, mit *engednek meg* magának. Sőt, olyan nagyon eddig sem törődött vele.

Elmosolyodott, és odébb sétált. – Talán igaza van.

Lódobogás hangzott a távolban. Sara felkapta a fejét. – Nahát, szerencsém van, egy konflis.

Legnagyobb elképedésemre felemelte a jobb kezét, kinyújtott hüvelyk- és mutatóujját a szájába kapta, nagy levegőt vett, és olyat fütyölt, hogy szinte kettérepedt tőle a koponyám. Kezemet a fülemre tapasztva, halálra váltan bámultam rá. Ragyogó mosollyal nézett vissza.

– Sokat gyakoroltam – magyarázta. A konflis odadöcögött hozzánk. – Stevie-től tanultam. Egész jól megy, nem igaz? – mosolygott, és felkapaszkodott a hágcsóra. – Jó éjszakát, John. És köszönöm. – Megkopogtatta a kocsiszekrény tetejét, és odakiáltott a kocsisnak: – Gramercy park! – A konflis elhajtott.

Most, hogy magamra maradtam az éjszakában, eltöprengtem egy percre, mihez is kezdjek. Halálosan fáradt voltam, valahogy mégsem akarózott hazamenni. Csavargásra támadt kedvem, ha nem is azzal a céllal (mint említettem volt), hogy tisztázzam az éjszaka történetét, inkább csak, hogy elkezdhessem megemészteni magukat a történéseket. John Beecham immár nem élt, így tehát a (valóban iszonyatos) középpont, mely körül eddig az egész életem forgott, hirtelen megszűnt. Jeges borzongás markolta meg a szívemet, amikor eszembe ötlött, hogy mindjárt itt a hétfő, és el kell döntenem, visszatérek-e a *Timeshoz.* Elmémet iszonyattal töltötte el a puszta, röpke gondolat: hogy újra napokon át őgyelegjek a Rendőrkapitányság környékén, „fülesekre", „sztorikra" lesve, aztán hanyatt-homlok inaljak a helyszínre, hogy mielőbb tudósíthassam a nagyérdeműt a legújabb családi csetepatéról vagy betöréses lopásról...

Céltalan bolyongásom közepette ugyanilyen céltalanul állapodtam meg hirtelen a Great Jones utca sarkán. Végignéztem a sötét házsoron; a New Brighton Dance Hall lámpái még fennen világítottak. Talán mégiscsak ideje volna némi tisztázásnak, gondoltam, és még mielőtt tudatosan így döntöttem volna, a lábam megindult velem a lokál felé.

Jó néhány háznyira voltam még a bejárattól, amikor már megütötte fülemet a harsány zene (Kelly nem az ilyen helyeken szokásos háromfős ricsajbandát alkalmazta, az ő zenekara sokkal nagyobb és minőségibb volt). Tomboló kacagás, egy-egy részeg sikoly vegyült a zenébe, ahogy közelebb értem, végül pedig palackok és poharak csilingelése egészítette ki a különös harmóniát. A gondolat, hogy belépjek a lokálba, nem töltött el éppen örömmel, így aztán nagy megkönnyebbülésemre szolgált, hogy odaérve Kellyt pillantottam meg, amint éppen kisétált a tejüveg bejárati ajtón. Mellette egy rendőrőrmester lépdelt, mégpedig egyenruhában, jókora pénzköteget számolgatva, és elégedetten kuncogva hozzá. Kelly felpillantott, meglátott engem, megérintette a rendőr könyökét, és egyetlen fejmozdulattal értésére adta, hogy tűnjön el. Az őrmester szolgálatkészen inalt el a Mulberry utca irányába.

– Nos hát, Moore – mosolygott Kelly a maga kellemes módján, és burnótos szelencét húzott elő szép selyemmellénye zsebéből. – Ugyebár, nem látott semmit – intett fejével az iszkoló közeg felé.

– Sose aggódjék emiatt, Kelly – feleltem. – Gondolom, tartozom is magának ennyivel.

– *Nekem?* – álmélkodott amaz. – Hová gondol, firkászkám! Mindenesetre érdekes, hogy egy darabban van még. Abból ítélve, amiket itt hallani a városban, ez éppen elég nagy szerencse!

– Ugyan már, Kelly – unszoltam. – Hisz láttam az este a hintóját... és McManus, a maga embere mentette meg az életünket.

– Jack? – Kelly felpattintotta a fődelet; a szelence igen finom kokainnal volt tele. – Nahát, nekem erről nem is szólt. Igazán nem jellemző Jackre, hogy egy kiscserkész módjára jó cselekedeteket gyűjtsön. – Ujja tövére tett némi kokaint, felszippantotta, aztán odakínálta nekem a szelencét. – Megpróbálja maga is? Egyébként én sem szívnám, csak hát késő este van már, ugye...

– Nem, köszönöm – hárítottam el. – Nézze, mást nem tudok kiókumlálni, mint hogy megegyeztek Kreizlerrel.

– Megegyeztünk? – visszhangozta Kelly megjátszott naivitással, amely már kezdett az idegeimre menni. Még egy kis kokaint szippantott, és odébb lépett egy hatalmas termetű, jól öltözött, ámde tántorgó férfiú útjából, akit két olcsón rikító öltözékű nőszemély kísért. Kelly nyájasan jó éjszakát köszönt a távozó kuncsaftnak, aztán újra hozzám fordult. – Ugyan mi az ördögnek egyezkednék én a jó doktorral?

– Ez az, amit nem tudok – ismertem be csüggedten. – Csak arra tudok gondolni, amit mondott egyszer, hogy voltaképpen tiszteli őt. Hogy még egy monográfiáját is olvasta. Hisz emlékszik, akkor, a hintójában...

Kelly újfent kuncogott. – Ettől még ugyan nem tennék semmi olyat, ami ellene szól az érdekeimnek, Moore. Gyakorlatias ember volnék magam is éppúgy, mint jó barátjuk, Mr. Morgan. – Döbbenten bámultam rá, ettől még szélesebb vigyorra fakadt. – Jaj, hát természetes, hogy tudok a kis találkozójukról a Nagyorrúval.

Szívem szerint rákérdeztem volna, *honnan a pokolból* tudhat róla, de reménytelen volt: Kelly nyilvánvalóan nem volt közlékeny kedvében. Feladtam. – Jól van – kezdtem hátrálni. – Igazán túl sok mindenen mentem keresztül ma éjjel ahhoz, hogy még itt csiki-csukit játszadozzam magával, Kelly. Mondja meg Jacknek, hogy jövök neki egy szívességgel!

Sarkon fordultam, és elviharzottam, vagy legalábbis megpróbáltam. De még a sarokig sem jutottam, utolért Kelly hangja: – Nézze csak... Moore...

Megfordultam. Még mindig vigyorgott. – Úgy látszik, tényleg kemény dolog volt ez, amit végigcsináltak. – Szelencéjét újra a mellényzsebbe süllyesztette, és játékosan félrebiccentett fejjel sandított rám. – Értse meg, nem állítom, hogy bármit is tudnék az egészről. De ha van egy szabad perce, talán elgondolkozhat azon, hogy az összes szereplő közül, aki csak megfordult odafönt ma éjjel, valójában ki is a legveszélyesebb a belvárosi nagyfiúk számára.

Csak álltam ott, először Kellyre bámultam báván, aztán a kövezetre meresztettem a szememet, igyekezve, hogy kihüvelyezzem ravasz kérdése értelmét. Agyongyötört agyamban csak úgy fél perc múltán kezdett kiformálódni a válasz, de amikor megértettem, ugyancsak leesett az állam. Magam is elvigyorodtam, felemeltem a tekintetem, hogy kimondjam, amit gondolok... ám Kellynek közben nyoma veszett. Gondoltam, utána megyek, de aztán rájöttem, hogy nincs értelme. Tudtam már, mire célzott, és azt is, hogy mit tett. Paul Kelly, a bandavezér, a vérbeli hazardőr, amatőr filozófus és társadalomkritikus ezúttal a megérzésére hallgatott, és bár vélhetően egyikünk sem éli meg a játszma végkimenetelét, én megkockáztatnám, hogy ez a megérzés egészen pontos volt.

Különös, mégis emelkedett lelkiállapotban fordultam meg, beugrottam a lokál előtt várakozó konflisba, és a kocsis fülébe süvöltöttem, hogy azonnal rohanjon velem az East Broadwayre, de lóhalálában. Vad vágtában száguldottunk végig a Lafayette tér mentén, majd kelet felé fordultunk a Worth utcán. Ekkorra már kuncogni, sőt dudorászni sem restelltem. „A végső rejtély” – daloltam Marcus aznap esti szavait idézve. Ott akartam lenni, amikor megoldják.

A konflis pontban fél ötkor robogott be velem az Intézet elé, és Laszlo fiákerje mögött állt meg. Az utcán végig néma csönd honolt, egyetlen nyitott ablakot kivéve az Intézettel szembeni bérházban, ahol egy csecsemő kiabált keservesen. Kifizettem a kocsist, és kiszálltam. Marcust pillantottam meg, aki az Intézet vaslépcsőjén üldögélt cigarettázva, s kezével újra meg újra végigszántott a haján. Idegesen odaintett nekem, én meg a fiákerhez mentem, hogy bekukkantsak. Az ülésen Stevie hevert, szintén buzgón pöfékelve. Amikor meglátott, tisztelgésre emelte a cigarettáját.

– Mr. Moore – üdvözölt szívélyesen. – Nem rossz cigaretta ez, amit a detektívőrmester urak szívnak. Javaslom magának is.

– Köszönöm, meg is kóstolom. Cyrus hol van?

– Odabent – felelte Stevie, és visszahanyatlott az ülésre. – Kávét csinál nekik. Már órák óta dolgoznak. – Nagyot húzott a cigarettából, majd az ég felé mutatott vele. – Nahát, Mr. Moore, sose hinné az ember, hogy ennyi csillag is lehet egy ilyen bűzbarlang felett. Azt köll gondolni, már csak a *szag* elég volna ahhoz, hogy elkergesse őket...

Mosolyogva ballagtam odébb a fiákertől. – Milyen igaza van Stevie-nek – mormoltam, s végignéztem az Intézet földszinti ablakait Marcus feje fölött. Odabent égett a lámpa.

Letelepedtem a magasabbik fivér mellé. – Hogyhogy nem odabent? – érdeklődtem.

Gyorsan megrázta a fejét, és arisztokratikus, hosszú orrából hatalmas füstfelleget eresztett. – Voltam már odabent. Kibírnám, ha muszáj volna, de...

– Sose magyarázza. *Én* a magam részéről be nem teszem a lábam – nyugtattam meg, átvettem a készségesen kínált cigarettát, és rágyújtottam.

A bejárati ajtó résnyire nyílt; Cyrus dugta ki a fejét. – Mr. Moore, uram... Mit szólna egy csésze kávéhoz?

– Másra sem vágyom, feltéve, ha *maga* főzi, Cyrus.

Félrebiccentette a fejét, és vállat vont. – Semmit nem garantálhatok.

Nem is próbálkoztam vele, mióta kupán csaptak.

– Ennyi rizikót még vállalok. Hogy győzik odabent?

– Ha jól látom, lassan a végére járnak. Nem tarthat már soká.

De még jó háromnegyed órába tellett, mire valóban jelei jöttek annak, hogy kialakul valami odabent a boncteremben. Marcus meg én kávézgattunk, cigarettáztunk, és a magunk körülményes módján igyekeztünk szoktatni magunkat a gondolathoz, hogy nyomozásunk most már visszavonhatatlanul véget ér, és a csapat feloszlik. Mert hisz bármire derül is még fény odabent, azon a tényen már semmi nem változtat, hogy Beecham halott. Ahogy az éjszaka lassan hajnalba fordult, fokozatosan ébredtem rá, milyen mértékig határozza meg ez a tény mindnyájunk életét.

Csaknem fél hat volt már, amikor nyílt az ajtó, és előkerült Lucius. Bőrkötényét töméntelen szagló folyadék tarkította, biológiai és kémiai eredetűek vegyesen. A kimerültségtől alig állt a lábán.

– Hát akkor úgy nézem, meg is volnánk – sóhajtotta, miközben kezét egy vérfoltos rongyba törölgette. Leroskadt mellénk a lépcsőre, zsebkendőt húzott elő, és szárogatni kezdte a homlokát. Most Cyrus is kilépett az ajtón.

– Mi az, hogy megvolnánk? – vakkantotta bosszúsan Marcus. – Ezen meg mi a fenét értesz? Mit találtatok?

– Semmit – csóválta a fejét Lucius, kimerülten lehunyt szemmel. – Minden jel arra utal, hogy tökéletesen normális volt. Dr. Kreizler még utánanéz egy-két apróságnak, de lényegében...

Felpattantam, s elhajítottam a cigarettám. – Hát akkor igaza volt – suttogtam. A hátam végigborzongott.

– Igaza volt, már amennyire az orvostudomány megállapíthatja ezt – vont vállat Lucius.

Marcus szigorúan méregette a fivérét. – Most miért akarsz mindent elrontani? Ha egyszer igaza van, akkor igaza van, mit jössz az orvostudománnyal?

Luciuson látszott, hogy szíve szerint kifejtené, mennyire tudománytalan ez az érvelés, de aztán inkább csak nyögött egyet, és beletörődően sóhajtotta: – Igen. Igaza volt. Én pedig – tápászkodott fel, és a kötényt átnyújtotta Cyrusnak – megyek haza. Ma estére a Delmonicóba vár bennünket. Fél tizenkettőre. Akkor már talán fogok tudni enni is.

És már indult volna, kissé támolyogva, de a bátyja megállította. – Megállj, Lucius! Csak nem gondolod, hogy itt hagysz egyedül! Nálad van a fegyver, ugyebár? Jó éjt, John, az esti viszontlátásig.

– Találkozunk este – bólintottam. – Pompás munkát végeztek, Lucius!

A kurtábbik Isaacson felém fordult, és szórakozottan meglengette a kezét. – Ó... igaz is... nagyon köszönöm, John. Maga is megállta a helyét. Meg Sara, és... nos, szóval, viszlát este...

És elballagtak a derengő reggelben; halk civakodásuk még egy darabig a fülembe hangzott.

Újra nyílt az Intézet kapuja, és Kreizler jelent meg, éppen a kabátját húzta. Még Luciusnál is ijesztőbben nézett ki; halálsápadt volt, mély, fekete karikákkal a szeme alatt. Hirtelenjében alig ismertem rá.

– Á, Moore – fordult lassan felém. – Nem is vártam, hogy itt lesz... Nagyon örülök. Cyrus, végeztünk. Ugye tudja, mi most a dolga?

– Igen, uram. Pár percen belül itt lesz a teherkocsis ember.

– És ügyel majd, hogy ne lássa meg senki?

– Nagyon megbízható ember az, doktor úr.

– Jól van. Maga is elmehet vele a Tizenhetedik utcáig. Én meg elviszem Moore-t a Washington térre.

Felkapaszkodtunk a fiákerre, és felkeltettük a szunyókáló Stevie-t. A fiú megfordította, és gyöngéden ügetésre ösztökélte Fredericket. Nem noszogattam beszédre Laszlót, tudtam, hogy úgyis elmond mindent, ha kis ideig békén hagyom, hogy összeszedhesse magát.

– Megmondta Lucius, hogy semmit nem találtunk? – kérdezte végül, amint lassan gördültünk végig a Broadwayn.

– Meg.

– Semmi nyoma sem születési rendellenességnek, sem fizikai traumának – folytatta nyugodtan. – Nincs semmi fizikai eltérés, amely mentális problémára vagy betegségre utalhatna. Ez az agy minden szempontból tökéletesen egészségesnek és normálisnak mondható. – Hátradőlt, s fejét a fiáker hátrahajtott fedelén nyugtatta.

– Csak nem csalódott? – firtattam, mert megzavart ez a rezignált hangvétel. – Hiszen bebizonyosodott az igaza. Beecham nem volt őrült.

– A jelek arra *utalnak,* hogy igazam volt – felelte higgadtan. – Annyira keveset tudunk az agyról, Moore... – Nagyot sóhajtott, de igyekezett összeszedni magát. – Annyit mindenképp leszögezhetünk, hogy orvosi és lélektani tudásunk mai állása szerint John Beecham nem volt elmebeteg.

– Nos, jó – mondtam vonakodva. Be kellett látnom, hogy Kreizler ebből az esetből aligha lesz képes az elégtétel érzését meríteni. – Akár beteg, akár egészséges, annyi bizonyos, hogy többé nem jelent veszélyt. És ez a legfontosabb.

Lekanyarodtunk balra a Prince utcára, hogy elkerüljük a Broadway és a Houston forgalmas kereszteződését. Laszlo felém fordult. – Nem érzett valami sok részvétet iránta a végén, igaz, Moore?

– Á... – nyögtem kelletlenül –, őszintén szólva sokkal többet éreztem, mint szerettem volna. *Magát* viszont nyilvánvalóan megrázta a halála.

– Nem annyira a halála, sokkal inkább az élete – felelte, és elővette ezüst cigarettatárcáját. – Az az értetlen, bárgyú gonoszság, amely ezt az életet formálta. Meg hogy meghalt, mielőtt istenigazából tanulmányozhattuk volna. Hogy olyan iszonyúan hiábavaló volt az egész...

– Hát, ha élve akarta elkapni, akkor miért mondta, hogy Connor remélhetőleg követett bennünket? – tudakoltam, miközben Kreizler rágyújtott. – Hiszen tudhatta, hogy okvetlenül megpróbálja megölni!

– Hm, Connor – köhécselt Laszlo. – Be kell ismernem, ezt az egy dolgot nem tudom bánni.

– Mégiscsak meghalt – próbálkoztam a pártatlansággal. – Meg aztán meg is mentette az életünket.

– Szó sincs róla – tiltakozott Kreizler. – McManusnak közbe kellett volna lépnie, ha látja, hogy Beecham komoly kárt akar tenni bennünk. Egész idő alatt figyelt.

– Micsoda? Hát akkor meg miért várt ölbe tett kézzel? Engem például jól összevertek, egy fogam is ráment, a szentségit neki!

– Hát igen – mormolta kelletlenül Kreizler, és megérintette arcán az apró vágást. – Mondhatni, végsőkig feszítette a húrt. De hát én mondtam neki, hogy ne avatkozzék be, amíg nem bizonyos, hogy életveszélyben forgunk. Tudniillik a lehető legtöbbet szerettem volna megfigyelni Beecham viselkedéséből. Ami meg Connort illeti, csak abban reménykedtem, hogy nyakon csíphetjük végre. Vagy pedig...

Barátom hangjában most olyan végletes, keserű reményvesztettség csengett, hogy tudtam, jobb lesz másra terelni a szót.

– Tegnap találkoztam Kellyvel. Gondolom, csak azért fordult hozzá, mert más választása nem maradt. – Kreizler némán bólintott, még mindig komoran bámulva maga elé. – Elmondta, hogy a maga részéről miért ment bele a dologba. Úgy találja, hogy maga komolyan veszélyezteti a társadalmi *status quo-t.*

– Akkor kezet is foghat Comstockkal – horkant fel Laszlo. – Lehet, hogy én veszélyt jelentek a társadalomra nézve, ők viszont pusztulást és rothadást. Főként Comstock.

Jobbra fordultunk a MacDougal utcán, sötét kis vendéglők és olasz kávézók során robogva a Washington tér felé. Kreizler megint hallgatott. – Laszlo – szólítottam meg –, és azt hogy értette, amikor azt mondta Beechamnek, hogy elviselhetőbb sorsot biztosíthat neki, mint amilyen egyébként várna rá? Ugye nem állította volna, hogy elmebeteg, csak azért, hogy tanulmányozhassa?

– Azt nem – jött a válasz. – De megmentettem volna a közvetlen életveszélytől, és kiharcoltam volna, hogy inkább életfogytiglant kapjon bitófa vagy villamosszék helyett. Már egy jó ideje rádöbbentem, hogy valamilyen módon kommunikálni próbál velünk. Erre utalt az, hogy megfigyelt bennünket, aztán a levél, sőt még annak a Joseph gyereknek a meggyilkolása is. És az éjjel aztán, ahogy válaszolgatni kezdett a kérdéseimre, tudtam, hogy páratlan, sosem volt lehetőségre találtam: egy ember, aki vadidegeneket gyilkol, és hajlandó beszélni a tetteiről! – Kreizler itt nagyot sóhajtott, és tehetetlenül emelte égnek a karjait. – Hallatlan lehetőséget veszítettünk el. Az ilyenfajták, tudja, szinte soha nem hajlandók arra, hogy beszéljenek a viselt dolgaikról. Ha elfogják őket, általában makacsul tagadnak, s még ha a tényeket magukat beismerik is, azelől elzárkóznak, hogy részletesen valljanak róluk. Úgy tűnik, nem is képesek rá. Vegyük csak Beecham utolsó szavait: egyszerűen nem tudta megfogalmazni, miért is gyilkolt, mi indította rá. De azt hiszem, hogy én segíthettem volna rajta, rávezethettem volna idővel, hogy megtalálja a megfelelő szavakat.

Vizsgálódva néztem barátomra. – Hiszen tudja, hogy sosem engedték volna. – Kreizler csökönyösen vállat vont. – Ilyen ügyben, ezzel a politikai háttérrel, mit képzel? – erősködtem. – A világtörténelem legkurtább eljárásában halálra ítélik, és két hét sem telik bele, már fel is kötik.

– Igen, talán – mondta rá kelletlenül. – Ki tudja. Most már nem fogjuk megtudni. Jaj, Moore, *annyi minden* van, amit már sosem tudhatunk meg...

– De hajlandó legalább annyit elismerni, hogy bravúrosan kinyomozta ezt az embert? A teremtésit, ez azért mégiscsak teljesítmény!

Laszlo megint csak vállat rántott. – Valóban az volna? Nem tudom... hisz meddig tudott volna még bujkálni?

– Hogy meddig...? Hát szerintem éppen elég sokáig! Évek óta csinálta már ezt, ha nem tévedek!

– Igen, igen, de meddig bírta volna még? Feltartóztathatatlanul rohant a végső válság felé. Nem folytathatta volna már sokáig anélkül, hogy felfigyeljenek rá. És vágyott is erre, epedve vágyott! Ha egy átlagembernek kellene jellemeznie John Beechamet, azt mondaná, hogy társadalmon kívül álló fenevad volt. És ez éppolyan hamis jellemzés volna, mint amilyen felületes. John Beecham nem fordított... nem fordíthatott hátat az emberi társadalomnak, és a társadalom sem fordíthatott hátat neki. Bármilyen perverz, bármilyen fonák módon is, de eltéphetetlenül hozzá volt láncolva ehhez a társadalomhoz. A társadalom terméke volt, a társadalom beteg, rothadó lelkiismerete. Eleven emlékeztetője mindazon titkos rémtetteknek, amelyeket kényszerűen követünk el egymás mellé zsúfolva. Éhezte és szomjazta az emberi társaságot, és még jobban vágyott arra, hogy megmutathassa, mit tett ellene a „társadalom", milyen szörnyeteggé formálta. És, ami még furcsább, a társadalomnak ugyanekkora szüksége volt őrá.

– A társadalomnak Beechamre? – álmélkodtam. Most már a csöndes Washington Square park mellett haladtunk. – Ezt meg hogy érti? Másra sem vágytak, mint hogy agyonüthessék villanyárammal.

– Az ám, de csak miután felmutatták, és körülhordozták. Tudja, Moore, az ilyen Beecham-félékben megtestesülve látjuk mindazt, ami sötét a társadalmunkban, emberi társas életünkben. Igen, de hogyan, mi miatt lett Beecham Beechammé? Olyan dolgok miatt, amelyeket eltűrünk, sőt kedvelünk, amelyekhez ragaszkodunk...

Kreizler tekintete a távolba siklott. A fiáker halkan megállt nagyanyám háza előtt. Kelet felől éppen csak pirkadni kezdett, de a Washington tér 19-es szám felső emeletein már égett a világ. Kreizler körülnézett, s a lámpafényt megpillantva első ízben mosolyodott el, igaz, alig láthatóan.

– No, és a nagyanyja mit szólt hozzá, hogy maga gyilkossági ügyben nyomoz? Mindig is lenyűgözték az ilyen sötét, morbid dolgok.

– Nem árultam el neki. Azt hiszi, hogy belevetettem magam a züllésbe, és hazárdbarlangokban töltöm az időmet. Jobban belegondolva, talán okosabb is lesz meghagynom ebben a hitében. – Megmacskásodott lábammal ügyetlenül kiszökkentem a kocsiból. – Szóval akkor találkozunk ma este Delmonicónál?

Kreizler rábólintott. – Így tűnt helyénvalónak. Hm?

– Teljes mértékig – helyeseltem. – Fel is hívom Charlie-t, mondja meg Ranhofernek, hogy valami egészen különlegessel készüljön. Ennyit legalábbis megérdemlünk.

A mosolya egy parányit szélesebbre húzódott. – Szent igaz, Moore. – Becsapta a fiáker ajtaját, és a kezét nyújtotta. Megszorítottam. Előrefordult, és sóhajtva szólt oda Stevie-nek: – Mehetünk!

A fiú intett nekem, majd elindította a kocsit az Ötödik sugárút felé.

47. FEJEZET

Csaknem huszonnégy órával később békésen támolyogtam haza a Delmonicóból, olyan vacsora után, amely egy huszárregimentet is jóllakathatott volna, lovastul-puccerostul. A Fifth Avenue Hotel előtt megálltam megvenni a kedd reggeli *Timest.* Ahogy forgattam a lapokat lassan tovább-bandukolva, megint azon vettem észre magam, hogy Waring ezredes ifjú vitézei figyelnek árgus szemmel, hátha eszembe jutna eldobni holmi papírszemetet. Nem vettem tudomást az elszánt ifjakról, csak tovább pásztáztam az újságot, amíg az első oldal jobb alsó sarkában eldugva rá nem találtam arra, amit kerestem.

Hátborzongató felfedezésről számoltak be ezen a hajnalon a Bellevue hullaházának őrei. A hátsó ajtó mellett egy izmos, két lábnál is magasabb felnőtt férfi tetemét találták vitorlavászonba burkolva. A holttest meztelen volt, semmilyen azonosító jelet vagy iratot nem leltek nála. A halál oka nyilvánvalóan a mellkason található, golyó ütötte seb volt, de később a tetemen további károsodásokat fedeztek fel. A koponyatető példának okáért el volt távolítva és az agyat olyan módon boncolták szét, ami a hullaházi alkalmazottak szerint egyértelműen szakértő kézre vallott. A testet fedő vitorlavászonra cédulát tűztek, melynek felirata elárulta, hogy ez a férfi volt a bűnös a prostituált fiúk sorozatos legyilkolásában, avagy a *Times* megfogalmazása szerint „több elhanyagolt fiatal fiú halálában, akik bizonyos züllött házak alkalmazásában álltak – ilyenekről ezen oldalokon nem óhajtunk beszámolni". Az ügyben Roosevelt rendőrfőnök úr nyomozott (akit még a délután felhívtam), aki a lap érdeklődésére megerősítette, hogy a szörnyeteget egy gyilkos tervének kivitelezésében akadályozta meg a halálos lövés. A rendőrfőnök úr kijelentette, hogy nyomós okai vannak – amelyeket azonban nem áll szabadságában megnevezni – arra, hogy a gyilkos nevét és halálnak további részleteit titokban tartsa; annyit azonban tudnia kell az olvasóközönségnek, hogy a szigorúan titkosított ügyben szerepet játszott a detektívtestület több tagja is.

Végezvén a tudósítással, óvatosan körülnéztem a sugárúton, majd hosszú, rendkívül jóleső diadalüvöltést eresztettem meg.

Még most, csaknem huszonhárom év múltán is érzem azt a gyönyörűséget, ha visszagondolok. Élemedett férfiak vagyunk már, Kreizler meg én, New York pedig gyökeresen más várossá lett. Jól mondta J. P. Morgan azon éjjel, amikor kényszerű vendégei voltunk a hírhedt Fekete Könyvtárban: 1896-ban hallatlan változások előtt állt a város és az egész ország. Theodore-nak és számos szövetségesének köszönhetően jelentős politikai tényezővé váltunk, és New Yorkban a világ legfontosabb erővonalai kereszteződnek. A bűn és a korrupció változatlanul a város életének szilárd alapzatát képezik, ám sokkalta üzletibb módon, mint annak előtte. Paul Kelly például nagyhatalmú szakszervezeti vezetővé avanzsált. Tény, hogy a mai napig folyik a kereskedelem kiszolgáltatott gyermekek testével, és közülük nem egy leli a halálát elvetemült felnőttek karmai közt, de John Beechamhez fogható rém tudomásom szerint nem garázdálkodott azóta. Leghőbb reményem, hogy ilyen kreatúrák nem gyakran teremnek, de meg kell mondanom, hogy Kreizler ezt a reménységet naiv önámításnak tartja.

Sokszor találkoztam az Isaacson fivérekkel az elmúlt évek során, s még gyakrabban Sarával. Mindnyájan szép karriert futottak be a rendőrségnél, lelkes odaadással dolgoznak, és nagyszerű eredményeket érnek el. Arra is nemegyszer sor került azóta, hogy újra együtt dolgoztunk egy-egy kisebb ügyön, és ezek a tapasztalatok legdédelgetettebb emlékeim közé tartoznak. De olyan élményben, mint a Beecham utáni hajsza, nem volt, s hitem szerint nem is lesz soha többé részünk. Talán most, hogy Roosevelt elment, végre erről a kivételes teljesítményről is érdeme szerint megemlékezhet a nyilvánosság. Ha másért nem, hát azért, hogy elismerjék, Theodore – minden színpadias fellengzése mellett – volt olyan széles látókörű és nyíltszívű, hogy lehetővé tett egy ilyen hallatlanul szokatlan vállalkozást.

Hja, és említést kell tennem még két személyről, akik további sorsa érdekelheti az olvasót: Cyrus Montrose-ról és Stevie Taggertről. Cyrus, bármily hihetetlen, de megnősült; a felesége is Kreizlernek dolgozik. Számos gyermekük született, az egyiket éppen most vették fel a Harvard orvoskarára. Az ifjú Stevie-nek nagykorúsága elérésekor Kreizler kisebb összeget kölcsönzött, melyből az dohányüzletet nyitott a Fifth Avenue Hotellel szemközt az új „vasalóházban". Nagyszerűen boldogul, és az utóbbi tizenöt év során egyetlenegyszer sem láttam füstölgő cigaretta nélkül.

A Croton víztározót alig három évvel a Beecham-ügy után lebontották.

Miután Boss Platt Nagy-New York terve megvalósult, a városnak új, modernebb vízhálózatra lett szüksége. A régi víztározó helyén az emberbaráti létesítmények egyik legnagyszerűbbike épült fel: a New York Városi Közkönyvtár. Amikor a *Timesből* értesültem a víztározó megszüntetéséről, elsétáltam oda egy ebédszünetben, hogy megnézzem a munkálatokat. A bontást a déli falnál kezdték meg, amelynek tetején került sor hajtóvadászatunk végső, legmegpróbáltatóbb jelenetére. Ahogy a fal leomlott, elébem tárult a gigászi, háztömbnyi széles, két háztömbnyi hosszú emberalkotta kráter. Az épület szerkezete így lecsupaszítva kicsinek és gyöngének látszott; alig is volt hihető, hogy éveken át dacolt a millió és millió gallon víz elképzelhetetlen nyomásával.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Az előkészítő kutatások során az a meggyőződés alakult ki bennem, hogy az a jelenség, melyet ma sorozatgyilkosságnak nevezünk, olyan régi mint az emberi társadalom maga. Dr. David Abrahamsen, aki az erőszak, és különösen a sorozatgyilkosság jelenségének egyik legkiválóbb amerikai szakértője, megerősített amatőr vélekedésemben, s egyengette utamat a mélyebb, szakszerűbb kutatás felé. Ezúton szeretném megköszönni neki a sok időt, amelyet rám és munkám megvitatására szánt.

Felbecsülhetetlen segítséget nyújtottak a Harvard Archívum, a New York Városi Közkönyvtár, a New York Történeti Társaság, az Amerikai Természettudományi Múzeum és a New York Közösségi Könyvtár munkatársai.

Hálás vagyok John Costonnak meghatározó iránymutatásáért és ötleteim megvitatásáért.

Könyvem megírásához szándéktalanul is rengetegen nyújtottak segítséget; köszönetet kell mondanom annak a sok írónak, akik nem-fikciós szempontból foglalkoztak a sorozatgyilkosságok és sorozatgyilkosok ügyével. Hálás vagyok Colin Wilsonnak enciklopédikus bűnügytörténeti munkáiért, Janet Colaizzi-nek az elmebeteg gyilkosok történetével foglalkozó nagyszerű tanulmányáért, Harold Schlechternek az elvetemült Albert Fish ügyében végzett vizsgálatáért (e személy Grace Budd anyjához intézett levele adta az ötletet John Beecham hasonló irományához), Joel Norrisnak méltán hírneves kutatásáért a sorozatgyilkosokról, Robert K. Resslernek emlékirataiért, aki egy életet töltött hasonló bűnözők üldözésével, s végezetül újra csak dr. Abrahamsennek David Berkowitzról és Hasfelmetsző Jackről írott páratlan tanulmányaiért.

Köszönöm Tim Haldemannek, hogy éles szemmel és nagy gyakorlattal vizsgálta át a kéziratomat; véleményét és megjegyzéseit legalább annyira becsülöm, mint barátságát.

A vadregényes ötlettől a megvalósításig szokás szerint Suzanne Gluck és Ann Godoff támogatása kísért végig, köszönet kedves, bájos és szakértő segítségükért. Minden érdemes írótársamnak ilyen ügynököt és szerkesztőt kívánnék. Susan Jensen gyors esze és jó humora sok kellemetlenségtől óvott meg, köszönet érte.

Könyvem útját a tengerentúlon Irene Webb egyengette a tőle megszokott bájjal és szakértelemmel, hálával tartozom ezért.

Hálával tartozom továbbá Scott Rudinnak, aki egészen korai stádiumban támogatta meg vállalkozásomat a belé vetett mély és őszinte hittel.

Erős váram volt munkám során Tim Pivinski, aki lélektani érzékével és éleslátásával segített prózába ültetni a lidércálmokat.

James Chace, David Fromkin és Rob Cowley mindig mellettem álltak, hű barátsággal és jó tanácsokkal támogattak. Büszke vagyok, hogy őket barátaimnak nevezhetem.

Különleges köszönettel tartozom társaimnak a La Tourette-i Core Fourban: Martin Signore-nak, Debbie Deuble-nak és Yong Yoonnak.

Végezetül pedig szeretnék köszönetet mondani családomnak, különösképpen unokatestvéreimnek, Maria és William von Hartznak.

Tartalom

- I. RÉSZ
- ÉSZLELÉS
  - 1. FEJEZET
  - 2. FEJEZET
  - 3. FEJEZET
  - 4. FEJEZET
  - 5. FEJEZET
  - 6. FEJEZET
  - 7. FEJEZET
  - 8.FEJEZET
  - 9.FEJEZET
  - 10. FEJEZET
  - 11. FEJEZET
  - 12. FEJEZET
  - 13. FEJEZET
- II. RÉSZ
- ESZMETÁRSÍTÁS
  - 14. FEJEZET
  - 15. FEJEZET
  - 16. FEJEZET
  - 17. FEJEZET
  - 18. FEJEZET
  - 19. FEJEZET
  - 20. FEJEZET
  - 21. FEJEZET
  - 22. FEJEZET
  - 23. FEJEZET
  - 24. FEJEZET
  - 25. FEJEZET
  - 26. FEJEZET
  - 27. FEJEZET
  - 28. FEJEZET
  - 29. FEJEZET
- III. RÉSZ
- AKARAT
  - 30. FEJEZET
  - 31. FEJEZET
  - 32. FEJEZET
  - 33. FEJEZET
  - 34. FEJEZET
  - 35. FEJEZET
  - 36. FEJEZET
  - 37. FEJEZET
  - 38. FEJEZET
  - 39. FEJEZET
  - 40. FEJEZET
  - 41. FEJEZET
  - 42. FEJEZET
  - 43. fejezet
  - 44. FEJEZET
  - 45. FEJEZET
  - 46. FEJEZET
  - 47. FEJEZET